Hof van Cassatie

LIBERCAS

9/10 - 2025

AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST

ALGEMEEN

Algemeen - Verkeersongeval - Strafvervolging op grond van andere bepalingen dan de artikelen 418 en 420 Strafwetboek - Burgerlijke rechtsvordering tot vergoeding van de uit het ongeval voortvloeiende lichamelijke schade - Ontvankelijkheid

De op grond van de artikelen 418 en 420 Strafwetboek geformuleerde kwalificatie is niet de voorwaarde sine qua non voor de toelaatbaarheid, voor de strafrechter, van een burgerlijke rechtsvordering tot vergoeding van lichamelijke schade uit een verkeersongeval; die schade kan ook voortvloeien uit een gewelddadig contact tussen twee lichamen die met elkaar in botsing komen en kan hiermee in een oorzakelijk verband worden gebracht indien het zelf een misdrijf vormt dat in eender welke kwalificatie bewezen wordt verklaard.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 420 Strafwetboek
- Art. 418 Strafwetboek

8 januari 2025 P.24.1310.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.2** AC nr. ...

Algemeen - Ontstaan vordering - Vereniging constitutieve bestanddelen

Een vordering op grond van buitencontractuele aansprakelijkheid ontstaat op het ogenblik dat alle constitutieve bestanddelen van deze aansprakelijkheid verenigd zijn; wat betreft het constitutieve bestanddeel van de schade, is dit het ogenblik waarop de schade tot stand komt of haar toekomstige verwezenlijking naar redelijke verwachtingen vaststaat (1). (1) Cass. 22 januari 2021, AR C.20.0187.N, AC 2021, nr. 61.

17 januari 2025 C.21.0435.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250117.1N.4** AC nr. ...

Algemeen - Vordering tot herstel van schade - Aanvoering van schade door onrechtmatig overheidsoptreden - Belang

Een partij die aanvoert schade te hebben geleden door onrechtmatig overheidsoptreden en herstel vordert van deze schade, voert aan dat hij titularis is van een subjectief recht op herstel van de schade en heeft belang om de vordering in te stellen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 18, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

28 februari 2025 C.23.0482.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.4** AC nr. ...

Algemeen - Vordering op grond van buitencontractuele aansprakelijkheid - Aansprakelijkheid leidende gebeurtenis, de schade en het oorzakelijke verband tussen beide - Bewijslast

Bij een vordering op grond van buitencontractuele aansprakelijkheid rust de bewijslast van de tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenis, de schade en het oorzakelijk verband tussen de beide in de regel op de benadeelde (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 8.4, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek - Boek 8: Bewijs
- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

28 februari 2025 C.23.0482.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.4 AC nr. ...

DAAD

Daad - Fout - Kennelijk verloren deficitaire onderneming - Aansprakelijkheid bestuurder - Voortduren fout na inwerkingtreding aansprakelijkheid

Een vennootschapsbestuurder is aansprakelijk voor het voortzetten van een kennelijk verloren deficitaire onderneming indien deze fout voortduurde na de inwerkingtreding van artikel XX.227 WER; de omstandigheid dat de fout een aanvang nam voor de inwerkingtreding van deze bepaling, doet daaraan niet af.

14 februari 2025 C.23.0150.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250214.1N.8 AC nr. ...

OORZAAK

Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Taak van de rechter

Het bestaan van een oorzakelijk verband tussen de fout en de schade, zoals deze zich heeft voorgedaan, veronderstelt dat, zonder de fout, de schade niet was ontstaan zoals ze zich heeft voorgedaan (1). (1) Cass. 23 februari 2023, AR C.22.0112.F, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.3; Cass. 19 maart 2015, AR C.14.0445.F, AC 2015, nr. 209 ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150319.13.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1151 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1150 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1147 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1146 Oud Burgerlijk Wetboek

13 maart 2025 C.24.0271.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250313.1F.1 AC nr. ...

Oorzaak - Begrip - Beoordeling door de rechter - Begrip

Het bestaan van een oorzakelijk verband tussen de fout en de schade, zoals deze zich heeft voorgedaan, veronderstelt dat, zonder de fout, de schade niet was ontstaan zoals ze zich heeft voorgedaan (1). (1) Cass. 23 februari 2023, AR C.22.0112.F, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.3; Cass. 19 maart 2015, AR C.14.0445.F, AC 2015, nr. 209 ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150319.13.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1151 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1150 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1147 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1146 Oud Burgerlijk Wetboek

13 maart 2025 C.24.0271.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250313.1F.1 AC nr. ...

OVEREENKOMSTEN. REGRES

Overeenkomsten en regres - Verzekering - Indeplaatsstelling - Beslissing die de vergoeding van de kosten van een adviserend geneesheer aanneemt en een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt - Gevolg voor de aanhangigmaking van de

zaak bij het rechtscollege - Terugvordering van de kosten door de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij

Wanneer een vonnis oordeelt dat de vergoeding van de kosten van de adviserend geneesheer die zijn gemaakt om de belangen van de burgerlijke partij te verdedigen in het kader van het gerechtelijk deskundigenonderzoek dient te worden aangenomen en daarnaast een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt ten aanzien van de burgerlijke partij, heeft de rechtbank, impliciet maar zeker, zowel het recht van de burgerlijke partij voorbehouden om door een adviserend geneesheer te worden bijgestaan als het recht van de gesubrogeerde partij om de terugbetaling daarvan te vorderen; de rechtbank heeft haar rechtsmacht over de burgerlijke rechtsvordering van de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij dus niet volledig uitgeput.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 19 et 807 Gerechtelijk Wetboek

12 oktober 2022 P.22.0543.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.5** AC nr. ...

SCHADE

Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Noodzakelijke kosten voor de verdediging van de burgerlijke partij - Kosten voor de bijstand van een technisch raadsman

Krachtens de artikelen 1382 en 1383 oud Burgerlijk Wetboek heeft de benadeelde recht op het volledig herstel van zijn schade; de noodzakelijke kosten van verdediging die niet de bijstand van een advocaat betreffen, maar de bijstand van een technisch raadsman komen op grond van deze bepalingen voor vergoeding in aanmerking in geval van buitencontractuele aansprakelijkheid (1). (1) Cass. 1 maart 2012, AR C.10.0425.N, AC 2012, nr. 142; Cass. 16 november 2006, AR C.05.0124.F, AC 2006, nr. 568; Cass. 2 september 2004, AR C.01.0186.F, AC 2004, nr. 375 met concl. van advocaat-generaal A. HENKES, op datum in Pas.

- Artt. 1382 en 1383 Oud Burgerlijk Wetboek

7 september 2021 P.21.0541.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.3** AC nr. ...

Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Vermindering arbeidsgeschiktheid - Begrip

De materiële schade geleden door de benadeelde wegens de vermindering van zijn arbeidsgeschiktheid bestaat in de vermindering van zijn economische waarde op de arbeidsmarkt; de veronderstelling dat de benadeelde ook zonder lichamelijk letsel werkloos zou zijn geweest, belet het bestaan van deze schade niet (1). (1) Zie concl. OM.

14 februari 2025 C.23.0045.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250214.1N.7** AC nr. ...

Schade - Begrip - Vormen - Voortdurende fout - Ontstaan schade dag per dag - Gevolg

De omstandigheid dat de schade het gevolg is van een voortdurende fout verhindert niet dat de schade dag per dag ontstaat en de vordering op grond van buitencontractuele aansprakelijkheid ontstaat naargelang de schade zich voordoet (1). (1) Cass. 22 januari 2021, AR C.20.0187.N, AC 2021, nr. 61.

17 januari 2025 C.21.0435.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250117.1N.4** AC nr. ...

Schade - Begrip - Vormen - Totstandkoming of redelijke verwachting verwezenlijking

Een vordering op grond van buitencontractuele aansprakelijkheid ontstaat op het ogenblik dat alle constitutieve bestanddelen van deze aansprakelijkheid verenigd zijn; wat betreft het constitutieve bestanddeel van de schade, is dit het ogenblik waarop de schade tot stand komt of haar toekomstige verwezenlijking naar redelijke verwachtingen vaststaat (1). (1) Cass. 22 januari 2021, AR C.20.0187.N, AC 2021, nr. 61.

17 januari 2025 C.21.0435.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250117.1N.4** AC nr. ...

ADVOCAAT

- Strafzaken - Lastgeving voor het instellen van het hoger beroep - Geen hoger beroep binnen de wettelijke termijn - Advocaat die heeft bevestigd dat hij tijdig hoger beroep heeft ingesteld terwijl hij dat niet heeft gedaan - Door de beklaagde aangevoerde onoverkomelijke dwaling - Verplichting voor de rechter om het middel te onderzoeken

In de regel binden de fouten of nalatigheden van de lasthebber de lastgever wanneer zij worden begaan binnen de grenzen van de lastgeving en kunnen zij voor de lastgever op zich geen overmacht of onoverkomelijke dwaling vormen (1); wanneer de beklaagde aanvoert dat hij van zijn advocaat de schriftelijke bevestiging heeft ontvangen dat er wel degelijk in zijn naam hoger beroep was ingesteld en dat die schriftelijke bevestiging van zijn advocaat hem onoverkomelijk heeft misleid, waardoor hij onmogelijk binnen de wettelijke termijn hoger beroep heeft kunnen instellen, moeten de appelrechters dit middel onderzoeken. (1) Cass. 25 november 2020, AR P.20.0760.F, AC 2020, nr. 722.

- Art. 203, § 1 Wetboek van Strafvordering

15 januari 2025 P.24.1209.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250115.2F.10** AC nr. ...

AFSTAND (RECHTSPLEGING)

AFSTAND VAN PROCESHANDELING

Afstand van proceshandeling - Verzoek tot verzending van de zaak wegens een taalwijziging - Hoger beroep tegen het vonnis dat het verzoek tot verzending afwijst en uitspraak doet ten gronde - Aankruisen van de grieven procedure en schuld - Afstand van de grief schuld - Invloed op het verweer over de taalwijziging

Het verzoek om taalwijziging kan niet voor het eerst in hoger beroep worden geformuleerd, maar indien de eerste rechter het verzoek om taalwijziging afwijst en ten gronde uitspraak doet, kan tegen de afwijzende beslissing hoger beroep worden ingesteld en dient het appelgerecht daarover uitspraak te doen; indien evenwel voor het appelgerecht een beklaagde die om taalwijziging heeft verzocht, afstand doet van zijn grief betreffende de schuldbeoordeling door de eerste rechter en zich dus verenigt met die beoordeling, houdt dit noodzakelijkerwijze een verzaking in van zijn verzoek om taalwijziging; de beklaagde geeft aldus onmiskenbaar te kennen dat hij zich niet gegriefd acht door het gegeven dat de tegen hem ingestelde strafvervolging werd behandeld in de taal van de rechtspleging; de grondslag voor de verzaking van het verzoek om taalwijziging ligt dan ook niet in het al dan niet ontkennen maar wel in het aanvaarden van een beslissing die werd gewezen na een behandeling in de taal van de rechtspleging (1). (1) Cass. 27 juni 2023, AR P.23.0641.N, AC 2023, nr. 490; Cass. 26 mei 2020, AR P.19.1338.N, AC 2020, nr. 316.

- Art. 23, tweede lid Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1584.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.9** AC nr. ...

ARBEIDSOVEREENKOMST

EINDE

Einde - Allerlei - Ouderschapsverlof - Ontslag na afloop van het ouderschapsverlof - Voorwaarden

Het recht van de werknemer om na afloop van het ouderschapsverlof terug te keren in dezelfde functie of, indien dat niet mogelijk is, in een gelijkwaardige of vergelijkbare functie die in overeenstemming is met zijn of haar arbeidsovereenkomst. doet geen afbreuk aan de mogelijkheid, voor de werkgever, om de arbeidsbetrekking eenzijdig te beëindigen om een dringende of afdoende reden, die door de rechter wordt erkend als een reden waarvan de aard en de oorsprong geen verband houden met de schorsing van de arbeidsovereenkomst of de vermindering van de arbeidsprestaties wegens uitoefening van het recht op ouderschapsverlof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 101 Herstelwet 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen
- Art. 15 Richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (herschikking)
- Art. 14.1 Richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (herschikking)
- Clausule 5.4 Raamovereenkomst inzake ouderschapsverlof (herzien) van 18 juni 2009, overeenkomstig Richtlijn 2010/18/EU van de Raad van 8 maart 2010
- Clausule 5.1 Raamovereenkomst inzake ouderschapsverlof (herzien) van 18 juni 2009, overeenkomstig Richtlijn 2010/18/EU van de Raad van 8 maart 2010
- Art. 15, § 1 Collectieve arbeidsovereenkomst nr. 64 van 29 april 1997, tot instelling van een recht op ouderschapsverlof.
- Art. 14, § 1 Collectieve arbeidsovereenkomst nr. 64 van 29 april 1997, tot instelling van een recht op ouderschapsverlof.

24 maart 2025 S.21.0016.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.6** AC nr. ...

SCHORSING VAN DE OVEREENKOMST

Schorsing van de overeenkomst - Ouderschapsverlof - Recht om na afloop van het ouderschapsverlof in dezelfde functie terug te keren - Draagwijdte

Het recht van de werknemer om na afloop van het ouderschapsverlof terug te keren in dezelfde functie of, indien dat niet mogelijk is, in een gelijkwaardige of vergelijkbare functie die in overeenstemming is met zijn of haar arbeidsovereenkomst. doet geen afbreuk aan de mogelijkheid, voor de werkgever, om de arbeidsbetrekking eenzijdig te beëindigen om een dringende of afdoende reden, die door de rechter wordt erkend als een reden waarvan de aard en de oorsprong geen verband houden met de schorsing van de arbeidsovereenkomst of de vermindering van de arbeidsprestaties wegens uitoefening van het recht op ouderschapsverlof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 101 Herstelwet 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen
- Art. 15 Richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (herschikking)
- Art. 14.1 Richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (herschikking)

- Clausule 5.4 Raamovereenkomst inzake ouderschapsverlof (herzien) van 18 juni 2009, overeenkomstig Richtlijn 2010/18/EU van de Raad van 8 maart 2010

- Clausule 5.1 Raamovereenkomst inzake ouderschapsverlof (herzien) van 18 juni 2009, overeenkomstig Richtlijn 2010/18/EU van de Raad van 8 maart 2010

- Art. 15, § 1 Collectieve arbeidsovereenkomst nr. 64 van 29 april 1997, tot instelling van een recht op ouderschapsverlof.

- Art. 14, § 1 Collectieve arbeidsovereenkomst nr. 64 van 29 april 1997, tot instelling van een recht op ouderschapsverlof.

24 maart 2025 S.21.0016.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.6** AC nr. ...

ARBITRAGE

- Arbitrale uitspraak - Vernietiging - Rechter - Bevoegdheid - Omvang

Artikel 1717, § 3, b), ii), Gerechtelijk Wetboek houdt niet in dat de rechter die over de vernietiging van een arbitrale beslissing moet oordelen het geschil opnieuw moet beoordelen in het licht van de bepalingen die de openbare orde raken waarvan toepassing wordt gemaakt in de bestreden beslissing, maar enkel dat hij verplicht is te controleren of de uitspraak in strijd is met de openbare orde.

- Art. 1717, § 3, b), ii) Gerechtelijk Wetboek

3 maart 2025 C.24.0202.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250303.3N.4** AC nr. ...

- Arbitrale uitspraak - Motiveringsplicht - Omvang

De verplichting bepaald bij artikel 1713, § 4, Gerechtelijk Wetboek om de arbitrale uitspraak met redenen te omkleden waarvan de miskenning overeenkomstig artikel 1717, § 3, a), iv), Gerechtelijk Wetboek kan leiden tot vernietiging van de arbitrale beslissing, heeft dezelfde draagwijdte als de rechterlijke motiveringsplicht bepaald in artikel 149 Grondwet; hieruit volgt dat het scheidsgerecht evenmin ertoe is gehouden de redenen van zijn redenen te vermelden.

- Art. 1717, § 3, a), iv) Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1713, § 4 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

3 maart 2025 C.24.0202.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250303.3N.4** AC nr. ...

AUTHENTIEKE AKTE [ZIE: 077 BEWIJS]

- Strafzaken - Cassatieberoep - Authentieke vaststelling, in het bestreden arrest, dat het hof van beroep de burgerlijke partij op tegensprekelijke wijze heeft gehoord - Middel dat tegen die vaststelling opkomt zonder dat ze, uiterlijk in de memorie, van valsheid werd beticht - (Niet-)ontvankelijkheid

Het middel dat opkomt tegen de authentieke vaststelling van het arrest volgens hetwelk het hof van beroep de burgerlijke partij op tegensprekelijke wijze heeft gehoord, zonder dat de eiser die vaststelling, uiterlijk in zijn memorie, van valsheid heeft beticht, is wat dat betreft niet ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 22 december 1975, AC 1976, 496.

- Art. 463 Wetboek van Strafvordering
- Art. 448 Wetboek van Strafvordering
- Art. 449 Wetboek van Strafvordering
- Art. 450 Wetboek van Strafvordering
- Art. 451 Wetboek van Strafvordering
- Art. 452 Wetboek van Strafvordering
- Art. 453 Wetboek van Strafvordering
- Art. 454 Wetboek van Strafvordering
- Art. 455 Wetboek van Strafvordering
- Art. 456 Wetboek van Strafvordering
- Art. 457 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Wetboek van Strafvordering
- Art. 459 Wetboek van Strafvordering
- Art. 460 Wetboek van Strafvordering
- Art. 429, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 899 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 906 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 905 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 904 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 903 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 902 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 461 Wetboek van Strafvordering
- Art. 900 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 462 Wetboek van Strafvordering
- Art. 898 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 897 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 895 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 464 Wetboek van Strafvordering
- Art. 1107 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 901 Gerechtelijk Wetboek

9 april 2025 P.25.0008.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3 AC nr. ...

BANKBREUK EN BEDRIEGLIJK ONVERMOGEN

- Bedrieglijk bewerken van het onvermogen - Materieel bestanddeel - Vereniging van twee voorwaarden - Opeenvolging in de tijd van de elementen die het materieel bestanddeel vormen - Gevolg voor de bevoegdheid van de rechter om de vóór de strafbare periode gepleegde feiten in aanmerking te nemen

De voltooiing van het wanbedrijf van het bedrieglijk bewerken van het onvermogen vereist geen gelijktijdigheid van de gedragingen waaruit, enerzijds, de wil blijkt om zich onvermogend te maken en, anderzijds, de wil om niet aan zijn verplichtingen te voldoen; het is voldoende dat op een bepaald ogenblik de toestand van het bedrieglijk bewerkt onvermogen en het hiermee samenhangende feit van het niet aan zijn verplichtingen voldoen, gelijktijdig bestaan; de aanhangigmaking van de zaak wegens bedrieglijk onvermogen dat volgens de vervolgende partij werd voltrokken vanaf de datum van de rechterlijke beslissing tot vaststelling van de schuld omvat dus de handelingen die, hoewel ze aan die beslissing zijn voorafgegaan, tot doel en tot gevolg hebben gehad dat ze de schuldenaar onvermogend hebben gemaakt (1). (1) "De verwijzingsbeslissing van het onderzoeksgerecht maakt bij de strafrechter een bepaalde feitelijke gedraging aanhangig, maar het staat aan de strafrechter om gelet op de bewoordingen van de verwijzingsbeslissing en in het licht van de gegevens van het strafdossier uit te maken welke feitelijke gedraging wordt bedoeld en daaraan de juiste omschrijving te geven met inbegrip van de datum of de tijdsperiode, waarbij hij zo nodig de in de verwijzingsbeslissing voorlopig bepaalde datum of tijdsperiode voor de bij hem aanhangige gedraging dient aan te passen; de strafrechter mag de datum of de tijdsperiode echter niet zodanig aanpassen dat bij hem een andere feitelijke gedraging wordt aanhangig gemaakt dan die welke met de verwijzingsbeslissing werd bedoeld en bovendien moet bij een aanpassing het recht van verdediging van de partijen in acht worden genomen" (Cass. 26 februari 2013, AR P.11.1665.N, AC 2013, nr. 130).Anderzijds is het bedrieglijk bewerken van het onvermogen een aflopend misdrijf (Cass. 19 november 1985, AR 8954, AC 1985-86, nr. 181) of een voortgezet misdrijf (Cass. 22 december 2004, AR P.04.1341.F, AC 2004, nr. 624) (zie A. DE NAUW en F. KUTY, Manuel de droit pénal spécial, Wolters Kluwer, 2018, nr. 1134; CH. DE VALKENEER, "Des infractions liées à l'état de faillite", in H.-D. BOSLY en Ch. DE VALKENEER (uitg.) Les infractions – Vol. 1 : les infractions contre les biens, Larcier, 2de uitg., 2016, 235-239).Naast het morele bestanddeel - het bedrieglijk opzet van de schuldenaar (Cass. 15 december 1999, AR P.99.1188.F, AC 1999, nr. 68) - is dit misdrijf "voltooid wanneer de twee voorwaarden die samen het materieel bestanddeel vormen, verenigd zijn, namelijk het bewerken van zijn onvermogen door de schuldenaar en het hierdoor niet voldaan hebben aan zijn verplichtingen, waarbij het onverschillig is welke van beide materiële bestanddelen het andere in tijd voorafging" (Cass. 5 december 2000, AR P.99.0189.N, AC 2000, nr. 667; zie Cass. 23 december 1986, AR 613, AC 1986-87, I, nr. 255; Cass. 19 november 1985, AR 8954, AC 1985-86, I, nr. 181).Hieruit kan worden afgeleid dat het bestreden arrest artikel 490bis Strafwetboek schendt, zie de bepalingen betreffende de aanhangigmaking van de zaak bij de feitenrechter (artikelen 130, 179 en 182 Wetboek van Strafvordering), met uitsluiting van de materiële bestanddelen van het bewerken van het onvermogen die aan het niet nakomen van de verplichtingen voorafgaan en die, meer bepaald, aan het arrest van het hof van beroep te Bergen voorafgaan, dat de verweerder U. F. veroordeelt tot het vergoeden van de eiseressen en dat het begin van de strafbare periode vormt.(M.N.B.)

BELAGING

- Bestanddelen - Moreel bestanddeel - Geestesstoornis die het oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet op het ogenblijk van de feiten en van het vonnis - Invloed - Internering

Het middel dat aanvoert dat de persoon die op het tijdstip van de feiten van belaging die hij heeft gepleegd, leed aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast en die op het ogenblik van het vonnis dat zijn internering beveelt, nog steeds bestaat, zonder meer vrijgesproken zou moeten worden omdat hij niet in staat zou zijn geweest de gevolgen van zijn gedrag voor de personen die het slachtoffer hiervan zijn geworden, in te schatten, zodat het morele bestanddeel zou ontbreken, faalt naar recht (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

- Art. 9, § 1 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 442bis Strafwetboek

26 oktober 2022 P.22.0910.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.9** AC nr. ...

BELASTING OVER DE TOEGEVOEGDE WAARDE

- Nationale maatregel vastgesteld na inwerkingtreding Richtlijn - Standstill-bepaling - Blijvende toepassing - Expliciete afwijking van de Richtlijn - Vereiste

Het Hof vraagt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie of voor de toepassing van de stand-stillbepaling van artikel 28, lid 3, a) en vierde lid en bijlage 15, punt 4, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 370 en bijlage X, deel A, sub 4, Richtlijn 2006/112/EG, een uitdrukkelijke wettelijke bepaling is vereist waarmee wordt afgeweken van de in artikel 26, lid 3, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 309 Richtlijn 2006/112/EG, bepaalde btw-vrijstelling van reisbureaus voor reisdiensten buiten de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 370 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 309 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

25 april 2025 F.22.0145.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250425.1N.11** AC nr. ...

- Evenredigheid met het misdrijf - Toezicht van de rechter - Administratieve sancties met repressief karakter - Wettigheid van de sanctie

Hoewel artikel 9 van het organiek besluit nr. 78 van de Regent van 18 maart 1831 van het bestuur van 's lands middelen bepaalt dat de minister van Financiën beschikt op de verzoeken om kwijtschelding van boeten of verhogingen van recht ten titel van boeten, andere dan degene uitgesproken door de rechter, volgt hieruit niet dat, bij gebrek aan een dergelijk verzoek, de rechter een dergelijke bevoegdheid mag uitoefenen door de proportionele geldboete wegens belastingontduiking vast te stellen onder het wettelijk tarief (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 165.

- Artt. 70, § 1, en 84, derde lid Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 9 RB nr. 78 van 18 maart 1831
- Art. 1, laatste lid KB nr. 41 van 30 januari 1987 tot vaststelling van het bedrag van de proportionele fiscale geldboeten op het stuk van de BTW
- Artt. 70, § 1 en 84, derde lid Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

2 maart 2023 F.21.0172.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230302.1F.6** AC nr. ...

- Fiscale geldboeten - Vermindering - Fiscale rechter - Bevoegdheid - Regentbesluit nr. 78 - Artikel 9 - Minister van Financiën - Gevolg

Hoewel artikel 9 van het organiek besluit nr. 78 van de Regent van 18 maart 1831 van het bestuur van 's lands middelen bepaalt dat de minister van Financiën beschikt op de verzoeken om kwijtschelding van boeten of verhogingen van recht ten titel van boeten, andere dan degene uitgesproken door de rechter, volgt hieruit niet dat, bij gebrek aan een dergelijk verzoek, de rechter een dergelijke bevoegdheid mag uitoefenen door de proportionele geldboete wegens belastingontduiking vast te stellen onder het wettelijk tarief (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 165.

- Artt. 70, § 1, en 84, derde lid Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 9 RB nr. 78 van 18 maart 1831
- Art. 1, laatste lid KB nr. 41 van 30 januari 1987 tot vaststelling van het bedrag van de proportionele fiscale geldboeten op het stuk van de BTW

- Artt. 70, § 1 en 84, derde lid Wet 3 juli 1969 tot invoering van de belasting over de toegevoegde waarde

2 maart 2023 F.21.0172.F ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230302.1F.6 AC nr. ...

- Nationale maatregel vastgesteld na inwerkingtreding Richtlijn - Standstill-bepaling - Blijvende toepassing - Expliciete afwijking van de Richtlijn - Vereiste

Het Hof vraagt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie of voor de toepassing van de stand-stillbepaling van artikel 28, lid 3, a) en vierde lid en bijlage 15, punt 4, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 370 en bijlage X, deel A, sub 4, Richtlijn 2006/112/EG, een uitdrukkelijke wettelijke bepaling is vereist waarmee wordt afgeweken van de in artikel 26, lid 3, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 309 Richtlijn 2006/112/EG, bepaalde btw-vrijstelling van reisbureaus voor reisdiensten buiten de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 370 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 309 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

25 april 2025 F.22.0145.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250425.1N.11 AC nr. ...

- Reisbureaus - Dienstverrichtingen die niet in het binnenland plaatsvinden - Belastbaarheid in België - Standstill-bepaling - Toepassing

Het Hof vraagt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie of voor de toepassing van de stand-stillbepaling van artikel 28, lid 3, a) en vierde lid en bijlage 15, punt 4, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 370 en bijlage X, deel A, sub 4, Richtlijn 2006/112/EG, een uitdrukkelijke wettelijke bepaling is vereist waarmee wordt afgeweken van de in artikel 26, lid 3, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 309 Richtlijn 2006/112/EG, bepaalde btw-vrijstelling van reisbureaus voor reisdiensten buiten de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 370 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 309 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

25 april 2025 F.22.0145.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250425.1N.11 AC nr. ...

- Reisbureaus - Dienstverrichtingen die niet in het binnenland plaatsvinden - Belastbaarheid in België - Standstill-bepaling - Toepassing

Het Hof vraagt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie of voor de toepassing van de stand-stillbepaling van artikel 28, lid 3, a) en vierde lid en bijlage 15, punt 4, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 370 en bijlage X, deel A, sub 4, Richtlijn 2006/112/EG, een uitdrukkelijke wettelijke bepaling is vereist waarmee wordt afgeweken van de in artikel 26, lid 3, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 309 Richtlijn 2006/112/EG, bepaalde btw-vrijstelling van reisbureaus voor reisdiensten buiten de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 370 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 309 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

25 april 2025 F.22.0145.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250425.1N.11 AC nr. ...

BESCHADIGING - VERNIELING

- Gemeentelijke administratieve geldboete - Minderjarige overtreder - Beroep tegen de administratieve geldboete - Overtreder buiten vervolging gesteld - Vernietiging van de administratieve geldboete - Veroordeling van de gemeente tot de rechtsplegingsvergoeding - (Geen) Wettigheid

Wanneer de overtreder beroep heeft ingesteld tegen de beslissing om hem een administratieve geldboete op te leggen, verbiedt zijn buitenvervolgingstelling en de daaruit voortvloeiende vernietiging van de geldboete die werd opgelegd op vervolging door de gemeenteoverheid via haar sanctionerend ambtenaar, de rechtbank niet om die vervolgende partij te veroordelen tot de betaling van een rechtsplegingsvergoeding (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 31, § 1 Wet 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties
- Artt. 162 en 162bis Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1603.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.1 AC nr. ...

- Beroep tegen de administratieve geldboete - Sanctionerend ambtenaar die de gemeente vertegenwoordigt voor de jeugdrechtbank - Draagwijdte - Cassatieberoep van de sanctionerend ambtenaar tegen de beslissing van de rechtbank - Ontvankelijkheid - Gemeentelijke administratieve geldboete - Minderjarige overtreder

Wanneer beroep wordt ingesteld tegen de beslissing van de sanctionerend ambtenaar, kan laatstgenoemde of zijn afgevaardigde, met toepassing van artikel 31, § 2, Wet Gemeentelijke Administratieve Sancties, de gemeente vertegenwoordigen in het kader van de procedure voor de rechtbank; aangezien de sanctionerend ambtenaar niet optreedt qualitate qua voor de rechtbank maar slechts in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van de gemeente en voor zover hij niet werd veroordeeld tot de kosten jegens de minderjarige overtreder en zijn ouders, heeft hij niet de hoedanigheid om cassatieberoep in te stellen tegen het vonnis van de jeugdrechtbank (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 31, § 2 Wet 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties
- Art. 416 Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1603.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.1 AC nr. ...

- Gemeentelijke administratieve geldboete - Minderjarige overtreder - Beroep tegen de administratieve geldboete voor de jeugdrechtbank - Beslissing van de rechtbank gewezen in eerste en laatste aanleg - Beslissing waartegen cassatieberoep kan worden ingesteld (ja)

Overeenkomstig artikel 31, § 1, tweede lid, Wet Gemeentelijke Administratieve Sancties kan de minderjarige overtreder, bij verzoekschrift voor de jeugdrechtbank, beroep instellen tegen de beslissing om hem een administratieve geldboete op te leggen; indien de jeugdrechtbank krachtens artikel 31, § 1, zevende lid, Wet Gemeentelijke Administratieve Sancties in eerste en laatste aanleg uitspraak doet over het beroep, kan tegen haar eindvonnis cassatieberoep worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 31, § 1 Wet 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties

- Art. 418 Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1603.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.1 AC nr. ...

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ

INTERNERING

Internering - Artikel 11 Interneringswet - Aangehouden inverdenkinggestelde op het ogenblik dat de internering wordt bevolen - Voorlopige uitvoering van de internering in de gevangenis - Verdere uitvoering van de internering - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Draagwijdte - Gevolg

Uit artikel 11 Interneringswet volgt dat indien een inverdenkinggestelde aangehouden is op het ogenblik dat de internering wordt bevolen, de internering voorlopig plaatsvindt in de psychiatrische afdeling van een gevangenis; het staat verder aan de kamer voor de bescherming van de maatschappij, als multidisciplinair en gespecialiseerd rechtscollege, toezicht te houden over de wijze van uitvoering van een interneringsbeslissing binnen het geldende kader van het EVRM en de Interneringswet en het is eveneens aan die kamer erover te waken dat de geïnterneerde binnen een redelijke termijn wordt geplaatst in een aangepaste instelling waar hij de meest gepaste zorg ontvangt.

- Art. 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 11 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

28 januari 2025 P.24.1530.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.7** AC nr. ...

Internering - Belaging - Moreel bestanddeel - Geestesstoornis die het oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet op het ogenblijk van de feiten en van het vonnis - Invloed

Het middel dat aanvoert dat de persoon die op het tijdstip van de feiten van belaging die hij heeft gepleegd, leed aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast en die op het ogenblik van het vonnis dat zijn internering beveelt, nog steeds bestaat, zonder meer vrijgesproken zou moeten worden omdat hij niet in staat zou zijn geweest de gevolgen van zijn gedrag voor de personen die het slachtoffer hiervan zijn geworden, in te schatten, zodat het morele bestanddeel zou ontbreken, faalt naar recht (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

- Art. 9, § 1 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 442bis Strafwetboek

26 oktober 2022 P.22.0910.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.9** AC nr. ...

Internering - Artikel 9, § 1, Interneringswet - Aantasting of bedreiging van de fysische of psychische integriteit van derden - Doelstelling van de wet - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Krachtens artikel 9, § 1, Interneringswet kan het onderzoekgerecht of het vonnisgerecht de internering van een persoon maar bevelen indien die een misdaad of een wanbedrijf heeft gepleegd die de fysieke of psychische integriteit van derden aantast of bedreigt en uit de wetsgeschiedenis blijkt dat die wet tot doel heeft het toepassingsgebied van de interneringsmaatregel te beperken tot de enkele feiten die de fysieke of psychische integriteit van derden aantasten of bedreigen; door het begrip bedreiging in te voeren, heeft de wet de internering mogelijk willen maken voor feiten die wijzen op de gevaarlijkheid van de pleger, zelfs als hij de fysieke of psychische integriteit van derden niet daadwerkelijk heeft aangetast of geen enkel slachtoffer heeft gemaakt en de rechter oordeelt onaantastbaar of het gepleegde feit de fysieke of psychische integriteit van derden aantast of bedreigt waarbij het Hof enkel nagaat of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten geen gevolgen trekt die daarmee in geen enkel verband staan of op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 10 oktober 2018, AR P.18.0724.F, AC 2018, nr. 542.

- Art. 9, § 1 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

23 november 2021 P.21.0888.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.2** AC nr. ...

Internering - Artikel 9, § 2, Interneringswet - Uitvoering van een forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek - Forensisch psychiatrisch onderzoek bevolen in een andere strafprocedure - Draagwijdte - Gevolg - Beoordeling door de rechter

Krachtens artikel 9, § 2, Interneringswet beslist de rechter over de internering na uitvoering van het in artikel 5 bedoelde forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek of de actualisatie van een eerder uitgevoerd deskundigenonderzoek en krachtens artikel 5, § 3, tweede lid, van die wet kan een actualisering van het deskundigenonderzoek worden gevraagd wanneer dit nodig wordt geacht; uit deze bepalingen en hun wetsgeschiedenis volgt niet dat de rechter telkens hij in een bepaalde strafprocedure overweegt een internering te bevelen in het kader van die strafprocedure steeds een deskundigenonderzoek moet bevelen of de actualisatie van een reeds in die procedure uitgevoerd deskundigenonderzoek en de rechter kan zich ook baseren op een forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek dat is bevolen in een andere strafprocedure en de rechter beoordeelt de geestestoestand van een persoon wiens internering wordt gevorderd onaantastbaar op grond van de regelmatig tijdens het debat overgelegde gegevens, zonder dat hij door de besluiten van een forensisch psychiatrisch deskundigenverslag is gebonden (1). (1) Cass. 11 oktober 2017, AR P.17.0784.F, AC 2017, nr. 550; K. HANOULLE, "Potpourri III als sluitstuk van de nieuwe interneringswetgeving", NC 2016/5, 392.

- Artt. 5 en 9, § 2 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

23 november 2021 P.21.0888.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.2** AC nr. ...

KAMER VOOR BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ

Kamer voor bescherming van de maatschappij - Internering - Artikel 11 Interneringswet - Aangehouden inverdenkinggestelde op het ogenblik dat de internering wordt bevolen - Voorlopige uitvoering van de internering in de gevangenis - Verdere uitvoering van de internering - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Draagwijdte - Gevolg

Uit artikel 11 Interneringswet volgt dat indien een inverdenkinggestelde aangehouden is op het ogenblik dat de internering wordt bevolen, de internering voorlopig plaatsvindt in de psychiatrische afdeling van een gevangenis; het staat verder aan de kamer voor de bescherming van de maatschappij, als multidisciplinair en gespecialiseerd rechtscollege, toezicht te houden over de wijze van uitvoering van een interneringsbeslissing binnen het geldende kader van het EVRM en de Interneringswet en het is eveneens aan die kamer erover te waken dat de geïnterneerde binnen een redelijke termijn wordt geplaatst in een aangepaste instelling waar hij de meest gepaste zorg ontvangt.

- Art. 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 11 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

28 januari 2025 P.24.1530.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.7** AC nr. ...

BESLAG

ALGEMEEN

Algemeen - Beslagrechter - Dwangsom - Bevoegdheid - Toetsing doel en strekking veroordeling - Toepassing Europees recht

De beslagrechter moet als maatstaf van de toetsing van de ter uitvoering van de veroordeling verrichte handelingen, het doel en de strekking van de veroordeling als richtsnoer nemen, met dien verstande dat de veroordeling geacht wordt niet verder te strekken dan tot het bereiken van het daarmee beoogde doel; de beslagrechter is niet bevoegd de inhoud van de dwangsomtitel te wijzigen, te beperken of uit te breiden, ook al zou daardoor een schending van het recht van de Europese Unie kunnen worden hersteld.

- Art. 1498 Gerechtelijk Wetboek

10 januari 2025 C.23.0464.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.8** AC nr. ...

Algemeen - Inbeslagname van voorwerpen verricht door het openbaar ministerie overeenkomstig een verzoek om wederzijdse internationale rechtshulp - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van de in beslag genomen goederen naar de verzoeker op grond van artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Definitief verworpen rechtsmiddel - Tweede rechtsmiddel dat om opheffing van de inbeslagname verzoekt op grond van artikel 28sexies Wetboek van Strafvordering - (Geen) belang

Wanneer de verzoeker om opheffing van de inbeslagname van voorwerpen die overeenkomstig een verzoek om wederzijdse internationale rechtshulp werd verricht, eerder al een rechtsmiddel heeft aangewend om zich tegen de overdracht van diezelfde voorwerpen aan de verzoeker te verzetten en dit eerste rechtsmiddel definitief is verworpen, heeft die partij, waaraan de eindbeslissing betreffende de overdracht kan worden tegengeworpen, geen enkel belang meer bij het tweede rechtsmiddel (1). (1) Zie gelijkluidende concl. “in hoofdzaak” OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb
- Art. 18 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

9 april 2025 P.25.0097.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.4** AC nr. ...

ALLERLEI

Allerlei - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Strafzaken - Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp vanwege een buitenlandse staat - Beschikking tot “uitlevering van roerende zaken” van in beslag genomen goederen die het voorwerp vormen van het misdrijf - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van de in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep

Volgens artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetboek van Strafvordering, is het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat gewezen is op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings betreffende de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp vormen van het misdrijf, niet vatbaar voor cassatieberoep; uit arrest nr. 29/2024 van het Grondwettelijk Hof van 14 maart 2024 volgt evenwel dat de cassatieberoepen niet op grond van die rechtsnorm niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard (1). (1) Cass. 22 mei 2024, AR P.22.0400.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6 ; zie AGwH 14 maart 2024, nr. 29/2024, dat antwoordt op de prejudiciële vraag gesteld door Cass. 21 december 2022, AR P.22.0400.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.3, met concl. “in hoofdzaak” van het OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221221.2F.3.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

9 april 2025 P.25.0097.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.4** AC nr. ...

Allerlei - Strafzaken - Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot “uitlevering van roerende zaken” - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

Allerlei - Strafzaken - Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot “uitlevering van roerende zaken” - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

GEDWONGEN TENUITVOERLEGGING

Gedwongen tenuitvoerlegging - Evenredige verdeling - Rechterlijke beslissing - Kennisgeving bij gerechtsbrief - Doel

De kennisgeving van de rechterlijke beslissing gewezen inzake evenredige verdeling, die de griffier bij gerechtsbrief aan de partijen moet doen, strekt ertoe de termijn voor een rechtsmiddel, zo ook de termijn voor hoger beroep, te doen ingaan (1). (1) Cass. 5 mei 2006, AR F.05.0036.F, AC 2006, nr. 258.

- Art. 1636 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1635 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1634 Gerechtelijk Wetboek

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

Gedwongen tenuitvoerlegging - Evenredige verdeling - Vonnis - Kennisgeving bij gerechtsbrief - Ingaan van termijn van hoger beroep - Voorwaarde

De kennisgeving bij gerechtsbrief van een vonnis met betrekking tot de evenredige verdeling van de opbrengst na uitvoerend beslag op roerend goed of onder derden dient de mogelijkheid van hoger beroep en de termijn voor het instellen ervan te vermelden, opdat die termijn kan ingaan.

- Art. 1636 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1635 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1634 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 57 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

BETALING

- Indeplaatsstelling - Voorwaarde - Gelijktijdig met de betaling - Begrip

Aan de voorwaarde dat de indeplaatsstelling gelijktijdig met de betaling geschiedt, kan de schuldeiser voldoen door, zelfs in een document van vóór de betaling, zijn voornemen aan te geven om de derde persoon in zijn rechten, rechtsvorderingen, voorrechten of hypotheken te doen treden op het moment van de betaling door deze persoon (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1250, 1° Oud Burgerlijk Wetboek

28 februari 2025 C.24.0100.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.9** AC nr. ...

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN

ALGEMEEN

Algemeen - Strafzaken - Bij verstek gewezen beslissing - Verzet - Buitengewone termijn - Aanvang - Vereiste informatie over de betekening van de bij verstek gewezen beslissing - Vermelding van het recht om verzet aan te tekenen en van de termijn om dat recht uit te oefenen - Taal waarin de informatie moet worden verstrekt

De buitengewone verzettermijn gaat niet in indien de informatie over de betekening van de bij verstek gewezen beslissing niet regelmatig is; wat dat betreft vereist artikel 6.1 EVRM dat die informatie melding maakt van het recht om verzet aan te tekenen en van de termijn om dat recht uit te oefenen; geen enkele bepaling, en met name noch voormeld artikel 6.1 EVRM noch artikel 187 Wetboek van Strafvordering, verplichten de autoriteiten om aan de bij verstek veroordeelde de informatie over de rechtsmiddelen mee te delen in een andere taal dan die van de rechtspleging of van de plaats van betekening van het verval van het recht tot sturen, wanneer geen enkel gegeven hen in staat stelt te voorzien dat de betrokkene die taal niet verstaat (1). (1) Het OM heeft ook geconcludeerd tot verwerping. Zie concl. OM, waarin wordt onderzocht of het middel van schending van de Taalwet Gerechtszaken ambtshalve moet worden aangevoerd (quod non) en of het oude eerste en tweede lid van artikel 40 van die wet, vervangen door de wet van 25 mei 2018, opnieuw tot leven zijn gewekt ten gevolge van het arrest nr. 120/2019 van het Grondwettelijk Hof van 19 september 2019.

- Art. 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 187 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.24.1779.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.2** AC nr. ...

ALLERLEI

Allerlei - Vaststelling, door de griffier van de onderzoeksrechter, van de vervulling van een wettelijke vormvereiste - Authentiek karakter - Bewijswaarde tot betichting van valsheid - Toepassing - Betekening van het aanhoudingsbevel aan de inverdenkinggestelde - Afgifte van een afschrift - Vaststelling in het aanhoudingsbevel

De vaststelling, door de griffier van de onderzoeksrechter, van de vervulling van een wettelijke vormvereiste heeft een authentiek karakter en kan enkel worden aangevochten door een procedure tot betichting van valsheid; dit is met name het geval voor de vermelding onderaan het aanhoudingsbevel waarbij de griffier bevestigt dat hij, op de vermelde datum en het vermelde uur, het aanhoudingsbevel "aan de inverdenkinggestelde heeft getoond, het hem heeft betekend en hem een afschrift heeft gegeven van dit aanhoudingsbevel en van alle stukken die bedoeld worden in artikel 16, § 7, Voorlopige Hechteniswet" (1). (1) Zie Cass. 24 augustus 1998, AR P.98.1170.F, ECLI:BE:CASS:1998:ARR.19980824.7, AC 1998, nr. 373; (wat betreft de vermeldingen van een proces-verbaal van de rechtszitting); Cass. 9 april 2024, AR P.24.0413.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240409.2N.13 ; Cass. 12 januari 2021, AR P.20.0970.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210112.2N.4.De eiser voerde aan dat "het aanhoudingsbevel, bij ontstentenis van regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn, nietig is en het onderzoeksgerecht de inverdenkinggestelde niet in voorlopige hechtenis kan houden.Volgens de bewoordingen zelf van [artikel 18 Voorlopige Hechteniswet] is de betekening regelmatig indien voldaan wordt aan de vier daarin voorgeschreven vormvereisten: de betekening geschiedt binnen een termijn van achtenveertig uur, door de griffier, door de directeur van de strafinrichting of door een agent van de openbare macht, in de taal van de rechtspleging en met afgifte van een volledig afschrift van de akte.Deze voorwaarden zijn cumulatief". (Cass. 1 december 2021, RG P.21.1481.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH. ECLI:BE:CASS:2021:CONC.20211201.2F.11).

- Art. 462 Wetboek van Strafvordering
- Art. 448 Wetboek van Strafvordering
- Art. 449 Wetboek van Strafvordering
- Art. 450 Wetboek van Strafvordering
- Art. 451 Wetboek van Strafvordering
- Art. 452 Wetboek van Strafvordering
- Art. 453 Wetboek van Strafvordering
- Art. 454 Wetboek van Strafvordering
- Art. 455 Wetboek van Strafvordering
- Art. 456 Wetboek van Strafvordering
- Art. 457 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Wetboek van Strafvordering
- Art. 459 Wetboek van Strafvordering
- Art. 18, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 461 Wetboek van Strafvordering
- Art. 906 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 463 Wetboek van Strafvordering
- Art. 464 Wetboek van Strafvordering
- Art. 895 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 897 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 898 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 899 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 900 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 901 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 902 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 903 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 904 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 905 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 460 Wetboek van Strafvordering

9 april 2025 P.25.0478.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.16** AC nr. ...

GERECHTSBRIEF

Gerechtsbrief - Kennisgeving bij gerechtsbrief - Vonnis - Evenredige verdeling - Ingaan van termijn van hoger beroep - Voorwaarde

De kennisgeving bij gerechtsbrief van een vonnis met betrekking tot de evenredige verdeling van de opbrengst na uitvoerend beslag op roerend goed of onder derden dient de mogelijkheid van hoger beroep en de termijn voor het instellen ervan te vermelden, opdat die termijn kan ingaan.

- Art. 1636 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1635 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1634 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 57 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

Gerechtsbrief - Evenredige verdeling - Rechterlijke beslissing - Kennisgeving bij gerechtsbrief - Doel

De kennisgeving van de rechterlijke beslissing gewezen inzake evenredige verdeling, die de griffier bij gerechtsbrief aan de partijen moet doen, strekt ertoe de termijn voor een rechtsmiddel, zo ook de termijn voor hoger beroep, te doen ingaan (1). (1) Cass. 5 mei 2006, AR F.05.0036.F, AC 2006, nr. 258.

- Art. 1636 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1635 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1634 Gerechtelijk Wetboek

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

Gerechtsbrief - Kennisgeving bij gerechtsbrief - Begin van de termijn voor het instellen van een rechtsmiddel - Voorwaarde

Wanneer de van artikel 57 Gerechtelijk Wetboek afwijkende wettelijke bepaling niet uitdrukkelijk is maar slechts voortvloeit uit de op het hangende geding toepasselijke wetsbepalingen die in voorkomend geval maken dat de kennisgeving van een rechterlijke beslissing door de griffier bij gerechtsbrief aan de partijen de termijn voor het instellen van een rechtsmiddel doet ingaan, doet de kennisgeving die termijn slechts ingaan indien zij het mogelijke rechtsmiddel en de termijn voor het instellen ervan vermeldt.

- Art. 57 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

BETICHTING VAN VALSHEID

- Vaststelling, door de griffier van de onderzoeksrechter, van de vervulling van een wettelijke vormvereiste - Authentiek karakter - Bewijswaarde tot betichting van valsheid - Toepassing - Betekening van het aanhoudingsbevel aan de inverdenkinggestelde - Afgifte van een afschrift - Vaststelling in het aanhoudingsbevel

De vaststelling, door de griffier van de onderzoeksrechter, van de vervulling van een wettelijke vormvereiste heeft een authentiek karakter en kan enkel worden aangevochten door een procedure tot betichting van valsheid; dit is met name het geval voor de vermelding onderaan het aanhoudingsbevel waarbij de griffier bevestigt dat hij, op de vermelde datum en het vermelde uur, het aanhoudingsbevel "aan de inverdenkinggestelde heeft getoond, het hem heeft betekend en hem een afschrift heeft gegeven van dit aanhoudingsbevel en van alle stukken die bedoeld worden in artikel 16, § 7, Voorlopige Hechteniswet" (1). (1) Zie Cass. 24 augustus 1998, AR P.98.1170.F, ECLI:BE:CASS:1998:ARR.19980824.7, AC 1998, nr. 373; (wat betreft de vermeldingen van een proces-verbaal van de rechtszitting); Cass. 9 april 2024, AR P.24.0413.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240409.2N.13 ; Cass. 12 januari 2021, AR P.20.0970.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210112.2N.4.De eiser voerde aan dat "het aanhoudingsbevel, bij ontstentenis van regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn, nietig is en het onderzoeksgerecht de inverdenkinggestelde niet in voorlopige hechtenis kan houden.Volgens de bewoordingen zelf van [artikel 18 Voorlopige Hechteniswet] is de betekening regelmatig indien voldaan wordt aan de vier daarin voorgeschreven vormvereisten: de betekening geschiedt binnen een termijn van achtenveertig uur, door de griffier, door de directeur van de strafinrichting of door een agent van de openbare macht, in de taal van de rechtspleging en met afgifte van een volledig afschrift van de akte.Deze voorwaarden zijn cumulatief". (Cass. 1 december 2021, RG P.21.1481.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH. ECLI:BE:CASS:2021:CONC.20211201.2F.11).

- Art. 462 Wetboek van Strafvordering
- Art. 448 Wetboek van Strafvordering
- Art. 449 Wetboek van Strafvordering
- Art. 450 Wetboek van Strafvordering
- Art. 451 Wetboek van Strafvordering
- Art. 452 Wetboek van Strafvordering
- Art. 453 Wetboek van Strafvordering
- Art. 454 Wetboek van Strafvordering
- Art. 455 Wetboek van Strafvordering
- Art. 456 Wetboek van Strafvordering
- Art. 457 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Wetboek van Strafvordering
- Art. 459 Wetboek van Strafvordering
- Art. 18, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 461 Wetboek van Strafvordering
- Art. 906 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 463 Wetboek van Strafvordering
- Art. 464 Wetboek van Strafvordering
- Art. 895 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 897 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 898 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 899 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 900 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 901 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 902 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 903 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 904 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 905 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 460 Wetboek van Strafvordering

9 april 2025 P.25.0478.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.16** AC nr. ...

- Strafprocedure voor het Hof van Cassatie - Termijn voor memories en stukken - Noot in antwoord op de conclusie van het openbaar ministerie neergelegd na het verstrijken van de wettelijke termijn voor de neerlegging van de memorie - Grenzen - Incidentele valsheidsvordering - (Niet-)ontvankelijkheid

Krachtens artikel 429, tweede lid, Wetboek van Strafvordering mag de eiser in cassatie na verloop van twee maanden die volgen op de verklaring van cassatieberoep geen memories of stukken meer indienen, met uitzondering van akten van afstand of hervatting van het geding, akten waaruit blijkt dat het cassatieberoep doelloos is geworden en de noten bedoeld in artikel 1107 van het Gerechtelijk Wetboek; bovendien kan een noot van antwoord die is neergelegd met toepassing van artikel 1107, derde lid, Gerechtelijk Wetboek de memorie in cassatie niet aanvullen of uitbreiden (1); wanneer de in de memorie van antwoord vervatte vordering tot betichting van valsheid in burgerlijke zaken wordt ingesteld na het verstrijken van de termijn bedoeld in artikel 429, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, is ze bijgevolg niet ontvankelijk (2). (1) Cass. 29 juni 2010, AR P.10.0006.N, ECLI:BE:CASS:2010:ARR.20100629.5, AC 2010, nr. 468, met concl. van eerste advocaat-generaal DE SWAEF ECLI:BE:CASS:2010:CONC.20100629.5; zie Cass. 22 december 1975, AC 1976, 496; R. DECLERCQ, "Pourvoi en cassation en matière répressive", R.P.D.B., 2015, p. 381 en de verwijzingen in de noten. (2) Zie Cass. 22 december 1975, AC 1976, 496.

- Art. 454 Wetboek van Strafvordering
- Art. 429, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 460 Wetboek van Strafvordering
- Art. 459 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Wetboek van Strafvordering
- Art. 457 Wetboek van Strafvordering
- Art. 462 Wetboek van Strafvordering
- Art. 455 Wetboek van Strafvordering
- Art. 463 Wetboek van Strafvordering
- Art. 453 Wetboek van Strafvordering
- Art. 452 Wetboek van Strafvordering
- Art. 451 Wetboek van Strafvordering
- Art. 450 Wetboek van Strafvordering
- Art. 449 Wetboek van Strafvordering
- Art. 448 Wetboek van Strafvordering
- Art. 456 Wetboek van Strafvordering
- Art. 899 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 906 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 905 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 904 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 903 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 902 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 461 Wetboek van Strafvordering
- Art. 900 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1107 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 898 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 897 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 895 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 464 Wetboek van Strafvordering
- Art. 901 Gerechtelijk Wetboek

9 april 2025 P.25.0008.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3 AC nr. ...

- Strafzaken - Cassatieberoep - Authentieke vaststelling, in het bestreden arrest, dat het hof van beroep de burgerlijke partij op tegensprekelijke wijze heeft gehoord - Middel dat tegen die vaststelling opkomt zonder dat ze, uiterlijk in de memorie, van valsheid werd beticht - (Niet-)ontvankelijkheid

Het middel dat opkomt tegen de authentieke vaststelling van het arrest volgens hetwelk het hof van beroep de burgerlijke partij op tegensprekelijke wijze heeft gehoord, zonder dat de eiser die vaststelling, uiterlijk in zijn memorie, van valsheid heeft beticht, is wat dat betreft niet ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 22 december 1975, AC 1976, 496.

- Art. 463 Wetboek van Strafvordering
- Art. 448 Wetboek van Strafvordering
- Art. 449 Wetboek van Strafvordering
- Art. 450 Wetboek van Strafvordering
- Art. 451 Wetboek van Strafvordering
- Art. 452 Wetboek van Strafvordering
- Art. 453 Wetboek van Strafvordering
- Art. 454 Wetboek van Strafvordering
- Art. 455 Wetboek van Strafvordering
- Art. 456 Wetboek van Strafvordering
- Art. 457 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Wetboek van Strafvordering
- Art. 459 Wetboek van Strafvordering
- Art. 460 Wetboek van Strafvordering
- Art. 429, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 899 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 906 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 905 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 904 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 903 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 902 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 461 Wetboek van Strafvordering
- Art. 900 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 462 Wetboek van Strafvordering
- Art. 898 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 897 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 895 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 464 Wetboek van Strafvordering
- Art. 1107 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 901 Gerechtelijk Wetboek

9 april 2025 P.25.0008.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3** AC nr. ...

BEVOEGDHEID EN AANLEG

ALGEMEEN

Algemeen - Arbitrale uitspraak - Vernietiging - Rechter - Bevoegdheid - Omvang

Artikel 1717, § 3, b), ii), Gerechtelijk Wetboek houdt niet in dat de rechter die over de vernietiging van een arbitrale beslissing moet oordelen het geschil opnieuw moet beoordelen in het licht van de bepalingen die de openbare orde raken waarvan toepassing wordt gemaakt in de bestreden beslissing, maar enkel dat hij verplicht is te controleren of de uitspraak in strijd is met de openbare orde.

- Art. 1717, § 3, b), ii) Gerechtelijk Wetboek

3 maart 2025 C.24.0202.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250303.3N.4** AC nr. ...

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Bevoegdheid - Algemeen - Tussenvordering - Gedwongen tussenkomst - Ontvankelijkheid

De rechter bij wie een vordering aanhangig is gemaakt, is in de regel bevoegd om kennis te nemen van een vordering tot vrijwaring, ook wanneer deze tussenvordering tot de bevoegdheid van een andere rechter behoort op voorwaarde dat tussen beide vorderingen een voldoende nauwe band bestaat; de rechter beoordeelt het bestaan dan wel het ontbreken van een voldoende nauwe dergelijke band tussen de hoofdvordering en de vordering tot vrijwaring; hij kan het bestaan ervan evenwel niet afwijzen op de enkele grond dat de grondslag van de vorderingen verschilt en de vordering tot vrijwaring, anders dan de hoofdvordering, aldus niet tot zijn bevoegdheid behoort (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 812, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 564 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 18 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 16, tweede lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 15, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 13 Gerechtelijk Wetboek

13 januari 2025 S.23.0024.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250113.3N.4** AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Rechter die zich over een geschilpunt uitspreekt om zich onbevoegd te verklaren - Bevoegdheid van die rechter - Eindvonnis - Begrip

Wanneer de rechter zich over een geschilpunt uitspreekt om zich onbevoegd te verklaren, kan dat geschilpunt opnieuw aanhangig worden gemaakt bij de rechter naar wie de zaak wordt verwezen; hij is enkel gebonden door de beslissing over de bevoegdheid; de rechter die zich over een geschilpunt uitspreekt om zich bevoegd te verklaren, wijst daarentegen een eindbeslissing en oefent zijn rechtsmacht volledig uit (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 660, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 19, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

10 februari 2025 C.24.0316.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250210.3F.5** AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Bevoegdheid - Bevoegdheid ratione personae - "Voorrecht van rechtsmacht" - Verwijzing van de inverdenkinggestelde na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegde feitenrechter

De verwijzing van de inverdenkinggestelde die bevolen wordt na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, moet geschieden voor de rechter die krachtens het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering bevoegd is om kennis te nemen van de aan de inverdenkinggestelde ten laste gelegde gecorrectionaliseerde misdaden of wanbedrijven waarvan hij wordt verdacht en, in voorkomend geval, bij samenhang van de hem ten laste gelegde schendingen van WAM en van de Wegverkeerswet waarvan hij wordt verdacht; indien de inverdenkinggestelde aldus een magistraat was die bedoeld werd in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht was op het ogenblik waarop het gerechtelijk onderzoek werd ingesteld, maar – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht is op het ogenblik van de regeling van de rechtspleging, zal hij verwezen worden naar de territoriaal bevoegde correctionele rechtbank (1). (1) Krachtens artikel 156 van de voormelde wet van 15 mei 2024 is artikel 43 van die wet, tot wijziging van de artikelen 479 tot 503bis Wetboek van Strafvordering betreffende de vervolging en het onderzoek van misdaden en wanbedrijven die aan magistraten ten laste worden gelegd (de regeling die bekendstaat onder het misleidende begrip "voorrecht van rechtsmacht"), in werking getreden zes maanden na de bekendmaking – op 28 mei 2024 – van die wet in het Belgisch Staatsblad, dus op 28 november 2024.De vordering van het OM, die werd ondertekend en neergelegd op de griffie van het Hof op 12 september 2024, dus nog vóór die inwerkingtreding, beoogde, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering die op dat ogenblik nog van toepassing waren, de verwijzing van de inverdenkinggestelde naar het hof van beroep te Luik, en meer bepaald naar de eerste voorzitter van dat hof naar wie de zaak bij arrest van 28 september 2022 van het Hof was verwezen opdat hij een magistraat aanwees die het ambt van onderzoeksrechter zou uitoefenen.Ten gevolge van een verzoek van de inverdenkinggestelde om bijkomende onderzoekshandelingen is het Hof pas tot de regeling van de rechtspleging overgegaan op 19 februari 2025, dus na de inwerkingtreding van de voormelde wet van 15 mei 2024.Aangezien de inverdenkinggestelde op het ogenblik van de feiten plaatsvervangend raadsheer was en dus geen "betrokken magistraat" was in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, heeft het OM mondeling gevorderd om de zaak te verwijzen naar de Franstalige correctionele rechtbank te Brussel, bij gebrek aan een bevoegdheidscriterium ratione loci, zoals bedoeld in artikel 139 Wetboek van Strafvordering, dat de zaak aan een ander arrondissement zou toewijzen.(M.N.B.)

- Art. 479 nieuw Wetboek van Strafvordering
- Art. 139 Wetboek van Strafvordering
- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II

19 februari 2025 P.22.1145.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12** AC nr. ...

Strafzaken - Bevoegdheid - Bevoegdheid ratione personae - "Voorrecht van rechtsmacht" - Verwijzing van de inverdenkinggestelde na de inwerkingtreding van

de wet van 15 mei 2024 - Bevoegde feitenrechter

De verwijzing van de inverdenkinggestelde die bevolen wordt na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, moet geschieden voor de rechter die krachtens het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering bevoegd is om kennis te nemen van de aan de inverdenkinggestelde ten laste gelegde gecorrectionaliseerde misdaden of wanbedrijven waarvan hij wordt verdacht en, in voorkomend geval, bij samenhang van de hem ten laste gelegde schendingen van WAM en van de Wegverkeerswet waarvan hij wordt verdacht; indien de inverdenkinggestelde aldus een magistraat was die bedoeld werd in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht was op het ogenblik waarop het gerechtelijk onderzoek werd ingesteld, maar – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht is op het ogenblik van de regeling van de rechtspleging, zal hij verwezen worden naar de territoriaal bevoegde correctionele rechtbank (1). (1) Krachtens artikel 156 van de voormelde wet van 15 mei 2024 is artikel 43 van die wet, tot wijziging van de artikelen 479 tot 503bis Wetboek van Strafvordering betreffende de vervolging en het onderzoek van misdaden en wanbedrijven die aan magistraten ten laste worden gelegd (de regeling die bekendstaat onder het misleidende begrip "voorrecht van rechtsmacht"), in werking getreden zes maanden na de bekendmaking – op 28 mei 2024 – van die wet in het Belgisch Staatsblad, dus op 28 november 2024.De vordering van het OM, die werd ondertekend en neergelegd op de griffie van het Hof op 12 september 2024, dus nog vóór die inwerkingtreding, beoogde, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering die op dat ogenblik nog van toepassing waren, de verwijzing van de inverdenkinggestelde naar het hof van beroep te Luik, en meer bepaald naar de eerste voorzitter van dat hof naar wie de zaak bij arrest van 28 september 2022 van het Hof was verwezen opdat hij een magistraat aanwees die het ambt van onderzoeksrechter zou uitoefenen.Ten gevolge van een verzoek van de inverdenkinggestelde om bijkomende onderzoekshandelingen is het Hof pas tot de regeling van de rechtspleging overgegaan op 19 februari 2025, dus na de inwerkingtreding van de voormelde wet van 15 mei 2024.Aangezien de inverdenkinggestelde op het ogenblik van de feiten plaatsvervangend raadsheer was en dus geen "betrokken magistraat" was in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, heeft het OM mondeling gevorderd om de zaak te verwijzen naar de Franstalige correctionele rechtbank te Brussel, bij gebrek aan een bevoegdheidscriterium ratione loci, zoals bedoeld in artikel 139 Wetboek van Strafvordering, dat de zaak aan een ander arrondissement zou toewijzen.(M.N.B.)

- Art. 479 nieuw Wetboek van Strafvordering
- Art. 139 Wetboek van Strafvordering
- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II

19 februari 2025 P.22.1145.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12** AC nr. ...

Strafzaken - Bevoegdheid - Bevoegdheid ratione personae - "Voorrecht van rechtsmacht" - Hof van Cassatie dat regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegdheid om na die inwerkingtreding uitspraak te doen - Toepassing op de inverdenkinggestelde, zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep, die geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479

Wetboek van Strafvordering

De oude artikelen 479 tot 482bis Wetboek van Strafvordering moeten in die zin worden begrepen dat de zaak, na afloop van het door het Hof van Cassatie gevorderde gerechtelijk onderzoek, naar laatstgenoemde moet worden verwezen, wiens bevoegdheid in deze procedure vergelijkbaar is met die van een onderzoeksgerecht dat, in het kader van een tegensprekelijke procedure, overgaat tot de regeling van de rechtspleging en naar aanleiding daarvan onderzoekt of de bezwaren volstaan en de procedure regelmatig is gevoerd (1); uit de samenlezing van het eerste en het tweede lid van artikel 147 van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, alsook uit de parlementaire voorbereiding van die wet (2) volgt dat de wetgever niet heeft willen afwijken van het in artikel 3 Gerechtelijk Wetboek bedoelde beginsel volgens hetwelk de wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging onmiddellijk van toepassing zijn op de hangende rechtsgedingen, zonder dat zij worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn; indien de kamer van het Hof van Cassatie die kennisneemt van de cassatieberoepen in criminele en correctionele zaken regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van die wet, blijft ze bevoegd om tot die regeling over te gaan indien ze uitspraak doet na die inwerkingtreding, en dit zelfs als de inverdenkinggestelde – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen “betrokken magistraat” is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering (3). (1) Zie AGwH 20 oktober 2016, nr. 131/2016, ECLI:BE:GHCC:2016:ARR.131; Cass. 23 juni 2020, AR P.20.0618.N, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200623.2N.22, AC 2020, nr. 444; Cass. 26 november 2019, AR P.19.0811.N, ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.4, AC 2019, nr. 627, met concl. van advocaat-generaal m.o. DE SMET, ECLI:BE:CASS:2019:CONC.20191126.2N.4; A. WINANTS, “Enkele beschouwingen over het voorrecht van rechtsmacht”, in F. DERUYCK (uitg.), Strafrecht in/uit balans, Kluwer 2020, 129-160. (2) Parl. St. Kamer, nr. 55/3945. (3) In dit geval was de inverdenkinggestelde een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep te Brussel, die vervolgd werd wegens misdaden of wanbedrijven die zij buiten haar ambt had gepleegd, zodat zij een magistraat was zoals bedoeld in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, maar geen “betrokken magistraat” in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering.Overeenkomstig artikel 147 van de voormelde wet van 15 mei 2024 was de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Luik bevoegd geweest om, na afloop van het door dat hof van beroep gevoerde onderzoek, tot de regeling van de rechtspleging over te gaan, indien het Hof van Cassatie niet daartoe was gevorderd vóór de inwerkingtreding van die wet. (M.N.B.)

- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 482 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 479 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Gerechtelijk Wetboek

19 februari 2025 P.22.1145.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12** AC nr. ...

Strafzaken - Bevoegdheid - Bevoegdheid ratione personae - "Voorrecht van rechtsmacht" - Hof van Cassatie dat regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegdheid om na die inwerkingtreding uitspraak te doen - Toepassing op de inverdenkinggestelde, zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van

beroep, die geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering

De oude artikelen 479 tot 482bis Wetboek van Strafvordering moeten in die zin worden begrepen dat de zaak, na afloop van het door het Hof van Cassatie gevorderde gerechtelijk onderzoek, naar laatstgenoemde moet worden verwezen, wiens bevoegdheid in deze procedure vergelijkbaar is met die van een onderzoeksgerecht dat, in het kader van een tegensprekelijke procedure, overgaat tot de regeling van de rechtspleging en naar aanleiding daarvan onderzoekt of de bezwaren volstaan en de procedure regelmatig is gevoerd (1); uit de samenlezing van het eerste en het tweede lid van artikel 147 van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, alsook uit de parlementaire voorbereiding van die wet (2) volgt dat de wetgever niet heeft willen afwijken van het in artikel 3 Gerechtelijk Wetboek bedoelde beginsel volgens hetwelk de wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging onmiddellijk van toepassing zijn op de hangende rechtsgedingen, zonder dat zij worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn; indien de kamer van het Hof van Cassatie die kennisneemt van de cassatieberoepen in criminele en correctionele zaken regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van die wet, blijft ze bevoegd om tot die regeling over te gaan indien ze uitspraak doet na die inwerkingtreding, en dit zelfs als de inverdenkinggestelde – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering (3). (1) Zie AGwH 20 oktober 2016, nr. 131/2016, ECLI:BE:GHCC:2016:ARR.131; Cass. 23 juni 2020, AR P.20.0618.N, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200623.2N.22, AC 2020, nr. 444; Cass. 26 november 2019, AR P.19.0811.N, ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.4, AC 2019, nr. 627, met concl. van advocaat-generaal m.o. DE SMET, ECLI:BE:CASS:2019:CONC.20191126.2N.4; A. WINANTS, "Enkele beschouwingen over het voorrecht van rechtsmacht", in F. DERUYCK (uitg.), Strafrecht in/uit balans, Kluwer 2020, 129-160. (2) Parl. St. Kamer, nr. 55/3945. (3) In dit geval was de inverdenkinggestelde een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep te Brussel, die vervolgd werd wegens misdaden of wanbedrijven die zij buiten haar ambt had gepleegd, zodat zij een magistraat was zoals bedoeld in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, maar geen "betrokken magistraat" in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering.Overeenkomstig artikel 147 van de voormelde wet van 15 mei 2024 was de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Luik bevoegd geweest om, na afloop van het door dat hof van beroep gevoerde onderzoek, tot de regeling van de rechtspleging over te gaan, indien het Hof van Cassatie niet daartoe was gevorderd vóór de inwerkingtreding van die wet. (M.N.B.)

- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 482 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 479 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Gerechtelijk Wetboek

19 februari 2025 P.22.1145.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12** AC nr. ...

Strafzaken - Bevoegdheid - Geschillen betreffende de verplichtingen van de werkgever inzake sociale zekerheid - Aangifte van verschuldigde bijdragen (Dimona) - Bevoegdheid van de arbeidsrechtbank - Samenstelling van het strafrechtscollege in hoger beroep

De dimona-aangifteplicht opgelegd bij het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling is een aangelegenheid als bedoeld door artikel 580, 1°, Gerechtelijk Wetboek, ook al wordt die regelgeving niet uitdrukkelijk in deze laatste bepaling vermeld (1). (1) Zie concl. OM en Cass. 29 juni 2021, AR P.21.0332.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.16, met concl. OM.

- Art. 580, 1° Gerechtelijk Wetboek - Deel III: BEVOEGDHEID (Art. 556 tot 663)

9 mei 2023 P.21.0738.N **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.7** AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Beslissing die de vergoeding van de kosten van een adviserend geneesheer aanneemt en een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt - Gevolg voor de aanhangigmaking van de zaak bij het rechtscollege - Terugvordering van de kosten door de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij

Wanneer een vonnis oordeelt dat de vergoeding van de kosten van de adviserend geneesheer die zijn gemaakt om de belangen van de burgerlijke partij te verdedigen in het kader van het gerechtelijk deskundigenonderzoek dient te worden aangenomen en daarnaast een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt ten aanzien van de burgerlijke partij, heeft de rechtbank, impliciet maar zeker, zowel het recht van de burgerlijke partij voorbehouden om door een adviserend geneesheer te worden bijgestaan als het recht van de gesubrogeerde partij om de terugbetaling daarvan te vorderen; de rechtbank heeft haar rechtsmacht over de burgerlijke rechtsvordering van de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij dus niet volledig uitgeput.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 19 et 807 Gerechtelijk Wetboek

12 oktober 2022 P.22.0543.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.5** AC nr. ...

Strafzaken - Bevoegdheid - Territoriale bevoegdheid - Correctionele rechtbank - Criteria - Aanknoping aan het gerechtelijk arrondissement waarin de rechtbank is opgericht en niet aan een van haar afdelingen - Draagwijdte

Krachtens de artikelen 23 en 139 Wetboek van Strafvordering wordt de territoriale bevoegdheid van de strafrechter in de regel bepaald door hetzij de plaats van het misdrijf, hetzij de daadwerkelijke verblijfplaats van de beklaagde op het ogenblik waarop de strafvordering wordt ingesteld of die van de maatschappelijke zetel van de rechtspersoon, hetzij de plaats waar de beklaagde werd gevonden; de bevoegdheid ratione loci van de correctionele rechtbank wordt bepaald door het bestaan van één van de drie voormelde territoriale punten van aanknoping aan het gerechtelijk arrondissement waarin die rechtbank is opgericht, en niet aan één van de afdelingen waaruit ze is samengesteld.

- Art. 10 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 139 Wetboek van Strafvordering
- Art. 23 Wetboek van Strafvordering

5 februari 2025 P.24.1558.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250205.2F.8** AC nr. ...

Strafzaken - Bevoegdheid - Plaats van de meting stemt niet overeen met de plaats van het besturen van het voertuig, zoals omschreven in de dagvaarding - Gevolg - Territoriale bevoegdheid van de politierechtbank - Wegverkeer - Vaststelling van de strafbare alcoholintoxicatie

Uit artikel 34, § 2, 1°, Wegverkeerswet volgt niet dat de meting van de alcoholconcentratie ook moet plaatsvinden op de plaats waar de betrokkene een voertuig of een rijdier bestuurt; de meting van de alcoholconcentratie is geen constitutief bestanddeel van het misdrijf op een openbare plaats een voertuig of een rijdier te hebben bestuurd terwijl de ademanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 0,35 milligram per liter uitgeademde alveolaire lucht heeft gemeten of de bloedanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 0,8 gram per liter bloed heeft aangegeven; het is enkel een bewijsmiddel.

- Art. 34, § 2, 1° Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

14 januari 2025 P.24.1179.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.5** AC nr. ...

Strafzaken - Bevoegdheid - Geschillen betreffende de verplichtingen van de werkgever inzake sociale zekerheid - Aangifte van verschuldigde bijdragen (Dimona) - Bevoegdheid van de arbeidsrechtbank - Samenstelling van het strafrechtscollege in hoger beroep

De dimona-aangifteplicht opgelegd bij het koninklijk besluit van 5 november 2002 tot invoering van een onmiddellijke aangifte van tewerkstelling is een aangelegenheid als bedoeld door artikel 580, 1°, Gerechtelijk Wetboek, ook al wordt die regelgeving niet uitdrukkelijk in deze laatste bepaling vermeld (1). (1) Zie concl. OM en Cass. 29 juni 2021, AR P.21.0332.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.16, met concl. OM.

- Art. 580, 1° Gerechtelijk Wetboek - Deel III: BEVOEGDHEID (Art. 556 tot 663)

9 mei 2023 P.21.0738.N **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.7** AC nr. ...

Strafzaken - Bevoegdheid - Hof van assisen - Materiële bevoegdheid - Drukpersmisdrijven - Exceptie - Drukpersmisdrijven ingegeven door racisme of xenofobie - Begrip

Artikel 150 Grondwet bepaalt dat de jury wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsook voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven, behoudens voor drukpersmisdrijven die door racisme of xenofobie zijn ingegeven; aldus onttrekt de grondwetgever aan het hof van assisen de bevoegdheid om de daad te berechten die erin bestaat, in een gedrukt of digitaal geschrift, denkbeelden te verspreiden die aanzetten tot haat of geweld jegens een groep personen wegens hun zogenaamd ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming, of met het bedoeling de invoering van een discriminerend of segregationistisch beleid jegens die personen te verantwoorden.

- Art. 150 De gecoördineerde Grondwet 1994

19 februari 2025 P.24.1598.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.1** AC nr. ...

BEWIJS

BELASTINGZAKEN

Belastingzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Gemeenteverordening - Bekendmaking

In de regel komt het aan de overheid die zich op een gemeenteverordening beroept toe te bewijzen dat die verordening op regelmatige wijze werd bekendgemaakt (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 8.4 Burgerlijk Wetboek - Boek 8: Bewijs

24 maart 2025 F.22.0116.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.1** AC nr. ...

Belastingzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Gemeenteverordening - Bekendmaking - medewerking van de partijen aan de bewijsvoering - Gevolgen

De verplichting van de partijen om mee te werken aan de bewijsvoering kan niet leiden tot de omkering van de bewijslast (1). (1) Zie Cass. 4 juni 2015, AR C.14.0479.F, AC 2015, nr. 370, met concl. van eerste advocaat-generaal Henkes op datum in Pas.

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 8.4 Burgerlijk Wetboek - Boek 8: Bewijs

24 maart 2025 F.22.0116.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.1** AC nr. ...

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Onderzoeksmaatregel overlegging bewijsmateriaal - Geen omkering bewijslast

De rechter die de door een partij gevorderde onderzoeksmaatregel beveelt, zoals de overlegging door de tegenpartij van bewijsmateriaal, keert de op voornoemde partij rustende bewijslast niet om.

- Art. 8.4 Burgerlijk Wetboek - Boek 8: Bewijs
- Art. 877 Gerechtelijk Wetboek

10 januari 2025 C.23.0022.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.1** AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Recht op bewijs - Onderzoeksmaatregelen - Taak van de rechter

De rechter beoordeelt onaantastbaar of een bewijsmaatregel, zoals een bevel tot overlegging van bepaalde informatie, dienstig is voor de beoordeling van het geschil; voor zover hij het recht op bewijs van de partijen niet miskent, is de rechter niet verplicht om een bewijsmaatregel te bevelen.

- Art. 877 Gerechtelijk Wetboek - Deel IV: BURGERLIJKE RECHTSPLEGING. (art. 664 tot 1385octiesdecies)
- Art. 871 Gerechtelijk Wetboek - Deel IV: BURGERLIJKE RECHTSPLEGING. (art. 664 tot 1385octiesdecies)

14 maart 2025 C.23.0463.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250314.1N.6** AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Vordering op grond van

buitencontractuele aansprakelijkheid - Aansprakelijkheid leidende gebeurtenis, de schade en het oorzakelijke verband tussen beide - Bewijslast

Bij een vordering op grond van buitencontractuele aansprakelijkheid rust de bewijslast van de tot aansprakelijkheid leidende gebeurtenis, de schade en het oorzakelijk verband tussen de beide in de regel op de benadeelde (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 8.4, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek - Boek 8: Bewijs
- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek

28 februari 2025 C.23.0482.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.4** AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijs - Gebruik in strijd met recht op een eerlijk proces - Toetsing aan Antigoon criteria - Opzettelijk begane onregelmatigheid - Grove onachtzaamheid - Bewijsuitsluiting - Geen verweer over het subcriterium van de opzettelijk begane onregelmatigheid of grove nalatigheid - Gevolg

Bij de beoordeling van het middel over het gebruik van onregelmatig bekomen bewijs dat in strijd is met het recht op een eerlijk proces kan het Hof rekening houden met 1°het feit dat de beklaagde voor het appelgerecht geen verweer heeft gevoerd over het feit dat de onregelmatigheid door de verbalisant opzettelijk werd begaan dan wel met een opzettelijk begane onregelmatigheid moet worden gelijkgesteld en 2° het feit dat de appelrechters zelf niet vaststellen dat de onregelmatigheid door de verbalisant opzettelijk werd begaan dan wel met een opzettelijk begane onregelmatigheid moet worden gelijkgesteld.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1579.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.12** AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Gerechtelijk onderzoek - Verhoor van de verdachte - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Gebruik van verklaringen afgelegd zonder bijstand van een advocaat als bewijs à charge - Criterium van verklaringen die wel of niet bepalend zijn voor de schuldigverklaring - Voorwaarden

Wanneer de rechter een aan de politie afgelegde verklaring van een verdachte bepalend acht voor diens schuldigverklaring, vereist het recht op een eerlijk proces, zoals gewaarborgd door artikel 6.1 en 6.3.c EVRM, dat aan die verdachte de bijstand van een raadsman wordt verleend, behoudens indien er dwingende redenen of uitzonderlijke omstandigheden zijn om hem dit recht te ontzeggen; de verklaring van een verdachte moet geacht worden bepalend te zijn voor zijn schuldigverklaring van zodra die verklaring een relevante impact heeft of, gelet op de concrete omstandigheden, moet hebben op de beoordeling van de schuld; dit kan reeds het geval zijn van zodra de verklaring richting geeft aan het onderzoek waarvan de rechter het resultaat betrekt bij de schuldbeoordeling (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241217.2N.24 AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Vonnis over de zaak zelf - Belastende verklaringen van een getuige die niet op het proces aanwezig is - Doorslaggevend karakter voor de beslissing over de schuld - Beoordeling

Om te antwoorden op de vraag of de belastende verklaringen van een getuige die op het proces niet aanwezig was, van doorslaggevend belang zijn geweest voor de beslissing over de schuld, moet worden nagegaan welk belang de rechter aan die verklaringen heeft gehecht, in verhouding tot alle redenen waarmee hij zijn beslissing heeft omkleed; zo kan de verwijzing naar een dergelijke verklaring in de redenen op zich niet volstaan om die verklaring als doorslaggevend aan te merken, wanneer blijkt dat de beslissing op grond van ander doorslaggevend bewijsmateriaal werd genomen (1). (1) Zie Cass. 27 april 2021, AR P.21.0013.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.9, § 6.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6 AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Vonnis over de zaak zelf - Geen verschijning, op de rechtszitting, van een getuige à charge - Gebruik van de verklaringen van de getuige als bewijs - Verenigbaarheid met artikel 6 EVRM - Toetsing in drie stappen - Compenserende factoren - Voorbeeld - Ander bewijsmateriaal

Volgens de uitlegging van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geschiedt het onderzoek van de verenigbaarheid, met de artikelen 6.1 en 6.3.d EVRM, van een procedure waarin de verklaringen van een getuige die belastende verklaringen heeft afgelegd maar niet op het proces is verschenen, als bewijzen worden gebruikt, in drie stappen; zo moet worden onderzocht (1°) of er een ernstige reden bestond waarom de getuige niet is verschenen en, bijgevolg, zijn verklaring als bewijs in aanmerking werd genomen, (2°) of de verklaring van de afwezige getuige de enige of doorslaggevende grondslag heeft gevormd voor de veroordeling, en (3°) of er voldoende compenserende factoren, waaronder met name stevige procedurele waarborgen (1), bestonden om een tegenwicht te vormen voor de moeilijkheden die de verdediging door de aanneming van een dergelijk bewijs heeft ondervonden en om de billijkheid van de rechtspleging in haar geheel te waarborgen ; dergelijke factoren kunnen met name bestaan in de voorlegging van objectief bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het onderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt (2); hieruit volgt dat, om de verenigbaarheid met de voormelde bepalingen te kunnen beoordelen van een beslissing van de feitenrechter die de voortzetting van de procedure beveelt, niettegenstaande de afwezigheid van de getuigen, en van een daaropvolgende beslissing over de schuld zonder dat, bijgevolg, de verdediging die getuigen heeft kunnen verhoren of doen verhoren, met name moet worden vastgesteld of de verklaringen die deze getuigen in een eerdere fase van de procedure hebben afgelegd en waarover geen tegensprekelijk debat is gevoerd, de enige of doorslaggevende grondslag voor de veroordeling hebben gevormd. (1) Zie EHRM, Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme - Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2024, § 107; EHRM, Schatschaschwili t. Duitsland, 15 december 2015 [GC], nr. 9154/10, § 107; EHRM, Al-Khawaja en Tahery t. Verenigd Koninkrijk, 15 december 2011 [GC], nrs. 26766/05 en 22228/06 ; Cass. 18 maart 2025, AR P.24.1431.N, ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250318.2N.1, met concl. van advocaat-generaal DE SMET, ECLI:BE:CASS:2025:CONC.20250318.2N.1; Cass. 3 mei 2022, AR P.22.0040.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1, en de noot BDS. (2) EHRM, Schatschaschwili t. Duitsland, voormeld, § 128; Cass. 18 maart 2025, AR P.24.1431.N, voormeld, § 23, dat, bij wijze van compenserende factoren, ook melding maakt van de mogelijkheid, voor de beklaagde, om de getuige tijdens het opsporingsonderzoek of op de rechtszitting te verhoren of te doen verhoren en om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of over de strijdigheid met verklaringen van andere getuigen; Cass. 27 april 2021, AR P.21.0013.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.9.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Terrorisme - Deelname aan de activiteiten van een terroristische groep - Leidinggevende rol in een terroristische groep - Verheerlijking van terrorisme - Niet constitutief van de misdrijven bepaald in artikel 140, §§ 1 en 2 - Element te betrekken in de bewijsvoering - Draagwijdte - Gevolg

Weliswaar levert het enkele feit van de verheerlijking van terrorisme niet het door artikel 140, § 1 en § 2, Strafwetboek bedoelde misdrijf op, maar de rechter kan het verheerlijken van terrorisme wel betrekken bij een onderzoek naar het bewezen zijn van het door artikel 140 Strafwetboek bepaalde misdrijf (1). (1) Weliswaar levert het enkele feit van de verheerlijking van terrorisme niet het door artikel 140, § 1 en § 2, Strafwetboek bedoelde misdrijf op, maar de rechter kan het verheerlijken van terrorisme wel betrekken bij een onderzoek naar het bewezen zijn van het door artikel 140 Strafwetboek bepaalde misdrijf (1). (1) Cass. 18 januari 2022, AR P.21.1692.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220118.2N.20 met concl. OM.

- Art. 140, §§ 1 en 2 Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1396.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.11** AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Valsheid en gebruik van valse stukken - Gebruik van een stuk in een strafprocedure door de beklaagde - Klacht met burgerlijkepartijstelling wegens valsheid van deze stukken door de burgerlijke partij - Verzoek tot opschorting van de strafprocedure - Valsheidsvordering - Regelmatigheid van bewijselementen - Beoordeling

De omstandigheid dat een stuk van het strafdossier of een door een procespartij voorgelegd stuk het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke strafvervolging wegens valsheid in geschriften, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat er met betrekking tot dat stuk een valsheidsvordering wordt ingesteld zoals bedoeld in artikel 458 Wetboek van Strafvordering, ook al beroept een van de procespartijen zich uitdrukkelijk op dat stuk; die loutere omstandigheid verplicht de rechter ook niet om de procedure op te schorten en de uitspraak aan te houden tot er uitspraak is gedaan over die strafvervolging; de rechter beoordeelt in feite of het resultaat van die strafvervolging noodzakelijk is voor de beoordeling van de bij hem aanhangig gemaakte feiten; de rechter miskent het recht van verdediging niet door de loutere omstandigheid dat hij uitspraak doet over de strafvordering en de erop gebaseerde burgerrechtelijke vordering zonder het resultaat af te wachten van een strafvervolging betreffende feiten die de regelmatigheid kunnen aantasten van bewijselementen die deel uitmaken van het strafdossier waarover hij dient te oordelen (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.09.0635.F, AC 2010, nr. 577, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 15 oktober 2003, AR P.03.0931.F, AC 2003, nr. 501.

- Artt. 63 en 458 Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.21.1518.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.8** AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Gerechtelijk onderzoek - Verhoor van de verdachte - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Geen uitsluiting van de afgelegde verklaringen als bewijs à charge - Criteria van het arrest EHRM 9 november 2018 in de zaak Beuze - Invloed van de verklaringen op de schuldigverklaring - Beoordeling

Het feit dat ter gelegenheid van bepaalde politieverhoren het recht van een verdachte op de fysieke bijstand van een advocaat niet werd geëerbiedigd zonder dat daarvoor een dwingende reden of een uitzonderlijke omstandigheid voorhanden was, leidt niet automatisch tot een schending van artikel 6 EVRM; het staat immers aan de rechter om te onderzoeken of die beperking de eerlijkheid van het proces in zijn geheel beschouwd al dan niet onherstelbaar heeft aangetast in het licht van de omstandigheden van de zaak; bij die beoordeling kan onder meer rekening worden gehouden met de volgende elementen, voor zover die van toepassing zijn op de te beoordelen zaak: de bijzondere kwetsbaarheid van de verdachte in het licht van bijvoorbeeld zijn leeftijd of geestelijke mogelijkheden, de wettelijke regeling van het vooronderzoek en de toelaatbaarheid van de bewijzen, de mogelijkheid voor de betrokkene om de authenticiteit van het verzamelde bewijs te betwisten en zich te verzetten tegen het gebruik ervan, de kwaliteit van het bewijs en het al dan niet bestaan van twijfel over de betrouwbaarheid en de juistheid ervan in het licht van de omstandigheden waarin het werd verkregen, de aard van de onwettigheid waarmee het bewijs desgevallend werd verkregen en de aard van een eventuele verdragsrechtelijke schending, de aard van verklaringen en het gegeven of ze dadelijk werden ingetrokken of verbeterd, het gebruik van de bewijzen en in het bijzonder of die een overwegend of belangrijk deel van de bewijslast uitmaken waarop de veroordeling is gesteund, alsook het belang van de andere dossierelementen, het belang dat het onderzoek van het misdrijf en de bestraffing van de dader heeft voor de publieke opinie en het bestaan in het interne recht van andere procedurele garanties (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241217.2N.24** AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijs - Gebruik in strijd met recht op een eerlijk proces - Antigoon criteria - Subcriteria bij de beoordeling van het criterium van het recht op een eerlijk proces - Overzicht - Grove onachtzaamheid die daardoor moet gelijk gesteld worden met een opzettelijke onregelmatigheid - Draagwijdte - Vaststelling dat andere wettelijke verplichtingen voor de bewijsgaring zijn nageleefd - Gevolg

Overeenkomstig artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering oordeelt de rechter onaantastbaar of voor een onregelmatig verkregen bewijselement, waarvoor geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorwaarde is miskend, de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast en of het gebruik van het bewijs niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd; voor de beoordeling van het criterium of het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijs strijdig is met het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, kan de rechter onder meer één of meer van volgende subcriteria in aanmerking nemen: - de onregelmatigheid werd al dan niet opzettelijk begaan of ingevolge een grove onachtzaamheid die daardoor moet worden gelijkgesteld met een opzettelijke onregelmatigheid;- de ernst van het misdrijf overstijgt veruit de begane onregelmatigheid; -de onregelmatigheid betreft alleen een materieel element van het bestaan van het misdrijf; -de onregelmatigheid heeft een louter formeel karakter; en -de onregelmatigheid heeft geen weerslag op het recht of de vrijheid die door de overschreden norm wordt beschermd (1); voor de beoordeling van het criterium of het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijs het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd miskent, kan de rechter wel degelijk in aanmerking nemen dat andere wettelijke verplichtingen wel werden nageleefd. (1) Cass. 25 april 2023, AR P.23.0081.N, AC 2023, nr. 303, T. Strafr. 2023, 235; Cass. 4 april 2023, AR P.22.1730.N, AC 2023, nr. 256, RW 2023-24, 751; RDPC 2023, 861 noot F. LUGENTZ, T. Strafr. 2023, 233, noot M. VANDERMEERSCH en RABG 2023, 1659, noot V. VEREECKE.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1579.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.12** AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijs - Gebruik in strijd met recht op een eerlijk proces - Toetsing aan Antigoon criteria - Opzettelijk begane onregelmatigheid - Grove onachtzaamheid - Bewijsuitsluiting - Loyauteit in de opsporing - Gevolgtrekking die kennelijk onevenredig is - Beoordeling

De rechter dient bij de beoordeling van het criterium van de strijdigheid met het recht op een eerlijk proces weliswaar de door hem vastgestelde onregelmatigheid niet te toetsen aan al de subcriteria, zoals de vraag of de onregelmatigheid al dan niet opzettelijk werd begaan; hij kan ook andere subcriteria gebruiken, maar dat belet niet dat opzettelijk begane of daarmee gelijk te stellen onregelmatigheden die getuigen van een grove onachtzaamheid, principieel niet te verenigen zijn met de loyaliteit en de regelmatigheid van de bewijsgaring die in een rechtsstaat moeten kunnen worden verwacht van de opsporende en vervolgende instanties; bijgevolg is het recht op een eerlijk proces in de regel miskend en moet het onregelmatige bewijsmateriaal uit het debat worden geweerd wanneer de vermelde instanties een opzettelijke onregelmatigheid hebben begaan, dan wel een onregelmatigheid die getuigt van een grove onachtzaamheid, rekening houdend met alle concrete omstandigheden van de zaak, waaronder hun opdracht, hun handelwijze, de beschikbare informatie en hun normaal te verwachten kennis van de toepasselijke regelgeving ten tijde van het begaan van de onregelmatigheid; het is slechts anders wanneer de rechter vaststelt dat deze gevolgtrekking kennelijk onevenredig is met een of meer andere subcriteria die hij concreet toelicht, in het bijzonder de verhouding tussen de begane onregelmatigheid en de ernst en het belang van hetgeen op het spel staat (1). (1) Cass. 12 maart 2024, AR P.24.0049.N, AC 2024, nr. 210, T. Strafr. 2024, 254; Cass. 25 april 2023, AR P.23.0081.N, AC 2023, nr. 303, T. Strafr. 2023, 235; Cass. 4 april 2024, AR P.22.1730.N, AC 2023, AC 202, nr. 256, RW 2023-24, 751; RDPC 2023, 861 noot F. LUGENTZ, "Preuve irrégulière dont l'usage porte atteinte au droit à un procès équitable : une approche particulière de la sanction en cas d'illégalité commise intentionnellement ou par l'effet d'une négligence grave ? » (863-878), T. Strafr. 2023, 233, noot M. VANDERMEERSCH, "Antigoon herzien: zet het Hof van Cassatie het licht op rood? (213-220), RABG 2023, 1659, noot V. VEREECKE, "De Antigoon-toets is geen witwasmachine" (1662-1668).Zie ook Cass. 5 mei 2020, AR P.19.1272.N, AC 2020, nr. 267 en Cass. 28 mei 2013, AR P.13.0066.N, AC 2013, nr. 327, met concl. van eerste advocaat-generaal P. DUINSLAEGER, RW 2013-14, 1616 noot B. DE SMET.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1579.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.12** AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Gerechtelijk onderzoek - Verhoor van de verdachte - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Gebruik van verklaringen afgelegd zonder bijstand van een advocaat als bewijs à charge - Criterium van verklaringen die wel of niet bepalend zijn voor de schuldigverklaring - Voorwaarden

Wanneer de rechter een aan de politie afgelegde verklaring van een verdachte bepalend acht voor diens schuldigverklaring, vereist het recht op een eerlijk proces, zoals gewaarborgd door artikel 6.1 en 6.3.c EVRM, dat aan die verdachte de bijstand van een raadsman wordt verleend, behoudens indien er dwingende redenen of uitzonderlijke omstandigheden zijn om hem dit recht te ontzeggen; de verklaring van een verdachte moet geacht worden bepalend te zijn voor zijn schuldigverklaring van zodra die verklaring een relevante impact heeft of, gelet op de concrete omstandigheden, moet hebben op de beoordeling van de schuld; dit kan reeds het geval zijn van zodra de verklaring richting geeft aan het onderzoek waarvan de rechter het resultaat betrekt bij de schuldbeoordeling (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.17** AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Vonnis over de zaak zelf - Vordering van de verdediging tot verhoor van een getuige à décharge - Verwerping - (Niet) dezelfde waarborgen als die welke van toepassing zijn op de inaanmerkingneming, als enig of doorslaggevend bewijs van de schuld van de beschuldigde, van de verklaringen van een op het proces niet aanwezige getuige à charge

Uit de uitlegging van de artikelen 6.1 en 6.3.d EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens vloeit voort dat de weigering van de feitenrechter tot verhoor van getuigen à décharge tijdens het proces te horen niet is onderworpen aan de waarborgen die in acht moeten worden genomen wanneer het strafgerecht het voornemen heeft om, als enig of doorslaggevend bewijs van de schuld van de beschuldigde, de verklaringen van een op het proces niet aanwezige getuige à charge in aanmerking te nemen (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM; Cass. 21 juni 2022, AR P.22.0071.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.10, § 15 (uitsluiting van de criteria die van toepassing zijn op het verhoor van de getuigen à charge, namelijk de getuigen die belastende verklaringen hebben afgelegd); Cass. 19 juni 2018, AR P.17.1250.N, AC 2018, nr. 398, § 2; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., Die Keure, 2025, dl. II, 1593 tot 1595.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Vonnis over de zaak zelf - (Geen) absoluut recht van de beschuldigde om de oproeping en het verhoor, op de rechtszitting, van de getuigen à décharge te verkrijgen - Beoordeling door de rechter van de relevantie en het nut van een dergelijke vordering - Wapengelijkheid

Wat betreft de getuigen à décharge waarvan de beschuldigde verzoekt om hen op de rechtszitting te horen, en volgens de uitlegging van artikel 6.3.d EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, moeten de nationale gerechten de relevantie en het nut van een dergelijk verzoek van de beschuldigde beoordelen: die bepaling vereist niet dat elke getuige à décharge wordt opgeroepen en op de rechtszitting wordt gehoord, aangezien de in de voormelde bepaling gebruikte bewoordingen "onder dezelfde voorwaarden" ertoe strekken de wapengelijkheid te waarborgen, zonder evenwel aan de beschuldigde het absolute recht toe te kennen om de verschijning van getuigen voor de feitenrechter te verkrijgen (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM; EHRM, Guide ..., o.c., §§ 561 et 562.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Beoordelingsvrijheid - Algemeen - Stoffen die de rijvaardigheid beïnvloeden - Resultaat van een speekselanalyse door

een erkend laboratorium - Bewijswaarde - Mogelijkheid om het resultaat te beoordelen door andere gegevens in aanmerking te nemen - Vaststelling, teneinde een speekseltest op te leggen aan de bestuurder, van de tekenen van recent druggebruik

Wanneer de wet in strafzaken geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, beoordeelt de feitenrechter in feite de bewijswaarde van de hem voorgelegde gegevens waarop hij zijn overtuiging grondt en waarover de partijen vrij tegenspraak hebben kunnen Voeren (1); het staat hem met name vrij om geen geloof te hechten aan het resultaat van een speekselanalyse maar andere gegevens in aanmerking te nemen, zoals de vaststellingen van de politieagenten, met inbegrip van die welke bestaan in de vaststelling, teneinde een speekseltest op te leggen aan de bestuurder, van de tekenen van recent druggebruik zoals bedoeld in artikel 61bis, § 2, 2°, Wegverkeerswet; die wet kent geen bijzondere bewijswaarde toe aan de bevindingen van een door de Koning erkend laboratorium met betrekking tot de in artikel 62ter bedoelde speekselanalyse (2). (1) Cass. 7 september 2016, AR P.16.0362.F, AC 2016, nr. 462. (2) Zie wat betreft de beoordeling van het resultaat van de in art. 61bis bedoelde speekseltest Cass. 20 mei 2014, AR P.13.1776.N, AC 2014, nr. 359 [p.1259-1260, § 2 en § 3].

- Artt. 61bis, § 2, en 62ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

9 november 2022 P.22.0980.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.7** AC nr. ...

Strafzaken - Geschriften - Bewijskracht - Miskenning - Begrip

De grief die enkel kritiek uitoefent op de beoordeling door de appelrechters van de bewijswaarde van het aangevoerde stuk, vormt geen miskenning van de bewijskracht van de akten.

4 januari 2023 P.22.1746.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230104.2F.18** AC nr. ...

Strafzaken - Getuigen - Vonnis over de zaak zelf - Vordering van de verdediging tot verschijning van een getuige à décharge - Verwerping - Criterium in drie onderdelen

Volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens moet bij de beoordeling van de verenigbaarheid, met artikel 6.3.d EVRM, van de verwerping van een verzoek van de verdediging tot oproeping van een getuige à décharge met de volgende criteria rekening worden gehouden: (1°) was het verzoek tot verhoor van de getuige à décharge op de rechtszitting met voldoende redenen omkleed en relevant in het licht van het onderwerp van de beschuldiging? (2°) heeft de rechter de mogelijke relevantie van die getuigenverklaring onderzocht en heeft hij zijn weigering om dat verzoek in te willigen met voldoende redenen omkleed? (3°) heeft de weigering om een dergelijke getuige te horen het eerlijk karakter van het proces in zijn geheel aangetast? (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM; EHRM, [GC], Murtazaliyeva c. Russie, 18 december 2018, nr. 36658/05, § 158.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatig verkregen bewijs - Gebruik in strijd met recht op een eerlijk proces - Toetsing aan Antigoon criteria - Opzettelijk begane

onregelmatigheid - Grove onachtzaamheid - Bewijsuitsluiting - Beoordeling - Redenen voor het aanwenden van het onregelmatig bekomen bewijs - Geen verweer over het subcriterium van de opzettelijk begane onregelmatigheid of grove nalatigheid - Toezicht op de motieven door het Hof

Uit de omstandigheid dat de rechter bij het beoordeling van het criterium van het strijdig zijn van het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijs met het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd moet onderzoeken of de onregelmatigheid al dan niet opzettelijk werd begaan of ingevolge een grove onachtzaamheid die daardoor moet worden gelijkgesteld met een opzettelijke onregelmatigheid, volgt evenwel niet dat de rechter verplicht is daarvan uitdrukkelijk in zijn beslissing melding te maken; dat is enkel het geval indien werd aangevoerd dat de onregelmatigheid opzettelijk is begaan of daarmee moet worden gelijkgesteld of de rechter dit zelf vaststelt; het Hof onderzoekt of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk te verantwoorden zijn.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1579.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.12** AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Gerechtelijk onderzoek - Verhoor van de verdachte - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Geen uitsluiting van de afgelegde verklaringen als bewijs à charge - Criteria van het arrest EHRM 9 november 2018 in de zaak Beuze - Invloed van de verklaringen op de schuldigverklaring - Beoordeling

Het feit dat ter gelegenheid van bepaalde politieverhoren het recht van een verdachte op de fysieke bijstand van een advocaat niet werd geëerbiedigd zonder dat daarvoor een dwingende reden of een uitzonderlijke omstandigheid voorhanden was, leidt niet automatisch tot een schending van artikel 6 EVRM; het staat immers aan de rechter om te onderzoeken of die beperking de eerlijkheid van het proces in zijn geheel beschouwd al dan niet onherstelbaar heeft aangetast in het licht van de omstandigheden van de zaak; bij die beoordeling kan onder meer rekening worden gehouden met de volgende elementen, voor zover die van toepassing zijn op de te beoordelen zaak: de bijzondere kwetsbaarheid van de verdachte in het licht van bijvoorbeeld zijn leeftijd of geestelijke mogelijkheden, de wettelijke regeling van het vooronderzoek en de toelaatbaarheid van de bewijzen, de mogelijkheid voor de betrokkene om de authenticiteit van het verzamelde bewijs te betwisten en zich te verzetten tegen het gebruik ervan, de kwaliteit van het bewijs en het al dan niet bestaan van twijfel over de betrouwbaarheid en de juistheid ervan in het licht van de omstandigheden waarin het werd verkregen, de aard van de onwettigheid waarmee het bewijs desgevallend werd verkregen en de aard van een eventuele verdragsrechtelijke schending, de aard van verklaringen en het gegeven of ze dadelijk werden ingetrokken of verbeterd, het gebruik van de bewijzen en in het bijzonder of die een overwegend of belangrijk deel van de bewijslast uitmaken waarop de veroordeling is gesteund, alsook het belang van de andere dossierelementen, het belang dat het onderzoek van het misdrijf en de bestraffing van de dader heeft voor de publieke opinie en het bestaan in het interne recht van andere procedurele garanties (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.17** AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Gerechtelijk onderzoek opgestart op basis van inlichtingen van een buitenlandse politiedienst - Aanvoering dat de inlichtingen onregelmatig zijn verkregen - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Opdracht van het onderzoeksgerecht - Onderzoek prima facie van de opgeworpen onregelmatigheid - Draagwijdte - Gevolg

Indien een in België gevoerd strafonderzoek is opgestart op basis van inlichtingen die zijn bezorgd door een buitenlandse politiedienst waarbij die inlichtingen enkel worden gebruikt om verder in België op autonome wijze bewijzen te verzamelen, dan staat het aan het onderzoeksgerecht in het kader van de beoordeling van de handhaving van de voorlopige hechtenis prima facie te onderzoeken of de inverdenkinggestelde aannemelijk maakt dat die inlichtingen onregelmatig zijn verkregen en in bevestigend geval of het gebruik van die onregelmatig verkregen inlichtingen niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces van de inverdenkinggestelde dan wel indien die inlichtingen zijn verkregen in overeenstemming met het recht van die buitenlandse staat het gebruik ervan niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces (1) (1) Cass. 18 april 2017, AR P.16.1292.N, AC 2017, nr. 261; Cass. 28 februari 2017, AR P.16.0261.N, AC 2017, nr. 139.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

23 november 2021 P.21.1408.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.33** AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Stoffen die de rijvaardigheid beïnvloeden - Speekselanalyse - Betrouwbaarheid - Beoordeling - (Geen) ondergeschiktheid aan de uitvoering, op vraag van de beklaagde, van een tweede analyse waarvan de bevindingen die van de eerste zouden tegenspreken

De wet maakt de beslissing volgens welke de speekselanalyse niet betrouwbaar lijkt niet ondergeschikt aan de uitvoering, op vraag van de beklaagde, van een tweede analyse die moet worden uitgevoerd overeenkomstig artikel 62ter, § 4, Wegverkeerswet, en artikel 9 van het koninklijk besluit van 27 november 2015 tot uitvoering van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, wat betreft de speekselanalyse en de bloedproef bij het sturen onder invloed van bepaalde psychotrope stoffen en de erkenning van de laboratoria, en waarvan de bevindingen die van de eerste zouden tegenspreken.

- Art. 9 KB 27 november 2015 tot uitvoering van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, wat betreft de speekselanalyse en de bloedproef bij het sturen onder invloed van bepaalde psychotrope stoffen en de erkenning van de

- Art. 62ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

9 november 2022 P.22.0980.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.7** AC nr. ...

Strafzaken - Geschriften - Bewijswaarde - Proces-verbaal - Inbreuken op de Wapenwet - Vaststellingen door natuurinspecteurs in het kader van het Jachtdecreet - Draagwijdte - Gevolg

De strafrechter mag bij de schuldbeoordeling voor inbreuken op de Wapenwet rekening houden met vaststellingen die een natuurinspecteur heeft verricht bij de opsporing van inbreuken op het Jachtdecreet, waarvoor hij krachtens het Jachtdecreet en het DABM bevoegd is; uit de omstandigheid dat de natuurinspecteur niet bevoegd is verklaard om opsporingen te doen betreffende inbreuken op de Wapenwet volgt niet dat de rechter bij een vervolging wegens dergelijke inbreuken geen bewijswaarde zou mogen toekennen aan de vaststellingen die de natuurinspecteur heeft verricht ter gelegenheid van een hem wel toegekende opsporingsbevoegdheid.

1 juni 2021 P.21.0067.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210601.2N.9** AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Bewijslast - Openbaar ministerie - Herhaling - Vaststelling van de staat van herhaling - Vormen - Artikel 29ter Wegverkeerswet - Beoordeling door de rechter

De rechter kan een toestand van herhaling maar aannemen als hij vaststelt dat de bestanddelen voor die herhaling en de daarvoor geldende voorwaarden verenigd zijn en het bewijs daarvoor dient te blijken uit de aan de rechter overgelegde en voor de partijen beschikbare stukken, waarbij het openbaar ministerie als vervolgende partij de bewijslast draagt voor het voldaan zijn aan de voorwaarden voor de toestand van herhaling; het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft maar het bewijs van het bestaan van een vroegere veroordeling en van het kracht van gewijsde hebben van die beslissing kan door het openbaar ministerie ook met andere middelen worden geleverd waarbij de afwezigheid van betwisting door de beklaagde op dit punt in aanmerking kan worden genomen en het aan de rechter staat te oordelen of het openbaar ministerie slaagt in zijn bewijslast (1). (1) Cass. 10 mei 2022, AR P.22.0193.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220510.2N.6.

- Art. 29ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

31 mei 2022 P.22.0458.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.13** AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Vermoeden van onschuld - Regel "in dubio pro reo" - Draagwijdte

De twijfel die de beklaagde ten goede moet komen, is niet die waarvan hij het bestaan aanvoert maar die welke volgens de rechter betrekking heeft op de schuld van die beklaagde aan de hem ten laste gelegde feiten (1). (1) Cass. 7 december 2022, AR P.22.1052.F, AC 2022, nr. 801.

12 februari 2025 P.24.1492.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.2** AC nr. ...

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Beoordelingsvrijheid - Afdoende vermoedens van schuld - Vonnis dat aan de verklaringen van een klager een doorslaggevend geloof hecht - Miskenning van het vermoeden van onschuld (geen)

Aangezien het bewijs in strafzaken in beginsel vrij kan worden geleverd, kan het volgens de wet worden aangebracht door alle gegevens die afdoende vermoedens van schuld lijken op te leveren (1); het feit dat er aan de verklaringen van een klager een doorslaggevend geloof wordt gehecht, miskent op zich het vermoeden van onschuld niet.
(1) Zie Cass. 23 januari 2008, AR P.07.1437.F, AC 2008, nr. 53; Cass. 17 oktober 2001, AR P.01.1056.F, AC 2001, nr. 554; Cass. 5 januari 2000, AR P.99.1085.F, AC 2000, nr. 7.

12 februari 2025 P.24.1492.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.2** AC nr. ...

BORGTOCHT

- Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder borgsom - Verplichting van de rechter om het bedrag van de borgsom te verantwoorden - Draagwijdte

De rechter die bij de beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis de vrijlating onder borgsom beveelt, bepaalt op onaantastbare wijze het bedrag van de borgsom en is bij gebrek aan een conclusie niet verplicht zijn beslissing hierover met redenen te omkleden (1); niettemin moet bij het bepalen van de borgsom, die is bedoeld om het vluchtgevaar tegen te gaan, ook rekening worden gehouden met de financiële draagkracht van de verdachte en, zo nodig, overeenkomstig artikel 35, § 4, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet, met het bestaan van ernstige vermoedens dat de uit het misdrijf verkregen geldsommen of effecten in het buitenland werden belegd of verborgen werden gehouden (2). (1) Cass. 15 mei 2002, AR P.02.0689.F, AC 2002, nr. 297; zie concl. "in hoofdzaak" OM op datum in Pas. 2022, nr. 719. Wat betreft de ontvankelijkheid van het cassatieberoep tegen een dergelijke beslissing, zie Cass. 22 december 2021, AR P.21.1606.F, AC 2021, nr. 826, met concl. OM op datum in Pas. en verw. in voetnoot ondertekend M.N.B. (2) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 719.

- Art. 5.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

9 november 2022 P.22.1407.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.11** AC nr. ...

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

- Afzonderlijke burgerlijke vordering tegen een aanslag in de inkomstenbelasting - Aard - Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Artikel 4 - Toepassingsgebied

De vordering waarbij een belastingplichtige opkomt tegen een aanslag in de personenbelasting is geen burgerlijke vordering in de zin van artikel 4, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering.

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

21 maart 2025 F.23.0029.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250321.1N.4** AC nr. ...

- Vordering tot vergoeding van de uit een misdrijf voortvloeiende schade - Ontvankelijkheid - Voorwaarde

Om een vordering tot schadevergoeding ontvankelijk te kunnen verklaren, moet de strafrechter die van deze vordering kennisneemt vaststellen dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen een of meerdere aan de dader ten laste gelegde feiten en de door de klager aangevoerde schade.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek

8 januari 2025 P.24.1310.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.2** AC nr. ...

- Verkeersongeval - Strafvervolging op grond van andere bepalingen dan de artikelen 418 en 420 Strafwetboek - Burgerlijke rechtsvordering tot vergoeding van de uit het ongeval voortvloeiende lichamelijke schade - Ontvankelijkheid

De op grond van de artikelen 418 en 420 Strafwetboek geformuleerde kwalificatie is niet de voorwaarde sine qua non voor de toelaatbaarheid, voor de strafrechter, van een burgerlijke rechtsvordering tot vergoeding van lichamelijke schade uit een verkeersongeval; die schade kan ook voortvloeien uit een gewelddadig contact tussen twee lichamen die met elkaar in botsing komen en kan hiermee in een oorzakelijk verband worden gebracht indien het zelf een misdrijf vormt dat in eender welke kwalificatie bewezen wordt verklaard.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 420 Strafwetboek
- Art. 418 Strafwetboek

8 januari 2025 P.24.1310.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.2** AC nr. ...

- Beslissing die de vergoeding van de kosten van een adviserend geneesheer aanneemt en een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt - Gevolg voor de aanhangigmaking van de zaak bij het rechtscollege - Terugvordering van de kosten door de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij

Wanneer een vonnis oordeelt dat de vergoeding van de kosten van de adviserend geneesheer die zijn gemaakt om de belangen van de burgerlijke partij te verdedigen in het kader van het gerechtelijk deskundigenonderzoek dient te worden aangenomen en daarnaast een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt ten aanzien van de burgerlijke partij, heeft de rechtbank, impliciet maar zeker, zowel het recht van de burgerlijke partij voorbehouden om door een adviserend geneesheer te worden bijgestaan als het recht van de gesubrogeerde partij om de terugbetaling daarvan te vorderen; de rechtbank heeft haar rechtsmacht over de burgerlijke rechtsvordering van de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij dus niet volledig uitgeput.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 19 et 807 Gerechtelijk Wetboek

12 oktober 2022 P.22.0543.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.5** AC nr. ...

- Strafzaken - Veroordeling van de beklaagde - Rechtsplegingsvergoeding - Basisbedrag - Bedrag van de vordering van de burgerlijke partij - Gevorderde hoofdsom en vergoedende interesten - Berekening - Grenzen

Uit de artikelen 2, eerste en tweede lid, Tarief Rechtsplegingsvergoeding en 557 Gerechtelijk Wetboek volgt dat voor het bepalen van de waarde van een schadevergoedingsvordering uit een misdrijf door een burgerlijke partij voor het strafgerecht rekening wordt gehouden met de gevorderde hoofdsom en met de gevorderde vergoedende interesten, dit zijn de gevorderde interesten vervallen tussen de datum van het misdrijf en de datum waarop de burgerlijke partij haar in geld waardeerbare vordering voor het strafgerecht heeft geformuleerd; voor het bepalen van de waarde van die vordering wordt geen rekening gehouden met de gerechtelijke vergoedende interesten, dit zijn de interesten vanaf de datum waarop de burgerlijke partij haar voor de strafrechter in geld waardeerbare vordering heeft geformuleerd en de datum van de rechterlijke beslissing, noch met de gerechtelijke verwijlinteresten, zijnde de interesten vanaf de uitspraak.

- Art. 557 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 2, eerste en tweede lid KB 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 Wet 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarhe

9 november 2021 P.21.0615.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.1** AC nr. ...

CASSATIE

Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Gedeeltelijke cassatie - Bijkomende straf - Ontzetting van de in artikel 32, eerste lid, Strafwetboek bedoelde rechten - Onwettigheid - Gevolg

De ongedaan te maken onregelmatigheid betreffende de ontzetting van de in artikel 31, eerste lid, Strafwetboek, bedoelde rechten heeft geen weerslag op de schuldigverklaring en op de hoofdstraf die wegens de bewezen verklaarde telastleggingen is opgelegd; de cassatie en de verwijzing zijn beperkt tot het dictum dat de eiser tot die ontzetting veroordeelt (1) (2). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM. (2) Cass. 4 september 1984, AR 8253, AC 1984-85, nr. 1.

- Art. 434 Wetboek van Strafvordering
- Art. 31 Strafwetboek

15 januari 2025 P.24.1345.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250115.2F.3** AC nr. ...

Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Cassatie met verwijzing beperkt tot de straf - Gevolg voor de aanhangigmaking van de zaak bij het gerecht op verwijzing - Cassatieberoep - Middel dat kritiek uitoefent op de beslissing van het gerecht op verwijzing dat zichzelf verbiedt opnieuw uitspraak te doen over de schuld - Niet-ontvankelijkheid - (Geen) prejudiciële vraag

Uit artikel 435, tweede lid, Wetboek van Strafvordering (1) volgt dat wanneer het Hof, met toepassing van artikel 434 van dit wetboek, een arrest heeft vernietigd met verwijzing, enkel in zoverre het uitspraak doet over de op te leggen straf en de betaling van de bijdrage aan het Bijzonder fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, terwijl de cassatieberoepen voor het overige worden verworpen, het arrest van het gerecht op verwijzing dat zichzelf verbiedt opnieuw uitspraak te doen over de schuld in overeenstemming is met het arrest van het Hof en het middel dat kritiek uitoefent op die beslissing niet-ontvankelijk is (2); aangezien het middel niet-ontvankelijk is wegens een reden die eigen is aan de procedure voor het Hof, hoeven de in dit verband voorgestelde prejudiciële vragen niet aan het Grondwettelijk Hof te worden gesteld (3). (1) Lid ingevoegd door art. 161 van de wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie; de verantwoording van amendement nr. 28 (DOC 54 2259/003, p. 37) is erg summier. (2) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 625. (3) Cass. 6 juni 2005, AR S.04.0181.F, AC 2005, nr. 322.

- Artt. 434, eerste lid, en 435, tweede lid Wetboek van Strafvordering

12 oktober 2022 P.22.0640.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.8** AC nr. ...

BEVOEGDHEID VAN HET HOF

Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Strafzaken - Verbeterende beslissing - Voorwaarden - Artikel 794 Gerechtelijk Wetboek - Kennelijke leemte - Beslissing blijkend uit de redenen van het vonnis of arrest maar niet hernomen in het beschikkend gedeelte ervan - Verbetering - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter - Marginale toets

Artikel 794 Gerechtelijk Wetboek bepaalt onder meer dat het gerecht dat de beslissing heeft gewezen te allen tijde ambtshalve of op verzoek van een partij elke kennelijke rekenfout of verschrijving of kennelijke leemte, andere dan het in artikel 794/1 Gerechtelijk Wetboek bepaalde verzuim, kan verbeteren, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen en dat de verbetering steun moet vinden in de wet, het dossier van de rechtspleging of de stavingsstukken die werden voorgelegd aan de rechter die de te verbeteren beslissing heeft uitgesproken; een kennelijke leemte in de zin van die bepaling kan erin bestaan dat een beslissing die blijkt uit de redenen van het te verbeteren vonnis of arrest niet werd hernomen in het beschikkend gedeelte ervan aangezien elke beslissing van de rechter over een betwisting of een vordering een beschikkend gedeelte inhoudt, ongeacht de plaats van die beslissing in de tekst van het vonnis of het arrest; de rechter oordeelt onaantastbaar of het beschikkend gedeelte van een vonnis of arrest niet een beslissing herhaalt die nochtans blijkt uit de redenen ervan en aldus een kennelijke leemte bevat, die hij mag en moet verbeteren zonder dat hij daardoor de erin bevestigde rechten uitbreidt, beperkt of wijzigt (1). (1) Cass. 21 november 2023, AR P.23.1509.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231121.2N.15. C. VAN SEVEREN, “Art. 794 Ger.W.”, in Comm. Ger. Afl. 117, p. 16, nr. 13.

- Art. 794 Gerechtelijk Wetboek

28 januari 2025 P.24.0592.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.12** AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Taalgebruik - Stuk neergelegd tot staving van het cassatieberoep

Noch uit de artikelen 27 en 40, eerste lid, Taalwet Gerechtszaken, noch uit enige andere bepaling volgt dat elk stuk dat wordt neergelegd tot staving van het cassatieberoep, op straffe van nietigheid moet worden opgemaakt in de taal van de rechtspleging of volledig in die taal moet worden vertaald.

- Art. 40, eerste lid Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 27 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

10 april 2025 C.24.0257.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250410.1F.3** AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Hoedanigheid van de verwerende partij

Het cassatieverzoekschrift moet, op straffe van niet-ontvankelijkheid, betekend worden aan de partij waartegen het cassatieberoep is gericht (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1079, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

10 april 2025 F.23.0116.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250410.1F.14** AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Beslissingen

uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken - Afstand - Strafvordering - Voorwaardelijke afstand - Draagwijdte - Gevolg

De afstand van het cassatieberoep "onverminderd de eventueel door het Hof ambtshalve aan te voeren middelen" kan niet worden verleend aangezien aldus wordt aangegeven dat er niet berust wordt in het arrest, maar dat het Hof uitgenodigd wordt de wettigheid van de beslissingen te toetsen (1). (1) Cass. 2 april 2019, AR P.18.1147.N, RABG 2019/13, 1143 en noot F. VAN VOLSEM, "Het Hof van Cassatie aanvaardt niet zo maar een afstand van het cassatieberoep in strafzaken". S. VAN OVERBEKE, Afstand van cassatieberoep in strafzaken, Kluwer, Mechelen, 2008.

31 mei 2022 P.22.0377.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.11** AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Objectief belang - Schending die de eiser benadeelt - Begrip - Hoger beroep van de eiser ontvankelijk verklaard - Belang

Het cassatieberoep van de eiser maakt bij het Hof enkel de wetsschendingen aanhangig die in zijn nadeel zijn begaan; de beslissing volgens welke het hoger beroep van de eiser ontvankelijk is, terwijl dat rechtsmiddel volgens laatstgenoemde als laattijdig moest worden beschouwd, is een dictum in het voordeel van de eiser (1). (1) Cass. 10 februari 1988, AC 1987-88, p. 752. DECLERCQ, Pourvoi en cassation en matière répressive, Coll. Répertoire pratique du droit belge, Brussel, Bruylant, 2015, p. 274, nr. 462.

- Art. 416 Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1628.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.5** AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of bestaansreden - Objectief belang - Schending die de eiser benadeelt -

Begrip - Hoger beroep van de eiser ontvankelijk verklaard

Het cassatieberoep van de eiser maakt bij het Hof enkel de wetsschendingen aanhangig die in zijn nadeel zijn begaan; de beslissing volgens welke het hoger beroep van de eiser ontvankelijk is, terwijl dat rechtsmiddel volgens laatstgenoemde als laattijdig moest worden beschouwd, is een dictum in het voordeel van de eiser (1). (1) Cass. 10 februari 1988, AC 1987-88, p. 752. DECLERCQ, Pourvoi en cassation en matière répressive, Coll. Répertoire pratique du droit belge, Brussel, Bruylant, 2015, p. 274, nr. 462.

- Art. 416 Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1628.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.5** AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Gemis aan belang of bestaansreden - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Bestaansreden - Invrijheidstelling of repatriëring van de vreemdeling - Invloed

Het cassatieberoep tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling die uitspraak heeft gedaan over het beroep van een vreemdeling tegen de jegens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving verliest zijn bestaansreden wanneer die vreemdeling intussen werd vrijgelaten of gerepatrieerd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 720.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2022 P.22.1208.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.9** AC nr. ...

Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Voorbarig cassatieberoep (geen eindbeslissing) - Taalwet Gerechtszaken - Artikel 23quater - Vonnis van de Nederlandstalige en Franstalige arrondissementsrechtbanken Brussel in verenigde vergadering - Vernietiging van een vonnis van een Nederlandstalige politierechtbank houdende afwijzing van een verzoek tot verzending - Verzending naar een Franstalige politierechtbank - Ontvankelijkheid van het cassatieberoep

Het vonnis van de Nederlandstalige en Franstalige arrondissementsrechtbanken Brussel in verenigde vergadering dat uitspraak doet over een overeenkomstig artikel 23quater Taalwet Gerechtszaken ingestelde hoger beroep tegen het vonnis van de Nederlandstalige politierechtbank houdende afwijzing van het verzoek tot verzending naar een Franstalige rechtbank en dat dit hoger beroep ontvankelijk en gegrond verklaart, het beroepen vonnis vernietigt en de zaak verzendt naar de Franstalige politierechtbank Brussel is geen eindbeslissing in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en valt evenmin onder een van de uitzonderingsgevallen van het tweede lid van die bepaling (1). (1) Cass. 15 oktober 2019, AR P.19.0615.N, AC 2019, nr. 523 (impliciete oplossing).

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering
- Art. 23quater Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

31 mei 2022 P.22.0450.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.4** AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Allerlei - Gemeentelijke administratieve geldboete - Minderjarige overtreder - Beroep tegen de administratieve geldboete voor de jeugdrechtbank - Beslissing van de rechtbank gewezen in eerste en laatste aanleg - Beslissing waartegen cassatieberoep kan worden ingesteld (ja)

Overeenkomstig artikel 31, § 1, tweede lid, Wet Gemeentelijke Administratieve Sancties kan de minderjarige overtreder, bij verzoekschrift voor de jeugdrechtbank, beroep instellen tegen de beslissing om hem een administratieve geldboete op te leggen; indien de jeugdrechtbank krachtens artikel 31, § 1, zevende lid, Wet Gemeentelijke Administratieve Sancties in eerste en laatste aanleg uitspraak doet over het beroep, kan tegen haar eindvonnis cassatieberoep worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 31, § 1 Wet 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties
- Art. 418 Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1603.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.1** AC nr. ...

Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Openbaar ministerie en vervolgende partij - Gemeentelijke administratieve geldboete - Minderjarige overtreder - Beroep tegen de administratieve geldboete - Sanctionerend ambtenaar die de gemeente vertegenwoordigt voor de jeugdrechtbank - Draagwijdte - Cassatieberoep van de sanctionerend ambtenaar tegen de beslissing van de rechtbank - Ontvankelijkheid

Wanneer beroep wordt ingesteld tegen de beslissing van de sanctionerend ambtenaar, kan laatstgenoemde of zijn afgevaardigde, met toepassing van artikel 31, § 2, Wet Gemeentelijke Administratieve Sancties, de gemeente vertegenwoordigen in het kader van de procedure voor de rechtbank; aangezien de sanctionerend ambtenaar niet optreedt qualitate qua voor de rechtbank maar slechts in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van de gemeente en voor zover hij niet werd veroordeeld tot de kosten jegens de minderjarige overtreder en zijn ouders, heeft hij niet de hoedanigheid om cassatieberoep in te stellen tegen het vonnis van de jeugdrechtbank (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 31, § 2 Wet 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties
- Art. 416 Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1603.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.1** AC nr. ...

Strafzaken - Afstand - Burgerlijke rechtsvordering - Advocaat zonder bijzondere volmacht - Gevolg voor de ontvankelijkheid van de afstand

Het Hof slaat geen acht op de afstand die is gedaan door een advocaat van wie blijkt dat hij geen bijzondere volmacht heeft en geen advocaat bij het Hof van Cassatie is, van een cassatieberoep dat is ingesteld door de burgerlijke partijen tegen beslissingen die hun vorderingen geheel of gedeeltelijk verwerpen aangezien de afstand van het cassatieberoep in een dergelijk geval gelijkstaat met een afstand van de rechtsvordering (1). (1) Zie R. DECLERCQ, "Pourvoi en cassation en matière répressive", RPDB, 2015, nr. 510 (die verduidelijkt dat een advocaat echter geen bijzondere volmacht moet hebben om afstand te kunnen doen van een onregelmatig cassatieberoep dat is ingesteld onder voorbehoud van een nieuw cassatieberoep en dat daadwerkelijk wordt gevolgd door een nieuw cassatieberoep) en de verwijzingen in voetnoot nr. 1798, waaronder Cass. 30 oktober 2012, AR P.12.0595.N, AC 2012, nr. 575 en, a contrario, Cass. 22 oktober 2014, AR P.14.1390.F, AC 2014, nr. 633; S. VAN OVERBEKE, "Afstand van het cassatieberoep", in W. van Eeckhoutte en J. Ghysels (eds), Cassatie in strafzaken, Antwerpen, Intersentia, 2014, 63.

- Art. 429, tweede lid Wetboek van Strafvordering

21 december 2022 P.22.0999.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.2** AC nr. ...

Strafzaken - Afstand - Strafvordering - Veroordeling bij verstek niet betekend - Verzet - Afstand - Beslissing die akte van de afstand verleent - (Geen) aanvang van de termijn om cassatieberoep in te stellen tegen het verstekvonnis - Gevolg voor de mogelijke afstand van cassatieberoep

Uit de artikelen 187, § 1, en 424 Wetboek van Strafvordering volgt dat, wanneer het jegens de beklaagde bij verstek gewezen vonnis niet werd betekend en de verzettermijn dus niet is ingegaan, de termijn om tegen die beslissing cassatieberoep in te stellen niet kan ingaan (1); evenwel volgt noch uit die bepalingen, noch uit de artikelen 187, § 7, en 206 van dat wetboek, noch uit enige andere wettelijke bepaling dat in geval van verzet tegen het verstekvonnis, en vervolgens van afstand van dat rechtsmiddel, de uitspraak van de beslissing die akte van de afstand van het rechtsmiddel verleent de termijn om cassatieberoep tegen het verstekvonnis in te stellen doet ingaan (2); in een dergelijk geval leidt het Hof uit zijn vaststelling dat het dossier geen enkel stuk bevat dat de betekening van het bestreden vonnis aantoont, af dat het cassatieberoep voorbarig is en verleent het in voorkomend geval akte van de afstand van dat cassatieberoep. (1) Zie, wat betreft het voorbarig karakter van het cassatieberoep van de beklaagde tegen een jegens hem bij verstek gewezen en niet betekend vonnis, Cass. 9 oktober 2024, AR P.23.0720.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241009.2F.9, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH ECLI:BE:CASS:2024:CONC.20241009.2F.9 ; Cass. 7 september 2022, AR P.21.1593.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220907.2F.2, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20220907.2F.2. (2) In afwijking van de regel "verzet op verzet is ongeldig", "belet de akteverlening niet, behoudens wanneer de afstand berusting in de bij verstek gewezen beslissing inhoudt, dat de beklaagde binnen de wettelijke termijn een tweede maal verzet instelt tegen die beslissing" (Cass. 4 april 2017, AR P.17.0032.N, ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170404.3, Pas. 2017, nr. 246 en de noot A.W., RABG, 2018, 463, noot M. ROZIE, "Opposition sur opposition ne vaut", behalve wanneer binnen de wettelijke termijn een tweede verzet wordt aangetekend na afstand van een eerste verzet"; zie B. DE SMET, "Verstek en verzet in strafzaken", 4de uitg., C.A.B.G., Intersentia, 2020, 123, noot 693).Wanneer de in laatste aanleg bij verstek gewezen beslissing nog vatbaar is voor verzet, volgt uit artikel 424 Wetboek van Strafvordering dat die termijn van 15 dagen om cassatieberoep in te stellen voor de beklaagde pas ingaat na het verstrijken van de gewone verzettermijn.Wanneer ze niet meer vatbaar is voor verzet, gaat de termijn van 15 dagen om cassatieberoep in te stellen voor de niet-verschenen partij in de dag na de betekening van de beslissing (zie M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. II, 2077).(M.N.B.).

- Art. 424 Wetboek van Strafvordering
- Art. 206 Wetboek van Strafvordering
- Art. 187, § 1 en 7 Wetboek van Strafvordering

9 april 2025 P.23.0298.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.12** AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Voorlopige hechtenis - Regelmatigheid van een onderzoeksdaad - Zuivering van nietigheden - Uitstel van de zaak

Niet-ontvankelijk is het onmiddellijk cassatieberoep dat is gericht tegen de beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling over de eerste handhaving van de voorlopige hechtenis waarbij, na een oordeel prima facie over een onregelmatigheid in de bewijsvoering, de zaak wordt uitgesteld met het oog op een controle overeenkomstig artikel 235bis Wetboek van Strafvordering uit naar een latere rechtszitting (1); aangezien dit uitstel geen beslissing is waardoor de voorlopige hechtenis wordt gehandhaafd in de zin van artikel 31, § 1 en § 2, Voorlopige Hechteniswet en geen eindbeslissing is of een beslissing waartegen ingevolge artikel 420, tweede lid, Wetboek van Strafvordering onmiddellijk cassatieberoep mogelijk is. (1) Over de controle 'prima facie' op nietigheden, gronden van verval van de strafvordering of gronden van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering, aangevoerd voor de kamer van inbeschuldigingstelling in het kader van de beoordeling van de voorlopige hechtenis, zie Cass. 13 januari 2021, AR P.20.0956.F, AC 2021, nr. 21 met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 24 juli 2019, AR P.19.0744.N, AC 2019, nr. 422; Cass. 8 mei 2019, AR P.19.0441.F, AC 2019, nr. 273; Cass. 4 december 2018, AR P.18.1184.N, AC 2018, nr. 683, Cass. 13 december 2017, AR P.17.1203.F, AC 2017, nr. 712; Cass. 12 juni 2013, AR P.13.0994.F, AC 2013, nr. 364; Cass. 11 februari 2004, AR P.04.0203.F, AC 2004, nr. 74 ; Cass. 20 februari 2001, AR P.01.0235.N, AC 2001, nr. 106, en nota M. DE SWAEF. Zie J. de CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Larcier, 2006, 139-140; M. DE SWAEF en M. TRAEST, "Het gezag van gewijsde van beslissingen van de onderzoeksgerechten: oude wijn in nieuwe zakken?" in De wet voorbij. Liber amicorum Luc Huybrechts, Antwerpen, Intersentia, 2010, 99, L. ARNOU, "De nietigheid van de huiszoeking prima en secunda facie" in De wet voorbij. Liber amicorum Luc Huybrechts, Antwerpen, Intersentia, 2010, 2-20; R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Mechelen, Kluwer, 2014, 436-437; Ph. DAENINCK, Praktische gids voorlopige hechtenis, Kluwer, 2015, 71-72; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel Svacina, 2019, 1214-1215; Y. LIEGEOIS en B. DE SMET, "Twintig jaar zuivering van nietigheden tijdens het gerechtelijk onderzoek. Tijd voor verandering of opfrissing van het systeem?, RW 2019-20, 5; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 936-937.

- Art. 31, §§ 1 en 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Artt. 235bis en 420 Wetboek van Strafvordering

7 september 2021 P.21.1161.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.17** AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Noot in antwoord op de conclusie van het openbaar ministerie neergelegd na het verstrijken van de wettelijke termijn voor de neerlegging van de memorie - Grenzen - Incidentele valsheidsvordering - (Niet-)ontvankelijkheid

Krachtens artikel 429, tweede lid, Wetboek van Strafvordering mag de eiser in cassatie na verloop van twee maanden die volgen op de verklaring van cassatieberoep geen memories of stukken meer indienen, met uitzondering van akten van afstand of hervatting van het geding, akten waaruit blijkt dat het cassatieberoep doelloos is geworden en de noten bedoeld in artikel 1107 van het Gerechtelijk Wetboek; bovendien kan een noot van antwoord die is neergelegd met toepassing van artikel 1107, derde lid, Gerechtelijk Wetboek de memorie in cassatie niet aanvullen of uitbreiden (1); wanneer de in de memorie van antwoord vervatte vordering tot betichting van valsheid in burgerlijke zaken wordt ingesteld na het verstrijken van de termijn bedoeld in artikel 429, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, is ze bijgevolg niet ontvankelijk (2). (1) Cass. 29 juni 2010, AR P.10.0006.N, ECLI:BE:CASS:2010:ARR.20100629.5, AC 2010, nr. 468, met concl. van eerste advocaat-generaal DE SWAEF ECLI:BE:CASS:2010:CONC.20100629.5; zie Cass. 22 december 1975, AC 1976, 496; R. DECLERCQ, "Pourvoi en cassation en matière répressive", R.P.D.B., 2015, p. 381 en de verwijzingen in de noten. (2) Zie Cass. 22 december 1975, AC 1976, 496.

- Art. 463 Wetboek van Strafvordering
- Art. 448 Wetboek van Strafvordering
- Art. 449 Wetboek van Strafvordering
- Art. 450 Wetboek van Strafvordering
- Art. 451 Wetboek van Strafvordering
- Art. 452 Wetboek van Strafvordering
- Art. 453 Wetboek van Strafvordering
- Art. 454 Wetboek van Strafvordering
- Art. 455 Wetboek van Strafvordering
- Art. 456 Wetboek van Strafvordering
- Art. 457 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Wetboek van Strafvordering
- Art. 459 Wetboek van Strafvordering
- Art. 460 Wetboek van Strafvordering
- Art. 429, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 899 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 906 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 905 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 904 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 903 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 902 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 461 Wetboek van Strafvordering
- Art. 900 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 462 Wetboek van Strafvordering
- Art. 898 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 897 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 895 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 464 Wetboek van Strafvordering
- Art. 1107 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 901 Gerechtelijk Wetboek

9 april 2025 P.25.0008.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3** AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Passieve uitlevering - Voorlopige aanhouding - Verzoek tot invrijheidstelling - Arrest van de

kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep ingesteld minder dan vijftien dagen vóór de rechtszitting van het Hof - Memorie neergelegd na het verstrijken van de in artikel 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijn van vijftien dagen vóór de rechtszitting - Ontvankelijkheid

Het Hof verklaart de memorie ontvankelijk, ondanks de neerlegging ervan minder dan vijftien dagen vóór de rechtszitting, wanneer die termijn, gelet op het feit dat de rechtsdag met onverwijlde spoed werd vastgelegd, tot gevolg heeft dat de aan de eiser opgelegde vervaltermijn wordt teruggebracht naar een datum die vóór de neerlegging van zijn cassatieberoep valt (1). (Impliciete oplossing). (1) De in artikel 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijn van vijftien dagen vóór de rechtszitting, die verstreek nog vóór de datum van neerlegging van het cassatieberoep dat was ingesteld tegen het arrest betreffende de voorlopige aanhouding van de persoon wiens uitlevering was gevraagd, kon in dit geval niet worden toegepast; het Hof heeft de memorie bijgevolg niet onontvankelijk verklaard, ook al werd het acht dagen na het verstrijken van de voormelde termijn neergelegd. Inzake uitlevering, net als inzake vasthouding van een vreemdeling op grond van de Vreemdelingenwet, zijn de termijnen van het Wetboek van Strafvordering van toepassing, maar "het cassatieberoep tegen een arrest dat uitspraak doet over een verzoek tot invrijheidstelling van een met het oog op uitlevering opgesloten persoon wordt door het Hof met onverwijlde spoed onderzocht" (Cass. 27 december 2017, AR P.17.1260.F, arrest niet gepubliceerd).

- Art. 5 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen
- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

8 januari 2025 P.24.1788.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.15** AC nr. ...

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Noot in antwoord op de conclusie van het openbaar ministerie neergelegd na het verstrijken van de wettelijke termijn voor de neerlegging van de memorie - Grenzen - Incidentele valsheidsvordering - (Niet-)ontvankelijkheid

Krachtens artikel 429, tweede lid, Wetboek van Strafvordering mag de eiser in cassatie na verloop van twee maanden die volgen op de verklaring van cassatieberoep geen memories of stukken meer indienen, met uitzondering van akten van afstand of hervatting van het geding, akten waaruit blijkt dat het cassatieberoep doelloos is geworden en de noten bedoeld in artikel 1107 van het Gerechtelijk Wetboek; bovendien kan een noot van antwoord die is neergelegd met toepassing van artikel 1107, derde lid, Gerechtelijk Wetboek de memorie in cassatie niet aanvullen of uitbreiden (1); wanneer de in de memorie van antwoord vervatte vordering tot betichting van valsheid in burgerlijke zaken wordt ingesteld na het verstrijken van de termijn bedoeld in artikel 429, tweede lid, Wetboek van Strafvordering, is ze bijgevolg niet ontvankelijk (2). (1) Cass. 29 juni 2010, AR P.10.0006.N, ECLI:BE:CASS:2010:ARR.20100629.5, AC 2010, nr. 468, met concl. van eerste advocaat-generaal DE SWAEF ECLI:BE:CASS:2010:CONC.20100629.5; zie Cass. 22 december 1975, AC 1976, 496; R. DECLERCQ, "Pourvoi en cassation en matière répressive", R.P.D.B., 2015, p. 381 en de verwijzingen in de noten. (2) Zie Cass. 22 december 1975, AC 1976, 496.

- Art. 463 Wetboek van Strafvordering
- Art. 448 Wetboek van Strafvordering
- Art. 449 Wetboek van Strafvordering
- Art. 450 Wetboek van Strafvordering

- Art. 451 Wetboek van Strafvordering
- Art. 452 Wetboek van Strafvordering
- Art. 453 Wetboek van Strafvordering
- Art. 454 Wetboek van Strafvordering
- Art. 455 Wetboek van Strafvordering
- Art. 456 Wetboek van Strafvordering
- Art. 457 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Wetboek van Strafvordering
- Art. 459 Wetboek van Strafvordering
- Art. 460 Wetboek van Strafvordering
- Art. 429, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 899 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 906 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 905 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 904 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 903 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 902 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 461 Wetboek van Strafvordering
- Art. 900 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 462 Wetboek van Strafvordering
- Art. 898 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 897 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 895 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 464 Wetboek van Strafvordering
- Art. 1107 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 901 Gerechtelijk Wetboek

9 april 2025 P.25.0008.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3** AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Europees aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Uitstel van de behandeling van de zaak

De beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling om de behandeling van de vordering van het openbaar ministerie tot het bevelen van de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel uit te stellen naar een latere terechtzitting is geen eindbeslissing, zodat overeenkomstig artikel 18 Wet Europees Aanhoudingsbevel, in samenhang met artikel 420 Wetboek van Strafvordering het cassatieberoep niet-ontvankelijk is.

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering
- Art. 18 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

24 mei 2022 P.22.0658.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.12** AC nr. ...

Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Eindbeslissing - Inbeslagname van voorwerpen verricht door het openbaar ministerie overeenkomstig een verzoek om wederzijdse internationale rechtshulp - Verzoek tot opheffing op grond van artikel 28sexies Wetboek van Strafvordering - Verwerping - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Beslissing waardoor de Belgische rechtbanken hun rechtsmacht volledig hebben uitgeoefend - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak doet over het beroep van een eiser tot opheffing van een opsporingsmaatregel tegen de beslissing die het openbaar ministerie heeft genomen met toepassing van artikel 28sexies, § 4, Wetboek van Strafvordering, is vatbaar voor onmiddellijk cassatieberoep wanneer de Belgische rechtbanken hierdoor hun rechtsmacht volledig hebben uitgeoefend (1). (Impliciete oplossing) (1) Zie gelijkluidende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering
- Art. 28sexies, § 4 Wetboek van Strafvordering

9 april 2025 P.25.0097.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.4** AC nr. ...

Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Duur, begin en einde - Veroordeling bij verstek niet betekend - Verzet - Afstand - Beslissing die akte van de afstand verleent - (Geen) aanvang van de termijn om cassatieberoep in te stellen tegen het verstekvonnis - Gevolg voor de mogelijke afstand van cassatieberoep

Uit de artikelen 187, § 1, en 424 Wetboek van Strafvordering volgt dat, wanneer het jegens de beklaagde bij verstek gewezen vonnis niet werd betekend en de verzettermijn dus niet is ingegaan, de termijn om tegen die beslissing cassatieberoep in te stellen niet kan ingaan (1); evenwel volgt noch uit die bepalingen, noch uit de artikelen 187, § 7, en 206 van dat wetboek, noch uit enige andere wettelijke bepaling dat in geval van verzet tegen het verstekvonnis, en vervolgens van afstand van dat rechtsmiddel, de uitspraak van de beslissing die akte van de afstand van het rechtsmiddel verleent de termijn om cassatieberoep tegen het verstekvonnis in te stellen doet ingaan (2); in een dergelijk geval leidt het Hof uit zijn vaststelling dat het dossier geen enkel stuk bevat dat de betekening van het bestreden vonnis aantoont, af dat het cassatieberoep voorbarig is en verleent het in voorkomend geval akte van de afstand van dat cassatieberoep. (1) Zie, wat betreft het voorbarig karakter van het cassatieberoep van de beklaagde tegen een jegens hem bij verstek gewezen en niet betekend vonnis, Cass. 9 oktober 2024, AR P.23.0720.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241009.2F.9, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH ECLI:BE:CASS:2024:CONC.20241009.2F.9 ; Cass. 7 september 2022, AR P.21.1593.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220907.2F.2, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20220907.2F.2. (2) In afwijking van de regel "verzet op verzet is ongeldig", "belet de akteverlening niet, behoudens wanneer de afstand berusting in de bij verstek gewezen beslissing inhoudt, dat de beklaagde binnen de wettelijke termijn een tweede maal verzet instelt tegen die beslissing" (Cass. 4 april 2017, AR P.17.0032.N, ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170404.3, Pas. 2017, nr. 246 en de noot A.W., RABG, 2018, 463, noot M. ROZIE, "Opposition sur opposition ne vaut", behalve wanneer binnen de wettelijke termijn een tweede verzet wordt aangetekend na afstand van een eerste verzet"; zie B. DE SMET, "Verstek en verzet in strafzaken", 4de uitg., C.A.B.G., Intersentia, 2020, 123, noot 693).Wanneer de in laatste aanleg bij verstek gewezen beslissing nog vatbaar is voor verzet, volgt uit artikel 424 Wetboek van Strafvordering dat die termijn van 15 dagen om cassatieberoep in te stellen voor de beklaagde pas ingaat na het verstrijken van de gewone verzettermijn.Wanneer ze niet meer vatbaar is voor verzet, gaat de termijn van 15 dagen om cassatieberoep in te stellen voor de niet-verschenen partij in de dag na de betekening van de beslissing (zie M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. II, 2077).(M.N.B.).

- Art. 424 Wetboek van Strafvordering

- Art. 206 Wetboek van Strafvordering
- Art. 187, § 1 en 7 Wetboek van Strafvordering

9 april 2025 P.23.0298.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.12 AC nr. ...

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor casstieberoep - Strafvordering - Allerlei - Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp vanwege een buitenlandse staat - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" van in beslag genomen goederen die het voorwerp vormen van het misdrijf - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van de in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Volgens artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetboek van Strafvordering, is het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat gewezen is op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings betreffende de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp vormen van het misdrijf, niet vatbaar voor cassatieberoep; uit arrest nr. 29/2024 van het Grondwettelijk Hof van 14 maart 2024 volgt evenwel dat de cassatieberoepen niet op grond van die rechtsnorm niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard (1). (1) Cass. 22 mei 2024, AR P.22.0400.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6 ; zie AGwH 14 maart 2024, nr. 29/2024, dat antwoordt op de prejudiciële vraag gesteld door Cass. 21 december 2022, AR P.22.0400.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.3, met concl. "in hoofdzaak" van het OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221221.2F.3.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

9 april 2025 P.25.0097.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.4 AC nr. ...

CASSATIEMIDDELEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Begrip - Ontvankelijkheid

Het middel, dat gegrond is op een wettelijke bepaling die noch van openbare orde noch van dwingend recht is, dat niet aan de rechter is voorgelegd, waarover deze evenmin op eigen initiatief heeft beslist en dat hij niet hoefde toe te passen, is nieuw en bijgevolg niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM.

28 februari 2025 C.23.0482.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.4** AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Belang - Invrijheidstelling - Hoger beroep van de Staat - Middel van de vreemdeling dat het gebrek aan inzage van de stukken vóór zijn verschijning voor de raadkamer aanvoert - Wijziging - Cassatieberoep van de vreemdeling - Middel waarin wordt aangevoerd dat de kamer van inbeschuldigingstelling het voormelde middel niet heeft beantwoord - (Geen) belang

Het middel heeft geen belang en is bijgevolg niet ontvankelijk wanneer het aanvoert dat de appelrechters het verweermiddel niet hebben beantwoord volgens hetwelk de eiser het recht op een dubbele aanleg en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel werd ontzegd omdat hij geen inzage in het dossier van de rechtspleging heeft gekregen vóór zijn verschijning voor de raadkamer, terwijl laatstgenoemde zijn verschijning net om die reden had bevolen, zodat dit verweermiddel als gevolg van die beslissing irrelevant was geworden (1). (1) Het OM heeft geoordeeld dat het middel niet ontvankelijk is om de volgende redenen:-artikel 72 Vreemdelingenwet, waarvan het vijfde lid bepaalt dat, in geval van beroep bij de rechterlijke macht, de raadsman van de vreemdeling het dossier ter griffie van de bevoegde rechtbank kan raadplegen gedurende de twee werkdagen die aan de rechtszitting voorafgaan, voorziet bij gebrek aan inzage van de stukken vóór de verschijning van de vreemdeling niet in een sanctie, aangezien een dergelijke onregelmatigheid slechts wordt gesanctioneerd wanneer ze een aantasting van het recht van verdediging inhoudt" (Cass. 6 mei 2020, AR P.20.0445.F, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200506.2F.10, AC 2020, nr. 273, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas. ECLI:BE:CASS:2020:CONC.20200506.2) ;-het recht van verdediging van de vreemdeling wordt niet geschonden wanneer zijn raadsman bij aangetekende brief van de griffier bericht heeft gekregen dat hij het dossier kan raadplegen op de griffie van het hof van beroep gedurende de twee werkdagen die aan de terechtzitting van de kamer van inbeschuldigingstelling voorafgaan, zelfs als die vormvereiste voor de raadkamer niet is nageleefd (Cass. 24 maart 1999, AR P.99.0293.F, ECLI:BE:CASS:1999:ARR.19990324.9, AC 1999, nr. 180); Het middel is niet ontvankelijk bij gebrek aan belang, wanneer het aanvoert dat de vreemdeling tegen wie een maatregel van vrijheidsberoving is genomen, geen inzage zou hebben gekregen van het dossier binnen de twee werkdagen vóór zijn verschijning voor de raadkamer, die zijn invrijheidstelling heeft bevolen. (ibid.). (M.N.B.).

- Art. 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

29 januari 2025 P.25.0088.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250129.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Vaststelling, door de griffier van de onderzoeksrechter, van de vervulling van een wettelijke vormvereiste - Authentiek karakter - Bewijswaarde tot betichting van valsheid - Cassatiemiddel voortvloeiend uit de betwisting van een dergelijke vaststelling - (Niet-)ontvankelijkheid

De vaststelling, door de griffier van de onderzoeksrechter, van de vervulling van een wettelijke vormvereiste heeft een authentiek karakter en kan enkel worden aangevochten door een procedure tot betichting van valsheid; dit is met name het geval voor de vermelding onderaan het aanhoudingsbevel waarbij de griffier bevestigt dat hij, op de vermelde datum en het vermelde uur, het aanhoudingsbevel "aan de inverdenkinggestelde heeft getoond, het hem heeft betekend en hem een afschrift heeft gegeven van dit aanhoudingsbevel en van alle stukken die bedoeld worden in artikel 16, § 7, Voorlopige Hechteniswet" (1). (1) Zie Cass. 24 augustus 1998, AR P.98.1170.F, ECLI:BE:CASS:1998:ARR.19980824.7, AC 1998, nr. 373; (wat betreft de vermeldingen van een proces-verbaal van de rechtszitting); Cass. 9 april 2024, AR P.24.0413.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240409.2N.13 ; Cass. 12 januari 2021, AR P.20.0970.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210112.2N.4.De eiser voerde aan dat "het aanhoudingsbevel, bij ontstentenis van regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn, nietig is en het onderzoeksgerecht de inverdenkinggestelde niet in voorlopige hechtenis kan houden.Volgens de bewoordingen zelf van [artikel 18 Voorlopige Hechteniswet] is de betekening regelmatig indien voldaan wordt aan de vier daarin voorgeschreven vormvereisten: de betekening geschiedt binnen een termijn van achtenveertig uur, door de griffier, door de directeur van de strafinrichting of door een agent van de openbare macht, in de taal van de rechtspleging en met afgifte van een volledig afschrift van de akte.Deze voorwaarden zijn cumulatief". (Cass. 1 december 2021, RG P.21.1481.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH. ECLI:BE:CASS:2021:CONC.20211201.2F.11).

- Art. 462 Wetboek van Strafvordering
- Art. 448 Wetboek van Strafvordering
- Art. 449 Wetboek van Strafvordering
- Art. 450 Wetboek van Strafvordering
- Art. 451 Wetboek van Strafvordering
- Art. 452 Wetboek van Strafvordering
- Art. 453 Wetboek van Strafvordering
- Art. 454 Wetboek van Strafvordering
- Art. 455 Wetboek van Strafvordering
- Art. 456 Wetboek van Strafvordering
- Art. 457 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Wetboek van Strafvordering
- Art. 459 Wetboek van Strafvordering
- Art. 18, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 461 Wetboek van Strafvordering
- Art. 906 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 463 Wetboek van Strafvordering
- Art. 464 Wetboek van Strafvordering
- Art. 895 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 897 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 898 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 899 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 900 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 901 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 902 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 903 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 904 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 905 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 460 Wetboek van Strafvordering

9 april 2025 P.25.0478.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.16 AC nr. ...

Strafzaken - Allerlei - Authentieke vaststelling, in het bestreden arrest, dat het hof van beroep de burgerlijke partij op tegensprekelijke wijze heeft gehoord - Middel dat tegen die vaststelling opkomt zonder dat ze, uiterlijk in de memorie, van valsheid werd beticht - (Niet-)ontvankelijkheid

Het middel dat opkomt tegen de authentieke vaststelling van het arrest volgens hetwelk het hof van beroep de burgerlijke partij op tegensprekelijke wijze heeft gehoord, zonder dat de eiser die vaststelling, uiterlijk in zijn memorie, van valsheid heeft beticht, is wat dat betreft niet ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 22 december 1975, AC 1976, 496.

- Art. 463 Wetboek van Strafvordering
- Art. 448 Wetboek van Strafvordering
- Art. 449 Wetboek van Strafvordering
- Art. 450 Wetboek van Strafvordering
- Art. 451 Wetboek van Strafvordering
- Art. 452 Wetboek van Strafvordering
- Art. 453 Wetboek van Strafvordering
- Art. 454 Wetboek van Strafvordering
- Art. 455 Wetboek van Strafvordering
- Art. 456 Wetboek van Strafvordering
- Art. 457 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Wetboek van Strafvordering
- Art. 459 Wetboek van Strafvordering
- Art. 460 Wetboek van Strafvordering
- Art. 429, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 899 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 906 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 905 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 904 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 903 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 902 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 461 Wetboek van Strafvordering
- Art. 900 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 462 Wetboek van Strafvordering
- Art. 898 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 897 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 895 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 464 Wetboek van Strafvordering
- Art. 1107 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 901 Gerechtelijk Wetboek

9 april 2025 P.25.0008.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3 AC nr. ...

Strafzaken - Onduidelijk middel - Verplichting om de conclusie te beantwoorden - Middel dat de ontstentenis van antwoord op de voor de appelrechters neergelegde conclusie aanvoert - Geen opgave van het verweer dat de appelrechters niet zouden hebben beantwoord - Gevolg

Wanneer de eiser in cassatie niet verduidelijkt op welk in zijn conclusie vervat verweer de appelrechters niet zouden hebben geantwoord, is het middel dat het gebrek aan antwoord op de conclusie aanvoert onduidelijk en, bijgevolg, niet ontvankelijk (1). (1) Voir Cass. 12 mei 2021, AR P.21.0619.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210512.2F.14 ; Cass. 23 oktober 2013, RG P.13.1601.F, ECLI:BE:CASS:2013:ARR.20131023.3, AC 2013, nr. 544.

- Art. 429, eerste lid Wetboek van Strafvordering

9 april 2025 P.25.0008.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3** AC nr. ...

Strafzaken - Belang - Objectief belang - Schending die de eiser benadeelt - (Geen) belang in functie van een toekomstige beslissing - Begrip

Het belang van een middel wordt objectief, afhankelijk van de mogelijkheid tot vernietiging beoordeeld en niet op grond van de slaagkansen van de bij de rechter op verwijzing in te stellen vordering; het wordt evenmin beoordeeld in functie van de beslissing die een andere rechter zou kunnen wijzen en waarvoor, volgens de eiser tot cassatie, een andere procedure aanhangig is waarvan de uitkomst zou kunnen worden beïnvloed door de beslissing van de appelrechter op verwijzing (1). (1) Cass. 28 januari 2021, AR C.20.0303.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210128.1F.5; Cass. 30 september 2009, P.08.1102.F, AC 2009, nr. 535, met concl. van advocaat-generaal WERQUIN op datum in Pas.; R. DECLERCQ, Pourvoi en cassation en matière répressive, Coll. Répertoire pratique du droit belge, Brussel, Bruylant, 2015, p. 441, nr. 749, en p. 442, nr. 750.

- Art. 416 Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1628.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.5** AC nr. ...

Strafzaken - Belang - Opgelegde straf van meer dan 15 jaar opsluiting - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Verplichting voor de rechter om zich over het onttrekkingsgevaar uit te spreken en de middelen betreffende dat gevaar te beantwoorden (geen) - Gevolgen voor het belang van het cassatiemiddel dat opkomt tegen de (overtollige) overwegingen over dat gevaar

Wanneer de maximumstraf die van toepassing is op de misdaad waarvoor het aanhoudingsbevel werd uitgevaardigd vijftien jaar opsluiting te boven gaat, volgt uit artikel 16, § 1, Voorlopige Hechteniswet dat het gerecht dat uitspraak doet over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling, zich niet dient uit te spreken over de gevaren, en met name het vluchtgevaar, die in de vierde paragraaf van dat artikel zijn omschreven, dat de overwegingen die het hieraan desondanks zou wijden overtollig zijn, dat, bijgevolg, het middel dat hiertegen opkomt geen belang heeft en dat het voornoemde gerecht niet dient te antwoorden op de middelen die, in het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling, het vluchtgevaar betwisten, aangezien dit geen voorwaarde is die de wet op de voortzetting van de voorlopige hechtenis stelt (1). (1) Zie Cass. 18 augustus 2021, AR P.21.1100.F, arrest niet gepubliceerd; Cass. 3 januari 2024, AR P.23.1747.F, AC 2024, nr. 8; Cass. 10 mei 2006, AR P.06.0644.F, AC 2006, nr. 268.En dit zelfs als de rechter zijn vaststelling volgens welke de handhaving van de voorlopige hechtenis volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid kracht kan bijzetten door te wijzen op het bestaan van een of meerdere voorwaarden vermeld in artikel 16, derde lid, Voorlopige Hechteniswet (Cass. 31 oktober 2001, AR P.01.1389.F; zie Cass. 3 oktober 2023, AR P.23.1309.N, AC 2023, nr. 622; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. I, p. 1210.

- Art. 27, § 3, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 16, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

12 februari 2025 P.25.0179.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.10** AC nr. ...

COLLECTIEVE SCHULDENREGELING

- Strafrechtelijke veroordeling - Geldboete - Geen aangifte - Afstand schuldvordering

Uit artikel 1675/9, §§ 1, 2°, 2 en 3 Gerechtelijk Wetboek en artikel 464/1, § 8, derde en vierde lid Wetboek van Strafvordering volgt dat in het raam van een collectieve schuldenregeling, de Federale Overheidsdienst Financiën, zoals iedere schuldeiser, ertoe gehouden is namens de eiser tijdig aangifte van schuldvordering te doen van de door de schuldenaar opgelopen strafrechtelijke boetes, verbeurdverklaringen en kosten en dat bij gebrek aan tijdige aangifte de door artikel 1675/9, § 3, Gerechtelijk Wetboek bepaalde sanctie, erin bestaande dat de schuldeiser onweerlegbaar wordt vermoed afstand te hebben gedaan van zijn schuldvordering, van toepassing is; noch artikel 464/1, § 8, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering, dat enkel betrekking heeft op de kwijtschelding of vermindering van straffen in het raam van een collectieve insolventieprocedure, noch enige andere wetsbepaling voorziet in een uitzondering op de verplichting om tijdig aangifte te doen van penale boetes en verbeurdverklaarde sommen en op de eraan gekoppelde sanctie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1675/9, §§ 1, 2°, 2 en 3 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 464/1, § 8, derde en vierde lid Wetboek van Strafvordering

3 maart 2025 S.23.0051.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250303.3N.8** AC nr. ...

- Schuldbemiddelaar - Vervanging - Hoger beroep door schuldbemiddelaar

Hoger beroep kan slechts worden ingesteld door iemand die in de procedure in eerste aanleg partij is geweest als eiser, verweerder of tussenkomende partij en door de beroepen beslissing in zijn belang wordt geschaad, wat het geval kan zijn wanneer zijn vordering door de eerste rechter niet werd toegekend; wanneer de rechter op verzoek van een belanghebbende beslist om de schuldbemiddelaar te vervangen, treedt de schuldbemiddelaar ook wanneer hij vooraf wordt opgeroepen om in raadkamer te worden gehoord, hierbij niet op als partij in het geding dat over zijn vervanging uitspraak doet.

- Art. 1675/17, § 4 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1050 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 18 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek

7 april 2025 S.24.0037.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250407.3N.6** AC nr. ...

- Schuldbemiddelaar - Vordering tot herroeping - Rechtsmiddel - Hoger beroep - Hoedanigheid

Hoger beroep kan slechts worden ingesteld door iemand die in de procedure in eerste aanleg partij is geweest als eiser, verweerder of tussenkomende partij en door de beroepen beslissing in zijn belang wordt geschaad; wanneer de schuldbemiddelaar het vorderingsrecht uitoefent dat artikel 1675/15, § 1, Gerechtelijk Wetboek hem verleent om de herroeping van de beschikking van toelaatbaarheid of van de aanzuiveringsregeling te vorderen, treedt hij hierbij op als partij in het geding dat over de herroeping uitspraak doet (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1675/15, § 1 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 18 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek

17 februari 2025 S.22.0045.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250217.3N.5 AC nr. ...

- Schuldbemiddelaar - Vordering tot herroeping - Rechtsmiddel - Hoger beroep - Belang

Wanneer de schuldbemiddelaar het vorderingsrecht uitoefent dat artikel 1675/15, § 1, Gerechtelijk Wetboek hem verleent om de herroeping van de beschikking van toelaatbaarheid of van de aanzuiveringsregeling te vorderen, heeft hij, wanneer zijn verzoek tot herroeping wordt afgewezen, belang bij de hervorming of de vernietiging van die beslissing in hoger beroep (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1675/15, § 1 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 18 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17 Gerechtelijk Wetboek

17 februari 2025 S.22.0045.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250217.3N.5 AC nr. ...

DAGVAARDING

- Stuiting van de verjaring - Omvang van de stuiting - Vordering die virtueel begrepen is in het voorwerp van de bij dagvaarding ingestelde vordering - Grenzen

Een dagvaarding maakt niet enkel de vordering aanhangig die ze uitdrukkelijk instelt, maar ook de vordering waarvan het voorwerp virtueel begrepen is in de dagvaarding (1).
(1) Zie concl. OM.

- Art. 2244, tweede lid Oud Burgerlijk Wetboek

28 maart 2025 C.24.0243.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.8** AC nr. ...

DESKUNDIGENONDERZOEK

- Diefstal met geweld of bedreiging - Foltering - Verzwarende omstandigheden bepaald in artikel 473, eerste en tweede lid, Strafwetboek - Veroordeling uit hoofde van de feiten - Gevolgen voor het slachtoffer - Vraagstelling aan de deskundige over de letsels van het slachtoffer - Draagwijdte - Gevolg

Het slachtoffer van het geweld of de bedreiging vermeld in artikel 473, eerste lid, Strafwetboek of van de foltering vermeld in artikel 473, tweede lid, Strafwetboek, kan letsels of aandoeningen vertonen die niet door dat geweld, die bedreiging of die foltering zijn veroorzaakt zodat de vraagstelling aan de gerechtsdeskundige of de letsels van het slachtoffer het gevolg zijn van het geweld, de bedreiging of de foltering geen tegenstrijdigheid inhoudt met de veroordeling voor die feiten.

- Art. 473, eerste lid en tweede lid Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1396.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.11** AC nr. ...

- Strafzaken - Verdrag Rechten van de Mens - Artikelen 6.1 en 6.2 - Vermoeden van onschuld - Recht op een eerlijk proces - Deskundigenverslag - Technisch raadsman van het openbaar ministerie - Beoordeling van de bewijswaarde

De eerbiediging van het vermoeden van onschuld wordt beoordeeld in het licht van de gehele rechtspleging; dit vermoeden wordt ten aanzien van de beklaagde gewaarborgd door de tegenspraak die hij over de verklaringen van de deskundige, en met name over het al dan niet objectieve karakter van zijn vaststellingen, kan voeren en door de onpartijdigheid waarmee de onderzoeksrechter de bewijswaarde van de bevindingen van de deskundige beoordeelt (1) (2). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM. (2) Cass. 11 oktober 2017, AR P.17.0784.F, AC 2017, nr. 550.

- Artt. 6.1 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 januari 2025 P.24.1345.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250115.2F.3** AC nr. ...

- Beslissing die de vergoeding van de kosten van een adviserend geneesheer aanneemt en een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt - Gevolg voor de aanhangigmaking van de zaak bij het rechtscollege - Terugvordering van de kosten door de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij

Wanneer een vonnis oordeelt dat de vergoeding van de kosten van de adviserend geneesheer die zijn gemaakt om de belangen van de burgerlijke partij te verdedigen in het kader van het gerechtelijk deskundigenonderzoek dient te worden aangenomen en daarnaast een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt ten aanzien van de burgerlijke partij, heeft de rechtbank, impliciet maar zeker, zowel het recht van de burgerlijke partij voorbehouden om door een adviserend geneesheer te worden bijgestaan als het recht van de gesubrogeerde partij om de terugbetaling daarvan te vorderen; de rechtbank heeft haar rechtsmacht over de burgerlijke rechtsvordering van de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij dus niet volledig uitgeput.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 19 et 807 Gerechtelijk Wetboek

DIEFSTAL EN AFPERSING

- Reële verzwarende omstandigheden - Afzonderlijke beoordeling voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf - Gevolgen - Diefstal met verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek - Kwalificatie in voorkomend geval verschillend per deelnemer

Om schuldig te worden bevonden aan deelneming aan een misdaad of wanbedrijf moet de dader met name eraan hebben bijgedragen op de door de wet bepaalde wijze; bovendien is het strafbaar karakter van een daad van deelneming afhankelijk van de voltooiing van hetzelfde hoofdmisdrijf; uit artikel 6.1 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (1), en artikel 14.1 IVBPR volgt echter dat het recht op een eerlijk proces vereist dat de reële verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf afzonderlijk worden beoordeeld (2); hieruit volgt, enerzijds, dat wanneer meerdere personen beschuldigd worden van deelneming aan een diefstal met een of meer verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek, het hof van assisen de jury daarover een geïndividualiseerde vraag moet stellen en, anderzijds, dat de kwalificatie bijgevolg per deelnemer kan verschillen afhankelijk van de kwalificaties van de verzwarende omstandigheden die elk van hen welbewust heeft aanvaard of aan de uitvoering waarvan hij heeft deelgenomen (3). (1) Zie EHRM 2 juni 2005, Goktepe t. België, nr. 50372/99, J.T., 2005, 713, en voetnoot P.-P. RENSON, evenals de daaropvolgende arresten Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, AC 2008, nr. 379 (heropening van de rechtspleging) en Cass. 13 april 2010, AR P.10.0005.N, AC 2010, nr. 255, met concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal M. DESWAEF; EHRM 27 maart 2008, Delespesse t. België, 27 maart 2008, N.C. 2008, 260, voetnoot J. ROZIE. (2) Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, hierboven vermeld; zie Cass. 9 april 2019, AR P.18.1305.N, AC 2019, nr. 222, en voetnoot. (3) Het openbaar ministerie heeft aangevoerd dat sinds het Goktepe-arrest de veroordelende beslissing niet langer dezelfde verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf moet vermelden: hoewel dit arrest de theorie van de materiële ontlening van de strafbaarheid en het beginsel van de mededeelbaarheid van de "reële" of "objectieve" verzwarende omstandigheden, die tot dan toe in België ingeburgerd waren, niet formeel verwerpt, veroordeelt het de weigering om de aan de jury gestelde vragen met betrekking tot de verzwarende omstandigheden te individualiseren (zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1625 en de verwijzingen in voetnoot 79; F. LUGENTZ, "Les vols et les extorsions", in Les infractions, vol. 1, les infractions contre les biens, Larcier, Brussel, 2de uitg., 2016, 149-159). Bovendien oordeelt het Hof van Cassatie voortaan dus dat het recht op een eerlijk proces zoals gewaarborgd door artikel 6 EVRM en artikel 14 IVBPR vereist dat de verzwarende omstandigheden afzonderlijk worden beoordeeld voor elke mededader of medeplichtige, aan wie de verzwarende omstandigheden van het hoofdfeit slechts kunnen worden toegerekend indien hij hiervan kennis had en ze heeft aanvaard (zie Cass. 20 oktober 2020, AR P.20.0781.N, AC 2020, nr. 650, met concl. van advocaat-generaal De Smet). Het OM heeft hieruit afgeleid dat de jegens een beschuldigde bewezen verklaarde verzwarende omstandigheden niet ipso jure toe te rekenen zijn aan de mededaders of medeplichtigen en dat het middel dat geheel uitgaat van een andere rechtsopvatting faalt naar recht.

- Artt. 66, 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek

9 november 2022 P.22.0892.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.5 AC nr. ...

- Diefstal met geweld of bedreiging - Foltering - Verzwarende omstandigheden bepaald in artikel 473, eerste en tweede lid, Strafwetboek - Veroordeling uit hoofde van de feiten - Gevolgen voor het slachtoffer - Vraagstelling aan de deskundige over de letsels van het slachtoffer - Draagwijdte - Gevolg

Het slachtoffer van het geweld of de bedreiging vermeld in artikel 473, eerste lid, Strafwetboek of van de foltering vermeld in artikel 473, tweede lid, Strafwetboek, kan letsels of aandoeningen vertonen die niet door dat geweld, die bedreiging of die foltering zijn veroorzaakt zodat de vraagstelling aan de gerechtsdeskundige of de letsels van het slachtoffer het gevolg zijn van het geweld, de bedreiging of de foltering geen tegenstrijdigheid inhoudt met de veroordeling voor die feiten.

- Art. 473, eerste lid en tweede lid Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1396.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.11 AC nr. ...

DOUANE EN ACCIJNZEN

- Douane-expediteur - Directe douanevertegenwoordiging - Daadwerkelijke vrije keuzemogelijkheid

Het beginsel van de loyale samenwerking vereist dat de lidstaten de uitoefening van aan het Unierecht ontleende rechten in de praktijk mogelijk maken; daaruit volgt dat het niet volstaat dat de wet de theoretische mogelijkheid bevat voor de douane-expediteur om als directe vertegenwoordiger op te treden of deze mogelijkheid althans niet uitsluit, maar dat de vrije keuze om als directe vertegenwoordiger op te treden in de praktijk ook daadwerkelijk mogelijk moet zijn; dit laatste geldt slechts wanneer vaststaat dat de douane-expediteur effectief voor een directe vertegenwoordiging zou hebben gekozen of daartoe minstens een kans bestaat (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4.3 Verdrag van Lissabon tot wijziging van het verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en Slotakte, gedaan te Lissabon op 13 december 2007

24 januari 2025 F.23.0035.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250124.1N.33** AC nr. ...

- Terugbetaling of kwijtschelding van de rechten bij in- of uitvoer - Bijzondere situatie - Verwijzing naar de Commissie - Vereiste

Artikel 905.1 CTW, dat de gevallen bepaalde waarin de lidstaten waaronder de beschikkende douaneautoriteit ressorteert de zaak dienden te verwijzen naar de Commissie ter behandeling volgens de procedure bedoeld in de artikelen 906 tot en met 909, is een regel van procesrecht waarvan de opheffing onmiddellijk van toepassing is, zodat ook in hangende gedingen van deze bepaling geen toepassing meer kan worden gemaakt, ook al betreffen deze gedingen rechten die vóór de opheffing van het CTW opeisbaar werden.

- Art. 905.1 Verordening 2454/93/EEG van de Commissie van 2 juli 1993 houdende vaststelling van enkele bepalingen ter uitvoering van Verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad tot vaststelling van het communautair douanewetboek

24 januari 2025 F.21.0037.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250124.1N.5** AC nr. ...

- Terugbetaling of kwijtschelding van de rechten bij in- of uitvoer - Bijzondere situatie - Moratoire interest

Artikel 241 CDW, krachtens hetwelk de terugbetaling door de douaneautoriteiten van bedragen aan rechten bij invoer of aan rechten bij uitvoer geen geeft aanleiding tot betaling van moratoire interest door genoemde autoriteiten, is niet van toepassing op de terugbetaling van douanerechten met toepassing van artikel 239 CDW (1). (1) Het Hof verwijst naar HvJ 18 januari 2017, Wortmann KG Internationale Schuhproduktionen t. Hauptzollamt Bielefeld, C-365/15.

- Art. 241 EEG-Verordening nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek
- Art. 239 EEG-Verordening nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek

24 januari 2025 F.21.0037.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250124.1N.5** AC nr. ...

- Douane-expediteur - Directe en indirecte douanevertegenwoordiging - Keuzemogelijkheid - Voorwaarde

Een douane-expediteur, die dat wenste, had de wettelijke mogelijkheid om douaneaangiften te doen in de hoedanigheid van directe vertegenwoordiger van zijn opdrachtgever; het voorbehouden van de indirecte vertegenwoordiging aan ingeschreven douane-expediteurs hield geen verbod in om als directe vertegenwoordiger aangifte te doen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 127 Algemene Wet 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen
- Art. 70-3, § 2 Algemene Wet 18 juli 1977 inzake douane en accijnzen
- Art. 201.3 EEG-Verordening nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek
- Art. 5.4 EEG-Verordening nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek

24 januari 2025 F.23.0035.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250124.1N.33** AC nr. ...

- Terugbetaling of kwijtschelding van de rechten bij in- of uitvoer - Bijzondere situatie - Begrip

Het bestaan van een bijzondere situatie is aangetoond in de zin van artikel 239 CDW wanneer uit de omstandigheden van het concrete geval volgt dat de belastingschuldige in een uitzonderlijke situatie verkeert vergeleken met de andere marktdeelnemers die dezelfde activiteit verrichten, en hij zonder de bijzondere omstandigheden het aan boeking achteraf van de douanerechten verbonden nadeel niet zou hebben ondervonden; daarbij dient het belang van de gemeenschap bij de volledige naleving van de douanewetgeving te worden afgewogen tegen het belang van de marktdeelnemer te goeder trouw geen schade te lijden die verder gaat dan het normale handelsrisico (1). (1) Het Hof verwijst naar HvJ 25 juli 2008, CAS SpA t. Commissie van de Europese Gemeenschappen, C-204/07.

- Art. 239 EEG-Verordening nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek

24 januari 2025 F.21.0037.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250124.1N.5** AC nr. ...

- Douaneaangiften - Douanevertegenwoordiging - Douanecommissionair

De lidstaten kunnen het recht om op hun grondgebied douaneaangiften te doen volgens de methode van de directe of de indirecte vertegenwoordiging zodanig voorbehouden dat de vertegenwoordiger een douanecommissionair moet zijn die daar zijn beroep uitoefent (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 5.2 EEG-Verordening nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek

24 januari 2025 F.23.0035.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250124.1N.33** AC nr. ...

- Accijnsvrijstelling voor de producten gebruikt als brandstof voor tractoren bij vervoer tussen de boerderij en de bijhorende erven - Begrip bijhorend erf

Het begrip bijhorend erf bedoeld in artikel 429, §3, eerste lid, b), i), laatste gedachtestreepje, Programmawet van 27 december 2004 duidt overeenkomstig zijn gewone taalkundige betekenis op een erf dat op een meer dan occasionele wijze dienstig is voor de exploitatie van een landbouwonderneming; bijgevolg is een bouwwerf van een derde geen bijhorend erf louter omdat graafwerken op die werf teelaarde opleveren die nadien als landbouwproduct wordt vervoerd van de werf naar een landbouwperceel (1).
(1) Art. 429, § 3, eerste lid, b), i), Programmawet van 27 december 2004, BS 31 december 2004.

- Art. 429, § 3, eerste lid, b), i) Programmawet 27 december 2004

7 september 2021 P.21.0527.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.9** AC nr. ...

DRUKPERS (POLITIE OVER DE)

- Drukpersmisdrijven - Bevoegdheid van het hof van assisen - Exceptie - Drukpersmisdrijven ingegeven door racisme of xenofobie - Begrip

Artikel 150 Grondwet bepaalt dat de jury wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsook voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven, behoudens voor drukpersmisdrijven die door racisme of xenofobie zijn ingegeven; aldus onttrekt de grondwetgever aan het hof van assisen de bevoegdheid om de daad te berechten die erin bestaat, in een gedrukt of digitaal geschrift, denkbeelden te verspreiden die aanzetten tot haat of geweld jegens een groep personen wegens hun zogenaamd ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming, of met het bedoeling de invoering van een discriminerend of segregationistisch beleid jegens die personen te verantwoorden.

- Art. 150 De gecoördineerde Grondwet 1994

19 februari 2025 P.24.1598.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.1** AC nr. ...

ECHTSCHEIDING EN SCHEIDING VAN TAFEL EN BED

GEVOLGEN T.A.V. DE PERSONEN

Gevolgen t.a.v. de personen - Kinderen - Onderhoudsgeld - Niet-gemeenschappelijk kind - Gevolg

Bij het bepalen van de bijdrage van de ouders in de kosten voor hun kinderen moet de rechter rekening houden met de middelen waarover zij werkelijk kunnen beschikken na verrekening van de redelijkerwijze onvermijdelijke lasten, zoals de onderhoudslasten voor een niet-gemeenschappelijk kind.

- Art. 203, §§ 1 en 2 Oud Burgerlijk Wetboek

7 maart 2025 C.24.0073.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250307.1N.5** AC nr. ...

Gevolgen t.a.v. de personen - Kinderen - Onderhoudsbijdrage kinderen - Normaal verkrijgbare inkomsten via de vennootschap - Begrip

Bij het bepalen van de bijdrage van de ouders in de kosten voor hun kinderen kan de rechter rekening houden met inkomsten die een ouder als titularis van een vennootschap zich redelijkerwijze kon verschaffen; zo kan de alimentatierechter rekening houden met de winsten van een vennootschap waarvan een ouder bestuurder of aandeelhouder is, ingeval die winsten, zonder bedrijfseconomische noodzaak, als reserve in de vennootschap werden aangehouden en niet bij wijze van vergoeding of dividend aan de ouder werden uitgekeerd, terwijl die ouder anders kon beslissen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 203bis Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 203 Oud Burgerlijk Wetboek

14 februari 2025 C.23.0220.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250214.1N.5** AC nr. ...

ECONOMIE

- Economische expansie - Verkoop van gronden - Recht van terugkoop - Persoonlijke rechtsvordering - Verjaringstermijn

Het recht van terugkoop van de openbare rechtspersoon in geval de gebruiker de economische bedrijvigheid staakt of in geval dat hij de andere voorwaarden tot gebruik niet naleeft, is een persoonlijk recht waarvan de rechtsvordering, bij gebrek aan afwijkende regeling in de Wet Economische Expansie, onderworpen is aan de gemeenrechtelijke verjaringstermijn van tien jaar bepaald in artikel 2262bis, eerste lid, Oud Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2262bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 2 Wet 30 december 1970 betreffende de economische expansie
- Art. 32, § 1 Wet 30 december 1970 betreffende de economische expansie

28 maart 2025 C.21.0543.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.1** AC nr. ...

EIGENDOM

- Leasing - Leasinggever - Ontbinding wegens wanprestatie van de leasingnemer - Eigendomsrecht - Functie

Het eigendomsrecht van de leasinggever laat hem toe om bij ontbinding wegens wanprestatie van de leasingnemer het goed terug te vorderen, maar strekt niet louter tot zekerheid van de uitvoering door de leasingnemer van zijn betalingsverbintenis (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1 KB nr. 55 van 10 november 1967 tot regeling van het juridisch statuut der ondernemingen gespecialiseerd in financieringshuur
- Art. 544 Oud Burgerlijk Wetboek

21 februari 2025 C.23.0381.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250221.1N.6** AC nr. ...

- Leasing - Einde leasingovereenkomst - Eigendom geleasede goed - Waarde van het geleasede goed - Verplichtingen en rechten leasinggever en leasingnemer

De leasinggever blijft eigenaar van het geleasede goed, ook wanneer de leasingnemer zijn betalingsverbintenis correct uitvoert; bij het einde van de leasingovereenkomst is de leasingnemer in principe gehouden tot teruggave van het geleasede goed aan de leasinggever, zonder dat de leasinggever daarbij gehouden is tot betaling van de waarde van het goed aan de leasingnemer; de leasingnemer kan echter bij het einde van de leasingovereenkomst ervoor kiezen om de in de leasingovereenkomst bedongen aankoopoptie uit te oefenen; oefent hij deze optie uit, dan wordt hij eigenaar van het goed en heeft hij recht op de waarde ervan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1 KB nr. 55 van 10 november 1967 tot regeling van het juridisch statuut der ondernemingen gespecialiseerd in financieringshuur
- Art. 544 Oud Burgerlijk Wetboek

21 februari 2025 C.23.0381.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250221.1N.6** AC nr. ...

- Eerste aanvullend protocol - Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Maatregel van herstel in de toestand van vóór het milieumisdrijf - Last die de herstelmaatregel meebrengt voor de overtreder - Recht op eigendom - Evenredigheid - Beoordeling - Redenen

Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM verbiedt de rechter bij toepassing van artikel 16.6.6 DABM een herstelmaatregel te bevelen die kennelijk onredelijk is; hierbij dient hij na te gaan of het voordeel van de bevolen herstelmaatregel ter vrijwaring en herstel van het milieu opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder; het bevolen herstel moet evenredig zijn met de in concreto vastgestelde aantasting van het milieu en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt; bij afwezigheid van een conclusie over de redelijkheid en evenredigheid van de herstelmaatregel, is de rechter er evenwel niet toe gehouden zijn beslissing in dit verband nader met redenen te omkleden (1). (1) Over de herstelmaatregel in zaken van stedenbouw en ruimtelijke ordening (art. 6.3.1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening) oordeelde het Hof reeds in vergelijkbare zin: "Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM verbiedt de rechter een herstelmaatregel te bevelen die kennelijk onredelijk is. Hierbij dient hij na te gaan of het voordeel van de bevolen herstelmaatregel voor het behoud van een goede ruimtelijke ordening opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder. Het bevolen herstel moet evenredig zijn met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt" (Cass. 5 januari 2021, AR P.20.0736.N, AC 2021, nr. 1, in dezelfde zin Cass. 5 februari 2019, AR P.17.0756.N, AC 2019, nr. 65; Cass. 5 januari 2016, AR P.14.1754.N, AC 2016, nr. 3; Cass. 4 februari 2003, AR P.01.1462.N, AC 2003, nr. 80; Cass. 24 november 2009, AR P.09.0278.N, AC 2009, nr. 689) en "De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of een herstelmaatregel evenredig is met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en of uit de vergelijking tussen het voordeel voor de ruimtelijke ordening dat volgt uit die maatregel en de voor de betrokkene veroorzaakte last niet volgt dat de herstelmaatregel kennelijk onredelijk is. Bij die beoordeling kan de rechter de aard van en de wijze waarop het stedenbouwkundige misdrijf werd gepleegd dat tot de herstelmaatregel aanleiding geeft, het flagrante karakter van het misdrijf en de doelbewustheid waarmee het werd gepleegd, mee in overweging nemen" (Cass. 5 januari 2021, AR P.20.0736.N, AC 2021, nr. 1; Cass. 27 september 2011, AR P.10.2020.N, AC 2011, nr. 500; Cass. 18 december 2001, AR P.99.1548.N, AC 2001, nr. 709). (BDS)

- Art. 16.6.6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

- Leasing - Ontbinding van de leasingovereenkomst wegens wanprestatie leasingnemer - Waarde van het geleasede goed dat het bedrag van de schuldvordering van de leasinggever overtreft - Bestemming

Wanneer de leasinggever bij ontbinding wegens wanprestatie van de leasingnemer het geleasede goed terugvordert vóór het einde van de leasingovereenkomst en de waarde van het goed het bedrag van de schuldvordering van de leasinggever overtreft, is de leasinggever als eigenaar van het geleasede goed niet gehouden tot afdracht van het saldo aan de leasingnemer (1). (1) Zie concl. OM. Contra: Cass. 8 november 2002, AR C.00.0374.N, AC 2002, nr. 594.

- Art. 1 KB nr. 55 van 10 november 1967 tot regeling van het juridisch statuut der ondernemingen gespecialiseerd in financieringshuur

- Art. 544 Oud Burgerlijk Wetboek

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL

- Beschikking tot tenuitvoerlegging van het aanhoudingsbevel - Hoger beroep van de persoon tegen wie het bevel is uitgevaardigd - Termijn - Bepaling van de termijn - Betekening van de beschikking - Eerstvolgende werkdag - Openingsuren van de griffie

Bij toepassing van artikel 17, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel kunnen de betrokken persoon en het openbaar ministerie bij de kamer van inbeschuldigingstelling tegen de beslissing van de raadkamer beroep instellen binnen een termijn van vierentwintig uur die ten aanzien van het openbaar ministerie begint te lopen de dag waarop de beslissing is genomen en ten aanzien van de betrokken persoon de dag waarop zij hem wordt betekend of aan zijn woonplaats of gekozen woonplaats wordt betekend; die termijn wordt niet van uur tot uur gerekend, zodat de raadsman van de betrokken persoon tijdens de openingsuren van de griffie hoger beroep kan aantekenen gedurende de volledige eerstvolgende werkdag volgend op de dag van de betekening van de beslissing van de raadkamer, ongeacht op welk uur precies die beslissing hem werd betekend.

- Art. 17, § 1 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

9 november 2021	P.21.1343.N	ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.18	AC nr. ...

- Uitstel van de behandeling van de zaak - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Tenuitvoerlegging

De beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling om de behandeling van de vordering van het openbaar ministerie tot het bevelen van de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel uit te stellen naar een latere terechtzitting is geen eindbeslissing, zodat overeenkomstig artikel 18 Wet Europees Aanhoudingsbevel, in samenhang met artikel 420 Wetboek van Strafvordering het cassatieberoep niet-ontvankelijk is.

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering
- Art. 18 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

24 mei 2022	P.22.0658.N	ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.12	AC nr. ...

EUROPESE UNIE

ALGEMEEN

Algemeen - Verordening 883/2004 - Gezinsbijslagen - Toepasselijke wetgeving

De in artikel 68 Verordening (EG) nr. 883/2004 beoogde 'grond waarop de rechten worden verkregen' ziet niet op de grondslag waarop het recht op gezinsuitkeringen in de bevoegde Lid-Staat wordt geopend, maar wel op de grondslag waarop de verzekerde aan de wetgeving van die bevoegde Lid-Staat is onderworpen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 68 Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

24 maart 2025 S.17.0095.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3N.1** AC nr. ...

Algemeen - Staatssteun - Maatregel - Voordeel - Niet-marktconforme inschrijvingsprocedure - Inschrijvingsprocedure die niet voldoet aan de vereisten van concurrentie, transparantie, niet-discriminatie en onvoorwaardelijkheid - Gevolg

Uit de enkele vaststelling dat een inschrijvingsprocedure niet marktconform is verlopen, in het bijzonder omdat de inschrijvingsprocedure niet voldeed aan de vereisten van concurrentie, transparantie, niet-discriminatie en onvoorwaardelijkheid, kan het bestaan van een voordeel niet worden afgeleid (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 107, eerste lid Verdrag van 25 maart 1957 betreffende de werking van de Europese Unie

28 februari 2025 C.23.0482.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.4** AC nr. ...

Algemeen - Richtlijn 2000/78/EEG - Aanvullende regelingen sociale zekerheid - Arbeidsbetrekkingen - Werkgever - Begrip

Uit de artikelen 4, 1°, 5, § 2, 2° en 3°, 18, §§ 1 tweede lid en 2, 2° wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, waarmee overeenkomstige regels bepaald in de richtlijn 2007/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep werden omgezet, volgt dat niet alleen de persoon die een werknemer tewerkstelt krachtens een arbeidsovereenkomst, maar elke persoon voor wie een welbepaalde andere persoon in uitvoering van een arbeidsbetrekking daadwerkelijk een persoonlijke beroepsactiviteit verricht, moet worden aangezien als een werkgever op wie de in artikel 18, § 2, 2°, bepaalde forfaitaire schadevergoeding in voorkomend geval van toepassing is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2, 2° Wet 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en inbeslagneming
- Art. 18, § 1, tweede lid Wet 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en inbeslagneming
- Art. 5, § 2, 2° en 3° Wet 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en inbeslagneming
- Art. 4, 1° Wet 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en inbeslagneming

24 maart 2025 S.22.0009.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3N.5** AC nr. ...

Algemeen - Rechtsmisbruik - Unirechtelijk begrip - Gevolg

Het Hof van Justitie van de Europese Unie oordeelt dat de toepassing van een nationale regel inzake rechtsmisbruik geen afbreuk mag doen aan de volle werking en de eenvormige toepassing van de Uniebepalingen in de lidstaten; in het bijzonder mogen de nationale rechterlijke instanties bij de beoordeling van de uitoefening van een uit een Uniebepaling voortvloeiend recht de strekking van deze bepaling niet wijzigen noch de daardoor nagestreefde doelstellingen in gevaar brengen (1). (1) Zie concl. OM.

10 januari 2025 C.22.0110.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.4** AC nr. ...

ALLERLEI

Allerlei - Nationale maatregel vastgesteld na inwerkingtreding Richtlijn - Standstill-bepaling - Blijvende toepassing - Expliciete afwijking van de Richtlijn - Vereiste

Het Hof vraagt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie of voor de toepassing van de stand-stillbepaling van artikel 28, lid 3, a) en vierde lid en bijlage 15, punt 4, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 370 en bijlage X, deel A, sub 4, Richtlijn 2006/112/EG, een uitdrukkelijke wettelijke bepaling is vereist waarmee wordt afgeweken van de in artikel 26, lid 3, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 309 Richtlijn 2006/112/EG, bepaalde btw-vrijstelling van reisbureaus voor reisdiensten buiten de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 370 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 309 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

25 april 2025 F.22.0145.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250425.1N.11** AC nr. ...

Allerlei - Nationale maatregel vastgesteld na inwerkingtreding Richtlijn - Standstill-bepaling - Blijvende toepassing - Expliciete afwijking van de Richtlijn - Vereiste

Het Hof vraagt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie of voor de toepassing van de stand-stillbepaling van artikel 28, lid 3, a) en vierde lid en bijlage 15, punt 4, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 370 en bijlage X, deel A, sub 4, Richtlijn 2006/112/EG, een uitdrukkelijke wettelijke bepaling is vereist waarmee wordt afgeweken van de in artikel 26, lid 3, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 309 Richtlijn 2006/112/EG, bepaalde btw-vrijstelling van reisbureaus voor reisdiensten buiten de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 370 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 309 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

25 april 2025 F.22.0145.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250425.1N.11** AC nr. ...

PREJUDICIELE GESCHILLEN

Prejudiciële geschillen - Belasting over de toegevoegde waarde - Nationale maatregel vastgesteld na inwerkingtreding Richtlijn - Standstill-bepaling - Blijvende toepassing - Expliciete afwijking van de Richtlijn - Vervanging door wetgeving met impliciete afwijking - Gevolg

Het Hof vraagt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie of artikel 28, lid 3, a), en lid 4 en bijlage E, punt 15, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 370 en bijlage X, deel A, sub 4, Richtlijn 2006/112/EG, aldus dient te worden uitgelegd dat een na de inwerkingtreding van Richtlijn 77/388/EEG aan de bestaande wetgeving aangebrachte wijziging waarbij de uitdrukkelijke wetsbepaling die de belastbaarheid van door reisbureaus verrichte reisdiensten buiten de EU tot gevolg had, wordt geschrapt en wordt vervangen door bepalingen waaruit slechts impliciet volgt dat reisdiensten buiten de EU belastbaar blijven, moet worden beschouwd als een wetgeving die niet op de voornaamste punten identiek is aan de vroegere wetgeving en van een andere hoofdgedachte uitgaat (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 370 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

25 april 2025 F.22.0145.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250425.1N.11** AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Belasting over de toegevoegde waarde - Nationale maatregel vastgesteld na inwerkingtreding Richtlijn - Standstill-bepaling - Blijvende toepassing - Expliciete afwijking van de Richtlijn - Vereiste

Het Hof vraagt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie of voor de toepassing van de stand-stillbepaling van artikel 28, lid 3, a) en vierde lid en bijlage 15, punt 4, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 370 en bijlage X, deel A, sub 4, Richtlijn 2006/112/EG, een uitdrukkelijke wettelijke bepaling is vereist waarmee wordt afgeweken van de in artikel 26, lid 3, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 309 Richtlijn 2006/112/EG, bepaalde btw-vrijstelling van reisbureaus voor reisdiensten buiten de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 370 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 309 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

25 april 2025 F.22.0145.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250425.1N.11** AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Belasting over de toegevoegde waarde - Nationale maatregel vastgesteld na inwerkingtreding Richtlijn - Standstill-bepaling - Blijvende toepassing - Expliciete afwijking van de Richtlijn - Vervanging door wetgeving met impliciete afwijking - Gevolg

Het Hof vraagt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie of artikel 28, lid 3, a), en lid 4 en bijlage E, punt 15, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 370 en bijlage X, deel A, sub 4, Richtlijn 2006/112/EG, aldus dient te worden uitgelegd dat een na de inwerkingtreding van Richtlijn 77/388/EEG aan de bestaande wetgeving aangebrachte wijziging waarbij de uitdrukkelijke wetsbepaling die de belastbaarheid van door reisbureaus verrichte reisdiensten buiten de EU tot gevolg had, wordt geschrapt en wordt vervangen door bepalingen waaruit slechts impliciet volgt dat reisdiensten buiten de EU belastbaar blijven, moet worden beschouwd als een wetgeving die niet op de voornaamste punten identiek is aan de vroegere wetgeving en van een andere hoofdgedachte uitgaat (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 370 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

25 april 2025 F.22.0145.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250425.1N.11** AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Verordeningen 1071/2009 en 1072/2009 over de communautaire vervoersvergunning - Duurzame vestiging van een transportfirma in een lidstaat - Bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

De vraag rijst of uit de omstandigheid dat een onderneming die een wegvervoersvergunning verkrijgt in een lidstaat van de Europese Unie overeenkomstig de Verordening (EG) nr. 1071/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg en dus werkelijk en op duurzame wijze in die lidstaat moet zijn gevestigd, noodzakelijk volgt dat zij daarmee onweerlegbaar aantoont dat haar zetel is gevestigd in die lidstaat zoals bedoeld met artikel 13.1 Verordening nr. 883/2004/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en dit ter bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel en of de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling door dat gegeven gebonden zijn; verder rijst de vraag of de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling een wegvervoersvergunning naast zich kunnen neerleggen omdat ze werd verkregen met bedrog, dan wel of die autoriteiten op grond van die vaststelling eerst de intrekking van de wegvervoersvergunning moeten vragen aan de autoriteiten die de vergunning hebben uitgereikt; het antwoord op de voorgestelde vragen vereist een uitlegging van artikel 13.1, b), i), Verordening (EG) nr. 883/2004, de artikelen 3.1.a), 11.1, 12.1 en 13.3 Verordening (EG) nr. 1071/2009 en artikel 4.1.a), Verordening (EG) nr. 1072/2009; waarvoor het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd is, er is derhalve grond om overeenkomstig artikel 267.3 VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie deze vraag te stellen, geformuleerd als volgt: "1. Moeten artikel 13.1, b), i), van de Verordening nr. 883/2004/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, de artikelen 3.1, a), en 11.1, van de Verordening (EG) nr. 1071/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en artikel 4.1.a), van de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg zo worden uitgelegd dat uit de omstandigheid dat een onderneming die een wegvervoersvergunning verkrijgt in een lidstaat van de Europese Unie overeenkomstig de Verordeningen (EG) nr. 1071/2009 en nr. 1072/2009 en dus werkelijk en op duurzame wijze in die lidstaat moet zijn gevestigd, volgt dat daarmee onweerlegbaar is aangetoond dat haar zetel is gevestigd in die lidstaat zoals bedoeld door artikel 13.1 van de voormelde Verordening nr. 883/2004/EG, ter bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel en of de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling door die vaststelling zijn gebonden?" en 2. "Kan de nationale rechter van de lidstaat van tewerkstelling die vaststelt dat de bedoelde wegvervoersvergunning werd verkregen door bedrog die vergunning naast zich neerleggen, of dienen de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling op grond van de vaststelling van bedrog eerst de intrekking van die vergunning te vragen aan de autoriteiten die de vergunning hebben

uitgereikt?" (1). (1) Zie concl. OM en Cass. 29 juni 2021, AR P.21.0332.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.16, met concl. OM.

9 mei 2023 P.21.0738.N ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.7 AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Verordeningen 1071/2009 en 1072/2009 over de communautaire vervoersvergunning - Duurzame vestiging van een transportfirma in een lidstaat - Bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

De vraag rijst of uit de omstandigheid dat een onderneming die een wegvervoersvergunning verkrijgt in een lidstaat van de Europese Unie overeenkomstig de Verordening (EG) nr. 1071/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg en dus werkelijk en op duurzame wijze in die lidstaat moet zijn gevestigd, noodzakelijk volgt dat zij daarmee onweerlegbaar aantoont dat haar zetel is gevestigd in die lidstaat zoals bedoeld met artikel 13.1 Verordening nr. 883/2004/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en dit ter bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel en of de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling door dat gegeven gebonden zijn; verder rijst de vraag of de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling een wegvervoersvergunning naast zich kunnen neerleggen omdat ze werd verkregen met bedrog, dan wel of die autoriteiten op grond van die vaststelling eerst de intrekking van de wegvervoersvergunning moeten vragen aan de autoriteiten die de vergunning hebben uitgereikt; het antwoord op de voorgestelde vragen vereist een uitlegging van artikel 13.1, b), i), Verordening (EG) nr. 883/2004, de artikelen 3.1.a), 11.1, 12.1 en 13.3 Verordening (EG) nr. 1071/2009 en artikel 4.1.a), Verordening (EG) nr. 1072/2009; waarvoor het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd is, er is derhalve grond om overeenkomstig artikel 267.3 VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie deze vraag te stellen, geformuleerd als volgt: "1. Moeten artikel 13.1, b), i), van de Verordening nr. 883/2004/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, de artikelen 3.1, a), en 11.1, van de Verordening (EG) nr. 1071/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en artikel 4.1.a), van de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg zo worden uitgelegd dat uit de omstandigheid dat een onderneming die een wegvervoersvergunning verkrijgt in een lidstaat van de Europese Unie overeenkomstig de Verordeningen (EG) nr. 1071/2009 en nr. 1072/2009 en dus werkelijk en op duurzame wijze in die lidstaat moet zijn gevestigd, volgt dat daarmee onweerlegbaar is aangetoond dat haar zetel is gevestigd in die lidstaat zoals bedoeld door artikel 13.1 van de voormelde Verordening nr. 883/2004/EG, ter bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel en of de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling door die vaststelling zijn gebonden?" en 2. "Kan de nationale rechter van

de lidstaat van tewerkstelling die vaststelt dat de bedoelde wegvervoersvergunning werd verkregen door bedrog die vergunning naast zich neerleggen, of dienen de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling op grond van de vaststelling van bedrog eerst de intrekking van die vergunning te vragen aan de autoriteiten die de vergunning hebben uitgereikt?" (1). (1) Zie concl. OM en Cass. 29 juni 2021, AR P.21.0332.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.16, met concl. OM.

9 mei 2023 P.21.0738.N **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.7** AC nr. ...

Prejudiciële geschillen - Belasting over de toegevoegde waarde - Nationale maatregel vastgesteld na inwerkingtreding Richtlijn - Standstill-bepaling - Blijvende toepassing - Expliciete afwijking van de Richtlijn - Vereiste

Het Hof vraagt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie of voor de toepassing van de stand-stillbepaling van artikel 28, lid 3, a) en vierde lid en bijlage 15, punt 4, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 370 en bijlage X, deel A, sub 4, Richtlijn 2006/112/EG, een uitdrukkelijke wettelijke bepaling is vereist waarmee wordt afgeweken van de in artikel 26, lid 3, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 309 Richtlijn 2006/112/EG, bepaalde btw-vrijstelling van reisbureaus voor reisdiensten buiten de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 370 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 309 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

25 april 2025 F.22.0145.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250425.1N.11** AC nr. ...

VERDRAGSBEPALINGEN

Verdragsbepalingen - Beginselen - Loyale samenwerking - Unirecht daadwerkelijk praktisch mogelijk maken - Directe douanevertegenwoordiging - Daadwerkelijke vrije keuzemogelijkheid

Het beginsel van de loyale samenwerking vereist dat de lidstaten de uitoefening van aan het Unierecht ontleende rechten in de praktijk mogelijk maken; daaruit volgt dat het niet volstaat dat de wet de theoretische mogelijkheid bevat voor de douane-expediteur om als directe vertegenwoordiger op te treden of deze mogelijkheid althans niet uitsluit, maar dat de vrije keuze om als directe vertegenwoordiger op te treden in de praktijk ook daadwerkelijk mogelijk moet zijn; dit laatste geldt slechts wanneer vaststaat dat de douane-expediteur effectief voor een directe vertegenwoordiging zou hebben gekozen of daartoe minstens een kans bestaat (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4.3 Verdrag van Lissabon tot wijziging van het verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en Slotakte, gedaan te Lissabon op 13 december 2007

24 januari 2025 F.23.0035.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250124.1N.33** AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Beginselen - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve beslissing - Recht om te worden gehoord - Aantasting - Toetsing door het rechtscollege waarbij het beroep van de vreemdeling aanhangig is gemaakt

Het rechtscollege waarbij het beroep van de vreemdeling aanhangig is gemaakt, dient na te gaan of de aantasting van het recht om te worden gehoord van die aard is dat de administratieve procedure zonder die onregelmatigheid tot een ander resultaat had kunnen leiden (1). (1) Zie Cass. 4 juli 2018, AR P.18.0659.N, AC 2018, nr. 431.

- Art. 71 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

12 oktober 2022 P.22.1213.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.11** AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Beginselen - Administratieve beslissing - Recht om te worden gehoord - Begrip - Doel

Het recht om gehoord te worden maakt integraal deel uit van het recht van verdediging, dat een algemeen beginsel van het Unierecht is; deze regel beoogt te verzekeren dat de persoon tegen wie een administratieve beslissing werd genomen, vergissingen kan corrigeren en individuele omstandigheden kan aanvoeren die de beslissing kunnen beïnvloeden (1). (1) Zie HvJ-EU 11 december 2014, C-249/13, Khaled Boudjlida tegen Préfet des Pyrénées-Atlantiques, Rev.dr.pén.crim., 2015, 822 [§§ 36-38, 48, 49 & 59]; Cass. 4 juli 2018, AR P.18.0659.N, AC 2018, nr. 431.

12 oktober 2022 P.22.1213.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.11** AC nr. ...

FAILLISSEMENT, FAILLISSEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJ

GEVOLGEN (PERSONEN, GOEDEREN, VERBINTENISSEN)

Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Verschoonbaarheid van de gefailleerde uitgesproken vóór de sluiting van het faillissement - Uitwerking voor de wettelijk samenwonende van de gefailleerde - Gevolg

Artikel 82, tweede lid, Faillissementswet is van toepassing op de wettelijk samenwonende van de gefailleerde; hieruit volgt dat de wettelijk samenwonende, die de clementiemaatregel geniet ingevolge de verschoonbaarheid van de gefailleerde, pas op het ogenblik van de sluiting van het faillissement aanspraak kan maken op een bevrijding van zijn verbintenissen ten aanzien van de schuld van de gefailleerde partner (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 82, eerste en tweede lid WETBOEK VAN KOOPHANDEL BOEK III - Faillissementswet
- Art. 80, tweede en vijfde lid WETBOEK VAN KOOPHANDEL BOEK III - Faillissementswet
- Art. 16, eerste lid WETBOEK VAN KOOPHANDEL BOEK III - Faillissementswet

10 april 2025 C.22.0165.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250410.1F.1** AC nr. ...

Gevolgen (personen, goederen, verbintenissen) - Verschoonbaarheid van de gefailleerde uitgesproken vóór de sluiting van het faillissement - Uitwerking

Zelfs als de verschoonbaarheid van de gefailleerde wordt uitgesproken vóór de sluiting van het faillissement, heeft de verschoonbaarheid pas gevolgen op het ogenblik van de sluiting, wanneer de schuldeisers hun individueel recht van vervolging voor de nog openstaande schulden terugkrijgen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 82, eerste lid WETBOEK VAN KOOPHANDEL BOEK III - Faillissementswet
- Art. 80, tweede en vijfde lid WETBOEK VAN KOOPHANDEL BOEK III - Faillissementswet
- Art. 16, eerste lid WETBOEK VAN KOOPHANDEL BOEK III - Faillissementswet

10 april 2025 C.22.0165.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250410.1F.1** AC nr. ...

MISDRIJVEN IN VERBAND MET FAILLISSEMENT, BEDRIEGLIJK ONVERMOGEN

Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Bedrieglijk bewerken van het onvermogen - Materieel bestanddeel - Vereniging van twee voorwaarden - Opeenvolging in de tijd van de elementen die het materieel bestanddeel vormen - Gevolg voor de bevoegdheid van de rechter om de vóór de strafbare periode gepleegde feiten in aanmerking te nemen

De voltooiing van het wanbedrijf van het bedrieglijk bewerken van het onvermogen vereist geen gelijktijdigheid van de gedragingen waaruit, enerzijds, de wil blijkt om zich onvermogend te maken en, anderzijds, de wil om niet aan zijn verplichtingen te voldoen; het is voldoende dat op een bepaald ogenblik de toestand van het bedrieglijk bewerkt onvermogen en het hiermee samenhangende feit van het niet aan zijn verplichtingen voldoen, gelijktijdig bestaan; de aanhangigmaking van de zaak wegens bedrieglijk onvermogen dat volgens de vervolgende partij werd voltrokken vanaf de datum van de rechterlijke beslissing tot vaststelling van de schuld omvat dus de handelingen die, hoewel ze aan die beslissing zijn voorafgegaan, tot doel en tot gevolg hebben gehad dat ze de schuldenaar onvermogend hebben gemaakt (1). (1) "De verwijzingsbeslissing van het onderzoeksgerecht maakt bij de strafrechter een bepaalde feitelijke gedraging aanhangig, maar het staat aan de strafrechter om gelet op de bewoordingen van de verwijzingsbeslissing en in het licht van de gegevens van het strafdossier uit te maken welke feitelijke gedraging wordt bedoeld en daaraan de juiste omschrijving te geven met inbegrip van de datum of de tijdsperiode, waarbij hij zo nodig de in de verwijzingsbeslissing voorlopig bepaalde datum of tijdsperiode voor de bij hem aanhangige gedraging dient aan te passen; de strafrechter mag de datum of de tijdsperiode echter niet zodanig aanpassen dat bij hem een andere feitelijke gedraging wordt aanhangig gemaakt dan die welke met de verwijzingsbeslissing werd bedoeld en bovendien moet bij een aanpassing het recht van verdediging van de partijen in acht worden genomen" (Cass. 26 februari 2013, AR P.11.1665.N, AC 2013, nr. 130).Anderzijds is het bedrieglijk bewerken van het onvermogen een aflopend misdrijf (Cass. 19 november 1985, AR 8954, AC 1985-86, nr. 181) of een voortgezet misdrijf (Cass. 22 december 2004, AR P.04.1341.F, AC 2004, nr. 624) (zie A. DE NAUW en F. KUTY, Manuel de droit pénal spécial, Wolters Kluwer, 2018, nr. 1134; CH. DE VALKENEER, "Des infractions liées à l'état de faillite", in H.-D. BOSLY en Ch. DE VALKENEER (uitg.) Les infractions – Vol. 1 : les infractions contre les biens, Larcier, 2de uitg., 2016, 235-239).Naast het morele bestanddeel - het bedrieglijk opzet van de schuldenaar (Cass. 15 december 1999, AR P.99.1188.F, AC 1999, nr. 68) - is dit misdrijf "voltooid wanneer de twee voorwaarden die samen het materieel bestanddeel vormen, verenigd zijn, namelijk het bewerken van zijn onvermogen door de schuldenaar en het hierdoor niet voldaan hebben aan zijn verplichtingen, waarbij het onverschillig is welke van beide materiële bestanddelen het andere in tijd voorafging" (Cass. 5 december 2000, AR P.99.0189.N, AC 2000, nr. 667; zie Cass. 23 december 1986, AR 613, AC 1986-87, I, nr. 255; Cass. 19 november 1985, AR 8954, AC 1985-86, I, nr. 181).Hieruit kan worden afgeleid dat het bestreden arrest artikel 490bis Strafwetboek schendt, zie de bepalingen betreffende de aanhangigmaking van de zaak bij de feitenrechter (artikelen 130, 179 en 182 Wetboek van Strafvordering), met uitsluiting van de materiële bestanddelen van het bewerken van het onvermogen die aan het niet nakomen van de verplichtingen voorafgaan en die, meer bepaald, aan het arrest van het hof van beroep te Bergen voorafgaan, dat de verweerder U. F. veroordeelt tot het vergoeden van de eiseressen en dat het begin van de strafbare periode vormt.(M.N.B.)

- Art. 490bis Strafwetboek

21 december 2022 P.22.0999.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.2** AC nr. ...

Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Artikel 489bis, 4°, Strafwetboek - Verzuim van aangifte van faillissement - Personen die aangifte dienen te doen - Artikel 489 Strafwetboek - Feitelijk bestuurder - Draagwijdte - Gevolg

Artikel 489bis, 4°, Strafwetboek bestraft de personen bedoeld in artikel 489 Strafwetboek die met het oogmerk om de faillietverklaring uit te stellen verzuimd hebben binnen de bij artikel 2 Faillissementswet, thans artikel XX.102 Wetboek economisch recht, bepaalde termijn aangifte te doen van het faillissement; de in artikel 489 Strafwetboek bedoelde personen zijn onder meer de bestuurders, in rechte of in feite van vennootschappen of van rechtspersonen die zich in staat van faillissement bevinden, zodat daaruit volgt dat volgens de wil van de wetgever ook een feitelijk bestuurder, dit is hij die zonder krachtens de wet of de statuten bestuurder te zijn van een vennootschap die vennootschap in werkelijkheid bestuurt, dader kan zijn van het door artikel 489bis, 4°, Strafwetboek bedoelde misdrijf en dus niet louter deelnemer en een feitelijk bestuurder dan ook ertoe is gehouden de door artikel 489bis, 4°, Strafwetboek strafrechtelijk gesanctioneerde aangifteplicht te voldoen (1). (1) Cass. 9 januari 2018, AR P.17.0856.N, AC 2018, nr. 17, contra A. DE NAUW en F. KUTY, Manuel de droit pénal spécial, Wolters Kluwer Belgium, Luik, 2018, 838-839.

- Artt. 489 en 489bis, 4° Strafwetboek

23 november 2021 P.21.0720.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.25** AC nr. ...

GEESTESZIEKE

- Internering - Belaging - Moreel bestanddeel - Geestesstoornis die het oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet op het ogenblijk van de feiten en van het vonnis - Invloed

Het middel dat aanvoert dat de persoon die op het tijdstip van de feiten van belaging die hij heeft gepleegd, leed aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast en die op het ogenblik van het vonnis dat zijn internering beveelt, nog steeds bestaat, zonder meer vrijgesproken zou moeten worden omdat hij niet in staat zou zijn geweest de gevolgen van zijn gedrag voor de personen die het slachtoffer hiervan zijn geworden, in te schatten, zodat het morele bestanddeel zou ontbreken, faalt naar recht (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

- Art. 9, § 1 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 442bis Strafwetboek

26 oktober 2022 P.22.0910.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.9** AC nr. ...

GEMEENSCHAP EN GEWEST

- Vlaams Gewest - Coronahinderpremie - Toekenning aan twee ondernemingen - Terugvordering - Verplichting

Indien de overheid nogmaals tot de uitbetaling van de subsidie en de premie is overgegaan aan een andere onderneming, is zij ertoe gehouden die bedragen terug te vorderen van de laatstgenoemde onderneming (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 8 Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
- Art. 7 Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
- Art. 6, eerste lid Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
- Art. 4, eerste lid Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus

28 maart 2025 C.24.0056.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.4** AC nr. ...

- Vlaams Gewest - Coronahinderpremie - Toekenning - Voorwaarden

Indien de overheid vaststelt dat er voor een locatie reeds een forfaitaire subsidie, een bijkomende sluitingspremie of een verhoging werd toegekend aan een onderneming, kan zij die subsidie, premie of verhoging niet meer toekennen aan een andere onderneming die op dezelfde locatie ook een exploitatiezetel heeft (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 8 Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
- Art. 7 Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
- Art. 6, eerste lid Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
- Art. 4, eerste lid Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus

28 maart 2025 C.24.0056.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.4** AC nr. ...

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTBELASTING

- Vlaams Gewest - Heffing voor waterverontreiniging - Strafrechtelijke aard - Beoordeling

Zowel het hogere eenheidstarief bij onvergunde lozing als de regel dat, bij gebrek aan spontane melding en tenzij de heffingsplichtige de werkelijke aanvangsdatum van de lozing bewijst, de onvergunde lozing geacht wordt minstens 30 dagen voor de vaststelling van de milieu-inspectie te hebben plaatsgevonden, hebben een vergoedende en deels ook stimulerende functie, maar strekken er niet toe de heffingsplichtige te bestraffen; derhalve is de heffing bij onvergunde lozing geen strafsanctie in zin van artikel 6.1 EVRM (1). (1) Zie concl. OM. Het Hof oordeelde op 24 januari 2025 in dezelfde zin in de zaak F.22.0050.N.

- Art. 35ter Wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging

24 januari 2025 F.22.0049.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250124.1N.7** AC nr. ...

GEMEENTE

- Gemeentelijke administratieve geldboete - Minderjarige overtreder - Beroep tegen de administratieve geldboete - Sanctionerend ambtenaar die de gemeente vertegenwoordigt voor de jeugdrechtbank - Draagwijdte - Cassatieberoep van de sanctionerend ambtenaar tegen de beslissing van de rechtbank - Ontvankelijkheid

Wanneer beroep wordt ingesteld tegen de beslissing van de sanctionerend ambtenaar, kan laatstgenoemde of zijn afgevaardigde, met toepassing van artikel 31, § 2, Wet Gemeentelijke Administratieve Sancties, de gemeente vertegenwoordigen in het kader van de procedure voor de rechtbank; aangezien de sanctionerend ambtenaar niet optreedt qualitate qua voor de rechtbank maar slechts in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van de gemeente en voor zover hij niet werd veroordeeld tot de kosten jegens de minderjarige overtreder en zijn ouders, heeft hij niet de hoedanigheid om cassatieberoep in te stellen tegen het vonnis van de jeugdrechtbank (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 31, § 2 Wet 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties
- Art. 416 Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1603.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.1** AC nr. ...

- Gemeentelijke administratieve geldboete - Minderjarige overtreder - Beroep tegen de administratieve geldboete - Overtreder buiten vervolging gesteld - Vernietiging van de administratieve geldboete - Veroordeling van de gemeente tot de rechtsplegingsvergoeding - (Geen) Wettigheid

Wanneer de overtreder beroep heeft ingesteld tegen de beslissing om hem een administratieve geldboete op te leggen, verbiedt zijn buitenvervolgingstelling en de daaruit voortvloeiende vernietiging van de geldboete die werd opgelegd op vervolging door de gemeenteoverheid via haar sanctionerend ambtenaar, de rechtbank niet om die vervolgende partij te veroordelen tot de betaling van een rechtsplegingsvergoeding (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 31, § 1 Wet 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties
- Artt. 162 en 162bis Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1603.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.1** AC nr. ...

- Gemeenteverordening - Bekendmaking - Bewijs - Bewijslast

In de regel komt het aan de overheid die zich op een gemeenteverordening beroept toe te bewijzen dat die verordening op regelmatige wijze werd bekendgemaakt (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 8.4 Burgerlijk Wetboek - Boek 8: Bewijs

24 maart 2025 F.22.0116.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.1** AC nr. ...

- Gemeentelijke administratieve geldboete - Minderjarige overtreder - Beroep tegen de administratieve geldboete voor de jeugdrechtbank - Beslissing van de rechtbank gewezen in eerste en laatste aanleg - Beslissing waartegen cassatieberoep kan worden ingesteld (ja)

Overeenkomstig artikel 31, § 1, tweede lid, Wet Gemeentelijke Administratieve Sancties kan de minderjarige overtreder, bij verzoekschrift voor de jeugdrechtbank, beroep instellen tegen de beslissing om hem een administratieve geldboete op te leggen; indien de jeugdrechtbank krachtens artikel 31, § 1, zevende lid, Wet Gemeentelijke Administratieve Sancties in eerste en laatste aanleg uitspraak doet over het beroep, kan tegen haar eindvonnis cassatieberoep worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 31, § 1 Wet 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties
- Art. 418 Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1603.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.1** AC nr. ...

- Gemeenteverordening - Bekendmaking - Bewijs - Aantekening in het daartoe bestemde register - Draagwijdte

De aantekening in het speciaal daartoe bestemde register vormt het enige toelaatbare bewijsmiddel van de datum van bekendmaking van een gemeentelijk reglement of een gemeentelijke verordening, evenals van de bekendmaking zelf, te weten het bewijsmiddel waarin alles materieel is vervat, in overeenstemming met wat persoonlijk door de ondertekenende openbare ambtenaren is vastgesteld, het onderwerp, de datum van de gemeenteraadsbeslissing op grond waarvan het is goedgekeurd, de plaats waar het door het publiek kan worden geraadpleegd, evenals de goedkeuringsbeslissing van de toezichthoudende overheid; de aantekening toont daarentegen de regelmatigheid van de aanplakking niet aan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 3 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden
- Art. 2 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden
- Art. 1 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden
- Art. L 1133-2, eerste en tweede lid Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie
- Art. L 1133-1 Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

24 maart 2025 F.22.0116.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.1** AC nr. ...

- Verkeersbord M2 dat de fietsers toestaat op de eenrichtingswegen in tegenovergestelde richting te rijden - Algemene gemeentelijke beschikking - Beslissing om de eenrichtingswegen op het grondgebied van een gemeente, wegens hun geringe breedte, niet te voorzien van het verkeersbord M2 - Wettigheid

De artikelen 5 en 65.2, eerste, tweede en derde lid, Wegverkeersreglement verbieden een gemeente niet om bij wege van algemene beschikking te beslissen om de eenrichtingswegen op haar grondgebied, wegens hun geringe breedte, niet te voorzien van het verkeersbord M2, dat de fietsers toestaat op die wegen in tegenovergestelde richting te rijden.

- Art.65.2 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg
- Art. 5 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

8 januari 2025 P.24.0305.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.3** AC nr. ...

- Gemeenteverordening - Bekendmaking - Aanplakking - Begrip

In de zin van artikel L1133-1 van het Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie moet aanplakking worden begrepen als een permanente wijze van bekendmaking die de belanghebbenden de mogelijkheid biedt te allen tijde kennis te nemen van het bestaan van een reglement of een verordening waarvan zij, als zij dat wensen, de inhoud kunnen vernemen op de plaats die in de aanplakking is aangeduid (1).
(1) Zie concl. OM.

- Art. L 1133-1 Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

24 maart 2025 F.22.0116.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.1** AC nr. ...

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN

GEMEENTEBELASTINGEN

Gemeentebelastingen - Vreemde oorzaak - Begrip

Een vreemde oorzaak vereist dat de eigenaar zich in de ontoerekenbare onmogelijkheid bevindt om een einde te maken aan de belastbare toestand; bij de beoordeling van deze onmogelijkheid wordt rekening gehouden met het onvoorzienbare of onvermijdbare karakter van het beletsel om hieraan te verhelpen.

- Art. 9.14 Belastingreglementen op ongeschikt en/of onbewoonbaar verklaarde woningen van de stad Antwerpen voor de aanslagjaren 2016 tot en met 2019 en 2020 tot en met 2025

14 maart 2025 F.24.0010.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250314.1N.3** AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Gemeenteverordening - Bekendmaking - Aanplakking - Begrip

In de zin van artikel L1133-1 van het Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie moet aanplakking worden begrepen als een permanente wijze van bekendmaking die de belanghebbenden de mogelijkheid biedt te allen tijde kennis te nemen van het bestaan van een reglement of een verordening waarvan zij, als zij dat wensen, de inhoud kunnen vernemen op de plaats die in de aanplakking is aangeduid (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. L 1133-1 Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

24 maart 2025 F.22.0116.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.1** AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Gemeenteverordening - Bekendmaking - Bewijs - Bewijslast

In de regel komt het aan de overheid die zich op een gemeenteverordening beroept toe te bewijzen dat die verordening op regelmatige wijze werd bekendgemaakt (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 870 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 8.4 Burgerlijk Wetboek - Boek 8: Bewijs

24 maart 2025 F.22.0116.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.1** AC nr. ...

Gemeentebelastingen - Gemeenteverordening - Bekendmaking - Bewijs - Aantekening in het daartoe bestemde register - Draagwijdte

De aantekening in het speciaal daartoe bestemde register vormt het enige toelaatbare bewijsmiddel van de datum van bekendmaking van een gemeentelijk reglement of een gemeentelijke verordening, evenals van de bekendmaking zelf, te weten het bewijsmiddel waarin alles materieel is vervat, in overeenstemming met wat persoonlijk door de ondertekenende openbare ambtenaren is vastgesteld, het onderwerp, de datum van de gemeenteraadsbeslissing op grond waarvan het is goedgekeurd, de plaats waar het door het publiek kan worden geraadpleegd, evenals de goedkeuringsbeslissing van de toezichthoudende overheid; de aantekening toont daarentegen de regelmatigheid van de aanplakking niet aan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 3 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden

- Art. 2 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden
- Art. 1 KB 14 oktober 1991 betreffende de aantekeningen in het register voor de bekendmaking van de reglementen en verordeningen van de gemeenteoverheden
- Art. L 1133-2, eerste en tweede lid Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie
- Art. L 1133-1 Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie

24 maart 2025 F.22.0116.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.1** AC nr. ...

GENEESKUNDE

ALGEMEEN

Algemeen - Financiering gezondheidszorg - Toegankelijkheid gezondheidszorg - Verzorging patiënt - Nomenclatuur - Honorarium - Kosten - Aanrekening aan patiënt

Ingevolge artikel 35, § 4, ZIV-wet zijn, behoudens andersluidende bepaling, de kosten van materiaal en medische verbruiksgoederen die onrechtstreeks verbonden zijn aan de uitvoering van een in artikel 34, van dezelfde wet, bedoelde verstrekking, opgenomen in het honorarium, ook al blijkt dat niet uitdrukkelijk uit de omschrijving van de toepassingsregelen van de bedoelde verstrekking.

- Art. 35, § 4 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

- Art. 34 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

3 februari 2025 C.19.0207.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250203.3N.2** AC nr. ...

GERECHTSKOSTEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Rechtsplegingsvergoeding - Basisbedrag - Bedrag van de vordering van de burgerlijke partij - Gevorderde hoofdsom en vergoedende interesten - Berekening - Grenzen

Uit de artikelen 2, eerste en tweede lid, Tarief Rechtsplegingsvergoeding en 557 Gerechtelijk Wetboek volgt dat voor het bepalen van de waarde van een schadevergoedingsvordering uit een misdrijf door een burgerlijke partij voor het strafgerecht rekening wordt gehouden met de gevorderde hoofdsom en met de gevorderde vergoedende interesten, dit zijn de gevorderde interesten vervallen tussen de datum van het misdrijf en de datum waarop de burgerlijke partij haar in geld waardeerbare vordering voor het strafgerecht heeft geformuleerd; voor het bepalen van de waarde van die vordering wordt geen rekening gehouden met de gerechtelijke vergoedende interesten, dit zijn de interesten vanaf de datum waarop de burgerlijke partij haar voor de strafrechter in geld waardeerbare vordering heeft geformuleerd en de datum van de rechterlijke beslissing, noch met de gerechtelijke verwijlinteresten, zijnde de interesten vanaf de uitspraak.

- Art. 557 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 2, eerste en tweede lid KB 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding bedoeld in artikel 1022 Gerechtelijk Wetboek en tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de artikelen 1 tot 13 Wet 21 april 2007 betreffende de verhaalbaarhe

9 november 2021 P.21.0615.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.1** AC nr. ...

GEZINSBIJSLAG

ALGEMEEN

Algemeen - Verordening 883/2004 - Toepasselijke wetgeving

De in artikel 68 Verordening (EG) nr. 883/2004 beoogde 'grond waarop de rechten worden verkregen' ziet niet op de grondslag waarop het recht op gezinsuitkeringen in de bevoegde Lid-Staat wordt geopend, maar wel op de grondslag waarop de verzekerde aan de wetgeving van die bevoegde Lid-Staat is onderworpen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 68 Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels

24 maart 2025 S.17.0095.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3N.1** AC nr. ...

GOEDEREN

- Private domeingoederen - Verbeurdverklaarde onroerende goederen - Rechterlijke uitspraak waarbij de verbeurdverklaring is opgelegd - Verplichtingen Belgische Staat

De verplichting van de Staat om verbeurdverklaarde onroerende goederen zelf in gebruik te nemen of te vervreemden, is een rechtstreeks gevolg van de rechterlijke uitspraak waarbij de verbeurdverklaring werd opgelegd (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 117, § 1 Wet 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat
- Art. 43bis Strafwetboek
- Art. 42, 3° Strafwetboek

31 januari 2025 C.23.0458.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250131.1N.9** AC nr. ...

GRIFFIE - GRIFFIER

- Vaststelling, door de griffier van de onderzoeksrechter, van de vervulling van een wettelijke vormvereiste - Authentiek karakter - Bewijswaarde tot betichting van valsheid - Toepassing - Betekening van het aanhoudingsbevel aan de inverdenkinggestelde - Afgifte van een afschrift - Vaststelling in het aanhoudingsbevel

De vaststelling, door de griffier van de onderzoeksrechter, van de vervulling van een wettelijke vormvereiste heeft een authentiek karakter en kan enkel worden aangevochten door een procedure tot betichting van valsheid; dit is met name het geval voor de vermelding onderaan het aanhoudingsbevel waarbij de griffier bevestigt dat hij, op de vermelde datum en het vermelde uur, het aanhoudingsbevel "aan de inverdenkinggestelde heeft getoond, het hem heeft betekend en hem een afschrift heeft gegeven van dit aanhoudingsbevel en van alle stukken die bedoeld worden in artikel 16, § 7, Voorlopige Hechteniswet" (1). (1) Zie Cass. 24 augustus 1998, AR P.98.1170.F, ECLI:BE:CASS:1998:ARR.19980824.7, AC 1998, nr. 373; (wat betreft de vermeldingen van een proces-verbaal van de rechtszitting); Cass. 9 april 2024, AR P.24.0413.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240409.2N.13 ; Cass. 12 januari 2021, AR P.20.0970.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210112.2N.4.De eiser voerde aan dat "het aanhoudingsbevel, bij ontstentenis van regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn, nietig is en het onderzoeksgerecht de inverdenkinggestelde niet in voorlopige hechtenis kan houden.Volgens de bewoordingen zelf van [artikel 18 Voorlopige Hechteniswet] is de betekening regelmatig indien voldaan wordt aan de vier daarin voorgeschreven vormvereisten: de betekening geschiedt binnen een termijn van achtenveertig uur, door de griffier, door de directeur van de strafinrichting of door een agent van de openbare macht, in de taal van de rechtspleging en met afgifte van een volledig afschrift van de akte.Deze voorwaarden zijn cumulatief". (Cass. 1 december 2021, RG P.21.1481.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH. ECLI:BE:CASS:2021:CONC.20211201.2F.11).

- Art. 462 Wetboek van Strafvordering
- Artt. 448 e.v. Wetboek van Strafvordering
- Art. 449 Wetboek van Strafvordering
- Art. 450 Wetboek van Strafvordering
- Art. 451 Wetboek van Strafvordering
- Art. 452 Wetboek van Strafvordering
- Art. 453 Wetboek van Strafvordering
- Art. 454 Wetboek van Strafvordering
- Art. 455 Wetboek van Strafvordering
- Art. 456 Wetboek van Strafvordering
- Art. 457 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Wetboek van Strafvordering
- Art. 459 Wetboek van Strafvordering
- Art. 18, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 461 Wetboek van Strafvordering
- Art. 906 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 463 Wetboek van Strafvordering
- Art. 464 Wetboek van Strafvordering
- Art. 895 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 897 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 898 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 899 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 900 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 901 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 902 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 903 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 904 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 905 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 460 Wetboek van Strafvordering

9 april 2025 P.25.0478.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.16** AC nr. ...

- Hoger beroep - Strafzaken - Europees aanhoudingsbevel - Beschikking tot tenuitvoerlegging van het aanhoudingsbevel - Hoger beroep van de persoon tegen wie het bevel is uitgevaardigd - Bepaling van de termijn - Betekening van de beschikking - Eerstvolgende werkdag - Openingsuren van de griffie

Bij toepassing van artikel 17, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel kunnen de betrokken persoon en het openbaar ministerie bij de kamer van inbeschuldigingstelling tegen de beslissing van de raadkamer beroep instellen binnen een termijn van vierentwintig uur die ten aanzien van het openbaar ministerie begint te lopen de dag waarop de beslissing is genomen en ten aanzien van de betrokken persoon de dag waarop zij hem wordt betekend of aan zijn woonplaats of gekozen woonplaats wordt betekend; die termijn wordt niet van uur tot uur gerekend, zodat de raadsman van de betrokken persoon tijdens de openingsuren van de griffie hoger beroep kan aantekenen gedurende de volledige eerstvolgende werkdag volgend op de dag van de betekening van de beslissing van de raadkamer, ongeacht op welk uur precies die beslissing hem werd betekend.

- Art. 17, § 1 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

9 november 2021 P.21.1343.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.18** AC nr. ...

GRONDWET

GRONDWET 1994 (ART. 1 TOT 99)

Art. 22 - Recht op privacy - Vlaamse Wooncode - Sociale woning - Vereiste van bewoning - Hoofdverblijfplaats van de bewoner - Controle op effectieve woonst - Toelaatbaarheid van de controle

De rechter die op basis van feitelijke gegevens vaststelt dat de huurder van een sociale huurwoning niet effectief en gewoonlijk verblijft in die woning, maar wel in een andere woning, miskent niet het recht op persoonlijke vrijheid en op de eerbiediging van het privé-, familie- en gezinsleven van de betrokkene.

- Art. 22 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.0804.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.2** AC nr. ...

Art. 10 - Gelijkheidsbeginsel - Vlaamse Wooncode - Sociale woning - Vereiste van bewoning - Hoofdverblijfplaats van de bewoner - Controle op effectieve woonst - Vergelijking met een huurder op de private markt - Gevolg

De rechtstoestand van hij die tegen een voordelige huurprijs een met overheidsmiddelen gebouwde sociale woning kan huren, is niet vergelijkbaar met die van een huurder die huurt op de private huurmarkt; het verschil in behandeling houdt dan ook geen miskenning in van het gelijkheidsbeginsel.

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 14 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.0804.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.2** AC nr. ...

Art. 10 - Gelijkheid van de Belgen voor de wet - Gelijkheid inzake belastingen - Onderscheid tussen verschillende categorieën belastingplichtigen - Vereiste verantwoording - Toetsing van het gemaakte onderscheid

De in artikel 10 Grondwet vervatte regel van de gelijkheid van de Belgen voor de wet, de in artikel 11 Grondwet neergelegde regel van non-discriminatie in het genot van de aan de Belgen toegekende rechten en vrijheden alsmede de regel van artikel 172 Grondwet inzake gelijkheid voor de belastingen, staan niet eraan in de weg dat eenzelfde fiscale behandeling wordt ingesteld ten aanzien van categorieën van personen die zich in een verschillende situatie bevinden, voor zover daarvoor een objectieve en redelijke verantwoording bestaat; het voorhanden zijn van dergelijke verantwoording moet worden getoetst aan het doel en de gevolgen van de ingestelde belasting en aan de redelijkheid van de verhouding tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

- Art. 172 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 10 De gecoördineerde Grondwet 1994

21 maart 2025 F.22.0011.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250321.1N.3** AC nr. ...

Art. 11 - Verbod op discriminatie - Vlaamse Wooncode - Sociale woning - Vereiste

van bewoning - Hoofdverblijfplaats van de bewoner - Controle op effectieve woonst - Vergelijking met een huurder op de private markt - Gevolg

De rechtstoestand van hij die tegen een voordelige huurprijs een met overheidsmiddelen gebouwde sociale woning kan huren, is niet vergelijkbaar met die van een huurder die huurt op de private huurmarkt; het verschil in behandeling houdt dan ook geen miskenning in van het gelijkheidsbeginsel.

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 14 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.0804.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.2** AC nr. ...

Art. 11 - Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

Art. 10 - Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

Art. 10 - Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

Art. 11 - Non-discriminatie in het genot van rechten en vrijheden - Onderscheid tussen verschillende categorieën belastingplichtigen - Vereiste verantwoording - Toetsing van het gemaakte onderscheid

De in artikel 10 Grondwet vervatte regel van de gelijkheid van de Belgen voor de wet, de in artikel 11 Grondwet neergelegde regel van non-discriminatie in het genot van de aan de Belgen toegekende rechten en vrijheden alsmede de regel van artikel 172 Grondwet inzake gelijkheid voor de belastingen, staan niet eraan in de weg dat eenzelfde fiscale behandeling wordt ingesteld ten aanzien van categorieën van personen die zich in een verschillende situatie bevinden, voor zover daarvoor een objectieve en redelijke verantwoording bestaat; het voorhanden zijn van dergelijke verantwoording moet worden getoetst aan het doel en de gevolgen van de ingestelde belasting en aan de redelijkheid van de verhouding tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

- Art. 172 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 10 De gecoördineerde Grondwet 1994

21 maart 2025 F.22.0011.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250321.1N.3** AC nr. ...

Art. 12 - Legaliteitsbeginsel - Wijziging van de misdrijfomschrijving door de wetgever na het plegen van het misdrijf - Veroordeling van beklaagde - Voorwaarden - Vermelding van de strafbepalingen - Draagwijdte - Gevolg

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfomschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklaagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is, zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de hoven van beroep, volgt dat een veroordelende beslissing de wetsbepalingen moet vermelden die de feiten strafbaar stellen en die de toegepaste straffen bepalen zodat indien de toepasselijke wetsbepalingen tijdens de bewezenverklaarde incriminatieperiode werden gewijzigd, de rechter behalve de wetsbepalingen in verband met de toegepaste straffen de wetsbepalingen dient te vermelden die de feiten gedurende de volledige bewezenverklaarde incriminatieperiode strafbaar stellen en aan deze verplichtingen is voldaan als de rechter de telastleggingen van de dagvaarding weergeeft met vermelding van de toepasselijke wetsbepalingen.

- Art. 2 Strafwetboek
- Art. 12 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 maart 2025 P.24.1400.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.55** AC nr. ...

Art. 12 - Legaliteitsbeginsel - Stedenbouw - Opheffing van het decreet 1976 en vervanging door het Onroerenderfgoeddecreet - Handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten - Meldingsplicht aan het college van burgemeester en schepenen - Wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet - Invoering van strafbepalingen met ingang van 1 januari 2023 bij het niet naleven van de meldingsplicht - Artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, 2° - Veroordeling van een beklaagde voor feiten gepleegd voor deze datum - Draagwijdte - Gevolg

Aangezien het decreet 1976 met ingang van 1 januari 2015 werd opgeheven en vervangen door het Onroerenderfgoeddecreet en in dit laatste met ingang van 1 januari 2023 strafbepalingen werden ingevoerd betreffende het niet naleven van de in artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, 2°, bepaalde meldingsplicht aan het college van burgemeester en schepenen van handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten, volgt daaruit dat geen enkele andere bepaling deze gedraging strafbaar stelde tot 1 januari 2023, zodat ingevolge de bepalingen van artikel 7.1 EVRM, 15 IVBPR, 12 Grondwet en 2 Strafwetboek de veroordeling van een beklaagde uit hoofde van deze gedraging, gepleegd voor 1 januari 2023 niet naar recht verantwoord is.

- Art. 6.4.4, § 1, eerste lid, 2° Decreet 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed
- Art. 2 Strafwetboek
- Art. 12 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 maart 2025 P.24.1400.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.55** AC nr. ...

Art. 11 - Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE)

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Vonnissen en arresten - Burgerlijke zaken - Motiveringsplicht - Subrogatie in de rechten van de benadeelde - Verjaringstermijn rechtstreekse vordering - Wettigheidstoezicht

De rechter, die oordeelt dat de ziekteverzekeraar minstens gedeeltelijk vóór de dagvaarding door zijn verzekerde in diens rechten was gesubrogeerd en die de verjaringstermijn aan de zijde van de ziekteverzekeraar laat aanvangen op de dag van die dagvaarding op grond dat dit het ogenblik is waarop de ziekteverzekeraar kennis heeft gekregen van zijn rechtstreekse vordering tegen de verzekeraar van de aansprakelijke, zonder vast te stellen op welke datum de verzekerde van de ziekteverzekeraar kennis heeft gekregen van zijn recht tegen de verzekeraar van de aansprakelijke, laat het Hof niet toe zijn wettigheidstoezicht uit te oefenen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

31 januari 2025 C.21.0180.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250131.1N.7** AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 149 - Onderzoeksgerechten - Vreemdelingen die van hun vrijheid zijn beroofd - Handhaving - Toezicht met toepassing van artikel 72 Vreemdelingenwet - (Niet) van toepassing

De artikelen 149 Grondwet (1) en 780, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek (2) zijn niet van toepassing op de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de vrijheidsberoving van een vreemdeling, met toepassing van artikel 72 Vreemdelingenwet. (1) "(...) aangezien die beslissingen geen vonnissen in de zin van die bepaling zijn" (Cass. 26 augustus 2015, AR P.15.1156.N, ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150826.1, AC 2015, nr. 469). (2) Zie cass. 13 december 2011, AR P.11.1925.N en P.11.1930.N, arresten niet gepubliceerd (§ 3).

- Art. 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 780, eerste lid, 3° Gerechtelijk Wetboek
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

29 januari 2025 P.25.0088.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250129.2F.6** AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 151 - Onafhankelijkheid van het openbaar ministerie - Draagwijdte - Verbod voor de rechter om zich op onrechtmatige wijze in de opdracht van het openbaar ministerie te mengen - Opdracht van het openbaar ministerie - Objectiviteitsplicht maar geen onpartijdigheidsplicht - Gevolg - Onmogelijkheid om het openbaar ministerie te wraken

De onafhankelijkheid van het openbaar ministerie, vastgelegd in artikel 151 Grondwet, komt vooreerst tot uiting ten aanzien van de hoven en rechtbanken, die het openbaar ministerie geen uitdrukkelijke of impliciete bevelen mogen geven en zijn optreden evenmin mogen berispen, omdat ze zich aldus op onrechtmatige wijze zouden mengen in de opdracht van het openbaar ministerie; de magistraat van het openbaar ministerie, eisende partij in de strafvordering die hij voor de strafgerechten instelt, is de hoofdpartij in het strafproces en hoewel hij zich in die hoedanigheid objectief dient te gedragen, is hij niet gehouden tot een strikte onpartijdigheidsplicht; hieruit volgt dat de rechter zich niet in de bevoegdheden van het openbaar ministerie mag mengen en niet bevoegd is om de vertegenwoordiger van het openbaar ministerie op de rechtszitting te wraken of uit te sluiten (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 151 De gecoördineerde Grondwet 1994

9 april 2025 P.24.1727.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.18** AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 172 - Gelijkheid inzake belastingen -

Onderscheid tussen verschillende categorieën belastingplichtigen - Vereiste verantwoording - Toetsing van het gemaakte onderscheid

De in artikel 10 Grondwet vervatte regel van de gelijkheid van de Belgen voor de wet, de in artikel 11 Grondwet neergelegde regel van non-discriminatie in het genot van de aan de Belgen toegekende rechten en vrijheden alsmede de regel van artikel 172 Grondwet inzake gelijkheid voor de belastingen, staan niet eraan in de weg dat eenzelfde fiscale behandeling wordt ingesteld ten aanzien van categorieën van personen die zich in een verschillende situatie bevinden, voor zover daarvoor een objectieve en redelijke verantwoording bestaat; het voorhanden zijn van dergelijke verantwoording moet worden getoetst aan het doel en de gevolgen van de ingestelde belasting en aan de redelijkheid van de verhouding tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

- Art. 172 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 10 De gecoördineerde Grondwet 1994

21 maart 2025 F.22.0011.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250321.1N.3** AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 151 - Onafhankelijkheid van het openbaar ministerie - Draagwijdte - Verbod voor de rechter om zich op onrechtmatige wijze in de opdracht van het openbaar ministerie te mengen - Opdracht van het openbaar ministerie - Objectiviteitsplicht maar geen onpartijdigheidsplicht - Gevolg - Onmogelijkheid om het openbaar ministerie te wraken

De onafhankelijkheid van het openbaar ministerie, vastgelegd in artikel 151 Grondwet, komt vooreerst tot uiting ten aanzien van de hoven en rechtbanken, die het openbaar ministerie geen uitdrukkelijke of impliciete bevelen mogen geven en zijn optreden evenmin mogen berispen, omdat ze zich aldus op onrechtmatige wijze zouden mengen in de opdracht van het openbaar ministerie; de magistraat van het openbaar ministerie, eisende partij in de strafvordering die hij voor de strafgerechten instelt, is de hoofdpartij in het strafproces en hoewel hij zich in die hoedanigheid objectief dient te gedragen, is hij niet gehouden tot een strikte onpartijdigheidsplicht; hieruit volgt dat de rechter zich niet in de bevoegdheden van het openbaar ministerie mag mengen en niet bevoegd is om de vertegenwoordiger van het openbaar ministerie op de rechtszitting te wraken of uit te sluiten (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

- Art. 151 De gecoördineerde Grondwet 1994

9 april 2025 P.24.1727.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.4** AC nr. ...

GRONDWETTELIJK HOF

- Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

- Prejudicieel geschil - Verzoek tot het stellen van een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof - Afwijzing van het verzoek - Antwoord is niet onontbeerlijk om uitspraak te doen - Voorwaarde - Motivering

Op grond van artikel 26, § 2, derde lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof is het rechtscollege waarvan de beslissing vatbaar is voor voorziening in cassatie niet gehouden een opgeworpen prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen wanneer het rechtscollege meent dat het antwoord op de prejudiciële vraag niet onontbeerlijk is om uitspraak te doen; het volstaat dat het rechtscollege zijn oordeel verduidelijkt aan de hand van een of meerdere redenen die de beslissing kunnen dragen; het moet de reden of de redenen daarvoor niet omstandig en genuanceerd onderbouwen.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 26, § 2, derde lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

14 januari 2025 P.24.0918.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.1** AC nr. ...

- Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

- Cassatie met verwijzing beperkt tot de straf - Gevolg voor de aanhangigmaking van de zaak bij het gerecht op verwijzing - Cassatieberoep - Middel dat kritiek uitoefent op de beslissing van het gerecht op verwijzing dat zichzelf verbiedt opnieuw uitspraak te doen over de schuld - (Geen) prejudiciële vraag

Uit artikel 435, tweede lid, Wetboek van Strafvordering (1) volgt dat wanneer het Hof, met toepassing van artikel 434 van dit wetboek, een arrest heeft vernietigd met verwijzing, enkel in zoverre het uitspraak doet over de op te leggen straf en de betaling van de bijdrage aan het Bijzonder fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, terwijl de cassatieberoepen voor het overige worden verworpen, het arrest van het gerecht op verwijzing dat zichzelf verbiedt opnieuw uitspraak te doen over de schuld in overeenstemming is met het arrest van het Hof en het middel dat kritiek uitoefent op die beslissing niet-ontvankelijk is (2); aangezien het middel niet-ontvankelijk is wegens een reden die eigen is aan de procedure voor het Hof, hoeven de in dit verband voorgestelde prejudiciële vragen niet aan het Grondwettelijk Hof te worden gesteld (3). (1) Lid ingevoegd door art. 161 van de wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie; de verantwoording van amendement nr. 28 (DOC 54 2259/003, p. 37) is erg summier. (2) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 625. (3) Cass. 6 juni 2005, AR S.04.0181.F, AC 2005, nr. 322.

- Artt. 434, eerste lid, en 435, tweede lid Wetboek van Strafvordering

12 oktober 2022 P.22.0640.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.8** AC nr. ...

- Prejudiciële vraag - Discriminatie tussen verschillende categorieën van personen - Op grond van een oncontroleerbare veronderstelling - Uitwerking

Aangezien de prejudiciële vraag van de eiseres, tot aanwijzing van de discriminatie die zij aanvoert tussen de categorieën van personen die zij tegenover elkaar stelt, uitgaat van de oncontroleerbare veronderstelling dat de Koning, bij het vaststellen van het maximaal bedrag van de vergoeding bepaald in het koninklijk besluit van 5 augustus 1991, zou zijn uitgegaan van een beperkende omschrijving van artikel 8, eerste lid, van de wet van 30 juli 1979, zodat Hij, in strijd met die wetsbepaling, de personen die hun aanwezigheid op de plaats en op het ogenblik van het schadegeval niet aantonen, van de toepassing van die wet uitsluit, dient die vraag niet aan het Grondwettelijk Hof te worden gesteld.

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

6 februari 2025 C.23.0349.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250206.1F.3** AC nr. ...

HANDELSPRAKTIJK

- Vastgoedmakelaar - Vastgoedbemiddelingsovereenkomst - Ontbreken van verplichte bedingen - Nietigheid van de overeenkomst - Voorwaarde

Er is geen sanctie bepaald voor het ontbreken van één of meerdere bedingen in de vastgoedbemiddelingsovereenkomst; het is evenwel mogelijk dat door het ontbreken van één of meerdere bedingen in de bemiddelingsovereenkomst het voorwerp van de overeenkomst niet bepaald, noch bepaalbaar is en de overeenkomst bijgevolg nietig is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4 KB 12 januari 2007 betreffende het gebruik van bepaalde bedingen in de bemiddelingsovereenkomsten van vastgoedmakelaars
- Art. 2 KB 12 januari 2007 betreffende het gebruik van bepaalde bedingen in de bemiddelingsovereenkomsten van vastgoedmakelaars

28 maart 2025 C.24.0023.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.7** AC nr. ...

- Bestaan van een positie van economische afhankelijkheid van een bedrijf ten aanzien van een ander bedrijf - Voorafgaande voorwaarde

Het bestaan van een positie van economische afhankelijkheid van een bedrijf ten aanzien van een ander bedrijf vereist niet dat die bedrijven verbonden zijn door een overeenkomst (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. IV.2/1 Wetboek van economisch recht

20 februari 2025 C.23.0375.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.4** AC nr. ...

- Verbod op indexering van de industriële en commerciële prijzen - Industriële en commerciële prijzen - Begrip

Onder industriële en commerciële prijzen wordt de prijs van alle verkopen van producten, stoffen, voedingswaren, goederen of dieren, alsook het aanbod, de aanvaarding of de uitvoering van alle prestaties bedoeld.

- Art. 57, § 1 Wet 30 maart 1976 betreffende de economische herstelmaatregelen

6 februari 2025 C.20.0412.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250206.1F.5** AC nr. ...

HELING

- Witwassen - Misdrijf bedoeld in artikel 505, eerste lid, 3°, Strafwetboek - Vereist bijzonder opzet - Opzet om de oorsprong van de gelden onopspoorbaar te maken - Onaantastbare beordeeling van de rechter - Toezicht door het Hof

Hoewel de storting van contant geld op een bankrekening de omzetting van fysiek geld in giraal geld inhoudt, kan die daad enkel worden bestraft als witwassen in de zin van artikel 505, eerste lid, 3°, Strafwetboek, indien de storter, door die omzetting, de oorsprong van de gelden onopspoorbaar heeft willen maken; de feitenrechter beoordeelt op onaantastbare wijze het bestaan van dit opzet, waarbij het Hof evenwel nagaat of hij uit zijn vaststellingen de door hem in aanmerking genomen strafrechtelijke kwalificatie heeft kunnen afleiden.

- Art. 505, eerste lid, 3° Strafwetboek

19 februari 2025 P.24.1502.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250205.2F.9** AC nr. ...

- Witwassen - Misdrijf bedoeld in artikel 505, eerste lid, 3°, Strafwetboek - Daad van verberging - Begrip - Plaatsing door de beklaagde van de gelden van strafbare oorsprong op een van zijn bankrekeningen

Artikel 505, eerste lid, 3°, Strafwetboek bestraft degenen die de door een misdrijf verkregen vermogensvoordelen omzetten of overdragen met de bedoeling de illegale oorsprong ervan te verbergen of te verdoezelen; het plaatsen van de gelden van strafbare oorsprong op een bankrekening op naam van de beklaagde vormt, voor die beklaagde, op zich geen daad van verberging, in zoverre die daad op zich geen aanwijzing vormt van de wil om de in omloop gebrachte kapitalen onopspoorbaar te maken.

- Art. 505, eerste lid, 3° Strafwetboek

19 februari 2025 P.24.1502.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250205.2F.9** AC nr. ...

HERHALING

- Vaststelling van de staat van herhaling - Bewijs - Bewijslast - Openbaar ministerie - Vormen - Artikel 29ter Wegverkeerswet - Beoordeling door de rechter

De rechter kan een toestand van herhaling maar aannemen als hij vaststelt dat de bestanddelen voor die herhaling en de daarvoor geldende voorwaarden verenigd zijn en het bewijs daarvoor dient te blijken uit de aan de rechter overgelegde en voor de partijen beschikbare stukken, waarbij het openbaar ministerie als vervolgende partij de bewijslast draagt voor het voldaan zijn aan de voorwaarden voor de toestand van herhaling; het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft maar het bewijs van het bestaan van een vroegere veroordeling en van het kracht van gewijsde hebben van die beslissing kan door het openbaar ministerie ook met andere middelen worden geleverd waarbij de afwezigheid van betwisting door de beklaagde op dit punt in aanmerking kan worden genomen en het aan de rechter staat te oordelen of het openbaar ministerie slaagt in zijn bewijslast (1). (1) Cass. 10 mei 2022, AR P.22.0193.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220510.2N.6.

- Art. 29ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

31 mei 2022 P.22.0458.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.13** AC nr. ...

HEROPENING VAN DE RECHTSPLEGING

- Vaststelling door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat het gedrag van de voorzitter van het hof van assisen twijfel kon doen ontstaan over zijn objectieve onpartijdigheid - Geen ernstige twijfel over de betrouwbaarheid van de verklaring van de jury - Invloed

Wanneer het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bij het vaststellen van een schending van het EVRM oordeelt dat het gedrag van de voorzitter van het hof van assisen twijfel kon doen ontstaan over zijn objectieve onpartijdigheid maar tevens vaststelt dat "niet is aangetoond dat hij zou zijn uitgegaan van het vooroordeel dat [de beschuldigde] schuldig was aan de feiten waarvoor [hij] voor het hof van assisen terecht [diende] te staan", beveelt het Hof niet de heropening van de rechtspleging die de veroordeelde overeenkomstig de artikelen 442bis tot 442octies Wetboek van Strafvordering vraagt wanneer het vaststelt dat er, gelet op het geheel van de gegevens, niet dient te worden geoordeeld dat het aan de voorzitter van het hof van assisen verweten gebrek aan objectieve onpartijdigheid heeft geleid tot ernstige twijfel over de betrouwbaarheid van de verklaring van de jury (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.22.0712.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.13** AC nr. ...

HOF VAN ASSISEN

ALGEMEEN

Algemeen - Materiële bevoegdheid - Drukpersmisdrijven - Uitzondering - Drukpersmisdrijven ingegeven door racisme of xenofobie - Begrip

Artikel 150 Grondwet bepaalt dat de jury wordt ingesteld voor alle criminele zaken, alsook voor politieke misdrijven en drukpersmisdrijven, behoudens voor drukpersmisdrijven die door racisme of xenofobie zijn ingegeven; aldus onttrekt de grondwetgever aan het hof van assisen de bevoegdheid om de daad te berechten die erin bestaat, in een gedrukt of digitaal geschrift, denkbeelden te verspreiden die aanzetten tot haat of geweld jegens een groep personen wegens hun zogenaamd ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming, of met het bedoeling de invoering van een discriminerend of segregationistisch beleid jegens die personen te verantwoorden.

- Art. 150 De gecoördineerde Grondwet 1994

19 februari 2025 P.24.1598.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.1** AC nr. ...

ALLERLEI

Allerlei - Vaststelling door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat het gedrag van de voorzitter van het hof van assisen twijfel kon doen ontstaan over zijn objectieve onpartijdigheid - Geen ernstige twijfel over de betrouwbaarheid van de verklaring van de jury - Invloed op het verzoek tot heropening van de rechtspleging

Wanneer het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bij het vaststellen van een schending van het EVRM oordeelt dat het gedrag van de voorzitter van het hof van assisen twijfel kon doen ontstaan over zijn objectieve onpartijdigheid maar tevens vaststelt dat “niet is aangetoond dat hij zou zijn uitgegaan van het vooroordeel dat [de beschuldigde] schuldig was aan de feiten waarvoor [hij] voor het hof van assisen terecht [diende] te staan”, beveelt het Hof niet de heropening van de rechtspleging die de veroordeelde overeenkomstig de artikelen 442bis tot 442octies Wetboek van Strafvordering vraagt wanneer het vaststelt dat er, gelet op het geheel van de gegevens, niet dient te worden geoordeeld dat het aan de voorzitter van het hof van assisen verweten gebrek aan objectieve onpartijdigheid heeft geleid tot ernstige twijfel over de betrouwbaarheid van de verklaring van de jury (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.22.0712.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.13** AC nr. ...

BEHANDELING TER ZITTING EN TUSSENARRESTEN. VERKLARING VAN DE JURY

Behandeling ter zitting en tussenarresten - Verklaring van de jury - Reële verzwarende omstandigheden - Afzonderlijke beoordeling voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf - Gevolgen - Diefstal met verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek - Kwalificatie in voorkomend geval verschillend per deelnemer - Invloed - Verplichting om de jury een geïndividualiseerde vraag te stellen

Om schuldig te worden bevonden aan deelneming aan een misdaad of wanbedrijf moet de dader met name eraan hebben bijgedragen op de door de wet bepaalde wijze; bovendien is het strafbaar karakter van een daad van deelneming afhankelijk van de voltooiing van hetzelfde hoofdmisdrijf; uit artikel 6.1 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (1), en artikel 14.1 IVBPR volgt echter dat het recht op een eerlijk proces vereist dat de reële verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf afzonderlijk worden beoordeeld (2); hieruit volgt, enerzijds, dat wanneer meerdere personen beschuldigd worden van deelneming aan een diefstal met een of meer verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek, het hof van assisen de jury daarover een geïndividualiseerde vraag moet stellen en, anderzijds, dat de kwalificatie bijgevolg per deelnemer kan verschillen afhankelijk van de kwalificaties van de verzwarende omstandigheden die elk van hen welbewust heeft aanvaard of aan de uitvoering waarvan hij heeft deelgenomen (3). (1) Zie EHRM 2 juni 2005, Goktepe t. België, nr. 50372/99, J.T., 2005, 713, en voetnoot P.-P. RENSON, evenals de daaropvolgende arresten Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, AC 2008, nr. 379 (heropening van de rechtspleging) en Cass. 13 april 2010, AR P.10.0005.N, AC 2010, nr. 255, met concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal M. DESWAEF; EHRM 27 maart 2008, Delespesse t. België, 27 maart 2008, N.C. 2008, 260, voetnoot J. ROZIE. (2) Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, hierboven vermeld; zie Cass. 9 april 2019, AR P.18.1305.N, AC 2019, nr. 222, en voetnoot. (3) Het openbaar ministerie heeft aangevoerd dat sinds het Goktepe-arrest de veroordelende beslissing niet langer dezelfde verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf moet vermelden: hoewel dit arrest de theorie van de materiële ontlening van de strafbaarheid en het beginsel van de mededeelbaarheid van de “reële” of “objectieve” verzwarende omstandigheden, die tot dan toe in België ingeburgerd waren, niet formeel verwerpt, veroordeelt het de weigering om de aan de jury gestelde vragen met betrekking tot de verzwarende omstandigheden te individualiseren (zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1625 en de verwijzingen in voetnoot 79; F. LUGENTZ, “Les vols et les extorsions”, in Les infractions, vol. 1, les infractions contre les biens, Larcier, Brussel, 2de uitg., 2016, 149-159). Bovendien oordeelt het Hof van Cassatie voortaan dus dat het recht op een eerlijk proces zoals gewaarborgd door artikel 6 EVRM en artikel 14 IVBPR vereist dat de verzwarende omstandigheden afzonderlijk worden beoordeeld voor elke mededader of medeplichtige, aan wie de verzwarende omstandigheden van het hoofdfeit slechts kunnen worden toegerekend indien hij hiervan kennis had en ze heeft aanvaard (zie Cass. 20 oktober 2020, AR P.20.0781.N, AC 2020, nr. 650, met concl. van advocaat-generaal De Smet). Het OM heeft hieruit afgeleid dat de jegens een beschuldigde bewezen verklaarde verzwarende omstandigheden niet ipso jure toe te rekenen zijn aan de mededaders of medeplichtigen en dat het middel dat geheel uitgaat van een andere rechtsopvatting faalt naar recht.

- Artt. 66, 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek

9 november 2022 P.22.0892.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.5** AC nr. ...

EINDARREST

Eindarrest - Straftoemeting - Motivering - Weigering van een straf met uitstel - Redenen

Artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering is niet van toepassing op de hoven van assisen; de verplichting om de straftoemetingsbeslissing te motiveren, is opgenomen in artikel 344 Wetboek van Strafvordering; indien het hof van assisen een bij toepassing van artikel 344 Wetboek van Strafvordering gemotiveerde straf oplegt waardoor overeenkomstig artikel 8, § 1, Probatiewet uitstel van tenuitvoerlegging wettelijk niet mogelijk is, moet het hof de weigering uitstel van tenuitvoerlegging niet nader met redenen omkleden.

- Art. 8, § 1 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Artt. 195 en 344 Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.22.0419.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.3** AC nr. ...

Eindarrest - Schuldigverklaring - Voornaamste redenen van de beslissing van de jury - Antwoord op conclusies - Grens

Volgens artikel 334, eerste lid, Wetboek van Strafvordering formuleert het college bestaande uit de beroepsrechter en de juryleden de voornaamste redenen van de beslissing van de jury, zonder dat moet worden geantwoord op alle neergelegde conclusies (1); daaruit volgt dat het college niet voor elk afzonderlijk bestanddeel van de misdaad waaraan de beschuldigde is schuldig verklaard en tot in het detail opgave moet doen van de gegevens waaruit het voorhanden zijn van de diverse bestanddelen blijkt. (1) Cass. 15 september 2020, AR P.20.0240.N, AC 2020, nr. 538 met concl. OM; Cass. 31 januari 2018, AR P.17.1058.F, AC 2018, nr. 67; Cass. 25 oktober 2016, AR P.16.0834.N, AC 2016, nr. 601; Cass. 26 april 2016, AR P.16.0077.N, AC 2016, nr. 282; Cass. 18 oktober 2011, AR P.11.0910.F, AC 2011, nr. 556 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 29 september 2010, AR P.10.0705.F, AC 2010, nr. 562, NC 2011, 253 noot L. GYSELAERS. Over art. 334 Sv. zie L. HUYBRECHTS, “Strafrechtelijke motiveringsplicht in de branding. Over de motiveringsplicht i.v.m. feit en schuld”, NC 2012, 114-115; M. DE SWAEF, “Het hof van assisen in recente cassatierechtspraak”, in Na rijp beraad. Liber amicorum Michel Rozie, Intersentia, 2014, 158; C. MAES en S. VANTHIENEN, “Het hof van assisen 2.0. Succesvolle reboot of herhaalde systemcrash?”, in Publiekrechtelijke Kronieken, 2018, 232-256; L. KENNES, “Les réformes récentes et à venir du jugement des affaires criminelles”, in Actualités de droit penal et de procedure pénale, Anthémis, 2019, 165-166 en 174-175; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2019, 1356; M.-A BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1629-1633.

- Art. 334, eerste lid Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.22.0419.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.3** AC nr. ...

HOGER BEROEP

BURGERLIJKE ZAKEN (HANDELSZAKEN EN SOCIALE ZAKEN INBEGREPEN)

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Termijn - Begin termijn vanaf de betekening van de rechterlijke beslissing - Niet-uitdrukkelijk afwijkende wettelijke bepaling - Kennisgeving bij gerechtsbrief - Begin van de termijn voor het instellen van een rechtsmiddel - Voorwaarde

Wanneer de van artikel 57 Gerechtelijk Wetboek afwijkende wettelijke bepaling niet uitdrukkelijk is maar slechts voortvloeit uit de op het hangende geding toepasselijke wetsbepalingen die in voorkomend geval maken dat de kennisgeving van een rechterlijke beslissing door de griffier bij gerechtsbrief aan de partijen de termijn voor het instellen van een rechtsmiddel doet ingaan, doet de kennisgeving die termijn slechts ingaan indien zij het mogelijke rechtsmiddel en de termijn voor het instellen ervan vermeldt.

- Art. 57 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Termijn - Begin - Evenredige verdeling - Rechterlijke beslissing - Kennisgeving bij gerechtsbrief - Doel

De kennisgeving van de rechterlijke beslissing gewezen inzake evenredige verdeling, die de griffier bij gerechtsbrief aan de partijen moet doen, strekt ertoe de termijn voor een rechtsmiddel, zo ook de termijn voor hoger beroep, te doen ingaan (1). (1) Cass. 5 mei 2006, AR F.05.0036.F, AC 2006, nr. 258.

- Art. 1636 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1635 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1634 Gerechtelijk Wetboek

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Voorwaarde - Termijn - Begin termijn vanaf de betekening van de rechterlijke beslissing - Afwijkende wettelijke bepaling

De van artikel 57 Gerechtelijk Wetboek afwijkende wettelijke bepaling moet niet uitdrukkelijk zijn; het volstaat dat de afwijking voortvloeit uit de op het hangende geding toepasselijke wetsbepalingen (1). (1) Zie Cass. 29 januari 2016, AR C.14.0006.F, AC 2016, nr. 67, met andersl. concl. van eerste advocaat-generaal A. HENKES, op datum in Pas.; Cass. 6 november 2014, AR C.14.0129.F, AC 2014, nr. 676; Cass. 11 december 2009, AR C.05.0531.F, AC 2009, nr. 738; Cass. 10 maart 2003, AR S.02.0085.F, AC 2003, nr. 161; Cass. 28 februari 2002, AR C.01.0081.N, AC 2002, nr.148.

- Art. 57 Gerechtelijk Wetboek

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Algemeen - Rechter

die zich over een geschilpunt uitspreekt om zich onbevoegd te verklaren - Tijdstip om hoger beroep in te stellen

Wanneer de rechter een geschilpunt beslecht om zich bevoegd te verklaren, kan het hoger beroep worden ingesteld vanaf de uitspraak van dat vonnis (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1050, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 660, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 19, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

10 februari 2025 C.24.0316.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250210.3F.5** AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Termijn - Evenredige verdeling - Vonnis - Kennisgeving bij gerechtsbrief - Ingaan van termijn van hoger beroep - Voorwaarde

De kennisgeving bij gerechtsbrief van een vonnis met betrekking tot de evenredige verdeling van de opbrengst na uitvoerend beslag op roerend goed of onder derden dient de mogelijkheid van hoger beroep en de termijn voor het instellen ervan te vermelden, opdat die termijn kan ingaan.

- Art. 1636 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1635 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1634 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 57 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Algemeen - Marktenhof - Beroep tegen seponeringsbeslissing gegevensbeschermingsautoriteit - Belang

Opdat een partij op ontvankelijke wijze beroep kan instellen bij het Marktenhof tegen een beslissing van de geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, is vereist dat deze beslissing haar nadeel toebrengt; bijgevolg heeft een partij geen belang om beroep in te stellen bij het Marktenhof tegen een beslissing van de geschillenkamer die de klacht tegen deze partij seponeert (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 108, § 1 Wet 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit

10 januari 2025 C.21.0449.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.5** AC nr. ...

STRAFZAKEN (DOUANE EN ACCIJNZEN INBEGREPEN)

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Ontvankelijkheid - Geen hoger beroep binnen de wettelijke termijn - Advocaat die heeft bevestigd dat hij tijdig hoger beroep heeft ingesteld terwijl hij dat niet heeft gedaan - Door de beklaagde aangevoerde onoverkomelijke dwaling - Verplichting voor de rechter om het middel te onderzoeken

In de regel binden de fouten of nalatigheden van de lasthebber de lastgever wanneer zij worden begaan binnen de grenzen van de lastgeving en kunnen zij voor de lastgever op zich geen overmacht of onoverkomelijke dwaling vormen (1); wanneer de beklaagde aanvoert dat hij van zijn advocaat de schriftelijke bevestiging heeft ontvangen dat er wel degelijk in zijn naam hoger beroep was ingesteld en dat die schriftelijke bevestiging van zijn advocaat hem onoverkomelijk heeft misleid, waardoor hij onmogelijk binnen de wettelijke termijn hoger beroep heeft kunnen instellen, moeten de appelrechters dit middel onderzoeken. (1) Cass. 25 november 2020, AR P.20.0760.F, AC 2020, nr. 722.

- Art. 203, § 1 Wetboek van Strafvordering

15 januari 2025 P.24.1209.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250115.2F.10** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Verzet tegen een verstekvonnis - Ongedaan verzet - Artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering - Wettige reden van verschoning - Begrip - Beoordeling in hoger beroep

De wettige reden van verschoning, bedoeld in artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering, geldt voor de gevallen waarin de opzettelijke afwezigheid van de verzetdoende partij, terwijl hij kennis had van de dagvaarding, niet kan worden uitgelegd als een afstand van zijn recht om te verschijnen en zich te verdedigen; wat betreft de criteria op grond waarvan kan worden beoordeeld of de bij verstek veroordeelde al dan niet opzettelijk afstand heeft gedaan van zijn recht om zich te verdedigen, maakt de wet geen onderscheid tussen het geval waarin het verstek zich in eerste aanleg en dat waarin het zich in hoger beroep heeft voorgedaan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 208 Wetboek van Strafvordering
- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1648.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.7** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Informatie over het grievenformulier - Laattijdig ingediend grievenformulier - Verval van het hoger beroep - Voorwaarden - Veroordeling in eerste aanleg - Hoger beroep ingesteld door verklaring aan de gevangenisdirecteur - Grievenformulier

Uit de bepalingen van de artikelen 203, § 1, eerste lid, en 204, Wetboek van Strafvordering en uit artikel 1, eerste lid, van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van beroep of van voorziening in cassatie van de gedetineerde of geïnterneerde personen volgt dat het appelgerecht, behoudens overmacht, in beginsel verplicht is om het hoger beroep van een gedetineerde beklaagde die heeft nagelaten tijdig een grievenschrift in te dienen, vervallen te verklaren; uit artikel 6.1 EVRM en de door die bepaling gewaarborgde recht van toegang tot de rechter en op een daadwerkelijk rechtsmiddel, volgt evenwel dat het appelgerecht die vervallenverklaring enkel mag uitspreken indien het redelijkerwijze kan aannemen dat een gedetineerde beklaagde, die zelf hoger beroep heeft ingesteld door het afleggen van een verklaring aan de gevangenisdirecteur of zijn afgevaardigde, op de hoogte was of kon zijn van de verplichting om tijdig een grievenschrift in te dienen (1). (1) Cass. 18 januari 2022, AR P.21.1294.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220118.2N.1, met concl. van advocaat-generaal B. DE SMET; Cass. 12 oktober 2021, AR P.21.0937.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211012.2N.10; Cass. 20 oktober 2020, AR P.19.1255.N, AC 2020, nr. 645.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden,

ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 1, eerste lid Wet 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen

- Artt. 203, § 1, eerste lid, en 204 Wetboek van Strafvordering

31 mei 2022 P.22.0182.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.3 AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Allerlei - Beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over de wettigheid of over de handhaving van de voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Beslissing van de onderzoeksrechter tot uitvoering van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht - (Geen) gevolg voor de bestaansreden van het hoger beroep

Een beslissing van de onderzoeksrechter tot voortzetting van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht (1) maakt geen einde aan de voorlopige hechtenis; een dergelijke beslissing kan dus niet tot gevolg hebben dat het eerdere hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer geen voorwerp meer heeft (2). (1) Beschikking op grond van artikel 24bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet. Aangezien dit artikel niet wordt bedoeld in artikel 30 van diezelfde wet, kan tegen deze beslissing geen hoger beroep worden ingesteld. (2) Contra P. Daeninck, "De impact van een beschikking van de onderzoeksrechter tot elektronisch toezicht op een hangend hoger beroep inzake voorlopige hechtenis", T. Strafr., 2021, 2-8; anders dan de eiser stelt deze auteur niettemin vast [blz. 6] dat de raadkamer in dergelijk geval opnieuw uitspraak moet doen binnen de termijn van één of twee maanden te rekenen vanaf de vorige beschikking.Het hof van beroep van Antwerpen, dat uitspraak heeft gedaan over een identieke zaak, heeft in een arrest van 6 januari 2020 geoordeeld dat het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen de beschikking van de raadkamer waarbij deze tot het periodieke toezicht op de voorlopige hechtenis overging, niet ontvankelijk was bij gebrek aan voorwerp, wegens de beschikking die de onderzoeksrechter intussen had gewezen op grond van artikel 24bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet. Op het cassatieberoep tegen die beslissing heeft het Hof echter alleen maar kunnen vaststellen dat dit arrest de voorlopige hechtenis niet handhaafde, zodat het cassatieberoep niet ontvankelijk was. (Cass. 21 januari 2020, AR P.20.0038.N, AC 2020, nr. 62) Het Hof heeft dus niet de wettigheid van de redenen van het bestreden arrest getoetst.In deze zaak had het hof van beroep kennisgenomen van het hoger beroep van de procureur des Konings tegen een beschikking van de raadkamer tot uitvoering van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht. Het had niet kunnen beslissen dat de voorlopige hechtenis in de gevangenis zou worden voortgezet indien enkel de inverdenkinggestelde hoger beroep had ingesteld, omdat het in dat geval de toestand van laatstgenoemde niet had mogen verzwaren (zie Cass. 14 mei 2019, AR P.19.0486.N, AC 2019, nr. 286).Inzake voorlopige hechtenis is het elektronisch toezicht geen alternatief voor de hechtenis. Het is enkel een uitvoeringsmodaliteit hiervan (zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, I, 1101).Aangezien de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht een vrijheidsberovende maatregel vormt, is ze onderworpen aan dezelfde maatregelen van toezicht als de voorlopige hechtenis die in de gevangenis wordt uitgevoerd. Bij die gelegenheid kan het appelgerecht krachtens artikel 30, § 1 en § 4, Voorlopige Hechteniswet beslissen om de inverdenkinggestelde in vrijheid te stellen, net zoals het de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht kan omzetten in hechtenis in de gevangenis (zie M.-A. Beernaert e.a., o.c., 1104; Cass. 6 januari 2015, AR P.14.1956.N, AC 2015, nr. 9; Cass. 28 januari 2014, AR P.14.0128.N, AC 2014, nr. 76.

- Artt. 24bis, § 2, et 30, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 december 2022 P.22.1627.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.8 AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Vereiste van de redelijke termijn - Geen zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn - Strafvermindering als passende remedie - Voorwaarden - Vaststelling van een overschrijding van de redelijke termijn door de rechter in hoger beroep - Geen vermelding van de straf die gepast zou zijn bij een normaal procesverloop - Overname van de redenen van het beroepen vonnis - Toelaatbaarheid

Een appelgerecht dat vaststelt dat een strafvervolging niet binnen een redelijke termijn is beslecht zoals vereist door artikel 6.1 EVRM en artikel 14.3.c IVBPR moet remediëren aan die verdragsrechtelijke schending; indien er geen sprake is van een zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn, kan die remediëring bestaan in het uitspreken van een straf die reëel en meetbaar lager is dan de straf die door het appelgerecht zou zijn opgelegd bij afwezigheid van een overschrijding van de redelijke termijn; niet is vereist dat het appelgerecht uitdrukkelijk melding maakt van de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding van de redelijke termijn; het volstaat dat het appelgerecht ondubbelzinnig aangeeft dat het omwille van de overschrijding een lagere straf oplegt dan de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding; het appelgerecht kan daarvoor de redenen van het beroepen vonnis overnemen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.17 AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Verzwaring van de straf in hoger beroep - Motiveringsplicht - (Geen) versterkte motivering - Eenstemmigheid - Draagwijdte

Noch artikel 195, vijfde lid, noch artikel 211 Wetboek van Strafvordering, noch enige andere wettelijke bepaling verplichten de appelrechters een versterkte motivering te geven wanneer zij de straf verzwaren; zij dienen enkel te voldoen aan de regels die hen verplichten hun beslissing met eenparigheid van stemmen te wijzen en deze nauwkeurig te motiveren.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 211 Wetboek van Strafvordering
- Art. 95, vijfde lid Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1484.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.1 AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Aanhangigmaking - Precisering van de omvang van de aanhangigmaking - Omschrijving van de telastlegging - Draagwijdte - Gevolg

Bij het vonnisgerecht wordt niet de omschrijving van een misdrijf aanhangig gemaakt, maar wel de feitelijke strafbare gedraging die wordt bedoeld door de akte die de zaak bij het vonnisgerecht aanhangig maakt; het is het vonnisgerecht dat aan de hand van de bewoordingen van de akte van aanhangigmaking en de eraan ten grondslag liggende gegevens van het strafdossier bepaalt welke die feitelijke strafbare gedraging is en die daaraan met inachtneming van het recht van verdediging de juiste omschrijving geeft; de verplichting aan de aanhangig gemaakte feitelijke strafbare gedraging een juiste omschrijving te geven geldt ook voor het appelgerecht (1). (1) Cass. 31 maart 2021, AR P.21.0221.F, AC 2021, nr. 238 met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 13 oktober 2021, AR P.21.0532.F, AC 2021, nr. 637; Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736, met concl. OM; Cass. 21 januari 2020, AR P.19.0631.N. AC 2020, nr. 58; Cass. 7 januari 2020, AR P.19.0806.N, AC 2020, nr. 15, NC 2020, 463; Cass. 9 april 2019, AR P.18.0226.N, AC 2019, nr. 217; Cass. 26 mars 2019, AR P.18.1248.N, AC 2019, nr. 182; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0180, AC 2017, nr. 666; Cass. 14 juin 2017, AR P.17.0361.F, AC 2017, nr. 387; Cass. 14 juin 2017, AR P.17.0259.F, AC 2017, nr. 386, met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 26 mei 2015, AR P.14.0414.N, AC 2015, nr. 343 met concl. van advocaat-generaal L. DECREUS; Cass. 21 januari 2014, AR P.12.1642.N, AC 2014, nr. 46; Cass. 10 februari 2010, AR P.09.1281.F, AC 2010, nr. 92 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.. Zie ook R. VERSTRAETEN, "Het recht op informatie van de verdachte of beklaagde", in Om deze redenen. Liber amicorum Armand Vandeplas, MysBreesch, 1994, 470-472; P. MORLET, "Changement de qualification, droits et devoirs du juge", RDPC 1990, 561 à 590; A. VANDEPLAS, "Over de feiten en hun omschrijving ervan", RW 2000-01, 778; A. SMETRYNS, De motiveringsverplichting van de strafrechter, Larcier, 2005, 17-21; J. DE CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Bruxelles, Larcier, 2006, 168; L. HUYBRECHTS en M. ROZIE, "De rechten van de verdediging bij de behandeling ten gronde", NC 2008, 123; A. VANDEPLAS, "Over de feiten en hun omschrijving ervan", RW 2000-01, 778; M. FRANCHIMONT, A. JACOBS en A. MASSET, Manuel de procédure pénale, Larcier, 2012, 1302; K. DE SCHEPPER, "De informatieplicht m.b.t. een ten laste gelegd gebruik van duidelijk omschreven valse stukken en de rol van het onderzoeksgerecht bij een onduidelijke tenlastelegging", NC 2015, 303-309; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, GompelSvacina, 2019, 1306; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1452-1458.

- Artt. 182 en 211 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.3.a Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.0615.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.1** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Allerlei - Beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over de wettigheid of over de handhaving van de voorlopige hechtenis - Beschikking van de raadkamer tot handhaving van de hechtenis onder elektronisch toezicht

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak doet over het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen de beslissing van de raadkamer tot uitvoering van voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht, kan ze die beschikking hervormen door te beslissen dat de voorlopige hechtenis moet worden voortgezet in de gevangenis en niet onder elektronisch toezicht (1). (Impliciete oplossing) (1) Zie Cass. 6 januari 2015, AR P.14.1956.N, AC 2015, nr. 9 en voetnoot; Cass. 28 januari 2014, AR P.14.0128.N, AC 2014, nr. 76 en voetnoot; M.-A. BEERNAERT e.a., o.c., 1103-1104.

- Artt. 21, §§ 1 en 4, 22, § 1, en 30, §§ 1 en 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 december 2022 P.22.1627.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.8** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Verstekvonnis - Verzet - Iteratief verstek - Nieuwe beslissing bij verstek die het verzet als ongedaan beschouwt - Hoger beroep - Uitwerking

Krachtens artikel 187, § 8, Wetboek van Strafvordering wordt het verzet niet-ontvankelijk verklaard wanneer het gericht is tegen een beslissing waarbij de verzetdoende partij zich een tweede keer bij verstek heeft laten vonnissen; indien de laatstgenoemde beslissing het verzet als ongedaan heeft beschouwd, beschikt de niet-verschenen beklaagde over het recht om tegen die beslissing hoger beroep in te stellen, wat inhoudt dat hij de grond van de zaak door het gerecht in hoger beroep kan doen onderzoeken overeenkomstig artikel 187, § 9, van dat wetboek; hieruit volgt dat, in geval van iteratief verstek, het tweede verzet niet-ontvankelijk moet worden verklaard, ook al hebben de beklaagde of zijn raadsman de dagvaarding voor de rechtszitting waarop het eerste verzet werd behandeld, niet ontvangen of werden zij van de datum van die rechtszitting niet op de hoogte gebracht (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187, §§ 8 en 9 Wetboek van Strafvordering

5 februari 2025 P.24.1537.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250205.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Vereiste van de redelijke termijn - Geen zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn - Strafvermindering als passende remedie - Voorwaarden - Vaststelling van een overschrijding van de redelijke termijn door de rechter in hoger beroep - Geen vermelding van de straf die gepast zou zijn bij een normaal procesverloop - Overname van de redenen van het beroepen vonnis - Toelaatbaarheid

Een appelgerecht dat vaststelt dat een strafvervolging niet binnen een redelijke termijn is beslecht zoals vereist door artikel 6.1 EVRM en artikel 14.3.c IVBPR moet remediëren aan die verdragsrechtelijke schending; indien er geen sprake is van een zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn, kan die remediëring bestaan in het uitspreken van een straf die reëel en meetbaar lager is dan de straf die door het appelgerecht zou zijn opgelegd bij afwezigheid van een overschrijding van de redelijke termijn; niet is vereist dat het appelgerecht uitdrukkelijk melding maakt van de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding van de redelijke termijn; het volstaat dat het appelgerecht ondubbelzinnig aangeeft dat het omwille van de overschrijding een lagere straf oplegt dan de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding; het appelgerecht kan daarvoor de redenen van het beroepen vonnis overnemen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241217.2N.24** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Veroordeling tot een geldboete in eerste aanleg - Hoger beroep van de beklaagde - Relatieve werking - Vraag om werkstraf in hoger beroep - Belang van de appellant - Vervanging van een opgelegde straf door een straf waarmee is ingestemd - Vereiste eenstemmigheid (geen)

De werkstraf is, wegens het voorwerp ervan, een zwaardere straf dan de geldboete van dezelfde aard, aangezien de weerslag ervan op de individuele vrijheid groter is; op voorwaarde dat een politiestraf niet vervangen wordt door een correctionele straf, vereist de vervanging van een geldboete door een werkstraf waarmee is ingestemd echter niet dat er wordt vastgesteld dat de beslissing met eenparigheid van stemmen van de appelrechters werd genomen, en dit ongeacht de maat van de opeenvolgend uitgesproken straffen (1). (1) Het OM stelde dat het middel faalde naar recht, met name omdat het, met miskenning van de relatieve werking van het hoger beroep, uitging van de veronderstelling dat de appelrechters die uitsluitend van het hoger beroep van de eiser hebben kennisgenomen, de toestand van de beklaagde kunnen verergeren, aangezien zij met eenparigheid van stemmen uitspraak doen.Weliswaar is “een werkstraf, wegens het voorwerp ervan, zwaarder dan een geldboete, aangezien de weerslag ervan op de individuele vrijheid groter is” (Cass. 28 februari2007, AR P.06.1472.F, AC 2007, nr. 116).Het Grondwettelijk Hof heeft echter geoordeeld dat de beklaagde die bij verstek tot een geldboete is veroordeeld, op verstek moet kunnen vragen dat er een werkstraf wordt uitgesproken (AGwH 11 januari 2007, nr. 4/2007, ECLI:BE:GHCC:2007:ARR.004), en dat de beslissing om een werkstraf op te leggen aan de beklaagde die door de eerste rechter werd veroordeeld tot een geldstraf geen eenparigheid van stemmen van de appelrechters vereist (cfr. art. 211bis Wetboek van Strafvordering) (AGwH 28 november 2007, nr. 147/2007, ECLI:BE:GHCC:2007:ARR.147).Hieruit volgt dat, “op voorwaarde dat een politiestraf niet vervangen wordt door een correctionele straf, de vervanging van een opgelegde straf door een straf waarmee is ingestemd, de perken van de belangen van de beklaagde niet overschrijdt; daaruit volgt dat de rechter de relatieve werking van het hoger beroep niet miskent door, uitsluitend op het hoger beroep van de beklaagde, de correctionele geldboete waartoe de eerste rechter hem heeft veroordeeld, door een werkstraf te vervangen” (Cass. 20 juin 2007, RG P.07.0176.F, AC 2007, nr. 339, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH EN M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. II, p. 2018, noot 615).(M.N.B.)

- Art. 38 Strafwetboek
- Art. 37quinquies Strafwetboek
- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

12 februari 2025 P.24.0578.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.5** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Allerlei - Beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over de wettigheid of over de handhaving van de

voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Beschikking van de onderzoeksrechter tot opheffing van de voorlopige hechtenis - Gevolg voor de bestaansreden van het hoger beroep

Enkel de beslissing van de onderzoeksrechter die een einde maakt aan de voorlopige hechtenis, waarvan de raadkamer de wettigheid heeft beoordeeld of over de handhaving waarvan ze uitspraak heeft gedaan (1), heeft tot gevolg dat het rechtsmiddel tegen de door dat onderzoeksgerecht gewezen beschikking geen voorwerp meer heeft. (1) Met andere woorden, de beschikking tot opheffing van het aanhoudingsbevel die door de onderzoeksrechter is gewezen op grond van artikel 25, § 2, Voorlopige Hechteniswet, waartegen geen rechtsmiddel openstaat.

- Artt. 25, § 2, en 30, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 25, § 2, en 30, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 december 2022 P.22.1627.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.8** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Hoger beroep van de beklaagde - Ontbreken van een grief over de schuld - Aanbrengen van een nieuw element van na het grievenschrift dat een weerslag heeft op de schuldvraag - Ambtshalve aanvoeren van grieven - Arrest nr. 67/2019 van het Grondwettelijk Hof - Voorwaarden waaraan het 'nieuw element' moet voldoen als ambtshalve middel van openbare orde - Voorzienbaarheid van het nieuw element door de appellant - Gevolg

Uit het arrest 67/2019 van het Grondwettelijk Hof van 16 mei 2019 volgt dat wanneer de schuldvraag niet in het verzoekschrift of in het grievenformulier werd aangeduid en een nieuw element opduikt, de appelrechter enkel ambtshalve een middel van openbare orde kan opwerpen met betrekking tot het gegeven dat de bij hem aanhangig gemaakte feiten geen misdrijf zijn, als dat element voldoet aan de volgende cumulatieve voorwaarden: 1° het gegeven is opgedoken na het verstrijken van de beroepstermijn; 2° enkel de appelrechter heeft van dat element kennis kunnen nemen, met uitsluiting van de eerste rechter; 3° het opduiken van het element kon niet worden voorzien, zodat de appellant het niet in eerste aanleg heeft kunnen aanvoeren en daarmee evenmin rekening heeft kunnen houden in het verzoekschrift in hoger beroep of in het grievenformulier en 4° het element blijkt voldoende waarschijnlijk of doorslaggevend te zijn om als grondslag voor een nieuw middel te kunnen dienen dat kan aantonen dat de feiten geen misdrijf zijn (1); de appelrechter beoordeelt onaantastbaar of het aangevoerde "nieuw element" aan die voorwaarden voldoet; het Hof gaat wel na of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten wettig heeft kunnen afleiden dat er al dan niet sprake is van een "nieuw element" in de voormelde zin; uit de enkele omstandigheid dat een bewijselement reeds bestond op het ogenblik van de vaststellingen van de verbalisanten, kan niet worden afgeleid dat de appellant het opduiken van dit element kon voorzien, het in eerste aanleg kon aanvoeren en daarmee rekening kon houden bij het bepalen van de grieven bij toepassing van artikel 204 Wetboek van Strafvordering; dit laatste zal immers maar het geval zijn wanneer vaststaat dat de appellant uiterlijk tijdens de beroepstermijn op de hoogte was of minstens kon zijn van het bestaan van dat bewijselement. (1) GwH 16 mei 2019, arrest 67/2019, RW 2019-20, 692, JT 2019, 612, NJW 2019, 888 noot R. VAN HERPE; Cass. 17 maart 2020, AR P.19.1118.N, AC 2020, nr. 193; Cass. 29 mei 2019, AR P.18.0636.F, AC 2019, nr. 334, JT 2019, 612 noot C. YURT, "Quelque chose de nouveau sous le soleil pénal". Zie ook S. VAN OVERBEKE, "Het Grondwettelijk Hof en het grievenstelsel in strafzaken: knuppeltjes in het hoenderhok", RW 2019-20, 683-696; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procedure pénale, Die Keure, 2021, 1722-1723.

- Artt. 204 en 210 Wetboek van Strafvordering

9 november 2021 P.21.0342.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.12** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Aanhangigmaking - Omschrijving van de feiten in bewoordingen van de strafwet met nauwkeurige aanduiding van plaats en tijdstip van het misdrijf - Opsomming in de inleidende akte van een aantal feitelijke elementen - Behoud van de omschrijving van de telastlegging door het vonnisgerecht zonder vermelding van de feitelijke elementen - Gevolg

Artikel 182 Wetboek van Strafvordering noch enige andere bepaling verzetten zich ertegen dat indien de akte van aanhangigmaking een in de bewoordingen van de strafwet omschreven misdrijf vermeldt met precieze aanduiding van de plaats en tijdsperiode van het misdrijf, waarbij wordt verwezen naar onder meer een aantal feitelijke elementen, het vonnisgerecht oordeelt dat niet enkel de vermelde feitelijke elementen aanhangig zijn gemaakt; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) In deze zaak had het openbaar ministerie eisers in cassatie vervolgd wegens onterende behandeling van hun twee minderjarige pleegkinderen, waarbij in de rechtstreekse dagvaarding de omschrijving van art. 417bis, 3°, en 417quinquies Strafwetboek was bepaald, na een algemene plaats- en tijdsbepaling. Deze algemene omschrijving van de feiten werd in de dagvaarding aangevuld met een concrete lijst van gedragingen per minderjarig slachtoffer, telkens na de zin "in de periode van plaatsing in het pleeggezin, van... tot, onder andere", zoals o.a. het onthouden van basishygiëne en het uitbesteden van vele huiselijke taken aan verweerster 1 en het opsluiten in de slaapkamer vanaf 18.00u. en het bijna dagelijks schoppen en slagen wegens onbenulligheden van verweerder 2. Eisers werden in eerste aanleg vrijgesproken. Op hoger beroep van het openbaar ministerie en de burgerlijke partijen (verweerders in cassatie) hebben de appelrechters beklaagden (eisers in cassatie) veroordeeld op basis van een aangepaste tenlastelegging, die inhield dat de opsomming van alle concrete gedragingen in de telastlegging werd verwijderd, waardoor de telastlegging beperkt bleef tot de omschrijving van onterende behandeling in de hoedanigheid van pleegouders in de bewoordingen van art. 417bis, 3°, en 417quinquies Sw., met behoud van plaats- en tijdsbepaling per slachtoffer. Het bestreden arrest stelde dat de opsommingen de telastlegging niet bepalen, maar slechts concrete feitelijkheden zijn uit het strafdossier, die het openbaar ministerie aanhaalt tot bewijs van zijn standpunt. De lijst van feitelijke gedragingen werd wel overgenomen in het motiverend gedeelte van het bestreden arrest, per minderjarig slachtoffer, waarbij één concrete gedraging van onterende behandeling werd toegevoegd (nl. het over het hoofd uitgieten van een emmer met uitwerpselen), en de appelrechters oordeelden dat al deze handelingen samen de onterende behandeling vormden (BDS).

- Artt. 182 en 211 Wetboek van Strafvordering

9 november 2021 P.21.0615.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.1** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Ontvankelijkheid - Verstrijken van de wettelijke termijn - Onoverkomelijke dwaling - Begrip

De overmacht of onoverkomelijke dwaling waardoor een rechtsmiddel dat na het verstrijken van wettelijke termijn werd aangewend ontvankelijk kan worden verklaard, kan enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de appellant die hij niet heeft kunnen voorzien of vermijden (1); de onoverkomelijke dwaling, die zich onderscheidt van de overmacht, is die welke iedere redelijke en voorzichtige persoon zou hebben begaan indien hij in dezelfde toestand zou hebben verkeerd; wanneer een dergelijke dwaling wordt aangevoerd voor de rechter tot staving van een verweer of van een vordering, moet de rechter onderzoeken hoe de overgrote meerderheid van de personen die met dezelfde omstandigheid te maken krijgt, zou hebben gehandeld. (1) Cass. 12 januari 2022, AR P.21.0974.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5, met concl. OM.

- Art. 203, § 1 Wetboek van Strafvordering

15 januari 2025 P.24.1209.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250115.2F.10 AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Europees aanhoudingsbevel - Beschikking tot tenuitvoerlegging van het aanhoudingsbevel - Hoger beroep van de persoon tegen wie het bevel is uitgevaardigd - Bepaling van de termijn - Betekening van de beschikking - Eerstvolgende werkdag - Openingsuren van de griffie

Bij toepassing van artikel 17, § 1, Wet Europees Aanhoudingsbevel kunnen de betrokken persoon en het openbaar ministerie bij de kamer van inbeschuldigingstelling tegen de beslissing van de raadkamer beroep instellen binnen een termijn van vierentwintig uur die ten aanzien van het openbaar ministerie begint te lopen de dag waarop de beslissing is genomen en ten aanzien van de betrokken persoon de dag waarop zij hem wordt betekend of aan zijn woonplaats of gekozen woonplaats wordt betekend; die termijn wordt niet van uur tot uur gerekend, zodat de raadsman van de betrokken persoon tijdens de openingsuren van de griffie hoger beroep kan aantekenen gedurende de volledige eerstvolgende werkdag volgend op de dag van de betekening van de beslissing van de raadkamer, ongeacht op welk uur precies die beslissing hem werd betekend.

- Art. 17, § 1 Wet 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel

9 november 2021 P.21.1343.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.18 AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Beslissing van de appelrechter - Verwijzing naar de motivering van de eerste rechter - Verplichting om de redenen ervan te herhalen (geen)

Geen enkele bepaling verplicht de appelrechters om, wanneer zij naar de motivering van de eerste rechter verwijzen, de redenen ervan in hun eigen beslissing te herhalen.

9 april 2025 P.25.0008.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3 AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Onsplitsbaar geschil - Bij verstek gewezen vonnis - Hoger beroep van de beklaagde - Laattijdig hoger beroep van de beklaagde - Volgappel van het openbaar ministerie - Draagwijdte - Gevolg

Volgens artikel 203, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bedraagt de termijn om hoger beroep aan te tekenen tegen een bij verstek gewezen vonnis dertig dagen na de dag van de betekening (1) ervan aan de veroordeelde partij of aan haar woonplaats, termijn die kan worden verlengd wegens afstand en volgens artikel 203, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering beschikt het openbaar ministerie over een bijkomende termijn van tien dagen om hoger beroep in te stellen, nadat de beklaagde hoger beroep heeft ingesteld (2); hoewel het door artikel 203, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering geregelde volgappel van het openbaar ministerie een zelfstandig hoger beroep is waarvan de ontvankelijkheid in beginsel niet afhangt van de ontvankelijkheid van het hoger beroep van de beklaagde, beschikt het openbaar ministerie evenwel niet over een dergelijk volgappel indien het hoger beroep van de beklaagde zelf laattijdig is aangezien een laattijdig hoger beroep van de beklaagde geen aanleiding kan geven tot een tijdig volgappel van het openbaar ministerie (3). (1) Cass. 10 december 2019, AR P.19.0537.N, AC 2019, nr. 655. (2) Er lijkt me geen reden om aan te nemen dat de termijn van 10 bijkomende dagen voor het volgappel van het openbaar ministerie niet van toepassing zou zijn bij verstekbeslissingen – zie S. VAN OVERBEKE, "Verzet en hoger beroep in strafzaken na de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie ('Potpourri II')", RW 2015-2016, afl. 37, 1444 en van dezelfde auteur, "Nieuwe regels voor hoger beroep in strafzaken: kroniek van een aangekondigde rechtspraak", RW 2017-18, 884, contra P. TRAEST en J. MEESE, "De rechtsmiddelen verzet en hoger beroep" in P. TRAEST, A. VERHAGE en G. VERMEULEN (eds.), Strafrecht en strafprocesrecht: doel of middel in een veranderde samenleving?, XLIIIste postuniversitaire cyclus Willy Delva, 552-554, nr. 6. De bijkomende termijn van 10 dagen dient niet gevoegd te worden bij de appeltermijn van de beklaagde maar vangt aan de dag volgend op het hoger beroep van de beklaagde (Cass. 29 november 2017, AR P.17.0761.F, AC 2017, nr. 681). (3) Aangezien het volgappel van het openbaar ministerie een zelfstandig principaal beroep is, is het niet afhankelijk van het lot van het door de beklaagde ingesteld hoger beroep, zodat de onontvankelijkheid van het hoger beroep van de beklaagde, bv. bij gebrek aan belang, of de afstand van zijn hoger beroep zonder invloed is op de ontvankelijkheid van het volgappel van het openbaar ministerie (P. TRAEST en J. MEESE, o.c., 555, nr. 47, S. VAN OVERBEKE, o.c., RW 2015- 2016, 1443-1444). Het komt me evenwel voor dat deze redenering niet kan worden doorgetrokken naar de hypothese van een laattijdig hoger beroep van de beklaagde, omdat dit erop zou neerkomen dat het openbaar ministerie altijd over 10 bijkomende dagen zou beschikken om een ontvankelijk hoger beroep in te stellen (S. VAN OVERBEKE, o.c., RW 2017- 18, 884-885).

- Art. 203, § 1, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

23 november 2021 P.21.0720.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.25** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Verplicht aanvoeren van grieven door de appellant - Doel van het grievenschrift - Ambtshalve aanvoeren van grieven die de openbare orde raken - Redenen

Uit de wetsgeschiedenis van de artikelen 204 en 210 Wetboek van Strafvordering volgt dat de wetgever door het invoeren van de verplichting om de tegen het in eerste aanleg gewezen vonnis geformuleerde grieven nauwkeurig te bepalen, een doelmatiger behandeling van de strafzaken in hoger beroep beoogt en in het bijzonder nutteloze werklast en kosten wil vermijden door niet langer niet-betwiste beslissingen aan de appelrechter voor te leggen; de appellant wordt door de verplichting de grieven nauwkeurig te bepalen gedwongen na te denken over de wenselijkheid en de gevolgen van het instellen van het hoger beroep en de geïntimeerde kan dadelijk uitmaken welke beslissingen van het eerste vonnis worden betwist en waarover hij in hoger beroep verweer zal moeten voeren; uit de wetsgeschiedenis volgt tevens dat de appelrechter enkel de door de partijen in hun verzoekschrift of grievenformulier opgeworpen grieven mag onderzoeken, waarbij hij, zo daartoe grond bestaat, in de regel enkel de in artikel 210 Wetboek van Strafvordering bepaalde middelen van openbare orde mag opwerpen binnen zijn saisine zoals die voortvloeit uit die grieven (1). (1) Cass. 12 oktober 2021, AR P.21.0937.N, AC 2021, nr. 633; Cass. 29 mei 2019, AR P.18.0636.F, AC 2019, nr. 334, JT 2019, 612 noot C. YURT; Cass. 11 september 2018, AR P.18.0044.N, AC 2018, nr. 457; Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0176.F, AC 2017, nr. 427. Zie S. VAN OVERBEKE, "Verzet en hoger beroep in strafzaken na de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie (Potpourri II), Deel 2", RW 2015-16, 1442-1459; E. VAN DOOREN en M. ROZIE, "Het hoger beroep in strafzaken in een nieuw kleedje", NC 2016, 115-132; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel&Svacina, 2019, 1423-1424; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procedure pénale, Die Keure, 2021, 1706-1708.

- Artt. 204 en 210 Wetboek van Strafvordering

9 november 2021 P.21.0342.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.12** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Hoger beroep - Devolutieve werking - Draagwijdte - Grief met betrekking tot de schuldvraag - Invloed - (Geen) uitsluiting van de door het beroepen vonnis verworpen bewijsstukken

Wanneer het appelgerecht kennis moet nemen van een telastlegging betreffende de schuldvraag, moet het door de devolutieve werking van de hogere beroepen een nieuw onderzoek, in feite en in rechte, van de gegrondheid van de wegens die telastlegging ingestelde strafvordering verrichten, zonder de door het beroepen vonnis verworpen bewijsstukken te kunnen uitsluiten (1). (1) De eiser, die met name een grief heeft aangevoerd tegen de beslissing die de telastlegging B bewezen verklaart, verweet het arrest het verhoor van klaagster te verwerpen om de beslissing van de eerste rechter te hervormen. Hij heeft aangevoerd dat die beslissing niet het voorwerp vormt van een door het openbaar ministerie aangevoerde grief in hoger beroep.Het openbaar ministerie heeft geconcludeerd dat het middel faalde naar recht in zoverre de appelrechters, aangezien het door de eerste rechter verworpen verhoor een gegeven van het dossier vormde waarover de partijen vrij tegenspraak hebben kunnen voeren, dat verhoor in aanmerking konden nemen zonder de grenzen van de aanhangigmaking van de zaak te overschrijden en de partijen geenszins uitdrukkelijk vooraf dienden uit te nodigen om hierover te debatteren.

- Artt. 204 en 210 Wetboek van Strafvordering

26 oktober 2022 P.22.0093.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.4 AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Verzoek tot verzending van de zaak wegens een taalwijziging - Hoger beroep tegen het vonnis dat het verzoek tot verzending afwijst en uitspraak doet ten gronde - Aankruisen van de grieven procedure en schuld - Afstand van de grief schuld - Invloed op het verweer over de taalwijziging

Het verzoek om taalwijziging kan niet voor het eerst in hoger beroep worden geformuleerd, maar indien de eerste rechter het verzoek om taalwijziging afwijst en ten gronde uitspraak doet, kan tegen de afwijzende beslissing hoger beroep worden ingesteld en dient het appelgerecht daarover uitspraak te doen; indien evenwel voor het appelgerecht een beklaagde die om taalwijziging heeft verzocht, afstand doet van zijn grief betreffende de schuldbeoordeling door de eerste rechter en zich dus verenigt met die beoordeling, houdt dit noodzakelijkerwijze een verzaking in van zijn verzoek om taalwijziging; de beklaagde geeft aldus onmiskenbaar te kennen dat hij zich niet gegriefd acht door het gegeven dat de tegen hem ingestelde strafvervolging werd behandeld in de taal van de rechtspleging; de grondslag voor de verzaking van het verzoek om taalwijziging ligt dan ook niet in het al dan niet ontkennen maar wel in het aanvaarden van een beslissing die werd gewezen na een behandeling in de taal van de rechtspleging (1). (1) Cass. 27 juni 2023, AR P.23.0641.N, AC 2023, nr. 490; Cass. 26 mei 2020, AR P.19.1338.N, AC 2020, nr. 316.

- Art. 23, tweede lid Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1584.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.9 AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering - Raadkamer - Uitvoerbaarverklaring - Betekening - Modaliteiten

Wanneer de appelrechters die hebben kennisgenomen van het hoger beroep van de vreemdeling tegen de beschikking van de raadkamer die krachtens artikel 3 Uitleveringswet 1874 het buitenlandse aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering uitvoerbaar heeft verklaard, hebben vastgesteld dat de akte van betekening van de beschikking tot uitvoerbaarverklaring door de gevangenisdirecteur aan de vreemdeling zelf werd overhandigd en dat dit document vermeldt dat de betrokkene het recht heeft om hoger beroep in te stellen binnen vierentwintig uur vanaf de betekening, door middel van een verklaring op de griffie van de gevangenis, en dat alle voor de uitoefening van het rechtsmiddel dienstige inlichtingen bijgevolg aan de eiser ter kennis werden gebracht op het ogenblik waarop ze een dienstige uitoefening van een rechtsmiddel mogelijk maakten, namelijk op het ogenblik waarop de beslissing van de eerste rechter aan hem werd betekend, en dat hij op dat ogenblik werd bijgestaan door een raadsman, kunnen de appelrechters wettig beslissen dat de bij de artikelen 3 en 5 EVRM gewaarborgde rechten niet zijn miskend, zelfs als die beschikking hem werd betekend in een taal die hij niet begrijpt (1). (1) Voor de kamer van inbeschuldigingstelling heeft de eiser aangevoerd dat hij geen van de landstalen en zelfs geen Engels sprak en de beroepen beschikking hem zonder vertaling werd betekend, zodat hij zijn raadsman niet tijdig op de hoogte heeft kunnen brengen en zodat zijn raadsman dus pas binnen vierentwintig uur na de betekening van die beschikking aan laatstgenoemde hoger beroep heeft ingesteld.“Niet ontvankelijk is het hoger beroep tegen een beschikking waarbij een door een vreemde overheid verleend bevel tot aanhouding met het oog op uitlevering uitvoerbaar wordt verklaard als dat hoger beroep meer dan vierentwintig uur na de betekening van de beschikking wordt ingesteld, ook al heeft appellant binnen die termijn niet de vertaling in een taal die hij verstaat ontvangen van het aanhoudingsbevel en van de beschikking van uitvoerbaarverklaring” (Cass. 19 februari 1986, AR 4869, AC. 1985-86, nr. 396; zie Cass. 6 november 1985, AR 4682, AC 1985-86, nr. 152; Cass. 21 mei 1985, AR 9541, AC 1984-85, nr. 569; Cass. 29 oktober 1962, Pas. 1963, I, 284; het arrest verwijst mutatis mutandis naar Cass. 28 januari 1992, AC 1991-92, nr. 278, betreffende de betekening van het aanhoudingsbevel).Hieruit heeft het openbaar ministerie afgeleid dat het middel, in zoverre het uitging van het tegendeel, faalde naar recht.Volgens de eiser is de wettelijke termijn, bij gebrek aan een vertaling bij de betekende beschikking, te kort om te kunnen voldoen aan de artikelen 5 en 13 EVRM, die respectievelijk het recht op vrijheid en veiligheid en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel waarborgen. Net als in zijn conclusie in hoger beroep voerde hij aan dat dit blijkt uit een advies van 4 december 1990 van de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens in de zaak Farmakopoulos t. België. Omdat het Europees Hof vaststelde dat de verzoeker geen interesse had in de zaak, heeft het evenwel besloten deze van de rol te schrappen en is een dergelijk advies dus niet bindend voor het Hof (EHRM 27 maart 1992, Farmakopoulos t. België, verzoekschrift nr. 11683/85; zie M.-A. Beernaert e.a., o.c., 2072; D. VANDERMEERSCH, “Le recours contre l’ordonnance d’exequatur du mandat d’arrêt étranger”, noot sub Antwerpen (KI) 8 december 1992, RDCP, 1993, 780-781).Bovendien wijst het arrest op de wetswijzigingen en de andere wijzigingen sinds deze zaak: - de eiser werd sinds 22 juni 2022 bijgestaan door een advocaat, die hem alle nuttige inlichtingen over het verloop van de procedure heeft kunnen geven en kon vanuit de gevangenis contact opnemen met zijn raadsman zodra hem de beschikking was betekend, terwijl de heer Farmakopoulos geen inlichtingen had ontvangen over het bestaan van een hoger beroep en over de beroepstermijn en in de gevangenis geen toegang had tot een telefoon;- de termijn van vierentwintig uur, die toen voortvloeide uit de rechtspraak, is tegenwoordig vastgelegd in de wet.Het arrest stelt vast dat die verschillen verhinderen dat de redenen van het advies

op deze zaak kunnen worden toegepast, dat de akte van betekening van de beschikking tot uitvoerbaarverklaring die aan de eiser zelf werd overhandigd, uitdrukkelijk inlichtingen over de termijn en de modaliteiten van het hoger beroep bevat en dat de eiser op dat ogenblik werd bijgestaan door een raadsman. Volgens het openbaar ministerie hebben de appelrechters hieruit kunnen afleiden dat de door de in het middel bedoelde bepalingen gewaarborgde rechten niet waren miskend en dat het middel in zoverre dus niet kon worden aangenomen.

- Art. 135 Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen
- Artt. 5 en 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.22.1234.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.12** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering - Raadkamer - Uitvoerbaarverklaring - Termijn om hoger beroep in te stellen - Aanvang

De modaliteiten van het hoger beroep van de vreemdeling tegen de beschikking van de raadkamer die krachtens artikel 3 Uitleveringswet 1874 het buitenlandse aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering uitvoerbaar heeft verklaard, zijn vastgelegd in artikel 135 Wetboek van Strafvordering; krachtens het vierde lid van voormeld artikel moet dat hoger beroep worden ingesteld binnen een termijn van vierentwintig uur, die begint te lopen vanaf de dag waarop de beschikking is gewezen (1); aangezien de vreemdeling in beginsel echter niet voor de raadkamer verschijnt, gaat de termijn ten aanzien van hem slechts in vanaf de dag waarop de beschikking aan hem wordt betekend (2) en niet vanaf de datum van kennisgeving van die beslissing aan de raadsman van de vreemdeling. (1) Cass. 19 december 2017, AR P.17.1116.N, AC 2017, nr. 720; dit arrest vermeldt echter dat het arrest werd betekend op de dag dat het werd gewezen. (2) Zie Cass. 17 juli 2001, AR P.01.0972.N, AC 2001, nr. 42; Cass. 28 april 1999, AR P.99.0475.F, AC 1999, nr. 249; Cass. 21 mei 1985, AR 9541, AC 1984-85, nr. 569 [1e middel]; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 2072.

- Art. 135, § 4 Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

26 oktober 2022 P.22.1234.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.12** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Hoger beroep - Devolutieve werking - Begrip

Het hoger beroep heeft in essentie tot doel en tot gevolg dat de voor de eerste rechter gebrachte zaak ter kennisname wordt verwezen naar de rechter in tweede aanleg (1). (1) Zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, die Keure, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1733 e.v.

26 oktober 2022 P.22.0093.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.4** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Veroordeling in eerste aanleg - Hoger beroep ingesteld door verklaring aan de gevangenisdirecteur - Grievenformulier - Informatie over het grievenformulier -

Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Indien de gedetineerde beklaagde op het ogenblik van het instellen van het hoger beroep of tijdens de in artikel 203, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijn wordt bijgestaan door een raadsman, kan er redelijkerwijze worden aangenomen dat die raadsman hem ter zake heeft voorgelicht; uit artikel 6.1 EVRM en het door die bepaling gewaarborgde recht van toegang tot de rechter volgt voor de overheid in de regel niet de verplichting om een beklaagde die tijdens de procedure in eerste aanleg werd bijgestaan door een raadsman en die kennis heeft gekregen van de beroepen beslissing, alle vormvereisten voor het hoger beroep tegen die beslissing, waaronder de voorgeschreven verplichting om tijdig nauwkeurig bepaalde grieven in te dienen, ter kennis te brengen of toe te lichten en dat geldt ook voor de griffie van de gevangenis die aan de gedetineerde beklaagde een in te vullen grievenformulier ter beschikking stelt; het appelgerecht oordeelt onaantastbaar op grond van de concrete gegevens van de zaak of de gedetineerde beklaagde op de hoogte was of kon zijn van de verplichting om tijdig een grievenschrift in te dienen.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 1, eerste lid Wet 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen
- Artt. 203, § 1, eerste lid, en 204 Wetboek van Strafvordering

31 mei 2022 P.22.0182.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.3** AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Voorlopige hechtenis - Hoger beroep ingesteld door de inverdenkinggestelde in de gevangenis - Vorm - Verklaring verstuurd op een communicatieplatform tussen de gedetineerden en de gevangenisadministratie - (Niet-)ontvankelijkheid

Overeenkomstig artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen bestaat het door deze personen ingestelde hoger beroep in een verklaring gedaan aan de directeur van de inrichting waar zij verblijven, of aan zijn gemachtigde; de verklaring die is verstuurd op een platform dat als communicatiemiddel dient tussen de gedetineerden en de gevangenisadministratie en die, bijgevolg, niet is gedaan aan een gezagsdrager die over de vereiste bevoegdheid beschikt, vormt dus geen hoger beroep; een dergelijke mededeling heeft enkel tot gevolg dat het de administratieve dienst in staat stelt de gedetineerde te vragen op de griffie van de gevangenis te verschijnen, zodra deze opent, om de akte op te maken (1). (1) Zie concl.”in hoofdzaak” OM.

- Art. 1 Wet 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen
- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

19 februari 2025 P.25.0237.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.11** AC nr. ...

TUCHTZAKEN

Tuchtzaken - Vastgoedmakelaar - Koninklijk besluit betreffende het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Tuchtvordering - Strafvordering - Doel - Aard - Gevolgen

De tuchtvordering tegen een vastgoedmakelaar verschilt van de strafvordering, voor zover de eerste tot doel heeft te onderzoeken of de vastgoedmakelaar de deontologische regels heeft miskend of de eer of de waardigheid van het beroep heeft aangetast, waarbij die tuchtvordering wordt uitgeoefend in het belang van het beroep en betrekking heeft op tekortkomingen die niet noodzakelijkerwijs nauwgezet zijn omschreven, zodat het kan voorkomen dat de kamer van beroep de tekortkoming anders omschrijft dan de uitvoerende kamer dat zou doen en, bijgevolg, de ernst van die tekortkoming en de straf anders beoordeelt, en kan leiden tot straffen die de vastgoedmakelaar treffen in de uitoefening van zijn beroep en uitgesproken worden door een beroepseigen orgaan, terwijl de strafvordering tot doel heeft de aantastingen van de openbare orde te beteugelen en uitgeoefend wordt in het belang van de maatschappij in haar geheel, aanhangig wordt gemaakt bij de strafgerechten, enkel betrekking kan hebben op feiten die de wet als misdrijven kwalificeert en, in geval van veroordeling, leidt tot de door de wet of krachtens die wet bepaalde straffen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 163.

- Artt. 202 en 203 Wetboek van Strafvordering

- Art. 60 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

2 maart 2023 D.22.0018.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230302.1F.7** AC nr. ...

Tuchtzaken - Vastgoedmakelaar - Koninklijk besluit betreffende het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars - Tuchtvordering - Enkel hoger beroep van de vastgoedmakelaar - Gevolgen - Vergelijking met de strafvordering

Hoewel de tegen een vastgoedmakelaar ingestelde en de strafvordering beide strekken tot de veroordeling tot een straf wegens een tekortkoming, zijn de categorieën van de aldus vervolgde personen, ten aanzien van de gevolgen van het hoger beroep, niet vergelijkbaar (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 163.

- Artt. 202 en 203 Wetboek van Strafvordering

- Art. 60 KB 20 juli 2012 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van het Beroepsinstituut van Vastgoedmakelaars

2 maart 2023 D.22.0018.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230302.1F.7** AC nr. ...

HUISVESTING

- Vlaamse Wooncode - Recht op privacy - Sociale woning - Vereiste van bewoning - Hoofdverblijfplaats - Begrippen - Controle op de wettigheid van motieven door het Hof

De rechter die op basis van feitelijke gegevens vaststelt dat de huurder van een sociale huurwoning niet effectief en gewoonlijk verblijft in die woning, maar wel in een andere woning, miskent niet het recht op persoonlijke vrijheid en op de eerbiediging van het privé-, familie- en gezinsleven van de betrokkene.

- Art. 22 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.0804.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.2** AC nr. ...

- Vlaamse Wooncode - Sociale woning - Vereiste van bewoning - Hoofdverblijfplaats - Begrippen

Artikel 92, § 3, 1°, Vlaamse Wooncode, thans artikel 6.20, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Wonen van 2021, bepaalt dat de huurder van een sociale woning de verplichting moet naleven in de sociale huurwoning zijn hoofdverblijfplaats te hebben en er gedomicilieerd te zijn, waarbij het niet-nakomen van die verplichting strafbaar is ingevolge artikel 102bis, § 9, 1°, Vlaamse Wooncode (1); uit de artikelen 2, § 1, 10°, en 1.3, § 1, 21° van de Vlaamse Wooncode volgt dat voor de toepassing van de Vlaamse Wooncode de hoofdverblijfplaats de woning is waar een gezin of een alleenstaande effectief en gewoonlijk verblijft; de rechter oordeelt onaantastbaar op basis van de gegevens van het strafdossier en de hem overgelegde gegevens of de huurder van een sociale woning zijn hoofdverblijfplaats heeft in de door hem gehuurde sociale woning, dit wil zeggen dat hij er effectief en gewoonlijk verblijft; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen. (1) Zie T. VANDROMME, "Domiciliefraude in de sociale huur", in Comm. Sr., Kluwer, 2017, 22p.

- Artt. 1.3, § 1, 21°, 2, § 1, 10°, 92, § 3, 1°, en 102bis, § 9, 1° Decreet Vlaams Parlement 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode

9 november 2021 P.21.0804.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.2** AC nr. ...

- Vlaamse Wooncode - Sociale woning - Vereiste van bewoning - Hoofdverblijfplaats van de bewoner - Controle op effectieve woonst - Vergelijking met een huurder op de private markt - Gevolg

De rechtstoestand van hij die tegen een voordelige huurprijs een met overheidsmiddelen gebouwde sociale woning kan huren, is niet vergelijkbaar met die van een huurder die huurt op de private huurmarkt; het verschil in behandeling houdt dan ook geen miskenning in van het gelijkheidsbeginsel.

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 14 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.0804.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.2** AC nr. ...

HUUR VAN GOEDEREN

HANDELSHUUR

Handelshuur - Verplichtingen van partijen - Vergoeding wegens uitzetting - Rechtsvordering - Fatale termijn - Aard - Berekeningswijze

De in artikel 25, eerste lid, 3°, Handelshuurwet vervatte termijnen zijn geen termijnen voor het verrichten van proceshandelingen in de zin van artikel 48 Gerechtelijk Wetboek, zodat voor de berekening ervan niet de regels van voormeld wetboek, maar wel de artikelen 2260 en 2261 Oud Burgerlijk Wetboek van toepassing zijn (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 48 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 2261 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 2260 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 25, eerste lid, 3° Wet van 30 april 1951 BURGERLIJK WETBOEK. - BOEK III - TITEL VIII - HOOFDSTUK II, Afdeling 2bis : Regels betreffende de handelshuur in het bijzonder

28 maart 2025 C.24.0243.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.8** AC nr. ...

Handelshuur - Verplichtingen van partijen - Vergoeding wegens uitzetting - Termijn - Berekeningswijze

De in artikel 25, eerste lid, 3°, Handelshuurwet vervatte termijnen zijn geen termijnen voor het verrichten van proceshandelingen in de zin van artikel 48 Gerechtelijk Wetboek, zodat voor de berekening ervan niet de regels van voormeld wetboek, maar wel de artikelen 2260 en 2261 Oud Burgerlijk Wetboek van toepassing zijn (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 48 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 2261 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 2260 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 25, eerste lid, 3° Wet van 30 april 1951 BURGERLIJK WETBOEK. - BOEK III - TITEL VIII - HOOFDSTUK II, Afdeling 2bis : Regels betreffende de handelshuur in het bijzonder

28 maart 2025 C.24.0243.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.8** AC nr. ...

HUISHUUR

Huishuur - Einde (opzegging, verlenging, enz.) - Opzegging - Sociale huurwoning - Wederverhuringvergoeding

Uit de artikelen 6.2, tweede lid, en 6.33, eerste lid, 2°, van de Vlaamse Codex Wonen van 2021, gecoördineerd bij besluit van de Vlaamse regering van 17 juli 2020 tot codificatie van de decreten betreffende het woonbeleid en artikel 6.70 van het besluit van de Vlaamse regering van 11 september 2020 tot uitvoering van de Vlaamse Codex Wonen van 2021 volgt dat de verhuurder in geval van opzeg overeenkomstig artikel 6.33, eerste lid, 2°, Vlaamse Codex Wonen van 2021, geen aanspraak kan maken op een wederverhuringsvergoeding zoals bedoeld in artikel 6.70, Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021 (1). (1) Artikel 6.33, eerste lid, 2° zoals van kracht voor de wijziging door het Besluit van de Vlaamse Regering van 9 juli 2021.

- Art. 6.70 Besluit van de Vlaamse Regering van 11 september 2020 tot uitvoering van de Vlaamse Codex Wonen van 2021
- Art. 6.33, eerste lid, 2° Decreten over het Vlaamse woonbeleid, gecodificeerd op 17 juli 2020
- Art. 6.2, tweede lid Decreten over het Vlaamse woonbeleid, gecodificeerd op 17 juli 2020

HUWELIJKSVERMOGENSSTELSELS

WETTELIJK STELSEL

Wettelijk stelsel - Toewijzing van het onroerend goed dat als gezinswoning dient - Beslissing over de aldaar aanwezige huisraad - Bevoegdheid van de rechter

De artikelen 1446 en 1447, eerste lid, Oud Burgerlijk Wetboek beletten de rechter niet om aan de echtgenoot die hierom vraagt het onroerend goed toe te wijzen dat als gezinswoning dient, zonder de aldaar aanwezige huisraad (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1447, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1446 Oud Burgerlijk Wetboek

20 februari 2025 C.18.0322.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.2** AC nr. ...

Wettelijk stelsel - Vergoeding door het gemeenschappelijk vermogen - Voorwaarde

Uit artikel 1434 Oud Burgerlijk Wetboek volgt niet dat het gemeenschappelijk vermogen enkel vergoeding is verschuldigd indien het voordeel heeft behaald uit de eigen goederen van een van de echtgenoten (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1434 Oud Burgerlijk Wetboek

20 februari 2025 C.18.0322.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.2** AC nr. ...

Wettelijk stelsel - Eigen goed - Omschrijving - Winst uit een winnend loterijbiljet

De winst uit een winnend loterijbiljet, die een eigen goed van een van de echtgenoten is, is geen vrucht, inkomen of interest in de zin van artikel 1405.2 Oud Burgerlijk Wetboek, maar vormt de tegenprestatie van dat biljet en is dus overeenkomstig artikel 1400.5 een eigen goed (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1447, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1446 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1400.5 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1405. 2 Oud Burgerlijk Wetboek

20 februari 2025 C.18.0322.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.2** AC nr. ...

INDEPLAATSSTELLING

- Voorwaarde - Gelijktijdig met de betaling - Begrip

Aan de voorwaarde dat de indeplaatsstelling gelijktijdig met de betaling geschiedt, kan de schuldeiser voldoen door, zelfs in een document van vóór de betaling, zijn voornemen aan te geven om de derde persoon in zijn rechten, rechtsvorderingen, voorrechten of hypotheken te doen treden op het moment van de betaling door deze persoon (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1250, 1° Oud Burgerlijk Wetboek

28 februari 2025 C.24.0100.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.9** AC nr. ...

- Subrogatie in de rechten van de benadeelde - Gevolg

De subrogatie in de rechten van de benadeelde heeft tot gevolg dat de indeplaatsgestelde de vordering van de benadeelde uitoefent met al haar kenmerken en toebehoren (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 136, § 2, vierde lid Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen
- Art. 150, eerste lid Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014
- Art. 88, § 2 Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014

31 januari 2025 C.21.0180.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250131.1N.7** AC nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN

AANSLAGPROCEDURE

Aanslagprocedure - Aanslag van ambtswege en forfaitaire aanslag - Bewijs geleverd na de ambtshalve vaststelling van de aanslag - Uitwerking - Aanslag van ambtswege - Geen persoonlijk gebruik van een ter beschikking gesteld voertuig

Het bewijs dat er geen persoonlijk gebruik is gemaakt van het ter beschikking gestelde voertuig, dat de belastingplichtige, die ambtshalve werd belast op grond van het voordeel van alle aard dat het gebruik van dat voertuig inhoudt, zou leveren na de ambtshalve vestiging van de aanslag, kan niet leiden tot de gedeeltelijke vernietiging van de aanslagen wegens willekeur (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 18, § 3, 9° Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 36, eersteen tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

20 februari 2025 F.22.0111.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.6** AC nr. ...

Aanslagprocedure - Aanslag van ambtswege en forfaitaire aanslag - Gevolg - Aanslag van ambtswege - Beoordelingsgegeven dat de administratie niet bekend was op het ogenblik van de vestiging van de aanslag

De aanslagen die ambtshalve zijn gevestigd zonder rekening te houden met een beoordelingsgegeven zijn niet willekeurig wanneer dat gegeven de administratie niet bekend was op het ogenblik van de vestiging van de aanslag en, bijgevolg, bij die vestiging door haar niet in aanmerking kon worden genomen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 351, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

20 februari 2025 F.22.0111.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.6** AC nr. ...

Aanslagprocedure - Aanslag van ambtswege en forfaitaire aanslag - Aanslag van ambtswege - Persoonlijk gebruik van een kosteloos ter beschikking gesteld voertuig - Waarde die in aanmerking wordt genomen als voordeel van alle aard - Wijze van bepaling

Het gebruik, als voordeel van alle aard, van een aan de belastingplichtige kosteloos ter beschikking gesteld voertuig in het kader van zijn beroepsactiviteit kan worden vermoed tot beloop van 5.000 km per jaar (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 18, § 3, 9° Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 36, eersteen tweede lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

20 februari 2025 F.22.0111.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.6** AC nr. ...

Aanslagprocedure - Belastingaangifte - Belastingaangifte van de belastingplichtige - Als van buitenlandse oorsprong aangegeven inkomsten - Vrijstelling - Bestanddelen van de aangifte - Invloed

De omstandigheid dat de vrijstelling onderworpen is aan voorwaarden die door de belastingplichtige moeten worden aangetoond, heeft geen weerslag op het feit dat de gevraagde vrijstelling een bestanddeel van de aangifte is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 164.

2 maart 2023 F.21.0156.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230302.1F.3** AC nr. ...

Aanslagprocedure - Belastingaangifte - Belastingaangifte van de belastingplichtige - Wijziging van inkomsten of andere gegevens - Bericht van de administratie - Doel

Het bericht waarvan artikel 346, eerste lid, WIB92 de verzending oplegt, heeft tot doel de belastingplichtige in staat te stellen geïnformeerd zijn opmerkingen over de geplande aanslag te uiten of hiermee in te stemmen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 164.

- Art. 346, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

2 maart 2023 F.21.0156.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230302.1F.3** AC nr. ...

Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Nietig verklaarde aanslag - Subsidiaire aanslag - Herhaling van de administratieve procedure - Gevolgen

Uit artikel 356 WIB92 volgt dat de administratie een voorstel van subsidiaire aanslag aan de rechter kan voorleggen, die slechts ter uitvoering van de rechterlijke beslissing kan worden ingevorderd, en dat de administratieve aanslagprocedure niet voorafgaand aan de vraag om geldigverklaring van een dergelijke aanslag gevolgd dient te worden; de omstandigheid dat de administratie die procedure toch volgt, heeft geen invloed op de geldigheid van de subsidiaire aanslag (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 356 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

10 maart 2025 F.21.0152.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250310.3F.3** AC nr. ...

Aanslagprocedure - Belastingaangifte - Belastingaangifte van de belastingplichtige - Als van buitenlandse oorsprong aangegeven inkomsten - Aanslagjaar 2009 - Voorbereiding van de aangifte of aangifteformulier inzake personenbelasting - Inhoud - Draagwijdte

Noch de voorbereiding van de aangifte die alle nodige vermeldingen bevat om de aangifte in te vullen noch het aangifteformulier inzake personenbelasting die gevoegd zijn bij het koninklijk besluit van 13 maart 2009 tot vastlegging van het model van het aangifteformulier inzake personenbelasting voor het aanslagjaar 2009, ter uitvoering van de door artikel 307, § 1, WIB92 aan de Koning verleende machtiging, bepalen dat de als van buitenlandse oorsprong aangegeven inkomsten bovendien moeten worden vermeld in een bijlage als zijnde vrijgesteld krachtens de overeenkomst tot voorkoming van de dubbele belasting, die gesloten werd met het land waar die inkomsten werden verworven, om aangemerkt te kunnen worden als inkomsten die als van belasting vrijgesteld zijn aangegeven (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 164.

- Bijlage KB 13 maart 2009 tot vastlegging van het model van het aangifteformulier inzake personenbelasting voor het aanslagjaar 2009
- Art. 307, § 1 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

2 maart 2023 F.21.0156.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230302.1F.3** AC nr. ...

Aanslagprocedure - Aanslag van ambtswege en forfaitaire aanslag - Aanslag van ambtswege - Verplichting van de belastingplichtige - Bewijs van het precieze bedrag van zijn belastbare inkomsten en van de overige in aanmerking komende gegevens - Geen bewijs van het precieze bedrag van zijn belastbare inkomsten - Bevoegdheid van de rechter - Grens

De rechter die kennisneemt van een beroep tegen ambtshalve gevestigde aanslagen, moet nagaan of de belastingplichtige het precieze bedrag van de belastbare reële inkomsten heeft aangetoond; wanneer de belastingplichtige het precieze bedrag van zijn belastbare inkomsten niet heeft aangetoond, mag de rechter het bedrag van de ambtshalve gevestigde aanslagen niet wijzigen door met alle beroepskosten- en uitgaven of met sommige daarvan rekening te houden (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 352, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

20 februari 2025 F.22.0111.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.6** AC nr. ...

Aanslagprocedure - Aanslag van ambtswege en forfaitaire aanslag - Aanslag van ambtswege - Verplichting van de belastingplichtige - Bewijs van het precieze bedrag van zijn belastbare inkomsten en van de overige in aanmerking komende gegevens - Begrip

Het bewijs van het precieze bedrag van zijn belastbare inkomsten en van de overige in aanmerking komende gegevens omvat het bewijs van het precieze bedrag van de bruto-inkomsten en dat van het precieze bedrag van de aftrekbare beroepskosten en -uitgaven (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 352, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

20 februari 2025 F.22.0111.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.6** AC nr. ...

Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Onderzoek - Aanvullende termijn van twee jaar - Voorwaarde - Sanctie

Het gebrek aan voorafgaande kennisgeving van de aanwijzingen van belastingfraude heeft enkel de nietigheid van de aanslag tot gevolg wanneer deze werd gevestigd op grond van de resultaten van de onderzoekingen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 240, derde lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

10 februari 2025 F.19.0051.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250210.3F.1** AC nr. ...

Aanslagprocedure - Bewijsvoering - Algemeen - Onderzoekingen van de administratie bij aanwijzingen van belastingfraude - Voorafgaande kennisgeving van de aanwijzingen van fraude - Geen kennisgeving - Gevolgen

Het gebrek aan voorafgaande kennisgeving van de aanwijzingen van belastingfraude heeft enkel de nietigheid van de aanslag tot gevolg wanneer deze werd gevestigd op grond van de resultaten van de onderzoekingen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 240, derde lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

10 februari 2025 F.19.0051.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250210.3F.1** AC nr. ...

Aanslagprocedure - Aanslagtermijn - Bijzondere aanslagtermijn voor de niet-aangegeven en door een rechtsvordering uitgewezen inkomsten - Verrichte onderzoekingen - Gevolgen voor de bevoegdheid om de belasting op die niet-aangegeven inkomsten te vestigen

De belastingbevoegdheid die berust op de onthullingen van een rechtsvordering onderscheidt zich van die welke berust op de resultaten van de onderzoekingen verricht overeenkomstig artikel 240, derde lid, WIB64; hieruit volgt dat de administratie, ook al is ze tot dergelijke onderzoekingen overgegaan, haar bevoegdheid niet verliest om de belasting te vestigen op de niet-aangegeven inkomsten die werden uitgewezen door een rechtsvordering die geleid heeft tot een na die onderzoekingen gewezen rechterlijke beslissing (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 263, § 1, 3°, en § 2, 3° Wetboek Inkomstenbelastingen 1964
- Art. 240, derde lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1964

10 februari 2025 F.19.0051.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250210.3F.1** AC nr. ...

Aanslagprocedure - Aanslag van ambtswege en forfaitaire aanslag - Kennisgeving van aanslag van ambtswege - Bijkomende gegevens en argumenten achteraf - Motivering - Regelmatigheid

Artikel 351, tweede lid, WIB92 verzet er zich niet tegen dat de administratie tijdens de procedure bijkomende gegevens en argumenten aanvoert ter ondersteuning van wat in de kennisgeving van de aanslag van ambtswege wordt aangevoerd; uit het feit alleen dat de administratie achteraf bijkomende gegevens en argumenten in aanmerking neemt en dat de rechter die bijkomende gegevens en argumenten aanneemt als rechtvaardiging van de aanslag van ambtswege, kan niet worden afgeleid dat de kennisgeving niet regelmatig gemotiveerd was (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 351 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

24 januari 2025 F.22.0172.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250124.1N.2** AC nr. ...

Aanslagprocedure - Aanslag van ambtswege en forfaitaire aanslag - Kennisgeving van aanslag van ambtswege - Vereisten

Uit de tekst en de opzet van artikel 351, tweede lid, WIB92 blijkt dat de wetgever vooral gewild heeft dat de belastingplichtige middels de kennisgeving bedoeld in dat artikel in staat zou worden gesteld opmerkingen te maken of, met kennis van zaken, met de voorgenomen aanslag in te stemmen; aldus volstaat het dat komt vast te staan dat de belastingplichtige de kennisgeving werkelijk heeft ontvangen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 351 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

24 januari 2025 F.22.0172.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250124.1N.2** AC nr. ...

PERSONENBELASTING

Personenbelasting - Berekening van de aanslag - Afzonderlijke aanslagen - Bijzonder belastingstelsel - Baten - Vertraging betaling door toedoen van de overheid - Begrip

De woorden “door toedoen van de overheid” geven aan dat de vertraging waarmee de baten worden betaald, niet kan worden toegeschreven aan de begunstigde ervan; een vertraging die voortvloeit uit de wettelijke of reglementaire procedure die diens rechtsverhouding met de overheid bepaalt, kan niet aan hem worden toegeschreven (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 171 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

21 maart 2025 F.22.0137.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250321.1N.7 AC nr. ...

Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bedrijfslasten - Kosten die op onredelijke wijze de beroepsbehoeften overtreffen - Bewijslast

Alle kosten, in zoverre deze op onredelijke wijze de beroepsbehoeften overtreffen, zijn geen beroepskosten; de kosten waarvan de aftrek op die grond kan worden verworpen wanneer de administratie aantoont dat ze op onredelijke wijze de beroepsbehoeften overtreffen, zijn de kosten die beroepskosten vormen, in zoverre ze voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 49 WIB92, die door de belastingplichtige aangetoond moeten worden (1). (1) Zie Cass. 20 februari 2014, AR F.13.0058.N, AC 2014, nr. 135, met concl. van advocaat-generaal Thijs; Cass. 18 januari 2013, AR F.12.0025.N, AC 2013, nr. 38, met concl. van advocaat-generaal Thijs.

- Art. 53, 10° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 49 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

10 maart 2025 F.21.0152.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250310.3F.3 AC nr. ...

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Winsten - Abnormale of goedgunstige voordelen

Uit artikel 26, eerste lid, WIB92 volgt niet dat een abnormaal of goedgunstig voordeel enkel kan worden toegekend door een bedrijf indien er wilsovereenstemming tussen haarzelf en de verkrijger bestaat (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 26, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

27 februari 2025 F.20.0035.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250227.1F.29 AC nr. ...

VOORHEFFINGEN EN BELASTINGKREDIET

Voorheffingen en belastingkrediet - Bedrijfsvoorheffing - Vrijstelling - Ploegenarbeid - Hetzelfde werk qua omvang - Begrip

De wetgever heeft de gedeeltelijke vrijstelling van de doorstorting van de bedrijfsvoorheffing willen voorbehouden aan ondernemingen die werken met ploegen die hetzelfde werk doen qua inhoud en qua omvang waarbij het voor de toepassing van deze fiscale gunstmaatregel is vereist dat de omvang van het werk hetzelfde is op het niveau van de opeenvolgende ploegen en het bijgevolg niet volstaat dat deze omvang vergelijkbaar is (1). (1) Cass. 29 november 2024, AR F.21.0100.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241129.1N.6.

- Art. 275/5, § 1 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

10 januari 2025 F.22.0026.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.7 AC nr. ...

Voorheffingen en belastingkrediet - Bedrijfsvoorheffing - Vrijstelling - Ploegenarbeid - Hetzelfde werk qua omvang - Begrip

De wetgever heeft de gedeeltelijke vrijstelling van de doorstorting van de bedrijfsvoorheffing willen voorbehouden aan ondernemingen die werken met ploegen die hetzelfde werk doen qua inhoud en qua omvang waarbij het voor de toepassing van deze fiscale gunstmaatregel is vereist dat de omvang van het werk hetzelfde is op het niveau van de opeenvolgende ploegen en het bijgevolg niet volstaat dat deze omvang vergelijkbaar is (1). (1) Cass. 29 november 2024, AR F.21.0100.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241129.1N.6.

- Art. 275/5, § 1 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

10 januari 2025	F.22.0026.N	**ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.7**	AC nr. ...

VOORZIENING VOOR HET HOF VAN BEROEP

Voorziening voor het hof van beroep - Hangende strafvordering - Behandeling van de zaak - Schorsing - Mogelijkheid

De fiscale rechter die uitspraak moet doen over een vordering waarbij een belastingplichtige opkomt tegen een aanslag in de personenbelasting, is, gelet op de aard van het fiscale geschil dat betrekking heeft op overheidsinkomsten, niet verplicht om de behandeling van de vordering te schorsen maar mag de behandeling schorsen, ook al is hij ingevolge het algemeen rechtsbeginsel tot eerbiediging van het gezag van het strafrechtelijk gewijsde in de regel door de beslissing van de strafrechter gebonden.

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

21 maart 2025	F.23.0029.N	**ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250321.1N.4**	AC nr. ...

INTERNATIONALE RECHTSHULP

- Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag - Strafzaken - Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

- Inbeslagname van voorwerpen verricht door het openbaar ministerie overeenkomstig een verzoek om wederzijdse internationale rechtshulp - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van de in beslag genomen goederen naar de verzoeker op grond van artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Definitief verworpen rechtsmiddel - Tweede rechtsmiddel dat om opheffing van de inbeslagname verzoekt op grond van artikel 28sexies Wetboek van Strafvordering - (Geen) belang

Wanneer de verzoeker om opheffing van de inbeslagname van voorwerpen die overeenkomstig een verzoek om wederzijdse internationale rechtshulp werd verricht, eerder al een rechtsmiddel heeft aangewend om zich tegen de overdracht van diezelfde voorwerpen aan de verzoeker te verzetten en dit eerste rechtsmiddel definitief is verworpen, heeft die partij, waaraan de eindbeslissing betreffende de overdracht kan worden tegengeworpen, geen enkel belang meer bij het tweede rechtsmiddel (1). (1) Zie gelijkluidende concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb
- Art. 18 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

9 april 2025 P.25.0097.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.4** AC nr. ...

- Strafzaken - Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp vanwege een buitenlandse staat - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" van in beslag genomen goederen die het voorwerp vormen van het

misdrijf - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van de in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Volgens artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetboek van Strafvordering, is het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat gewezen is op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings betreffende de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp vormen van het misdrijf, niet vatbaar voor cassatieberoep; uit arrest nr. 29/2024 van het Grondwettelijk Hof van 14 maart 2024 volgt evenwel dat de cassatieberoepen niet op grond van die rechtsnorm niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard (1). (1) Cass. 22 mei 2024, AR P.22.0400.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6 ; zie AGwH 14 maart 2024, nr. 29/2024, dat antwoordt op de prejudiciële vraag gesteld door Cass. 21 december 2022, AR P.22.0400.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.3, met concl. “in hoofdzaak” van het OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221221.2F.3.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

9 april 2025 P.25.0097.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.4** AC nr. ...

- Inbeslagname van voorwerpen verricht door het openbaar ministerie overeenkomstig een verzoek om wederzijdse internationale rechtshulp - Verzoek tot opheffing op grond van artikel 28sexies Wetboek van Strafvordering - Hoger beroep - Kamer van inbeschuldigingstelling - Beslissing waardoor de Belgische rechtbanken hun rechtsmacht volledig hebben uitgeoefend - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat uitspraak doet over het beroep van een eiser tot opheffing van een opsporingsmaatregel tegen de beslissing die het openbaar ministerie heeft genomen met toepassing van artikel 28sexies, § 4, Wetboek van Strafvordering, is vatbaar voor onmiddellijk cassatieberoep wanneer de Belgische rechtbanken hierdoor hun rechtsmacht volledig hebben uitgeoefend (1). (Impliciete oplossing) (1) Zie gelijkluidende concl. “in hoofdzaak” OM.

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering
- Art. 28sexies, § 4 Wetboek van Strafvordering

9 april 2025 P.25.0097.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.4** AC nr. ...

- Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag - Strafzaken - Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot “uitlevering van roerende zaken” - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

JACHT

- Jachtdecreet - Proces-verbaal van vaststellingen door natuurinspecteurs - Inbreuken op de Wapenwet - Bewijswaarde - Draagwijdte - Gevolg

De strafrechter mag bij de schuldbeoordeling voor inbreuken op de Wapenwet rekening houden met vaststellingen die een natuurinspecteur heeft verricht bij de opsporing van inbreuken op het Jachtdecreet, waarvoor hij krachtens het Jachtdecreet en het DABM bevoegd is; uit de omstandigheid dat de natuurinspecteur niet bevoegd is verklaard om opsporingen te doen betreffende inbreuken op de Wapenwet volgt niet dat de rechter bij een vervolging wegens dergelijke inbreuken geen bewijswaarde zou mogen toekennen aan de vaststellingen die de natuurinspecteur heeft verricht ter gelegenheid van een hem wel toegekende opsporingsbevoegdheid.

1 juni 2021 P.21.0067.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210601.2N.9** AC nr. ...

JEUGDBESCHERMING

- Opgelegde opvoedingsprestatie - Begrip - Onderscheid met de straf - Weerslag op het non bis in idem-beginsel in geval van vervolging voor feiten die vóór en na de meerderjarigheid werden gepleegd

De opvoedingsprestatie die door de jeugdrechtbank wordt opgelegd krachtens artikel 108, tweede lid, 3°, van het decreet van 18 januari 2018 van het parlement van de Franse Gemeenschap houdende het wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming, is afgestemd op het welzijn van de minderjarige aan wie ze wordt opgelegd; het gaat om een maatregel die nuttig is voor laatstgenoemde maar niet het opzettelijk vergeldende, bestraffende en vernederende karakter heeft dat eigen is aan de straf; hieruit volgt dat de tegen de dader afzonderlijk ingestelde strafvordering voor feiten die vóór en na zijn meerderjarigheid werden gepleegd, hem niet blootstelt aan het gevaar om twee keer te worden bestraft voor hetzelfde feit omdat de na zijn meerderjarigheid gepleegde daad strafbaar is terwijl de vóór zijn meerderjarigheid gepleegde daad dat niet is, en omdat het ene feit strafbaar is terwijl het andere slechts aanleiding geeft tot een beschermingsmaatregel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 626.

- Art. 108 Decreet houdende het wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming

12 oktober 2022 P.22.0851.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.7** AC nr. ...

- Gemeentelijke administratieve geldboete - Minderjarige overtreder - Beroep tegen de administratieve geldboete voor de jeugdrechtbank - Beslissing van de rechtbank gewezen in eerste en laatste aanleg - Beslissing waartegen cassatieberoep kan worden ingesteld (ja)

Overeenkomstig artikel 31, § 1, tweede lid, Wet Gemeentelijke Administratieve Sancties kan de minderjarige overtreder, bij verzoekschrift voor de jeugdrechtbank, beroep instellen tegen de beslissing om hem een administratieve geldboete op te leggen; indien de jeugdrechtbank krachtens artikel 31, § 1, zevende lid, Wet Gemeentelijke Administratieve Sancties in eerste en laatste aanleg uitspraak doet over het beroep, kan tegen haar eindvonnis cassatieberoep worden ingesteld (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 31, § 1 Wet 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties
- Art. 418 Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1603.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.1** AC nr. ...

- Gemeentelijke administratieve geldboete - Minderjarige overtreder - Beroep tegen de administratieve geldboete - Sanctionerend ambtenaar die de gemeente vertegenwoordigt voor de jeugdrechtbank - Draagwijdte - Cassatieberoep van de sanctionerend ambtenaar tegen de beslissing van de rechtbank - Ontvankelijkheid

Wanneer beroep wordt ingesteld tegen de beslissing van de sanctionerend ambtenaar, kan laatstgenoemde of zijn afgevaardigde, met toepassing van artikel 31, § 2, Wet Gemeentelijke Administratieve Sancties, de gemeente vertegenwoordigen in het kader van de procedure voor de rechtbank; aangezien de sanctionerend ambtenaar niet optreedt qualitate qua voor de rechtbank maar slechts in zijn hoedanigheid van vertegenwoordiger van de gemeente en voor zover hij niet werd veroordeeld tot de kosten jegens de minderjarige overtreder en zijn ouders, heeft hij niet de hoedanigheid om cassatieberoep in te stellen tegen het vonnis van de jeugdrechtbank (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 31, § 2 Wet 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties
- Art. 416 Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1603.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.1** AC nr. ...

- Gemeentelijke administratieve geldboete - Minderjarige overtreder - Beroep tegen de administratieve geldboete - Overtreder buiten vervolging gesteld - Vernietiging van de administratieve geldboete - Veroordeling van de gemeente tot de rechtsplegingsvergoeding - (Geen) Wettigheid

Wanneer de overtreder beroep heeft ingesteld tegen de beslissing om hem een administratieve geldboete op te leggen, verbiedt zijn buitenvervolgingstelling en de daaruit voortvloeiende vernietiging van de geldboete die werd opgelegd op vervolging door de gemeenteoverheid via haar sanctionerend ambtenaar, de rechtbank niet om die vervolgende partij te veroordelen tot de betaling van een rechtsplegingsvergoeding (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 31, § 1 Wet 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties
- Artt. 162 en 162bis Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1603.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.1** AC nr. ...

KOOP

- Benadeling van meer dan zeven twaalfden in de prijs - Vernietiging - Ontvankelijkheid

Indien de verkoper voor meer dan zeven twaalfden in de prijs van een onroerend goed werd benadeeld, heeft hij het recht de vernietiging van de koop te vorderen; die vordering is niet meer ontvankelijk na verloop van twee jaar te rekenen van de datum van de koop.

- Art. 1674 Oud Burgerlijk Wetboek

23 januari 2025 C.22.0089.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250123.1F.6** AC nr. ...

- Met een niet-zichtbare erfdienstbaarheid bezwaard goed - Geen opgave van het bestaan van de erfdienstbaarheid - Gevolg - Uitwinningsvergoeding

De verkoper is de uitwinningsvergoeding verschuldigd zodra hij verzuimt het bestaan op te geven van een niet-zichtbare erfdienstbaarheid die het verkochte goed bezwaart, zonder dat vereist is dat die erfdienstbaarheid van een dergelijk belang moet zijn dat de koper het goed niet zou hebben gekocht indien hij daarvan op de hoogte was geweest (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 72.

- Artt. 1637 en 1638 Oud Burgerlijk Wetboek

26 januari 2023 C.22.0046.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230126.1F.2** AC nr. ...

- Vernietiging - Gekwalificeerde benadeling - Verjaringstermijn

Artikel 1676 Oud Burgerlijk Wetboek is niet van toepassing op een vordering tot vernietiging van de koop wegens gekwalificeerde benadeling.

- Art. 1676 Gerechtelijk Wetboek

23 januari 2025 C.22.0089.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250123.1F.6** AC nr. ...

KOOPHANDEL, KOOPMAN

- Handelsagent - Beëindiging van de overeenkomst - Aan de hoofdagent betaalde uitwinningsvergoeding - Door de subagent aangebrachte klantenkring - Aard

De uitwinningsvergoeding die door de principaal aan de hoofdagent is betaald op basis van de klantenkring die door de subagent is aangebracht, kan een aanzienlijk voordeel vormen voor de hoofdagent (1). (1) Zie HvJ, 13 oktober 2022, zaak C-593/21.

- Art. X.18, eerste lid Wetboek van economisch recht

26 januari 2023 C.20.0379.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230126.1F.5** AC nr. ...

- Handelsagent - Beëindiging van de overeenkomst - Aan de hoofdagent betaalde uitwinningsvergoeding - Door de subagent aangebrachte klantenkring - Aard

De uitwinningsvergoeding die door de principaal aan de hoofdagent is betaald op basis van de klantenkring die door de subagent is aangebracht, kan een aanzienlijk voordeel vormen voor de hoofdagent (1). (1) Zie HvJ, 13 oktober 2022, zaak C-593/21.

- Art. X.18, eerste lid Wetboek van economisch recht

26 januari 2023 C.20.0379.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230126.1F.5** AC nr. ...

LEVENSONDERHOUD

- Bepalen van de middelen van elk van de ouders - Redelijkerwijze onvermijdelijke lasten - Niet-gemeenschappelijk kind - Gevolg

Bij het bepalen van de bijdrage van de ouders in de kosten voor hun kinderen moet de rechter rekening houden met de middelen waarover zij werkelijk kunnen beschikken na verrekening van de redelijkerwijze onvermijdelijke lasten, zoals de onderhoudslasten voor een niet-gemeenschappelijk kind.

- Art. 203, §§ 1 en 2 Oud Burgerlijk Wetboek

7 maart 2025 C.24.0073.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250307.1N.5** AC nr. ...

LOON

ALGEMEEN

Algemeen - Sociaal Strafwetboek - Niet-betaling van loon - Begrip

Uit de structuur en de formulering van de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek, samen gelezen met de parlementaire voorbereiding van dat wetboek, blijkt dat artikel 162 Sociaal Strafwetboek van toepassing is op het loon, in de zin van artikel 2 Loonbeschermingswet, dat verschuldigd is wegens de uitvoering of de schorsing van de arbeidsovereenkomst en dat het niet van toepassing is op de vergoedingen die verschuldigd zijn wegens beëindiging van de arbeidsovereenkomst (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2 Wet 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers
- Art. 162 Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

24 maart 2025 S.24.0040.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.7** AC nr. ...

Algemeen - Sociale zekerheid - Bijdragen - Vermogensrechten - Overdracht - Arbeidsovereenkomst - Gevolg

Uit artikel 14, §§ 1 en 2 RSZ-wet, artikel 23, eerste en tweede lid Algemene Beginselenwet Sociale Zekerheid, artikel 2 Loonbeschermingswet, de artikelen XI.167, § 3, eerste lid en XI.205, § 4, eerste lid WER en hun onderlinge samenhang volgt dat de vergoeding die de door een verbonden auteur of uitvoerende kunstenaar van zijn werkgever ontvangt, voor de overdracht van zijn vermogensrechten waartoe hij zich bij het sluiten van de arbeidsovereenkomst had verbonden, een tegenprestatie is voor de overdracht van rechten met betrekking tot een in uitvoering van de arbeidsovereenkomst geleverde prestatie; die vergoeding is bijgevolg, in de regel, een voordeel waarop de werknemer ingevolge zijn dienstbetrekking recht heeft ten laste van zijn werkgever en maakt aldus deel uit van het loon op basis waarvan de socialezekerheidsbijdragen worden berekend; het is hierbij van geen belang dat deze vermogensrechten nadien door de werkgever verder worden overgedragen aan een derde.

- Art. XI.205, § 4, eerste lid Wetboek van economisch recht
- Art. XI.167, § 3, eerste lid Wetboek van economisch recht
- Art. 2 Wet 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers
- Art. 23, eerste en tweede lid Wet 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers
- Art. 14, §§ 1 en 2 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

3 maart 2025 S.23.0078.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250303.3N.5** AC nr. ...

BESCHERMING

Bescherming - Begrip - Voordeel bepaald op grond van het loon dat de werknemer bij een andere werkgever zou hebben ontvangen

Wanneer zij niet wegens schorsing of beëindiging van de arbeidsovereenkomst verschuldigd zijn, vormen de in geld of in geld waardeerbare voordelen die de werkgever zich ertoe verbindt aan de werknemer te betalen ter uitvoering van de arbeidsovereenkomst, in beginsel de tegenprestatie voor het werk dat ter uitvoering van die overeenkomst wordt geleverd en zijn zij bijgevolg loon in de zin van artikel 2, eerste lid, 1° en 3°, Loonbeschermingswet; de omstandigheid dat het aan de werknemer toegekende voordeel wordt bepaald op grond van het loon dat hij bij een andere werkgever zou hebben ontvangen, wijkt van deze regel niet af (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2 Wet 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers

24 maart 2025 S.24.0040.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.7** AC nr. ...

MACHTEN

SCHEIDING DER MACHTEN

Scheiding der machten - Vlaams Gewest - Omgevingsvergunning - Interpretatie van een uitvoeringsreglementering - Rubriek 60 van Bijlage 1 Vlarem II - Standpunt van de Minister - Beoordeling van de reglementering door de rechter - Draagwijdte

Bij de beoordeling van de draagwijdte van een bepaling van een uitvoeringsreglementering is de rechter niet gebonden door de interpretatie ervan die na het uitvaardigen van die bepaling wordt verdedigd door leden van de uitvoerende macht, ook al betreft het de minister die bevoegd is voor het departement waartoe die uitvoeringsreglementering behoort, wanneer de rechter die draagwijdte anders beoordeelt dan de minister, miskent hij hierdoor niet het beginsel van de scheiding der machten.

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

MAKELAAR

- Vastgoedmakelaar - Vastgoedbemiddelingsovereenkomst - Ontbreken van verplicht beding met betrekking tot voorwerp van de vastgoedbemiddelingsovereenkomst - Gevolg

Het beding van de vastgoedbemiddelingsovereenkomst dat de opdracht van de vastgoedmakelaar en de omvang van zijn bevoegdheid bepaalt, bepaalt het voorwerp van de overeenkomst, zonder hetwelk de overeenkomst in zijn geheel nietig is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2, 1° KB 12 januari 2007 betreffende het gebruik van bepaalde bedingen in de bemiddelingsovereenkomsten van vastgoedmakelaars

28 maart 2025 C.24.0023.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.7** AC nr. ...

- Vastgoedmakelaar - Vastgoedbemiddelingsovereenkomst - Ontbreken verplichte bedingen met betrekking tot de duur, de uitvoering, de beëindiging en de herroeping - Gevolg

De verplichte bedingen met betrekking tot onder meer de duur, de uitvoering, de beëindiging en de herroeping van de vastgoedbemiddelingsovereenkomst omvatten niet het voorwerp van de bemiddelingsovereenkomst, zodat het ontbreken ervan in de regel niet leidt tot de nietigheid van de bemiddelingsovereenkomst (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2 KB 12 januari 2007 betreffende het gebruik van bepaalde bedingen in de bemiddelingsovereenkomsten van vastgoedmakelaars

28 maart 2025 C.24.0023.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.7** AC nr. ...

- Vastgoedmakelaar - Vastgoedbemiddelingsovereenkomsten - Ontbreken van verplichte bedingen - Sanctie

Er is geen sanctie bepaald voor het ontbreken van één of meerdere bedingen in de vastgoedbemiddelingsovereenkomst; het is evenwel mogelijk dat door het ontbreken van één of meerdere bedingen in de bemiddelingsovereenkomst het voorwerp van de overeenkomst niet bepaald, noch bepaalbaar is en de overeenkomst bijgevolg nietig is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4 KB 12 januari 2007 betreffende het gebruik van bepaalde bedingen in de bemiddelingsovereenkomsten van vastgoedmakelaars
- Art. 2 KB 12 januari 2007 betreffende het gebruik van bepaalde bedingen in de bemiddelingsovereenkomsten van vastgoedmakelaars

28 maart 2025 C.24.0023.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.7** AC nr. ...

MEINEED

- Valse eed bij boedelbeschrijving - Verduistering bij de boedelbeschrijving - Begrip - Draagwijdte - Gevolg

Een boedelbeschrijving als bedoeld in de artikelen 1175 en 1183 Gerechtelijk Wetboek heeft als doel de omvang van een nalatenschap, een gemeenschap of een onverdeeldheid vast te stellen om aldus de basis te vormen voor een latere verdeling en onder verduistering in de zin van artikel 1183, 11°, Gerechtelijk Wetboek moet worden verstaan iedere daad of iedere nalatigheid die ertoe strekt een goed aan de boedel te onttrekken; de partijen bij een boedelbeschrijving die wordt opgesteld naar aanleiding van een nalatenschap zijn niet alleen ertoe gehouden melding te maken van de goederen die tot het vermogen in de strikte zin van de erflater behoren, maar ook van alle goederen die de erflater hen heeft geschonken, alsook van alle andere verrichtingen die een invloed kunnen hebben op de samenstelling van de boedel, ongeacht de motieven die aan de grondslag van die verrichtingen liggen en de loutere omstandigheid dat een erfgenaam voorhoudt dat een geldbedrag dat kort vóór het overlijden van de erflater aan hem werd gestort, ertoe strekte bepaalde kosten van de open te vallen nalatenschap te dekken, ontslaat de partijen bij een boedelbeschrijving niet ervan hiervan aangifte te doen bij de boedelbeschrijving (1). (1) Cass. 22 oktober 2003, AR P.03.1030.F, ECLI:BE:CASS:2003:ARR.20031022.10, RW 2005-2006/9, 345 en noot; S. VAN OVERBEKE, “Meineed bij verzegeling of boedelbeschrijving”, Comm. Straf , pp. 44-46.

- Art. 226 Strafwetboek
- Artt. 1175 en 1183 Gerechtelijk Wetboek

31 mei 2022 P.21.1648.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.5** AC nr. ...

MIJNEN - GROEVEN - GRAVERIJEN

- Vlaams Gewest - Omgevingsvergunning - Opvullen van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten - Opvullen van waterplassen en vijvers - Waterplas die dienst deed als koelbekken voor een industriële installatie - Beoordeling door de rechter - Controle door het Hof

De artikelen 5, 1°, c), en 6, eerste lid, van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (Omgevingsvergunningsdecreet) en artikel 5.2.1, § 6, DABM houden een vergunningsplicht in voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit van de eerste of tweede klasse; die vergunningsplicht is onder meer van toepassing op het geheel of gedeeltelijk opvullen van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten, met inbegrip van waterplassen en vijvers, zoals bedoeld in rubriek 60 van de bijlage 1 bij Vlarem II; de rechter oordeelt onaantastbaar aan de hand van de concrete omstandigheden van de zaak of een bepaalde plaats moet worden beschouwd als een groeve, een graverij, een uitgraving of een andere put, met inbegrip van een waterplas of een vijver, in de zin van rubriek 60 van bijlage 1 bij Vlarem II; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen; de loutere omstandigheid dat een waterplas in het verleden dienstig was als koelbekken voor een industriële installatie, impliceert niet dat die waterplas niet kan vallen onder het toepassingsgebied van rubriek 60 van bijlage 1 bij Vlarem II.

- Rubriek 60 van bijlage 1 Besluit van de Vlaamse Regering 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne

- Art. 5.2.1, § 6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Artt. 5.1°, c), en 6, eerste lid Decr. 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

- Vlaams Gewest - Omgevingsvergunning - Opvullen van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten - Opvullen van waterplassen en vijvers - Aangevoerde gronden met waarden die voldoen aan het Vlarebo-Besluit - Maatregel van herstel in de toestand van vóór het milieumisdrijf - Vrijwaring van het milieu - Beoordeling

De rechter die een beklaagde veroordeelt wegens het zonder omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk opvullen van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten, met inbegrip van waterplassen en vijvers, zoals bedoeld in rubriek 60 van bijlage 1 bij Vlarem II, en het herstel in de oorspronkelijke toestand beveelt door het uitgraven en afvoeren van de opgevoerde gronden, oordeelt niet tegenstrijdig wanneer hij tevens vaststelt dat niet is aangetoond dat de aangevoerde gronden de waarden van het VLAREBO-besluit van 14 december 2007 overschrijden, dit laatste impliceert als zodanig niet dat de voormelde herstelmaatregel niet noodzakelijk kan zijn ter vrijwaring van het milieu.

- Rubriek 60 van bijlage 1 Besluit van de Vlaamse Regering 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne

- Art. 5.2.1, § 6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Artt. 5.1°, c), en 6, eerste lid Decr. 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning

MILIEURECHT

- Vlaams Gewest - Omgevingsvergunning - Opvullen van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten - Opvullen van waterplassen en vijvers - Aangevoerde gronden met waarden die voldoen aan het Vlarebo-Besluit - Maatregel van herstel in de toestand van vóór het milieumisdrijf - Vrijwaring van het milieu - Beoordeling

De rechter die een beklaagde veroordeelt wegens het zonder omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk opvullen van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten, met inbegrip van waterplassen en vijvers, zoals bedoeld in rubriek 60 van bijlage 1 bij Vlarem II, en het herstel in de oorspronkelijke toestand beveelt door het uitgraven en afvoeren van de opgevoerde gronden, oordeelt niet tegenstrijdig wanneer hij tevens vaststelt dat niet is aangetoond dat de aangevoerde gronden de waarden van het VLAREBO-besluit van 14 december 2007 overschrijden, dit laatste impliceert als zodanig niet dat de voormelde herstelmaatregel niet noodzakelijk kan zijn ter vrijwaring van het milieu.

- Rubriek 60 van bijlage 1 Besluit van de Vlaamse Regering 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne
- Art. 5.2.1, § 6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
- Artt. 5.1°, c), en 6, eerste lid Decr. 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

- Vlaams Gewest - Omgevingsvergunning - Interpretatie van een uitvoeringsreglementering - Rubriek 60 van Bijlage 1 Vlarem II - Standpunt van de Minister - Beoordeling van de reglementering door de rechter - Draagwijdte

Bij de beoordeling van de draagwijdte van een bepaling van een uitvoeringsreglementering is de rechter niet gebonden door de interpretatie ervan die na het uitvaardigen van die bepaling wordt verdedigd door leden van de uitvoerende macht, ook al betreft het de minister die bevoegd is voor het departement waartoe die uitvoeringsreglementering behoort, wanneer de rechter die draagwijdte anders beoordeelt dan de minister, miskent hij hierdoor niet het beginsel van de scheiding der machten.

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

- Vlaams Gewest - Omgevingsvergunning - Opvullen van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten - Opvullen van waterplassen en vijvers - Waterplas die dienst deed als koelbekken voor een industriële installatie - Beoordeling door de rechter - Controle door het Hof

De artikelen 5, 1°, c), en 6, eerste lid, van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (Omgevingsvergunningsdecreet) en artikel 5.2.1, § 6, DABM houden een vergunningsplicht in voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit van de eerste of tweede klasse; die vergunningsplicht is onder meer van toepassing op het geheel of gedeeltelijk opvullen van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten, met inbegrip van waterplassen en vijvers, zoals bedoeld in rubriek 60 van de bijlage 1 bij Vlarem II; de rechter oordeelt onaantastbaar aan de hand van de concrete omstandigheden van de zaak of een bepaalde plaats moet worden beschouwd als een groeve, een graverij, een uitgraving of een andere put, met inbegrip van een waterplas of een vijver, in de zin van rubriek 60 van bijlage 1 bij Vlarem II; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen; de loutere omstandigheid dat een waterplas in het verleden dienstig was als koelbekken voor een industriële installatie, impliceert niet dat die waterplas niet kan vallen onder het toepassingsgebied van rubriek 60 van bijlage 1 bij Vlarem II.

- Rubriek 60 van bijlage 1 Besluit van de Vlaamse Regering 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne

- Art. 5.2.1, § 6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Artt. 5.1°, c), en 6, eerste lid Decr. 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

- Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Maatregel van herstel in de toestand van vóór het milieumisdrijf - Last die de herstelmaatregel meebrengt voor de overtreder - Recht op eigendom - Evenredigheid - Beoordeling - Redenen

Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM verbiedt de rechter bij toepassing van artikel 16.6.6 DABM een herstelmaatregel te bevelen die kennelijk onredelijk is; hierbij dient hij na te gaan of het voordeel van de bevolen herstelmaatregel ter vrijwaring en herstel van het milieu opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder; het bevolen herstel moet evenredig zijn met de in concreto vastgestelde aantasting van het milieu en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt; bij afwezigheid van een conclusie over de redelijkheid en evenredigheid van de herstelmaatregel, is de rechter er evenwel niet toe gehouden zijn beslissing in dit verband nader met redenen te omkleden (1). (1) Over de herstelmaatregel in zaken van stedenbouw en ruimtelijke ordening (art. 6.3.1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening) oordeelde het Hof reeds in vergelijkbare zin: "Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM verbiedt de rechter een herstelmaatregel te bevelen die kennelijk onredelijk is. Hierbij dient hij na te gaan of het voordeel van de bevolen herstelmaatregel voor het behoud van een goede ruimtelijke ordening opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder. Het bevolen herstel moet evenredig zijn met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt" (Cass. 5 januari 2021, AR P.20.0736.N, AC 2021, nr. 1, in dezelfde zin Cass. 5 februari 2019, AR P.17.0756.N, AC 2019, nr. 65; Cass. 5 januari 2016, AR P.14.1754.N, AC 2016, nr. 3; Cass. 4 februari 2003, AR P.01.1462.N, AC 2003, nr. 80; Cass. 24 november 2009, AR P.09.0278.N, AC 2009, nr. 689) en "De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of een herstelmaatregel evenredig is met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en of uit de vergelijking tussen het voordeel voor de ruimtelijke ordening dat volgt uit die maatregel en de voor de betrokkene veroorzaakte last niet volgt dat de herstelmaatregel kennelijk onredelijk is. Bij die beoordeling kan de rechter de aard van en de wijze waarop het stedenbouwkundige misdrijf werd gepleegd dat tot de herstelmaatregel aanleiding geeft, het flagrante karakter van het misdrijf en de doelbewustheid waarmee het werd gepleegd, mee in overweging nemen" (Cass. 5 januari 2021, AR P.20.0736.N, AC 2021, nr. 1; Cass. 27 september 2011, AR P.10.2020.N, AC 2011, nr. 500; Cass. 18 december 2001, AR P.99.1548.N, AC 2001, nr. 709). (BDS)

- Art. 16.6.6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

- Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Verbod tot het uitbaten van inrichtingen die aan de oorsprong liggen van het milieumisdrijf - Termijn van het exploitatieverbod - Evenredigheid - Criteria - Beoordeling - Redenen

De in artikel 16.6.5 DABM bepaalde mogelijkheid voor de rechter om, na de partijen te hebben gehoord, bij wijze van veiligheidsmaatregel het verbod uit te spreken om de inrichtingen, die aan de oorsprong van het milieumisdrijf liggen, te exploiteren gedurende de termijnen die hij bepaalt, strekt ertoe de bedreiging voor de mens of het milieu weg te nemen (1); bij gebrek aan een conclusie over de termijn van een in voorkomend geval op te leggen veiligheidsmaatregel, is de rechter die bij toepassing van de voormelde bepaling een exploitatieverbod uitspreekt voor een termijn die hij bepaalt, niet ertoe gehouden de duur van die termijn nader met redenen te omkleden; de rechter kan ter verantwoording van het bij toepassing van artikel 16.6.5 DABM opgelegde exploitatieverbod de bedreiging voor de mens of het milieu afleiden uit het risico dat de beklaagde zijn wederrechtelijke activiteit niet vrijwillig zal stopzetten en een voor de omgeving onomkeerbare toestand wil creëren. (1) Cass. 4 maart 2003, AR P.02.0974.N, AC 2003, nr. 147.

- Art. 16.6.5 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

- Vaststelling van een overtreding van artikel 58bis, 2°, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud - Vaststelling van een rechtvaardigingsgrond - Gevolg

Hoofdstuk VIII van boek I van het Strafwetboek bepaalt de rechtvaardigingsgronden die aan het misdrijf zijn strafbaar karakter ontnemen; de vaststelling van een overtreding van artikel 58bis, 2°, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud heeft dus niet de schuld van de overtreder tot gevolg indien hij zich op een rechtvaardigingsgrond kan beroepen (1). (1) Het OM heeft het tegendeel niet beweerd. Indien het OM tot cassatie concludeerde, dan was dat omdat de rechtbank hem eerder uitspraak leek te hebben gedaan over de wenselijkheid om aan de verweerder, de overtreder, al dan niet de administratieve geldboete op te leggen, en niet omdat zij geoordeeld had dat de feiten door een onoverkomelijke dwaling of een noodtoestand werden verantwoord (zie Cass. 21 maart 2018, AR P.17.0499.F, AC 2018, nr. 195, raadpl. 3° en 4°; Cass. 8 september 2021, AR P.21.0536.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.6) (MNB).

- Art. D217 nieuw Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)
- Art. D195 nieuw Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)
- Art. D164 oud Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)
- Art. D163 oud Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)
- Art. 58bis, 2° Wet 12 juli 1973 op het natuurbehoud : Vlaamse Gewest
- Art. 100 Strafwetboek
- Art. 71 Strafwetboek

8 januari 2025 P.24.0732.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.5** AC nr. ...

- Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Maatregel van herstel in de toestand van vóór het milieumisdrijf - Beoordeling - Controle door het Hof

De maatregelen die de rechter bij toepassing van artikel 16.6.6 DABM kan bevelen, strekken ertoe de door het milieumisdrijf veroorzaakte wederrechtelijke toestand ongedaan te maken door de toestand zoals die bestond vóór het milieumisdrijf zoveel als mogelijk te herstellen teneinde aldus het milieu te vrijwaren; de rechter oordeelt onaantastbaar of de door hem bij toepassing van die bepaling bevolen maatregel noodzakelijk is voor dit herstel; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Over de herstelmaatregel en termijn op basis van art. 16.6.6 Decreet Milieubeleid zie Cass. 11 januari 2022, AR P.21.0373.N, AC 2022, nr. 13.

- Art. 16.6.6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

MISDRIJF

ALGEMEEN. BEGRIP. MATERIEEL EN MOREEL BESTANDDEEL. EENHEID VAN OPZET

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Misdrijf bedoeld in artikel 20, 2°, van de wet van 30 juli 1981 - Bijzonder opzet - Draagwijdte - Wil tot haat aan te zetten - Gewelddadig, boosaardig, openbaar en denigrerend karakter van de uitspraken - Gevolg

Wanneer de rechter jegens de beklaagde het bestaan van de wil tot haat aan te zetten in aanmerking neemt en dit bijzonder opzet in verband brengt met het gewelddadig, boosaardig, openbaar en denigrerend karakter van de uitspraken van de beklaagde, verantwoordt hij naar recht het bestaan van het bijzonder opzet, vereist in artikel 20, 2°, van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden, dat gekenmerkt door de bijzondere wil tot haat of geweld aan te zetten (1). (1) Zie AGwH 11 maart 2009, arrest nr. 40/2009, § B.59.

- Art. 20, 2° Wet 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenophobie ingegeven daden

5 maart 2025 P.24.1625.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.4** AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Begrip - Foltering

Onder foltering, in de zin van de artikelen 417bis, 1°, en 417ter Strafwetboek, wordt elke opzettelijke onmenselijke behandeling verstaan die hevige pijn of ernstig en vreselijk lichamelijk of geestelijk lijden veroorzaakt; de wet bestraft gewelddaden die ten aanzien van het slachtoffer getuigen van een diepe minachting en een volledig misprijzen en waarbij de verwondingen een ernstig en vreselijk lijden hebben veroorzaakt (1). (1) Cass. 4 februari 2009, AR P.08.1776.F, AC 2009, nr. 92, RW 2009-10, 1126 noot S. DE WULF; J. DE HERDT, Fysiek interpersoonlijk geweld, Intersentia, 2014, 549.

- Artt. 417bis, 1°, en 417ter Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0419.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.3** AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Belaging - Moreel bestanddeel - Geestesstoornis die het oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet op het ogenblijk van de feiten en van het vonnis - Invloed - Internering

Het middel dat aanvoert dat de persoon die op het tijdstip van de feiten van belaging die hij heeft gepleegd, leed aan een geestesstoornis die zijn oordeelsvermogen of de controle over zijn daden tenietdoet of ernstig aantast en die op het ogenblik van het vonnis dat zijn internering beveelt, nog steeds bestaat, zonder meer vrijgesproken zou moeten worden omdat hij niet in staat zou zijn geweest de gevolgen van zijn gedrag voor de personen die het slachtoffer hiervan zijn geworden, in te schatten, zodat het morele bestanddeel zou ontbreken, faalt naar recht (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

- Art. 9, § 1 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering
- Art. 442bis Strafwetboek

26 oktober 2022 P.22.0910.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.9** AC nr. ...

DEELNEMING

Deelneming - Artikel 66, derde lid, Strafwetboek - Verstrekken van hulp of bijstand - Voorwaarden - Wetens en willens verlenen van noodzakelijke hulp of bijstand - Kennis van een misdaad of wanbedrijf - Onvoldoende basis voor een schuldigverklaring als deelnemer aan een misdaad of wanbedrijf - Kennis gepaard gaande met een positieve handeling waarmee noodzakelijke hulp of bijstand aan het plegen van de misdaad of wanbedrijf wordt verleend - Inbreuken op de wetgeving inzake verdovende middelen - Productie en verkoop van verdovende middelen - Verlenen van hulp of bijstand aan verschillende misdrijven door eenzelfde gedraging - Daad van deelneming aan de productie van verdovende middelen - Daad van deelneming aan verkoop van verdovende middelen - Draagwijdte - Gevolg

Voor de toepassing van artikel 66, derde lid, Strafwetboek is vereist dat de verstrekte hulp of bijstand wetens en willens werd verleend en dat deze hulp of bijstand noodzakelijk is, zonder dat het daarbij van belang is of die hulp of bijstand groot of klein is en evenmin moet deze deelnemingsgedraging gericht zijn op alle constitutieve bestanddelen van het hoofdmisdrijf, zodat met eenzelfde gedraging hulp of bijstand aan verschillende misdrijven kan worden verleend in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek en derhalve een daad van deelneming aan de productie van verdovende middelen ook een daad van deelneming aan de verkoop van die verdovende middelen kan uitmaken; de enkele omstandigheid dat een persoon kennis heeft of moet hebben gehad van een misdaad of een wanbedrijf, volstaat niet voor zijn schuldigverklaring als deelnemer in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek aan die misdaad of dat wanbedrijf maar die omstandigheid is niet aan de orde wanneer de rechter vaststelt dat de kennis van de betrokkene gepaard gaat met het bewust stellen van een positieve handeling waarmee hij noodzakelijke hulp verleent tot het plegen van de misdaad of het wanbedrijf (1). (1) Cass. 12 maart 2024, AR P.23.1638.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240312.2N.7; Cass. 15 november 2022, AR P.22.0952.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221115.2N.15.

- Art. 2bis Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid
- Art. 66, derde lid Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1374.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.1** AC nr. ...

Deelneming - Artikel 66, Strafwetboek - Inbreuken op de wetgeving inzake verdovende middelen - Verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen - Deelneming aan de productie en de verkoop van verdovende middelen - Berekening van het vermogensvoordeel - Draagwijdte - Gevolg

Opdat de verbeurdverklaring van de in artikel 42, 3°, Strafwetboek vermelde vermogensvoordelen of van de in artikel 43bis, tweede lid, Strafwetboek bedoelde geldwaarde daarvan kan worden uitgesproken tegen degene die als dader, mededader of medeplichtige wordt veroordeeld voor het misdrijf dat de vermogensvoordelen heeft voortgebracht, is niet vereist dat die vermogensvoordelen zijn eigendom zijn of tot zijn vermogen zijn toegetreden, noch dat hij zich heeft verrijkt aangezien die verbeurdverklaring kan worden uitgesproken ongeacht het voordeel dat hij uit het misdrijf heeft gehaald of de bestemming die hij later aan de vermogensvoordelen heeft gegeven; hieruit volgt dat de rechter die een beklaagde schuldig verklaart als deelnemer in de zin van artikel 66 Strafwetboek aan de productie en de verkoop van verdovende middelen ingevolge de terbeschikkingstelling van locaties die noodzakelijk waren voor het plegen van die misdrijven, het vermogensvoordeel van de beklaagde ingevolge die deelneming niet dient te beperken tot de huurgelden die de betrokkene heeft ontvangen maar de rechter dat vermogensvoordeel daarentegen kan berekenen op grond van de totale geraamde opbrengst van de verkoop van de verdovende middelen en lastens de beklaagde de verbeurdverklaring kan bevelen van een deel daarvan, in functie van onder meer het aandeel van de beklaagde in de drugoperatie en zijn bijdrage aan het welslagen ervan.

- Art. 66 Strafwetboek
- Art. 43bis, tweede lid Strafwetboek
- Art. 42, 3° Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1374.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.1** AC nr. ...

Deelneming - Voorwaarden - Reële verzwarende omstandigheden - Afzonderlijke beoordeling voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf - Gevolgen - Diefstal met verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek - Kwalificatie in voorkomend geval verschillend per deelnemer

Om schuldig te worden bevonden aan deelneming aan een misdaad of wanbedrijf moet de dader met name eraan hebben bijgedragen op de door de wet bepaalde wijze; bovendien is het strafbaar karakter van een daad van deelneming afhankelijk van de voltooiing van hetzelfde hoofdmisdrijf; uit artikel 6.1 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (1), en artikel 14.1 IVBPR volgt echter dat het recht op een eerlijk proces vereist dat de reële verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf afzonderlijk worden beoordeeld (2); hieruit volgt, enerzijds, dat wanneer meerdere personen beschuldigd worden van deelneming aan een diefstal met een of meer verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek, het hof van assisen de jury daarover een geïndividualiseerde vraag moet stellen en, anderzijds, dat de kwalificatie bijgevolg per deelnemer kan verschillen afhankelijk van de kwalificaties van de verzwarende omstandigheden die elk van hen welbewust heeft aanvaard of aan de uitvoering waarvan hij heeft deelgenomen (3). (1) Zie EHRM 2 juni 2005, Goktepe t. België, nr. 50372/99, J.T., 2005, 713, en voetnoot P.-P. RENSON, evenals de daaropvolgende arresten Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, AC 2008, nr. 379 (heropening van de rechtspleging) en Cass. 13 april 2010, AR P.10.0005.N, AC 2010, nr. 255, met concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal M. DESWAEF; EHRM 27 maart 2008, Delespesse t. België, 27 maart 2008, N.C. 2008, 260, voetnoot J. ROZIE. (2) Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, hierboven vermeld; zie Cass. 9 april 2019, AR P.18.1305.N, AC 2019, nr. 222, en voetnoot. (3) Het openbaar ministerie heeft aangevoerd dat sinds het Goktepe-arrest de veroordelende beslissing niet langer dezelfde verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf moet vermelden: hoewel dit arrest de theorie van de materiële ontlening van de strafbaarheid en het beginsel van de mededeelbaarheid van de “reële” of “objectieve” verzwarende omstandigheden, die tot dan toe in België ingeburgerd waren, niet formeel verwerpt, veroordeelt het de weigering om de aan de jury gestelde vragen met betrekking tot de verzwarende omstandigheden te individualiseren (zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1625 en de verwijzingen in voetnoot 79; F. LUGENTZ, “Les vols et les extorsions”, in Les infractions, vol. 1, les infractions contre les biens, Larcier, Brussel, 2de uitg., 2016, 149-159). Bovendien oordeelt het Hof van Cassatie voortaan dus dat het recht op een eerlijk proces zoals gewaarborgd door artikel 6 EVRM en artikel 14 IVBPR vereist dat de verzwarende omstandigheden afzonderlijk worden beoordeeld voor elke mededader of medeplichtige, aan wie de verzwarende omstandigheden van het hoofdfeit slechts kunnen worden toegerekend indien hij hiervan kennis had en ze heeft aanvaard (zie Cass. 20 oktober 2020, AR P.20.0781.N, AC 2020, nr. 650, met concl. van advocaat-generaal De Smet). Het OM heeft hieruit afgeleid dat de jegens een beschuldigde bewezen verklaarde verzwarende omstandigheden niet ipso jure toe te rekenen zijn aan de mededaders of medeplichtigen en dat het middel dat geheel uitgaat van een andere rechtsopvatting faalt naar recht.

- Artt. 66, 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek

9 november 2022 P.22.0892.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.5** AC nr. ...

RECHTVAARDIGING EN VERSCHONING

Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaarding - Schulduitsluitingsgronden - Rechtsdwaling - Toestand van onoverkomelijke dwaling - Voorwaarden

Dwaling kan slechts schulduitsluitend zijn als ze onoverkomelijk is, wat betekent dat uit de omstandigheden kan worden afgeleid dat de persoon die zich op de dwaling beroept, heeft gehandeld zoals ieder redelijk en voorzichtig persoon in dezelfde situatie zou hebben gehandeld; de rechter beoordeelt in feite of de beklaagde zich in een toestand van onoverkomelijke dwaling bevond (1); het Hof gaat wel na of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten kon afleiden dat er sprake is van onoverkomelijke dwaling (2); de omstandigheid dat de beklaagde voorhoudt dat de draagwijdte van de strafwet niet duidelijk is, levert als zodanig geen onoverkomelijke dwaling op. (1) Cass. 2 oktober 2018, AR P.17.0854.N, AC 2018, nr. 514; Cass. 18 november 2013, AR S.12.0076.F, AC 2013, nr. 612, met concl. van advocaat-generaal J.M. GENICOT op datum in Pas.; Cass. 28 maart 2012, AR P.11.2083.F, AC 2012, nr. 202; Cass. 12 februari 1985, AC 1984-85, 802; Cass. 6 oktober 1952, AC 1953, 35. Zie S. BRAHY, "De l'effet justificatif de l'erreur en droit pénal", RDP 1976-77, 339-359; C.J. VANHOUDT en W. CALEWAERT, Belgisch strafrecht, Story-Scientia, 1976, II, 401-405; L. DUPONT en R. VERSTRAETEN, Handboek Belgisch strafrecht, Acco, 1990, nrs. 491-502; M. FAURE, "De onoverkomelijke rechtsdwaling in milieustrafzaken", RW 1991-92, 937-950; B. DE SMET, "De onoverkomelijke rechtsdwaling als wapen tegen overregulering en artificiële incriminaties", RW 1992-93, 1288-1295; F. KUTY, Principes généraux du droit pénal belge, Vol. 2, L'infraction pénale, Brussel, Larcier, 2012, 505-522; A. DE NAUW en F. DERUYCK, Overzicht van het Belgisch algemeen strafrecht, Die Keure, 2017, 100-103; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Oud-Turnhout, Gompel&Svacina, 2019, 346-354. (2) Cass. 15 september 2020, AR P.20.0150.N, AC 2020, nr. 537; Cass. 6 september 2017, AR P.17.0489.F, AC 2017, nr. 449, RDPC 2018, 187; Cass. 18 oktober 2016, AR P.14.1969.N, AC 2016, nr. 580 . Zie T. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, Eléments de droit penal, Die Keure, 2019, 179-182.

- Art. 71 Strafwetboek

9 november 2021 P.21.0962.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.11** AC nr. ...

Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaarding - Vaststelling van een overtreding van artikel 58bis, 2°, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud - Vaststelling van een rechtvaardigingsgrond - Gevolg

Hoofdstuk VIII van boek I van het Strafwetboek bepaalt de rechtvaardigingsgronden die aan het misdrijf zijn strafbaar karakter ontnemen; de vaststelling van een overtreding van artikel 58bis, 2°, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud heeft dus niet de schuld van de overtreder tot gevolg indien hij zich op een rechtvaardigingsgrond kan beroepen (1). (1) Het OM heeft het tegendeel niet beweerd. Indien het OM tot cassatie concludeerde, dan was dat omdat de rechtbank hem eerder uitspraak leek te hebben gedaan over de wenselijkheid om aan de verweerder, de overtreder, al dan niet de administratieve geldboete op te leggen, en niet omdat zij geoordeeld had dat de feiten door een onoverkomelijke dwaling of een noodtoestand werden verantwoord (zie Cass. 21 maart 2018, AR P.17.0499.F, AC 2018, nr. 195, raadpl. 3° en 4°; Cass. 8 september 2021, AR P.21.0536.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210908.2F.6) (MNB).

- Art. D217 nieuw Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)

- Art. D195 nieuw Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)

- Art. D164 oud Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)

- Art. D163 oud Milieuwetboek. - Boek 1 : Algemene en gemeenschappelijke bepalingen. - Decretale gedeelte. (vertaling)
- Art. 58bis, 2° Wet 12 juli 1973 op het natuurbehoud : Vlaamse Gewest
- Art. 100 Strafwetboek
- Art. 71 Strafwetboek

8 januari 2025 P.24.0732.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.5 AC nr. ...

SOORTEN

Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Bedrieglijk bewerken van het onvermogen - Opeenvolging in de tijd van de gedragingen waaruit de wil blijkt om aan de twee vereiste voorwaarden te voldoen - Gevolg voor de bevoegdheid van de rechter om de vóór de strafbare periode gepleegde feiten in aanmerking te nemen

De voltooiing van het wanbedrijf van het bedrieglijk bewerken van het onvermogen vereist geen gelijktijdigheid van de gedragingen waaruit, enerzijds, de wil blijkt om zich onvermogend te maken en, anderzijds, de wil om niet aan zijn verplichtingen te voldoen; het is voldoende dat op een bepaald ogenblik de toestand van het bedrieglijk bewerkt onvermogen en het hiermee samenhangende feit van het niet aan zijn verplichtingen voldoen, gelijktijdig bestaan; de aanhangigmaking van de zaak wegens bedrieglijk onvermogen dat volgens de vervolgende partij werd voltrokken vanaf de datum van de rechterlijke beslissing tot vaststelling van de schuld omvat dus de handelingen die, hoewel ze aan die beslissing zijn voorafgegaan, tot doel en tot gevolg hebben gehad dat ze de schuldenaar onvermogend hebben gemaakt (1). (1) “De verwijzingsbeslissing van het onderzoeksgerecht maakt bij de strafrechter een bepaalde feitelijke gedraging aanhangig, maar het staat aan de strafrechter om gelet op de bewoordingen van de verwijzingsbeslissing en in het licht van de gegevens van het strafdossier uit te maken welke feitelijke gedraging wordt bedoeld en daaraan de juiste omschrijving te geven met inbegrip van de datum of de tijdsperiode, waarbij hij zo nodig de in de verwijzingsbeslissing voorlopig bepaalde datum of tijdsperiode voor de bij hem aanhangige gedraging dient aan te passen; de strafrechter mag de datum of de tijdsperiode echter niet zodanig aanpassen dat bij hem een andere feitelijke gedraging wordt aanhangig gemaakt dan die welke met de verwijzingsbeslissing werd bedoeld en bovendien moet bij een aanpassing het recht van verdediging van de partijen in acht worden genomen” (Cass. 26 februari 2013, AR P.11.1665.N, AC 2013, nr. 130).Anderzijds is het bedrieglijk bewerken van het onvermogen een aflopend misdrijf (Cass. 19 november 1985, AR 8954, AC 1985-86, nr. 181) of een voortgezet misdrijf (Cass. 22 december 2004, AR P.04.1341.F, AC 2004, nr. 624) (zie A. DE NAUW en F. KUTY, Manuel de droit pénal spécial, Wolters Kluwer, 2018, nr. 1134; CH. DE VALKENEER, “Des infractions liées à l’état de faillite”, in H.-D. BOSLY en Ch. DE VALKENEER (uitg.) Les infractions – Vol. 1 : les infractions contre les biens, Larcier, 2de uitg., 2016, 235-239).Naast het morele bestanddeel - het bedrieglijk opzet van de schuldenaar (Cass. 15 december 1999, AR P.99.1188.F, AC 1999, nr. 68) - is dit misdrijf “voltooid wanneer de twee voorwaarden die samen het materieel bestanddeel vormen, verenigd zijn, namelijk het bewerken van zijn onvermogen door de schuldenaar en het hierdoor niet voldaan hebben aan zijn verplichtingen, waarbij het onverschillig is welke van beide materiële bestanddelen het andere in tijd voorafging” (Cass. 5 december 2000, AR P.99.0189.N, AC 2000, nr. 667; zie Cass. 23 december 1986, AR 613, AC 1986-87, I, nr. 255; Cass. 19 november 1985, AR 8954, AC 1985-86, I, nr. 181).Hieruit kan worden afgeleid dat het bestreden arrest artikel 490bis Strafwetboek schendt, zie de bepalingen betreffende de aanhangigmaking van de

zaak bij de feitenrechter (artikelen 130, 179 en 182 Wetboek van Strafvordering), met uitsluiting van de materiële bestanddelen van het bewerken van het onvermogen die aan het niet nakomen van de verplichtingen voorafgaan en die, meer bepaald, aan het arrest van het hof van beroep te Bergen voorafgaan, dat de verweerder U. F. veroordeelt tot het vergoeden van de eiseressen en dat het begin van de strafbare periode vormt.(M.N.B.)

- Art. 490bis Strafwetboek

21 december 2022 P.22.0999.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.2** AC nr. ...

Soorten - Allerlei - Pooierschap - Modaliteiten bedoeld in artikel 433quater/1, eerste lid, Strafwetboek - (Geen).cumulatieve voorwaarden

Wat betreft de feiten die voortaan strafbaar zijn gesteld door artikel 433quater/1, bestraft het eerste lid van die bepaling die feiten zodra ze zijn gepleegd, volgens een van de drie daarin bedoelde modaliteiten ; laatstgenoemde modaliteiten zijn dus geen voorwaarden waaraan cumulatief moet worden voldaan om pooierschap te kunnen bestraffen.

- Art. 433quater/1 Strafwetboek

9 april 2025 P.25.0008.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3** AC nr. ...

TOEREKENBAARHEID

Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Materieel element van het misdrijf - Voorwaarden

Een misdrijf kan materieel aan een rechtspersoon worden toegerekend indien de verwezenlijking van het misdrijf hetzij een intrinsiek verband heeft met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn belangen of indien, zoals blijkt uit de concrete omstandigheden, het voor zijn rekening is gepleegd (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Art. 5 Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.13** AC nr. ...

Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Autonome strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Moreel element van het misdrijf - Gedragingen van natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersonen handele - Eén natuurlijke persoon die voor of namens de rechtspersoon handelt - Criminele organisatie - Voorwaarden

Een misdrijf kan moreel aan een rechtspersoon worden toegerekend indien blijkt dat het voor het misdrijf vereiste moreel bestanddeel aanwezig is bij de rechtspersoon; de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een rechtspersoon heeft een autonoom karakter in die zin dat die verantwoordelijkheid geen louter afgeleide is van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersonen handelen; dit autonoom karakter sluit echter niet uit dat bij de beoordeling van de materiële en morele toerekening van het misdrijf rekening wordt gehouden met de gedragingen van de natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersoon handelen, zoals daar onder meer kunnen zijn de organen van de rechtspersoon, werknemers of zij die zonder een officiële functie te vervullen het gedrag van de rechtspersoon bepalen, en dit ongeacht of dit één of meerdere natuurlijke personen betreft; een rechtspersoon als fictieve entiteit handelt immers noodzakelijk door middel van één of meer natuurlijke personen; het autonoom karakter van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een rechtspersoon belet dan ook niet dat de rechter zijn oordeel over de materiële en morele toerekening van een misdrijf aan een rechtspersoon grondt op de gedragingen van één enkele natuurlijke persoon indien uit de concrete gegevens van de zaak blijkt dat die éne natuurlijke persoon het gedrag van de rechtspersoon volledig beheerst; deze principes gelden ook voor de in artikel 324ter Strafwetboek omschreven misdrijven van criminele organisatie (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Artt. 5 en 324bis Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.4** AC nr. ...

Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Autonome strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Moreel element van het misdrijf - Gedragingen van natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersonen handele - Eén natuurlijke persoon die voor of namens de rechtspersoon handelt - Criminele organisatie - Voorwaarden

Een misdrijf kan moreel aan een rechtspersoon worden toegerekend indien blijkt dat het voor het misdrijf vereiste moreel bestanddeel aanwezig is bij de rechtspersoon; de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een rechtspersoon heeft een autonoom karakter in die zin dat die verantwoordelijkheid geen louter afgeleide is van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersonen handelen; dit autonoom karakter sluit echter niet uit dat bij de beoordeling van de materiële en morele toerekening van het misdrijf rekening wordt gehouden met de gedragingen van de natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersoon handelen, zoals daar onder meer kunnen zijn de organen van de rechtspersoon, werknemers of zij die zonder een officiële functie te vervullen het gedrag van de rechtspersoon bepalen, en dit ongeacht of dit één of meerdere natuurlijke personen betreft; een rechtspersoon als fictieve entiteit handelt immers noodzakelijk door middel van één of meer natuurlijke personen; het autonoom karakter van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een rechtspersoon belet dan ook niet dat de rechter zijn oordeel over de materiële en morele toerekening van een misdrijf aan een rechtspersoon grondt op de gedragingen van één enkele natuurlijke persoon indien uit de concrete gegevens van de zaak blijkt dat die éne natuurlijke persoon het gedrag van de rechtspersoon volledig beheerst; deze principes gelden ook voor de in artikel 324ter Strafwetboek omschreven misdrijven van criminele organisatie (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Artt. 5 en 324bis Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.13 AC nr. ...

Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Lidmaatschap van een criminele organisatie - Aanwending van commerciële en andere structuren om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken - Verschil met een structuur zonder rechtspersoonlijkheid - Voorwaarden

Noch de tekst noch de wetgeschiedenis van de artikelen 324bis, eerste lid, en 324ter, § 2 Strafwetboek beletten het oordeel dat de begrippen “meer dan twee personen” in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek en “ieder persoon” in artikel 324ter, § 2, Strafwetboek zowel natuurlijke als rechtspersonen beogen en dat het onderling overleg waarvan sprake in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek kan geschieden tussen natuurlijke personen en rechtspersonen of zelfs tussen rechtspersonen onderling; noch het gegeven dat een rechtspersoon als fictieve entiteit handelt via natuurlijke personen noch het gegeven dat het gedrag van een rechtspersoon kan worden bepaald door het gedrag van één natuurlijke persoon, sluiten de mogelijkheid uit van een overleg in de zin van die bepaling met een of meerdere rechtspersonen; het gegeven dat de aanwending van commerciële of andere structuren om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken een bestanddeel kan zijn van het door artikel 324ter, § 1, Strafwetboek bedoelde misdrijf belet niet dat indien de commerciële of andere structuur een rechtspersoon is, die rechtspersoon een persoon kan zijn als bedoeld met de begrippen “meer dan twee personen” in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek en “ieder persoon” in artikel 324ter, § 2, Strafwetboek; de rechtstoestand van een rechtspersoon die op enige wijze betrokken is bij het misdrijf van criminele organisatie valt niet te vergelijken met een feitelijke structuur zonder rechtspersoonlijkheid die strafrechtelijk niet kan worden aangesproken (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Artt. 5, 324bis en 324ter Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.4 AC nr. ...

Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Lidmaatschap van een criminele organisatie - Aanwending van commerciële en andere structuren om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken - Verschil met een structuur zonder rechtspersoonlijkheid - Voorwaarden

Noch de tekst noch de wetgeschiedenis van de artikelen 324bis, eerste lid, en 324ter, § 2 Strafwetboek beletten het oordeel dat de begrippen "meer dan twee personen" in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek en "ieder persoon" in artikel 324ter, § 2, Strafwetboek zowel natuurlijke als rechtspersonen beogen en dat het onderling overleg waarvan sprake in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek kan geschieden tussen natuurlijke personen en rechtspersonen of zelfs tussen rechtspersonen onderling; noch het gegeven dat een rechtspersoon als fictieve entiteit handelt via natuurlijke personen noch het gegeven dat het gedrag van een rechtspersoon kan worden bepaald door het gedrag van één natuurlijke persoon, sluiten de mogelijkheid uit van een overleg in de zin van die bepaling met een of meerdere rechtspersonen; het gegeven dat de aanwending van commerciële of andere structuren om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken een bestanddeel kan zijn van het door artikel 324ter, § 1, Strafwetboek bedoelde misdrijf belet niet dat indien de commerciële of andere structuur een rechtspersoon is, die rechtspersoon een persoon kan zijn als bedoeld met de begrippen "meer dan twee personen" in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek en "ieder persoon" in artikel 324ter, § 2, Strafwetboek; de rechtstoestand van een rechtspersoon die op enige wijze betrokken is bij het misdrijf van criminele organisatie valt niet te vergelijken met een feitelijke structuur zonder rechtspersoonlijkheid die strafrechtelijk niet kan worden aangesproken (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Artt. 5, 324bis en 324ter Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.13** AC nr. ...

Toerekenbaarheid - Rechtspersonen - Materieel element van het misdrijf - Voorwaarden

Een misdrijf kan materieel aan een rechtspersoon worden toegerekend indien de verwezenlijking van het misdrijf hetzij een intrinsiek verband heeft met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn belangen of indien, zoals blijkt uit de concrete omstandigheden, het voor zijn rekening is gepleegd (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Art. 5 Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.4** AC nr. ...

VERZWARENDE OMSTANDIGHEDEN

Verzwarende omstandigheden - Reële verzwarende omstandigheden - Afzonderlijke beoordeling voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf - Gevolgen - Diefstal met verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek - Kwalificatie in voorkomend geval verschillend per deelnemer

Om schuldig te worden bevonden aan deelneming aan een misdaad of wanbedrijf moet de dader met name eraan hebben bijgedragen op de door de wet bepaalde wijze; bovendien is het strafbaar karakter van een daad van deelneming afhankelijk van de voltooiing van hetzelfde hoofdmisdrijf; uit artikel 6.1 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (1), en artikel 14.1 IVBPR volgt echter dat het recht op een eerlijk proces vereist dat de reële verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf afzonderlijk worden beoordeeld (2); hieruit volgt, enerzijds, dat wanneer meerdere personen beschuldigd worden van deelneming aan een diefstal met een of meer verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek, het hof van assisen de jury daarover een geïndividualiseerde vraag moet stellen en, anderzijds, dat de kwalificatie bijgevolg per deelnemer kan verschillen afhankelijk van de kwalificaties van de verzwarende omstandigheden die elk van hen welbewust heeft aanvaard of aan de uitvoering waarvan hij heeft deelgenomen (3). (1) Zie EHRM 2 juni 2005, Goktepe t. België, nr. 50372/99, J.T., 2005, 713, en voetnoot P.-P. RENSON, evenals de daaropvolgende arresten Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, AC 2008, nr. 379 (heropening van de rechtspleging) en Cass. 13 april 2010, AR P.10.0005.N, AC 2010, nr. 255, met concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal M. DESWAEF; EHRM 27 maart 2008, Delespesse t. België, 27 maart 2008, N.C. 2008, 260, voetnoot J. ROZIE. (2) Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, hierboven vermeld; zie Cass. 9 april 2019, AR P.18.1305.N, AC 2019, nr. 222, en voetnoot. (3) Het openbaar ministerie heeft aangevoerd dat sinds het Goktepe-arrest de veroordelende beslissing niet langer dezelfde verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf moet vermelden: hoewel dit arrest de theorie van de materiële ontlening van de strafbaarheid en het beginsel van de mededeelbaarheid van de “reële” of “objectieve” verzwarende omstandigheden, die tot dan toe in België ingeburgerd waren, niet formeel verwerpt, veroordeelt het de weigering om de aan de jury gestelde vragen met betrekking tot de verzwarende omstandigheden te individualiseren (zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1625 en de verwijzingen in voetnoot 79; F. LUGENTZ, “Les vols et les extorsions”, in Les infractions, vol. 1, les infractions contre les biens, Larcier, Brussel, 2de uitg., 2016, 149-159). Bovendien oordeelt het Hof van Cassatie voortaan dus dat het recht op een eerlijk proces zoals gewaarborgd door artikel 6 EVRM en artikel 14 IVBPR vereist dat de verzwarende omstandigheden afzonderlijk worden beoordeeld voor elke mededader of medeplichtige, aan wie de verzwarende omstandigheden van het hoofdfeit slechts kunnen worden toegerekend indien hij hiervan kennis had en ze heeft aanvaard (zie Cass. 20 oktober 2020, AR P.20.0781.N, AC 2020, nr. 650, met concl. van advocaat-generaal De Smet). Het OM heeft hieruit afgeleid dat de jegens een beschuldigde bewezen verklaarde verzwarende omstandigheden niet ipso jure toe te rekenen zijn aan de mededaders of medeplichtigen en dat het middel dat geheel uitgaat van een andere rechtsopvatting faalt naar recht.

- Artt. 66, 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek

9 november 2022 P.22.0892.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.5** AC nr. ...

NATIONALITEIT

- Bedrieglijke verkrijging van de nationaliteit - Vervallenverklaring van de nationaliteit - Risico op staatloosheid - Voorwaarde voor de vervallenverklaring van de nationaliteit - Wet 25 april 2014 - Kwalificatie van de wet

In zoverre de wet van 25 april 2014 de inhoud van artikel 23/1, § 2, WBN verduidelijkt, is ze een uitleggingswet (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Art. 23/1 WBN, vóór de wijziging ervan door de wet van 25 april 2014.

- Art. 23/1 Wetboek van de Belgische nationaliteit

13 maart 2025 C.23.0399.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250313.1F.4** AC nr. ...

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER

- Strafzaken - Vonnisgerechten - Redelijke termijn - Eenvoudige strafzaak - Afhandeling van de zaak in hoger beroep met een vertraging van ongeveer één jaar - Geen vertraging in de overige fases van berechting - Oordeel dat de redelijke termijn niet is overschreden - Toelaatbaarheid

Gelet op de vaststelling door het bestreden vonnis dat de strafvervolging bij de afhandeling in hoger beroep gedurende ongeveer één jaar heeft stilgelegen, zonder dat daarvoor enige verantwoording wordt gegeven, kunnen de appelrechters niet wettig oordelen dat de procedure tijdens de afzonderlijke fases relatief snel is verlopen en dat de redelijke termijn niet is overschreden (1). (1) In dezelfde zin zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1384.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220125.2N.7 (verkeerszaak, meer dan een jaar tussen de dagvaarding in hoger beroep en het vonnis in hoger beroep, miskenning van de redelijke termijn) en Cass. 7 februari 2023, AR P.22.1394.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230207.2N.3 (verkeerszaak, negen maanden tussen de laatste onderzoeksdaad als stuitingsdaad (oud art. 22 V.T. Sv.) en de dagvaarding in eerste aanleg, miskenning van de redelijke termijn). In de andere zin zie Cass. 18 september 2024, AR P.24.0443.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240918.2F.2 (verkeerszaak, snelle afhandeling in eerste aanleg (twee maanden) en in hoger beroep (twee maanden), maar vertraging van 16 maanden tussen akte van hoger beroep en dagvaarding in hoger beroep). Het Hof nam in deze zaak AR P.24.0443.F aan dat de redelijke termijn kan zijn nageleefd ondanks een vertraging van meer dan één jaar tussen de akte van hoger beroep en de inleidende zitting, rekening houdend met onder meer de snelheid van de procedure in eerste aanleg en de houding van de beklaagde. Het OM was in deze zaak AR P.24.0918.N van mening dat het bestreden vonnis naar recht was verantwoord, en het tweede middel niet gegrond voorkomt. (BDS)

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.0918.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.1** AC nr. ...

- Strafzaken - Vlaams Gewest - Omgevingsvergunning - Opvullen van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten - Opvullen van waterplassen en vijvers - Waterplas die dienst deed als koelbekken voor een industriële installatie - Criteria van beoordeling - Controle door het Hof

De artikelen 5, 1°, c), en 6, eerste lid, van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (Omgevingsvergunningsdecreet) en artikel 5.2.1, § 6, DABM houden een vergunningsplicht in voor de exploitatie van een ingedeelde inrichting of activiteit van de eerste of tweede klasse; die vergunningsplicht is onder meer van toepassing op het geheel of gedeeltelijk opvullen van groeven, graverijen, uitgravingen en andere putten, met inbegrip van waterplassen en vijvers, zoals bedoeld in rubriek 60 van de bijlage 1 bij Vlarem II; de rechter oordeelt onaantastbaar aan de hand van de concrete omstandigheden van de zaak of een bepaalde plaats moet worden beschouwd als een groeve, een graverij, een uitgraving of een andere put, met inbegrip van een waterplas of een vijver, in de zin van rubriek 60 van bijlage 1 bij Vlarem II; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen; de loutere omstandigheid dat een waterplas in het verleden dienstig was als koelbekken voor een industriële installatie, impliceert niet dat die waterplas niet kan vallen onder het toepassingsgebied van rubriek 60 van bijlage 1 bij Vlarem II.

- Rubriek 60 van bijlage 1 Besluit van de Vlaamse Regering 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne

- Art. 5.2.1, § 6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Artt. 5.1°, c), en 6, eerste lid Decr. 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

- Strafzaken - Deelneming - Artikel 66, derde lid, Strafwetboek - Verstrekken van hulp of bijstand - Voorwaarden - Wetens en willens verlenen van noodzakelijke hulp of bijstand - Kennis van een misdaad of wanbedrijf - Onvoldoende basis voor een schuldigverklaring als deelnemer aan een misdaad of wanbedrijf - Kennis gepaard gaande met een positieve handeling waarmee noodzakelijke hulp of bijstand aan het plegen van de misdaad of wanbedrijf wordt verleend - Inbreuken op de wetgeving inzake verdovende middelen - Productie en verkoop van verdovende middelen - Verlenen van hulp of bijstand aan verschillende misdrijven door eenzelfde gedraging - Daad van deelneming aan de productie van verdovende middelen - Daad van deelneming aan verkoop van verdovende middelen - Draagwijdte - Gevolg

Voor de toepassing van artikel 66, derde lid, Strafwetboek is vereist dat de verstrekte hulp of bijstand wetens en willens werd verleend en dat deze hulp of bijstand noodzakelijk is, zonder dat het daarbij van belang is of die hulp of bijstand groot of klein is en evenmin moet deze deelnemingsgedraging gericht zijn op alle constitutieve bestanddelen van het hoofdmisdrijf, zodat met eenzelfde gedraging hulp of bijstand aan verschillende misdrijven kan worden verleend in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek en derhalve een daad van deelneming aan de productie van verdovende middelen ook een daad van deelneming aan de verkoop van die verdovende middelen kan uitmaken; de enkele omstandigheid dat een persoon kennis heeft of moet hebben gehad van een misdaad of een wanbedrijf, volstaat niet voor zijn schuldigverklaring als deelnemer in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek aan die misdaad of dat wanbedrijf maar die omstandigheid is niet aan de orde wanneer de rechter vaststelt dat de kennis van de betrokkene gepaard gaat met het bewust stellen van een positieve handeling waarmee hij noodzakelijke hulp verleent tot het plegen van de misdaad of het wanbedrijf (1). (1) Cass. 12 maart 2024, AR P.23.1638.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240312.2N.7; Cass. 15 november 2022, AR P.22.0952.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221115.2N.15.

- Art. 2bis Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid
- Art. 66, derde lid Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1374.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.1** AC nr. ...

- Vlaamse Wooncode - Sociale woning - Vereiste van bewoning - Hoofdverblijfplaats - Begrippen - Controle op de wettigheid van motieven door het Hof

Artikel 92, § 3, 1°, Vlaamse Wooncode, thans artikel 6.20, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Wonen van 2021, bepaalt dat de huurder van een sociale woning de verplichting moet naleven in de sociale huurwoning zijn hoofdverblijfplaats te hebben en er gedomicilieerd te zijn, waarbij het niet-nakomen van die verplichting strafbaar is ingevolge artikel 102bis, § 9, 1°, Vlaamse Wooncode (1); uit de artikelen 2, § 1, 10°, en 1.3, § 1, 21° van de Vlaamse Wooncode volgt dat voor de toepassing van de Vlaamse Wooncode de hoofdverblijfplaats de woning is waar een gezin of een alleenstaande effectief en gewoonlijk verblijft; de rechter oordeelt onaantastbaar op basis van de gegevens van het strafdossier en de hem overgelegde gegevens of de huurder van een sociale woning zijn hoofdverblijfplaats heeft in de door hem gehuurde sociale woning, dit wil zeggen dat hij er effectief en gewoonlijk verblijft; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen. (1) Zie T. VANDROMME, “Domiciliefraude in de sociale huur”, in Comm. Sr., Kluwer, 2017, 22p.

- Artt. 1.3, § 1, 21°, 2, § 1, 10°, 92, § 3, 1°, en 102bis, § 9, 1° Decreet Vlaams Parlement 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode

9 november 2021 P.21.0804.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.2** AC nr. ...

- Hoger beroep - Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Hoger beroep van de beklaagde - Ontbreken van een grief over de schuld - Aanbrengen van een nieuw element van na het grievenschrift dat een weerslag heeft op de schuldvraag - Ambtshalve aanvoeren van grieven - Arrest nr. 67/2019 van het Grondwettelijk Hof - Voorwaarden waaraan het ‘nieuw element’ moet voldoen als ambtshalve

middel van openbare orde - Voorzienbaarheid van het nieuw element door de appellant - Controle op de wettigheid van motieven door het Hof

Uit het arrest 67/2019 van het Grondwettelijk Hof van 16 mei 2019 volgt dat wanneer de schuldvraag niet in het verzoekschrift of in het grievenformulier werd aangeduid en een nieuw element opduikt, de appelrechter enkel ambtshalve een middel van openbare orde kan opwerpen met betrekking tot het gegeven dat de bij hem aanhangig gemaakte feiten geen misdrijf zijn, als dat element voldoet aan de volgende cumulatieve voorwaarden: 1° het gegeven is opgedoken na het verstrijken van de beroepstermijn; 2° enkel de appelrechter heeft van dat element kennis kunnen nemen, met uitsluiting van de eerste rechter; 3° het opduiken van het element kon niet worden voorzien, zodat de appellant het niet in eerste aanleg heeft kunnen aanvoeren en daarmee evenmin rekening heeft kunnen houden in het verzoekschrift in hoger beroep of in het grievenformulier en 4° het element blijkt voldoende waarschijnlijk of doorslaggevend te zijn om als grondslag voor een nieuw middel te kunnen dienen dat kan aantonen dat de feiten geen misdrijf zijn (1); de appelrechter beoordeelt onaantastbaar of het aangevoerde "nieuw element" aan die voorwaarden voldoet; het Hof gaat wel na of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten wettig heeft kunnen afleiden dat er al dan niet sprake is van een "nieuw element" in de voormelde zin; uit de enkele omstandigheid dat een bewijselement reeds bestond op het ogenblik van de vaststellingen van de verbalisanten, kan niet worden afgeleid dat de appellant het opduiken van dit element kon voorzien, het in eerste aanleg kon aanvoeren en daarmee rekening kon houden bij het bepalen van de grieven bij toepassing van artikel 204 Wetboek van Strafvordering; dit laatste zal immers maar het geval zijn wanneer vaststaat dat de appellant uiterlijk tijdens de beroepstermijn op de hoogte was of minstens kon zijn van het bestaan van dat bewijselement. (1) GwH 16 mei 2019, arrest 67/2019, RW 2019-20, 692, JT 2019, 612, NJW 2019, 888 noot R. VAN HERPE; Cass. 17 maart 2020, AR P.19.1118.N, AC 2020, nr. 193; Cass. 29 mei 2019, AR P.18.0636.F, AC 2019, nr. 334, JT 2019, 612 noot C. YURT, "Quelque chose de nouveau sous le soleil pénal". Zie ook S. VAN OVERBEKE, "Het Grondwettelijk Hof en het grievenstelsel in strafzaken: knuppeltjes in het hoenderhok", RW 2019-20, 683-696; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procedure pénale, Die Keure, 2021, 1722-1723.

- Artt. 204 en 210 Wetboek van Strafvordering

9 november 2021 P.21.0342.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.12** AC nr. ...

- Herhaling - Vaststelling van de staat van herhaling - Bewijs - Bewijslast - Openbaar ministerie - Vormen - Artikel 29ter Wegverkeerswet

De rechter kan een toestand van herhaling maar aannemen als hij vaststelt dat de bestanddelen voor die herhaling en de daarvoor geldende voorwaarden verenigd zijn en het bewijs daarvoor dient te blijken uit de aan de rechter overgelegde en voor de partijen beschikbare stukken, waarbij het openbaar ministerie als vervolgende partij de bewijslast draagt voor het voldaan zijn aan de voorwaarden voor de toestand van herhaling; het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft maar het bewijs van het bestaan van een vroegere veroordeling en van het kracht van gewijsde hebben van die beslissing kan door het openbaar ministerie ook met andere middelen worden geleverd waarbij de afwezigheid van betwisting door de beklaagde op dit punt in aanmerking kan worden genomen en het aan de rechter staat te oordelen of het openbaar ministerie slaagt in zijn bewijslast (1). (1) Cass. 10 mei 2022, AR P.22.0193.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220510.2N.6.

- Art. 29ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

31 mei 2022 P.22.0458.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.13** AC nr. ...

- Wegverkeer - Wegverkeerswet - Artikel 42 - Verval uitgesproken wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid - Voorwaarden

De feitenrechter oordeelt onaantastbaar op grond van de hem overgelegde feitelijke gegevens of een beklaagde lichamelijk of geestelijk ongeschikt is om een motorvoertuig te besturen en de vaststelling van een dergelijke ongeschiktheid vereist niet noodzakelijk een voorafgaande veroordeling wegens het veroorzaken van een verkeersongeval met lichamelijk letsel of wegens het besturen van een voertuig onder invloed van alcohol of drugs noch het bestaan van een verslag van een medisch deskundige, hoewel dit in het licht van de omstandigheden van de zaak aangewezen kan zijn.

- Art. 42 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

31 mei 2022 P.22.0211.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.8** AC nr. ...

- Strafzaken - Veroordeling in eerste aanleg - Bijstand van een raadsman - Hoger beroep ingesteld door verklaring aan de gevangenisdirecteur - Grievenformulier - Informatie over het grievenformulier - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Indien de gedetineerde beklaagde op het ogenblik van het instellen van het hoger beroep of tijdens de in artikel 203, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijn wordt bijgestaan door een raadsman, kan er redelijkerwijze worden aangenomen dat die raadsman hem ter zake heeft voorgelicht; uit artikel 6.1 EVRM en het door die bepaling gewaarborgde recht van toegang tot de rechter volgt voor de overheid in de regel niet de verplichting om een beklaagde die tijdens de procedure in eerste aanleg werd bijgestaan door een raadsman en die kennis heeft gekregen van de beroepen beslissing, alle vormvereisten voor het hoger beroep tegen die beslissing, waaronder de voorgeschreven verplichting om tijdig nauwkeurig bepaalde grieven in te dienen, ter kennis te brengen of toe te lichten en dat geldt ook voor de griffie van de gevangenis die aan de gedetineerde beklaagde een in te vullen grievenformulier ter beschikking stelt; het appelgerecht oordeelt onaantastbaar op grond van de concrete gegevens van de zaak of de gedetineerde beklaagde op de hoogte was of kon zijn van de verplichting om tijdig een grievenschrift in te dienen.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 1, eerste lid Wet 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen
- Artt. 203, § 1, eerste lid, en 204 Wetboek van Strafvordering

31 mei 2022 P.22.0182.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.3** AC nr. ...

- Strafzaken - Straf - Verbeurdverklaring - Onredelijk zware straf - Motivering - Draagwijdte - Gevolg

De rechter dient enkel uitdrukkelijk vast te stellen dat hij door het uitspreken van de bijzondere verbeurdverklaring van een zaak die heeft gediend of was bestemd om een misdaad of een wanbedrijf te plegen of er het voorwerp van uitmaakt geen onredelijk zware straf oplegt, indien hij daartoe door de veroordeelde wordt uitgenodigd en het komt dan ook de veroordeelde toe de gegevens aan te reiken welke de rechter in staat moeten stellen die beoordeling te maken; de rechter oordeelt onaantastbaar of hij door het bevelen van deze verbeurdverklaring aan de veroordeelde een onredelijk zware straf oplegt en bij die beoordeling kan hij onder meer rekening houden met de aard en de zwaarwichtigheid van de bewezen verklaarde misdrijven, de nagestreefde verrijking, de rol van de veroordeelde bij de feiten, zijn persoonlijkheid en zijn vermogenstoestand, zonder dat het noodzakelijk is dat hij al die toetsingscriteria in zijn beoordeling betrekt en uit het enkele gegeven dat een veroordeelde wijst op de financiële gevolgen die een verbeurdverklaring voor hem heeft, volgt niet dat de rechter moet aannemen dat die verbeurdverklaring een onredelijk zware straf inhoudt.

- Artt. 42, 1°, en 505, derde en zesde lid Strafwetboek

31 mei 2022 P.22.0055.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.2** AC nr. ...

- Strafzaken - Verbeterende beslissing - Voorwaarden - Artikel 794 Gerechtelijk Wetboek - Kennelijke leemte - Beslissing blijkend uit de redenen van het vonnis of arrest maar niet hernomen in het beschikkend gedeelte ervan - Verbetering - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Artikel 794 Gerechtelijk Wetboek bepaalt onder meer dat het gerecht dat de beslissing heeft gewezen te allen tijde ambtshalve of op verzoek van een partij elke kennelijke rekenfout of verschrijving of kennelijke leemte, andere dan het in artikel 794/1 Gerechtelijk Wetboek bepaalde verzuim, kan verbeteren, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen en dat de verbetering steun moet vinden in de wet, het dossier van de rechtspleging of de stavingsstukken die werden voorgelegd aan de rechter die de te verbeteren beslissing heeft uitgesproken; een kennelijke leemte in de zin van die bepaling kan erin bestaan dat een beslissing die blijkt uit de redenen van het te verbeteren vonnis of arrest niet werd hernomen in het beschikkend gedeelte ervan aangezien elke beslissing van de rechter over een betwisting of een vordering een beschikkend gedeelte inhoudt, ongeacht de plaats van die beslissing in de tekst van het vonnis of het arrest; de rechter oordeelt onaantastbaar of het beschikkend gedeelte van een vonnis of arrest niet een beslissing herhaalt die nochtans blijkt uit de redenen ervan en aldus een kennelijke leemte bevat, die hij mag en moet verbeteren zonder dat hij daardoor de erin bevestigde rechten uitbreidt, beperkt of wijzigt (1). (1) Cass. 21 november 2023, AR P.23.1509.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231121.2N.15. C. VAN SEVEREN, “Art. 794 Ger.W.”, in Comm. Ger. Afl. 117, p. 16, nr. 13.

- Art. 794 Gerechtelijk Wetboek

28 januari 2025 P.24.0592.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.12** AC nr. ...

- Schulduitsluitingsgrond - Rechtsdwaling - Toestand van onoverkomelijke dwaling - Controle op de wettigheid van motieven door het Hof

Dwaling kan slechts schulduitsluitend zijn als ze onoverkomelijk is, wat betekent dat uit de omstandigheden kan worden afgeleid dat de persoon die zich op de dwaling beroept, heeft gehandeld zoals ieder redelijk en voorzichtig persoon in dezelfde situatie zou hebben gehandeld; de rechter beoordeelt in feite of de beklaagde zich in een toestand van onoverkomelijke dwaling bevond (1); het Hof gaat wel na of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten kon afleiden dat er sprake is van onoverkomelijke dwaling (2); de omstandigheid dat de beklaagde voorhoudt dat de draagwijdte van de strafwet niet duidelijk is, levert als zodanig geen onoverkomelijke dwaling op. (1) Cass. 2 oktober 2018, AR P.17.0854.N, AC 2018, nr. 514; Cass. 18 november 2013, AR S.12.0076.F, AC 2013, nr. 612, met concl. van advocaat-generaal J.M. GENICOT op datum in Pas.; Cass. 28 maart 2012, AR P.11.2083.F, AC 2012, nr. 202; Cass. 12 februari 1985, AC 1984-85, 802; Cass. 6 oktober 1952, AC 1953, 35. Zie S. BRAHY, “De l’effet justificatif de l’erreur en droit pénal”, RDP 1976-77, 339-359; C.J. VANHOUDT en W. CALEWAERT, Belgisch strafrecht, Story-Scientia, 1976, II, 401-405; L. DUPONT en R. VERSTRAETEN, Handboek Belgisch strafrecht, Acco, 1990, nrs. 491-502; M. FAURE, “De onoverkomelijke rechtsdwaling in milieustrafzaken”, RW 1991-92, 937-950; B. DE SMET, “De onoverkomelijke rechtsdwaling als wapen tegen overregulering en artificiële incriminaties”, RW 1992-93, 1288-1295; F. KUTY, Principes généraux du droit pénal belge, Vol. 2, L’infraction pénale, Brussel, Larcier, 2012, 505-522; A. DE NAUW en F. DERUYCK, Overzicht van het Belgisch algemeen strafrecht, Die Keure, 2017, 100-103; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Oud-Turnhout, Gompel&Svacina, 2019, 346-354. (2) Cass. 15 september 2020, AR P.20.0150.N, AC 2020, nr. 537; Cass. 6 september 2017, AR P.17.0489.F, AC 2017, nr. 449, RDPC 2018, 187; Cass. 18 oktober 2016, AR P.14.1969.N, AC 2016, nr. 580 . Zie T. MOREAU en D. VANDERMEERSCH, Eléments de droit penal, Die Keure, 2019, 179-182.

- Art. 71 Strafwetboek

9 november 2021 P.21.0962.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.11 AC nr. ...

- Strafzaken - Recht op bijstand van advocaat - Verhoor van een inverdenkinggestelde - Inverdenkinggestelde aangehouden om andere reden - Recht op toegang tot een advocaat - Beoordeling door de rechter - Toetsing door het Hof

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze of er tussen de ontvangst van de uitnodiging en het verhoor in het geval van de betrokkene, gelet op zijn mogelijke kwetsbaarheid, voldoende tijd was om een overleg met een advocaat aan te vragen, dat overleg daadwerkelijk te hebben en de aanwezigheid van de advocaat tijdens het verhoor te regelen, terwijl het Hof nagaat of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die hiermee geen verband houden of die op grond hiervan niet kunnen worden verantwoord.

- Art. 47bis, § 3 Wetboek van Strafvordering

20 oktober 2022 P.22.0679.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221020.2F.11 AC nr. ...

- Artikel 5.1.a EVRM - Draagwijdte - Verbod om een effectieve gevangenisstraf op te leggen (geen)

Artikel 5.1.a EVRM sluit van het recht op vrijheid de personen uit die regelmatig zijn opgesloten na hun veroordeling door een bevoegde rechtbank; die bepaling verbiedt de feitenrechter niet een effectieve gevangenisstraf op te leggen wanneer een dergelijke straf volgens zijn onaantastbare beoordeling onontbeerlijk is om de individuele en collectieve doelstellingen van de vervolging te waarborgen.

12 februari 2025 P.24.1492.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.2 AC nr. ...

- Misdrijf bedoeld in artikel 20, 2°, van de wet van 30 juli 1981 - Gedrag of uitspraken die een aanzetting tot rassenhaat of -geweld vormen - Onaantastbare beoordeling van de feitenrechter op grond van de concrete omstandigheden van de zaak - Toezicht door het Hof

Artikel 20, 2°, van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden bestraft degene die in een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden aanzet tot haat of geweld jegens een persoon wegens een van de beschermde criteria, namelijk de nationaliteit, een vermeend ras, de huidskleur, de afkomst of de nationale of etnische oorsprong; de feitenrechter beoordeelt op onaantastbare wijze, op grond van de concrete gegevens van de zaak, of een gedrag of uitspraken een aanzetting tot haat of geweld vormen in de zin van die bepaling, waarbij het Hof enkel nagaat of hij die beslissing wettig uit zijn vaststellingen heeft kunnen afleiden.

- Art. 20, 2° Wet 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenophobie ingegeven daden

5 maart 2025 P.24.1625.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.4 AC nr. ...

- Ongedaan verzet - Artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering - Wettige reden van verschoning - Beoordeling door de feitenrechter - Toetsing door het Hof - Draagwijdte - Strafzaken

De wet laat de beoordeling van de omstandigheden die door de verzetdoende partij wordt aangevoerd als wettige reden van verschoning in de zin van artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering, over aan de onaantastbare beoordeling van de feitenrechter; het Hof van Cassatie kan enkel nagaan of de rechter, uit zijn vaststellingen, geen gevolgen heeft afgeleid die daarmee geen verband houden of op grond daarvan onmogelijk te verantwoorden zijn (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1648.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.7** AC nr. ...

- Bepaling van het eindpunt van de incriminatieperiode - Controle op de wettigheid van motieven door het Hof - Strafzaken - Dagvaarding - Incriminatieperiode - Omschrijving van een bepaalde dag 'tot heden'

Het staat aan het vonnisgerecht om indien in een dagvaarding, welke geldt als akte van aanhangigmaking van de strafvordering bij het vonnisgerecht, een incriminatieperiode als einddatum "heden" vermeldt, op basis van die akte van aanhangigmaking en de eraan ten grondslag liggende stukken van het strafdossier die einddatum te bepalen, uit geen enkele bepaling volgt dat het vonnisgerecht in een dergelijk geval als einddatum van de incriminatieperiode noodzakelijk de datum van het bevel tot dagvaarding moet aannemen; het Hof gaat wel na of het vonnisgerecht uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

- Art. 182 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.a Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.0970.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.9** AC nr. ...

- Strafzaken - Straf - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Artikel 43bis, zevende lid, Strafwetboek - Onredelijk zware straf - Vermindering van het bedrag van de vermogensvoordelen of van de geraamde geldwaarde ervan - Beoordeling door de rechter - Gegevens aan te reiken door de veroordeelde - Draagwijdte - Gevolg

Artikel 43bis, zevende lid, Strafwetboek bepaalt dat de rechter zo nodig het bedrag van de in artikel 42, 3°, bedoelde vermogensvoordelen of van de in het tweede lid bedoelde geldwaarde vermindert om de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen; de rechter oordeelt daarover onaantastbaar, maar het komt aan de veroordeelde toe de gegevens aan te reiken die de rechter in staat moeten stellen te beoordelen in welke mate het bevelen van de vermelde verbeurdverklaring een onredelijke straf voor een beklaagde inhoudt (1). (1) Cass. 26 januari 2021, AR P.20.1283.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210126.2N.5, met concl. van advocaat-generaal D. SCHOETERS.

- Art. 43bis, zevende lid Strafwetboek
- Art. 42, 3° Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1374.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.1** AC nr. ...

- Internering - Artikel 9, § 2, Interneringswet - Uitvoering van een forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek - Forensisch psychiatrisch onderzoek bevolen in een andere strafprocedure - Draagwijdte - Gevolg

Krachtens artikel 9, § 2, Interneringswet beslist de rechter over de internering na uitvoering van het in artikel 5 bedoelde forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek of de actualisatie van een eerder uitgevoerd deskundigenonderzoek en krachtens artikel 5, § 3, tweede lid, van die wet kan een actualisering van het deskundigenonderzoek worden gevraagd wanneer dit nodig wordt geacht; uit deze bepalingen en hun wetsgeschiedenis volgt niet dat de rechter telkens hij in een bepaalde strafprocedure overweegt een internering te bevelen in het kader van die strafprocedure steeds een deskundigenonderzoek moet bevelen of de actualisatie van een reeds in die procedure uitgevoerd deskundigenonderzoek en de rechter kan zich ook baseren op een forensisch psychiatrisch deskundigenonderzoek dat is bevolen in een andere strafprocedure en de rechter beoordeelt de geestestoestand van een persoon wiens internering wordt gevorderd onaantastbaar op grond van de regelmatig tijdens het debat overgelegde gegevens, zonder dat hij door de besluiten van een forensisch psychiatrisch deskundigenverslag is gebonden (1). (1) Cass. 11 oktober 2017, AR P.17.0784.F, AC 2017, nr. 550; K. HANOULLE, "Potpourri III als sluitstuk van de nieuwe interneringswetgeving", NC 2016/5, 392.

- Artt. 5 en 9, § 2 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

23 november 2021 P.21.0888.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.2** AC nr. ...

- Strafzaken - Witwassen - Misdrijf bedoeld in artikel 505, eerste lid, 3°, Strafwetboek - Vereist bijzonder opzet - Opzet om de oorsprong van de gelden onopspoorbaar te maken - Onaantastbare beoordeling door de rechter - Toezicht door het Hof

Hoewel de storting van contant geld op een bankrekening de omzetting van fysiek geld in giraal geld inhoudt, kan die daad enkel worden bestraft als witwassen in de zin van artikel 505, eerste lid, 3°, Strafwetboek, indien de storter, door die omzetting, de oorsprong van de gelden onopspoorbaar heeft willen maken; de feitenrechter beoordeelt op onaantastbare wijze het bestaan van dit opzet, waarbij het Hof evenwel nagaat of hij uit zijn vaststellingen de door hem in aanmerking genomen strafrechtelijke kwalificatie heeft kunnen afleiden.

- Art. 505, eerste lid, 3° Strafwetboek

19 februari 2025 P.24.1502.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250205.2F.9** AC nr. ...

- Strafzaken - Vonnisgerechten - Redelijke termijn - Criteria - Beoordeling - Controle op de wettigheid van motieven door het Hof

Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of de redelijke termijn waarbinnen over een tegen een beklaagde ingestelde strafvervolging overeenkomstig artikel 6.1 EVRM moet zijn beslist, is overschreden; bij die beoordeling houdt de rechter rekening met de complexiteit van de zaak, de houding van de beklaagde, de houding van de met opsporing, vervolging en berechting belaste overheden en het belang dat de zaak heeft voor de beklaagde; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 16 januari 2024, AR P.23.1078.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240116.2N.11, RW 2024-25, 217; Cass. 28 september 2021, AR P.21.0653.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.11, T. Strafr. 2022, 52 noot P. HOET: Over deze criteria over de redelijke termijn van de strafprocedure, die ook zijn na te leven in eenvoudige zaken zie o.a. Cass. 28 november 2023, AR P.23.0696.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231128.2N.14; Cass. 20 juni 2023, AR P.23.0468.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230620.2N.9; Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1384.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220125.2N.7, NC 2022, 65, T. Strafr. 2022, 109, RW 2021-22, 1621, RABG 2022, 643, JT 2022, 174 noot C. YURT; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY et D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, la Charte, 2021, 51-65.

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.0918.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.1** AC nr. ...

- Natuurbehoud - Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Maatregel van herstel in de toestand van vóór het milieumisdrijf - Controle door het Hof

De maatregelen die de rechter bij toepassing van artikel 16.6.6 DABM kan bevelen, strekken ertoe de door het milieumisdrijf veroorzaakte wederrechtelijke toestand ongedaan te maken door de toestand zoals die bestond vóór het milieumisdrijf zoveel als mogelijk te herstellen teneinde aldus het milieu te vrijwaren; de rechter oordeelt onaantastbaar of de door hem bij toepassing van die bepaling bevolen maatregel noodzakelijk is voor dit herstel; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Over de herstelmaatregel en termijn op basis van art. 16.6.6 Decreet Milieubeleid zie Cass. 11 januari 2022, AR P.21.0373.N, AC 2022, nr. 13.

- Art. 16.6.6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

- Strafzaken - Samenvoeging van zaken - Noodzaak van een goede rechtsbedeling

De rechter oordeelt onaantastbaar of de noodzaak van een goede rechtsbedeling de samenvoeging van meerdere zaken vereist (1). (1) Cass. 11 februari 2015, AR P.14.1706.F, AC 2015, nr. 101; Cass. 9 juni 1999, AR P.99.0231.F, AC 1999, nr. 340; Cass. 2 februari 1982, AC 1981-82, 719. M.-A BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procedure pénale, Die Keure, 2021, 1295-1297.

24 mei 2022 P.22.0174.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.9** AC nr. ...

- Strafzaken - Onregelmatig verkregen bewijs - Gebruik in strijd met recht op een eerlijk proces - Antigoon criteria - Subcriteria bij de beoordeling van het criterium van het recht op een eerlijk proces - Overzicht - Grove onachtzaamheid die daardoor

moet gelijk gesteld worden met een opzettelijke onregelmatigheid - Draagwijdte - Vaststelling dat andere wettelijke verplichtingen voor de bewijsgaring zijn nageleefd - Gevolg

Overeenkomstig artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering oordeelt de rechter onaantastbaar of voor een onregelmatig verkregen bewijselement, waarvoor geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorwaarde is miskend, de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast en of het gebruik van het bewijs niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd; voor de beoordeling van het criterium of het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijs strijdig is met het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, kan de rechter onder meer één of meer van volgende subcriteria in aanmerking nemen: - de onregelmatigheid werd al dan niet opzettelijk begaan of ingevolge een grove onachtzaamheid die daardoor moet worden gelijkgesteld met een opzettelijke onregelmatigheid;- de ernst van het misdrijf overstijgt veruit de begane onregelmatigheid; -de onregelmatigheid betreft alleen een materieel element van het bestaan van het misdrijf; -de onregelmatigheid heeft een louter formeel karakter; en -de onregelmatigheid heeft geen weerslag op het recht of de vrijheid die door de overschreden norm wordt beschermd (1); voor de beoordeling van het criterium of het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijs het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd miskent, kan de rechter wel degelijk in aanmerking nemen dat andere wettelijke verplichtingen wel werden nageleefd. (1) Cass. 25 april 2023, AR P.23.0081.N, AC 2023, nr. 303, T. Strafr. 2023, 235; Cass. 4 april 2023, AR P.22.1730.N, AC 2023, nr. 256, RW 2023-24, 751; RDPC 2023, 861 noot F. LUGENTZ, T. Strafr. 2023, 233, noot M. VANDERMEERSCH en RABG 2023, 1659, noot V. VEREECKE.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1579.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.12** AC nr. ...

- Internering - Artikel 9, § 1, Interneringswet - Aantasting of bedreiging van de fysische of psychische integriteit van derden - Doelstelling van de wet - Draagwijdte

Krachtens artikel 9, § 1, Interneringswet kan het onderzoekgerecht of het vonnisgerecht de internering van een persoon maar bevelen indien die een misdaad of een wanbedrijf heeft gepleegd die de fysieke of psychische integriteit van derden aantast of bedreigt en uit de wetsgeschiedenis blijkt dat die wet tot doel heeft het toepassingsgebied van de interneringsmaatregel te beperken tot de enkele feiten die de fysieke of psychische integriteit van derden aantasten of bedreigen; door het begrip bedreiging in te voeren, heeft de wet de internering mogelijk willen maken voor feiten die wijzen op de gevaarlijkheid van de pleger, zelfs als hij de fysieke of psychische integriteit van derden niet daadwerkelijk heeft aangetast of geen enkel slachtoffer heeft gemaakt en de rechter oordeelt onaantastbaar of het gepleegde feit de fysieke of psychische integriteit van derden aantast of bedreigt waarbij het Hof enkel nagaat of de rechter uit de door hem vastgestelde feiten geen gevolgen trekt die daarmee in geen enkel verband staan of op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 10 oktober 2018, AR P.18.0724.F, AC 2018, nr. 542.

- Art. 9, § 1 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

23 november 2021 P.21.0888.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.2** AC nr. ...

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN

GERECHTELIJK ONDERZOEK

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Verhoor van de verdachte - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Geen uitsluiting van de afgelegde verklaringen als bewijs à charge - Criteria van het arrest EHRM 9 november 2018 in de zaak Beuze - Invloed van de verklaringen op de schuldigverklaring - Beoordeling

Het feit dat ter gelegenheid van bepaalde politieverhoren het recht van een verdachte op de fysieke bijstand van een advocaat niet werd geëerbiedigd zonder dat daarvoor een dwingende reden of een uitzonderlijke omstandigheid voorhanden was, leidt niet automatisch tot een schending van artikel 6 EVRM; het staat immers aan de rechter om te onderzoeken of die beperking de eerlijkheid van het proces in zijn geheel beschouwd al dan niet onherstelbaar heeft aangetast in het licht van de omstandigheden van de zaak; bij die beoordeling kan onder meer rekening worden gehouden met de volgende elementen, voor zover die van toepassing zijn op de te beoordelen zaak: de bijzondere kwetsbaarheid van de verdachte in het licht van bijvoorbeeld zijn leeftijd of geestelijke mogelijkheden, de wettelijke regeling van het vooronderzoek en de toelaatbaarheid van de bewijzen, de mogelijkheid voor de betrokkene om de authenticiteit van het verzamelde bewijs te betwisten en zich te verzetten tegen het gebruik ervan, de kwaliteit van het bewijs en het al dan niet bestaan van twijfel over de betrouwbaarheid en de juistheid ervan in het licht van de omstandigheden waarin het werd verkregen, de aard van de onwettigheid waarmee het bewijs desgevallend werd verkregen en de aard van een eventuele verdragsrechtelijke schending, de aard van verklaringen en het gegeven of ze dadelijk werden ingetrokken of verbeterd, het gebruik van de bewijzen en in het bijzonder of die een overwegend of belangrijk deel van de bewijslast uitmaken waarop de veroordeling is gesteund, alsook het belang van de andere dossierelementen, het belang dat het onderzoek van het misdrijf en de bestraffing van de dader heeft voor de publieke opinie en het bestaan in het interne recht van andere procedurele garanties (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241217.2N.24** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - "Voorrecht van rechtsmacht" - Hof van Cassatie dat regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegdheid om na die inwerkingtreding uitspraak te doen - Toepassing op de inverdenkinggestelde, zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep, die geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering

De oude artikelen 479 tot 482bis Wetboek van Strafvordering moeten in die zin worden begrepen dat de zaak, na afloop van het door het Hof van Cassatie gevorderde gerechtelijk onderzoek, naar laatstgenoemde moet worden verwezen, wiens bevoegdheid in deze procedure vergelijkbaar is met die van een onderzoeksgerecht dat, in het kader van een tegensprekelijke procedure, overgaat tot de regeling van de rechtspleging en naar aanleiding daarvan onderzoekt of de bezwaren volstaan en de procedure regelmatig is gevoerd (1); uit de samenlezing van het eerste en het tweede lid van artikel 147 van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, alsook uit de parlementaire voorbereiding van die wet (2) volgt dat de wetgever niet heeft willen afwijken van het in artikel 3 Gerechtelijk Wetboek bedoelde beginsel volgens hetwelk de wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging onmiddellijk van toepassing zijn op de hangende rechtsgedingen, zonder dat zij worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn; indien de kamer van het Hof van Cassatie die kennisneemt van de cassatieberoepen in criminele en correctionele zaken regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van die wet, blijft ze bevoegd om tot die regeling over te gaan indien ze uitspraak doet na die inwerkingtreding, en dit zelfs als de inverdenkinggestelde – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen “betrokken magistraat” is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering (3). (1) Zie AGwH 20 oktober 2016, nr. 131/2016, ECLI:BE:GHCC:2016:ARR.131; Cass. 23 juni 2020, AR P.20.0618.N, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200623.2N.22, AC 2020, nr. 444; Cass. 26 november 2019, AR P.19.0811.N, ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.4, AC 2019, nr. 627, met concl. van advocaat-generaal m.o. DE SMET, ECLI:BE:CASS:2019:CONC.20191126.2N.4; A. WINANTS, “Enkele beschouwingen over het voorrecht van rechtsmacht”, in F. DERUYCK (uitg.), Strafrecht in/uit balans, Kluwer 2020, 129-160. (2) Parl. St. Kamer, nr. 55/3945. (3) In dit geval was de inverdenkinggestelde een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep te Brussel, die vervolgd werd wegens misdaden of wanbedrijven die zij buiten haar ambt had gepleegd, zodat zij een magistraat was zoals bedoeld in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, maar geen “betrokken magistraat” in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering.Overeenkomstig artikel 147 van de voormelde wet van 15 mei 2024 was de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Luik bevoegd geweest om, na afloop van het door dat hof van beroep gevoerde onderzoek, tot de regeling van de rechtspleging over te gaan, indien het Hof van Cassatie niet daartoe was gevorderd vóór de inwerkingtreding van die wet. (M.N.B.)

- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 482 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 479 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Gerechtelijk Wetboek

19 februari 2025 P.22.1145.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Bijzondere opsporingslethoden - Toetsing van het aanhoudingsbevel door de onderzoeksgerechten - Verzoek om de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek en van de bijzondere opsporingsmethoden te onderzoeken op grond van de artikelen 235bis tot 235quater Wetboek van Strafvordering - Termijn - Toezicht op de bestaanbaarheid met artikel 5.4 EVRM

Het toezicht op de bestaanbaarheid met artikel 5.4 EVRM van de termijn die is verstreken sinds het verzoek om de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek en van de bijzondere opsporingsmethoden te onderzoeken overeenkomstig de artikelen 235bis tot 235quater Wetboek van Strafvordering, houdt geen verband met het toezicht op de wettigheid van de voorlopige hechtenis.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.22.1355.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.26** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Toetsing van het aanhoudingsbevel door de onderzoeksgerechten - Verzoek om de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek en van de bijzondere opsporingsmethoden te onderzoeken op grond van de artikelen 235bis tot 235quater Wetboek van Strafvordering - Termijn - Toezicht op de bestaanbaarheid met artikel 5.4 EVRM

Het toezicht op de bestaanbaarheid met artikel 5.4 EVRM van de termijn die is verstreken sinds het verzoek om de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek en van de bijzondere opsporingsmethoden te onderzoeken overeenkomstig de artikelen 235bis tot 235quater Wetboek van Strafvordering, houdt geen verband met het toezicht op de wettigheid van de voorlopige hechtenis.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.22.1355.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.26** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - "Voorrecht van rechtsmacht" - Hof van Cassatie dat regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegdheid om na die inwerkingtreding uitspraak te doen - Toepassing op de inverdenkinggestelde, zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep, die geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering

De oude artikelen 479 tot 482bis Wetboek van Strafvordering moeten in die zin worden begrepen dat de zaak, na afloop van het door het Hof van Cassatie gevorderde gerechtelijk onderzoek, naar laatstgenoemde moet worden verwezen, wiens bevoegdheid in deze procedure vergelijkbaar is met die van een onderzoeksgerecht dat, in het kader van een tegensprekelijke procedure, overgaat tot de regeling van de rechtspleging en naar aanleiding daarvan onderzoekt of de bezwaren volstaan en de procedure regelmatig is gevoerd (1); uit de samenlezing van het eerste en het tweede lid van artikel 147 van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, alsook uit de parlementaire voorbereiding van die wet (2) volgt dat de wetgever niet heeft willen afwijken van het in artikel 3 Gerechtelijk Wetboek bedoelde beginsel volgens hetwelk de wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging onmiddellijk van toepassing zijn op de hangende rechtsgedingen, zonder dat zij worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn; indien de kamer van het Hof van Cassatie die kennisneemt van de cassatieberoepen in criminele en correctionele zaken regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van die wet, blijft ze bevoegd om tot die regeling over te gaan indien ze uitspraak doet na die inwerkingtreding, en dit zelfs als de inverdenkinggestelde – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen “betrokken magistraat” is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering (3). (1) Zie AGwH 20 oktober 2016, nr. 131/2016, ECLI:BE:GHCC:2016:ARR.131; Cass. 23 juni 2020, AR P.20.0618.N, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200623.2N.22, AC 2020, nr. 444; Cass. 26 november 2019, AR P.19.0811.N, ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.4, AC 2019, nr. 627, met concl. van advocaat-generaal m.o. DE SMET, ECLI:BE:CASS:2019:CONC.20191126.2N.4; A. WINANTS, “Enkele beschouwingen over het voorrecht van rechtsmacht”, in F. DERUYCK (uitg.), Strafrecht in/uit balans, Kluwer 2020, 129-160. (2) Parl. St. Kamer, nr. 55/3945. (3) In dit geval was de inverdenkinggestelde een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep te Brussel, die vervolgd werd wegens misdaden of wanbedrijven die zij buiten haar ambt had gepleegd, zodat zij een magistraat was zoals bedoeld in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, maar geen “betrokken magistraat” in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering.Overeenkomstig artikel 147 van de voormelde wet van 15 mei 2024 was de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Luik bevoegd geweest om, na afloop van het door dat hof van beroep gevoerde onderzoek, tot de regeling van de rechtspleging over te gaan, indien het Hof van Cassatie niet daartoe was gevorderd vóór de inwerkingtreding van die wet. (M.N.B.)

- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 482 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 479 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Gerechtelijk Wetboek

19 februari 2025 P.22.1145.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Vaststelling, door de griffier van de onderzoeksrechter, van de vervulling van een wettelijke vormvereiste - Authentiek karakter - Bewijswaarde tot betichting van valsheid - Toepassing - Betekening van het aanhoudingsbevel aan de inverdenkinggestelde - Afgifte van een afschrift - Vaststelling in het aanhoudingsbevel

De vaststelling, door de griffier van de onderzoeksrechter, van de vervulling van een wettelijke vormvereiste heeft een authentiek karakter en kan enkel worden aangevochten door een procedure tot betichting van valsheid; dit is met name het geval voor de vermelding onderaan het aanhoudingsbevel waarbij de griffier bevestigt dat hij, op de vermelde datum en het vermelde uur, het aanhoudingsbevel "aan de inverdenkinggestelde heeft getoond, het hem heeft betekend en hem een afschrift heeft gegeven van dit aanhoudingsbevel en van alle stukken die bedoeld worden in artikel 16, § 7, Voorlopige Hechteniswet" (1). (1) Zie Cass. 24 augustus 1998, AR P.98.1170.F, ECLI:BE:CASS:1998:ARR.19980824.7, AC 1998, nr. 373; (wat betreft de vermeldingen van een proces-verbaal van de rechtszitting); Cass. 9 april 2024, AR P.24.0413.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240409.2N.13 ; Cass. 12 januari 2021, AR P.20.0970.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210112.2N.4.De eiser voerde aan dat "het aanhoudingsbevel, bij ontstentenis van regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn, nietig is en het onderzoeksgerecht de inverdenkinggestelde niet in voorlopige hechtenis kan houden.Volgens de bewoordingen zelf van [artikel 18 Voorlopige Hechteniswet] is de betekening regelmatig indien voldaan wordt aan de vier daarin voorgeschreven vormvereisten: de betekening geschiedt binnen een termijn van achtenveertig uur, door de griffier, door de directeur van de strafinrichting of door een agent van de openbare macht, in de taal van de rechtspleging en met afgifte van een volledig afschrift van de akte.Deze voorwaarden zijn cumulatief". (Cass. 1 december 2021, RG P.21.1481.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH. ECLI:BE:CASS:2021:CONC.20211201.2F.11).

- Art. 462 Wetboek van Strafvordering
- Art. 448 Wetboek van Strafvordering
- Art. 449 Wetboek van Strafvordering
- Art. 450 Wetboek van Strafvordering
- Art. 451 Wetboek van Strafvordering
- Art. 452 Wetboek van Strafvordering
- Art. 453 Wetboek van Strafvordering
- Art. 454 Wetboek van Strafvordering
- Art. 455 Wetboek van Strafvordering
- Art. 456 Wetboek van Strafvordering
- Art. 457 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Wetboek van Strafvordering
- Art. 459 Wetboek van Strafvordering
- Art. 18, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 461 Wetboek van Strafvordering
- Art. 906 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 463 Wetboek van Strafvordering
- Art. 464 Wetboek van Strafvordering
- Art. 895 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 897 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 898 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 899 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 900 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 901 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 902 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 903 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 904 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 905 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 460 Wetboek van Strafvordering

9 april 2025 P.25.0478.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.16 AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Verhoor van een inverdenkinggestelde - Inverdenkinggestelde aangehouden om andere reden - Recht op toegang tot een advocaat - Beoordeling door de rechter - Toetsing door het Hof

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze of er tussen de ontvangst van de uitnodiging en het verhoor in het geval van de betrokkene, gelet op zijn mogelijke kwetsbaarheid, voldoende tijd was om een overleg met een advocaat aan te vragen, dat overleg daadwerkelijk te hebben en de aanwezigheid van de advocaat tijdens het verhoor te regelen, terwijl het Hof nagaat of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die hiermee geen verband houden of die op grond hiervan niet kunnen worden verantwoord.

- Art. 47bis, § 3 Wetboek van Strafvordering

20 oktober 2022 P.22.0679.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221020.2F.11 AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Periodieke toetsing van de handhaving van de voorlopige hechtenis door de onderzoeksgerechten - Betwisting betreffende de regelmatigheid van de aanwijzingen van schuld - Onderzoek prima facie

Wanneer de inverdenkinggestelde, in het kader van de toetsing van de wettigheid van het aanhoudingsbevel, de regelmatigheid van de aanwijzingen van schuld betwist, zoals de wettigheid van de in het aanhoudingsbevel bedoelde onderschepping van communicatie, moet de kamer van inbeschuldigingstelling, die de aldus opgeworpen onregelmatigheid dient te onderzoeken, enkel een onderzoek prima facie van die onregelmatigheid verrichten, aangezien de Voorlopige Hechteniswet op het vlak van de voorlopige hechtenis specifieke regels over de toetsing van de regelmatigheid van de hechtenis bevat, die de enige regels zijn die van toepassing zijn (1). (1) Zie Cass. 13 januari 2021, AR P.20.0956.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210113.2F.1, met voetnoot ondertekend M.N.B. en concl. van het OM; Cass. 24 juli 2019, AR P.19.0744.N, AC 2019, nr. 422; Cass. 30 november 2016, AR P.16.1151.F, AC 2016, nr. 690; Cass. 21 januari 2015, AR P.15.0056.F, AC 2015, nr. 53; Cass. 11 februari 2004, AR P.04.0203.F, AC 2004, nr. 74; Cass. 20 februari 2001, AR P.01.0235.N, AC 2001, nr. 106, met voetnoot ondertekend M.D.S.

- Art. 90quater Wetboek van Strafvordering
- Art. 21, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

26 oktober 2022 P.22.1355.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.26 AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Onderzoek opgestart op basis van inlichtingen van een buitenlandse politiedienst - Aanvoering dat de inlichtingen onregelmatig zijn verkregen - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Opdracht van het onderzoeksgerecht - Onderzoek prima facie van de opgeworpen onregelmatigheid - Draagwijdte - Gevolg

Indien een in België gevoerd strafonderzoek is opgestart op basis van inlichtingen die zijn bezorgd door een buitenlandse politiedienst waarbij die inlichtingen enkel worden gebruikt om verder in België op autonome wijze bewijzen te verzamelen, dan staat het aan het onderzoeksgerecht in het kader van de beoordeling van de handhaving van de voorlopige hechtenis prima facie te onderzoeken of de inverdenkinggestelde aannemelijk maakt dat die inlichtingen onregelmatig zijn verkregen en in bevestigend geval of het gebruik van die onregelmatig verkregen inlichtingen niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces van de inverdenkinggestelde dan wel indien die inlichtingen zijn verkregen in overeenstemming met het recht van die buitenlandse staat het gebruik ervan niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces (1) (1) Cass. 18 april 2017, AR P.16.1292.N, AC 2017, nr. 261; Cass. 28 februari 2017, AR P.16.0261.N, AC 2017, nr. 139.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

23 november 2021 P.21.1408.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.33** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Verhoor van een inverdenkinggestelde - Inverdenkinggestelde aangehouden om andere reden - Recht op toegang tot een advocaat - Controle van het effectieve karakter - Draagwijdte

Wanneer een beklaagde, die op schriftelijke uitnodiging werd verhoord en verondersteld wordt krachtens artikel 47bis, § 3, eerste lid, Wetboek van Strafvordering een vertrouwelijk overleg met een advocaat te hebben gehad en de nodige maatregelen te hebben genomen om zich tijdens het verhoor door hem te laten bijstaan, tijdens het verhoor niet door een advocaat werd bijgestaan en aanvoert dat hij tussen de uitnodiging en het verhoor over onvoldoende dagen beschikte om dat overleg en die bijstand te regelen, dient de rechter na te gaan of de beklaagde, gelet op de concrete omstandigheden van de zaak, zijn recht van toegang tot een advocaat daadwerkelijk heeft kunnen uitoefenen; de concrete in aanmerking te nemen omstandigheden omvatten, in voorkomend geval, het feit dat de verdachte zich bij de ontvangst van de uitnodiging en tijdens het verhoor in een kwetsbare positie bevond doordat hij voor andere feiten dan die waarvoor hij werd uitgenodigd van zijn vrijheid was beroofd.

- Art. 47bis, § 3 Wetboek van Strafvordering

20 oktober 2022 P.22.0679.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221020.2F.11** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Vereiste van de voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Verloop van de ondervraging - Voorwaarden

De wetgever heeft niet nader bepaald hoe de door artikel 16, § 2, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet bedoelde ondervraging moet verlopen; noch uit de tekst van deze bepaling noch uit de wetsgeschiedenis ervan volgt dat dit verhoor het karakter moet aannemen van een geleide ondervraging; niet is vereist dat de onderzoeksrechter vragen stelt betreffende elk detail van de aan de inverdenkinggestelde verweten feiten of specifieke vragen stelt betreffende alle telastleggingen; het is noodzakelijk maar het volstaat dat de inverdenkinggestelde de gelegenheid krijgt om zijn opmerkingen te formuleren betreffende de hem verweten feiten en aldus zijn recht van verdediging kan uitoefenen (1). (1) Cass. 9 augustus 2022, AR P.22.1036.N, AC 2022, nr. 487; Cass. 14 januari 2020, AR P.20.0037.N, AC 2020, nr. 39; Cass. 26 maart 2019, AR P.19.0265.N, AC 2019, nr. 185.

- Art. 16, § 2, tweede lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 5.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.25.0018.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.16 AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Verhoor van de verdachte - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Geen uitsluiting van de afgelegde verklaringen als bewijs à charge - Criteria van het arrest EHRM 9 november 2018 in de zaak Beuze - Invloed van de verklaringen op de schuldigverklaring - Beoordeling

Het feit dat ter gelegenheid van bepaalde politieverhoren het recht van een verdachte op de fysieke bijstand van een advocaat niet werd geëerbiedigd zonder dat daarvoor een dwingende reden of een uitzonderlijke omstandigheid voorhanden was, leidt niet automatisch tot een schending van artikel 6 EVRM; het staat immers aan de rechter om te onderzoeken of die beperking de eerlijkheid van het proces in zijn geheel beschouwd al dan niet onherstelbaar heeft aangetast in het licht van de omstandigheden van de zaak; bij die beoordeling kan onder meer rekening worden gehouden met de volgende elementen, voor zover die van toepassing zijn op de te beoordelen zaak: de bijzondere kwetsbaarheid van de verdachte in het licht van bijvoorbeeld zijn leeftijd of geestelijke mogelijkheden, de wettelijke regeling van het vooronderzoek en de toelaatbaarheid van de bewijzen, de mogelijkheid voor de betrokkene om de authenticiteit van het verzamelde bewijs te betwisten en zich te verzetten tegen het gebruik ervan, de kwaliteit van het bewijs en het al dan niet bestaan van twijfel over de betrouwbaarheid en de juistheid ervan in het licht van de omstandigheden waarin het werd verkregen, de aard van de onwettigheid waarmee het bewijs desgevallend werd verkregen en de aard van een eventuele verdragsrechtelijke schending, de aard van verklaringen en het gegeven of ze dadelijk werden ingetrokken of verbeterd, het gebruik van de bewijzen en in het bijzonder of die een overwegend of belangrijk deel van de bewijslast uitmaken waarop de veroordeling is gesteund, alsook het belang van de andere dossierelementen, het belang dat het onderzoek van het misdrijf en de bestraffing van de dader heeft voor de publieke opinie en het bestaan in het interne recht van andere procedurele garanties (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.17 AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Eerste verschijning - Regelmatigheid van het aanhoudingsbevel - Betwisting betreffende de regelmatigheid van de aanwijzingen van schuld - Prima facie onderzoek - Gevolg

Het onderzoeksgerecht dat uitspraak doet inzake voorlopige hechtenis moet onder meer nagaan of er, op het tijdstip van zijn beslissing, tegen de aangehouden inverdenkinggestelde nog ernstige aanwijzingen van schuld bestaan; wanneer die aanwijzingen voortvloeien uit de verkrijging van een bewijs waarvan de regelmatigheid wordt betwist, dient het onderzoeksgerecht slechts een prima facie onderzoek van de aangevoerde regelmatigheid te verrichten, aangezien de Voorlopige Hechteniswet specifieke regels voor het toezicht op de regelmatigheid van de hechtenis bevat, die de enige regels zijn die van toepassing zijn; in dat geval kan de sanctie voor de onregelmatigheid die tijdens het toezicht op de voorlopige hechtenis werd aangevoerd, wanneer deze is bewezen, niet bestaan in de niet-ontvankelijkheid van de vervolging (1). (1) Cass. 26 oktober 2022, AR P.22.1355.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.26.

- Artt. 21 en 22 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

5 maart 2025 P.25.0299.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.11** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Voorwaarden - Verhoor van de verdachte - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Gebruik van verklaringen afgelegd zonder bijstand van een advocaat als bewijs à charge - Criterium van verklaringen die wel of niet bepalend zijn voor de schuldigverklaring

Wanneer de rechter een aan de politie afgelegde verklaring van een verdachte bepalend acht voor diens schuldigverklaring, vereist het recht op een eerlijk proces, zoals gewaarborgd door artikel 6.1 en 6.3.c EVRM, dat aan die verdachte de bijstand van een raadsman wordt verleend, behoudens indien er dwingende redenen of uitzonderlijke omstandigheden zijn om hem dit recht te ontzeggen; de verklaring van een verdachte moet geacht worden bepalend te zijn voor zijn schuldigverklaring van zodra die verklaring een relevante impact heeft of, gelet op de concrete omstandigheden, moet hebben op de beoordeling van de schuld; dit kan reeds het geval zijn van zodra de verklaring richting geeft aan het onderzoek waarvan de rechter het resultaat betrekt bij de schuldbeoordeling (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.17** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Huiszoeking - Gesprek dat is beperkt tot een noodzakelijke dialoog tussen politieambtenaren en de verdachte bij de uitvoering van de huiszoeking - Gevolg

Een gesprek dat beperkt is tot de noodzakelijke dialoog tussen politieambtenaren die met een huiszoeking zijn belast en de persoon bij wie deze onderzoeksmaatregel wordt uitgevoerd, is geen verhoor in de zin van artikel 6.1 EVRM (1); het enkele feit dat de politieambtenaren aan die persoon kennis geven van hun hoedanigheid of van het doel van de huiszoeking of dat zij bepaalde tijdstippen zoals deze van het begin en het einde van de onderzoeksmaatregel noteren, volstaat dan ook niet om te besluiten tot het bestaan van een dergelijk verhoor; hetzelfde geldt voor het enkele feit dat die persoon aan de politieambtenaren zijn identiteit of hoedanigheid ter kennis brengt; geen enkele bepaling vereist dat naar aanleiding van een vraag tot toestemming tot huiszoeking of ter gelegenheid van een huiszoeking of een inbeslagneming, de verdachte wordt bijgestaan door een advocaat of hem de kans wordt geboden zich van de bijstand van een advocaat te verzekeren; op basis van deze principes oordeelt de rechter onaantastbaar in het licht van de gegevens van de zaak of de mededelingen die een persoon doet aan politieambtenaren en de vragen die zij stellen, kunnen worden beschouwd als een verhoor; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord. (1) Cass. 14 maart 2017, AR P.14.1001.N, AC 2017, nr. 176, NC 2017, 554 noot M. COLETTE, “Het begrip ‘verhoor’ en het ‘zwijgen’”; Cass. 14 maart 2012, AR P.12.0404.F, AC 2012, nr. 169 met concl. van advocaat-generaal M. VANDERMEERSCH, op datum in Pas., NC 2013, 241. Zie ook C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel Svacina, 2019, 1052; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 433.

- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.1008.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.10** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Verhoor - Begrip

Het recht op een eerlijk proces, gewaarborgd door artikel 6.1 EVRM zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, verleent aan een persoon die als verdachte van een misdrijf wordt verhoord in de regel het recht op de naleving van de cautieplicht en het recht op bijstand van een raadsman; een verhoor van een verdachte zoals hier bedoeld, is de geleide ondervraging van die verdachte over misdrijven die hem ten laste kunnen worden gelegd, door een daartoe bevoegde persoon geacteerd in een proces-verbaal in het kader van een opsporings- of gerechtelijk onderzoek, met als doel de waarheid te vinden (1); niet elke dialoog tussen een politieambtenaar en een persoon die wordt verdacht in het kader van een opsporings- of gerechtelijk onderzoek waaraan die politieambtenaar zijn medewerking verleent, is te beschouwen als een dergelijk verhoor; om dat uit te maken is de rechter niet gebonden door de bewoordingen van het proces-verbaal dat de neerslag van die dialoog bevat; het gebruik van het woord "verhoor" of van formele uitdrukkingen of kennisgevingen die gewoonlijk in de weergave van een verhoor worden vermeld, is dan ook niet determinerend, daarentegen moet de rechter in de eerste plaats acht slaan op de werkelijke inhoud en context van de gestelde vragen en afgelegde verklaringen, zoals die blijken uit het proces-verbaal en zo nodig uit andere gegevens van het strafdossier. (1) Cass. 5 november 2019, AR P.19.0384.N, AC 2019, nr. 566, RW 2020-21, 778, NC 2021, 416 noot J. DE SMEDT "Vragen staat vrij, verhoren niet. Op weg naar een positieve definitie van het begrip 'verhoor' uit art. 47bis Sv."; Cass. 28 mei 2019, AR P.19.0127.N, AC 2019, nr. 330; Cass. 6 november 2018, AR P.18.0299.N, AC 2018, nr. 609; Cass. 14 maart 2012, AR P.12.0404.F, AC 2012, nr. 169, NC 2013, 241. Zie M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 431.

- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.1008.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.10** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regelmatigheid van de procedure - Betwisting betreffende de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding - (Wel) eerste beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis - (Geen) verder onderzoek

De toetsing van de wettigheid van het aanhoudingsbevel wordt verricht door de onderzoeksgerechten die overeenkomstig artikel 21, § 4, Voorlopige Hechteniswet, uitspraak moeten doen binnen vijf dagen vanaf de tenuitvoerlegging van het aanhoudingsbevel of op het hoger beroep tegen de naar aanleiding daarvan gewezen beschikking; in geval van handhaving van de voorlopige hechtenis kan de regelmatigheid van het aanhoudingsbevel achteraf niet meer worden betwist, ongeacht de aangevoerde nietigheid (1). (1) Zie Cass. 7 april 2020, AR P.20.0356.N, AC 2020, nr. 229, en verwijzing in voetnoot.

- Art. 21, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

26 oktober 2022 P.22.1355.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.26** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Voorwaarden - Verhoor van de verdachte - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Gebruik van verklaringen afgelegd zonder bijstand van een advocaat als bewijs à charge - Criterium van verklaringen die wel of niet bepalend zijn voor de schuldigverklaring

Wanneer de rechter een aan de politie afgelegde verklaring van een verdachte bepalend acht voor diens schuldigverklaring, vereist het recht op een eerlijk proces, zoals gewaarborgd door artikel 6.1 en 6.3.c EVRM, dat aan die verdachte de bijstand van een raadsman wordt verleend, behoudens indien er dwingende redenen of uitzonderlijke omstandigheden zijn om hem dit recht te ontzeggen; de verklaring van een verdachte moet geacht worden bepalend te zijn voor zijn schuldigverklaring van zodra die verklaring een relevante impact heeft of, gelet op de concrete omstandigheden, moet hebben op de beoordeling van de schuld; dit kan reeds het geval zijn van zodra de verklaring richting geeft aan het onderzoek waarvan de rechter het resultaat betrekt bij de schuldbeoordeling (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241217.2N.24** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - "Voorrecht van rechtsmacht" - Verwijzing van de inverdenkinggestelde na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegde feitenrechter

De verwijzing van de inverdenkinggestelde die bevolen wordt na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, moet geschieden voor de rechter die krachtens het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering bevoegd is om kennis te nemen van de aan de inverdenkinggestelde ten laste gelegde gecorrectionaliseerde misdaden of wanbedrijven waarvan hij wordt verdacht en, in voorkomend geval, bij samenhang van de hem ten laste gelegde schendingen van WAM en van de Wegverkeerswet waarvan hij wordt verdacht; indien de inverdenkinggestelde aldus een magistraat was die bedoeld werd in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht was op het ogenblik waarop het gerechtelijk onderzoek werd ingesteld, maar – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht is op het ogenblik van de regeling van de rechtspleging, zal hij verwezen worden naar de territoriaal bevoegde correctionele rechtbank (1). (1) Krachtens artikel 156 van de voormelde wet van 15 mei 2024 is artikel 43 van die wet, tot wijziging van de artikelen 479 tot 503bis Wetboek van Strafvordering betreffende de vervolging en het onderzoek van misdaden en wanbedrijven die aan magistraten ten laste worden gelegd (de regeling die bekendstaat onder het misleidende begrip "voorrecht van rechtsmacht"), in werking getreden zes maanden na de bekendmaking – op 28 mei 2024 – van die wet in het Belgisch Staatsblad, dus op 28 november 2024.De vordering van het OM, die werd ondertekend en neergelegd op de griffie van het Hof op 12 september 2024, dus nog vóór die inwerkingtreding, beoogde, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering die op dat ogenblik nog van toepassing waren, de verwijzing van de inverdenkinggestelde naar het hof van beroep te Luik, en meer bepaald naar de eerste voorzitter van dat hof naar wie de zaak bij arrest van 28 september 2022 van het Hof was verwezen opdat hij een magistraat aanwees die het ambt van onderzoeksrechter zou uitoefenen.Ten gevolge van een verzoek van de inverdenkinggestelde om bijkomende onderzoekshandelingen is het Hof pas tot de regeling van de rechtspleging overgegaan op 19 februari 2025, dus na de inwerkingtreding van de voormelde wet van 15 mei 2024.Aangezien de inverdenkinggestelde op het ogenblik van de feiten plaatsvervangend raadsheer was en dus geen "betrokken magistraat" was in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, heeft het OM mondeling gevorderd om de zaak te verwijzen naar de Franstalige correctionele rechtbank te Brussel, bij gebrek aan een bevoegdheidscriterium ratione loci, zoals bedoeld in artikel 139 Wetboek van Strafvordering, dat de zaak aan een ander arrondissement zou toewijzen.(M.N.B.)

- Art. 479 nieuw Wetboek van Strafvordering
- Art. 139 Wetboek van Strafvordering
- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II

19 februari 2025 P.22.1145.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - "Voorrecht van rechtsmacht" - Verwijzing van de inverdenkinggestelde na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegde feitenrechter

De verwijzing van de inverdenkinggestelde die bevolen wordt na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, moet geschieden voor de rechter die krachtens het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering bevoegd is om kennis te nemen van de aan de inverdenkinggestelde ten laste gelegde gecorrectionaliseerde misdaden of wanbedrijven waarvan hij wordt verdacht en, in voorkomend geval, bij samenhang van de hem ten laste gelegde schendingen van WAM en van de Wegverkeerswet waarvan hij wordt verdacht; indien de inverdenkinggestelde aldus een magistraat was die bedoeld werd in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht was op het ogenblik waarop het gerechtelijk onderzoek werd ingesteld, maar – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht is op het ogenblik van de regeling van de rechtspleging, zal hij verwezen worden naar de territoriaal bevoegde correctionele rechtbank (1). (1) Krachtens artikel 156 van de voormelde wet van 15 mei 2024 is artikel 43 van die wet, tot wijziging van de artikelen 479 tot 503bis Wetboek van Strafvordering betreffende de vervolging en het onderzoek van misdaden en wanbedrijven die aan magistraten ten laste worden gelegd (de regeling die bekendstaat onder het misleidende begrip "voorrecht van rechtsmacht"), in werking getreden zes maanden na de bekendmaking – op 28 mei 2024 – van die wet in het Belgisch Staatsblad, dus op 28 november 2024.De vordering van het OM, die werd ondertekend en neergelegd op de griffie van het Hof op 12 september 2024, dus nog vóór die inwerkingtreding, beoogde, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering die op dat ogenblik nog van toepassing waren, de verwijzing van de inverdenkinggestelde naar het hof van beroep te Luik, en meer bepaald naar de eerste voorzitter van dat hof naar wie de zaak bij arrest van 28 september 2022 van het Hof was verwezen opdat hij een magistraat aanwees die het ambt van onderzoeksrechter zou uitoefenen.Ten gevolge van een verzoek van de inverdenkinggestelde om bijkomende onderzoekshandelingen is het Hof pas tot de regeling van de rechtspleging overgegaan op 19 februari 2025, dus na de inwerkingtreding van de voormelde wet van 15 mei 2024.Aangezien de inverdenkinggestelde op het ogenblik van de feiten plaatsvervangend raadsheer was en dus geen "betrokken magistraat" was in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, heeft het OM mondeling gevorderd om de zaak te verwijzen naar de Franstalige correctionele rechtbank te Brussel, bij gebrek aan een bevoegdheidscriterium ratione loci, zoals bedoeld in artikel 139 Wetboek van Strafvordering, dat de zaak aan een ander arrondissement zou toewijzen.(M.N.B.)

- Art. 479 nieuw Wetboek van Strafvordering
- Art. 139 Wetboek van Strafvordering
- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II

19 februari 2025 P.22.1145.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12** AC nr. ...

Gerechtelijk onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Draagwijdte - Feiten die na de akte van aanhangigmaking zijn gepleegd (geen)

De aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter kan geen betrekking hebben op toekomstige feiten, dit wil zeggen feiten die nog niet werden gepleegd op de datum van de akte die de zaak bij hem aanhangig maakt; zo kan een vordering van het parket geen feiten bij de onderzoeksrechter aanhangig maken die, gesteld dat ze bewezen zijn, na die akte zouden zijn gepleegd (1). (1) Zie A. DE NAUW, "Het adiëren van de onderzoeksrechter", in A. DE NAUW, J. D'HAENENS en M. STORME, Actuele problemen van strafrecht, Antwerpen, Kluwer, 1988, p. 14; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. I, p. 842-843 en 847.

- Art. 16, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 63 Wetboek van Strafvordering
- Art. 61 Wetboek van Strafvordering

12 februari 2025 P.25.0165.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.9** AC nr. ...

OPSPORINGSONDERZOEK

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Huiszoeking - Huiszoeking in een lokaal bestemd voor het bewaren van verdovende middelen - Aanwijzingen van bezit van verdovende middelen in een woning - Regelmatigheid van de huiszoeking

Artikel 6bis, derde lid, Drugwet bepaalt dat de officieren van gerechtelijke politie en de ambtenaren of beambten, daartoe aangewezen door de Koning, te allen tijde de lokalen mogen bezoeken welke dienen voor onder meer het bewaren of het opslaan van de in de Drugwet genoemde stoffen; uit die bepaling volgt dat een bevoegd opsporingsambtenaar een huiszoeking mag uitvoeren in een woning zo hij voorafgaandelijk beschikt over ernstige en objectieve aanwijzingen dat die woning wordt gebruikt voor het bewaren of het opslaan van in de Drugwet genoemde stoffen (1), of met andere woorden voor het bezit van dergelijke stoffen (2). (1) Cass. 2 maart 2021, AR P.21.0250.N, AC 2021, nr. 153; Cass. 19 november 2019, AR P.19.1107.N, AC 2019, nr. 611; Cass. 18 juni 2019, AR P.19.0588.N, AC 2019, nr. 378, NC 2021, 32 noot L. ARNOU; Cass. 7 februari 2018, AR P.18.0100.F, AC 2018, nr. 82, met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 11 maart 2014, AR P.14.0382.N, AC 2014, nr. 196, NC 2016, 153; Cass. 3 december 2013, AR P.13.1859.N, AC 2013, nr. 656, NC 2016, 141 noot H. BERKMOES en F. GOOSSENS; Cass. 4 januari 2006, AR P.05.1417.F, AC 2006, nr. 6 met concl. van advocaat-generaal. D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.. Zie ook F. VANNESTE, "De huiszoeking bij ontdekking op heterdaad en op grond van de drugwet", RW 2008-09, 838-840; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel&Svacina, 2021, 971 en 1119. (2) Cass. 7 februari 2018, AR P.18.0100.F, AC 2018, nr. 82, met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas..

- Art. 6bis Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

9 november 2021 P.21.1370.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.20** AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Huiszoeking - Weigering van een huiszoeking met toestemming - Huiszoeking verricht wegens heterdaad na die weigering - Toelaatbaarheid van het bewijs - Beoordeling door het onderzoeksgerecht

Het staat aan het onderzoeksgerecht te oordelen of de voorwaarden voor het uitvoeren van een huiszoeking in een woning op basis van de vaststelling van heterdaad vervuld zijn; de omstandigheid dat de politie de bewoner van de woning voorafgaandelijk heeft gevraagd of hij toestemming wilde verlenen voor het uitvoeren van een huiszoeking of dat de politieambtenaren zelf twijfels zouden hebben gehad over het verenigd zijn van de voorwaarden voor de toepassing van de heterdaadprocedure zijn voor de door het onderzoeksgerecht te verrichten beoordeling niet relevant (1). (1) Over de voorwaarden van een huiszoeking op heterdaad Cass. 18 juni 2019, AR P.18.0588.N, AC 2019, nr. 378, NC 2021, 32 noot L. ARNOU; Cass. 23 januari 2019, AR P.18.0826.F, AC 2019, nr. 42; Cass. 7 februari 2018, AR P.18.0100.F, AC 2018, nr. 82, met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.. Zie ook R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 380-381; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2021, 1119-11120; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 510-513.

- Artt. 36, 37 en 41 Wetboek van Strafvordering

9 november 2021 P.21.1370.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.20** AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Verhoor door de autoriteiten - Recht op bijstand van een advocaat - (Niet) terugsturen door de geadresseerde van het afschrift van een proces-verbaal tot vaststelling van een overtreding van de wegverkeerswet, van het formulier dat bij die akte werd gevoegd na het invullen ervan

Het terugsturen door de geadresseerde van het afschrift van een proces-verbaal tot vaststelling van een overtreding van de wegverkeerswet, van het formulier dat bij die akte werd gevoegd na het invullen ervan, vormt geen verhoor door de autoriteiten.

- Art. 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.21.1428.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.2** AC nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN

- Passieve uitlevering - Voorlopige aanhouding - Voorwaarden - Controle door de onderzoeksgerechten - Draagwijdte

Uit de artikelen 2bis, tweede lid, en 5 Uitleveringswet 1874 volgt dat de voorlopige aanhouding van de persoon tegen wie een uitleveringsverzoek is uitgevaardigd onmiddellijk kan worden bevolen, voor zover er een officieel bericht werd uitgevaardigd door de bevoegde buitenlandse autoriteit, het bestaan van onverwijlde spoed werd vastgesteld en het uitleveringsverzoek op het eerste gezicht rechtmatig lijkt (1); die bepalingen voeren een algemene uitleveringsvoorwaarde in die door de onderzoeksgerechten moet worden onderzocht (2), ook wanneer zij over een voorlopige opsluiting met het oog op uitlevering uitspraak moeten doen. (1) Zie Cass. 8 december 2021, AR P.21.1465.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.7, en verw. in voetnoot; zie M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH EN MONA GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. II, p. 2381: "Comme le mandat d'arrêt provisoire est une mesure immédiatement exécutoire, cette décision ne peut être ordonnée s'il apparaît prima facie que l'extradition devra être refusée". (2) Zie Cass. 24 juni 2009, AR P.09.0355.F, AC 2009, nr. 436.

- Art. 5 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen
- Art. 2bis, tweede lid Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

8 januari 2025 P.24.1788.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.15** AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Handhaving - Ernstige aanwijzingen van schuld - Aanvoering van onontvankelijkheid van de strafvordering, nietigheid van een onderzoeksverrichting of van een bewijselement - Opdracht van het onderzoeksgerecht - Onderzoek prima facie van de opgeworpen onregelmatigheid

Wanneer een inverdenkinggestelde de onontvankelijkheid van de strafvordering of de nietigheid van een onderzoekverrichting of van een ingezameld element en de daaruit voortvloeiende rechtspleging aanvoert om het bestaan te betwisten van ernstige aanwijzingen van schuld die de voorlopige hechtenis rechtvaardigen, dient het onderzoeksgerecht dat niet optreedt met toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering, een prima facie onderzoek van de opgeworpen onregelmatigheid uit te voeren (1). (1) Cass. 21 januari 2015, AR P.15.0056.F, AC 2015, nr. 53; Cass. 5 mei 2009, AR P.09.0615.N, AC 2009, nr. 295.

- Artt. 16, § 5, 21, § 5, en 30, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

23 november 2021 P.21.1408.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.33** AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Handhaving - Gerechtelijk onderzoek opgestart op basis van inlichtingen van een buitenlandse politiedienst - Aanvoering dat de inlichtingen onregelmatig zijn verkregen - Opdracht van het onderzoeksgerecht - Onderzoek prima facie van de opgeworpen onregelmatigheid - Draagwijdte - Gevolg

Indien een in België gevoerd strafonderzoek is opgestart op basis van inlichtingen die zijn bezorgd door een buitenlandse politiedienst waarbij die inlichtingen enkel worden gebruikt om verder in België op autonome wijze bewijzen te verzamelen, dan staat het aan het onderzoeksgerecht in het kader van de beoordeling van de handhaving van de voorlopige hechtenis prima facie te onderzoeken of de inverdenkinggestelde aannemelijk maakt dat die inlichtingen onregelmatig zijn verkregen en in bevestigend geval of het gebruik van die onregelmatig verkregen inlichtingen niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces van de inverdenkinggestelde dan wel indien die inlichtingen zijn verkregen in overeenstemming met het recht van die buitenlandse staat het gebruik ervan niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces (1) (1) Cass. 18 april 2017, AR P.16.1292.N, AC 2017, nr. 261; Cass. 28 februari 2017, AR P.16.0261.N, AC 2017, nr. 139.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

23 november 2021 P.21.1408.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.33** AC nr. ...

- Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Prejudiciële vraag - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidstoetsing - Bestaansreden - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Opeenvolging van titels - Nieuwe autonome titel - Invloed

Artikel 5.4 EVRM is geschonden wanneer er ten aanzien van een vreemdeling opeenvolgend verschillende beslissingen tot vrijheidsberoving werden genomen zonder dat het rechterlijk toezicht kon worden afgesloten met een eindbeslissing, omdat er tijdens de procedure van toezicht op de vigerende titel van vrijheidsberoving een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd die de voorgaande titel vervangt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 720.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de

vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2022 P.22.1208.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.9 AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidstoetsing - Bestaansreden - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Begrip

Artikel 71 Vreemdelingenwet verleent de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling de bevoegdheid om kennis te nemen van het beroep van een vreemdeling tegen de jegens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving; het bij de voormelde wet bepaalde rechterlijk toezicht heeft betrekking op de actieve titel, namelijk de oorspronkelijke titel die nog steeds van kracht is op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht de wettigheid ervan nagaat, maar ook de nieuwe titel die in de plaats is gesteld van de eerdere titel en op grond waarvan de vreemdeling van zijn vrijheid blijft beroofd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 720.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

9 november 2022 P.22.1208.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.9 AC nr. ...

- Aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering - Raadkamer - Uitvoerbaarverklaring - Termijn om hoger beroep in te stellen - Aanvang

De modaliteiten van het hoger beroep van de vreemdeling tegen de beschikking van de raadkamer die krachtens artikel 3 Uitleveringswet 1874 het buitenlandse aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering uitvoerbaar heeft verklaard, zijn vastgelegd in artikel 135 Wetboek van Strafvordering; krachtens het vierde lid van voormeld artikel moet dat hoger beroep worden ingesteld binnen een termijn van vierentwintig uur, die begint te lopen vanaf de dag waarop de beschikking is gewezen (1); aangezien de vreemdeling in beginsel echter niet voor de raadkamer verschijnt, gaat de termijn ten aanzien van hem slechts in vanaf de dag waarop de beschikking aan hem wordt betekend (2) en niet vanaf de datum van kennisgeving van die beslissing aan de raadsman van de vreemdeling. (1) Cass. 19 december 2017, AR P.17.1116.N, AC 2017, nr. 720; dit arrest vermeldt echter dat het arrest werd betekend op de dag dat het werd gewezen. (2) Zie Cass. 17 juli 2001, AR P.01.0972.N, AC 2001, nr. 42; Cass. 28 april 1999, AR P.99.0475.F, AC 1999, nr. 249; Cass. 21 mei 1985, AR 9541, AC 1984-85, nr. 569 [1e middel]; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 2072.

- Art. 135, § 4 Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

26 oktober 2022 P.22.1234.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.12 AC nr. ...

- Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Prejudiciële vraag - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

- Vreemdelingen - Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep - Raadkamer - Beschikking van invrijheidstelling - Hoger beroep van de Staat - Middel van de vreemdeling dat het gebrek aan inzage van de stukken vóór zijn verschijning voor de raadkamer aanvoert - Wijziging - Cassatieberoep van de vreemdeling - Middel waarin wordt aangevoerd dat de kamer van inbeschuldigingstelling het voormelde middel niet heeft beantwoord - (Geen) belang

Het middel heeft geen belang en is bijgevolg niet ontvankelijk wanneer het aanvoert dat de appelrechters het verweermiddel niet hebben beantwoord volgens hetwelk de eiser het recht op een dubbele aanleg en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel werd ontzegd omdat hij geen inzage in het dossier van de rechtspleging heeft gekregen vóór zijn verschijning voor de raadkamer, terwijl laatstgenoemde zijn verschijning net om die reden had bevolen, zodat dit verweermiddel als gevolg van die beslissing irrelevant was geworden (1). (1) Het OM heeft geoordeeld dat het middel niet ontvankelijk is om de volgende redenen:-artikel 72 Vreemdelingenwet, waarvan het vijfde lid bepaalt dat, in geval van beroep bij de rechterlijke macht, de raadsman van de vreemdeling het dossier ter griffie van de bevoegde rechtbank kan raadplegen gedurende de twee werkdagen die aan de rechtszitting voorafgaan, voorziet bij gebrek aan inzage van de stukken vóór de verschijning van de vreemdeling niet in een sanctie, aangezien een dergelijke onregelmatigheid slechts wordt gesanctioneerd wanneer ze een aantasting van het recht van verdediging inhoudt" (Cass. 6 mei 2020, AR P.20.0445.F, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200506.2F.10, AC 2020, nr. 273, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas. ECLI:BE:CASS:2020:CONC.20200506.2) ;-het recht van verdediging van de vreemdeling wordt niet geschonden wanneer zijn raadsman bij aangetekende brief van de griffier bericht heeft gekregen dat hij het dossier kan raadplegen op de griffie van het hof van beroep gedurende de twee werkdagen die aan de terechtzitting van de kamer van inbeschuldigingstelling voorafgaan, zelfs als die vormvereiste voor de raadkamer niet is nageleefd (Cass. 24 maart 1999, AR P.99.0293.F, ECLI:BE:CASS:1999:ARR.19990324.9, AC 1999, nr. 180); Het middel is niet ontvankelijk bij gebrek aan belang, wanneer het aanvoert dat de vreemdeling tegen wie een maatregel van vrijheidsberoving is genomen, geen inzage zou hebben gekregen van het dossier binnen de twee werkdagen vóór zijn verschijning voor de raadkamer, die zijn invrijheidstelling heeft bevolen. (ibid.). (M.N.B.).

- Art. 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

29 januari 2025 P.25.0088.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250129.2F.6 AC nr. ...

- Betekening - Modaliteiten - Aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering - Raadkamer - Uitvoerbaarverklaring

Wanneer de appelrechters die hebben kennisgenomen van het hoger beroep van de vreemdeling tegen de beschikking van de raadkamer die krachtens artikel 3 Uitleveringswet 1874 het buitenlandse aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering uitvoerbaar heeft verklaard, hebben vastgesteld dat de akte van betekening van de beschikking tot uitvoerbaarverklaring door de gevangenisdirecteur aan de vreemdeling zelf werd overhandigd en dat dit document vermeldt dat de betrokkene het recht heeft om hoger beroep in te stellen binnen vierentwintig uur vanaf de betekening, door middel van een verklaring op de griffie van de gevangenis, en dat alle voor de uitoefening van het rechtsmiddel dienstige inlichtingen bijgevolg aan de eiser ter kennis werden gebracht op het ogenblik waarop ze een dienstige uitoefening van een rechtsmiddel mogelijk maakten, namelijk op het ogenblik waarop de beslissing van de eerste rechter aan hem werd betekend, en dat hij op dat ogenblik werd bijgestaan door een raadsman, kunnen de appelrechters wettig beslissen dat de bij de artikelen 3 en 5 EVRM gewaarborgde rechten niet zijn miskend, zelfs als die beschikking hem werd betekend in een taal die hij niet begrijpt (1). (1) Voor de kamer van inbeschuldigingstelling heeft de eiser aangevoerd dat hij geen van de landstalen en zelfs geen Engels sprak en de beroepen beschikking hem zonder vertaling werd betekend, zodat hij zijn raadsman niet tijdig op de hoogte heeft kunnen brengen en zodat zijn raadsman dus pas binnen vierentwintig uur na de betekening van die beschikking aan laatstgenoemde hoger beroep heeft ingesteld.“Niet ontvankelijk is het hoger beroep tegen een beschikking waarbij een door een vreemde overheid verleend bevel tot aanhouding met het oog op uitlevering uitvoerbaar wordt verklaard als dat hoger beroep meer dan vierentwintig uur na de betekening van de beschikking wordt ingesteld, ook al heeft appellant binnen die termijn niet de vertaling in een taal die hij verstaat ontvangen van het aanhoudingsbevel en van de beschikking van uitvoerbaarverklaring” (Cass. 19 februari 1986, AR 4869, AC. 1985-86, nr. 396; zie Cass. 6 november 1985, AR 4682, AC 1985-86, nr. 152; Cass. 21 mei 1985, AR 9541, AC 1984-85, nr. 569; Cass. 29 oktober 1962, Pas. 1963, I, 284; het arrest verwijst mutatis mutandis naar Cass. 28 januari 1992, AC 1991-92, nr. 278, betreffende de betekening van het aanhoudingsbevel).Hieruit heeft het openbaar ministerie afgeleid dat het middel, in zoverre het uitging van het tegendeel, faalde naar recht.Volgens de eiser is de wettelijke termijn, bij gebrek aan een vertaling bij de betekende beschikking, te kort om te kunnen voldoen aan de artikelen 5 en 13 EVRM, die respectievelijk het recht op vrijheid en veiligheid en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel waarborgen. Net als in zijn conclusie in hoger beroep voerde hij aan dat dit blijkt uit een advies van 4 december 1990 van de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens in de zaak Farmakopoulos t. België. Omdat het Europees Hof vaststelde dat de verzoeker geen interesse had in de zaak, heeft het evenwel besloten deze van de rol te schrappen en is een dergelijk advies dus niet bindend voor het Hof (EHRM 27 maart 1992, Farmakopoulos t. België, verzoekschrift nr. 11683/85; zie M.-A. Beernaert e.a., o.c., 2072; D. VANDERMEERSCH, “Le recours contre l’ordonnance d’exequatur du mandat d’arrêt étranger”, noot sub Antwerpen (KI) 8 december 1992, RDCP, 1993, 780-781).Bovendien wijst het arrest op de wetswijzigingen en de andere wijzigingen sinds deze zaak: - de eiser werd sinds 22 juni

2022 bijgestaan door een advocaat, die hem alle nuttige inlichtingen over het verloop van de procedure heeft kunnen geven en kon vanuit de gevangenis contact opnemen met zijn raadsman zodra hem de beschikking was betekend, terwijl de heer Farmakopoulos geen inlichtingen had ontvangen over het bestaan van een hoger beroep en over de beroepstermijn en in de gevangenis geen toegang had tot een telefoon;- de termijn van vierentwintig uur, die toen voortvloeide uit de rechtspraak, is tegenwoordig vastgelegd in de wet.Het arrest stelt vast dat die verschillen verhinderen dat de redenen van het advies op deze zaak kunnen worden toegepast, dat de akte van betekening van de beschikking tot uitvoerbaarverklaring die aan de eiser zelf werd overhandigd, uitdrukkelijk inlichtingen over de termijn en de modaliteiten van het hoger beroep bevat en dat de eiser op dat ogenblik werd bijgestaan door een raadsman. Volgens het openbaar ministerie hebben de appelrechters hieruit kunnen afleiden dat de door de in het middel bedoelde bepalingen gewaarborgde rechten niet waren miskend en dat het middel in zoverre dus niet kon worden aangenomen.

- Art. 135 Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen
- Artt. 5 en 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.22.1234.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.12** AC nr. ...

- Vreemdelingen - Handhaving van de vrijheidsberoving - Toezicht door de onderzoeksgerechten met toepassing van artikel 72 Vreemdelingenwet - (Geen) toepasselijkheid van de artikelen 149 Grondwet en 780, eerste lid, 3°, Gerechtelijk Wetboek

De artikelen 149 Grondwet (1) en 780, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek (2) zijn niet van toepassing op de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de vrijheidsberoving van een vreemdeling, met toepassing van artikel 72 Vreemdelingenwet. (1) "(...) aangezien die beslissingen geen vonnissen in de zin van die bepaling zijn" (Cass. 26 augustus 2015, AR P.15.1156.N, ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150826.1, AC 2015, nr. 469). (2) Zie cass. 13 december 2011, AR P.11.1925.N en P.11.1930.N, arresten niet gepubliceerd (§ 3).

- Art. 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 780, eerste lid, 3° Gerechtelijk Wetboek
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

29 januari 2025 P.25.0088.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250129.2F.6** AC nr. ...

- Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp vanwege een buitenlandse staat - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" van in beslag genomen goederen die het voorwerp vormen van het misdrijf - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van de in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Volgens artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetboek van Strafvordering, is het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat gewezen is op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings betreffende de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp vormen van het misdrijf, niet vatbaar voor cassatieberoep; uit arrest nr. 29/2024 van het Grondwettelijk Hof van 14 maart 2024 volgt evenwel dat de cassatieberoepen niet op grond van die rechtsnorm niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard (1). (1) Cass. 22 mei 2024, AR P.22.0400.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6 ; zie AGwH 14 maart 2024, nr. 29/2024, dat antwoordt op de prejudiciële vraag gesteld door Cass. 21 december 2022, AR P.22.0400.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.3, met concl. “in hoofdzaak” van het OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221221.2F.3.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

9 april 2025 P.25.0097.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.4** AC nr. ...

- Beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over de wettigheid of over de handhaving van de voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Beschikking van de onderzoeksrechter tot opheffing van de voorlopige hechtenis - Gevolg voor de bestaansreden van het hoger beroep

Enkel de beslissing van de onderzoeksrechter die een einde maakt aan de voorlopige hechtenis, waarvan de raadkamer de wettigheid heeft beoordeeld of over de handhaving waarvan ze uitspraak heeft gedaan (1), heeft tot gevolg dat het rechtsmiddel tegen de door dat onderzoeksgerecht gewezen beschikking geen voorwerp meer heeft. (1) Met andere woorden, de beschikking tot opheffing van het aanhoudingsbevel die door de onderzoeksrechter is gewezen op grond van artikel 25, § 2, Voorlopige Hechteniswet, waartegen geen rechtsmiddel openstaat.

- Artt. 25, § 2, en 30, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 25, § 2, en 30, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 december 2022 P.22.1627.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.8** AC nr. ...

- Beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over de wettigheid of over de handhaving van de voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Beslissing van de onderzoeksrechter tot uitvoering van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht - (Geen) gevolg voor de bestaansreden van het hoger beroep

Een beslissing van de onderzoeksrechter tot voortzetting van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht (1) maakt geen einde aan de voorlopige hechtenis; een dergelijke beslissing kan dus niet tot gevolg hebben dat het eerdere hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer geen voorwerp meer heeft (2). (1) Beschikking op grond van artikel 24bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet. Aangezien dit artikel niet wordt bedoeld in artikel 30 van diezelfde wet, kan tegen deze beslissing geen hoger beroep worden ingesteld. (2) Contra P. Daeninck, "De impact van een beschikking van de onderzoeksrechter tot elektronisch toezicht op een hangend hoger beroep inzake voorlopige hechtenis", T. Strafr., 2021, 2-8; anders dan de eiser stelt deze auteur niettemin vast [blz. 6] dat de raadkamer in dergelijk geval opnieuw uitspraak moet doen binnen de termijn van één of twee maanden te rekenen vanaf de vorige beschikking.Het hof van beroep van Antwerpen, dat uitspraak heeft gedaan over een identieke zaak, heeft in een arrest van 6 januari 2020 geoordeeld dat het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen de beschikking van de raadkamer waarbij deze tot het periodieke toezicht op de voorlopige hechtenis overging, niet ontvankelijk was bij gebrek aan voorwerp, wegens de beschikking die de onderzoeksrechter intussen had gewezen op grond van artikel 24bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet. Op het cassatieberoep tegen die beslissing heeft het Hof echter alleen maar kunnen vaststellen dat dit arrest de voorlopige hechtenis niet handhaafde, zodat het cassatieberoep niet ontvankelijk was. (Cass. 21 januari 2020, AR P.20.0038.N, AC 2020, nr. 62) Het Hof heeft dus niet de wettigheid van de redenen van het bestreden arrest getoetst.In deze zaak had het hof van beroep kennisgenomen van het hoger beroep van de procureur des Konings tegen een beschikking van de raadkamer tot uitvoering van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht. Het had niet kunnen beslissen dat de voorlopige hechtenis in de gevangenis zou worden voortgezet indien enkel de inverdenkinggestelde hoger beroep had ingesteld, omdat het in dat geval de toestand van laatstgenoemde niet had mogen verzwaren (zie Cass. 14 mei 2019, AR P.19.0486.N, AC 2019, nr. 286).Inzake voorlopige hechtenis is het elektronisch toezicht geen alternatief voor de hechtenis. Het is enkel een uitvoeringsmodaliteit hiervan (zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, I, 1101).Aangezien de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht een vrijheidsberovende maatregel vormt, is ze onderworpen aan dezelfde maatregelen van toezicht als de voorlopige hechtenis die in de gevangenis wordt uitgevoerd. Bij die gelegenheid kan het appelgerecht krachtens artikel 30, § 1 en § 4, Voorlopige Hechteniswet beslissen om de inverdenkinggestelde in vrijheid te stellen, net zoals het de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht kan omzetten in hechtenis in de gevangenis (zie M.-A. Beernaert e.a., o.c., 1104; Cass. 6 januari 2015, AR P.14.1956.N, AC 2015, nr. 9; Cass. 28 januari 2014, AR P.14.0128.N, AC 2014, nr. 76.

- Artt. 24bis, § 2, et 30, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 december 2022 P.22.1627.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.8** AC nr. ...

- Beschikking van de raadkamer tot handhaving van de hechtenis onder elektronisch toezicht - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Bevoegdheden van de kamer van inbeschuldigingstelling

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak doet over het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen de beslissing van de raadkamer tot uitvoering van voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht, kan ze die beschikking hervormen door te beslissen dat de voorlopige hechtenis moet worden voortgezet in de gevangenis en niet onder elektronisch toezicht (1). (Impliciete oplossing) (1) Zie Cass. 6 januari 2015, AR P.14.1956.N, AC 2015, nr. 9 en voetnoot; Cass. 28 januari 2014, AR P.14.0128.N, AC 2014, nr. 76 en voetnoot; M.-A. BEERNAERT e.a., o.c., 1103-1104.

- Artt. 21, §§ 1 en 4, 22, § 1, en 30, §§ 1 en 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 december 2022 P.22.1627.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.8** AC nr. ...

- Passieve uitlevering - Voorlopige aanhouding - Verzoek tot invrijheidstelling - Conclusie die aanvoert dat de in de verzoekende Staat toepasselijke straf en hechtenisvoorwaarden, in geval van uitlevering, een onmenselijke behandeling kunnen vormen - Verplichting voor de rechter om het middel te beantwoorden

Wanneer de met het oog op uitlevering opgesloten persoon die om zijn invrijheidstelling verzoekt, een conclusie heeft neergelegd waarin hij aanvoert dat zijn uitleveringsprocedure betrekking heeft op misdrijven die hem een levenslange opsluiting als maximumstraf kunnen opleveren, zonder dat het nationaal recht van de verzoekende Staat voorziet in een mogelijkheid tot herziening van die straf en de hechtenisvoorwaarden in de gevangenissen van die Staat niet met de menselijke waardigheid verenigbaar zijn, onttrekken de appelrechters die uitsluitend oordelen dat dit verweer geen verband houdt met het verzoek tot invrijheidstelling, zich onwettig aan het onderzoek prima facie van de regelmatigheid van het verzoek tot uitlevering waarop de aan hun toezicht voorgelegde vrijheidsberovende titel steunt (1). (1) Zie, wat betreft de procedure tot uitvoerbaarverklaring van het internationaal aanhoudingsbevel, Cass. 6 november 2019, AR P.19.0950.F, AC 2019, nr. 574 (“Krachtens artikel 2bis, tweede lid, Uitleveringswet 1874 kan uitlevering niet worden toegestaan wanneer er ernstige risico's bestaan dat de persoon, indien hij wordt uitgeleverd, in de verzoekende Staat wordt onderworpen aan een flagrante rechtsweigering of aan foltering of aan een onmenselijke en onterende behandeling; het staat aan het onderzoeksgerecht die weigeringsgrond concreet te onderzoeken”), met concl. advocaat-generaal VANDERMEERSCH, op datum in Pas.. Het OM heeft hieruit afgeleid dat de appelrechters niet konden oordelen dat de middelen die de eiser in zijn conclusie in hoger beroep aan het hof van beroep voorlegde, waarin hij aanvoerde dat zijn uitlevering aan Marokko de artikelen 3 en 6 EVRM zou schenden, “in de huidige stand van de rechtspleging geen enkel verband met het voorwerp van het verzoek tot invrijheidstelling vertonen”. (M.N.B.)

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen
- Art. 2bis, tweede lid Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

8 januari 2025 P.24.1788.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.15** AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Eerste handhaving - Wettigheidscontrole - Ernstige aanwijzingen van schuld - Aanvulling, verbetering of concretisering van de schuldaanwijzingen - Voorwaarden - Overname van redenen van de schriftelijke vordering van het openbaar ministerie

Volgens de artikelen 21, § 4 en 30, § 4, Voorlopige Hechteniswet oordelen de raadkamer en in hoger beroep de kamer van inbeschuldigingstelling, naar aanleiding van de eerste verschijning van de aangehouden inverdenkinggestelde voor het onderzoeksgerecht, over de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding; daarbij kunnen zij de motivering van dat bevel verbeteren door een reden aan te vullen, een juiste reden in de plaats te stellen van een foutieve reden of duidelijker de omstandigheden te omschrijven waaruit ernstige aanwijzingen van de schuld kunnen worden afgeleid (1); de onregelmatigheid van het bevel tot aanhouding wegens het ontbreken van elke vermelding van de in artikel 16, § 5, Voorlopige Hechteniswet bedoelde feitelijke omstandigheden is echter niet herstelbaar; geen enkele wettelijke of verdragsrechtelijke bepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel staat eraan in de weg dat het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over de handhaving van de voorlopige hechtenis, voor de vaststelling van de ernstige aanwijzingen van schuld verwijst naar een schriftelijke vordering van het openbaar ministerie waarvan het de redenen overneemt; het onderzoeksgerecht kan hierbij ook rekening houden met ernstige schuldaanwijzingen waarover de inverdenkinggestelde niet voorafgaandelijk werd ondervraagd. (1) Cass. 6 juni 2023, AR P.23.0806.N, AC 2023, nr. 415; Cass. 23 juni 1994, AR P.94.0808.N, AC 1994, nr. 331.

- Art. 30, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 21, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 5.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.25.0018.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.16** AC nr. ...

- Regelmatigheid van de onderzoekshandelingen - Huiszoeking - Weigering van een huiszoeking met toestemming - Huiszoeking verricht wegens heterdaad na die weigering - Toelaatbaarheid van het bewijs

Het staat aan het onderzoeksgerecht te oordelen of de voorwaarden voor het uitvoeren van een huiszoeking in een woning op basis van de vaststelling van heterdaad vervuld zijn; de omstandigheid dat de politie de bewoner van de woning voorafgaandelijk heeft gevraagd of hij toestemming wilde verlenen voor het uitvoeren van een huiszoeking of dat de politieambtenaren zelf twijfels zouden hebben gehad over het verenigd zijn van de voorwaarden voor de toepassing van de heterdaadprocedure zijn voor de door het onderzoeksgerecht te verrichten beoordeling niet relevant (1). (1) Over de voorwaarden van een huiszoeking op heterdaad Cass. 18 juni 2019, AR P.18.0588.N, AC 2019, nr. 378, NC 2021, 32 noot L. ARNOU; Cass. 23 januari 2019, AR P.18.0826.F, AC 2019, nr. 42; Cass. 7 februari 2018, AR P.18.0100.F, AC 2018, nr. 82, met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.. Zie ook R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 380-381; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2021, 1119-11120; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 510-513.

- Artt. 36, 37 en 41 Wetboek van Strafvordering

9 november 2021 P.21.1370.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.20** AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Wettigheidstoetsing - Bestaansreden - Invrijheidstelling of repatriëring van de vreemdeling - Invloed

Artikel 71 Vreemdelingenwet, dat enkel betrekking heeft op het rechterlijk toezicht op een actieve titel, schendt artikel 5.4 EVRM niet wanneer de gebeurtenis die zich tijdens de procedure van toezicht voordoet, geen nieuwe autonome titel is die de voorgaande titel vervangt maar, integendeel, de invrijheidstelling of de repatriëring van de vreemdeling tegen wie de titel was uitgevaardigd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 720.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2022 P.22.1208.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.9** AC nr. ...

ONDERZOEKSRECHTER

- Aanhangigmaking - Draagwijdte - Feiten die na de akte van aanhangigmaking zijn gepleegd (geen)

De aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter kan geen betrekking hebben op toekomstige feiten, dit wil zeggen feiten die nog niet werden gepleegd op de datum van de akte die de zaak bij hem aanhangig maakt; zo kan een vordering van het parket geen feiten bij de onderzoeksrechter aanhangig maken die, gesteld dat ze bewezen zijn, na die akte zouden zijn gepleegd (1). (1) Zie A. DE NAUW, "Het adiëren van de onderzoeksrechter", in A. DE NAUW, J. D'HAENENS en M. STORME, Actuele problemen van strafrecht, Antwerpen, Kluwer, 1988, p. 14; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. I, p. 842-843 en 847.

- Art. 16, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 63 Wetboek van Strafvordering
- Art. 61 Wetboek van Strafvordering

12 februari 2025 P.25.0165.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.9** AC nr. ...

OPENBAAR DOMEIN

- Natuurbehoud - Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Maatregel van herstel in de toestand van vóór het milieumisdrijf - Beoordeling - Controle door het Hof

De maatregelen die de rechter bij toepassing van artikel 16.6.6 DABM kan bevelen, strekken ertoe de door het milieumisdrijf veroorzaakte wederrechtelijke toestand ongedaan te maken door de toestand zoals die bestond vóór het milieumisdrijf zoveel als mogelijk te herstellen teneinde aldus het milieu te vrijwaren; de rechter oordeelt onaantastbaar of de door hem bij toepassing van die bepaling bevolen maatregel noodzakelijk is voor dit herstel; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Over de herstelmaatregel en termijn op basis van art. 16.6.6 Decreet Milieubeleid zie Cass. 11 januari 2022, AR P.21.0373.N, AC 2022, nr. 13.

- Art. 16.6.6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

- Natuurbehoud - Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Verbod tot het uitbaten van inrichtingen die aan de oorsprong liggen van het milieumisdrijf - Termijn van het exploitatieverbod - Evenredigheid - Criteria - Beoordeling - Redenen

De in artikel 16.6.5 DABM bepaalde mogelijkheid voor de rechter om, na de partijen te hebben gehoord, bij wijze van veiligheidsmaatregel het verbod uit te spreken om de inrichtingen, die aan de oorsprong van het milieumisdrijf liggen, te exploiteren gedurende de termijnen die hij bepaalt, strekt ertoe de bedreiging voor de mens of het milieu weg te nemen (1); bij gebrek aan een conclusie over de termijn van een in voorkomend geval op te leggen veiligheidsmaatregel, is de rechter die bij toepassing van de voormelde bepaling een exploitatieverbod uitspreekt voor een termijn die hij bepaalt, niet ertoe gehouden de duur van die termijn nader met redenen te omkleden; de rechter kan ter verantwoording van het bij toepassing van artikel 16.6.5 DABM opgelegde exploitatieverbod de bedreiging voor de mens of het milieu afleiden uit het risico dat de beklaagde zijn wederrechtelijke activiteit niet vrijwillig zal stopzetten en een voor de omgeving onomkeerbare toestand wil creëren. (1) Cass. 4 maart 2003, AR P.02.0974.N, AC 2003, nr. 147.

- Art. 16.6.5 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

- Natuurbehoud - Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Maatregel van herstel in de toestand van vóór het milieumisdrijf - Last die de herstelmaatregel meebrengt voor de overtreder - Recht op eigendom - Evenredigheid - Beoordeling - Redenen

Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM verbiedt de rechter bij toepassing van artikel 16.6.6 DABM een herstelmaatregel te bevelen die kennelijk onredelijk is; hierbij dient hij na te gaan of het voordeel van de bevolen herstelmaatregel ter vrijwaring en herstel van het milieu opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder; het bevolen herstel moet evenredig zijn met de in concreto vastgestelde aantasting van het milieu en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt; bij afwezigheid van een conclusie over de redelijkheid en evenredigheid van de herstelmaatregel, is de rechter er evenwel niet toe gehouden zijn beslissing in dit verband nader met redenen te omkleden (1). (1) Over de herstelmaatregel in zaken van stedenbouw en ruimtelijke ordening (art. 6.3.1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening) oordeelde het Hof reeds in vergelijkbare zin: "Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM verbiedt de rechter een herstelmaatregel te bevelen die kennelijk onredelijk is. Hierbij dient hij na te gaan of het voordeel van de bevolen herstelmaatregel voor het behoud van een goede ruimtelijke ordening opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder. Het bevolen herstel moet evenredig zijn met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt" (Cass. 5 januari 2021, AR P.20.0736.N, AC 2021, nr. 1, in dezelfde zin Cass. 5 februari 2019, AR P.17.0756.N, AC 2019, nr. 65; Cass. 5 januari 2016, AR P.14.1754.N, AC 2016, nr. 3; Cass. 4 februari 2003, AR P.01.1462.N, AC 2003, nr. 80; Cass. 24 november 2009, AR P.09.0278.N, AC 2009, nr. 689) en "De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of een herstelmaatregel evenredig is met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en of uit de vergelijking tussen het voordeel voor de ruimtelijke ordening dat volgt uit die maatregel en de voor de betrokkene veroorzaakte last niet volgt dat de herstelmaatregel kennelijk onredelijk is. Bij die beoordeling kan de rechter de aard van en de wijze waarop het stedenbouwkundige misdrijf werd gepleegd dat tot de herstelmaatregel aanleiding geeft, het flagrante karakter van het misdrijf en de doelbewustheid waarmee het werd gepleegd, mee in overweging nemen" (Cass. 5 januari 2021, AR P.20.0736.N, AC 2021, nr. 1; Cass. 27 september 2011, AR P.10.2020.N, AC 2011, nr. 500; Cass. 18 december 2001, AR P.99.1548.N, AC 2001, nr. 709). (BDS)

- Art. 16.6.6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

OPENBAAR MINISTERIE

- Hoger beroep van de beklaagde - Laattijdig hoger beroep van de beklaagde - Volgappel van het openbaar ministerie - Draagwijdte - Gevolg - Hoger beroep - Strafzaken - Bij verstek gewezen vonnis

Volgens artikel 203, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bedraagt de termijn om hoger beroep aan te tekenen tegen een bij verstek gewezen vonnis dertig dagen na de dag van de betekening (1) ervan aan de veroordeelde partij of aan haar woonplaats, termijn die kan worden verlengd wegens afstand en volgens artikel 203, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering beschikt het openbaar ministerie over een bijkomende termijn van tien dagen om hoger beroep in te stellen, nadat de beklaagde hoger beroep heeft ingesteld (2); hoewel het door artikel 203, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering geregelde volgappel van het openbaar ministerie een zelfstandig hoger beroep is waarvan de ontvankelijkheid in beginsel niet afhangt van de ontvankelijkheid van het hoger beroep van de beklaagde, beschikt het openbaar ministerie evenwel niet over een dergelijk volgappel indien het hoger beroep van de beklaagde zelf laattijdig is aangezien een laattijdig hoger beroep van de beklaagde geen aanleiding kan geven tot een tijdig volgappel van het openbaar ministerie (3). (1) Cass. 10 december 2019, AR P.19.0537.N, AC 2019, nr. 655. (2) Er lijkt me geen reden om aan te nemen dat de termijn van 10 bijkomende dagen voor het volgappel van het openbaar ministerie niet van toepassing zou zijn bij verstekbeslissingen – zie S. VAN OVERBEKE, "Verzet en hoger beroep in strafzaken na de wet van 5 februari 2016 tot wijziging van het strafrecht en de strafvordering en houdende diverse bepalingen inzake justitie ('Potpourri II')", RW 2015-2016, afl. 37, 1444 en van dezelfde auteur, "Nieuwe regels voor hoger beroep in strafzaken: kroniek van een aangekondigde rechtspraak", RW 2017-18, 884, contra P. TRAEST en J. MEESE, "De rechtsmiddelen verzet en hoger beroep" in P. TRAEST, A. VERHAGE en G. VERMEULEN (eds.), Strafrecht en strafprocesrecht: doel of middel in een veranderde samenleving?, XLIIIste postuniversitaire cyclus Willy Delva, 552-554, nr. 6. De bijkomende termijn van 10 dagen dient niet gevoegd te worden bij de appeltermijn van de beklaagde maar vangt aan de dag volgend op het hoger beroep van de beklaagde (Cass. 29 november 2017, AR P.17.0761.F, AC 2017, nr. 681). (3) Aangezien het volgappel van het openbaar ministerie een zelfstandig principaal beroep is, is het niet afhankelijk van het lot van het door de beklaagde ingesteld hoger beroep, zodat de onontvankelijkheid van het hoger beroep van de beklaagde, bv. bij gebrek aan belang, of de afstand van zijn hoger beroep zonder invloed is op de ontvankelijkheid van het volgappel van het openbaar ministerie (P. TRAEST en J. MEESE, o.c., 555, nr. 47, S. VAN OVERBEKE, o.c., RW 2015- 2016, 1443-1444). Het komt me evenwel voor dat deze redenering niet kan worden doorgetrokken naar de hypothese van een laattijdig hoger beroep van de beklaagde, omdat dit erop zou neerkomen dat het openbaar ministerie altijd over 10 bijkomende dagen zou beschikken om een ontvankelijk hoger beroep in te stellen (S. VAN OVERBEKE, o.c., RW 2017- 18, 884-885).

- Art. 203, § 1, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

23 november 2021 P.21.0720.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.25** AC nr. ...

- Strafzaken - Bewijslast - Herhaling - Vaststelling van de staat van herhaling - Vormen - Artikel 29ter Wegverkeerswet - Beoordeling door de rechter

De rechter kan een toestand van herhaling maar aannemen als hij vaststelt dat de bestanddelen voor die herhaling en de daarvoor geldende voorwaarden verenigd zijn en het bewijs daarvoor dient te blijken uit de aan de rechter overgelegde en voor de partijen beschikbare stukken, waarbij het openbaar ministerie als vervolgende partij de bewijslast draagt voor het voldaan zijn aan de voorwaarden voor de toestand van herhaling; het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft maar het bewijs van het bestaan van een vroegere veroordeling en van het kracht van gewijsde hebben van die beslissing kan door het openbaar ministerie ook met andere middelen worden geleverd waarbij de afwezigheid van betwisting door de beklaagde op dit punt in aanmerking kan worden genomen en het aan de rechter staat te oordelen of het openbaar ministerie slaagt in zijn bewijslast (1). (1) Cass. 10 mei 2022, AR P.22.0193.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220510.2N.6.

- Art. 29ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

31 mei 2022 P.22.0458.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.13** AC nr. ...

- Statuut - Opdracht - Objectiviteitsplicht maar geen onpartijdigheidsplicht - Onafhankelijkheid van het openbaar ministerie - Draagwijdte - Verbod voor de rechter om zich op onrechtmatige wijze in de opdracht van het openbaar ministerie te mengen - Gevolg - Onmogelijkheid om het openbaar ministerie te wraken

De onafhankelijkheid van het openbaar ministerie, vastgelegd in artikel 151 Grondwet, komt vooreerst tot uiting ten aanzien van de hoven en rechtbanken, die het openbaar ministerie geen uitdrukkelijke of impliciete bevelen mogen geven en zijn optreden evenmin mogen berispen, omdat ze zich aldus op onrechtmatige wijze zouden mengen in de opdracht van het openbaar ministerie; de magistraat van het openbaar ministerie, eisende partij in de strafvordering die hij voor de strafgerechten instelt, is de hoofdpartij in het strafproces en hoewel hij zich in die hoedanigheid objectief dient te gedragen, is hij niet gehouden tot een strikte onpartijdigheidsplicht; hieruit volgt dat de rechter zich niet in de bevoegdheden van het openbaar ministerie mag mengen en niet bevoegd is om de vertegenwoordiger van het openbaar ministerie op de rechtszitting te wraken of uit te sluiten (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 151 De gecoördineerde Grondwet 1994

9 april 2025 P.24.1727.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.18** AC nr. ...

- Statuut - Opdracht - Objectiviteitsplicht maar geen onpartijdigheidsplicht - Onafhankelijkheid van het openbaar ministerie - Draagwijdte - Verbod voor de rechter om zich op onrechtmatige wijze in de opdracht van het openbaar ministerie te mengen - Gevolg - Onmogelijkheid om het openbaar ministerie te wraken

De onafhankelijkheid van het openbaar ministerie, vastgelegd in artikel 151 Grondwet, komt vooreerst tot uiting ten aanzien van de hoven en rechtbanken, die het openbaar ministerie geen uitdrukkelijke of impliciete bevelen mogen geven en zijn optreden evenmin mogen berispen, omdat ze zich aldus op onrechtmatige wijze zouden mengen in de opdracht van het openbaar ministerie; de magistraat van het openbaar ministerie, eisende partij in de strafvordering die hij voor de strafgerechten instelt, is de hoofdpartij in het strafproces en hoewel hij zich in die hoedanigheid objectief dient te gedragen, is hij niet gehouden tot een strikte onpartijdigheidsplicht; hieruit volgt dat de rechter zich niet in de bevoegdheden van het openbaar ministerie mag mengen en niet bevoegd is om de vertegenwoordiger van het openbaar ministerie op de rechtszitting te wraken of uit te sluiten (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

- Art. 151 De gecoördineerde Grondwet 1994

9 april 2025 P.24.1727.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.4** AC nr. ...

OPENBARE ORDE

- Vreemdelingen - Minder dwingende maatregel - Vermoeden van ondoeltreffendheid - Bedreiging voor de openbare orde of de nationale veiligheid - Veroordeling - Nog niet berechte feiten - Beoordelingscriterium

Artikel 74/28, § 1, Vreemdelingenwet voorziet in twee minder dwingende maatregelen die de minister of zijn gemachtigde kunnen opleggen indien een vreemdeling moet worden verwijderd naar zijn land van herkomst of overgedragen aan de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van zijn verzoek om internationale bescherming of voor de tijd die noodzakelijk is voor de procedure van vaststelling van de lidstaat die verantwoordelijk is voor het onderzoek van zijn verzoek om internationale bescherming of voor het onderzoek van zijn verzoek om internationale bescherming in België; die twee minder dwingende maatregelen zijn de verplichting zich bij de overheden te melden en het aanwijzen van een verplichte verblijfplaats; volgens artikel 74/28, § 3, derde lid, wordt een minder dwingende maatregel met name geacht niet doeltreffend te zijn indien de vreemdeling een bedreiging vormt voor de openbare orde of de nationale veiligheid; "eerdere veroordelingen" of nog niet berechte feiten kunnen in aanmerking worden genomen om te beslissen dat een vreemdeling een dergelijke bedreiging vormt.

- Art. 74/28 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

26 februari 2025 P.25.0226.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.10** AC nr. ...

OVEREENKOMST

ALLERLEI

Allerlei - Leasing - Leasinggever - Ontbinding wegens wanprestatie van de leasingnemer - Eigendomsrecht - Functie

Het eigendomsrecht van de leasinggever laat hem toe om bij ontbinding wegens wanprestatie van de leasingnemer het goed terug te vorderen, maar strekt niet louter tot zekerheid van de uitvoering door de leasingnemer van zijn betalingsverbintenis (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1 KB nr. 55 van 10 november 1967 tot regeling van het juridisch statuut der ondernemingen gespecialiseerd in financieringshuur
- Art. 544 Oud Burgerlijk Wetboek

21 februari 2025 C.23.0381.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250221.1N.6** AC nr. ...

Allerlei - Leasing - Ontbinding van de leasingovereenkomst wegens wanprestatie leasingnemer - Waarde van het geleasede goed dat het bedrag van de schuldvordering van de leasinggever overtreft - Bestemming

Wanneer de leasinggever bij ontbinding wegens wanprestatie van de leasingnemer het geleasede goed terugvordert vóór het einde van de leasingovereenkomst en de waarde van het goed het bedrag van de schuldvordering van de leasinggever overtreft, is de leasinggever als eigenaar van het geleasede goed niet gehouden tot afdracht van het saldo aan de leasingnemer (1). (1) Zie concl. OM. Contra: Cass. 8 november 2002, AR C.00.0374.N, AC 2002, nr. 594.

- Art. 1 KB nr. 55 van 10 november 1967 tot regeling van het juridisch statuut der ondernemingen gespecialiseerd in financieringshuur
- Art. 544 Oud Burgerlijk Wetboek

21 februari 2025 C.23.0381.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250221.1N.6** AC nr. ...

Allerlei - Leasing - Einde leasingovereenkomst - Eigendom geleasede goed - Waarde van het geleasede goed - Verplichtingen en rechten leasinggever en leasingnemer

De leasinggever blijft eigenaar van het geleasede goed, ook wanneer de leasingnemer zijn betalingsverbintenis correct uitvoert; bij het einde van de leasingovereenkomst is de leasingnemer in principe gehouden tot teruggave van het geleasede goed aan de leasinggever, zonder dat de leasinggever daarbij gehouden is tot betaling van de waarde van het goed aan de leasingnemer; de leasingnemer kan echter bij het einde van de leasingovereenkomst ervoor kiezen om de in de leasingovereenkomst bedongen aankoopoptie uit te oefenen; oefent hij deze optie uit, dan wordt hij eigenaar van het goed en heeft hij recht op de waarde ervan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1 KB nr. 55 van 10 november 1967 tot regeling van het juridisch statuut der ondernemingen gespecialiseerd in financieringshuur
- Art. 544 Oud Burgerlijk Wetboek

21 februari 2025 C.23.0381.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250221.1N.6** AC nr. ...

BESTANDDELEN

Bestanddelen - Voorwerp - Vastgoedbemiddelingsovereenkomst - Voorwerp van de

vastgoedbemiddelingsovereenkomst - Ontbreken van verplichte bedingen - Niet bepaald of bepaalbaar voorwerp van de overeenkomst - Gevolg

Er is geen sanctie bepaald voor het ontbreken van één of meerdere bedingen in de vastgoedbemiddelingsovereenkomst; het is evenwel mogelijk dat door het ontbreken van één of meerdere bedingen in de bemiddelingsovereenkomst het voorwerp van de overeenkomst niet bepaald, noch bepaalbaar is en de overeenkomst bijgevolg nietig is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4 KB 12 januari 2007 betreffende het gebruik van bepaalde bedingen in de bemiddelingsovereenkomsten van vastgoedmakelaars
- Art. 2 KB 12 januari 2007 betreffende het gebruik van bepaalde bedingen in de bemiddelingsovereenkomsten van vastgoedmakelaars

28 maart 2025 C.24.0023.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.7** AC nr. ...

VERBINDENDE KRACHT (NIET-UITVOERING)

Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Aansprakelijkheid uit overeenkomst - Oorzakelijk verband - Taak van de rechter

De rechter die het bestaan van een dergelijk verband beoordeelt, moet het verloop van de gebeurtenissen reconstrueren zonder de fout in aanmerking te nemen, maar ook zonder de andere voorwaarden te wijzigen waaronder de schade is ontstaan, en moet nagaan of de schade zich ook in dat geval zou hebben voorgedaan (1). (1) Cass. 23 februari 2023, AR C.22.0112.F, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.3.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1150 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1147 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1146 Oud Burgerlijk Wetboek

13 maart 2025 C.24.0271.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250313.1F.1** AC nr. ...

Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Ontvankelijkheid rechtsvordering - Derde bij een overeenkomst - Aanvoering dat overeenkomst het gevolg is van een onwettige overheidsbeslissing die schade berokkent aan die derde - Belang van de derde bij de vordering tot nietigverklaring van de overeenkomst als herstel van de schade van de derde - Relativiteit van de overeenkomsten - Invloed

De relativiteit van de overeenkomsten verhindert niet dat een derde die aanvoert dat een overeenkomst het gevolg is van een onwettige overheidsbeslissing die hem schade heeft berokkend, belang heeft om de nietigverklaring van de overeenkomst als herstel van zijn beweerde schade te vorderen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 18, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1165 Oud Burgerlijk Wetboek

28 februari 2025 C.23.0482.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.4** AC nr. ...

Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Aansprakelijkheid uit overeenkomst - Oorzakelijk verband - Begrip

De rechter die het bestaan van een dergelijk verband beoordeelt, moet het verloop van de gebeurtenissen reconstrueren zonder de fout in aanmerking te nemen, maar ook zonder de andere voorwaarden te wijzigen waaronder de schade is ontstaan, en moet nagaan of de schade zich ook in dat geval zou hebben voorgedaan (1). (1) Cass. 23 februari 2023, AR C.22.0112.F, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230223.1F.3.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1151 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1150 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1147 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1146 Oud Burgerlijk Wetboek

13 maart 2025 C.24.0271.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250313.1F.1** AC nr. ...

Verbindende kracht (niet-uitvoering) - Vordering tot ontbinding - Schadevergoeding - Veroordeling - Voorwaarde

De rechter die van een vordering tot ontbinding van een overeenkomst met schadevergoeding kennisneemt, kan een dergelijke schadevergoeding alleen maar aan de foutieve partij opleggen als hij de ontbinding van die overeenkomst uitspreekt.

- Art. 1184, tweede lid Oud Burgerlijk Wetboek

26 januari 2023 C.21.0033.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230126.1F.6** AC nr. ...

PENSIOEN

GEWAARBORGD INKOMEN VOOR BEJAARDEN

Gewaarborgd inkomen voor bejaarden - Inkomensgarantie voor ouderen - Beslissing betreffende de voorschotten - Betwisting - Volstrekte bevoegdheid

De betwistingen van de beslissingen betreffende de voorschotten inzake inkomensgarantie voor ouderen zijn betwistingen die betrekking hebben op de toepassing van de Wet Inkomensgarantie Ouderen en die krachtens artikel 580, 8°, e), Gerechtelijk Wetboek bij de arbeidsrechtbank aanhangig moeten worden gemaakt (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 580, 8°, e) Gerechtelijk Wetboek
- Art. 11 KB 23 mei 2001 tot instelling van een algemeen reglement betreffende de inkomensgarantie voor ouderen
- Art. 3 Wet 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen

24 maart 2025 S.22.0015.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.8** AC nr. ...

Gewaarborgd inkomen voor bejaarden - Inkomensgarantie voor ouderen - Bedrag - Toekenningsvoorwaarde

Voor de berekening van de inkomensgarantie voor ouderen en de voorschotten op de inkomensgarantie worden de bestaansmiddelen en de pensioenen in aanmerking genomen, voor zover de sociaal verzekerde hierover daadwerkelijk beschikt, zodat ze, overeenkomstig het door de wetgever nagestreefde doel, bijdragen tot de levensomstandigheden van de persoon (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 11 KB 23 mei 2001 tot instelling van een algemeen reglement betreffende de inkomensgarantie voor ouderen
- Art. 7 Wet 22 maart 2001 tot instelling van een inkomensgarantie voor ouderen

24 maart 2025 S.22.0015.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3F.8** AC nr. ...

PREJUDICIEEL GESCHIL

- Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

- Grondwettelijk Hof - Discriminatie tussen verschillende categorieën van personen - Op grond van een oncontroleerbare veronderstelling - Uitwerking

Aangezien de prejudiciële vraag van de eiseres, tot aanwijzing van de discriminatie die zij aanvoert tussen de categorieën van personen die zij tegenover elkaar stelt, uitgaat van de oncontroleerbare veronderstelling dat de Koning, bij het vaststellen van het maximaal bedrag van de vergoeding bepaald in het koninklijk besluit van 5 augustus 1991, zou zijn uitgegaan van een beperkende omschrijving van artikel 8, eerste lid, van de wet van 30 juli 1979, zodat Hij, in strijd met die wetsbepaling, de personen die hun aanwezigheid op de plaats en op het ogenblik van het schadegeval niet aantonen, van de toepassing van die wet uitsluit, dient die vraag niet aan het Grondwettelijk Hof te worden gesteld.

- Art. 26, § 1, 3° Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

6 februari 2025 C.23.0349.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250206.1F.3** AC nr. ...

- Cassatie met verwijzing beperkt tot de straf - Gevolg voor de aanhangigmaking van de zaak bij het gerecht op verwijzing - Cassatieberoep - Middel dat kritiek uitoefent op de beslissing van het gerecht op verwijzing dat zichzelf verbiedt opnieuw uitspraak te doen over de schuld - Niet-ontvankelijk wegens een reden eigen aan de procedure voor het Hof - (Geen) prejudiciële vraag

Uit artikel 435, tweede lid, Wetboek van Strafvordering (1) volgt dat wanneer het Hof, met toepassing van artikel 434 van dit wetboek, een arrest heeft vernietigd met verwijzing, enkel in zoverre het uitspraak doet over de op te leggen straf en de betaling van de bijdrage aan het Bijzonder fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, terwijl de cassatieberoepen voor het overige worden verworpen, het arrest van het gerecht op verwijzing dat zichzelf verbiedt opnieuw uitspraak te doen over de schuld in overeenstemming is met het arrest van het Hof en het middel dat kritiek uitoefent op die beslissing niet-ontvankelijk is (2); aangezien het middel niet-ontvankelijk is wegens een reden die eigen is aan de procedure voor het Hof, hoeven de in dit verband voorgestelde prejudiciële vragen niet aan het Grondwettelijk Hof te worden gesteld (3). (1) Lid ingevoegd door art. 161 van de wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie; de verantwoording van amendement nr. 28 (DOC 54 2259/003, p. 37) is erg summier. (2) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 625. (3) Cass. 6 juni 2005, AR S.04.0181.F, AC 2005, nr. 322.

- Artt. 434, eerste lid, en 435, tweede lid Wetboek van Strafvordering

12 oktober 2022 P.22.0640.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.8** AC nr. ...

- Artikel 6, § 5, Wet 9 december 2004 - Verzoek om wederzijdse rechtshulp van een buitenlandse overheid - Inbeslagneming in België - Beschikking tot "uitlevering van roerende zaken" - Verzoek tot verzet tegen de overdracht van in beslag genomen goederen - Beslissing van de raadkamer - Hoger beroep - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling niet vatbaar voor cassatieberoep - Prejudiciële vraag

Uit artikel 6, § 5, zesde lid, van de wet van 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit en tot wijziging van artikel 90ter Wetboek van Strafvordering volgt dat geen cassatieberoep kan worden ingesteld tegen het arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling dat is gewezen op het hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over een verzoek tot verzet tegen de beslissing van de procureur des Konings over de overdracht van goederen die, overeenkomstig een verzoek om wederzijdse rechtshulp, het voorwerp van het misdrijf vormen; aan het Grondwettelijk Hof moet dus een prejudiciële vraag worden gesteld over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 Grondwet door die bepaling (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

- Art. 6, § 5 Wet 9 december 2004 betreffende de internationale politiële verstrekking van gegevens van persoonlijke aard en informatie met gerechtelijke finaliteit, de wederzijdse internationale rechtshulp in strafzaken en tot wijziging van artikel 90ter van het Wetb

22 mei 2024 P.22.0400.F **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.6** AC nr. ...

- Verzoek tot het stellen van een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof - Afwijzing van het verzoek - Antwoord is niet onontbeerlijk om uitspraak te doen - Voorwaarde - Motivering

Op grond van artikel 26, § 2, derde lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof is het rechtscollege waarvan de beslissing vatbaar is voor voorziening in cassatie niet gehouden een opgeworpen prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen wanneer het rechtscollege meent dat het antwoord op de prejudiciële vraag niet onontbeerlijk is om uitspraak te doen; het volstaat dat het rechtscollege zijn oordeel verduidelijkt aan de hand van een of meerdere redenen die de beslissing kunnen dragen; het moet de reden of de redenen daarvoor niet omstandig en genuanceerd onderbouwen.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 26, § 2, derde lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

14 januari 2025 P.24.0918.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.1** AC nr. ...

PRIVÉLEVEN (BESCHERMING VAN)

- Klacht - Gegevensbeschermingsautoriteit - Verbod van rechtsmisbruik

Het recht van iedere betrokkene om een klacht in te dienen bij een toezichthoudende autoriteit, met name in de lidstaat waar hij gewoonlijk verblijft, hij zijn werkplek heeft of waar de beweerde inbreuk is begaan, indien hij van mening is dat een inbreuk is begaan op de verwerking van hem betreffende persoonsgegevens, kan worden onderworpen aan het nationaalrechtelijk verbod van rechtsmisbruik (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 77.1 Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking va

10 januari 2025 C.22.0110.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.4** AC nr. ...

- Inbreuk op grondbeginselen van bescherming van persoonsgegevens - Gegevensbeschermingsautoriteit - Klacht - Geen verwerking van persoonsgegevens van de klager - Recht op rectificatie - Bevoegdheid van het Marktenhof - Voorwaarden

De vaststelling door het Marktenhof van de niet-naleving van de formele motiveringsverplichting door de beslissing van de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, doet niet af aan zijn bevoegdheid uitspraak te doen over het recht op rectificatie van onjuiste persoonsgegevens aangezien deze bevoegdheid een gebonden bevoegdheid is; de eventuele nietigheid van de beslissing van de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit wegens miskenning van de formele motiveringsverplichting en de omstandigheid dat het Marktenhof deze nietigheid niet heeft vastgesteld, heeft bijgevolg geen invloed op de wettigheid van de beslissing van het Marktenhof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 16 Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking va

10 januari 2025 C.20.0220.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.2** AC nr. ...

RAAD VAN STATE

- Draagwijdte - Arrest van Raad van State - Gezag van gewijsde

Het gezag van gewijsde van een arrest van de Raad van State is beperkt tot hetgeen de rechter over een geschilpunt heeft beslist en tot hetgeen, ten gevolge van het geschil dat voor de rechter is gebracht en waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren, de noodzakelijke grondslag van zijn beslissing vormt (1). (1) Zie concl. OM.

20 februari 2025 F.18.0086.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.3** AC nr. ...

- Administratieve overheid - Beslissing - Vernietigingsarrest van de Raad van State - Fout van de administratieve overheid - Draagwijdte - Gerecht van de rechterlijke orde

Wanneer een gerecht van de rechterlijke orde rechtsgeldig kennisneemt, op grond van artikel 1382 Oud Burgerlijk Wetboek, van een aansprakelijkheidsvordering die uitgaat van de machtsoverschrijding van een administratieve overheid, welke door de Raad van State wordt bestraft met de nietigverklaring van de administratieve akte, moet het gerecht van de rechterlijke orde, wegens het absolute gezag van gewijsde van een dergelijke vernietigingsbeslissing, noodzakelijkerwijs oordelen dat de administratieve overheid, de auteur van de nietig verklaarde akte, behoudens rechtvaardigingsgrond een fout heeft begaan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek

20 februari 2025 F.18.0086.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.3** AC nr. ...

RACISME - XENOFOBIE

- Misdrijf bedoeld in artikel 20, 2°, van de wet van 30 juli 1981 - Gedrag of uitspraken die een aanzetting tot rassenhaat of -geweld vormen - Onaantastbare beoordeling van de feitenrechter op grond van de concrete omstandigheden van de zaak - Toezicht door het Hof

Artikel 20, 2°, van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden bestraft degene die in een van de in artikel 444 van het Strafwetboek bedoelde omstandigheden aanzet tot haat of geweld jegens een persoon wegens een van de beschermde criteria, namelijk de nationaliteit, een vermeend ras, de huidskleur, de afkomst of de nationale of etnische oorsprong; de feitenrechter beoordeelt op onaantastbare wijze, op grond van de concrete gegevens van de zaak, of een gedrag of uitspraken een aanzetting tot haat of geweld vormen in de zin van die bepaling, waarbij het Hof enkel nagaat of hij die beslissing wettig uit zijn vaststellingen heeft kunnen afleiden.

- Art. 20, 2° Wet 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenophobie ingegeven daden

5 maart 2025 P.24.1625.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.4** AC nr. ...

- Misdrijf bedoeld in artikel 20, 2°, van de wet van 30 juli 1981 - Moreel bestanddeel - Bijzonder opzet - Draagwijdte - Wil tot haat aan te zetten - Gewelddadig, boosaardig, openbaar en denigrerend karakter van de uitspraken - Gevolg

Wanneer de rechter jegens de beklaagde het bestaan van de wil tot haat aan te zetten in aanmerking neemt en dit bijzonder opzet in verband brengt met het gewelddadig, boosaardig, openbaar en denigrerend karakter van de uitspraken van de beklaagde, verantwoordt hij naar recht het bestaan van het bijzonder opzet, vereist in artikel 20, 2°, van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden, dat gekenmerkt door de bijzondere wil tot haat of geweld aan te zetten (1). (1) Zie AGwH 11 maart 2009, arrest nr. 40/2009, § B.59.

- Art. 20, 2° Wet 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenophobie ingegeven daden

5 maart 2025 P.24.1625.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.4** AC nr. ...

RECHT VAN VERDEDIGING

ALLERLEI

Allerlei - Algemeen beginsel van het Europees Unierecht - Administratieve beslissing - Recht om te worden gehoord - Begrip - Doel

Het recht om gehoord te worden maakt integraal deel uit van het recht van verdediging, dat een algemeen beginsel van het Unierecht is; deze regel beoogt te verzekeren dat de persoon tegen wie een administratieve beslissing werd genomen, vergissingen kan corrigeren en individuele omstandigheden kan aanvoeren die de beslissing kunnen beïnvloeden (1). (1) Zie HvJ-EU 11 december 2014, C-249/13, Khaled Boudjlida tegen Préfet des Pyrénées-Atlantiques, Rev.dr.pén.crim., 2015, 822 [§§ 36-38, 48, 49 & 59]; Cass. 4 juli 2018, AR P.18.0659.N, AC 2018, nr. 431.

12 oktober 2022 P.22.1213.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.11** AC nr. ...

Allerlei - Vreemdelingen - Vrijheidsberoving - Administratieve beslissing - Recht om te worden gehoord - Aantasting - Toetsing door het rechtscollege waarbij het beroep van de vreemdeling aanhangig is gemaakt

Het rechtscollege waarbij het beroep van de vreemdeling aanhangig is gemaakt, dient na te gaan of de aantasting van het recht om te worden gehoord van die aard is dat de administratieve procedure zonder die onregelmatigheid tot een ander resultaat had kunnen leiden (1). (1) Zie Cass. 4 juli 2018, AR P.18.0659.N, AC 2018, nr. 431.

- Art. 71 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

12 oktober 2022 P.22.1213.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.11** AC nr. ...

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Gerechtelijk recht - Rechtspleging - Taak van de rechter - Ambtshalve aanvullen van redenen - Voorwaarden

De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de rechtsregels die erop van toepassing zijn; hij moet de juridische aard en gevolgen van de door de partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken, en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven of de rechtsgevolgen die zij daaraan hebben verbonden, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen, wijzigen of vervangen op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, enkel steunt op elementen die hem regelmatig zijn voorgelegd, het voorwerp van de vordering niet wijzigt en daarbij het recht van verdediging van de partijen niet miskent.

7 maart 2025 C.24.0048.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250307.1N.7** AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Recht op tegenspraak - Uitvoering van de vrijheidsstraffen - Veroordeeld tot straffen die samen niet meer dan drie jaar bedragen - Eerste verzoek om elektronisch toezicht - Schriftelijke procedure - Draagwijdte - (Geen)

mogelijkheid voor de veroordeelde om over de adviezen van de directeur en van het openbaar ministerie tegenspraak te voeren

Uit de samenlezing van de artikelen 34, § 1, 36, § 1, en 37, eerste lid, Wet Strafuitvoering volgt dat de strafuitvoeringsrechter die uitspraak doet over een eerste verzoek om elektronisch toezicht van een persoon die is veroordeeld tot straffen die samen niet meer dan drie jaar bedragen, op onaantastbare wijze oordeelt of hij de veroordeelde wenst te horen; indien hij dit niet nodig acht, doet hij uitspraak op grond van de stukken die hem zijn voorgelegd in het kader van een schriftelijke procedure en in die procedure voor de strafuitvoeringsrechter is niet voorzien dat de veroordeelde over de adviezen van de directeur en van het openbaar ministerie tegenspraak kan voeren (1). (1) Cass. 9 januari 2024, AR P.23.1740.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240109.2N.4. De rechtsleer betreurt evenwel dat de Wet Strafuitvoering, in geval van een schriftelijke procedure, niet voorziet in de mogelijkheid voor de veroordeelde om op het eventueel door het openbaar ministerie uitgebrachte advies te antwoorden (M.-A. BEERNAERT, "Le nouveau régime d'exécution des peines privatives de liberté ne dépassant pas trois ans: retour sur une réforme délicate", in F. DESSY en N. SANHAJI (coord.), Droit pénal. Evolutions récentes, Limal, Anthémis, 2004, p. 223; T. MOREAU, D. VANDERMEERSCH en J.-M. HAUSMAN, Eléments de droit pénal, Bruxelles, La Charte, 2024, p. 662).

- Art. 37, eerste lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 36, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 34, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

5 februari 2025 P.25.0029.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250205.2F.5** AC nr. ...

Strafzaken - Strafzaken - Bij verstek gewezen beslissing - Verzet - Buitengewone termijn - Aanvang - Vereiste informatie over de betekening van de bij verstek gewezen beslissing - Vermelding van het recht om verzet aan te tekenen en van de termijn om dat recht uit te oefenen - Taal waarin de informatie moet worden verstrekt

De buitengewone verzettermijn gaat niet in indien de informatie over de betekening van de bij verstek gewezen beslissing niet regelmatig is; wat dat betreft vereist artikel 6.1 EVRM dat die informatie melding maakt van het recht om verzet aan te tekenen en van de termijn om dat recht uit te oefenen; geen enkele bepaling, en met name noch voormeld artikel 6.1 EVRM noch artikel 187 Wetboek van Strafvordering, verplichten de autoriteiten om aan de bij verstek veroordeelde de informatie over de rechtsmiddelen mee te delen in een andere taal dan die van de rechtspleging of van de plaats van betekening van het verval van het recht tot sturen, wanneer geen enkel gegeven hen in staat stelt te voorzien dat de betrokkene die taal niet verstaat (1). (1) Het OM heeft ook geconcludeerd tot verwerping. Zie concl. OM, waarin wordt onderzocht of het middel van schending van de Taalwet Gerechtszaken ambtshalve moet worden aangevoerd (quod non) en of het oude eerste en tweede lid van artikel 40 van die wet, vervangen door de wet van 25 mei 2018, opnieuw tot leven zijn gewekt ten gevolge van het arrest nr. 120/2019 van het Grondwettelijk Hof van 19 september 2019.

- Art. 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

- Art. 187 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.24.1779.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.2 AC nr. ...

Strafzaken - Aanhangigmaking - Recht op voldoende informatie over de aard en reden van de beschuldiging - Omschrijving van de feiten in bewoordingen van de strafwet met nauwkeurige aanduiding van plaats en tijdstip van het misdrijf - Opsomming in de inleidende akte van een aantal feitelijke elementen - Behoud van de omschrijving van de telastlegging door het vonnisgerecht zonder vermelding van de feitelijke elementen - Gevolg

Artikel 182 Wetboek van Strafvordering noch enige andere bepaling verzetten zich ertegen dat indien de akte van aanhangigmaking een in de bewoordingen van de strafwet omschreven misdrijf vermeldt met precieze aanduiding van de plaats en tijdsperiode van het misdrijf, waarbij wordt verwezen naar onder meer een aantal feitelijke elementen, het vonnisgerecht oordeelt dat niet enkel de vermelde feitelijke elementen aanhangig zijn gemaakt; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) In deze zaak had het openbaar ministerie eisers in cassatie vervolgd wegens onterende behandeling van hun twee minderjarige pleegkinderen, waarbij in de rechtstreekse dagvaarding de omschrijving van art. 417bis, 3°, en 417quinquies Strafwetboek was bepaald, na een algemene plaats- en tijdsbepaling. Deze algemene omschrijving van de feiten werd in de dagvaarding aangevuld met een concrete lijst van gedragingen per minderjarig slachtoffer, telkens na de zin "in de periode van plaatsing in het pleeggezin, van... tot, onder andere", zoals o.a. het onthouden van basishygiëne en het uitbesteden van vele huiselijke taken aan verweerster 1 en het opsluiten in de slaapkamer vanaf 18.00u. en het bijna dagelijks schoppen en slagen wegens onbenulligheden van verweerder 2. Eisers werden in eerste aanleg vrijgesproken. Op hoger beroep van het openbaar ministerie en de burgerlijke partijen (verweerders in cassatie) hebben de appelrechters beklaagden (eisers in cassatie) veroordeeld op basis van een aangepaste tenlastelegging, die inhield dat de opsomming van alle concrete gedragingen in de telastlegging werd verwijderd, waardoor de telastlegging beperkt bleef tot de omschrijving van onterende behandeling in de hoedanigheid van pleegouders in de bewoordingen van art. 417bis, 3°, en 417quinquies Sw., met behoud van plaats- en tijdsbepaling per slachtoffer. Het bestreden arrest stelde dat de opsommingen de telastlegging niet bepalen, maar slechts concrete feitelijkheden zijn uit het strafdossier, die het openbaar ministerie aanhaalt tot bewijs van zijn standpunt. De lijst van feitelijke gedragingen werd wel overgenomen in het motiverend gedeelte van het bestreden arrest, per minderjarig slachtoffer, waarbij één concrete gedraging van onterende behandeling werd toegevoegd (nl. het over het hoofd uitgieten van een emmer met uitwerpselen), en de appelrechters oordeelden dat al deze handelingen samen de onterende behandeling vormden (BDS).

- Artt. 182 en 211 Wetboek van Strafvordering

9 november 2021 P.21.0615.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.1 AC nr. ...

Strafzaken - Vonnis over de zaak zelf - Belastende verklaringen van een getuige die niet op het proces aanwezig is - Doorslaggevend karakter voor de beslissing over de schuld - Beoordeling

Om te antwoorden op de vraag of de belastende verklaringen van een getuige die op het proces niet aanwezig was, van doorslaggevend belang zijn geweest voor de beslissing over de schuld, moet worden nagegaan welk belang de rechter aan die verklaringen heeft gehecht, in verhouding tot alle redenen waarmee hij zijn beslissing heeft omkleed; zo kan de verwijzing naar een dergelijke verklaring in de redenen op zich niet volstaan om die verklaring als doorslaggevend aan te merken, wanneer blijkt dat de beslissing op grond van ander doorslaggevend bewijsmateriaal werd genomen (1). (1) Zie Cass. 27 april 2021, AR P.21.0013.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.9, § 6.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken - Recht op bijstand van een advocaat - Verhoor van een inverdenkinggestelde - Inverdenkinggestelde aangehouden om andere reden - Recht op toegang tot een advocaat - Controle van het effectieve karakter - Draagwijdte

Wanneer een beklaagde, die op schriftelijke uitnodiging werd verhoord en verondersteld wordt krachtens artikel 47bis, § 3, eerste lid, Wetboek van Strafvordering een vertrouwelijk overleg met een advocaat te hebben gehad en de nodige maatregelen te hebben genomen om zich tijdens het verhoor door hem te laten bijstaan, tijdens het verhoor niet door een advocaat werd bijgestaan en aanvoert dat hij tussen de uitnodiging en het verhoor over onvoldoende dagen beschikte om dat overleg en die bijstand te regelen, dient de rechter na te gaan of de beklaagde, gelet op de concrete omstandigheden van de zaak, zijn recht van toegang tot een advocaat daadwerkelijk heeft kunnen uitoefenen; de concrete in aanmerking te nemen omstandigheden omvatten, in voorkomend geval, het feit dat de verdachte zich bij de ontvangst van de uitnodiging en tijdens het verhoor in een kwetsbare positie bevond doordat hij voor andere feiten dan die waarvoor hij werd uitgenodigd van zijn vrijheid was beroofd.

- Art. 47bis, § 3 Wetboek van Strafvordering

20 oktober 2022 P.22.0679.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221020.2F.11** AC nr. ...

Strafzaken - Valsheid en gebruik van valse stukken - Gebruik van een stuk in een strafprocedure door de beklaagde - Klacht met burgerlijkepartijstelling wegens valsheid van deze stukken door de burgerlijke partij - Verzoek tot opschorting van de strafprocedure - Valsheidsvordering - Recht van verdediging - Regelmatigheid van bewijselementen - Beoordeling

De omstandigheid dat een stuk van het strafdossier of een door een procespartij voorgelegd stuk het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke strafvervolging wegens valsheid in geschriften, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat er met betrekking tot dat stuk een valsheidsvordering wordt ingesteld zoals bedoeld in artikel 458 Wetboek van Strafvordering, ook al beroept een van de procespartijen zich uitdrukkelijk op dat stuk; die loutere omstandigheid verplicht de rechter ook niet om de procedure op te schorten en de uitspraak aan te houden tot er uitspraak is gedaan over die strafvervolging; de rechter beoordeelt in feite of het resultaat van die strafvervolging noodzakelijk is voor de beoordeling van de bij hem aanhangig gemaakte feiten; de rechter miskent het recht van verdediging niet door de loutere omstandigheid dat hij uitspraak doet over de strafvordering en de erop gebaseerde burgerrechtelijke vordering zonder het resultaat af te wachten van een strafvervolging betreffende feiten die de regelmatigheid kunnen aantasten van bewijselementen die deel uitmaken van het strafdossier waarover hij dient te oordelen (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.09.0635.F, AC 2010, nr. 577, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 15 oktober 2003, AR P.03.0931.F, AC 2003, nr. 501.

- Artt. 63 en 458 Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.21.1518.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.8** AC nr. ...

Strafzaken - Vonnis over de zaak zelf - Geen verschijning, op de rechtszitting, van een getuige à charge - Gebruik van de verklaringen van de getuige als bewijs - Verenigbaarheid met artikel 6 EVRM - Toetsing in drie stappen - Compenserende factoren - Voorbeeld - Ander bewijsmateriaal

Volgens de uitlegging van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geschiedt het onderzoek van de verenigbaarheid, met de artikelen 6.1 en 6.3.d EVRM, van een procedure waarin de verklaringen van een getuige die belastende verklaringen heeft afgelegd maar niet op het proces is verschenen, als bewijzen worden gebruikt, in drie stappen; zo moet worden onderzocht (1°) of er een ernstige reden bestond waarom de getuige niet is verschenen en, bijgevolg, zijn verklaring als bewijs in aanmerking werd genomen, (2°) of de verklaring van de afwezige getuige de enige of doorslaggevende grondslag heeft gevormd voor de veroordeling, en (3°) of er voldoende compenserende factoren, waaronder met name stevige procedurele waarborgen (1), bestonden om een tegenwicht te vormen voor de moeilijkheden die de verdediging door de aanneming van een dergelijk bewijs heeft ondervonden en om de billijkheid van de rechtspleging in haar geheel te waarborgen ; dergelijke factoren kunnen met name bestaan in de voorlegging van objectief bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het onderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt (2); hieruit volgt dat, om de verenigbaarheid met de voormelde bepalingen te kunnen beoordelen van een beslissing van de feitenrechter die de voortzetting van de procedure beveelt, niettegenstaande de afwezigheid van de getuigen, en van een daaropvolgende beslissing over de schuld zonder dat, bijgevolg, de verdediging die getuigen heeft kunnen verhoren of doen verhoren, met name moet worden vastgesteld of de verklaringen die deze getuigen in een eerdere fase van de procedure hebben afgelegd en waarover geen tegensprekelijk debat is gevoerd, de enige of doorslaggevende grondslag voor de veroordeling hebben gevormd. (1) Zie EHRM, Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme - Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2024, § 107; EHRM, Schatschaschwili t. Duitsland, 15 december 2015 [GC], nr. 9154/10, § 107; EHRM, Al-Khawaja en Tahery t. Verenigd Koninkrijk, 15 december 2011 [GC], nrs. 26766/05 en 22228/06 ; Cass. 18 maart 2025, AR P.24.1431.N, ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250318.2N.1, met concl. van advocaat-generaal DE SMET, ECLI:BE:CASS:2025:CONC.20250318.2N.1; Cass. 3 mei 2022, AR P.22.0040.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1, en de noot BDS. (2) EHRM, Schatschaschwili t. Duitsland, voormeld, § 128; Cass. 18 maart 2025, AR P.24.1431.N, voormeld, § 23, dat, bij wijze van compenserende factoren, ook melding maakt van de mogelijkheid, voor de beklaagde, om de getuige tijdens het opsporingsonderzoek of op de rechtszitting te verhoren of te doen verhoren en om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of over de strijdigheid met verklaringen van andere getuigen; Cass. 27 april 2021, AR P.21.0013.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.9.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken - Behandeling ter zitting - Verhoor van de partijen - (Geen) verplichting voor de rechter om de verklaringen in een proces-verbaal over te schrijven - Geen overschrijving - Invloed

De rechter is niet ertoe gehouden in een afzonderlijke authentieke akte de verklaringen over te schrijven die de partijen voor hem hebben afgelegd; uit de omstandigheid dat die verklaringen niet werden opgenomen in een proces-verbaal, kan niet worden afgeleid dat de rechter de inhoud van die verklaringen niet kan weergeven in zijn vonnis en deze in voorkomend geval kan gebruiken om zijn beslissing te onderbouwen (1). (1) Cass. 12 oktober 2022, AR P.22.0456.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.13, met concl. OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221012.2F.13.

9 april 2025 P.25.0008.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3** AC nr. ...

Strafzaken - Vonnis over de zaak zelf - (Geen) absoluut recht van de beschuldigde om de oproeping en het verhoor, op de rechtszitting, van de getuigen à décharge te verkrijgen - Beoordeling door de rechter van de relevantie en het nut van een dergelijke vordering - Wapengelijkheid

Wat betreft de getuigen à décharge waarvan de beschuldigde verzoekt om hen op de rechtszitting te horen, en volgens de uitlegging van artikel 6.3.d EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, moeten de nationale gerechten de relevantie en het nut van een dergelijk verzoek van de beschuldigde beoordelen: die bepaling vereist niet dat elke getuige à décharge wordt opgeroepen en op de rechtszitting wordt gehoord, aangezien de in de voormelde bepaling gebruikte bewoordingen “onder dezelfde voorwaarden” ertoe strekken de wapengelijkheid te waarborgen, zonder evenwel aan de beschuldigde het absolute recht toe te kennen om de verschijning van getuigen voor de feitenrechter te verkrijgen (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM; EHRM, Guide …, o.c., §§ 561 et 562.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken - Vonnis over de zaak zelf - Vordering van de verdediging tot verschijning van een getuige à décharge - Verwerping - Criterium in drie onderdelen

Volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens moet bij de beoordeling van de verenigbaarheid, met artikel 6.3.d EVRM, van de verwerping van een verzoek van de verdediging tot oproeping van een getuige à décharge met de volgende criteria rekening worden gehouden: (1°) was het verzoek tot verhoor van de getuige à décharge op de rechtszitting met voldoende redenen omkleed en relevant in het licht van het onderwerp van de beschuldiging? (2°) heeft de rechter de mogelijke relevantie van die getuigenverklaring onderzocht en heeft hij zijn weigering om dat verzoek in te willigen met voldoende redenen omkleed? (3°) heeft de weigering om een dergelijke getuige te horen het eerlijk karakter van het proces in zijn geheel aangetast? (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM; EHRM, [GC], Murtazaliyeva c. Russie, 18 december 2018, nr. 36658/05, § 158.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken - Recht op bijstand van een advocaat - Verhoor door de autoriteiten - Begrip - (Niet) terugsturen door de geadresseerde van het afschrift van een proces-verbaal tot vaststelling van een overtreding van de wegverkeerswet, van het

formulier dat bij die akte werd gevoegd na het invullen ervan

Het terugsturen door de geadresseerde van het afschrift van een proces-verbaal tot vaststelling van een overtreding van de wegverkeerswet, van het formulier dat bij die akte werd gevoegd na het invullen ervan, vormt geen verhoor door de autoriteiten.

- Art. 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.21.1428.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.2** AC nr. ...

Strafzaken - Vonnis over de zaak zelf - Vordering van de verdediging tot verhoor van een getuige à décharge - Verwerping - (Niet) dezelfde waarborgen als die welke van toepassing zijn op de inaanmerkingneming, als enig of doorslaggevend bewijs van de schuld van de beschuldigde, van de verklaringen van een op het proces niet aanwezige getuige à charge

Uit de uitlegging van de artikelen 6.1 en 6.3.d EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens vloeit voort dat de weigering van de feitenrechter tot verhoor van getuigen à décharge tijdens het proces te horen niet is onderworpen aan de waarborgen die in acht moeten worden genomen wanneer het strafgerecht het voornemen heeft om, als enig of doorslaggevend bewijs van de schuld van de beschuldigde, de verklaringen van een op het proces niet aanwezige getuige à charge in aanmerking te nemen (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM; Cass. 21 juni 2022, AR P.22.0071.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.10, § 15 (uitsluiting van de criteria die van toepassing zijn op het verhoor van de getuigen à charge, namelijk de getuigen die belastende verklaringen hebben afgelegd); Cass. 19 juni 2018, AR P.17.1250.N, AC 2018, nr. 398, § 2; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., Die Keure, 2025, dl. II, 1593 tot 1595.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken - Wegverkeerswet - Artikel 38, § 2bis - Rijverbod tijdens het weekend of een feestdag - Beroepssituatie van de overtreder - Ontbreken van stukken over die beroepssituatie - Vraag tot uitstel van de zaak - Beoordeling van het uitstel

Een beklaagde die met verwijzing naar zijn werksituatie om een weekendverval verzoekt, moet rekening houden met de mogelijkheid dat de rechter bij afwezigheid van stavende stukken betreffende die werksituatie dit verzoek op die grond afwijst; dat is een gegeven dat tot het debat behoort; de algemene rechtsbeginselen houdende eerbiediging van het recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces verplichten de rechter niet om, indien een beklaagde een dergelijk verzoek formuleert zonder overlegging van stavende stukken, de behandeling van de zaak uit te stellen zodat de beklaagde alsnog de gelegenheid krijgt dergelijke stukken over te leggen.

- Art. 38, § 2bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

9 november 2021 P.21.0984.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.8** AC nr. ...

Strafzaken - Heropening van het debat - Artikel 774, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek - (Geen) toepasselijkheid in strafzaken

Artikel 774, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, dat de rechter verplicht de heropening van het debat te bevelen alvorens een vordering af te wijzen op grond van een exceptie die de partijen niet voor hem hadden opgeworpen, is niet van toepassing in strafzaken (1). (1) Cass. 15 september 2021, AR P.21.0446.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210915.2F.3; Cass. 8 januari 2014, AR P.13.1380.F, AC 2014, nr. 11.

- Art. 774, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

26 februari 2025 P.24.1628.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.5** AC nr. ...

Strafzaken - Aanhangigmaking - Recht op voldoende informatie over de aard en reden van de beschuldiging - Wijze van verstrekken van informatie - Precisering van de omvang van de aanhangigmaking - Omschrijving van de telastlegging - Draagwijdte - Gevolg

Bij het vonnisgerecht wordt niet de omschrijving van een misdrijf aanhangig gemaakt, maar wel de feitelijke strafbare gedraging die wordt bedoeld door de akte die de zaak bij het vonnisgerecht aanhangig maakt; het is het vonnisgerecht dat aan de hand van de bewoordingen van de akte van aanhangigmaking en de eraan ten grondslag liggende gegevens van het strafdossier bepaalt welke die feitelijke strafbare gedraging is en die daaraan met inachtneming van het recht van verdediging de juiste omschrijving geeft; de verplichting aan de aanhangig gemaakte feitelijke strafbare gedraging een juiste omschrijving te geven geldt ook voor het appelgerecht (1). (1) Cass. 31 maart 2021, AR P.21.0221.F, AC 2021, nr. 238 met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 13 oktober 2021, AR P.21.0532.F, AC 2021, nr. 637; Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736, met concl. OM; Cass. 21 januari 2020, AR P.19.0631.N. AC 2020, nr. 58; Cass. 7 januari 2020, AR P.19.0806.N, AC 2020, nr. 15, NC 2020, 463; Cass. 9 april 2019, AR P.18.0226.N, AC 2019, nr. 217; Cass. 26 mars 2019, AR P.18.1248.N, AC 2019, nr. 182; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0180, AC 2017, nr. 666; Cass. 14 juin 2017, AR P.17.0361.F, AC 2017, nr. 387; Cass. 14 juin 2017, AR P.17.0259.F, AC 2017, nr. 386, met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 26 mei 2015, AR P.14.0414.N, AC 2015, nr. 343 met concl. van advocaat-generaal L. DECREUS; Cass. 21 januari 2014, AR P.12.1642.N, AC 2014, nr. 46; Cass. 10 februari 2010, AR P.09.1281.F, AC 2010, nr. 92 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.. Zie ook R. VERSTRAETEN, "Het recht op informatie van de verdachte of beklaagde", in Om deze redenen. Liber amicorum Armand Vandeplas, MysBreesch, 1994, 470-472; P. MORLET, "Changement de qualification, droits et devoirs du juge", RDPC 1990, 561 à 590; A. VANDEPLAS, "Over de feiten en hun omschrijving ervan", RW 2000-01, 778; A. SMETRYNS, De motiveringsverplichting van de strafrechter, Larcier, 2005, 17-21; J. DE CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Bruxelles, Larcier, 2006, 168; L. HUYBRECHTS en M. ROZIE, "De rechten van de verdediging bij de behandeling ten gronde", NC 2008, 123; A. VANDEPLAS, "Over de feiten en hun omschrijving ervan", RW 2000-01, 778; M. FRANCHIMONT, A. JACOBS en A. MASSET, Manuel de procédure pénale, Larcier, 2012, 1302; K. DE SCHEPPER, "De informatieplicht m.b.t. een ten laste gelegd gebruik van duidelijk omschreven valse stukken en de rol van het onderzoeksgerecht bij een onduidelijke tenlastelegging", NC 2015, 303-309; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in

hoofdlijnen, GompelSvacina, 2019, 1306; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1452-1458.

- Artt. 182 en 211 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.a Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.0615.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.1** AC nr. ...

Strafzaken - Recht op bijstand van een advocaat - Verhoor van een inverdenkinggestelde - Inverdenkinggestelde aangehouden om andere reden - Recht op toegang tot een advocaat - Beoordeling door de rechter - Toetsing door het Hof

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze of er tussen de ontvangst van de uitnodiging en het verhoor in het geval van de betrokkene, gelet op zijn mogelijke kwetsbaarheid, voldoende tijd was om een overleg met een advocaat aan te vragen, dat overleg daadwerkelijk te hebben en de aanwezigheid van de advocaat tijdens het verhoor te regelen, terwijl het Hof nagaat of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die hiermee geen verband houden of die op grond hiervan niet kunnen worden verantwoord.

- Art. 47bis, § 3 Wetboek van Strafvordering

20 oktober 2022 P.22.0679.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221020.2F.11** AC nr. ...

Strafzaken - Verklaringen van de partijen die niet een proces-verbaal zijn opgenomen - Invloed - Behandeling ter zitting

De rechter hoeft de door de partijen voor hem afgelegde verklaringen niet in een afzonderlijke authentieke akte op te nemen; uit de omstandigheid dat die verklaringen niet in een proces-verbaal zijn opgenomen, kan niet worden afgeleid dat de rechter de inhoud ervan niet mag vermelden in zijn vonnis en dat hij, in voorkomend geval, die niet mag gebruiken tot staving van zijn beslissing (1). (1) Zie concl. van het OM in Pas. 2022, nr. 623.

12 oktober 2022 P.22.0456.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.13** AC nr. ...

Strafzaken - Straftoemeting - Criteria - Gebrek aan empathie voor het slachtoffer - Beoordeling

Met het oordeel dat de beklaagde tot en met de datum van de veroordeling geen of weinig empathie voor het slachtoffer aan de dag legde, betrekt de strafrechter niet de wijze van verdediging bij de straftoemeting, maar enkel de houding van de beklaagde tegenover het slachtoffer.

- Artt. 195 en 344 Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.22.0419.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.3** AC nr. ...

RECHTBANKEN

ALLERLEI

Allerlei - Marktpraktijken - Vordering tot staking - Voorzitter ondernemingsrechtbank - Kortgeding - Gevolg

De voorzitter van de ondernemingsrechtbank die uitspraak doet zoals in kort geding, het bestaan vaststelt en de staking beveelt van een met de eerlijke marktpraktijken strijdige daad, doet uitspraak ten gronde en zijn uitspraak heeft gezag van gewijsde in de zin van de artikelen 23 tot en met 27 Gerechtelijk Wetboek.

- Art. XVII.6 Wetboek van economisch recht
- Art. XVII.1 Wetboek van economisch recht

10 januari 2025 C.21.0449.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.5** AC nr. ...

Allerlei - Marktenhof - Beroep tegen beslissing gegevensbeschermingsautoriteit - Volle rechtsmacht

Het Marktenhof oordeelt in het kader van een beroep tegen een beslissing van de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit met volle rechtsmacht; dit impliceert dat het Marktenhof, binnen de grenzen van de devolutieve werking van het beroep, uitspraak doet over alle rechts- en feitelijke vragen zoals zij door de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit werden onderzocht (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 108, § 1 Wet 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit

10 januari 2025 C.20.0220.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.2** AC nr. ...

Allerlei - Marktenhof - Beroep tegen beslissing gegevensbeschermingsautoriteit - Volle rechtsmacht

Het Marktenhof oordeelt in het kader van een beroep tegen een beslissing van de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit met volle rechtsmacht; dit impliceert dat het Marktenhof, binnen de grenzen van de devolutieve werking van het beroep, uitspraak doet over alle rechts- en feitelijke vragen zoals zij door de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit werden onderzocht (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 108, § 1 Wet 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit

10 januari 2025 C.22.0110.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.4** AC nr. ...

Allerlei - Marktenhof - Beroep tegen beslissing gegevensbeschermingsautoriteit - Motiveringsgebrek beslissing gegevensbeschermingsautoriteit - Rechtsmacht Marktenhof - Recht op rectificatie

De vaststelling door het Marktenhof van de niet-naleving van de formele motiveringsverplichting door de beslissing van de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit, doet niet af aan zijn bevoegdheid uitspraak te doen over het recht op rectificatie van onjuiste persoonsgegevens aangezien deze bevoegdheid een gebonden bevoegdheid is; de eventuele nietigheid van de beslissing van de Geschillenkamer van de Gegevensbeschermingsautoriteit wegens miskenning van de formele motiveringsverplichting en de omstandigheid dat het Marktenhof deze nietigheid niet heeft vastgesteld, heeft bijgevolg geen invloed op de wettigheid van de beslissing van het Marktenhof (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 16 Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking va

10 januari 2025 C.20.0220.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.2** AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Gevolg - Onmogelijkheid om het openbaar ministerie te wraken - Band met het openbaar ministerie - Onafhankelijkheid van het openbaar ministerie - Draagwijdte - Verbod voor de rechter om zich op onrechtmatige wijze in de opdracht van het openbaar ministerie te mengen

De onafhankelijkheid van het openbaar ministerie, vastgelegd in artikel 151 Grondwet, komt vooreerst tot uiting ten aanzien van de hoven en rechtbanken, die het openbaar ministerie geen uitdrukkelijke of impliciete bevelen mogen geven en zijn optreden evenmin mogen berispen, omdat ze zich aldus op onrechtmatige wijze zouden mengen in de opdracht van het openbaar ministerie; de magistraat van het openbaar ministerie, eisende partij in de strafvordering die hij voor de strafgerechten instelt, is de hoofdpartij in het strafproces en hoewel hij zich in die hoedanigheid objectief dient te gedragen, is hij niet gehouden tot een strikte onpartijdigheidsplicht; hieruit volgt dat de rechter zich niet in de bevoegdheden van het openbaar ministerie mag mengen en niet bevoegd is om de vertegenwoordiger van het openbaar ministerie op de rechtszitting te wraken of uit te sluiten (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

- Art. 151 De gecoördineerde Grondwet 1994

9 april 2025 P.24.1727.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.18** AC nr. ...

Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Beslissing die de vergoeding van de kosten van een adviserend geneesheer aanneemt en een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt - Gevolg voor de aanhangigmaking van de zaak bij het rechtscollege - Terugvordering van de kosten door de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij

Wanneer een vonnis oordeelt dat de vergoeding van de kosten van de adviserend geneesheer die zijn gemaakt om de belangen van de burgerlijke partij te verdedigen in het kader van het gerechtelijk deskundigenonderzoek dient te worden aangenomen en daarnaast een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt ten aanzien van de burgerlijke partij, heeft de rechtbank, impliciet maar zeker, zowel het recht van de burgerlijke partij voorbehouden om door een adviserend geneesheer te worden bijgestaan als het recht van de gesubrogeerde partij om de terugbetaling daarvan te vorderen; de rechtbank heeft haar rechtsmacht over de burgerlijke rechtsvordering van de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij dus niet volledig uitgeput.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 19 et 807 Gerechtelijk Wetboek

12 oktober 2022 P.22.0543.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.5** AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Valsheid en gebruik van valse stukken - Gebruik van een stuk in een strafprocedure door de beklaagde - Verzoek tot opschorting van de strafprocedure - Valsheidsvordering - Regelmatigheid van bewijselementen - Beoordeling

De omstandigheid dat een stuk van het strafdossier of een door een procespartij voorgelegd stuk het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke strafvervolging wegens valsheid in geschriften, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat er met betrekking tot dat stuk een valsheidsvordering wordt ingesteld zoals bedoeld in artikel 458 Wetboek van Strafvordering, ook al beroept een van de procespartijen zich uitdrukkelijk op dat stuk; die loutere omstandigheid verplicht de rechter ook niet om de procedure op te schorten en de uitspraak aan te houden tot er uitspraak is gedaan over die strafvervolging; de rechter beoordeelt in feite of het resultaat van die strafvervolging noodzakelijk is voor de beoordeling van de bij hem aanhangig gemaakte feiten; de rechter miskent het recht van verdediging niet door de loutere omstandigheid dat hij uitspraak doet over de strafvordering en de erop gebaseerde burgerrechtelijke vordering zonder het resultaat af te wachten van een strafvervolging betreffende feiten die de regelmatigheid kunnen aantasten van bewijselementen die deel uitmaken van het strafdossier waarover hij dient te oordelen (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.09.0635.F, AC 2010, nr. 577, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 15 oktober 2003, AR P.03.0931.F, AC 2003, nr. 501.

- Artt. 63 en 458 Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.21.1518.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.8** AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Gevolg - Onmogelijkheid om het openbaar ministerie te wraken - Band met het openbaar ministerie - Onafhankelijkheid van het openbaar ministerie - Draagwijdte - Verbod voor de rechter om zich op onrechtmatige wijze in de opdracht van het openbaar ministerie te mengen

De onafhankelijkheid van het openbaar ministerie, vastgelegd in artikel 151 Grondwet, komt vooreerst tot uiting ten aanzien van de hoven en rechtbanken, die het openbaar ministerie geen uitdrukkelijke of impliciete bevelen mogen geven en zijn optreden evenmin mogen berispen, omdat ze zich aldus op onrechtmatige wijze zouden mengen in de opdracht van het openbaar ministerie; de magistraat van het openbaar ministerie, eisende partij in de strafvordering die hij voor de strafgerechten instelt, is de hoofdpartij in het strafproces en hoewel hij zich in die hoedanigheid objectief dient te gedragen, is hij niet gehouden tot een strikte onpartijdigheidsplicht; hieruit volgt dat de rechter zich niet in de bevoegdheden van het openbaar ministerie mag mengen en niet bevoegd is om de vertegenwoordiger van het openbaar ministerie op de rechtszitting te wraken of uit te sluiten (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

- Art. 151 De gecoördineerde Grondwet 1994

9 april 2025 P.24.1727.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.4** AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Territoriale bevoegdheid - Correctionele rechtbank - Criteria - Aanknoping aan het gerechtelijk arrondissement waarin de rechtbank is opgericht en niet aan een van haar afdelingen - Draagwijdte

Krachtens de artikelen 23 en 139 Wetboek van Strafvordering wordt de territoriale bevoegdheid van de strafrechter in de regel bepaald door hetzij de plaats van het misdrijf, hetzij de daadwerkelijke verblijfplaats van de beklaagde op het ogenblik waarop de strafvordering wordt ingesteld of die van de maatschappelijke zetel van de rechtspersoon, hetzij de plaats waar de beklaagde werd gevonden; de bevoegdheid ratione loci van de correctionele rechtbank wordt bepaald door het bestaan van één van de drie voormelde territoriale punten van aanknoping aan het gerechtelijk arrondissement waarin die rechtbank is opgericht, en niet aan één van de afdelingen waaruit ze is samengesteld.

- Art. 10 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 139 Wetboek van Strafvordering
- Art. 23 Wetboek van Strafvordering

5 februari 2025 P.24.1558.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250205.2F.8** AC nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS

INTERNATIONAAL VERDRAG BURGERRECHTEN EN POLITIEKE RECHTEN

International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 15 - Artikel 15.1 - Legaliteitsbeginsel - Stedenbouw - Opheffing van het decreet 1976 en vervanging door het Onroerenderfgoeddecreet - Handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten - Meldingsplicht aan het college van burgemeester en schepenen - Wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet - Invoering van strafbepalingen met ingang van 1 januari 2023 bij het niet naleven van de meldingsplicht - Artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, 2° - Veroordeling van een beklaagde voor feiten gepleegd voor deze datum - Draagwijdte - Gevolg

Aangezien het decreet 1976 met ingang van 1 januari 2015 werd opgeheven en vervangen door het Onroerenderfgoeddecreet en in dit laatste met ingang van 1 januari 2023 strafbepalingen werden ingevoerd betreffende het niet naleven van de in artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, 2°, bepaalde meldingsplicht aan het college van burgemeester en schepenen van handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten, volgt daaruit dat geen enkele andere bepaling deze gedraging strafbaar stelde tot 1 januari 2023, zodat ingevolge de bepalingen van artikel 7.1 EVRM, 15 IVBPR, 12 Grondwet en 2 Strafwetboek de veroordeling van een beklaagde uit hoofde van deze gedraging, gepleegd voor 1 januari 2023 niet naar recht verantwoord is.

- Art. 6.4.4, § 1, eerste lid, 2° Decreet 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed
- Art. 2 Strafwetboek
- Art. 12 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 maart 2025 P.24.1400.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.55** AC nr. ...

International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 15 - Artikel 15.1 - Legaliteitsbeginsel - Wijziging van de misdrijfomschrijving door de wetgever na het plegen van het misdrijf - Veroordeling van beklaagde - Voorwaarden - Vermelding van de strafbepalingen - Draagwijdte - Gevolg

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfomschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklaagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is, zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de hoven van beroep, volgt dat een veroordelende beslissing de wetsbepalingen moet vermelden die de feiten strafbaar stellen en die de toegepaste straffen bepalen zodat indien de toepasselijke wetsbepalingen tijdens de bewezenverklaarde incriminatieperiode werden gewijzigd, de rechter behalve de wetsbepalingen in verband met de toegepaste straffen de wetsbepalingen dient te vermelden die de feiten gedurende de volledige bewezenverklaarde incriminatieperiode strafbaar stellen en aan deze verplichtingen is voldaan als de rechter de telastleggingen van de dagvaarding weergeeft met vermelding van de toepasselijke wetsbepalingen.

- Art. 2 Strafwetboek
- Art. 12 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 maart 2025 P.24.1400.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.55 AC nr. ...

International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14.1 - Reële verzwarende omstandigheden - Afzonderlijke beoordeling voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf - Gevolgen - Diefstal met verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek - Kwalificatie in voorkomend geval verschillend per deelnemer

Om schuldig te worden bevonden aan deelneming aan een misdaad of wanbedrijf moet de dader met name eraan hebben bijgedragen op de door de wet bepaalde wijze; bovendien is het strafbaar karakter van een daad van deelneming afhankelijk van de voltooiing van hetzelfde hoofdmisdrijf; uit artikel 6.1 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (1), en artikel 14.1 IVBPR volgt echter dat het recht op een eerlijk proces vereist dat de reële verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf afzonderlijk worden beoordeeld (2); hieruit volgt, enerzijds, dat wanneer meerdere personen beschuldigd worden van deelneming aan een diefstal met een of meer verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek, het hof van assisen de jury daarover een geïndividualiseerde vraag moet stellen en, anderzijds, dat de kwalificatie bijgevolg per deelnemer kan verschillen afhankelijk van de kwalificaties van de verzwarende omstandigheden die elk van hen welbewust heeft aanvaard of aan de uitvoering waarvan hij heeft deelgenomen (3). (1) Zie EHRM 2 juni 2005, Goktepe t. België, nr. 50372/99, J.T., 2005, 713, en voetnoot P.-P. RENSON, evenals de daaropvolgende arresten Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, AC 2008, nr. 379 (heropening van de rechtspleging) en Cass. 13 april 2010, AR P.10.0005.N, AC 2010, nr. 255, met concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal M. DESWAEF; EHRM 27 maart 2008, Delespesse t. België, 27 maart 2008, N.C. 2008, 260, voetnoot J. ROZIE. (2) Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, hierboven vermeld; zie Cass. 9 april 2019, AR P.18.1305.N, AC 2019, nr. 222, en voetnoot. (3) Het openbaar ministerie heeft aangevoerd dat sinds het Goktepe-arrest de veroordelende beslissing niet langer dezelfde verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf moet vermelden: hoewel dit arrest de theorie van de materiële ontlening van de strafbaarheid en het beginsel van de mededeelbaarheid van de "reële" of "objectieve" verzwarende omstandigheden, die tot dan toe in België ingeburgerd waren, niet formeel verwerpt, veroordeelt het de weigering om de aan de jury gestelde vragen met betrekking tot de verzwarende omstandigheden te individualiseren (zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1625 en de verwijzingen in voetnoot 79; F. LUGENTZ, "Les vols et les extorsions", in Les infractions, vol. 1, les infractions contre les biens, Larcier, Brussel, 2de uitg., 2016, 149-159). Bovendien oordeelt het Hof van Cassatie voortaan dus dat het recht op een eerlijk proces zoals gewaarborgd door artikel 6 EVRM en artikel 14 IVBPR vereist dat de verzwarende omstandigheden afzonderlijk worden beoordeeld voor elke mededader of medeplichtige, aan wie de verzwarende omstandigheden van het hoofdfeit slechts kunnen worden toegerekend indien hij hiervan kennis had en ze heeft aanvaard (zie Cass. 20 oktober 2020, AR P.20.0781.N, AC 2020, nr. 650, met concl. van advocaat-generaal De Smet). Het OM heeft hieruit afgeleid dat de jegens een

beschuldigde bewezen verklaarde verzwarende omstandigheden niet ipso jure toe te rekenen zijn aan de mededaders of medeplichtigen en dat het middel dat geheel uitgaat van een andere rechtsopvatting faalt naar recht.

- Artt. 66, 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek

9 november 2022 P.22.0892.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.5 AC nr. ...

VERDRAG RECHTEN VAN DE MENS

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Geen uitsluiting van de afgelegde verklaringen als bewijs à charge - Criteria van het arrest EHRM 9 november 2018 in de zaak Beuze - Invloed van de verklaringen op de schuldigverklaring - Beoordeling

Het feit dat ter gelegenheid van bepaalde politieverhoren het recht van een verdachte op de fysieke bijstand van een advocaat niet werd geëerbiedigd zonder dat daarvoor een dwingende reden of een uitzonderlijke omstandigheid voorhanden was, leidt niet automatisch tot een schending van artikel 6 EVRM; het staat immers aan de rechter om te onderzoeken of die beperking de eerlijkheid van het proces in zijn geheel beschouwd al dan niet onherstelbaar heeft aangetast in het licht van de omstandigheden van de zaak; bij die beoordeling kan onder meer rekening worden gehouden met de volgende elementen, voor zover die van toepassing zijn op de te beoordelen zaak: de bijzondere kwetsbaarheid van de verdachte in het licht van bijvoorbeeld zijn leeftijd of geestelijke mogelijkheden, de wettelijke regeling van het vooronderzoek en de toelaatbaarheid van de bewijzen, de mogelijkheid voor de betrokkene om de authenticiteit van het verzamelde bewijs te betwisten en zich te verzetten tegen het gebruik ervan, de kwaliteit van het bewijs en het al dan niet bestaan van twijfel over de betrouwbaarheid en de juistheid ervan in het licht van de omstandigheden waarin het werd verkregen, de aard van de onwettigheid waarmee het bewijs desgevallend werd verkregen en de aard van een eventuele verdragsrechtelijke schending, de aard van verklaringen en het gegeven of ze dadelijk werden ingetrokken of verbeterd, het gebruik van de bewijzen en in het bijzonder of die een overwegend of belangrijk deel van de bewijslast uitmaken waarop de veroordeling is gesteund, alsook het belang van de andere dossierelementen, het belang dat het onderzoek van het misdrijf en de bestraffing van de dader heeft voor de publieke opinie en het bestaan in het interne recht van andere procedurele garanties (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.17 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Bestaansreden - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Opeenvolgende titels - Nieuwe autonome titel - Invloed

Artikel 5.4 EVRM is geschonden wanneer er ten aanzien van een vreemdeling opeenvolgend verschillende beslissingen tot vrijheidsberoving werden genomen zonder dat het rechterlijk toezicht kon worden afgesloten met een eindbeslissing, omdat er tijdens de procedure van toezicht op de vigerende titel van vrijheidsberoving een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd die de voorgaande titel vervangt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 720.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2022 P.22.1208.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.9** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Vereiste van de redelijke termijn - Geen zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn - Strafvermindering als passende remedie - Voorwaarden - Vaststelling van een overschrijding van de redelijke termijn door de rechter in hoger beroep - Geen vermelding van de straf die gepast zou zijn bij een normaal procesverloop - Overname van de redenen van het beroepen vonnis - Toelaatbaarheid

Een appelgerecht dat vaststelt dat een strafvervolging niet binnen een redelijke termijn is beslecht zoals vereist door artikel 6.1 EVRM en artikel 14.3.c IVBPR moet remediëren aan die verdragsrechtelijke schending; indien er geen sprake is van een zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn, kan die remediëring bestaan in het uitspreken van een straf die reëel en meetbaar lager is dan de straf die door het appelgerecht zou zijn opgelegd bij afwezigheid van een overschrijding van de redelijke termijn; niet is vereist dat het appelgerecht uitdrukkelijk melding maakt van de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding van de redelijke termijn; het volstaat dat het appelgerecht ondubbelzinnig aangeeft dat het omwille van de overschrijding een lagere straf oplegt dan de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding; het appelgerecht kan daarvoor de redenen van het beroepen vonnis overnemen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241217.2N.24** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Geen uitsluiting van de afgelegde verklaringen als bewijs à charge - Criteria van het arrest EHRM 9 november 2018 in de zaak Beuze - Invloed van de verklaringen op de schuldigverklaring - Beoordeling

Het feit dat ter gelegenheid van bepaalde politieverhoren het recht van een verdachte op de fysieke bijstand van een advocaat niet werd geëerbiedigd zonder dat daarvoor een dwingende reden of een uitzonderlijke omstandigheid voorhanden was, leidt niet automatisch tot een schending van artikel 6 EVRM; het staat immers aan de rechter om te onderzoeken of die beperking de eerlijkheid van het proces in zijn geheel beschouwd al dan niet onherstelbaar heeft aangetast in het licht van de omstandigheden van de zaak; bij die beoordeling kan onder meer rekening worden gehouden met de volgende elementen, voor zover die van toepassing zijn op de te beoordelen zaak: de bijzondere kwetsbaarheid van de verdachte in het licht van bijvoorbeeld zijn leeftijd of geestelijke mogelijkheden, de wettelijke regeling van het vooronderzoek en de toelaatbaarheid van de bewijzen, de mogelijkheid voor de betrokkene om de authenticiteit van het verzamelde bewijs te betwisten en zich te verzetten tegen het gebruik ervan, de kwaliteit van het bewijs en het al dan niet bestaan van twijfel over de betrouwbaarheid en de juistheid ervan in het licht van de omstandigheden waarin het werd verkregen, de aard van de onwettigheid waarmee het bewijs desgevallend werd verkregen en de aard van een eventuele verdragsrechtelijke schending, de aard van verklaringen en het gegeven of ze dadelijk werden ingetrokken of verbeterd, het gebruik van de bewijzen en in het bijzonder of die een overwegend of belangrijk deel van de bewijslast uitmaken waarop de veroordeling is gesteund, alsook het belang van de andere dossierelementen, het belang dat het onderzoek van het misdrijf en de bestraffing van de dader heeft voor de publieke opinie en het bestaan in het interne recht van andere procedurele garanties (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241217.2N.24** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Vereiste van de redelijke termijn - Geen zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn - Strafvermindering als passende remedie - Voorwaarden - Vaststelling van een overschrijding van de redelijke termijn door de rechter in hoger beroep - Geen vermelding van de straf die gepast zou zijn bij een normaal procesverloop - Overname van de redenen van het beroepen vonnis - Toelaatbaarheid

Een appelgerecht dat vaststelt dat een strafvervolging niet binnen een redelijke termijn is beslecht zoals vereist door artikel 6.1 EVRM en artikel 14.3.c IVBPR moet remediëren aan die verdragsrechtelijke schending; indien er geen sprake is van een zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn, kan die remediëring bestaan in het uitspreken van een straf die reëel en meetbaar lager is dan de straf die door het appelgerecht zou zijn opgelegd bij afwezigheid van een overschrijding van de redelijke termijn; niet is vereist dat het appelgerecht uitdrukkelijk melding maakt van de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding van de redelijke termijn; het volstaat dat het appelgerecht ondubbelzinnig aangeeft dat het omwille van de overschrijding een lagere straf oplegt dan de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding; het appelgerecht kan daarvoor de redenen van het beroepen vonnis overnemen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.17 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Eenvoudige strafzaak - Afhandeling van de zaak in hoger beroep met een vertraging van ongeveer één jaar - Geen vertraging in de overige fases van berechting - Oordeel dat de redelijke termijn niet is overschreden - Toelaatbaarheid

Gelet op de vaststelling door het bestreden vonnis dat de strafvervolging bij de afhandeling in hoger beroep gedurende ongeveer één jaar heeft stilgelegen, zonder dat daarvoor enige verantwoording wordt gegeven, kunnen de appelrechters niet wettig oordelen dat de procedure tijdens de afzonderlijke fases relatief snel is verlopen en dat de redelijke termijn niet is overschreden (1). (1) In dezelfde zin zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1384.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220125.2N.7 (verkeerszaak, meer dan een jaar tussen de dagvaarding in hoger beroep en het vonnis in hoger beroep, miskenning van de redelijke termijn) en Cass. 7 februari 2023, AR P.22.1394.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230207.2N.3 (verkeerszaak, negen maanden tussen de laatste onderzoeksdaad als stuitingsdaad (oud art. 22 V.T. Sv.) en de dagvaarding in eerste aanleg, miskenning van de redelijke termijn). In de andere zin zie Cass. 18 september 2024, AR P.24.0443.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240918.2F.2 (verkeerszaak, snelle afhandeling in eerste aanleg (twee maanden) en in hoger beroep (twee maanden), maar vertraging van 16 maanden tussen akte van hoger beroep en dagvaarding in hoger beroep). Het Hof nam in deze zaak AR P.24.0443.F aan dat de redelijke termijn kan zijn nageleefd ondanks een vertraging van meer dan één jaar tussen de akte van hoger beroep en de inleidende zitting, rekening houdend met onder meer de snelheid van de procedure in eerste aanleg en de houding van de beklaagde. Het OM was in deze zaak AR P.24.0918.N van mening dat het bestreden vonnis naar recht was verantwoord, en het tweede middel niet gegrond voorkomt. (BDS)

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.0918.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.1 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht op bijstand van een advocaat - Verhoor van een inverdenkinggestelde - Inverdenkinggestelde aangehouden om andere reden - Recht op toegang tot een advocaat - Beoordeling door de rechter - Toetsing door het Hof

De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze of er tussen de ontvangst van de uitnodiging en het verhoor in het geval van de betrokkene, gelet op zijn mogelijke kwetsbaarheid, voldoende tijd was om een overleg met een advocaat aan te vragen, dat overleg daadwerkelijk te hebben en de aanwezigheid van de advocaat tijdens het verhoor te regelen, terwijl het Hof nagaat of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die hiermee geen verband houden of die op grond hiervan niet kunnen worden verantwoord.

- Art. 47bis, § 3 Wetboek van Strafvordering

20 oktober 2022 P.22.0679.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221020.2F.11 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Waarborg van een eerlijk proces - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Gebruik van verklaringen afgelegd zonder bijstand van een advocaat als bewijs à charge - Criterium van verklaringen die wel of niet bepalend zijn voor de schuldigverklaring - Voorwaarden

Wanneer de rechter een aan de politie afgelegde verklaring van een verdachte bepalend acht voor diens schuldigverklaring, vereist het recht op een eerlijk proces, zoals gewaarborgd door artikel 6.1 en 6.3.c EVRM, dat aan die verdachte de bijstand van een raadsman wordt verleend, behoudens indien er dwingende redenen of uitzonderlijke omstandigheden zijn om hem dit recht te ontzeggen; de verklaring van een verdachte moet geacht worden bepalend te zijn voor zijn schuldigverklaring van zodra die verklaring een relevante impact heeft of, gelet op de concrete omstandigheden, moet hebben op de beoordeling van de schuld; dit kan reeds het geval zijn van zodra de verklaring richting geeft aan het onderzoek waarvan de rechter het resultaat betrekt bij de schuldbeoordeling (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241217.2N.24** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Redelijke termijn - Criteria - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Controle op de wettigheid van motieven door het Hof

Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of de redelijke termijn waarbinnen over een tegen een beklaagde ingestelde strafvervolging overeenkomstig artikel 6.1 EVRM moet zijn beslist, is overschreden; bij die beoordeling houdt de rechter rekening met de complexiteit van de zaak, de houding van de beklaagde, de houding van de met opsporing, vervolging en berechting belaste overheden en het belang dat de zaak heeft voor de beklaagde; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 16 januari 2024, AR P.23.1078.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240116.2N.11, RW 2024-25, 217; Cass. 28 september 2021, AR P.21.0653.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.11, T. Strafr. 2022, 52 noot P. HOET: Over deze criteria over de redelijke termijn van de strafprocedure, die ook zijn na te leven in eenvoudige zaken zie o.a. Cass. 28 november 2023, AR P.23.0696.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231128.2N.14; Cass. 20 juni 2023, AR P.23.0468.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230620.2N.9; Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1384.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220125.2N.7, NC 2022, 65, T. Strafr. 2022, 109, RW 2021-22, 1621, RABG 2022, 643, JT 2022, 174 noot C. YURT; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY et D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, la Charte, 2021, 51-65.

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.0918.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.1** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.1 - Artikel 5.1.a - Draagwijdte - Verbod

om een effectieve gevangenisstraf op te leggen (geen)

Artikel 5.1.a EVRM sluit van het recht op vrijheid de personen uit die regelmatig zijn opgesloten na hun veroordeling door een bevoegde rechtbank; die bepaling verbiedt de feitenrechter niet een effectieve gevangenisstraf op te leggen wanneer een dergelijke straf volgens zijn onaantastbare beoordeling onontbeerlijk is om de individuele en collectieve doelstellingen van de vervolging te waarborgen.

12 februari 2025 P.24.1492.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.2** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Onregelmatig verkregen bewijs - Gebruik in strijd met recht op een eerlijk proces - Antigoon criteria - Subcriteria bij de beoordeling van het criterium van het recht op een eerlijk proces - Overzicht - Grove onachtzaamheid die daardoor moet gelijk gesteld worden met een opzettelijke onregelmatigheid - Draagwijdte - Vaststelling dat andere wettelijke verplichtingen voor de bewijsgaring zijn nageleefd - Gevolg

Overeenkomstig artikel 32 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering oordeelt de rechter onaantastbaar of voor een onregelmatig verkregen bewijselement, waarvoor geen op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvoorwaarde is miskend, de begane onregelmatigheid de betrouwbaarheid van het bewijs heeft aangetast en of het gebruik van het bewijs niet in strijd is met het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd; voor de beoordeling van het criterium of het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijs strijdig is met het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd, kan de rechter onder meer één of meer van volgende subcriteria in aanmerking nemen: - de onregelmatigheid werd al dan niet opzettelijk begaan of ingevolge een grove onachtzaamheid die daardoor moet worden gelijkgesteld met een opzettelijke onregelmatigheid;- de ernst van het misdrijf overstijgt veruit de begane onregelmatigheid; -de onregelmatigheid betreft alleen een materieel element van het bestaan van het misdrijf; -de onregelmatigheid heeft een louter formeel karakter; en -de onregelmatigheid heeft geen weerslag op het recht of de vrijheid die door de overschreden norm wordt beschermd (1); voor de beoordeling van het criterium of het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijs het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd miskent, kan de rechter wel degelijk in aanmerking nemen dat andere wettelijke verplichtingen wel werden nageleefd. (1) Cass. 25 april 2023, AR P.23.0081.N, AC 2023, nr. 303, T. Strafr. 2023, 235; Cass. 4 april 2023, AR P.22.1730.N, AC 2023, nr. 256, RW 2023-24, 751; RDPC 2023, 861 noot F. LUGENTZ, T. Strafr. 2023, 233, noot M. VANDERMEERSCH en RABG 2023, 1659, noot V. VEREECKE.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1579.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.12** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 7 - Artikel 7.1 - Legaliteitsbeginsel - Stedenbouw - Opheffing van het decreet 1976 en vervanging door het Onroerenderfgoeddecreet - Handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten - Meldingsplicht aan het college van burgemeester en schepenen - Wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet - Invoering van strafbepalingen met ingang van 1 januari 2023 bij het niet naleven van de meldingsplicht - Artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, 2° - Veroordeling van een beklaagde voor feiten gepleegd voor deze datum - Draagwijdte - Gevolg

Aangezien het decreet 1976 met ingang van 1 januari 2015 werd opgeheven en vervangen door het Onroerenderfgoeddecreet en in dit laatste met ingang van 1 januari 2023 strafbepalingen werden ingevoerd betreffende het niet naleven van de in artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, 2°, bepaalde meldingsplicht aan het college van burgemeester en schepenen van handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten, volgt daaruit dat geen enkele andere bepaling deze gedraging strafbaar stelde tot 1 januari 2023, zodat ingevolge de bepalingen van artikel 7.1 EVRM, 15 IVBPR, 12 Grondwet en 2 Strafwetboek de veroordeling van een beklaagde uit hoofde van deze gedraging, gepleegd voor 1 januari 2023 niet naar recht verantwoord is.

- Art. 6.4.4, § 1, eerste lid, 2° Decreet 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed
- Art. 2 Strafwetboek
- Art. 12 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 maart 2025 P.24.1400.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.55** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Waarborg van een eerlijk proces - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Gebruik van verklaringen afgelegd zonder bijstand van een advocaat als bewijs à charge - Criterium van verklaringen die wel of niet bepalend zijn voor de schuldigverklaring - Voorwaarden

Wanneer de rechter een aan de politie afgelegde verklaring van een verdachte bepalend acht voor diens schuldigverklaring, vereist het recht op een eerlijk proces, zoals gewaarborgd door artikel 6.1 en 6.3.c EVRM, dat aan die verdachte de bijstand van een raadsman wordt verleend, behoudens indien er dwingende redenen of uitzonderlijke omstandigheden zijn om hem dit recht te ontzeggen; de verklaring van een verdachte moet geacht worden bepalend te zijn voor zijn schuldigverklaring van zodra die verklaring een relevante impact heeft of, gelet op de concrete omstandigheden, moet hebben op de beoordeling van de schuld; dit kan reeds het geval zijn van zodra de verklaring richting geeft aan het onderzoek waarvan de rechter het resultaat betrekt bij de schuldbeoordeling (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.17** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Geen uitsluiting van de afgelegde verklaringen als bewijs à charge - Criteria van het arrest EHRM 9 november 2018 in de zaak Beuze - Invloed van de verklaringen op de schuldigverklaring - Beoordeling

Het feit dat ter gelegenheid van bepaalde politieverhoren het recht van een verdachte op de fysieke bijstand van een advocaat niet werd geëerbiedigd zonder dat daarvoor een dwingende reden of een uitzonderlijke omstandigheid voorhanden was, leidt niet automatisch tot een schending van artikel 6 EVRM; het staat immers aan de rechter om te onderzoeken of die beperking de eerlijkheid van het proces in zijn geheel beschouwd al dan niet onherstelbaar heeft aangetast in het licht van de omstandigheden van de zaak; bij die beoordeling kan onder meer rekening worden gehouden met de volgende elementen, voor zover die van toepassing zijn op de te beoordelen zaak: de bijzondere kwetsbaarheid van de verdachte in het licht van bijvoorbeeld zijn leeftijd of geestelijke mogelijkheden, de wettelijke regeling van het vooronderzoek en de toelaatbaarheid van de bewijzen, de mogelijkheid voor de betrokkene om de authenticiteit van het verzamelde bewijs te betwisten en zich te verzetten tegen het gebruik ervan, de kwaliteit van het bewijs en het al dan niet bestaan van twijfel over de betrouwbaarheid en de juistheid ervan in het licht van de omstandigheden waarin het werd verkregen, de aard van de onwettigheid waarmee het bewijs desgevallend werd verkregen en de aard van een eventuele verdragsrechtelijke schending, de aard van verklaringen en het gegeven of ze dadelijk werden ingetrokken of verbeterd, het gebruik van de bewijzen en in het bijzonder of die een overwegend of belangrijk deel van de bewijslast uitmaken waarop de veroordeling is gesteund, alsook het belang van de andere dossierelementen, het belang dat het onderzoek van het misdrijf en de bestraffing van de dader heeft voor de publieke opinie en het bestaan in het interne recht van andere procedurele garanties (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241217.2N.24** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Vreemdelingen - Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Bestaansreden - Invrijheidstelling of repatriëring van de vreemdeling - Invloed

Artikel 71 Vreemdelingenwet, dat enkel betrekking heeft op het rechterlijk toezicht op een actieve titel, schendt artikel 5.4 EVRM niet wanneer de gebeurtenis die zich tijdens de procedure van toezicht voordoet, geen nieuwe autonome titel is die de voorgaande titel vervangt maar, integendeel, de invrijheidstelling of de repatriëring van de vreemdeling tegen wie de titel was uitgevaardigd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 720.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2022 P.22.1208.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.9** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c - Verhoor van de niet-aangehouden verdachte zonder afstand van het recht op bijstand van de advocaat - Geen uitsluiting van de afgelegde verklaringen als bewijs à charge - Criteria van het arrest EHRM 9 november 2018 in de zaak Beuze - Invloed van de verklaringen op de

schuldigverklaring - Beoordeling

Het feit dat ter gelegenheid van bepaalde politieverhoren het recht van een verdachte op de fysieke bijstand van een advocaat niet werd geëerbiedigd zonder dat daarvoor een dwingende reden of een uitzonderlijke omstandigheid voorhanden was, leidt niet automatisch tot een schending van artikel 6 EVRM; het staat immers aan de rechter om te onderzoeken of die beperking de eerlijkheid van het proces in zijn geheel beschouwd al dan niet onherstelbaar heeft aangetast in het licht van de omstandigheden van de zaak; bij die beoordeling kan onder meer rekening worden gehouden met de volgende elementen, voor zover die van toepassing zijn op de te beoordelen zaak: de bijzondere kwetsbaarheid van de verdachte in het licht van bijvoorbeeld zijn leeftijd of geestelijke mogelijkheden, de wettelijke regeling van het vooronderzoek en de toelaatbaarheid van de bewijzen, de mogelijkheid voor de betrokkene om de authenticiteit van het verzamelde bewijs te betwisten en zich te verzetten tegen het gebruik ervan, de kwaliteit van het bewijs en het al dan niet bestaan van twijfel over de betrouwbaarheid en de juistheid ervan in het licht van de omstandigheden waarin het werd verkregen, de aard van de onwettigheid waarmee het bewijs desgevallend werd verkregen en de aard van een eventuele verdragsrechtelijke schending, de aard van verklaringen en het gegeven of ze dadelijk werden ingetrokken of verbeterd, het gebruik van de bewijzen en in het bijzonder of die een overwegend of belangrijk deel van de bewijslast uitmaken waarop de veroordeling is gesteund, alsook het belang van de andere dossierelementen, het belang dat het onderzoek van het misdrijf en de bestraffing van de dader heeft voor de publieke opinie en het bestaan in het interne recht van andere procedurele garanties (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.17** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Protocol nr. 7 - Artikel 4.1 - Non bis in idem-beginsel - Voorwaarden - Beoordeling

De toepassing van de grond van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering, die voortvloeit uit het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem, veronderstelt het bestaan van een eerste onherroepelijke veroordeling; het moet gaan om een veroordeling die is uitgesproken na een vervolging van repressieve aard; bij die beslissing moeten de aard en de kwalificatie van de feiten in aanmerking worden genomen, evenals de aard en de ernst van de aan de dader opgelegde sanctie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 626; P. MARCHAL, "Principes généraux du droit", RPDB, Bruylant, 2014, 273.

- Art. 50 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007
- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

12 oktober 2022 P.22.0851.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.7** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Protocol nr. 7 - Artikel 4.1 - Door de jeugdrechtbank opgelegde opvoedingsprestatie - Begrip - Onderscheid met de straf -

Weerslag in geval van vervolging voor feiten die vóór en na de meerderjarigheid werden gepleegd

De opvoedingsprestatie die door de jeugdrechtbank wordt opgelegd krachtens artikel 108, tweede lid, 3°, van het decreet van 18 januari 2018 van het parlement van de Franse Gemeenschap houdende het wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming, is afgestemd op het welzijn van de minderjarige aan wie ze wordt opgelegd; het gaat om een maatregel die nuttig is voor laatstgenoemde maar niet het opzettelijk vergeldende, bestraffende en vernederende karakter heeft dat eigen is aan de straf; hieruit volgt dat de tegen de dader afzonderlijk ingestelde strafvordering voor feiten die vóór en na zijn meerderjarigheid werden gepleegd, hem niet blootstelt aan het gevaar om twee keer te worden bestraft voor hetzelfde feit omdat de na zijn meerderjarigheid gepleegde daad strafbaar is terwijl de vóór zijn meerderjarigheid gepleegde daad dat niet is, en omdat het ene feit strafbaar is terwijl het andere slechts aanleiding geeft tot een beschermingsmaatregel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 626.

- Art. 108 Decreet houdende het wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming

12 oktober 2022 P.22.0851.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.7** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht op bijstand van advocaat - Verhoor van een inverdenkinggestelde - Inverdenkinggestelde aangehouden om andere reden - Recht op toegang tot een advocaat - Controle van het effectieve karakter - Draagwijdte

Wanneer een beklaagde, die op schriftelijke uitnodiging werd verhoord en verondersteld wordt krachtens artikel 47bis, § 3, eerste lid, Wetboek van Strafvordering een vertrouwelijk overleg met een advocaat te hebben gehad en de nodige maatregelen te hebben genomen om zich tijdens het verhoor door hem te laten bijstaan, tijdens het verhoor niet door een advocaat werd bijgestaan en aanvoert dat hij tussen de uitnodiging en het verhoor over onvoldoende dagen beschikte om dat overleg en die bijstand te regelen, dient de rechter na te gaan of de beklaagde, gelet op de concrete omstandigheden van de zaak, zijn recht van toegang tot een advocaat daadwerkelijk heeft kunnen uitoefenen; de concrete in aanmerking te nemen omstandigheden omvatten, in voorkomend geval, het feit dat de verdachte zich bij de ontvangst van de uitnodiging en tijdens het verhoor in een kwetsbare positie bevond doordat hij voor andere feiten dan die waarvoor hij werd uitgenodigd van zijn vrijheid was beroofd.

- Art. 47bis, § 3 Wetboek van Strafvordering

20 oktober 2022 P.22.0679.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221020.2F.11** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Draagwijdte - Gevolg - Artikel 6.3.a - Recht op voldoende informatie over de aard en reden van de beschuldiging - Wijze van verstrekken van informatie - Precisering van de omvang van de aanhangigmaking - Omschrijving van de telastlegging

Bij het vonnisgerecht wordt niet de omschrijving van een misdrijf aanhangig gemaakt, maar wel de feitelijke strafbare gedraging die wordt bedoeld door de akte die de zaak bij het vonnisgerecht aanhangig maakt; het is het vonnisgerecht dat aan de hand van de bewoordingen van de akte van aanhangigmaking en de eraan ten grondslag liggende gegevens van het strafdossier bepaalt welke die feitelijke strafbare gedraging is en die daaraan met inachtneming van het recht van verdediging de juiste omschrijving geeft; de verplichting aan de aanhangig gemaakte feitelijke strafbare gedraging een juiste omschrijving te geven geldt ook voor het appelgerecht (1). (1) Cass. 31 maart 2021, AR P.21.0221.F, AC 2021, nr. 238 met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 13 oktober 2021, AR P.21.0532.F, AC 2021, nr. 637; Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N, AC 2020, nr. 736, met concl. OM; Cass. 21 januari 2020, AR P.19.0631.N. AC 2020, nr. 58; Cass. 7 januari 2020, AR P.19.0806.N, AC 2020, nr. 15, NC 2020, 463; Cass. 9 april 2019, AR P.18.0226.N, AC 2019, nr. 217; Cass. 26 mars 2019, AR P.18.1248.N, AC 2019, nr. 182; Cass. 21 november 2017, AR P.17.0180, AC 2017, nr. 666; Cass. 14 juin 2017, AR P.17.0361.F, AC 2017, nr. 387; Cass. 14 juin 2017, AR P.17.0259.F, AC 2017, nr. 386, met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 26 mei 2015, AR P.14.0414.N, AC 2015, nr. 343 met concl. van advocaat-generaal L. DECREUS; Cass. 21 januari 2014, AR P.12.1642.N, AC 2014, nr. 46; Cass. 10 februari 2010, AR P.09.1281.F, AC 2010, nr. 92 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.. Zie ook R. VERSTRAETEN, "Het recht op informatie van de verdachte of beklaagde", in Om deze redenen. Liber amicorum Armand Vandeplas, MysBreesch, 1994, 470-472; P. MORLET, "Changement de qualification, droits et devoirs du juge", RDPC 1990, 561 à 590; A. VANDEPLAS, "Over de feiten en hun omschrijving ervan", RW 2000-01, 778; A. SMETRYNS, De motiveringsverplichting van de strafrechter, Larcier, 2005, 17-21; J. DE CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Bruxelles, Larcier, 2006, 168; L. HUYBRECHTS en M. ROZIE, "De rechten van de verdediging bij de behandeling ten gronde", NC 2008, 123; A. VANDEPLAS, "Over de feiten en hun omschrijving ervan", RW 2000-01, 778; M. FRANCHIMONT, A. JACOBS en A. MASSET, Manuel de procédure pénale, Larcier, 2012, 1302; K. DE SCHEPPER, "De informatieplicht m.b.t. een ten laste gelegd gebruik van duidelijk omschreven valse stukken en de rol van het onderzoeksgerecht bij een onduidelijke tenlastelegging", NC 2015, 303-309; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, GompelSvacina, 2019, 1306; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1452-1458.

- Artt. 182 en 211 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.3.a Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.0615.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.1** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Passieve uitlevering - Voorlopige aanhouding - Verzoek tot invrijheidstelling - Conclusie die aanvoert dat de in de verzoekende Staat toepasselijke straf en hechtenisvoorwaarden, in geval van uitlevering, een onmenselijke behandeling kunnen vormen - Verplichting voor de rechter om het middel te beantwoorden

Wanneer de met het oog op uitlevering opgesloten persoon die om zijn invrijheidstelling verzoekt, een conclusie heeft neergelegd waarin hij aanvoert dat zijn uitleveringsprocedure betrekking heeft op misdrijven die hem een levenslange opsluiting als maximumstraf kunnen opleveren, zonder dat het nationaal recht van de verzoekende Staat voorziet in een mogelijkheid tot herziening van die straf en de hechtenisvoorwaarden in de gevangenissen van die Staat niet met de menselijke waardigheid verenigbaar zijn, onttrekken de appelrechters die uitsluitend oordelen dat dit verweer geen verband houdt met het verzoek tot invrijheidstelling, zich onwettig aan het onderzoek prima facie van de regelmatigheid van het verzoek tot uitlevering waarop de aan hun toezicht voorgelegde vrijheidsberovende titel steunt (1). (1) Zie, wat betreft de procedure tot uitvoerbaarverklaring van het internationaal aanhoudingsbevel, Cass. 6 november 2019, AR P.19.0950.F, AC 2019, nr. 574 (“Krachtens artikel 2bis, tweede lid, Uitleveringswet 1874 kan uitlevering niet worden toegestaan wanneer er ernstige risico's bestaan dat de persoon, indien hij wordt uitgeleverd, in de verzoekende Staat wordt onderworpen aan een flagrante rechtsweigering of aan foltering of aan een onmenselijke en onterende behandeling; het staat aan het onderzoeksgerecht die weigeringsgrond concreet te onderzoeken”), met concl. advocaat-generaal VANDERMEERSCH, op datum in Pas.. Het OM heeft hieruit afgeleid dat de appelrechters niet konden oordelen dat de middelen die de eiser in zijn conclusie in hoger beroep aan het hof van beroep voorlegde, waarin hij aanvoerde dat zijn uitlevering aan Marokko de artikelen 3 en 6 EVRM zou schenden, “in de huidige stand van de rechtspleging geen enkel verband met het voorwerp van het verzoek tot invrijheidstelling vertonen”. (M.N.B.)

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen
- Art. 2bis, tweede lid Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

8 januari 2025 P.24.1788.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.15** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.2 - Informatie over de redenen van arrestatie en de beschuldigingen - Bevel tot aanhouding - Ernstige aanwijzingen van schuld - Eerste handhaving van de voorlopige hechtenis - Wettigheidscontrole door het onderzoeksgerecht - Aanvulling, verbetering of concretisering van de schuldaanwijzingen - Voorwaarden - Overname van redenen van de schriftelijke vordering van het openbaar ministerie

Volgens de artikelen 21, § 4 en 30, § 4, Voorlopige Hechteniswet oordelen de raadkamer en in hoger beroep de kamer van inbeschuldigingstelling, naar aanleiding van de eerste verschijning van de aangehouden inverdenkinggestelde voor het onderzoeksgerecht, over de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding; daarbij kunnen zij de motivering van dat bevel verbeteren door een reden aan te vullen, een juiste reden in de plaats te stellen van een foutieve reden of duidelijker de omstandigheden te omschrijven waaruit ernstige aanwijzingen van de schuld kunnen worden afgeleid (1); de onregelmatigheid van het bevel tot aanhouding wegens het ontbreken van elke vermelding van de in artikel 16, § 5, Voorlopige Hechteniswet bedoelde feitelijke omstandigheden is echter niet herstelbaar; geen enkele wettelijke of verdragsrechtelijke bepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel staat eraan in de weg dat het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over de handhaving van de voorlopige hechtenis, voor de vaststelling van de ernstige aanwijzingen van schuld verwijst naar een schriftelijke vordering van het openbaar ministerie waarvan het de redenen overneemt; het onderzoeksgerecht kan hierbij ook rekening houden met ernstige schuldaanwijzingen waarover de inverdenkinggestelde niet voorafgaandelijk werd ondervraagd. (1) Cass. 6 juni 2023, AR P.23.0806.N, AC 2023, nr. 415; Cass. 23 juni 1994, AR P.94.0808.N, AC 1994, nr. 331.

- Art. 30, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 21, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 5.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.25.0018.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.16** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een onpartijdige rechtbank - Vaststelling door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat het gedrag van de voorzitter van het hof van assisen twijfel kon doen ontstaan over zijn objectieve onpartijdigheid - Geen ernstige twijfel over de betrouwbaarheid van de verklaring van de jury - Invloed op het verzoek tot heropening van de rechtspleging

Wanneer het Europees Hof voor de Rechten van de Mens bij het vaststellen van een schending van het EVRM oordeelt dat het gedrag van de voorzitter van het hof van assisen twijfel kon doen ontstaan over zijn objectieve onpartijdigheid maar tevens vaststelt dat “niet is aangetoond dat hij zou zijn uitgegaan van het vooroordeel dat [de beschuldigde] schuldig was aan de feiten waarvoor [hij] voor het hof van assisen terecht [diende] te staan”, beveelt het Hof niet de heropening van de rechtspleging die de veroordeelde overeenkomstig de artikelen 442bis tot 442octies Wetboek van Strafvordering vraagt wanneer het vaststelt dat er, gelet op het geheel van de gegevens, niet dient te worden geoordeeld dat het aan de voorzitter van het hof van assisen verweten gebrek aan objectieve onpartijdigheid heeft geleid tot ernstige twijfel over de betrouwbaarheid van de verklaring van de jury (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.22.0712.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.13** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Recht op privacy - Vlaamse Wooncode - Sociale woning - Vereiste van bewoning - Hoofdverblijfplaats van de bewoner - Controle op effectieve woonst - Toelaatbaarheid van de controle

De rechter die op basis van feitelijke gegevens vaststelt dat de huurder van een sociale huurwoning niet effectief en gewoonlijk verblijft in die woning, maar wel in een andere woning, miskent niet het recht op persoonlijke vrijheid en op de eerbiediging van het privé-, familie- en gezinsleven van de betrokkene.

- Art. 22 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 8 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.0804.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.2** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op toegang tot de rechter - Beperkingen - Ontvankelijkheidsvoorwaarden - Termijnen voor het instellen van een rechtsmiddel - Grens

Hoewel het recht op toegang tot de rechter niet absoluut is en kan worden onderworpen aan ontvankelijkheidsvoorwaarden, zoals een termijn voor het instellen van een rechtsmiddel, mogen die voorwaarden niet ertoe leiden dat het recht op toegang tot de rechter dermate wordt beperkt dat het in wezen wordt aangetast (1). (1) Cass. 29 januari 2016, AR C.14.0006.F, AC 2016, nr. 67.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op toegang tot de rechter - Regels met betrekking tot mogelijke rechtsmiddelen en de termijnen voor het instellen ervan - Kennisgeving aan rechtzoekende - Wijze

Teneinde het recht op toegang tot de rechter te waarborgen, is het niet alleen van belang om de regels met betrekking tot mogelijke rechtsmiddelen en de termijnen voor het instellen ervan duidelijk te stellen, maar ook om ze zo expliciet mogelijk ter kennis te brengen aan de rechtzoekende zodat hij zich ernaar kan richten (1). (1) Cass. 29 januari 2016, AR C.14.0006.F, AC 2016, nr. 67.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op toegang tot de rechter - Veroordeling in eerste aanleg - Bijstand van een raadsman - Hoger beroep ingesteld door verklaring aan de gevangenisdirecteur - Grievenformulier - Informatie over het grievenformulier - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Indien de gedetineerde beklaagde op het ogenblik van het instellen van het hoger beroep of tijdens de in artikel 203, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijn wordt bijgestaan door een raadsman, kan er redelijkerwijze worden aangenomen dat die raadsman hem ter zake heeft voorgelicht; uit artikel 6.1 EVRM en het door die bepaling gewaarborgde recht van toegang tot de rechter volgt voor de overheid in de regel niet de verplichting om een beklaagde die tijdens de procedure in eerste aanleg werd bijgestaan door een raadsman en die kennis heeft gekregen van de beroepen beslissing, alle vormvereisten voor het hoger beroep tegen die beslissing, waaronder de voorgeschreven verplichting om tijdig nauwkeurig bepaalde grieven in te dienen, ter kennis te brengen of toe te lichten en dat geldt ook voor de griffie van de gevangenis die aan de gedetineerde beklaagde een in te vullen grievenformulier ter beschikking stelt; het appelgerecht oordeelt onaantastbaar op grond van de concrete gegevens van de zaak of de gedetineerde beklaagde op de hoogte was of kon zijn van de verplichting om tijdig een grievenschrift in te dienen.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 1, eerste lid Wet 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen
- Artt. 203, § 1, eerste lid, en 204 Wetboek van Strafvordering

31 mei 2022 P.22.0182.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.3** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht op bijstand van een advocaat tijdens een verhoor - Begrip verhoor

Het recht op een eerlijk proces, gewaarborgd door artikel 6.1 EVRM zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, verleent aan een persoon die als verdachte van een misdrijf wordt verhoord in de regel het recht op de naleving van de cautieplicht en het recht op bijstand van een raadsman; een verhoor van een verdachte zoals hier bedoeld, is de geleide ondervraging van die verdachte over misdrijven die hem ten laste kunnen worden gelegd, door een daartoe bevoegde persoon geacteerd in een proces-verbaal in het kader van een opsporings- of gerechtelijk onderzoek, met als doel de waarheid te vinden (1); niet elke dialoog tussen een politieambtenaar en een persoon die wordt verdacht in het kader van een opsporings- of gerechtelijk onderzoek waaraan die politieambtenaar zijn medewerking verleent, is te beschouwen als een dergelijk verhoor; om dat uit te maken is de rechter niet gebonden door de bewoordingen van het proces-verbaal dat de neerslag van die dialoog bevat; het gebruik van het woord "verhoor" of van formele uitdrukkingen of kennisgevingen die gewoonlijk in de weergave van een verhoor worden vermeld, is dan ook niet determinerend, daarentegen moet de rechter in de eerste plaats acht slaan op de werkelijke inhoud en context van de gestelde vragen en afgelegde verklaringen, zoals die blijken uit het proces-verbaal en zo nodig uit andere gegevens van het strafdossier. (1) Cass. 5 november 2019, AR P.19.0384.N, AC 2019, nr. 566, RW 2020-21, 778, NC 2021, 416 noot J. DE SMEDT "Vragen staat vrij, verhoren niet. Op weg naar een positieve definitie van het begrip 'verhoor' uit art. 47bis Sv."; Cass. 28 mei 2019, AR P.19.0127.N, AC 2019, nr. 330; Cass. 6 november 2018, AR P.18.0299.N, AC 2018, nr. 609; Cass. 14 maart 2012, AR P.12.0404.F, AC 2012, nr. 169, NC 2013, 241. Zie M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 431.

- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.1008.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.10 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Bij verstek gewezen beslissing - Verzet - Buitengewone termijn - Aanvang - Vereiste informatie over de betekening van de bij verstek gewezen beslissing - Vermelding van het recht om verzet aan te tekenen en van de termijn om dat recht uit te oefenen - Taal waarin de informatie moet worden verstrekt

De buitengewone verzettermijn gaat niet in indien de informatie over de betekening van de bij verstek gewezen beslissing niet regelmatig is; wat dat betreft vereist artikel 6.1 EVRM dat die informatie melding maakt van het recht om verzet aan te tekenen en van de termijn om dat recht uit te oefenen; geen enkele bepaling, en met name noch voormeld artikel 6.1 EVRM noch artikel 187 Wetboek van Strafvordering, verplichten de autoriteiten om aan de bij verstek veroordeelde de informatie over de rechtsmiddelen mee te delen in een andere taal dan die van de rechtspleging of van de plaats van betekening van het verval van het recht tot sturen, wanneer geen enkel gegeven hen in staat stelt te voorzien dat de betrokkene die taal niet verstaat (1). (1) Het OM heeft ook geconcludeerd tot verwerping. Zie concl. OM, waarin wordt onderzocht of het middel van schending van de Taalwet Gerechtszaken ambtshalve moet worden aangevoerd (quod non) en of het oude eerste en tweede lid van artikel 40 van die wet, vervangen door de wet van 25 mei 2018, opnieuw tot leven zijn gewekt ten gevolge van het arrest nr. 120/2019 van het Grondwettelijk Hof van 19 september 2019.

- Art. 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 187 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.24.1779.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.2 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Strafuitvoering - Strafuitvoeringsrechtbank - Strafuitvoeringsmodaliteiten - Oordeel dat de veroordeelde een voorwaarde bij de toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit niet naleeft - Draagwijdte

De strafuitvoeringsrechtbank miskent het vermoeden van onschuld niet door op basis van feitelijke gegevens en na een tegensprekelijk debat te oordelen dat een veroordeelde een als voorwaarde voor een strafuitvoeringsmodaliteit opgelegd contactverbod niet heeft nageleefd.

31 mei 2022 P.22.0620.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.10 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Reële verzwarende omstandigheden - Afzonderlijke beoordeling voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf - Gevolgen - Diefstal met verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek - Kwalificatie in voorkomend geval verschillend per deelnemer

Om schuldig te worden bevonden aan deelneming aan een misdaad of wanbedrijf moet de dader met name eraan hebben bijgedragen op de door de wet bepaalde wijze; bovendien is het strafbaar karakter van een daad van deelneming afhankelijk van de voltooiing van hetzelfde hoofdmisdrijf; uit artikel 6.1 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (1), en artikel 14.1 IVBPR volgt echter dat het recht op een eerlijk proces vereist dat de reële verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf afzonderlijk worden beoordeeld (2); hieruit volgt, enerzijds, dat wanneer meerdere personen beschuldigd worden van deelneming aan een diefstal met een of meer verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek, het hof van assisen de jury daarover een geïndividualiseerde vraag moet stellen en, anderzijds, dat de kwalificatie bijgevolg per deelnemer kan verschillen afhankelijk van de kwalificaties van de verzwarende omstandigheden die elk van hen welbewust heeft aanvaard of aan de uitvoering waarvan hij heeft deelgenomen (3). (1) Zie EHRM 2 juni 2005, Goktepe t. België, nr. 50372/99, J.T., 2005, 713, en voetnoot P.-P. RENSON, evenals de daaropvolgende arresten Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, AC 2008, nr. 379 (heropening van de rechtspleging) en Cass. 13 april 2010, AR P.10.0005.N, AC 2010, nr. 255, met concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal M. DESWAEF; EHRM 27 maart 2008, Delespesse t. België, 27 maart 2008, N.C. 2008, 260, voetnoot J. ROZIE. (2) Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, hierboven vermeld; zie Cass. 9 april 2019, AR P.18.1305.N, AC 2019, nr. 222, en voetnoot. (3) Het openbaar ministerie heeft aangevoerd dat sinds het Goktepe-arrest de veroordelende beslissing niet langer dezelfde verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf moet vermelden: hoewel dit arrest de theorie van de materiële ontlening van de strafbaarheid en het beginsel van de mededeelbaarheid van de “reële” of “objectieve” verzwarende omstandigheden, die tot dan toe in België ingeburgerd waren, niet formeel verwerpt, veroordeelt het de weigering om de aan de jury gestelde vragen met betrekking tot de verzwarende omstandigheden te individualiseren (zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1625 en de verwijzingen in voetnoot 79; F. LUGENTZ, “Les vols et les extorsions”, in Les infractions, vol. 1, les infractions contre les biens, Larcier, Brussel, 2de uitg., 2016, 149-159). Bovendien oordeelt het Hof van Cassatie voortaan dus dat het recht op een eerlijk proces zoals gewaarborgd door artikel 6 EVRM en artikel 14 IVBPR vereist dat de verzwarende omstandigheden afzonderlijk worden beoordeeld voor elke mededader of medeplichtige, aan wie de verzwarende omstandigheden van het hoofdfeit slechts kunnen worden toegerekend indien hij hiervan kennis had en ze heeft aanvaard (zie Cass. 20 oktober 2020, AR P.20.0781.N, AC 2020, nr. 650, met concl. van advocaat-generaal De Smet). Het OM heeft hieruit afgeleid dat de jegens een beschuldigde bewezen verklaarde verzwarende omstandigheden niet ipso jure toe te rekenen zijn aan de mededaders of medeplichtigen en dat het middel dat geheel uitgaat van een andere rechtsopvatting faalt naar recht.

- Artt. 66, 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek

9 november 2022 P.22.0892.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.5** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op toegang tot de rechter - Veroordeling in eerste aanleg - Hoger beroep ingesteld door verklaring aan de gevangenisdirecteur - Grievenformulier - Informatie over het grievenformulier - Laattijdig ingediend grievenformulier - Verval van het hoger beroep - Voorwaarden

Uit de bepalingen van de artikelen 203, § 1, eerste lid, en 204, Wetboek van Strafvordering en uit artikel 1, eerste lid, van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van beroep of van voorziening in cassatie van de gedetineerde of geïnterneerde personen volgt dat het appelgerecht, behoudens overmacht, in beginsel verplicht is om het hoger beroep van een gedetineerde beklaagde die heeft nagelaten tijdig een grievenschrift in te dienen, vervallen te verklaren; uit artikel 6.1 EVRM en de door die bepaling gewaarborgde recht van toegang tot de rechter en op een daadwerkelijk rechtsmiddel, volgt evenwel dat het appelgerecht die vervallenverklaring enkel mag uitspreken indien het redelijkerwijze kan aannemen dat een gedetineerde beklaagde, die zelf hoger beroep heeft ingesteld door het afleggen van een verklaring aan de gevangenisdirecteur of zijn afgevaardigde, op de hoogte was of kon zijn van de verplichting om tijdig een grievenschrift in te dienen (1). (1) Cass. 18 januari 2022, AR P.21.1294.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220118.2N.1, met concl. van advocaat-generaal B. DE SMET; Cass. 12 oktober 2021, AR P.21.0937.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211012.2N.10; Cass. 20 oktober 2020, AR P.19.1255.N, AC 2020, nr. 645.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 1, eerste lid Wet 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen
- Artt. 203, § 1, eerste lid, en 204 Wetboek van Strafvordering

31 mei 2022 P.22.0182.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.3** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op toegang tot de rechter - Rechtsmiddelen - Termijn voor het instellen van een rechtsmiddel - Kennisgeving bij gerechtsbrief - Begin van de termijn voor het instellen van een rechtsmiddel - Voorwaarde

Wanneer de van artikel 57 Gerechtelijk Wetboek afwijkende wettelijke bepaling niet uitdrukkelijk is maar slechts voortvloeit uit de op het hangende geding toepasselijke wetsbepalingen die in voorkomend geval maken dat de kennisgeving van een rechterlijke beslissing door de griffier bij gerechtsbrief aan de partijen de termijn voor het instellen van een rechtsmiddel doet ingaan, doet de kennisgeving die termijn slechts ingaan indien zij het mogelijke rechtsmiddel en de termijn voor het instellen ervan vermeldt.

- Art. 57 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Vonnis over de zaak zelf - Vordering van de verdediging tot verhoor van een getuige à décharge - Verwerping - (Niet) dezelfde waarborgen als die welke van toepassing zijn op de inaanmerkingneming, als enig of doorslaggevend bewijs van de schuld van de beschuldigde, van de verklaringen van een op het proces niet aanwezige getuige à charge

Uit de uitlegging van de artikelen 6.1 en 6.3.d EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens vloeit voort dat de weigering van de feitenrechter tot verhoor van getuigen à décharge tijdens het proces te horen niet is onderworpen aan de waarborgen die in acht moeten worden genomen wanneer het strafgerecht het voornemen heeft om, als enig of doorslaggevend bewijs van de schuld van de beschuldigde, de verklaringen van een op het proces niet aanwezige getuige à charge in aanmerking te nemen (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM; Cass. 21 juni 2022, AR P.22.0071.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.10, § 15 (uitsluiting van de criteria die van toepassing zijn op het verhoor van de getuigen à charge, namelijk de getuigen die belastende verklaringen hebben afgelegd); Cass. 19 juni 2018, AR P.17.1250.N, AC 2018, nr. 398, § 2; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., Die Keure, 2025, dl. II, 1593 tot 1595.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 14 - Gelijkheidsbeginsel - Vlaamse Wooncode - Sociale woning - Vereiste van bewoning - Hoofdverblijfplaats van de bewoner - Controle op effectieve woonst - Vergelijking met een huurder op de private markt - Gevolg

De rechtstoestand van hij die tegen een voordelige huurprijs een met overheidsmiddelen gebouwde sociale woning kan huren, is niet vergelijkbaar met die van een huurder die huurt op de private huurmarkt; het verschil in behandeling houdt dan ook geen miskenning in van het gelijkheidsbeginsel.

- Artt. 10 en 11 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 14 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.0804.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.2** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.1 - Artikel 5.1.e - Recht op vrijheid en veiligheid - Vrijheidsberoving van geesteszieken - Interneringswet - Artikel 11 Interneringswet - Aangehouden inverdenkinggestelde op het ogenblik dat de internering wordt bevolen - Voorlopige uitvoering van de internering in de gevangenis - Verdere uitvoering van de internering - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Draagwijdte - Gevolg

Uit artikel 11 Interneringswet volgt dat indien een inverdenkinggestelde aangehouden is op het ogenblik dat de internering wordt bevolen, de internering voorlopig plaatsvindt in de psychiatrische afdeling van een gevangenis; het staat verder aan de kamer voor de bescherming van de maatschappij, als multidisciplinair en gespecialiseerd rechtscollege, toezicht te houden over de wijze van uitvoering van een interneringsbeslissing binnen het geldende kader van het EVRM en de Interneringswet en het is eveneens aan die kamer erover te waken dat de geïnterneerde binnen een redelijke termijn wordt geplaatst in een aangepaste instelling waar hij de meest gepaste zorg ontvangt.

- Art. 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 11 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

28 januari 2025 P.24.1530.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.7 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 3 - Verbod van foltering - Onmenselijke of vernederende behandeling - Internering - Artikel 11 Interneringswet - Aangehouden inverdenkinggestelde op het ogenblik dat de internering wordt bevolen - Voorlopige uitvoering van de internering in de gevangenis - Verdere uitvoering van de internering - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Draagwijdte - Gevolg

Uit artikel 11 Interneringswet volgt dat indien een inverdenkinggestelde aangehouden is op het ogenblik dat de internering wordt bevolen, de internering voorlopig plaatsvindt in de psychiatrische afdeling van een gevangenis; het staat verder aan de kamer voor de bescherming van de maatschappij, als multidisciplinair en gespecialiseerd rechtscollege, toezicht te houden over de wijze van uitvoering van een interneringsbeslissing binnen het geldende kader van het EVRM en de Interneringswet en het is eveneens aan die kamer erover te waken dat de geïnterneerde binnen een redelijke termijn wordt geplaatst in een aangepaste instelling waar hij de meest gepaste zorg ontvangt.

- Art. 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 11 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

28 januari 2025 P.24.1530.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.7 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Voorlopige hechtenis - Cassatieberoep - Recht van de eiser op persoonlijke aanwezigheid op de rechtszitting

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM, nr. 27703/16, Venet c. Belgique, 22 oktober 2019) volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie meedeelt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; die regel geldt ook indien de verdachte geen memorie heeft ingediend en dit ongeacht wat is bepaald in artikel 1107, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, dat volgens artikel 432 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de cassatierechtspleging in strafzaken; het gebrek aan capaciteit van de politie of penitentiaire diensten om de aangehouden verdachte over te brengen maakt evenwel geen overmacht uit (1). (1) Het openbaar ministerie was van mening dat de verschijning van eiser niet strikt noodzakelijk was, bij gebrek aan een ontvankelijke memorie, en heeft op de zitting van 7 september 2021 geadviseerd het cassatieberoep te verwerpen. Na het horen van eiser met bijstand van een tolk op de zitting van 9 september 2021, binnen de vereiste termijn van 15 dagen voor uitspraak na het cassatieberoep (art. 31 Wet Voorlopige Hechtenis), heeft het Hof de nietigheid vastgesteld van het door eiser ingediende stuk in een andere taal dan de procestaal, en het cassatieberoep verworpen (Cass. 9 september 2021, AR P.21.1162.N, arrest niet gepubliceerd). Over het arrest Venet t/België zie een bespreking van M. MERRIGAN in RW 2020-21, 398-399.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 september 2021 P.21.1162.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210909.2N.1** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Voorlopige hechtenis - Cassatieberoep - Recht van de eiser op persoonlijke aanwezigheid op de rechtszitting

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM, nr. 27703/16, Venet c. Belgique, 22 oktober 2019) volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie meedeelt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; die regel geldt ook indien de verdachte geen memorie heeft ingediend en dit ongeacht wat is bepaald in artikel 1107, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, dat volgens artikel 432 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de cassatierechtspleging in strafzaken; het gebrek aan capaciteit van de politie of penitentiaire diensten om de aangehouden verdachte over te brengen maakt evenwel geen overmacht uit (1). (1) Het openbaar ministerie was van mening dat de verschijning van eiser niet strikt noodzakelijk was, bij gebrek aan een ontvankelijke memorie, en heeft op de zitting van 7 september 2021 geadviseerd het cassatieberoep te verwerpen. Na het horen van eiser met bijstand van een tolk op de zitting van 9 september 2021, binnen de vereiste termijn van 15 dagen voor uitspraak na het cassatieberoep (art. 31 Wet Voorlopige Hechtenis), heeft het Hof de nietigheid vastgesteld van het door eiser ingediende stuk in een andere taal dan de procestaal, en het cassatieberoep verworpen (Cass. 9 september 2021, AR P.21.1162.N, arrest niet gepubliceerd). Over het arrest Venet t/België zie een bespreking van M. MERRIGAN in RW 2020-21, 398-399.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 september 2021 P.21.1162.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210909.2N.1** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Samenloop - Eenheid van opzet - Gescheiden berechting - Verzoek tot uitstel van de zaak voor het aanbrengen van gegevens over andere strafbare feiten - Beoordeling

Noch artikel 6.1 EVRM noch artikel 149 Grondwet verplichten de rechter de behandeling van een zaak uit te stellen om de enkele reden dat er strafvorderingen hangende zijn betreffende feiten die door eenheid van opzet zouden kunnen zijn verbonden met de door de rechter te beoordelen feiten (1). (1) Cass. 17 november 2020, AR P.20.0929.N, AC 2020, nr. 705, RW 2020-21, 1182; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0413.N, AC 2020, nr. 507.

- Art. 65, eerste lid Strafwetboek
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

7 september 2021 P.21.0561.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.5** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Recht op een eerlijk proces - Deskundigenverslag - Technisch raadsman van het openbaar ministerie - Beoordeling van de bewijswaarde

De eerbiediging van het vermoeden van onschuld wordt beoordeeld in het licht van de gehele rechtspleging; dit vermoeden wordt ten aanzien van de beklaagde gewaarborgd door de tegenspraak die hij over de verklaringen van de deskundige, en met name over het al dan niet objectieve karakter van zijn vaststellingen, kan voeren en door de onpartijdigheid waarmee de onderzoeksrechter de bewijswaarde van de bevindingen van de deskundige beoordeelt (1) (2). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM. (2) Cass. 11 oktober 2017, AR P.17.0784.F, AC 2017, nr. 550.

- Artt. 6.1 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 januari 2025 P.24.1345.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250115.2F.3** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Zwijgrecht - Verhoor zonder arrestatie waarbij de verdachte zich beroept op het zwijgrecht - Voorleiding voor de onderzoeksrechter - Volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid - Beoordeling

Uit de enkele omstandigheid dat een verdachte in opdracht van de onderzoeksrechter door de politie wordt verhoord overeenkomstig artikel 47bis, § 3, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en dus zonder enige vrijheidsberoving, hij zich bij dat verhoor op zijn zwijgrecht beroept, hij vervolgens in opdracht van de onderzoeksrechter na dit verhoor van zijn vrijheid wordt beroofd om voor de onderzoeksrechter te worden geleid en de onderzoeksrechter na een voorafgaande ondervraging lastens die verdachte een bevel tot aanhouding verleent met de vaststelling dat er een volstrekte noodzakelijkheid is voor de openbare veiligheid in het licht van de feitelijke omstandigheden van de zaak en die welke eigen zijn aan de persoonlijkheid van de verdachte, volgt niet dat de onderzoeksrechter het zwijgrecht van die verdachte miskent of op die verdachte een ongeoorloofde dwang uitoefent.

- Art. 47bis, § 3 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

7 september 2021 P.21.1168.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.20** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht op bijstand van een advocaat tijdens een verhoor - Begrip verhoor - Gesprek dat is beperkt tot een noodzakelijke dialoog tussen de politie en de persoon bij wie een huiszoeking wordt uitgevoerd - Gevolg

Een gesprek dat beperkt is tot de noodzakelijke dialoog tussen politieambtenaren die met een huiszoeking zijn belast en de persoon bij wie deze onderzoeksmaatregel wordt uitgevoerd, is geen verhoor in de zin van artikel 6.1 EVRM (1); het enkele feit dat de politieambtenaren aan die persoon kennis geven van hun hoedanigheid of van het doel van de huiszoeking of dat zij bepaalde tijdstippen zoals deze van het begin en het einde van de onderzoeksmaatregel noteren, volstaat dan ook niet om te besluiten tot het bestaan van een dergelijk verhoor; hetzelfde geldt voor het enkele feit dat die persoon aan de politieambtenaren zijn identiteit of hoedanigheid ter kennis brengt; geen enkele bepaling vereist dat naar aanleiding van een vraag tot toestemming tot huiszoeking of ter gelegenheid van een huiszoeking of een inbeslagneming, de verdachte wordt bijgestaan door een advocaat of hem de kans wordt geboden zich van de bijstand van een advocaat te verzekeren; op basis van deze principes oordeelt de rechter onaantastbaar in het licht van de gegevens van de zaak of de mededelingen die een persoon doet aan politieambtenaren en de vragen die zij stellen, kunnen worden beschouwd als een verhoor; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord. (1) Cass. 14 maart 2017, AR P.14.1001.N, AC 2017, nr. 176, NC 2017, 554 noot M. COLETTE, “Het begrip ‘verhoor’ en het ‘zwijgen’”; Cass. 14 maart 2012, AR P.12.0404.F, AC 2012, nr. 169 met concl. van advocaat-generaal M. VANDERMEERSCH, op datum in Pas., NC 2013, 241. Zie ook C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel Svacina, 2019, 1052; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 433.

- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.1008.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.10** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Wegverkeerswet - Artikel 67ter - Verkeersovertreding die is begaan met een voertuig ingeschreven op naam van een rechtspersoon - Vraag om inlichtingen over de bestuurder van het voertuig - Verhoor van de persoon die de rechtspersoon vertegenwoordigt - Tijdspanne tussen de overtreding en het verhoor van die persoon - Het in staat zijn te voldoen aan de wettelijke informatieverplichting

Artikel 67ter, vierde lid, Wegverkeerswet bepaalt dat de rechtspersoon of de natuurlijke persoon die de rechtspersoon in rechte vertegenwoordigt ertoe gehouden zijn de nodige maatregelen te nemen om te voldoen aan de door artikel 67ter, eerste tot derde lid, Wegverkeerswet voorgeschreven verplichtingen (1); daaruit volgt dat ook indien de vraag om inlichtingen of het mondeling verzoek naar de identiteit van de onmiskenbare bestuurder van een motorvoertuig waarmee een overtreding is begaan of naar de verantwoordelijke voor dit voertuig, slechts geruime tijd na de overtreding wordt geformuleerd, de rechtspersoon of de natuurlijke persoon die de rechtspersoon in rechte vertegenwoordigt in staat moeten zijn aan die verplichting te voldoen; dit houdt geen schending in van deze bepaling van de Wegverkeerswet of een miskenning van het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld. (1) Cass. 7 januari 2020, AR P.19.1123.N, AC 2020, nr. 12. Zie alg. Ph. TRAEST, Topics verkeers(straf)recht, Intersentia, 2020, 14-22.

- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

9 november 2021 P.21.0894.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.3 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Recht op voldoende informatie over de aard en redenen van de beschuldiging - Dagvaarding - Incriminatieperiode - Omschrijving van een bepaalde dag 'tot heden' - Bepaling van het eindpunt van de incriminatieperiode - Beoordeling door de feitenrechter - Controle op de wettigheid van motieven door het Hof

Het staat aan het vonnisgerecht om indien in een dagvaarding, welke geldt als akte van aanhangigmaking van de strafvordering bij het vonnisgerecht, een incriminatieperiode als einddatum "heden" vermeldt, op basis van die akte van aanhangigmaking en de eraan ten grondslag liggende stukken van het strafdossier die einddatum te bepalen, uit geen enkele bepaling volgt dat het vonnisgerecht in een dergelijk geval als einddatum van de incriminatieperiode noodzakelijk de datum van het bevel tot dagvaarding moet aannemen; het Hof gaat wel na of het vonnisgerecht uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

- Art. 182 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.a Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.0970.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.9 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Vermoeden van onschuld - Recht op een eerlijk proces - Deskundigenverslag - Technisch raadsman van het openbaar ministerie - Beoordeling van de bewijswaarde

De eerbiediging van het vermoeden van onschuld wordt beoordeeld in het licht van de gehele rechtspleging; dit vermoeden wordt ten aanzien van de beklaagde gewaarborgd door de tegenspraak die hij over de verklaringen van de deskundige, en met name over het al dan niet objectieve karakter van zijn vaststellingen, kan voeren en door de onpartijdigheid waarmee de onderzoeksrechter de bewijswaarde van de bevindingen van de deskundige beoordeelt (1) (2). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM. (2) Cass. 11 oktober 2017, AR P.17.0784.F, AC 2017, nr. 550.

- Artt. 6.1 en 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

15 januari 2025 P.24.1345.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250115.2F.3 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Heffing voor waterverontreiniging Vlaams Gewest - Strafrechtelijke aard - Beoordeling

Zowel het hogere eenheidstarief bij onvergunde lozing als de regel dat, bij gebrek aan spontane melding en tenzij de heffingsplichtige de werkelijke aanvangsdatum van de lozing bewijst, de onvergunde lozing geacht wordt minstens 30 dagen voor de vaststelling van de milieu-inspectie te hebben plaatsgevonden, hebben een vergoedende en deels ook stimulerende functie, maar strekken er niet toe de heffingsplichtige te bestraffen; derhalve is de heffing bij onvergunde lozing geen strafsanctie in zin van artikel 6.1 EVRM (1). (1) Zie concl. OM. Het Hof oordeelde op 24 januari 2025 in dezelfde zin in de zaak F.22.0050.N

- Art. 35ter Wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging

24 januari 2025 F.22.0049.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250124.1N.7 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.a - Recht op voldoende informatie over de aard en reden van de beschuldiging - Omschrijving van de feiten in bewoordingen van de strafwet met nauwkeurige aanduiding van plaats en tijdstip van het misdrijf - Opsomming in de inleidende akte van een aantal feitelijke elementen - Behoud van de omschrijving van de telastlegging door het vonnisgerecht zonder vermelding van de feitelijke elementen - Gevolg

Artikel 182 Wetboek van Strafvordering noch enige andere bepaling verzetten zich ertegen dat indien de akte van aanhangigmaking een in de bewoordingen van de strafwet omschreven misdrijf vermeldt met precieze aanduiding van de plaats en tijdsperiode van het misdrijf, waarbij wordt verwezen naar onder meer een aantal feitelijke elementen, het vonnisgerecht oordeelt dat niet enkel de vermelde feitelijke elementen aanhangig zijn gemaakt; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen trekt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) In deze zaak had het openbaar ministerie eisers in cassatie vervolgd wegens onterende behandeling van hun twee minderjarige pleegkinderen, waarbij in de rechtstreekse dagvaarding de omschrijving van art. 417bis, 3°, en 417quinquies Strafwetboek was bepaald, na een algemene plaats- en tijdsbepaling. Deze algemene omschrijving van de feiten werd in de dagvaarding aangevuld met een concrete lijst van gedragingen per minderjarig slachtoffer, telkens na de zin "in de periode van plaatsing in het pleeggezin, van... tot, onder andere", zoals o.a. het onthouden van basishygiëne en het uitbesteden van vele huiselijke taken aan verweerster 1 en het opsluiten in de slaapkamer vanaf 18.00u. en het bijna dagelijks schoppen en slagen wegens onbenulligheden van verweerder 2. Eisers werden in eerste aanleg vrijgesproken. Op hoger beroep van het openbaar ministerie en de burgerlijke partijen (verweerders in cassatie) hebben de appelrechters beklaagden (eisers in cassatie) veroordeeld op basis van een aangepaste tenlastelegging, die inhield dat de opsomming van alle concrete gedragingen in de telastlegging werd verwijderd, waardoor de telastlegging beperkt bleef tot de omschrijving van onterende behandeling in de hoedanigheid van pleegouders in de bewoordingen van art. 417bis, 3°, en 417quinquies Sw., met behoud van plaats- en tijdsbepaling per slachtoffer. Het bestreden arrest stelde dat de opsommingen de telastlegging niet bepalen, maar slechts concrete feitelijkheden zijn uit het strafdossier, die het openbaar ministerie aanhaalt tot bewijs van zijn standpunt. De lijst van feitelijke gedragingen werd wel overgenomen in het motiverend gedeelte van het bestreden arrest, per minderjarig slachtoffer, waarbij één concrete gedraging van onterende behandeling werd toegevoegd (nl. het over het hoofd uitgieten van een emmer met uitwerpselen), en de appelrechters oordeelden dat al deze handelingen samen de onterende behandeling vormden (BDS).

- Artt. 182 en 211 Wetboek van Strafvordering

9 november 2021 P.21.0615.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.1** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.2 - Informatie over de redenen van arrestatie en de beschuldigingen - Bevel tot aanhouding - Vereiste van de voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Verloop van de ondervraging - Voorwaarden

De wetgever heeft niet nader bepaald hoe de door artikel 16, § 2, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet bedoelde ondervraging moet verlopen; noch uit de tekst van deze bepaling noch uit de wetsgeschiedenis ervan volgt dat dit verhoor het karakter moet aannemen van een geleide ondervraging; niet is vereist dat de onderzoeksrechter vragen stelt betreffende elk detail van de aan de inverdenkinggestelde verweten feiten of specifieke vragen stelt betreffende alle telastleggingen; het is noodzakelijk maar het volstaat dat de inverdenkinggestelde de gelegenheid krijgt om zijn opmerkingen te formuleren betreffende de hem verweten feiten en aldus zijn recht van verdediging kan uitoefenen (1). (1) Cass. 9 augustus 2022, AR P.22.1036.N, AC 2022, nr. 487; Cass. 14 januari 2020, AR P.20.0037.N, AC 2020, nr. 39; Cass. 26 maart 2019, AR P.19.0265.N, AC 2019, nr. 185.

- Art. 16, § 2, tweede en derde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 5.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.25.0018.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.16** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.2 - Vermoeden van onschuld - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding - Gevaar voor recidive - Motivering

Bij de beoordeling of er ernstige redenen bestaan om te vrezen dat een in vrijheid gelaten inverdenkinggestelde nieuwe misdaden of wanbedrijven zal plegen in de zin van artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet betrekt het onderzoeksgerecht dat zich moet uitspreken over de handhaving van de voorlopige hechtenis noodzakelijkerwijze de feiten waarvoor een bevel tot aanhouding is verleend; het mag daarbij wat betreft die feiten enkel aannemen dat er lastens de inverdenkinggestelde ernstige aanwijzingen van schuld zijn en dus niet vaststellen dat zijn schuld aan die feiten vaststaat, enkel in dat laatste geval ligt een schending voor van artikel 6.2 EVRM en een miskenning van het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld (1). (1) Cass. 11 december 2019, AR P.19.1221.F, AC 2019, nr. 663; Cass. 29 januari 2003, AR P.03.0109.F, arrest niet gepubliceerd, aangehaald door J. de CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Larcier, 2006, p. 40.

- Art. 16, § 1, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

7 september 2021 P.21.1161.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.17** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering - Raadkamer - Uitvoerbaarverklaring - Betekening - Modaliteiten

Wanneer de appelrechters die hebben kennisgenomen van het hoger beroep van de vreemdeling tegen de beschikking van de raadkamer die krachtens artikel 3 Uitleveringswet 1874 het buitenlandse aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering uitvoerbaar heeft verklaard, hebben vastgesteld dat de akte van betekening van de beschikking tot uitvoerbaarverklaring door de gevangenisdirecteur aan de vreemdeling zelf werd overhandigd en dat dit document vermeldt dat de betrokkene het recht heeft om hoger beroep in te stellen binnen vierentwintig uur vanaf de betekening, door middel van een verklaring op de griffie van de gevangenis, en dat alle voor de uitoefening van het rechtsmiddel dienstige inlichtingen bijgevolg aan de eiser ter kennis werden gebracht op het ogenblik waarop ze een dienstige uitoefening van een rechtsmiddel mogelijk maakten, namelijk op het ogenblik waarop de beslissing van de eerste rechter aan hem werd betekend, en dat hij op dat ogenblik werd bijgestaan door een raadsman, kunnen de appelrechters wettig beslissen dat de bij de artikelen 3 en 5 EVRM gewaarborgde rechten niet zijn miskend, zelfs als die beschikking hem werd betekend in een taal die hij niet begrijpt (1). (1) Voor de kamer van inbeschuldigingstelling heeft de eiser aangevoerd dat hij geen van de landstalen en zelfs geen Engels sprak en de beroepen beschikking hem zonder vertaling werd betekend, zodat hij zijn raadsman niet tijdig op de hoogte heeft kunnen brengen en zodat zijn raadsman dus pas binnen vierentwintig uur na de betekening van die beschikking aan laatstgenoemde hoger beroep heeft ingesteld.“Niet ontvankelijk is het hoger beroep tegen een beschikking waarbij een door een vreemde overheid verleend bevel tot aanhouding met het oog op uitlevering uitvoerbaar wordt verklaard als dat hoger beroep meer dan vierentwintig uur na de betekening van de beschikking wordt ingesteld, ook al heeft appellant binnen die termijn niet de vertaling in een taal die hij verstaat ontvangen van het aanhoudingsbevel en van de beschikking van uitvoerbaarverklaring” (Cass. 19 februari 1986, AR 4869, AC. 1985-86, nr. 396; zie Cass. 6 november 1985, AR 4682, AC 1985-86, nr. 152; Cass. 21 mei 1985, AR 9541, AC 1984-85, nr. 569; Cass. 29 oktober 1962, Pas. 1963, I, 284; het arrest verwijst mutatis mutandis naar Cass. 28 januari 1992, AC 1991-92, nr. 278, betreffende de betekening van het aanhoudingsbevel).Hieruit heeft het openbaar ministerie afgeleid dat het middel, in zoverre het uitging van het tegendeel, faalde naar recht.Volgens de eiser is de wettelijke termijn, bij gebrek aan een vertaling bij de betekende beschikking, te kort om te kunnen voldoen aan de artikelen 5 en 13 EVRM, die respectievelijk het recht op vrijheid en veiligheid en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel waarborgen. Net als in zijn conclusie in hoger beroep voerde hij aan dat dit blijkt uit een advies van 4 december 1990 van de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens in de zaak Farmakopoulos t. België. Omdat het Europees Hof vaststelde dat de verzoeker geen interesse had in de zaak, heeft het evenwel besloten deze van de rol te schrappen en is een dergelijk advies dus niet bindend voor het Hof (EHRM 27 maart 1992, Farmakopoulos t. België, verzoekschrift nr. 11683/85; zie M.-A. Beernaert e.a., o.c., 2072; D. VANDERMEERSCH, “Le recours contre l’ordonnance d’exequatur du mandat d’arrêt étranger”, noot sub Antwerpen (KI) 8 december 1992, RDCP, 1993, 780-781).Bovendien wijst het arrest op de wetswijzigingen en de andere wijzigingen sinds deze zaak: - de eiser werd sinds 22 juni 2022 bijgestaan door een advocaat, die hem alle nuttige inlichtingen over het verloop van de procedure heeft kunnen geven en kon vanuit de gevangenis contact opnemen met zijn raadsman zodra hem de beschikking was betekend, terwijl de heer Farmakopoulos geen inlichtingen had ontvangen over het bestaan van een hoger beroep en over de beroepstermijn en in de gevangenis geen toegang had tot een telefoon;- de termijn van vierentwintig uur, die toen voortvloeide uit de rechtspraak, is tegenwoordig vastgelegd in de wet.Het arrest stelt vast dat die verschillen verhinderen dat de redenen van het advies

op deze zaak kunnen worden toegepast, dat de akte van betekening van de beschikking tot uitvoerbaarverklaring die aan de eiser zelf werd overhandigd, uitdrukkelijk inlichtingen over de termijn en de modaliteiten van het hoger beroep bevat en dat de eiser op dat ogenblik werd bijgestaan door een raadsman. Volgens het openbaar ministerie hebben de appelrechters hieruit kunnen afleiden dat de door de in het middel bedoelde bepalingen gewaarborgde rechten niet waren miskend en dat het middel in zoverre dus niet kon worden aangenomen.

- Art. 135 Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen
- Artt. 5 en 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.22.1234.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.12** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 7 - Artikel 7.1 - Legaliteitsbeginsel - Wijziging van de misdrijfomschrijving door de wetgever na het plegen van het misdrijf - Veroordeling van beklaagde - Voorwaarden - Vermelding van de strafbepalingen - Draagwijdte - Gevolg

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfomschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklaagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is, zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de hoven van beroep, volgt dat een veroordelende beslissing de wetsbepalingen moet vermelden die de feiten strafbaar stellen en die de toegepaste straffen bepalen zodat indien de toepasselijke wetsbepalingen tijdens de bewezenverklaarde incriminatieperiode werden gewijzigd, de rechter behalve de wetsbepalingen in verband met de toegepaste straffen de wetsbepalingen dient te vermelden die de feiten gedurende de volledige bewezenverklaarde incriminatieperiode strafbaar stellen en aan deze verplichtingen is voldaan als de rechter de telastleggingen van de dagvaarding weergeeft met vermelding van de toepasselijke wetsbepalingen.

- Art. 2 Strafwetboek
- Art. 12 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 maart 2025 P.24.1400.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.55** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Eerste aanvullend protocol - Recht op eigendom - Natuurbehoud - Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Maatregel van herstel in de toestand van vóór het milieumisdrijf - Last die de herstelmaatregel meebrengt voor de overtreder - Recht op eigendom - Evenredigheid - Beoordeling - Redenen

Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM verbiedt de rechter bij toepassing van artikel 16.6.6 DABM een herstelmaatregel te bevelen die kennelijk onredelijk is; hierbij dient hij na te gaan of het voordeel van de bevolen herstelmaatregel ter vrijwaring en herstel van het milieu opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder; het bevolen herstel moet evenredig zijn met de in concreto vastgestelde aantasting van het milieu en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt; bij afwezigheid van een conclusie over de redelijkheid en evenredigheid van de herstelmaatregel, is de rechter er evenwel niet toe gehouden zijn beslissing in dit verband nader met redenen te omkleden (1). (1) Over de herstelmaatregel in zaken van stedenbouw en ruimtelijke ordening (art. 6.3.1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening) oordeelde het Hof reeds in vergelijkbare zin: "Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM verbiedt de rechter een herstelmaatregel te bevelen die kennelijk onredelijk is. Hierbij dient hij na te gaan of het voordeel van de bevolen herstelmaatregel voor het behoud van een goede ruimtelijke ordening opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder. Het bevolen herstel moet evenredig zijn met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt" (Cass. 5 januari 2021, AR P.20.0736.N, AC 2021, nr. 1, in dezelfde zin Cass. 5 februari 2019, AR P.17.0756.N, AC 2019, nr. 65; Cass. 5 januari 2016, AR P.14.1754.N, AC 2016, nr. 3; Cass. 4 februari 2003, AR P.01.1462.N, AC 2003, nr. 80; Cass. 24 november 2009, AR P.09.0278.N, AC 2009, nr. 689) en "De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of een herstelmaatregel evenredig is met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en of uit de vergelijking tussen het voordeel voor de ruimtelijke ordening dat volgt uit die maatregel en de voor de betrokkene veroorzaakte last niet volgt dat de herstelmaatregel kennelijk onredelijk is. Bij die beoordeling kan de rechter de aard van en de wijze waarop het stedenbouwkundige misdrijf werd gepleegd dat tot de herstelmaatregel aanleiding geeft, het flagrante karakter van het misdrijf en de doelbewustheid waarmee het werd gepleegd, mee in overweging nemen" (Cass. 5 januari 2021, AR P.20.0736.N, AC 2021, nr. 1; Cass. 27 september 2011, AR P.10.2020.N, AC 2011, nr. 500; Cass. 18 december 2001, AR P.99.1548.N, AC 2001, nr. 709). (BDS)

- Art. 16.6.6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Vonnis over de zaak zelf - Geen verschijning, op de rechtszitting, van een getuige à charge - Gebruik van de verklaringen van de getuige als bewijs - Verenigbaarheid met artikel 6 EVRM - Toetsing in drie stappen - Compenserende factoren - Voorbeeld - Ander bewijsmateriaal

Volgens de uitlegging van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geschiedt het onderzoek van de verenigbaarheid, met de artikelen 6.1 en 6.3.d EVRM, van een procedure waarin de verklaringen van een getuige die belastende verklaringen heeft afgelegd maar niet op het proces is verschenen, als bewijzen worden gebruikt, in drie stappen; zo moet worden onderzocht (1°) of er een ernstige reden bestond waarom de getuige niet is verschenen en, bijgevolg, zijn verklaring als bewijs in aanmerking werd genomen, (2°) of de verklaring van de afwezige getuige de enige of doorslaggevende grondslag heeft gevormd voor de veroordeling, en (3°) of er voldoende compenserende factoren, waaronder met name stevige procedurele waarborgen (1), bestonden om een tegenwicht te vormen voor de moeilijkheden die de verdediging door de aanneming van een dergelijk bewijs heeft ondervonden en om de billijkheid van de rechtspleging in haar geheel te waarborgen ; dergelijke factoren kunnen met name bestaan in de voorlegging van objectief bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het onderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt (2); hieruit volgt dat, om de verenigbaarheid met de voormelde bepalingen te kunnen beoordelen van een beslissing van de feitenrechter die de voortzetting van de procedure beveelt, niettegenstaande de afwezigheid van de getuigen, en van een daaropvolgende beslissing over de schuld zonder dat, bijgevolg, de verdediging die getuigen heeft kunnen verhoren of doen verhoren, met name moet worden vastgesteld of de verklaringen die deze getuigen in een eerdere fase van de procedure hebben afgelegd en waarover geen tegensprekelijk debat is gevoerd, de enige of doorslaggevende grondslag voor de veroordeling hebben gevormd. (1) Zie EHRM, Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme - Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2024, § 107; EHRM, Schatschaschwili t. Duitsland, 15 december 2015 [GC], nr. 9154/10, § 107; EHRM, Al-Khawaja en Tahery t. Verenigd Koninkrijk, 15 december 2011 [GC], nrs. 26766/05 en 22228/06 ; Cass. 18 maart 2025, AR P.24.1431.N, ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250318.2N.1, met concl. van advocaat-generaal DE SMET, ECLI:BE:CASS:2025:CONC.20250318.2N.1; Cass. 3 mei 2022, AR P.22.0040.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1, en de noot BDS. (2) EHRM, Schatschaschwili t. Duitsland, voormeld, § 128; Cass. 18 maart 2025, AR P.24.1431.N, voormeld, § 23, dat, bij wijze van compenserende factoren, ook melding maakt van de mogelijkheid, voor de beklaagde, om de getuige tijdens het opsporingsonderzoek of op de rechtszitting te verhoren of te doen verhoren en om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of over de strijdigheid met verklaringen van andere getuigen; Cass. 27 april 2021, AR P.21.0013.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.9.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Vonnis over de zaak zelf - Geen verschijning, op de rechtszitting, van een getuige à charge - Gebruik van de verklaringen van de getuige als bewijs - Verenigbaarheid met artikel 6 EVRM - Toetsing in drie stappen - Compenserende factoren - Voorbeeld - Ander bewijsmateriaal

Volgens de uitlegging van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geschiedt het onderzoek van de verenigbaarheid, met de artikelen 6.1 en 6.3.d EVRM, van een procedure waarin de verklaringen van een getuige die belastende verklaringen heeft afgelegd maar niet op het proces is verschenen, als bewijzen worden gebruikt, in drie stappen; zo moet worden onderzocht (1°) of er een ernstige reden bestond waarom de getuige niet is verschenen en, bijgevolg, zijn verklaring als bewijs in aanmerking werd genomen, (2°) of de verklaring van de afwezige getuige de enige of doorslaggevende grondslag heeft gevormd voor de veroordeling, en (3°) of er voldoende compenserende factoren, waaronder met name stevige procedurele waarborgen (1), bestonden om een tegenwicht te vormen voor de moeilijkheden die de verdediging door de aanneming van een dergelijk bewijs heeft ondervonden en om de billijkheid van de rechtspleging in haar geheel te waarborgen ; dergelijke factoren kunnen met name bestaan in de voorlegging van objectief bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het onderzoek afgelegde verklaringen ondersteunt of bevestigt (2); hieruit volgt dat, om de verenigbaarheid met de voormelde bepalingen te kunnen beoordelen van een beslissing van de feitenrechter die de voortzetting van de procedure beveelt, niettegenstaande de afwezigheid van de getuigen, en van een daaropvolgende beslissing over de schuld zonder dat, bijgevolg, de verdediging die getuigen heeft kunnen verhoren of doen verhoren, met name moet worden vastgesteld of de verklaringen die deze getuigen in een eerdere fase van de procedure hebben afgelegd en waarover geen tegensprekelijk debat is gevoerd, de enige of doorslaggevende grondslag voor de veroordeling hebben gevormd. (1) Zie EHRM, Guide sur l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme - Droit à un procès équitable (volet pénal), bijgewerkt op 31 augustus 2024, § 107; EHRM, Schatschaschwili t. Duitsland, 15 december 2015 [GC], nr. 9154/10, § 107; EHRM, Al-Khawaja en Tahery t. Verenigd Koninkrijk, 15 december 2011 [GC], nrs. 26766/05 en 22228/06 ; Cass. 18 maart 2025, AR P.24.1431.N, ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250318.2N.1, met concl. van advocaat-generaal DE SMET, ECLI:BE:CASS:2025:CONC.20250318.2N.1; Cass. 3 mei 2022, AR P.22.0040.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.1, en de noot BDS. (2) EHRM, Schatschaschwili t. Duitsland, voormeld, § 128; Cass. 18 maart 2025, AR P.24.1431.N, voormeld, § 23, dat, bij wijze van compenserende factoren, ook melding maakt van de mogelijkheid, voor de beklaagde, om de getuige tijdens het opsporingsonderzoek of op de rechtszitting te verhoren of te doen verhoren en om zijn standpunt kenbaar te maken over de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de getuige of over interne strijdigheden in die verklaring of over de strijdigheid met verklaringen van andere getuigen; Cass. 27 april 2021, AR P.21.0013.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.9.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht van de beschuldigde om de getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen - Cassatieberoep - Middel dat tegen die vaststelling opkomt zonder dat ze, uiterlijk in de memorie, van valsheid werd beticht - (Niet-)ontvankelijkheid

Het middel dat opkomt tegen de authentieke vaststelling van het arrest volgens hetwelk het hof van beroep de burgerlijke partij op tegensprekelijke wijze heeft gehoord, zonder dat de eiser die vaststelling, uiterlijk in zijn memorie, van valsheid heeft beticht, is wat dat betreft niet ontvankelijk (1). (1) Zie Cass. 22 december 1975, AC 1976, 496.

- Art. 463 Wetboek van Strafvordering
- Art. 448 Wetboek van Strafvordering
- Art. 449 Wetboek van Strafvordering
- Art. 450 Wetboek van Strafvordering
- Art. 451 Wetboek van Strafvordering
- Art. 452 Wetboek van Strafvordering
- Art. 453 Wetboek van Strafvordering
- Art. 454 Wetboek van Strafvordering
- Art. 455 Wetboek van Strafvordering
- Art. 456 Wetboek van Strafvordering
- Art. 457 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Wetboek van Strafvordering
- Art. 459 Wetboek van Strafvordering
- Art. 460 Wetboek van Strafvordering
- Art. 429, tweede lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 899 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 906 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 905 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 904 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 903 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 902 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 461 Wetboek van Strafvordering
- Art. 900 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 462 Wetboek van Strafvordering
- Art. 898 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 897 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 895 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 464 Wetboek van Strafvordering
- Art. 1107 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 901 Gerechtelijk Wetboek

9 april 2025 P.25.0008.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Behandeling ter zitting - Verhoor van de partijen - (Geen) verplichting voor de rechter om de verklaringen in een proces-verbaal over te schrijven - Geen overschrijving - Invloed

De rechter is niet ertoe gehouden in een afzonderlijke authentieke akte de verklaringen over te schrijven die de partijen voor hem hebben afgelegd; uit de omstandigheid dat die verklaringen niet werden opgenomen in een proces-verbaal, kan niet worden afgeleid dat de rechter de inhoud van die verklaringen niet kan weergeven in zijn vonnis en deze in voorkomend geval kan gebruiken om zijn beslissing te onderbouwen (1). (1) Cass. 12 oktober 2022, AR P.22.0456.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.13, met concl. OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221012.2F.13.

9 april 2025 P.25.0008.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Vonnis over de zaak zelf - Vordering van de verdediging tot verhoor van een getuige à décharge - Verwerping - (Niet) dezelfde waarborgen als die welke van toepassing zijn op de inaanmerkingneming, als enig of doorslaggevend bewijs van de schuld van de beschuldigde, van de

verklaringen van een op het proces niet aanwezige getuige à charge

Uit de uitlegging van de artikelen 6.1 en 6.3.d EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens vloeit voort dat de weigering van de feitenrechter tot verhoor van getuigen à décharge tijdens het proces te horen niet is onderworpen aan de waarborgen die in acht moeten worden genomen wanneer het strafgerecht het voornemen heeft om, als enig of doorslaggevend bewijs van de schuld van de beschuldigde, de verklaringen van een op het proces niet aanwezige getuige à charge in aanmerking te nemen (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM; Cass. 21 juni 2022, AR P.22.0071.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220621.2N.10, § 15 (uitsluiting van de criteria die van toepassing zijn op het verhoor van de getuigen à charge, namelijk de getuigen die belastende verklaringen hebben afgelegd); Cass. 19 juni 2018, AR P.17.1250.N, AC 2018, nr. 398, § 2; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., Die Keure, 2025, dl. II, 1593 tot 1595.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Vonnis over de zaak zelf - Vordering van de verdediging tot verschijning van een getuige à décharge - Verwerping - Criterium in drie onderdelen

Volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens moet bij de beoordeling van de verenigbaarheid, met artikel 6.3.d EVRM, van de verwerping van een verzoek van de verdediging tot oproeping van een getuige à décharge met de volgende criteria rekening worden gehouden: (1°) was het verzoek tot verhoor van de getuige à décharge op de rechtszitting met voldoende redenen omkleed en relevant in het licht van het onderwerp van de beschuldiging? (2°) heeft de rechter de mogelijke relevantie van die getuigenverklaring onderzocht en heeft hij zijn weigering om dat verzoek in te willigen met voldoende redenen omkleed? (3°) heeft de weigering om een dergelijke getuige te horen het eerlijk karakter van het proces in zijn geheel aangetast? (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM; EHRM, [GC], Murtazaliyeva c. Russie, 18 december 2018, nr. 36658/05, § 158.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Toepassingsgebied - (Geen) toepassing op de beslissingen van de onderzoeksgerechten die belast zijn met het toezicht op de hechtenis vóór het vonnis

Artikel 6.3 EVRM is niet van toepassing op de beslissingen van de onderzoeksgerechten die belast zijn met het toezicht op de hechtenis vóór het vonnis (1). (1) Het Hof heeft evenwel erkend dat de artikelen 6.3.c EVRM en 14.3, d) IVBPR, die eenieder wiens zaak moet worden onderzocht door een rechter, het recht geven om in persoon te verschijnen op de rechtszitting, aldaar gehoord te worden en zich voor hem te kunnen verdedigen, van toepassing zijn voor de onderzoeksgerechten die inzake voorlopige hechtenis uitspraak doen (Cass. 17 juni 2020, AR P.20.0626.F, AC 2020, nr. 405).

- Artt. 21 en 22 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

- Art. 6.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 maart 2025 P.25.0299.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.11 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.3 - Invrijheidstelling onder borgsom - Verplichting van de rechter om het bedrag van de borgsom te verantwoorden - Draagwijdte

De rechter die bij de beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis de vrijlating onder borgsom beveelt, bepaalt op onaantastbare wijze het bedrag van de borgsom en is bij gebrek aan een conclusie niet verplicht zijn beslissing hierover met redenen te omkleden (1); niettemin moet bij het bepalen van de borgsom, die is bedoeld om het vluchtgevaar tegen te gaan, ook rekening worden gehouden met de financiële draagkracht van de verdachte en, zo nodig, overeenkomstig artikel 35, § 4, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet, met het bestaan van ernstige vermoedens dat de uit het misdrijf verkregen geldsommen of effecten in het buitenland werden belegd of verborgen werden gehouden (2). (1) Cass. 15 mei 2002, AR P.02.0689.F, AC 2002, nr. 297; zie concl. “in hoofdzaak” OM op datum in Pas. 2022, nr. 719. Wat betreft de ontvankelijkheid van het cassatieberoep tegen een dergelijke beslissing, zie Cass. 22 december 2021, AR P.21.1606.F, AC 2021, nr. 826, met concl. OM op datum in Pas. en verw. in voetnoot ondertekend M.N.B. (2) Zie concl. “in hoofdzaak” OM in Pas. 2022, nr. 719.

- Art. 5.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

9 november 2022 P.22.1407.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.11 AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.2 - Aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering - Raadkamer - Uitvoerbaarverklaring - Betekening - Modaliteiten

Wanneer de appelrechters die hebben kennisgenomen van het hoger beroep van de vreemdeling tegen de beschikking van de raadkamer die krachtens artikel 3 Uitleveringswet 1874 het buitenlandse aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering uitvoerbaar heeft verklaard, hebben vastgesteld dat de akte van betekening van de beschikking tot uitvoerbaarverklaring door de gevangenisdirecteur aan de vreemdeling zelf werd overhandigd en dat dit document vermeldt dat de betrokkene het recht heeft om hoger beroep in te stellen binnen vierentwintig uur vanaf de betekening, door middel van een verklaring op de griffie van de gevangenis, en dat alle voor de uitoefening van het rechtsmiddel dienstige inlichtingen bijgevolg aan de eiser ter kennis werden gebracht op het ogenblik waarop ze een dienstige uitoefening van een rechtsmiddel mogelijk maakten, namelijk op het ogenblik waarop de beslissing van de eerste rechter aan hem werd betekend, en dat hij op dat ogenblik werd bijgestaan door een raadsman, kunnen de appelrechters wettig beslissen dat de bij de artikelen 3 en 5 EVRM gewaarborgde rechten niet zijn miskend, zelfs als die beschikking hem werd betekend in een taal die hij niet begrijpt (1). (1) Voor de kamer van inbeschuldigingstelling heeft de eiser aangevoerd dat hij geen van de landstalen en zelfs geen Engels sprak en de beroepen beschikking hem zonder vertaling werd betekend, zodat hij zijn raadsman niet tijdig op de hoogte heeft kunnen brengen en zodat zijn raadsman dus pas binnen vierentwintig uur na de betekening van die beschikking aan laatstgenoemde hoger beroep heeft ingesteld.“Niet ontvankelijk is het hoger beroep tegen een beschikking waarbij een door een vreemde overheid verleend bevel tot aanhouding met het oog op uitlevering uitvoerbaar wordt verklaard als dat hoger beroep meer dan vierentwintig uur na de betekening van de beschikking wordt ingesteld, ook al heeft appellant binnen die termijn niet de vertaling in een taal die hij verstaat ontvangen van het aanhoudingsbevel en van de beschikking van uitvoerbaarverklaring” (Cass. 19 februari 1986, AR 4869, AC. 1985-86, nr. 396; zie Cass. 6 november 1985, AR 4682, AC 1985-86, nr. 152; Cass. 21 mei 1985, AR 9541, AC 1984-85, nr. 569; Cass. 29 oktober 1962, Pas. 1963, I, 284; het arrest verwijst mutatis mutandis naar Cass. 28 januari 1992, AC 1991-92, nr. 278, betreffende de betekening van het aanhoudingsbevel).Hieruit heeft het openbaar ministerie afgeleid dat het middel, in zoverre het uitging van het tegendeel, faalde naar recht.Volgens de eiser is de wettelijke termijn, bij gebrek aan een vertaling bij de betekende beschikking, te kort om te kunnen voldoen aan de artikelen 5 en 13 EVRM, die respectievelijk het recht op vrijheid en veiligheid en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel waarborgen. Net als in zijn conclusie in hoger beroep voerde hij aan dat dit blijkt uit een advies van 4 december 1990 van de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens in de zaak Farmakopoulos t. België. Omdat het Europees Hof vaststelde dat de verzoeker geen interesse had in de zaak, heeft het evenwel besloten deze van de rol te schrappen en is een dergelijk advies dus niet bindend voor het Hof (EHRM 27 maart 1992, Farmakopoulos t. België, verzoekschrift nr. 11683/85; zie M.-A. Beernaert e.a., o.c., 2072; D. VANDERMEERSCH, “Le recours contre l’ordonnance d’exequatur du mandat d’arrêt étranger”, noot sub Antwerpen (KI) 8 december 1992, RDCP, 1993, 780-781).Bovendien wijst het arrest op de wetswijzigingen en de andere wijzigingen sinds deze zaak: - de eiser werd sinds 22 juni 2022 bijgestaan door een advocaat, die hem alle nuttige inlichtingen over het verloop van de procedure heeft kunnen geven en kon vanuit de gevangenis contact opnemen met zijn raadsman zodra hem de beschikking was betekend, terwijl de heer Farmakopoulos geen inlichtingen had ontvangen over het bestaan van een hoger beroep en over de beroepstermijn en in de gevangenis geen toegang had tot een telefoon;- de termijn van vierentwintig uur, die toen voortvloeide uit de rechtspraak, is tegenwoordig vastgelegd in de wet.Het arrest stelt vast dat die verschillen verhinderen dat de redenen van het advies

op deze zaak kunnen worden toegepast, dat de akte van betekening van de beschikking tot uitvoerbaarverklaring die aan de eiser zelf werd overhandigd, uitdrukkelijk inlichtingen over de termijn en de modaliteiten van het hoger beroep bevat en dat de eiser op dat ogenblik werd bijgestaan door een raadsman. Volgens het openbaar ministerie hebben de appelrechters hieruit kunnen afleiden dat de door de in het middel bedoelde bepalingen gewaarborgde rechten niet waren miskend en dat het middel in zoverre dus niet kon worden aangenomen.

- Art. 135 Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen
- Artt. 5 en 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.22.1234.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.12** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Fiscaal recht - Toepassing - Administratieve sanctie - Proportionele geldboete - Wettigheid van de sanctie - Bevoegdheden van de rechter

Het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht van toegang tot de rechter heeft niet tot gevolg dat die bevoegdheid aan de rechter wordt toegekend (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2023, nr. 165.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

2 maart 2023 F.21.0172.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230302.1F.6** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Gerechtelijk onderzoek opgestart op basis van inlichtingen van een buitenlandse politiedienst - Aanvoering dat de inlichtingen onregelmatig zijn verkregen - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Opdracht van het onderzoeksgerecht - Onderzoek prima facie van de opgeworpen onregelmatigheid - Draagwijdte - Gevolg

Indien een in België gevoerd strafonderzoek is opgestart op basis van inlichtingen die zijn bezorgd door een buitenlandse politiedienst waarbij die inlichtingen enkel worden gebruikt om verder in België op autonome wijze bewijzen te verzamelen, dan staat het aan het onderzoeksgerecht in het kader van de beoordeling van de handhaving van de voorlopige hechtenis prima facie te onderzoeken of de inverdenkinggestelde aannemelijk maakt dat die inlichtingen onregelmatig zijn verkregen en in bevestigend geval of het gebruik van die onregelmatig verkregen inlichtingen niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces van de inverdenkinggestelde dan wel indien die inlichtingen zijn verkregen in overeenstemming met het recht van die buitenlandse staat het gebruik ervan niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces (1) (1) Cass. 18 april 2017, AR P.16.1292.N, AC 2017, nr. 261; Cass. 28 februari 2017, AR P.16.0261.N, AC 2017, nr. 139.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

23 november 2021 P.21.1408.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.33** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Vonnis over de zaak zelf - (Geen) absoluut recht van de beschuldigde om de oproeping en het verhoor, op de rechtszitting, van de getuigen à décharge te verkrijgen - Beoordeling door de rechter van de relevantie en het nut van een dergelijke vordering - Wapengelijkheid

Wat betreft de getuigen à décharge waarvan de beschuldigde verzoekt om hen op de rechtszitting te horen, en volgens de uitlegging van artikel 6.3.d EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, moeten de nationale gerechten de relevantie en het nut van een dergelijk verzoek van de beschuldigde beoordelen: die bepaling vereist niet dat elke getuige à décharge wordt opgeroepen en op de rechtszitting wordt gehoord, aangezien de in de voormelde bepaling gebruikte bewoordingen "onder dezelfde voorwaarden" ertoe strekken de wapengelijkheid te waarborgen, zonder evenwel aan de beschuldigde het absolute recht toe te kennen om de verschijning van getuigen voor de feitenrechter te verkrijgen (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM; EHRM, Guide ..., o.c., §§ 561 et 562.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Verzoek om de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek en van de bijzondere opsporingsmethoden te onderzoeken op grond van de artikelen 235bis tot 235quater Wetboek van Strafvordering - Termijn - Toezicht op de bestaanbaarheid met artikel 5.4 EVRM - Toetsing van het aanhoudingsbevel door de onderzoeksgerechten

Het toezicht op de bestaanbaarheid met artikel 5.4 EVRM van de termijn die is verstreken sinds het verzoek om de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek en van de bijzondere opsporingsmethoden te onderzoeken overeenkomstig de artikelen 235bis tot 235quater Wetboek van Strafvordering, houdt geen verband met het toezicht op de wettigheid van de voorlopige hechtenis.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.22.1355.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.26** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Vonnis over de zaak zelf - (Geen) absoluut recht van de beschuldigde om de oproeping en het verhoor, op de rechtszitting, van de getuigen à décharge te verkrijgen - Beoordeling door de rechter van de relevantie en het nut van een dergelijke vordering - Wapengelijkheid

Wat betreft de getuigen à décharge waarvan de beschuldigde verzoekt om hen op de rechtszitting te horen, en volgens de uitlegging van artikel 6.3.d EVRM door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, moeten de nationale gerechten de relevantie en het nut van een dergelijk verzoek van de beschuldigde beoordelen: die bepaling vereist niet dat elke getuige à décharge wordt opgeroepen en op de rechtszitting wordt gehoord, aangezien de in de voormelde bepaling gebruikte bewoordingen "onder dezelfde voorwaarden" ertoe strekken de wapengelijkheid te waarborgen, zonder evenwel aan de beschuldigde het absolute recht toe te kennen om de verschijning van getuigen voor de feitenrechter te verkrijgen (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM; EHRM, Guide ..., o.c., §§ 561 et 562.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht op bijstand van

een advocaat - Verhoor door de autoriteiten - Begrip - (Niet) terugsturen door de geadresseerde van het afschrift van een proces-verbaal tot vaststelling van een overtreding van de wegverkeerswet, van het formulier dat bij die akte werd gevoegd na het invullen ervan

Het terugsturen door de geadresseerde van het afschrift van een proces-verbaal tot vaststelling van een overtreding van de wegverkeerswet, van het formulier dat bij die akte werd gevoegd na het invullen ervan, vormt geen verhoor door de autoriteiten.

- Art. 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.21.1428.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.2** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Onregelmatig verkregen bewijs - Gebruik in strijd met recht op een eerlijk proces - Toetsing aan Antigoon criteria - Opzettelijk begane onregelmatigheid - Grove onachtzaamheid - Bewijsuitsluiting - Geen verweer over het subcriterium van de opzettelijk begane onregelmatigheid of grove nalatigheid - Gevolg

Bij de beoordeling van het middel over het gebruik van onregelmatig bekomen bewijs dat in strijd is met het recht op een eerlijk proces kan het Hof rekening houden met 1°het feit dat de beklaagde voor het appelgerecht geen verweer heeft gevoerd over het feit dat de onregelmatigheid door de verbalisant opzettelijk werd begaan dan wel met een opzettelijk begane onregelmatigheid moet worden gelijkgesteld en 2° het feit dat de appelrechters zelf niet vaststellen dat de onregelmatigheid door de verbalisant opzettelijk werd begaan dan wel met een opzettelijk begane onregelmatigheid moet worden gelijkgesteld.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1579.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.12** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Onregelmatig verkregen bewijs - Gebruik in strijd met recht op een eerlijk proces - Toetsing aan Antigoon criteria - Opzettelijk begane onregelmatigheid - Grove onachtzaamheid - Bewijsuitsluiting - Beoordeling - Redenen voor het aanwenden van het onregelmatig bekomen bewijs - Geen verweer over het subcriterium van de opzettelijk begane onregelmatigheid of grove nalatigheid - Toezicht op de motieven door het Hof

Uit de omstandigheid dat de rechter bij het beoordeling van het criterium van het strijdig zijn van het gebruik van het onregelmatig verkregen bewijs met het recht op een eerlijk proces in zijn geheel beschouwd moet onderzoeken of de onregelmatigheid al dan niet opzettelijk werd begaan of ingevolge een grove onachtzaamheid die daardoor moet worden gelijkgesteld met een opzettelijke onregelmatigheid, volgt evenwel niet dat de rechter verplicht is daarvan uitdrukkelijk in zijn beslissing melding te maken; dat is enkel het geval indien werd aangevoerd dat de onregelmatigheid opzettelijk is begaan of daarmee moet worden gelijkgesteld of de rechter dit zelf vaststelt; het Hof onderzoekt of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk te verantwoorden zijn.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1579.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.12** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Strafzaken - Onregelmatig verkregen bewijs - Gebruik in strijd met recht op een eerlijk proces - Toetsing aan Antigoon criteria - Opzettelijk begane onregelmatigheid - Grove onachtzaamheid - Bewijsuitsluiting - Loyauteit in de opsporing - Gevolgtrekking die kennelijk onevenredig is - Beoordeling

De rechter dient bij de beoordeling van het criterium van de strijdigheid met het recht op een eerlijk proces weliswaar de door hem vastgestelde onregelmatigheid niet te toetsen aan al de subcriteria, zoals de vraag of de onregelmatigheid al dan niet opzettelijk werd begaan; hij kan ook andere subcriteria gebruiken, maar dat belet niet dat opzettelijk begane of daarmee gelijk te stellen onregelmatigheden die getuigen van een grove onachtzaamheid, principieel niet te verenigen zijn met de loyaliteit en de regelmatigheid van de bewijsgaring die in een rechtsstaat moeten kunnen worden verwacht van de opsporende en vervolgende instanties; bijgevolg is het recht op een eerlijk proces in de regel miskend en moet het onregelmatige bewijsmateriaal uit het debat worden geweerd wanneer de vermelde instanties een opzettelijke onregelmatigheid hebben begaan, dan wel een onregelmatigheid die getuigt van een grove onachtzaamheid, rekening houdend met alle concrete omstandigheden van de zaak, waaronder hun opdracht, hun handelwijze, de beschikbare informatie en hun normaal te verwachten kennis van de toepasselijke regelgeving ten tijde van het begaan van de onregelmatigheid; het is slechts anders wanneer de rechter vaststelt dat deze gevolgtrekking kennelijk onevenredig is met een of meer andere subcriteria die hij concreet toelicht, in het bijzonder de verhouding tussen de begane onregelmatigheid en de ernst en het belang van hetgeen op het spel staat (1). (1) Cass. 12 maart 2024, AR P.24.0049.N, AC 2024, nr. 210, T. Strafr. 2024, 254; Cass. 25 april 2023, AR P.23.0081.N, AC 2023, nr. 303, T. Strafr. 2023, 235; Cass. 4 april 2024, AR P.22.1730.N, AC 2023, AC 202, nr. 256, RW 2023-24, 751; RDPC 2023, 861 noot F. LUGENTZ, “Preuve irrégulière dont l’usage porte atteinte au droit à un procès équitable : une approche particulière de la sanction en cas d’illégalité commise intentionnellement ou par l’effet d’une négligence grave ? » (863-878), T. Strafr. 2023, 233, noot M. VANDERMEERSCH, “Antigoon herzien: zet het Hof van Cassatie het licht op rood? (213-220), RABG 2023, 1659, noot V. VEREECKE, “De Antigoon-toets is geen witwasmachine” (1662-1668).Zie ook Cass. 5 mei 2020, AR P.19.1272.N, AC 2020, nr. 267 en Cass. 28 mei 2013, AR P.13.0066.N, AC 2013, nr. 327, met concl. van eerste advocaat-generaal P. DUINSLAEGER, RW 2013-14, 1616 noot B. DE SMET.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1579.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.12** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Vonnis over de zaak zelf - Belastende verklaringen van een getuige die niet op het proces aanwezig is - Doorslaggevend karakter voor de beslissing over de schuld - Beoordeling

Om te antwoorden op de vraag of de belastende verklaringen van een getuige die op het proces niet aanwezig was, van doorslaggevend belang zijn geweest voor de beslissing over de schuld, moet worden nagegaan welk belang de rechter aan die verklaringen heeft gehecht, in verhouding tot alle redenen waarmee hij zijn beslissing heeft omkleed; zo kan de verwijzing naar een dergelijke verklaring in de redenen op zich niet volstaan om die verklaring als doorslaggevend aan te merken, wanneer blijkt dat de beslissing op grond van ander doorslaggevend bewijsmateriaal werd genomen (1). (1) Zie Cass. 27 april 2021, AR P.21.0013.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.9, § 6.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Vonnis over de zaak zelf - Vordering van de verdediging tot verschijning van een getuige à décharge - Verwerping - Criterium in drie onderdelen

Volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens moet bij de beoordeling van de verenigbaarheid, met artikel 6.3.d EVRM, van de verwerping van een verzoek van de verdediging tot oproeping van een getuige à décharge met de volgende criteria rekening worden gehouden: (1°) was het verzoek tot verhoor van de getuige à décharge op de rechtszitting met voldoende redenen omkleed en relevant in het licht van het onderwerp van de beschuldiging? (2°) heeft de rechter de mogelijke relevantie van die getuigenverklaring onderzocht en heeft hij zijn weigering om dat verzoek in te willigen met voldoende redenen omkleed? (3°) heeft de weigering om een dergelijke getuige te horen het eerlijk karakter van het proces in zijn geheel aangetast? (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM; EHRM, [GC], Murtazaliyeva c. Russie, 18 december 2018, nr. 36658/05, § 158.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Vonnis over de zaak zelf - Belastende verklaringen van een getuige die niet op het proces aanwezig is - Doorslaggevend karakter voor de beslissing over de schuld - Beoordeling

Om te antwoorden op de vraag of de belastende verklaringen van een getuige die op het proces niet aanwezig was, van doorslaggevend belang zijn geweest voor de beslissing over de schuld, moet worden nagegaan welk belang de rechter aan die verklaringen heeft gehecht, in verhouding tot alle redenen waarmee hij zijn beslissing heeft omkleed; zo kan de verwijzing naar een dergelijke verklaring in de redenen op zich niet volstaan om die verklaring als doorslaggevend aan te merken, wanneer blijkt dat de beslissing op grond van ander doorslaggevend bewijsmateriaal werd genomen (1). (1) Zie Cass. 27 april 2021, AR P.21.0013.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210427.2N.9, § 6.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.25.0099.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.6** AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel - Internering - Artikel 11 Interneringswet - Aangehouden inverdenkinggestelde op het ogenblik dat de internering wordt bevolen - Voorlopige uitvoering van de internering in de gevangenis - Verdere uitvoering van de internering - Kamer voor bescherming van de maatschappij - Draagwijdte - Gevolg

Uit artikel 11 Interneringswet volgt dat indien een inverdenkinggestelde aangehouden is op het ogenblik dat de internering wordt bevolen, de internering voorlopig plaatsvindt in de psychiatrische afdeling van een gevangenis; het staat verder aan de kamer voor de bescherming van de maatschappij, als multidisciplinair en gespecialiseerd rechtscollege, toezicht te houden over de wijze van uitvoering van een interneringsbeslissing binnen het geldende kader van het EVRM en de Interneringswet en het is eveneens aan die kamer erover te waken dat de geïnterneerde binnen een redelijke termijn wordt geplaatst in een aangepaste instelling waar hij de meest gepaste zorg ontvangt.

- Art. 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 11 Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

28 januari 2025 P.24.1530.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.7** AC nr. ...

RECHTERLIJK GEWIJSDE

ALLERLEI

Allerlei - Bewijswaarde beslissing ten aanzien van een derde - Weerlegbaar vermoeden

Een derde kan zich ten aanzien van haar wederpartij, die de hoedanigheid van procespartij heeft in een andere gerechtelijke beslissing, beroepen op deze gerechtelijke beslissing als weerlegbaar feitelijk vermoeden (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 23 Gerechtelijk Wetboek

10 januari 2025 C.21.0449.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.5** AC nr. ...

GEZAG VAN GEWIJSDE

Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Gezag van het rechterlijk gewijsde - Vordering waarover definitief werd beslist - Latere vordering tussen dezelfde partijen - Draagwijdte eerste beslissing - Gevolg

De exceptie van gewijsde geldt wanneer de rechter, op basis van een vergelijking van de draagwijdte van de beslissing waarvan het gezag van gewijsde wordt ingeroepen met de nieuwe vordering, beslist dat die vordering niet kan worden ingewilligd zonder het voordeel van de eerdere beslissing ongedaan te maken (1). (1) Zie concl. OM

- Art. 25 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 24 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 23 Gerechtelijk Wetboek

31 januari 2025 C.23.0458.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250131.1N.9** AC nr. ...

Gezag van gewijsde - Burgerlijke zaken - Gezag van het rechterlijk gewijsde - Vordering waarover definitief werd beslist - Latere vordering tussen dezelfde partijen - Niet-identieke oorzaak en voorwerp - Gevolg

Uit het feit dat het voorwerp en de oorzaak van een vordering waarover definitief is beslist niet dezelfde zijn als die van een latere vordering tussen dezelfde partijen, volgt niet noodzakelijk dat geen enkele aanspraak of betwisting die een partij in een van beide gedingen opwerpt identiek kan zijn en evenmin dat de rechter een aanspraak kan aannemen waarvan de grondslag onverenigbaar is met het eerdere gewijsde (1). (1) Zie concl. OM

- Art. 25 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 24 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 23 Gerechtelijk Wetboek

31 januari 2025 C.23.0458.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250131.1N.9** AC nr. ...

Gezag van gewijsde - Algemeen - Administratieve overheid - Beslissing - Vernietigingsarrest van de Raad van State - Fout van de administratieve overheid - Draagwijdte - Gerecht van de rechterlijke orde

Wanneer een gerecht van de rechterlijke orde rechtsgeldig kennisneemt, op grond van artikel 1382 Oud Burgerlijk Wetboek, van een aansprakelijkheidsvordering die uitgaat van de machtsoverschrijding van een administratieve overheid, welke door de Raad van State wordt bestraft met de nietigverklaring van de administratieve akte, moet het gerecht van de rechterlijke orde, wegens het absolute gezag van gewijsde van een dergelijke vernietigingsbeslissing, noodzakelijkerwijs oordelen dat de administratieve overheid, de auteur van de nietig verklaarde akte, behoudens rechtvaardigingsgrond een fout heeft begaan (1). (1). Zie concl OM.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek

20 februari 2025 F.18.0086.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.3** AC nr. ...

Gezag van gewijsde - Algemeen - Arrest van Raad van State - Draagwijdte

Het gezag van gewijsde van een arrest van de Raad van State is beperkt tot hetgeen de rechter over een geschilpunt heeft beslist en tot hetgeen, ten gevolge van het geschil dat voor de rechter is gebracht en waarover de partijen tegenspraak hebben kunnen voeren, de noodzakelijke grondslag van zijn beslissing vormt (1). (1) Zie concl. OM.

20 februari 2025 F.18.0086.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.3** AC nr. ...

RECHTERLIJKE ORGANISATIE

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Verhindering en vervanging - Vervanging - Vervanging van de korpschef - Algemene leiding en management - Onderscheid

Het bijzondere regime van vervanging van de korpschef dan wel afdelingsvoorzitter in de zin van de artikelen 319 en 319bis Gerechtelijk Wetboek heeft betrekking op de taken van algemene leiding en management van de korpschef met het oog op de continuïteit van de organisatorische en administratieve werking van de rechtbank, terwijl het algemene regime van vervanging van een kamervoorzitter in de zin van artikel 322 Gerechtelijk Wetboek mede van toepassing is voor de vervanging van de voorzitter van de rechtbank met betrekking tot zijn rechtsprekende taken (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 322, tweede lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 319bis, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 319, eerste, tweede en vijfde lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 58bis, 2° Gerechtelijk Wetboek

28 februari 2025 C.24.0324.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.1** AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Voorzitter ondernemingsrechtbank - Rechtsprekende taken - Verhindering en vervanging - Vervanging - Plaatsvervangende magistraat

De voorzitter van de ondernemingsrechtbank kan met betrekking tot zijn rechtsprekende taken, zoals deze neergelegd in artikel XX.32 WER, worden vervangen door een plaatsvervangende magistraat in de zin van artikel 156bis Gerechtelijk Wetboek, aangewezen met toepassing van artikel 383, §2, Gerechtelijk Wetboek, en derhalve ook na de leeftijd van zeventig jaar, gedurende een tijdspanne van één jaar die viermaal kan worden hernieuwd (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. XX.32 Wetboek van economisch recht
- Art. 589bis Gerechtelijk Wetboek
- Art. 589 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 588 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 584, derde lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 383ter, § 1 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 383, §§ 1, 2 en 5 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 322, tweede lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 156bis Gerechtelijk Wetboek

28 februari 2025 C.24.0324.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.1** AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Voorzitter ondernemingsrechtbank - Rechtsprekende taken - Draagwijdte

De rechtsprekende taken van de voorzitter van de ondernemingsrechtbank zijn neergelegd in artikel 584, derde lid, en 588 tot en met 589bis Gerechtelijk Wetboek, alsook in artikel XX.32. WER (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. XX.32 Wetboek van economisch recht
- Art. 589bis Gerechtelijk Wetboek
- Art. 589 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 588 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 584, derde lid Gerechtelijk Wetboek

28 februari 2025 C.24.0324.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.1 AC nr. ...

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE)

- Legaliteitsbeginsel - Artikel 2, Strafwetboek - Stedenbouw - Opheffing van het decreet 1976 en vervanging door het Onroerenderfgoeddecreet - Handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten - Meldingsplicht aan het college van burgemeester en schepenen - Wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet - Invoering van strafbepalingen met ingang van 1 januari 2023 bij het niet naleven van de meldingsplicht - Artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, 2° - Veroordeling van een beklaagde voor feiten gepleegd voor deze datum - Draagwijdte - Gevolg

Aangezien het decreet 1976 met ingang van 1 januari 2015 werd opgeheven en vervangen door het Onroerenderfgoeddecreet en in dit laatste met ingang van 1 januari 2023 strafbepalingen werden ingevoerd betreffende het niet naleven van de in artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, 2°, bepaalde meldingsplicht aan het college van burgemeester en schepenen van handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten, volgt daaruit dat geen enkele andere bepaling deze gedraging strafbaar stelde tot 1 januari 2023, zodat ingevolge de bepalingen van artikel 7.1 EVRM, 15 IVBPR, 12 Grondwet en 2 Strafwetboek de veroordeling van een beklaagde uit hoofde van deze gedraging, gepleegd voor 1 januari 2023 niet naar recht verantwoord is.

- Art. 6.4.4, § 1, eerste lid, 2° Decreet 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed
- Art. 2 Strafwetboek
- Art. 12 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 maart 2025 P.24.1400.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.55** AC nr. ...

- Legaliteitsbeginsel - Artikel 2, Strafwetboek - Wijziging van de misdrijfomschrijving door de wetgever na het plegen van het misdrijf - Veroordeling van beklaagde - Voorwaarden - Vermelding van de strafbepalingen - Draagwijdte - Gevolg

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfomschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklaagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is, zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de hoven van beroep, volgt dat een veroordelende beslissing de wetsbepalingen moet vermelden die de feiten strafbaar stellen en die de toegepaste straffen bepalen zodat indien de toepasselijke wetsbepalingen tijdens de bewezenverklaarde incriminatieperiode werden gewijzigd, de rechter behalve de wetsbepalingen in verband met de toegepaste straffen de wetsbepalingen dient te vermelden die de feiten gedurende de volledige bewezenverklaarde incriminatieperiode strafbaar stellen en aan deze verplichtingen is voldaan als de rechter de telastleggingen van de dagvaarding weergeeft met vermelding van de toepasselijke wetsbepalingen.

- Art. 2 Strafwetboek
- Art. 12 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten

- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 maart 2025 P.24.1400.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.55 AC nr. ...

- Vermoeden van onschuld - Regel "in dubio pro reo" - Draagwijdte

De twijfel die de beklaagde ten goede moet komen, is niet die waarvan hij het bestaan aanvoert maar die welke volgens de rechter betrekking heeft op de schuld van die beklaagde aan de hem ten laste gelegde feiten (1). (1) Cass. 7 december 2022, AR P.22.1052.F, AC 2022, nr. 801.

12 februari 2025 P.24.1492.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.2 AC nr. ...

- Vlaams Gewest - Omgevingsvergunning - Interpretatie van een uitvoeringsreglementering - Rubriek 60 van Bijlage 1 Vlarem II - Standpunt van de Minister - Beoordeling van de reglementering door de rechter - Draagwijdte

Bij de beoordeling van de draagwijdte van een bepaling van een uitvoeringsreglementering is de rechter niet gebonden door de interpretatie ervan die na het uitvaardigen van die bepaling wordt verdedigd door leden van de uitvoerende macht, ook al betreft het de minister die bevoegd is voor het departement waartoe die uitvoeringsreglementering behoort, wanneer de rechter die draagwijdte anders beoordeelt dan de minister, miskent hij hierdoor niet het beginsel van de scheiding der machten.

24 mei 2022 P.21.1435.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7 AC nr. ...

- Vermoeden van onschuld - Vrijheid van beoordeling van het bewijs in strafzaken - Afdoende vermoedens van schuld - Vonnis dat aan de verklaringen van een klager een doorslaggevend geloof hecht - Miskenning van het vermoeden van onschuld (geen)

Aangezien het bewijs in strafzaken in beginsel vrij kan worden geleverd, kan het volgens de wet worden aangebracht door alle gegevens die afdoende vermoedens van schuld lijken op te leveren (1); het feit dat er aan de verklaringen van een klager een doorslaggevend geloof wordt gehecht, miskent op zich het vermoeden van onschuld niet. (1) Zie Cass. 23 januari 2008, AR P.07.1437.F, AC 2008, nr. 53; Cass. 17 oktober 2001, AR P.01.1056.F, AC 2001, nr. 554; Cass. 5 januari 2000, AR P.99.1085.F, AC 2000, nr. 7.

12 februari 2025 P.24.1492.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.2 AC nr. ...

- "Non bis in idem" - Door de jeugdrechtbank opgelegde opvoedingsprestatie - Begrip - Onderscheid met de straf - Weerslag in geval van vervolging voor feiten die vóór en na de meerderjarigheid werden gepleegd

De opvoedingsprestatie die door de jeugdrechtbank wordt opgelegd krachtens artikel 108, tweede lid, 3°, van het decreet van 18 januari 2018 van het parlement van de Franse Gemeenschap houdende het wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming, is afgestemd op het welzijn van de minderjarige aan wie ze wordt opgelegd; het gaat om een maatregel die nuttig is voor laatstgenoemde maar niet het opzettelijk vergeldende, bestraffende en vernederende karakter heeft dat eigen is aan de straf; hieruit volgt dat de tegen de dader afzonderlijk ingestelde strafvordering voor feiten die vóór en na zijn meerderjarigheid werden gepleegd, hem niet blootstelt aan het gevaar om twee keer te worden bestraft voor hetzelfde feit omdat de na zijn meerderjarigheid gepleegde daad strafbaar is terwijl de vóór zijn meerderjarigheid gepleegde daad dat niet is, en omdat het ene feit strafbaar is terwijl het andere slechts aanleiding geeft tot een beschermingsmaatregel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 626.

- Art. 108 Decreet houdende het wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming

12 oktober 2022 P.22.0851.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.7** AC nr. ...

- "Non bis in idem" - Voorwaarden - Beoordeling

De toepassing van de grond van niet-ontvankelijkheid van de strafvordering, die voortvloeit uit het algemeen rechtsbeginsel non bis in idem, veronderstelt het bestaan van een eerste onherroepelijke veroordeling; het moet gaan om een veroordeling die is uitgesproken na een vervolging van repressieve aard; bij die beslissing moeten de aard en de kwalificatie van de feiten in aanmerking worden genomen, evenals de aard en de ernst van de aan de dader opgelegde sanctie (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 626; P. MARCHAL, “Principes généraux du droit”, RPDB, Bruylant, 2014, 273.

- Art. 50 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 12 december 2007
- Art. 14.7 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 4.1 Protocol nr. 7 bij het Verdrag ter Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden

12 oktober 2022 P.22.0851.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.7** AC nr. ...

- Vermoeden van onschuld - Strafuitvoering - Strafuitvoeringsrechtbank - Strafuitvoeringsmodaliteiten - Oordeel dat de veroordeelde een voorwaarde bij de toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit niet naleeft - Draagwijdte

De strafuitvoeringsrechtbank miskent het vermoeden van onschuld niet door op basis van feitelijke gegevens en na een tegensprekelijk debat te oordelen dat een veroordeelde een als voorwaarde voor een strafuitvoeringsmodaliteit opgelegd contactverbod niet heeft nageleefd.

31 mei 2022 P.22.0620.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.10** AC nr. ...

- Algemeen rechtsbeginsel van het gezag van gewijsde in strafzaken - Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Artikel 4 - Draagwijdte

De regel van openbare orde die is bepaald in artikel 4, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en krachtens welke de behandeling van de burgerlijke vordering die niet tegelijk met de strafvordering door dezelfde rechter gebeurt, moet worden geschorst zolang niet definitief is beslist over de strafvordering, wordt verantwoord door het feit dat de strafrechtelijke beslissing, ten aanzien van de afzonderlijk ingestelde burgerlijke vordering, in de regel gezag van gewijsde heeft met betrekking tot de punten die de strafvordering en de burgerlijke vordering met elkaar gemeen hebben.

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

21 maart 2025 F.23.0029.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250321.1N.4** AC nr. ...

- Algemeen rechtsbeginsel van het gezag van gewijsde in strafzaken - Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Artikel 4 - Verplichting tot schorsing - Toepassingsgebied

De verplichting om de behandeling van de burgerlijke vordering te schorsen, die artikel 4, eerste lid, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering oplegt aan de rechter die ervan kennisneemt, geldt wanneer er gevaar bestaat voor onverenigbaarheid of tegenstrijdigheid tussen de beslissing van de strafrechter en die van de burgerlijke rechter.

- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

21 maart 2025 F.23.0029.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250321.1N.4** AC nr. ...

RECHTSMISBRUIK

- Internrechtelijk begrip - Toepassing op Uniebepalingen - Voorwaarde

Het Hof van Justitie van de Europese Unie oordeelt dat de toepassing van een nationale regel inzake rechtsmisbruik geen afbreuk mag doen aan de volle werking en de eenvormige toepassing van de Uniebepalingen in de lidstaten; in het bijzonder mogen de nationale rechterlijke instanties bij de beoordeling van de uitoefening van een uit een Uniebepaling voortvloeiend recht de strekking van deze bepaling niet wijzigen noch de daardoor nagestreefde doelstellingen in gevaar brengen (1). (1) Zie concl. OM.

10 januari 2025 C.22.0110.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.4** AC nr. ...

- Klacht inbreuk verwerking persoonsgegevens - Toepassing

Het recht van iedere betrokkene om een klacht in te dienen bij een toezichthoudende autoriteit, met name in de lidstaat waar hij gewoonlijk verblijft, hij zijn werkplek heeft of waar de beweerde inbreuk is begaan, indien hij van mening is dat een inbreuk is begaan op de verwerking van hem betreffende persoonsgegevens, kan worden onderworpen aan het nationaalrechtelijk verbod van rechtsmisbruik (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 77.1 Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking va

10 januari 2025 C.22.0110.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.4** AC nr. ...

RECHTSPERSOONLIJKHEID

- Criminele organisatie - Vereisten van minstens drie personen en in onderling overleg plegen van bepaalde misdrijven - Lidmaatschap van een criminele organisatie - Toepassing op rechtspersonen - Aanwending van commerciële en andere structuren om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken - Verschil met een structuur zonder rechtspersoonlijkheid - Voorwaarden

Noch de tekst noch de wetgeschiedenis van de artikelen 324bis, eerste lid, en 324ter, § 2 Strafwetboek beletten het oordeel dat de begrippen "meer dan twee personen" in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek en "ieder persoon" in artikel 324ter, § 2, Strafwetboek zowel natuurlijke als rechtspersonen beogen en dat het onderling overleg waarvan sprake in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek kan geschieden tussen natuurlijke personen en rechtspersonen of zelfs tussen rechtspersonen onderling; noch het gegeven dat een rechtspersoon als fictieve entiteit handelt via natuurlijke personen noch het gegeven dat het gedrag van een rechtspersoon kan worden bepaald door het gedrag van één natuurlijke persoon, sluiten de mogelijkheid uit van een overleg in de zin van die bepaling met een of meerdere rechtspersonen; het gegeven dat de aanwending van commerciële of andere structuren om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken een bestanddeel kan zijn van het door artikel 324ter, § 1, Strafwetboek bedoelde misdrijf belet niet dat indien de commerciële of andere structuur een rechtspersoon is, die rechtspersoon een persoon kan zijn als bedoeld met de begrippen "meer dan twee personen" in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek en "ieder persoon" in artikel 324ter, § 2, Strafwetboek; de rechtstoestand van een rechtspersoon die op enige wijze betrokken is bij het misdrijf van criminele organisatie valt niet te vergelijken met een feitelijke structuur zonder rechtspersoonlijkheid die strafrechtelijk niet kan worden aangesproken (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Artt. 5, 324bis en 324ter Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.13** AC nr. ...

- Strafzaken - Toerekenbaarheid - Autonome strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Moreel element van het misdrijf - Gedragingen van natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersonen handele - Eén natuurlijke persoon die voor of namens de rechtspersoon handelt - Criminele organisatie - Voorwaarden

Een misdrijf kan moreel aan een rechtspersoon worden toegerekend indien blijkt dat het voor het misdrijf vereiste moreel bestanddeel aanwezig is bij de rechtspersoon; de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een rechtspersoon heeft een autonoom karakter in die zin dat die verantwoordelijkheid geen louter afgeleide is van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersonen handelen; dit autonoom karakter sluit echter niet uit dat bij de beoordeling van de materiële en morele toerekening van het misdrijf rekening wordt gehouden met de gedragingen van de natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersoon handelen, zoals daar onder meer kunnen zijn de organen van de rechtspersoon, werknemers of zij die zonder een officiële functie te vervullen het gedrag van de rechtspersoon bepalen, en dit ongeacht of dit één of meerdere natuurlijke personen betreft; een rechtspersoon als fictieve entiteit handelt immers noodzakelijk door middel van één of meer natuurlijke personen; het autonoom karakter van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een rechtspersoon belet dan ook niet dat de rechter zijn oordeel over de materiële en morele toerekening van een misdrijf aan een rechtspersoon grondt op de gedragingen van één enkele natuurlijke persoon indien uit de concrete gegevens van de zaak blijkt dat die éne natuurlijke persoon het gedrag van de rechtspersoon volledig beheerst; deze principes gelden ook voor de in artikel 324ter Strafwetboek omschreven misdrijven van criminele organisatie (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Artt. 5 en 324bis Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.13** AC nr. ...

- Strafzaken - Toerekenbaarheid - Autonome strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Moreel element van het misdrijf - Gedragingen van natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersonen handele - Eén natuurlijke persoon die voor of namens de rechtspersoon handelt - Criminele organisatie - Voorwaarden

Een misdrijf kan moreel aan een rechtspersoon worden toegerekend indien blijkt dat het voor het misdrijf vereiste moreel bestanddeel aanwezig is bij de rechtspersoon; de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een rechtspersoon heeft een autonoom karakter in die zin dat die verantwoordelijkheid geen louter afgeleide is van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersonen handelen; dit autonoom karakter sluit echter niet uit dat bij de beoordeling van de materiële en morele toerekening van het misdrijf rekening wordt gehouden met de gedragingen van de natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersoon handelen, zoals daar onder meer kunnen zijn de organen van de rechtspersoon, werknemers of zij die zonder een officiële functie te vervullen het gedrag van de rechtspersoon bepalen, en dit ongeacht of dit één of meerdere natuurlijke personen betreft; een rechtspersoon als fictieve entiteit handelt immers noodzakelijk door middel van één of meer natuurlijke personen; het autonoom karakter van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een rechtspersoon belet dan ook niet dat de rechter zijn oordeel over de materiële en morele toerekening van een misdrijf aan een rechtspersoon grondt op de gedragingen van één enkele natuurlijke persoon indien uit de concrete gegevens van de zaak blijkt dat die éne natuurlijke persoon het gedrag van de rechtspersoon volledig beheerst; deze principes gelden ook voor de in artikel 324ter Strafwetboek omschreven misdrijven van criminele organisatie (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Artt. 5 en 324bis Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.4** AC nr. ...

- Strafzaken - Toerekenbaarheid - Materieel element van het misdrijf - Voorwaarden

Een misdrijf kan materieel aan een rechtspersoon worden toegerekend indien de verwezenlijking van het misdrijf hetzij een intrinsiek verband heeft met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn belangen of indien, zoals blijkt uit de concrete omstandigheden, het voor zijn rekening is gepleegd (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Art. 5 Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.13** AC nr. ...

- Strafzaken - Toerekenbaarheid - Materieel element van het misdrijf - Voorwaarden

Een misdrijf kan materieel aan een rechtspersoon worden toegerekend indien de verwezenlijking van het misdrijf hetzij een intrinsiek verband heeft met de verwezenlijking van zijn doel of de waarneming van zijn belangen of indien, zoals blijkt uit de concrete omstandigheden, het voor zijn rekening is gepleegd (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Art. 5 Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.4** AC nr. ...

- Criminele organisatie - Vereisten van minstens drie personen en in onderling overleg plegen van bepaalde misdrijven - Lidmaatschap van een criminele organisatie - Toepassing op rechtspersonen - Aanwending van commerciële en andere structuren om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken - Verschil met een structuur zonder rechtspersoonlijkheid - Voorwaarden

Noch de tekst noch de wetgeschiedenis van de artikelen 324bis, eerste lid, en 324ter, § 2 Strafwetboek beletten het oordeel dat de begrippen “meer dan twee personen” in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek en “ieder persoon” in artikel 324ter, § 2, Strafwetboek zowel natuurlijke als rechtspersonen beogen en dat het onderling overleg waarvan sprake in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek kan geschieden tussen natuurlijke personen en rechtspersonen of zelfs tussen rechtspersonen onderling; noch het gegeven dat een rechtspersoon als fictieve entiteit handelt via natuurlijke personen noch het gegeven dat het gedrag van een rechtspersoon kan worden bepaald door het gedrag van één natuurlijke persoon, sluiten de mogelijkheid uit van een overleg in de zin van die bepaling met een of meerdere rechtspersonen; het gegeven dat de aanwending van commerciële of andere structuren om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken een bestanddeel kan zijn van het door artikel 324ter, § 1, Strafwetboek bedoelde misdrijf belet niet dat indien de commerciële of andere structuur een rechtspersoon is, die rechtspersoon een persoon kan zijn als bedoeld met de begrippen “meer dan twee personen” in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek en “ieder persoon” in artikel 324ter, § 2, Strafwetboek; de rechtstoestand van een rechtspersoon die op enige wijze betrokken is bij het misdrijf van criminele organisatie valt niet te vergelijken met een feitelijke structuur zonder rechtspersoonlijkheid die strafrechtelijk niet kan worden aangesproken (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Artt. 5, 324bis en 324ter Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.4** AC nr. ...

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING

- Gemeentelijke administratieve geldboete - Minderjarige overtreder - Beroep tegen de administratieve geldboete - Overtreder buiten vervolging gesteld - Vernietiging van de administratieve geldboete - Veroordeling van de gemeente tot de rechtsplegingsvergoeding - (Geen) Wettigheid

Wanneer de overtreder beroep heeft ingesteld tegen de beslissing om hem een administratieve geldboete op te leggen, verbiedt zijn buitenvervolgingstelling en de daaruit voortvloeiende vernietiging van de geldboete die werd opgelegd op vervolging door de gemeenteoverheid via haar sanctionerend ambtenaar, de rechtbank niet om die vervolgende partij te veroordelen tot de betaling van een rechtsplegingsvergoeding (1).
(1) Zie concl. OM.

- Art. 31, § 1 Wet 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties
- Artt. 162 en 162bis Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1603.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.1** AC nr. ...

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN

ALGEMEEN

Algemeen - Motiveringsplicht - Indeplaatsstelling - Subrogatie in de rechten van de benadeelde - Verjaringstermijn rechtstreekse vordering - Noodzakelijke vaststellingen - Wettigheidstoezicht

De rechter, die oordeelt dat de ziekteverzekeraar minstens gedeeltelijk vóór de dagvaarding door zijn verzekerde in diens rechten was gesubrogeerd en die de verjaringstermijn aan de zijde van de ziekteverzekeraar laat aanvangen op de dag van die dagvaarding op grond dat dit het ogenblik is waarop de ziekteverzekeraar kennis heeft gekregen van zijn rechtstreekse vordering tegen de verzekeraar van de aansprakelijke, zonder vast te stellen op welke datum de verzekerde van de ziekteverzekeraar kennis heeft gekregen van zijn recht tegen de verzekeraar van de aansprakelijke, laat het Hof niet toe zijn wettigheidstoezicht uit te oefenen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

31 januari 2025 C.21.0180.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250131.1N.7** AC nr. ...

Algemeen - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Taak van de rechter - Partijautonomie - Procedureakkoord - Bepaalde betwisting uitsluiten - Voorwaarde

Gelet op het algemeen rechtsbeginsel houdende de partijautonomie in het civiele geding kunnen procespartijen door middel van een procedureakkoord over een punt in feite of in rechte het debat beperken en zodoende de rechter binden; dergelijk procedureakkoord moet niet uitdrukkelijk maar wel zeker zijn; een procedureakkoord kan voortvloeien uit gelijkluidende conclusies van de partijen, voor zover zij doelbewust een bepaalde betwisting uitsluiten; het kan daarentegen niet voortvloeien uit een louter gebrek aan betwisting.

7 maart 2025 C.24.0048.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250307.1N.7** AC nr. ...

Algemeen - Strafzaken - Beslissing van de appelrechter - Verwijzing naar de motivering van de eerste rechter - Verplichting om de redenen ervan te herhalen (geen)

Geen enkele bepaling verplicht de appelrechters om, wanneer zij naar de motivering van de eerste rechter verwijzen, de redenen ervan in hun eigen beslissing te herhalen.

9 april 2025 P.25.0008.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3** AC nr. ...

Algemeen - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Recht van verdediging - Taak van de rechter - Ambtshalve aanvullen van redenen - Voorwaarden

De rechter is gehouden het geschil te beslechten overeenkomstig de rechtsregels die erop van toepassing zijn; hij moet de juridische aard en gevolgen van de door de partijen aangevoerde feiten en handelingen onderzoeken, en mag, ongeacht de juridische omschrijving die de partijen daaraan hebben gegeven of de rechtsgevolgen die zij daaraan hebben verbonden, de door hen aangevoerde redenen ambtshalve aanvullen, wijzigen of vervangen op voorwaarde dat hij geen betwisting opwerpt waarvan de partijen bij conclusie het bestaan hebben uitgesloten, enkel steunt op elementen die hem regelmatig zijn voorgelegd, het voorwerp van de vordering niet wijzigt en daarbij het recht van verdediging van de partijen niet miskent.

7 maart 2025 C.24.0048.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250307.1N.7** AC nr. ...

Algemeen - Arbitrage - Arbitrale uitspraak - Motiveringsplicht - Omvang

De verplichting bepaald bij artikel 1713, § 4, Gerechtelijk Wetboek om de arbitrale uitspraak met redenen te omkleden waarvan de miskenning overeenkomstig artikel 1717, § 3, a), iv), Gerechtelijk Wetboek kan leiden tot vernietiging van de arbitrale beslissing, heeft dezelfde draagwijdte als de rechterlijke motiveringsplicht bepaald in artikel 149 Grondwet; hieruit volgt dat het scheidsgerecht evenmin ertoe is gehouden de redenen van zijn redenen te vermelden.

- Art. 1717, § 3, a), iv) Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1713, § 4 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

3 maart 2025 C.24.0202.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250303.3N.4** AC nr. ...

GEEN CONCLUSIE

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Geen betwisting van het bestaan van een bij wet verboden finaliteit - Motivering van de schuldigverklaring - Vaststelling, in de bewoordingen van de wet, van de bestanddelen van het misdrijf waaraan die beklaagde schuldig is verklaard - Wettigheid

Bij gebrek aan een conclusie van de beklaagde waarin hij het bestaan van de door de wet verboden finaliteit betwist, wordt de schuldigverklaring voldoende gemotiveerd door de vaststellingen, in de bewoordingen van de wet, van de bestanddelen van het misdrijf waaraan die beklaagde schuldig is verklaard.

9 april 2025 P.25.0008.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3** AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Natuurbehoud - Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Maatregel van herstel in de toestand van vóór het milieumisdrijf - Last die de herstelmaatregel meebrengt voor de overtreder - Recht op eigendom - Evenredigheid - Beoordeling - Redenen

Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM verbiedt de rechter bij toepassing van artikel 16.6.6 DABM een herstelmaatregel te bevelen die kennelijk onredelijk is; hierbij dient hij na te gaan of het voordeel van de bevolen herstelmaatregel ter vrijwaring en herstel van het milieu opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder; het bevolen herstel moet evenredig zijn met de in concreto vastgestelde aantasting van het milieu en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt; bij afwezigheid van een conclusie over de redelijkheid en evenredigheid van de herstelmaatregel, is de rechter er evenwel niet toe gehouden zijn beslissing in dit verband nader met redenen te omkleden (1). (1) Over de herstelmaatregel in zaken van stedenbouw en ruimtelijke ordening (art. 6.3.1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening) oordeelde het Hof reeds in vergelijkbare zin: "Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM verbiedt de rechter een herstelmaatregel te bevelen die kennelijk onredelijk is. Hierbij dient hij na te gaan of het voordeel van de bevolen herstelmaatregel voor het behoud van een goede ruimtelijke ordening opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder. Het bevolen herstel moet evenredig zijn met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt" (Cass. 5 januari 2021, AR P.20.0736.N, AC 2021, nr. 1, in dezelfde zin Cass. 5 februari 2019, AR P.17.0756.N, AC 2019, nr. 65; Cass. 5 januari 2016, AR P.14.1754.N, AC 2016, nr. 3; Cass. 4 februari 2003, AR P.01.1462.N, AC 2003, nr. 80; Cass. 24 november 2009, AR P.09.0278.N, AC 2009, nr. 689) en "De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of een herstelmaatregel evenredig is met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en of uit de vergelijking tussen het voordeel voor de ruimtelijke ordening dat volgt uit die maatregel en de voor de betrokkene veroorzaakte last niet volgt dat de herstelmaatregel kennelijk onredelijk is. Bij die beoordeling kan de rechter de aard van en de wijze waarop het stedenbouwkundige misdrijf werd gepleegd dat tot de herstelmaatregel aanleiding geeft, het flagrante karakter van het misdrijf en de doelbewustheid waarmee het werd gepleegd, mee in overweging nemen" (Cass. 5 januari 2021, AR P.20.0736.N, AC 2021, nr. 1; Cass. 27 september 2011, AR P.10.2020.N, AC 2011, nr. 500; Cass. 18 december 2001, AR P.99.1548.N, AC 2001, nr. 709). (BDS)

- Art. 16.6.6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafuitvoering - Strafuitvoeringsrechter - Modaliteit van beperkte detentie - Tegenaanwijzingen - Manifest risico voor de fysieke integriteit van derden - Motiveringsplicht - Geen antwoord op ingediende stukken - Geen verwijzing naar ingediende stukken - Gevolg

Artikel 149 Grondwet en artikel 28, § 1, 2°, Wet Strafuitvoering verplichten de strafuitvoeringsrechter bij de beoordeling van het bestaan van de door artikel 28, § 1, 2°, Wet Strafuitvoering bedoelde tegenaanwijzing niet te antwoorden op door een veroordeelde ingediende stukken of om naar die stukken te verwijzen.

- Art. 28, § 1, 2° Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

14 januari 2025 P.24.1732.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.8 AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafuitvoeringsrechtbank - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Bepaling van het resterende gedeelte van de uit te voeren straf - Onaantastbare beoordeeling van de rechter - Geen conclusie van de veroordeelde - Gevolg

In geval van herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling bepaalt de strafuitvoeringsrechtbank op onaantastbare wijze het gedeelte van de proeftijd dat goed is verlopen, waarbij ze rekening houdt met de inspanningen die de veroordeelde heeft geleverd om de voorwaarden te respecteren die hem waren opgelegd; wanneer de veroordeelde geen conclusie heeft neergelegd waarin hij het bestaan van dergelijke inspanningen aantoont, dient de rechtbank de beslissing over de vraag of de proeftijd al dan niet goed is verlopen niet met redenen te omkleden (1). (1) Cass. 19 januari 2021, AR P.20.1314.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.5.

- Art. 68, § 5, tweede lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

19 februari 2025 P.25.0129.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.7 AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straftoemeting - Verbeurdverklaring - Verbod van een onredelijk zware straf - Criteria - Gegevens aangereikt door de beklaagde - Beoordeling

De rechter oordeelt onaantastbaar of een verbeurdverklaring voor een beklaagde een onredelijk zware straf oplevert; bij die beoordeling kan hij onder meer rekening houden met de aard en de zwaarwichtigheid van de bewezen verklaarde misdrijven, de nagestreefde verrijking, de rol van de beklaagde bij de feiten, zijn persoonlijkheid en zijn vermogenstoestand, zonder dat het noodzakelijk is dat hij al die toetsingscriteria bij zijn beoordeling betrekt; de rechter dient enkel vast te stellen dat hij door het uitspreken van een verbeurdverklaring geen onredelijk zware straf oplegt, indien hij daartoe door een beklaagde wordt uitgenodigd; het komt de beklaagde toe de gegevens aan te reiken welke de rechter in staat moeten stellen die beoordeling te maken; bij zijn beoordeling mag de rechter zich beperken tot de gegevens welke de beklaagde heeft aangereikt (1). (1) Cass. 31 mei 2022, AR P.22.0055.N, AC 2022, nr. 387; Cass. 17 maart 2021, AR P.20.0099.F, AC 2021, nr. 198; Cass. 26 januari 2021, AR P.20.1283.N, AC 2021, nr. 69, met concl. van advocaat-generaal D. SCHOETERS, RW 2021, 2021-22, 454, RDPC 2023, 48.

- Art. 43bis Strafwetboek
- Art. 42, 3° Strafwetboek

14 januari 2025 P.24.1409.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.14 AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Onregelmatig verkregen bewijs - Gebruik in strijd met recht op een eerlijk proces - Toetsing aan Antigoon criteria - Opzettelijk begane onregelmatigheid - Grove onachtzaamheid - Bewijsuitsluiting - Geen verweer over het subcriterium van de opzettelijk begane onregelmatigheid of grove nalatigheid - Gevolg

Bij de beoordeling van het middel over het gebruik van onregelmatig bekomen bewijs dat in strijd is met het recht op een eerlijk proces kan het Hof rekening houden met 1°het feit dat de beklaagde voor het appelgerecht geen verweer heeft gevoerd over het feit dat de onregelmatigheid door de verbalisant opzettelijk werd begaan dan wel met een opzettelijk begane onregelmatigheid moet worden gelijkgesteld en 2° het feit dat de appelrechters zelf niet vaststellen dat de onregelmatigheid door de verbalisant opzettelijk werd begaan dan wel met een opzettelijk begane onregelmatigheid moet worden gelijkgesteld.

- Art. 32 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1579.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.12** AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Strafuitvoering - Strafuitvoeringsrechter - Modaliteit van beperkte detentie - Tegenaanwijzingen - Manifest risico voor de fysieke integriteit van derden - Verwijzing naar het strafrechtelijk verleden van de veroordeelde - Voorwaarde

Artikel 149 Grondwet en artikel 28, § 1, 2°, Wet Strafuitvoering verzetten zich niet ertegen dat de strafuitvoeringsrechter het voorhanden zijn van de door artikel 28, § 1, 2°, Wet Strafuitvoering bedoelde tegenaanwijzing van het manifest risico voor de fysieke integriteit van derden enkel grondt op het strafrechtelijk verleden van de veroordeelde, dat concreet wordt toegelicht.

- Art. 28, § 1, 2° Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

14 januari 2025 P.24.1732.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.8** AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Straf - Verbeurdverklaring - Onredelijk zware straf - Motivering - Draagwijdte - Gevolg

De rechter dient enkel uitdrukkelijk vast te stellen dat hij door het uitspreken van de bijzondere verbeurdverklaring van een zaak die heeft gediend of was bestemd om een misdaad of een wanbedrijf te plegen of er het voorwerp van uitmaakt geen onredelijk zware straf oplegt, indien hij daartoe door de veroordeelde wordt uitgenodigd en het komt dan ook de veroordeelde toe de gegevens aan te reiken welke de rechter in staat moeten stellen die beoordeling te maken; de rechter oordeelt onaantastbaar of hij door het bevelen van deze verbeurdverklaring aan de veroordeelde een onredelijk zware straf oplegt en bij die beoordeling kan hij onder meer rekening houden met de aard en de zwaarwichtigheid van de bewezen verklaarde misdrijven, de nagestreefde verrijking, de rol van de veroordeelde bij de feiten, zijn persoonlijkheid en zijn vermogenstoestand, zonder dat het noodzakelijk is dat hij al die toetsingscriteria in zijn beoordeling betrekt en uit het enkele gegeven dat een veroordeelde wijst op de financiële gevolgen die een verbeurdverklaring voor hem heeft, volgt niet dat de rechter moet aannemen dat die verbeurdverklaring een onredelijk zware straf inhoudt.

- Artt. 42, 1°, en 505, derde en zesde lid Strafwetboek

31 mei 2022 P.22.0055.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.2** AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordeel - Bepaling van de vermogensvoordelen ex aequo et bono - In aanmerking nemen van de gegevens van het dossier - Vermelding van de gegevens in de beslissing - Draagwijdte

Om ex aequo et bono de vermogensvoordelen te bepalen die een beklaagde uit een misdrijf heeft verkregen, dient de rechter de gegevens van het strafdossier in aanmerking te nemen die deze bepaling zo nauwkeurig mogelijk toelaten en volstaat het dat de beslissing de essentiële gegevens bevat die het Hof toelaten zijn wettigheidscontrole op de toegepaste verbeurdverklaring uit te oefenen (1). (1) Cass. 24 september 2024, AR P.24.0491.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240924.2N.15.

- Art. 43bis, tweede lid Strafwetboek
- Art. 42, 3° Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1444.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.5** AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Natuurbehoud - Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Verbod tot het uitbaten van inrichtingen die aan de oorsprong liggen van het milieumisdrijf - Termijn van het exploitatieverbod - Evenredigheid - Criteria - Beoordeling - Redenen

De in artikel 16.6.5 DABM bepaalde mogelijkheid voor de rechter om, na de partijen te hebben gehoord, bij wijze van veiligheidsmaatregel het verbod uit te spreken om de inrichtingen, die aan de oorsprong van het milieumisdrijf liggen, te exploiteren gedurende de termijnen die hij bepaalt, strekt ertoe de bedreiging voor de mens of het milieu weg te nemen (1); bij gebrek aan een conclusie over de termijn van een in voorkomend geval op te leggen veiligheidsmaatregel, is de rechter die bij toepassing van de voormelde bepaling een exploitatieverbod uitspreekt voor een termijn die hij bepaalt, niet ertoe gehouden de duur van die termijn nader met redenen te omkleden; de rechter kan ter verantwoording van het bij toepassing van artikel 16.6.5 DABM opgelegde exploitatieverbod de bedreiging voor de mens of het milieu afleiden uit het risico dat de beklaagde zijn wederrechtelijke activiteit niet vrijwillig zal stopzetten en een voor de omgeving onomkeerbare toestand wil creëren. (1) Cass. 4 maart 2003, AR P.02.0974.N, AC 2003, nr. 147.

- Art. 16.6.5 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Diefstal met geweld of bedreiging - Foltering - Verzwarende omstandigheden bepaald in artikel 473, eerste en tweede lid, Strafwetboek - Veroordeling uit hoofde van de feiten - Gevolgen voor het slachtoffer - Vraagstelling aan de deskundige over de letsels van het slachtoffer - Draagwijdte - Gevolg

Het slachtoffer van het geweld of de bedreiging vermeld in artikel 473, eerste lid, Strafwetboek of van de foltering vermeld in artikel 473, tweede lid, Strafwetboek, kan letsels of aandoeningen vertonen die niet door dat geweld, die bedreiging of die foltering zijn veroorzaakt zodat de vraagstelling aan de gerechtsdeskundige of de letsels van het slachtoffer het gevolg zijn van het geweld, de bedreiging of de foltering geen tegenstrijdigheid inhoudt met de veroordeling voor die feiten.

- Art. 473, eerste lid en tweede lid Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1396.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.11** AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Wegverkeer - Maatregel van het alcoholslot - Gedragscorrigerend effect van de maatregel als reden - Toelaatbaarheid

Geen enkele bepaling belet de rechter bij het motiveren van het opleggen van de beveiligingsmaatregel van het alcoholslot het gedragscorrigerend effect van een dergelijke maatregel te betrekken.

- Art. 37/1 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

14 januari 2025 P.24.1581.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.11** AC nr. ...

OP CONCLUSIE

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Vereiste van de redelijke termijn - Geen zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn - Strafvermindering als passende remedie - Voorwaarden - Vaststelling van een overschrijding van de redelijke termijn door de rechter in hoger beroep - Geen vermelding van de straf die gepast zou zijn bij een normaal procesverloop - Overname van de redenen van het beroepen vonnis - Toelaatbaarheid

Een appelgerecht dat vaststelt dat een strafvervolging niet binnen een redelijke termijn is beslecht zoals vereist door artikel 6.1 EVRM en artikel 14.3.c IVBPR moet remediëren aan die verdragsrechtelijke schending; indien er geen sprake is van een zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn, kan die remediëring bestaan in het uitspreken van een straf die reëel en meetbaar lager is dan de straf die door het appelgerecht zou zijn opgelegd bij afwezigheid van een overschrijding van de redelijke termijn; niet is vereist dat het appelgerecht uitdrukkelijk melding maakt van de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding van de redelijke termijn; het volstaat dat het appelgerecht ondubbelzinnig aangeeft dat het omwille van de overschrijding een lagere straf oplegt dan de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding; het appelgerecht kan daarvoor de redenen van het beroepen vonnis overnemen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.17** AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) -

Passieve uitlevering - Voorlopige aanhouding - Verzoek tot invrijheidstelling - Conclusie die aanvoert dat de in de verzoekende Staat toepasselijke straf en hechtenisvoorwaarden, in geval van uitlevering, een onmenselijke behandeling kunnen vormen - Verplichting voor de rechter om het middel te beantwoorden

Wanneer de met het oog op uitlevering opgesloten persoon die om zijn invrijheidstelling verzoekt, een conclusie heeft neergelegd waarin hij aanvoert dat zijn uitleveringsprocedure betrekking heeft op misdrijven die hem een levenslange opsluiting als maximumstraf kunnen opleveren, zonder dat het nationaal recht van de verzoekende Staat voorziet in een mogelijkheid tot herziening van die straf en de hechtenisvoorwaarden in de gevangenissen van die Staat niet met de menselijke waardigheid verenigbaar zijn, onttrekken de appelrechters die uitsluitend oordelen dat dit verweer geen verband houdt met het verzoek tot invrijheidstelling, zich onwettig aan het onderzoek prima facie van de regelmatigheid van het verzoek tot uitlevering waarop de aan hun toezicht voorgelegde vrijheidsberovende titel steunt (1). (1) Zie, wat betreft de procedure tot uitvoerbaarverklaring van het internationaal aanhoudingsbevel, Cass. 6 november 2019, AR P.19.0950.F, AC 2019, nr. 574 (“Krachtens artikel 2bis, tweede lid, Uitleveringswet 1874 kan uitlevering niet worden toegestaan wanneer er ernstige risico's bestaan dat de persoon, indien hij wordt uitgeleverd, in de verzoekende Staat wordt onderworpen aan een flagrante rechtsweigering of aan foltering of aan een onmenselijke en onterende behandeling; het staat aan het onderzoeksgerecht die weigeringsgrond concreet te onderzoeken”), met concl. advocaat-generaal VANDERMEERSCH, op datum in Pas.. Het OM heeft hieruit afgeleid dat de appelrechters niet konden oordelen dat de middelen die de eiser in zijn conclusie in hoger beroep aan het hof van beroep voorlegde, waarin hij aanvoerde dat zijn uitlevering aan Marokko de artikelen 3 en 6 EVRM zou schenden, “in de huidige stand van de rechtspleging geen enkel verband met het voorwerp van het verzoek tot invrijheidstelling vertonen”. (M.N.B.)

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen
- Art. 2bis, tweede lid Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

8 januari 2025 P.24.1788.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.15** AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Verplichting om de middelen te beantwoorden - Begrip - Omvang

De rechter moet enkel antwoorden op de middelen, dit wil zeggen op de aanvoering door een partij van een feit, een handeling of een tekst waaruit zij via een juridische redenering de gegrondheid van een verzoek, een verweer of een exceptie meent te kunnen afleiden; de rechter is niet verplicht de partijen omstandig in hun argumentatie te volgen; dit geldt inzonderheid voor de onderzoekgerechten die op korte termijn moeten beslissen over de handhaving van de voorlopige hechtenis (1). (1) Cass. 8 mei 2019, AR P.19.0441.F, AC 2019, nr. 273.

- Art. 23, 4° Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

4 januari 2023 P.22.1746.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230104.2F.18** AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Opgelegde straf van meer dan 15 jaar opsluiting - Verzoek tot voorlopige

invrijheidstelling - Verplichting voor de rechter om zich over het onttrekkingsgevaar uit te spreken en de middelen betreffende dat gevaar te beantwoorden (geen) - Gevolgen voor het belang van het cassatiemiddel dat opkomt tegen de (overtollige) overwegingen over dat gevaar

Wanneer de maximumstraf die van toepassing is op de misdaad waarvoor het aanhoudingsbevel werd uitgevaardigd vijftien jaar opsluiting te boven gaat, volgt uit artikel 16, § 1, Voorlopige Hechteniswet dat het gerecht dat uitspraak doet over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling, zich niet dient uit te spreken over de gevaren, en met name het vluchtgevaar, die in de vierde paragraaf van dat artikel zijn omschreven, dat de overwegingen die het hieraan desondanks zou wijden overtollig zijn, dat, bijgevolg, het middel dat hiertegen opkomt geen belang heeft en dat het voornoemde gerecht niet dient te antwoorden op de middelen die, in het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling, het vluchtgevaar betwisten, aangezien dit geen voorwaarde is die de wet op de voortzetting van de voorlopige hechtenis stelt (1). (1) Zie Cass. 18 augustus 2021, AR P.21.1100.F, arrest niet gepubliceerd; Cass. 3 januari 2024, AR P.23.1747.F, AC 2024, nr. 8; Cass. 10 mei 2006, AR P.06.0644.F, AC 2006, nr. 268.En dit zelfs als de rechter zijn vaststelling volgens welke de handhaving van de voorlopige hechtenis volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid kracht kan bijzetten door te wijzen op het bestaan van een of meerdere voorwaarden vermeld in artikel 16, derde lid, Voorlopige Hechteniswet (Cass. 31 oktober 2001, AR P.01.1389.F; zie Cass. 3 oktober 2023, AR P.23.1309.N, AC 2023, nr. 622; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. I, p. 1210.

- Art. 27, § 3, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 16, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

12 februari 2025 P.25.0179.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.10** AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Werkstraf - Uitstel - Weigering - Motiveringsplicht - Geïndividualiseerde motivering in geval van meerdere beklaagden - Draagwijdte

Wanneer meerdere beklaagden aan dezelfde misdrijven schuldig zijn verklaard, is de motivering van de straf, de motivering van de weigering van een werkstraf of van een uitstel voor het overige nog steeds een geïndividualiseerde motivering, ook al werd ze collectief geformuleerd (1). (1) Cass. 7 december 2011, AR P.11.1100.F, arrest niet gepubliceerd.

- Art. 8, § 1, vierde lid Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 37quinquies, § 3 Strafwetboek
- Art. 95, vijfde lid Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1484.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.1** AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Onderzoeksgerechten - Voorlopige hechtenis - Eerste handhaving - Wettigheidscontrole - Ernstige aanwijzingen van schuld - Eerste handhaving van de voorlopige hechtenis - Wettigheidscontrole door het onderzoeksgerecht - Aanvulling, verbetering of concretisering van de schuldaanwijzingen - Voorwaarden - Overname van redenen van de schriftelijke vordering van het openbaar ministerie

Volgens de artikelen 21, § 4 en 30, § 4, Voorlopige Hechteniswet oordelen de raadkamer en in hoger beroep de kamer van inbeschuldigingstelling, naar aanleiding van de eerste verschijning van de aangehouden inverdenkinggestelde voor het onderzoeksgerecht, over de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding; daarbij kunnen zij de motivering van dat bevel verbeteren door een reden aan te vullen, een juiste reden in de plaats te stellen van een foutieve reden of duidelijker de omstandigheden te omschrijven waaruit ernstige aanwijzingen van de schuld kunnen worden afgeleid (1); de onregelmatigheid van het bevel tot aanhouding wegens het ontbreken van elke vermelding van de in artikel 16, § 5, Voorlopige Hechteniswet bedoelde feitelijke omstandigheden is echter niet herstelbaar; geen enkele wettelijke of verdragsrechtelijke bepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel staat eraan in de weg dat het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over de handhaving van de voorlopige hechtenis, voor de vaststelling van de ernstige aanwijzingen van schuld verwijst naar een schriftelijke vordering van het openbaar ministerie waarvan het de redenen overneemt; het onderzoeksgerecht kan hierbij ook rekening houden met ernstige schuldaanwijzingen waarover de inverdenkinggestelde niet voorafgaandelijk werd ondervraagd. (1) Cass. 6 juni 2023, AR P.23.0806.N, AC 2023, nr. 415; Cass. 23 juni 1994, AR P.94.0808.N, AC 1994, nr. 331.

- Art. 30, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 21, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 5.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.25.0018.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.16** AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verzwaring van de straf in hoger beroep - Motiveringsplicht - (Geen) versterkte motivering - Eenstemmigheid - Draagwijdte

Noch artikel 195, vijfde lid, noch artikel 211 Wetboek van Strafvordering, noch enige andere wettelijke bepaling verplichten de appelrechters een versterkte motivering te geven wanneer zij de straf verzwaren; zij dienen enkel te voldoen aan de regels die hen verplichten hun beslissing met eenparigheid van stemmen te wijzen en deze nauwkeurig te motiveren.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 95, vijfde lid Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1484.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.1** AC nr. ...

Op conclusie - Belastingzaken - Conclusie - Inhoud van de middelen - Vereisten - Rechter - Antwoordplicht - Voorwaarden - Gevolg

Uit artikel 780, tweede lid, 3°, Gerechtelijk Wetboek volgt dat de rechter niet verplicht is te antwoorden op de middelen waarvan de uiteenzetting niet beantwoordt aan de vereisten van artikel 744.

- Art. 780 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 744 Gerechtelijk Wetboek

21 maart 2025 F.22.0046.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250321.1N.6** AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Hof van assisen - Schuldigverklaring - Voornaamste redenen van de beslissing van de jury - Antwoord op conclusies - Grens

Volgens artikel 334, eerste lid, Wetboek van Strafvordering formuleert het college bestaande uit de beroepsrechter en de juryleden de voornaamste redenen van de beslissing van de jury, zonder dat moet worden geantwoord op alle neergelegde conclusies (1); daaruit volgt dat het college niet voor elk afzonderlijk bestanddeel van de misdaad waaraan de beschuldigde is schuldig verklaard en tot in het detail opgave moet doen van de gegevens waaruit het voorhanden zijn van de diverse bestanddelen blijkt. (1) Cass. 15 september 2020, AR P.20.0240.N, AC 2020, nr. 538 met concl. OM; Cass. 31 januari 2018, AR P.17.1058.F, AC 2018, nr. 67; Cass. 25 oktober 2016, AR P.16.0834.N, AC 2016, nr. 601; Cass. 26 april 2016, AR P.16.0077.N, AC 2016, nr. 282; Cass. 18 oktober 2011, AR P.11.0910.F, AC 2011, nr. 556 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 29 september 2010, AR P.10.0705.F, AC 2010, nr. 562, NC 2011, 253 noot L. GYSELAERS. Over art. 334 Sv. zie L. HUYBRECHTS, "Strafrechtelijke motiveringsplicht in de branding. Over de motiveringsplicht i.v.m. feit en schuld", NC 2012, 114-115; M. DE SWAEF, "Het hof van assisen in recente cassatierechtspraak", in Na rijp beraad. Liber amicorum Michel Rozie, Intersentia, 2014, 158; C. MAES en S. VANTHIENEN, "Het hof van assisen 2.0. Succesvolle reboot of herhaalde systemcrash?", in Publiekrechtelijke Kronieken, 2018, 232-256; L. KENNES, "Les réformes récentes et à venir du jugement des affaires criminelles", in Actualités de droit penal et de procedure pénale, Anthémis, 2019, 165-166 en 174-175; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel & Svacina, 2019, 1356; M.-A BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1629-1633.

- Art. 334, eerste lid Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.22.0419.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.3** AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Dagvaarding - Incriminatieperiode - Omschrijving van een bepaalde dag 'tot heden' - Bepaling van het eindpunt van de incriminatieperiode - Controle op de wettigheid van motieven door het Hof

Het staat aan het vonnisgerecht om indien in een dagvaarding, welke geldt als akte van aanhangigmaking van de strafvordering bij het vonnisgerecht, een incriminatieperiode als einddatum "heden" vermeldt, op basis van die akte van aanhangigmaking en de eraan ten grondslag liggende stukken van het strafdossier die einddatum te bepalen, uit geen enkele bepaling volgt dat het vonnisgerecht in een dergelijk geval als einddatum van de incriminatieperiode noodzakelijk de datum van het bevel tot dagvaarding moet aannemen; het Hof gaat wel na of het vonnisgerecht uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord.

- Art. 182 Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.3.a Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2021 P.21.0970.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.9** AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Vonnisgerechten - Verzoek tot het stellen van een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof - Afwijzing van het verzoek - Antwoord is niet onontbeerlijk om uitspraak te doen - Voorwaarde - Motivering

Op grond van artikel 26, § 2, derde lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof is het rechtscollege waarvan de beslissing vatbaar is voor voorziening in cassatie niet gehouden een opgeworpen prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof te stellen wanneer het rechtscollege meent dat het antwoord op de prejudiciële vraag niet onontbeerlijk is om uitspraak te doen; het volstaat dat het rechtscollege zijn oordeel verduidelijkt aan de hand van een of meerdere redenen die de beslissing kunnen dragen; het moet de reden of de redenen daarvoor niet omstandig en genuanceerd onderbouwen.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 26, § 2, derde lid Bijzondere wet op het Arbitragehof van 6 januari 1989

14 januari 2025 P.24.0918.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.1** AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Vereiste van de redelijke termijn - Geen zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn - Strafvermindering als passende remedie - Voorwaarden - Vaststelling van een overschrijding van de redelijke termijn door de rechter in hoger beroep - Geen vermelding van de straf die gepast zou zijn bij een normaal procesverloop - Overname van de redenen van het beroepen vonnis - Toelaatbaarheid

Een appelgerecht dat vaststelt dat een strafvervolging niet binnen een redelijke termijn is beslecht zoals vereist door artikel 6.1 EVRM en artikel 14.3.c IVBPR moet remediëren aan die verdragsrechtelijke schending; indien er geen sprake is van een zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn, kan die remediëring bestaan in het uitspreken van een straf die reëel en meetbaar lager is dan de straf die door het appelgerecht zou zijn opgelegd bij afwezigheid van een overschrijding van de redelijke termijn; niet is vereist dat het appelgerecht uitdrukkelijk melding maakt van de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding van de redelijke termijn; het volstaat dat het appelgerecht ondubbelzinnig aangeeft dat het omwille van de overschrijding een lagere straf oplegt dan de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding; het appelgerecht kan daarvoor de redenen van het beroepen vonnis overnemen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241217.2N.24** AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Stedenbouw - Legaliteitsbeginsel - Opheffing van het decreet 1976 en vervanging door het Onroerenderfgoeddecreet - Handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten - Meldingsplicht aan het college van burgemeester en schepenen - Wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet - Invoering van strafbepalingen met ingang van 1 januari 2023 bij het niet naleven van de meldingsplicht - Artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, 2° - Veroordeling van een beklaagde voor feiten gepleegd voor deze datum - Draagwijdte - Gevolg

Aangezien het decreet 1976 met ingang van 1 januari 2015 werd opgeheven en vervangen door het Onroerenderfgoeddecreet en in dit laatste met ingang van 1 januari 2023 strafbepalingen werden ingevoerd betreffende het niet naleven van de in artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, 2°, bepaalde meldingsplicht aan het college van burgemeester en schepenen van handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten, volgt daaruit dat geen enkele andere bepaling deze gedraging strafbaar stelde tot 1 januari 2023, zodat ingevolge de bepalingen van artikel 7.1 EVRM, 15 IVBPR, 12 Grondwet en 2 Strafwetboek de veroordeling van een beklaagde uit hoofde van deze gedraging, gepleegd voor 1 januari 2023 niet naar recht verantwoord is.

- Art. 6.4.4, § 1, eerste lid, 2° Decreet 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed
- Art. 2 Strafwetboek
- Art. 12 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 maart 2025 P.24.1400.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.55** AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Werkstraf - Weigering - Motiveringsplicht - Draagwijdte

De weigering om een werkstraf uit te spreken kan worden gemotiveerd door de redenen die verantwoorden waarom een straf wordt opgelegd die beter aan de doelstellingen van de vervolging beantwoordt, mits die redenen de beklaagde toestaan te begrijpen waarom hem de uitgesproken straf werd opgelegd en niet de straf waarom hij vroeg (1). (1) Cass. 22 november 2023, AR P.23.0824.F, arrest niet gepubliceerd.

- Art. 37quinquies, § 3 Strafwetboek
- Art. 95, vijfde lid Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1484.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.1** AC nr. ...

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Vrijheidsstraf - Geldboete - Effectieve straf en straf met probatieuitstel - Geen tegenstrijdigheid

Wanneer de wet het toestaat, is de uitspraak, jegens dezelfde beklaagde, van zowel een effectieve gevangenisstraf als een geldboete met probatieuitstel noch onwettig noch, op zich, incoherent of tegenstrijdig.

- Art. 8 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 95, vijfde lid Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1484.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.1** AC nr. ...

Op conclusie - Burgerlijke zaken (handelszaken en sociale zaken inbegrepen) - Bewijsmaatregel - Bevel tot overlegging bepaalde informatie - Recht op bewijs

De rechter beoordeelt onaantastbaar of een bewijsmaatregel, zoals een bevel tot overlegging van bepaalde informatie, dienstig is voor de beoordeling van het geschil; voor zover hij het recht op bewijs van de partijen niet miskent, is de rechter niet verplicht om een bewijsmaatregel te bevelen.

- Art. 877 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 871 Gerechtelijk Wetboek

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Reële verzwarende omstandigheden - Afzonderlijke beoordeling voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf - Gevolgen - Diefstal met verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek - Kwalificatie in voorkomend geval verschillend per deelnemer

Om schuldig te worden bevonden aan deelneming aan een misdaad of wanbedrijf moet de dader met name eraan hebben bijgedragen op de door de wet bepaalde wijze; bovendien is het strafbaar karakter van een daad van deelneming afhankelijk van de voltooiing van hetzelfde hoofdmisdrijf; uit artikel 6.1 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (1), en artikel 14.1 IVBPR volgt echter dat het recht op een eerlijk proces vereist dat de reële verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf afzonderlijk worden beoordeeld (2); hieruit volgt, enerzijds, dat wanneer meerdere personen beschuldigd worden van deelneming aan een diefstal met een of meer verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek, het hof van assisen de jury daarover een geïndividualiseerde vraag moet stellen en, anderzijds, dat de kwalificatie bijgevolg per deelnemer kan verschillen afhankelijk van de kwalificaties van de verzwarende omstandigheden die elk van hen welbewust heeft aanvaard of aan de uitvoering waarvan hij heeft deelgenomen (3). (1) Zie EHRM 2 juni 2005, Goktepe t. België, nr. 50372/99, J.T., 2005, 713, en voetnoot P.-P. RENSON, evenals de daaropvolgende arresten Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, AC 2008, nr. 379 (heropening van de rechtspleging) en Cass. 13 april 2010, AR P.10.0005.N, AC 2010, nr. 255, met concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal M. DESWAEF; EHRM 27 maart 2008, Delespesse t. België, 27 maart 2008, N.C. 2008, 260, voetnoot J. ROZIE. (2) Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, hierboven vermeld; zie Cass. 9 april 2019, AR P.18.1305.N, AC 2019, nr. 222, en voetnoot. (3) Het openbaar ministerie heeft aangevoerd dat sinds het Goktepe-arrest de veroordelende beslissing niet langer dezelfde verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf moet vermelden: hoewel dit arrest de theorie van de materiële ontlening van de strafbaarheid en het beginsel van de mededeelbaarheid van de "reële" of "objectieve" verzwarende omstandigheden, die tot dan toe in België ingeburgerd waren, niet formeel verwerpt, veroordeelt het de weigering om de aan de jury gestelde vragen met betrekking tot de verzwarende omstandigheden te individualiseren (zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1625 en de verwijzingen in voetnoot 79; F. LUGENTZ, "Les vols et les extorsions", in Les infractions, vol. 1, les infractions contre les biens, Larcier, Brussel, 2de uitg., 2016, 149-159). Bovendien oordeelt het Hof van Cassatie voortaan dus dat het recht op een eerlijk proces zoals gewaarborgd door artikel 6 EVRM en artikel 14 IVBPR vereist dat de verzwarende omstandigheden afzonderlijk worden beoordeeld voor elke mededader of medeplichtige, aan wie de verzwarende omstandigheden van het hoofdfeit slechts kunnen worden toegerekend indien hij hiervan kennis had en ze heeft aanvaard (zie Cass. 20 oktober 2020, AR P.20.0781.N, AC 2020, nr. 650, met concl. van advocaat-generaal De Smet). Het OM heeft hieruit afgeleid dat de jegens een beschuldigde bewezen verklaarde verzwarende omstandigheden niet ipso jure toe te rekenen zijn aan de mededaders of medeplichtigen en dat het middel dat geheel uitgaat van een andere rechtsopvatting faalt naar recht.

- Artt. 66, 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek

REGISTRATIE (RECHT VAN)

- Gesplitste aankoop - Verlenging vruchtgebruik - Verkooprecht - Toepassing

Een overeenkomst tot verlenging van vruchtgebruik wijzigt enkel de duurtijd van het oorspronkelijke vruchtgebruik en heeft aldus geen bijkomende overdracht van een zakelijk recht tot gevolg, zodat deze overeenkomst niet aan het verkooprecht wordt onderworpen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2.9.1.0.1 Decreet 13 december 2013 houdende de Vlaamse Codex Fiscaliteit

24 januari 2025 F.22.0125.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250124.1N.8** AC nr. ...

SAMENHANG

- Strafzaken - Bevoegdheid van de rechter - Voeging van meerdere zaken wegens het recht van verdediging of een goede rechtsbedeling - Beoordeling

Er is samenhang tussen twee of meerdere misdrijven als de rechter oordeelt dat zij in het belang van een goede rechtsbedeling samen moeten worden behandeld en gevonnist; de loutere omstandigheid dat nadat zaken samen werden behandeld, daarin afzonderlijke vonnissen of arresten worden gewezen, tast de wettigheid van die vonnissen of arresten niet aan.

- Art. 227, 3° Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.22.0174.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.9** AC nr. ...

SAMENVOEGING VAN ZAKEN

- Strafzaken - Bevoegdheid van de rechter - Noodzaak van een goede rechtsbedeling - Beoordeling

De rechter oordeelt onaantastbaar of de noodzaak van een goede rechtsbedeling de samenvoeging van meerdere zaken vereist (1). (1) Cass. 11 februari 2015, AR P.14.1706.F, AC 2015, nr. 101; Cass. 9 juni 1999, AR P.99.0231.F, AC 1999, nr. 340; Cass. 2 februari 1982, AC 1981-82, 719. M.-A BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procedure pénale, Die Keure, 2021, 1295-1297.

24 mei 2022 P.22.0174.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.9** AC nr. ...

SLAGEN EN VERWONDINGEN - DODEN

ONOPZETTELIJK TOEBRENGEN VAN VERWONDINGEN EN ONOPZETTELIJK DODEN

Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden - Rechtsvordering tot herstel van de door een misdrijf veroorzaakte schade - Ontvankelijkheid - Voorwaarde

Om een vordering tot schadevergoeding ontvankelijk te kunnen verklaren, moet de strafrechter die van deze vordering kennisneemt vaststellen dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen een of meerdere aan de dader ten laste gelegde feiten en de door de klager aangevoerde schade.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek

8 januari 2025 P.24.1310.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.2** AC nr. ...

Onopzettelijk toebrengen van verwondingen en onopzettelijk doden - Verkeersongeval - Strafvervolging op grond van andere bepalingen dan de artikelen 418 en 420 Strafwetboek - Burgerlijke rechtsvordering tot vergoeding van de uit het ongeval voortvloeiende lichamelijke schade - Ontvankelijkheid

De op grond van de artikelen 418 en 420 Strafwetboek geformuleerde kwalificatie is niet de voorwaarde sine qua non voor de toelaatbaarheid, voor de strafrechter, van een burgerlijke rechtsvordering tot vergoeding van lichamelijke schade uit een verkeersongeval; die schade kan ook voortvloeien uit een gewelddadig contact tussen twee lichamen die met elkaar in botsing komen en kan hiermee in een oorzakelijk verband worden gebracht indien het zelf een misdrijf vormt dat in eender welke kwalificatie bewezen wordt verklaard.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 420 Strafwetboek
- Art. 418 Strafwetboek

8 januari 2025 P.24.1310.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.2** AC nr. ...

OPZETTELIJK TOEBRENGEN VAN VERWONDINGEN EN OPZETTELIJK DODEN

Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Opzettelijke onmenselijke behandeling - Graad en intensiteit van het lijden - Foltering - Voorwaarden

Onder foltering, in de zin van de artikelen 417bis, 1°, en 417ter Strafwetboek, wordt elke opzettelijke onmenselijke behandeling verstaan die hevige pijn of ernstig en vreselijk lichamelijk of geestelijk lijden veroorzaakt; de wet bestraft gewelddaden die ten aanzien van het slachtoffer getuigen van een diepe minachting en een volledig misprijzen en waarbij de verwondingen een ernstig en vreselijk lijden hebben veroorzaakt (1). (1) Cass. 4 februari 2009, AR P.08.1776.F, AC 2009, nr. 92, RW 2009-10, 1126 noot S. DE WULF; J. DE HERDT, Fysiek interpersoonlijk geweld, Intersentia, 2014, 549.

- Artt. 417bis, 1°, en 417ter Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0419.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.3** AC nr. ...

Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Reële verzwarende omstandigheden - Afzonderlijke beoordeling voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf - Gevolgen - Diefstal met verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek - Kwalificatie in voorkomend geval verschillend per deelnemer

Om schuldig te worden bevonden aan deelneming aan een misdaad of wanbedrijf moet de dader met name eraan hebben bijgedragen op de door de wet bepaalde wijze; bovendien is het strafbaar karakter van een daad van deelneming afhankelijk van de voltooiing van hetzelfde hoofdmisdrijf; uit artikel 6.1 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (1), en artikel 14.1 IVBPR volgt echter dat het recht op een eerlijk proces vereist dat de reële verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf afzonderlijk worden beoordeeld (2); hieruit volgt, enerzijds, dat wanneer meerdere personen beschuldigd worden van deelneming aan een diefstal met een of meer verzwarende omstandigheden zoals bepaald bij de artikelen 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek, het hof van assisen de jury daarover een geïndividualiseerde vraag moet stellen en, anderzijds, dat de kwalificatie bijgevolg per deelnemer kan verschillen afhankelijk van de kwalificaties van de verzwarende omstandigheden die elk van hen welbewust heeft aanvaard of aan de uitvoering waarvan hij heeft deelgenomen (3). (1) Zie EHRM 2 juni 2005, Goktepe t. België, nr. 50372/99, J.T., 2005, 713, en voetnoot P.-P. RENSON, evenals de daaropvolgende arresten Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, AC 2008, nr. 379 (heropening van de rechtspleging) en Cass. 13 april 2010, AR P.10.0005.N, AC 2010, nr. 255, met concl. van toenmalig eerste advocaat-generaal M. DESWAEF; EHRM 27 maart 2008, Delespesse t. België, 27 maart 2008, N.C. 2008, 260, voetnoot J. ROZIE. (2) Cass. 17 juni 2008, AR P.08.0070.N, hierboven vermeld; zie Cass. 9 april 2019, AR P.18.1305.N, AC 2019, nr. 222, en voetnoot. (3) Het openbaar ministerie heeft aangevoerd dat sinds het Goktepe-arrest de veroordelende beslissing niet langer dezelfde verzwarende omstandigheden voor elke deelnemer aan het hoofdmisdrijf moet vermelden: hoewel dit arrest de theorie van de materiële ontlening van de strafbaarheid en het beginsel van de mededeelbaarheid van de “reële” of “objectieve” verzwarende omstandigheden, die tot dan toe in België ingeburgerd waren, niet formeel verwerpt, veroordeelt het de weigering om de aan de jury gestelde vragen met betrekking tot de verzwarende omstandigheden te individualiseren (zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 1625 en de verwijzingen in voetnoot 79; F. LUGENTZ, “Les vols et les extorsions”, in Les infractions, vol. 1, les infractions contre les biens, Larcier, Brussel, 2de uitg., 2016, 149-159). Bovendien oordeelt het Hof van Cassatie voortaan dus dat het recht op een eerlijk proces zoals gewaarborgd door artikel 6 EVRM en artikel 14 IVBPR vereist dat de verzwarende omstandigheden afzonderlijk worden beoordeeld voor elke mededader of medeplichtige, aan wie de verzwarende omstandigheden van het hoofdfeit slechts kunnen worden toegerekend indien hij hiervan kennis had en ze heeft aanvaard (zie Cass. 20 oktober 2020, AR P.20.0781.N, AC 2020, nr. 650, met concl. van advocaat-generaal De Smet). Het OM heeft hieruit afgeleid dat de jegens een beschuldigde bewezen verklaarde verzwarende omstandigheden niet ipso jure toe te rekenen zijn aan de mededaders of medeplichtigen en dat het middel dat geheel uitgaat van een andere rechtsopvatting faalt naar recht.

- Artt. 66, 468, 471, 472, 474 en 475 Strafwetboek

9 november 2022 P.22.0892.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.5** AC nr. ...

SOCIALE ZEKERHEID

ALGEMEEN

Algemeen - Richtlijn 2000/78/EEG - Aanvullende regelingen sociale zekerheid - Arbeidsbetrekkingen - Werkgever - Begrip

Uit de artikelen 4, 1°, 5, § 2, 2° en 3°, 18, §§ 1 tweede lid en 2, 2° wet van 10 mei 2007 ter bestrijding van bepaalde vormen van discriminatie, waarmee overeenkomstige regels bepaald in de richtlijn 2007/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep werden omgezet, volgt dat niet alleen de persoon die een werknemer tewerkstelt krachtens een arbeidsovereenkomst, maar elke persoon voor wie een welbepaalde andere persoon in uitvoering van een arbeidsbetrekking daadwerkelijk een persoonlijke beroepsactiviteit verricht, moet worden aangezien als een werkgever op wie de in artikel 18, § 2, 2°, bepaalde forfaitaire schadevergoeding in voorkomend geval van toepassing is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2, 2° Wet 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en inbeslagneming
- Art. 18, § 1, tweede lid Wet 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en inbeslagneming
- Art. 5, § 2, 2° en 3° Wet 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en inbeslagneming
- Art. 4, 1° Wet 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en inbeslagneming

24 maart 2025 S.22.0009.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250324.3N.5** AC nr. ...

WERKNEMERS

Werknemers - Bijdragen - Verjaring - Termijnen - Stuiting - Einde - Definitieve beslissing - Begrip

Uit de artikelen 42, eerste en laatste lid, 1° RSZ-wet, de artikelen 2244, eerste en tweede lid en 2247 Oud Burgerlijk Wetboek en hun wetsgeschiedenis volgt dat de stuiting van de verjaring door een dagvaarding, behoudens andersluidende bepalingen, voortduurt tot op de dag waarop het geding definitief eindigt, namelijk wanneer de beslissing niet meer vatbaar is voor verzet, hoger beroep of cassatieberoep; enkel wanneer de stuiting is geëindigd doordat de vordering definitief is afgewezen, wordt de stuiting met toepassing van artikel 2247 Oud Burgerlijk Wetboek voor niet-bestaande gehouden.

- Art. 2244, eerste en tweede lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 42, eerste en laatste lid, 1° Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

3 maart 2025 S.23.0078.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250303.3N.5** AC nr. ...

Werknemers - Solidariteitsbijdrage - Aard van de bijdrage - Gevolg - Bijdrageopslagen - Verwijlintrest

De in artikel 22quater RSZ-wet bedoelde solidariteitsbijdrage is een ambtshalve vastgestelde forfaitaire bijdrage, die verschuldigd is voor het kwartaal waarin een niet onmiddellijk elektronisch aangegeven tewerkstelling werd vastgesteld en die uiterlijk op de laatste dag van de maand volgend op dit kwartaal moet worden betaald; noch uit de bepalingen van artikel 22quater RSZ-wet, noch uit het bepaalde in artikel 28 RSZ-wet en artikel 54 Uitvoeringsbesluit RSZ-wet volgt dat de werkgever geen bijdrageopslag en verwijlinterest verschuldigd is wanneer de solidariteitsbijdrage niet is betaald op de datum dat zij opeisbaar is geworden.

- Art. 54 KB 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders
- Art. 22quater Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

7 april 2025 S.20.0064.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250407.3N.7** AC nr. ...

Werknemers - Bijdragen - Vermogensrechten - Overdracht - Arbeidsovereenkomst - Gevolg

Uit artikel 14, §§ 1 en 2 RSZ-wet, artikel 23, eerste en tweede lid Algemene Beginselenwet Sociale Zekerheid, artikel 2 Loonbeschermingswet, de artikelen XI.167, § 3, eerste lid en XI.205, § 4, eerste lid WER en hun onderlinge samenhang volgt dat de vergoeding die de door een arbeidsovereenkomst verbonden auteur of uitvoerende kunstenaar van zijn werkgever ontvangt, voor de overdracht van zijn vermogensrechten waartoe hij zich bij het sluiten van de arbeidsovereenkomst had verbonden, een tegenprestatie is voor de overdracht van rechten met betrekking tot een in uitvoering van de arbeidsovereenkomst geleverde prestatie; die vergoeding is bijgevolg, in de regel, een voordeel waarop de werknemer ingevolge zijn dienstbetrekking recht heeft ten laste van zijn werkgever en maakt aldus deel uit van het loon op basis waarvan de socialezekerheidsbijdragen worden berekend; het is hierbij van geen belang dat deze vermogensrechten nadien door de werkgever verder worden overgedragen aan een derde.

- Art. XI.205, § 4, eerste lid Wetboek van economisch recht
- Art. XI.167, § 3, eerste lid Wetboek van economisch recht
- Art. 2 Wet 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers
- Art. 23, eerste en tweede lid Wet 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers
- Art. 14, §§ 1 en 2 Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

3 maart 2025 S.23.0078.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250303.3N.5** AC nr. ...

Werknemers - Loon - Maaltijdcheque - Bijdrageplicht - Omstandigheden

Een door een werkgever verleende maaltijdcheque wordt als loon beschouwd indien hij in de plaats komt van loon of van enig ander voordeel dat anders zou zijn toegekend; een maaltijdcheque komt in de plaats van loon of enig ander voordeel dat anders zou zijn toegekend, zoals bedoeld in artikel 19bis, § 1, tweede lid, Uitvoeringsbesluit RSZ-wet, wanneer een collectief toegekend loonvoordeel voor een volledige personeelscategorie wordt vervangen door een maaltijdcheque; de omstandigheid dat een tot die personeelscategorie behorende werknemer het vervangen loonvoordeel nooit heeft ontvangen omdat hij pas na de vervanging in dienst is getreden, heeft niet tot gevolg dat artikel 19bis, § 1, tweede lid, Uitvoeringsbesluit RSZ-wet geen toepassing vindt met betrekking tot die werknemer.

- Art. 19bis, § 1, tweede lid KB 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

7 april 2025 S.23.0063.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250407.3N.2** AC nr. ...

SPELEN EN WEDDENSCHAPPEN

- Kanspelen - Dagbladhandelaar - Begrip

Bij gebrek aan een definitie in de Kansspelwet, moet het begrip “dagbladhandelaar” worden begrepen in zijn gebruikelijke betekenis, namelijk als een handelaar waarvan de verkoop van dagbladen tot zijn hoofdactiviteit behoort (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 43/4, § 5, 1° Wet 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers

14 maart 2025 C.23.0475.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250314.1N.2** AC nr. ...

STEDENBOUW

ALGEMEEN

Algemeen - Ruimtelijk uitvoeringsplan - Stedenbouwkundige voorschriften - Begrippen - Geen definitie - Gevolg

De verordenende stedenbouwkundige voorschriften van een ruimtelijk uitvoeringsplan dienen omwille van de rechtszekerheid in de regel letterlijk te worden uitgelegd; indien een begrip niet wordt gedefinieerd in de stedenbouwkundige voorschriften van het ruimtelijk uitvoeringsplan moet het worden uitgelegd naar de betekenis ervan in het algemeen spraakgebruik.

- Art. 38, § 1, eerste lid, 1° en 2° Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

7 april 2025 C.24.0264.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250407.3N.5** AC nr. ...

Algemeen - Ruimtelijk uitvoeringsplan - Stedenbouwkundige voorschriften - Lokaal bedrijf - Definitie - Gevolg

De omstandigheid dat een ruimtelijk uitvoeringsplan en de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften het begrip “lokaal bedrijf” niet definiëren heeft niet tot gevolg dat het bestuur bij de uitlegging of de toepassing ervan over een ruime discretionaire bevoegdheid beschikt noch dat de rechter verplicht is om dit begrip te interpreteren rekening houdend met een vergunning die door het bestuur werd afgeleverd. (Art. 2.1 van de verordenende stedenbouwkundige voorschriften van het GRUP-Henkelsite)

- Art. 38, § 1, eerste lid, 1° en 2° Decr. van de Vlaamse Raad 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening

7 april 2025 C.24.0264.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250407.3N.5** AC nr. ...

RUIMTELIJKE ORDENING. PLAN VAN AANLEG

Ruimtelijke ordening - Plan van aanleg - Planschadevergoeding - Bouwverbod - Omvang

Het recht op planschadevergoeding vereist geen volledig bouwverbod met betrekking tot het optrekken of plaatsen, afbreken, herbouwen, verbouwen of uitbreiden van een constructie; een beperking van de bouwmogelijkheden op een perceel volstaat op basis van het in werking getreden ruimtelijk uitvoeringsplan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 4.2.1, 1° Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening
- Art. 2.6.1, § 2 Besluit van de Vlaamse Regering 15 mei 2009 houdende coördinatie van de decreetgeving op de ruimtelijke ordening

17 januari 2025 C.21.0083.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250117.1N.3** AC nr. ...

STRAF

ABDERE STRAFFEN

Andere straffen - Werkstraf - Veroordeling tot een geldboete in eerste aanleg - Hoger beroep van de beklaagde - Relatieve werking - Vraag om werkstraf in hoger beroep - Belang van de appellant - Vervanging van een opgelegde straf door een straf waarmee is ingestemd - Vereiste eenstemmigheid (geen)

De werkstraf is, wegens het voorwerp ervan, een zwaardere straf dan de geldboete van dezelfde aard, aangezien de weerslag ervan op de individuele vrijheid groter is; op voorwaarde dat een politiestraf niet vervangen wordt door een correctionele straf, vereist de vervanging van een geldboete door een werkstraf waarmee is ingestemd echter niet dat er wordt vastgesteld dat de beslissing met eenparigheid van stemmen van de appelrechters werd genomen, en dit ongeacht de maat van de opeenvolgend uitgesproken straffen (1). (1) Het OM stelde dat het middel faalde naar recht, met name omdat het, met miskenning van de relatieve werking van het hoger beroep, uitging van de veronderstelling dat de appelrechters die uitsluitend van het hoger beroep van de eiser hebben kennisgenomen, de toestand van de beklaagde kunnen verergeren, aangezien zij met eenparigheid van stemmen uitspraak doen.Weliswaar is “een werkstraf, wegens het voorwerp ervan, zwaarder dan een geldboete, aangezien de weerslag ervan op de individuele vrijheid groter is” (Cass. 28 februari2007, AR P.06.1472.F, AC 2007, nr. 116).Het Grondwettelijk Hof heeft echter geoordeeld dat de beklaagde die bij verstek tot een geldboete is veroordeeld, op verstek moet kunnen vragen dat er een werkstraf wordt uitgesproken (AGwH 11 januari 2007, nr. 4/2007, ECLI:BE:GHCC:2007:ARR.004), en dat de beslissing om een werkstraf op te leggen aan de beklaagde die door de eerste rechter werd veroordeeld tot een geldstraf geen eenparigheid van stemmen van de appelrechters vereist (cfr. art. 211bis Wetboek van Strafvordering) (AGwH 28 november 2007, nr. 147/2007, ECLI:BE:GHCC:2007:ARR.147).Hieruit volgt dat, “op voorwaarde dat een politiestraf niet vervangen wordt door een correctionele straf, de vervanging van een opgelegde straf door een straf waarmee is ingestemd, de perken van de belangen van de beklaagde niet overschrijdt; daaruit volgt dat de rechter de relatieve werking van het hoger beroep niet miskent door, uitsluitend op het hoger beroep van de beklaagde, de correctionele geldboete waartoe de eerste rechter hem heeft veroordeeld, door een werkstraf te vervangen” (Cass. 20 juin 2007, RG P.07.0176.F, AC 2007, nr. 339, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH EN M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. II, p. 2018, noot 615).(M.N.B.)

- Art. 38 Strafwetboek
- Art. 37quinquies Strafwetboek
- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

12 februari 2025 P.24.0578.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.5** AC nr. ...

Andere straffen - Werkstraf - Geïndividualiseerde motivering in geval van meerdere beklaagden - Draagwijdte - Uitstel - Weigering - Motiveringsplicht

Wanneer meerdere beklaagden aan dezelfde misdrijven schuldig zijn verklaard, is de motivering van de straf, de motivering van de weigering van een werkstraf of van een uitstel voor het overige nog steeds een geïndividualiseerde motivering, ook al werd ze collectief geformuleerd (1). (1) Cass. 7 december 2011, AR P.11.1100.F, arrest niet gepubliceerd.

- Art. 8, § 1, vierde lid Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 37quinquies, § 3 Strafwetboek
- Art. 95, vijfde lid Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1484.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.1** AC nr. ...

Andere straffen - Werkstraf - Weigering - Motiveringsplicht - Draagwijdte

De weigering om een werkstraf uit te spreken kan worden gemotiveerd door de redenen die verantwoorden waarom een straf wordt opgelegd die beter aan de doelstellingen van de vervolging beantwoordt, mits die redenen de beklaagde toestaan te begrijpen waarom hem de uitgesproken straf werd opgelegd en niet de straf waarom hij vroeg (1). (1) Cass. 22 november 2023, AR P.23.0824.F, arrest niet gepubliceerd.

- Art. 37quinquies, § 3 Strafwetboek
- Art. 95, vijfde lid Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1484.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.1** AC nr. ...

ALGEMEEN. STRAF EN MAATREGEL. WETTIGHEID

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Begrip, aard en kenmerken

Elke straf heeft een vergeldend karakter omdat ze wordt opgelegd aan een delinquent die terechtstaat voor het misdrijf waaraan hij schuldig werd bevonden; de straf wordt eveneens gekenmerkt door haar bestraffende karakter, dat bestaat in het ontzeggen van een goed, het opleggen van een kwaad of van leed; ten slotte heeft de straf een vernederend karakter, dat bestaat in een blijk van sociale afkeuring, een berisping, een stigmatisering, een aantasting van de eer en de reputatie van de persoon (1). (1) Zie M. VAN DE KERCHOVE, Sens et non-sens de la peine – Entre mythe et mystification, Brussel, Facultés universitaires Saint-Louis, 2009, 162; F. TULKENS en M. VAN DE KERCHOVE, Introduction au droit pénal, Brussel, Story-Scientia, 1993, 296-298; F. KUTY, Les Principes généraux de droit pénal belge – T. IV : la peine, Larcier, 2017.

12 oktober 2022 P.22.0851.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.7** AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Natuurbehoud - Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Maatregel van herstel in de toestand van vóór het milieumisdrijf - Last die de herstelmaatregel meebrengt voor de overtreder - Recht op eigendom - Evenredigheid - Beoordeling - Redenen

Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM verbiedt de rechter bij toepassing van artikel 16.6.6 DABM een herstelmaatregel te bevelen die kennelijk onredelijk is; hierbij dient hij na te gaan of het voordeel van de bevolen herstelmaatregel ter vrijwaring en herstel van het milieu opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder; het bevolen herstel moet evenredig zijn met de in concreto vastgestelde aantasting van het milieu en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt; bij afwezigheid van een conclusie over de redelijkheid en evenredigheid van de herstelmaatregel, is de rechter er evenwel niet toe gehouden zijn beslissing in dit verband nader met redenen te omkleden (1). (1) Over de herstelmaatregel in zaken van stedenbouw en ruimtelijke ordening (art. 6.3.1 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening) oordeelde het Hof reeds in vergelijkbare zin: "Artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM verbiedt de rechter een herstelmaatregel te bevelen die kennelijk onredelijk is. Hierbij dient hij na te gaan of het voordeel van de bevolen herstelmaatregel voor het behoud van een goede ruimtelijke ordening opweegt tegen de last die daaruit voortvloeit voor de overtreder. Het bevolen herstel moet evenredig zijn met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en de maatregel moet redelijk blijven in vergelijking tot de last die hij voor de betrokkene meebrengt" (Cass. 5 januari 2021, AR P.20.0736.N, AC 2021, nr. 1, in dezelfde zin Cass. 5 februari 2019, AR P.17.0756.N, AC 2019, nr. 65; Cass. 5 januari 2016, AR P.14.1754.N, AC 2016, nr. 3; Cass. 4 februari 2003, AR P.01.1462.N, AC 2003, nr. 80; Cass. 24 november 2009, AR P.09.0278.N, AC 2009, nr. 689) en "De rechter oordeelt onaantastbaar in feite of een herstelmaatregel evenredig is met de in concreto vastgestelde aantasting van de ruimtelijke ordening en of uit de vergelijking tussen het voordeel voor de ruimtelijke ordening dat volgt uit die maatregel en de voor de betrokkene veroorzaakte last niet volgt dat de herstelmaatregel kennelijk onredelijk is. Bij die beoordeling kan de rechter de aard van en de wijze waarop het stedenbouwkundige misdrijf werd gepleegd dat tot de herstelmaatregel aanleiding geeft, het flagrante karakter van het misdrijf en de doelbewustheid waarmee het werd gepleegd, mee in overweging nemen" (Cass. 5 januari 2021, AR P.20.0736.N, AC 2021, nr. 1; Cass. 27 september 2011, AR P.10.2020.N, AC 2011, nr. 500; Cass. 18 december 2001, AR P.99.1548.N, AC 2001, nr. 709). (BDS)

- Art. 16.6.6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
- Art. 1 Wet 13 mei 1955 houdende goedkeuring van het EVRM, ondertekend op 4 november 1950, te Rome, en van het Additioneel Protocol bij dit Verdrag, ondertekend op 20 maart 1952, te Parijs

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Straftoemeting - Criteria - Gebrek aan empathie voor het slachtoffer - Recht van verdediging - Beoordeling

Met het oordeel dat de beklaagde tot en met de datum van de veroordeling geen of weinig empathie voor het slachtoffer aan de dag legde, betrekt de strafrechter niet de wijze van verdediging bij de straftoemeting, maar enkel de houding van de beklaagde tegenover het slachtoffer.

- Artt. 195 en 344 Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.22.0419.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.3** AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Onderscheid met de door de jueugrechtbank opgelegde opvoedingsprestatie - Weerslag in geval van vervolging voor feiten die vóór en na de meerderjarigheid werden gepleegd

De opvoedingsprestatie die door de jeugdrechtbank wordt opgelegd krachtens artikel 108, tweede lid, 3°, van het decreet van 18 januari 2018 van het parlement van de Franse Gemeenschap houdende het wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming, is afgestemd op het welzijn van de minderjarige aan wie ze wordt opgelegd; het gaat om een maatregel die nuttig is voor laatstgenoemde maar niet het opzettelijk vergeldende, bestraffende en vernederende karakter heeft dat eigen is aan de straf; hieruit volgt dat de tegen de dader afzonderlijk ingestelde strafvordering voor feiten die vóór en na zijn meerderjarigheid werden gepleegd, hem niet blootstelt aan het gevaar om twee keer te worden bestraft voor hetzelfde feit omdat de na zijn meerderjarigheid gepleegde daad strafbaar is terwijl de vóór zijn meerderjarigheid gepleegde daad dat niet is, en omdat het ene feit strafbaar is terwijl het andere slechts aanleiding geeft tot een beschermingsmaatregel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 626.

- Art. 108 Decreet houdende het wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming

12 oktober 2022 P.22.0851.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.7** AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Vrijheidsstraf - Geldboete - Effectieve straf en straf met probatieuitstel - Geen tegenstrijdigheid - Redenen

Wanneer de wet het toestaat, is de uitspraak, jegens dezelfde beklaagde, van zowel een effectieve gevangenisstraf als een geldboete met probatieuitstel noch onwettig noch, op zich, incoherent of tegenstrijdig.

- Art. 8 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 95, vijfde lid Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1484.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.1** AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Natuurbehoud - Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Maatregel van herstel in de toestand van vóór het milieumisdrijf - Beoordeling - Controle door het Hof

De maatregelen die de rechter bij toepassing van artikel 16.6.6 DABM kan bevelen, strekken ertoe de door het milieumisdrijf veroorzaakte wederrechtelijke toestand ongedaan te maken door de toestand zoals die bestond vóór het milieumisdrijf zoveel als mogelijk te herstellen teneinde aldus het milieu te vrijwaren; de rechter oordeelt onaantastbaar of de door hem bij toepassing van die bepaling bevolen maatregel noodzakelijk is voor dit herstel; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Over de herstelmaatregel en termijn op basis van art. 16.6.6 Decreet Milieubeleid zie Cass. 11 januari 2022, AR P.21.0373.N, AC 2022, nr. 13.

- Art. 16.6.6 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Natuurbehoud - Vlaams Gewest - Inbreuk op het Decreet Milieubeleid - Verbod tot het uitbaten van inrichtingen die aan de oorsprong liggen van het milieumisdrijf - Termijn van het exploitatieverbod - Evenredigheid - Criteria - Beoordeling - Redenen

De in artikel 16.6.5 DABM bepaalde mogelijkheid voor de rechter om, na de partijen te hebben gehoord, bij wijze van veiligheidsmaatregel het verbod uit te spreken om de inrichtingen, die aan de oorsprong van het milieumisdrijf liggen, te exploiteren gedurende de termijnen die hij bepaalt, strekt ertoe de bedreiging voor de mens of het milieu weg te nemen (1); bij gebrek aan een conclusie over de termijn van een in voorkomend geval op te leggen veiligheidsmaatregel, is de rechter die bij toepassing van de voormelde bepaling een exploitatieverbod uitspreekt voor een termijn die hij bepaalt, niet ertoe gehouden de duur van die termijn nader met redenen te omkleden; de rechter kan ter verantwoording van het bij toepassing van artikel 16.6.5 DABM opgelegde exploitatieverbod de bedreiging voor de mens of het milieu afleiden uit het risico dat de beklaagde zijn wederrechtelijke activiteit niet vrijwillig zal stopzetten en een voor de omgeving onomkeerbare toestand wil creëren. (1) Cass. 4 maart 2003, AR P.02.0974.N, AC 2003, nr. 147.

- Art. 16.6.5 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

24 mei 2022 P.21.1435.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7** AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Verzwaring van de straf in hoger beroep - Motiveringsplicht - (Geen) versterkte motivering - Eenstemmigheid - Draagwijdte

Noch artikel 195, vijfde lid, noch artikel 211 Wetboek van Strafvordering, noch enige andere wettelijke bepaling verplichten de appelrechters een versterkte motivering te geven wanneer zij de straf verzwaren; zij dienen enkel te voldoen aan de regels die hen verplichten hun beslissing met eenparigheid van stemmen te wijzen en deze nauwkeurig te motiveren.

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering
- Art. 211 Wetboek van Strafvordering
- Art. 95, vijfde lid Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1484.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.1** AC nr. ...

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Hof van assisen - Straftoemeting - Motivering - Weigering van een straf met uitstel - Redenen

Artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering is niet van toepassing op de hoven van assisen; de verplichting om de straftoemetingsbeslissing te motiveren, is opgenomen in artikel 344 Wetboek van Strafvordering; indien het hof van assisen een bij toepassing van artikel 344 Wetboek van Strafvordering gemotiveerde straf oplegt waardoor overeenkomstig artikel 8, § 1, Probatiewet uitstel van tenuitvoerlegging wettelijk niet mogelijk is, moet het hof de weigering uitstel van tenuitvoerlegging niet nader met redenen omkleden.

- Art. 8, § 1 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Artt. 195 en 344 Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.22.0419.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.3** AC nr. ...

ANDERE STRAFFEN

Andere Straffen - Ontzetting - Omvang van de cassatie - Gedeeltelijke cassatie - Bijkomende straf - Ontzetting van de in artikel 32, eerste lid, Strafwetboek bedoelde

rechten - Onwettigheid - Gevolg

De ongedaan te maken onregelmatigheid betreffende de ontzetting van de in artikel 31, eerste lid, Strafwetboek, bedoelde rechten heeft geen weerslag op de schuldigverklaring en op de hoofdstraf die wegens de bewezen verklaarde telastleggingen is opgelegd; de cassatie en de verwijzing zijn beperkt tot het dictum dat de eiser tot die ontzetting veroordeelt (1) (2). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM. (2) Cass. 4 september 1984, AR 8253, AC 1984-85, nr. 1.

- Art. 434 Wetboek van Strafvordering
- Art. 31 Strafwetboek

15 januari 2025 P.24.1345.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250115.2F.3** AC nr. ...

AUTRES PEINES

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Tenuitvoerlegging - Rechterlijke uitspraak waarbij de verbeurdverklaring is opgelegd - Gevolg voor verplichtingen van de Belgische Staat met betrekking tot de verbeurdverklaarde onroerende goederen

De verplichting van de Staat om verbeurdverklaarde onroerende goederen zelf in gebruik te nemen of te vervreemden, is een rechtstreeks gevolg van de rechterlijke uitspraak waarbij de verbeurdverklaring werd opgelegd (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 117, § 1 Wet 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat
- Art. 43bis Strafwetboek
- Art. 42, 3° Strafwetboek

31 januari 2025 C.23.0458.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250131.1N.9** AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Verbod van een onredelijk zware straf - Criteria - Gegevens aangereikt door de beklaagde - Beoordeling

De rechter oordeelt onaantastbaar of een verbeurdverklaring voor een beklaagde een onredelijk zware straf oplevert; bij die beoordeling kan hij onder meer rekening houden met de aard en de zwaarwichtigheid van de bewezen verklaarde misdrijven, de nagestreefde verrijking, de rol van de beklaagde bij de feiten, zijn persoonlijkheid en zijn vermogenstoestand, zonder dat het noodzakelijk is dat hij al die toetsingscriteria bij zijn beoordeling betrekt; de rechter dient enkel vast te stellen dat hij door het uitspreken van een verbeurdverklaring geen onredelijk zware straf oplegt, indien hij daartoe door een beklaagde wordt uitgenodigd; het komt de beklaagde toe de gegevens aan te reiken welke de rechter in staat moeten stellen die beoordeling te maken; bij zijn beoordeling mag de rechter zich beperken tot de gegevens welke de beklaagde heeft aangereikt (1). (1) Cass. 31 mei 2022, AR P.22.0055.N, AC 2022, nr. 387; Cass. 17 maart 2021, AR P.20.0099.F, AC 2021, nr. 198; Cass. 26 januari 2021, AR P.20.1283.N, AC 2021, nr. 69, met concl. van advocaat-generaal D. SCHOETERS, RW 2021, 2021-22, 454, RDPC 2023, 48.

- Art. 43bis Strafwetboek
- Art. 42, 3° Strafwetboek

14 januari 2025 P.24.1409.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.14** AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring -

Tenuitvoerlegging - Omvang - Saldo - Bestemming

De tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaring mag de omvang van het voordeel dat het oorspronkelijke misdrijf opleverde, niet overschrijden; bij een verbeurdverklaring tot beloop van een bepaald bedrag wordt bijgevolg het onroerend goed zelf integraal verbeurd verklaard, maar blijven de financiële gevolgen daarvan beperkt in die zin dat, indien de tenuitvoerlegging ervan meer opbrengt dan het bedrag waarvoor verbeurd werd verklaard, het saldo ten goede komt aan de rechthebbende (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 43bis Strafwetboek
- Art. 42, 3° Strafwetboek

31 januari 2025 C.23.0458.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250131.1N.9** AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordeel - Bepaling van de vermogensvoordelen ex aequo et bono - In aanmerking nemen van de gegevens van het dossier - Vermelding van de gegevens in de beslissing - Draagwijdte

Om ex aequo et bono de vermogensvoordelen te bepalen die een beklaagde uit een misdrijf heeft verkregen, dient de rechter de gegevens van het strafdossier in aanmerking te nemen die deze bepaling zo nauwkeurig mogelijk toelaten en volstaat het dat de beslissing de essentiële gegevens bevat die het Hof toelaten zijn wettigheidscontrole op de toegepaste verbeurdverklaring uit te oefenen (1). (1) Cass. 24 september 2024, AR P.24.0491.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240924.2N.15.

- Art. 43bis, tweede lid Strafwetboek
- Art. 42, 3° Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1444.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.5** AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Artikel 43bis, zevende lid, Strafwetboek - Onredelijk zware straf - Vermindering van het bedrag van de vermogensvoordelen of van de geraamde geldwaarde ervan - Beoordeling door de rechter - Gegevens aan te reiken door de veroordeelde - Draagwijdte - Gevolg

Artikel 43bis, zevende lid, Strafwetboek bepaalt dat de rechter zo nodig het bedrag van de in artikel 42, 3°, bedoelde vermogensvoordelen of van de in het tweede lid bedoelde geldwaarde vermindert om de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen; de rechter oordeelt daarover onaantastbaar, maar het komt aan de veroordeelde toe de gegevens aan te reiken die de rechter in staat moeten stellen te beoordelen in welke mate het bevelen van de vermelde verbeurdverklaring een onredelijke straf voor een beklaagde inhoudt (1). (1) Cass. 26 januari 2021, AR P.20.1283.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210126.2N.5, met concl. van advocaat-generaal D. SCHOETERS.

- Art. 43bis, zevende lid Strafwetboek
- Art. 42, 3° Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1374.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.1** AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Voorwaarden - Deelneming - Artikel 66, Strafwetboek - Deelneming aan de productie en de verkoop van verdovende middelen - Berekening van het vermogensvoordeel - Draagwijdte - Gevolg

Opdat de verbeurdverklaring van de in artikel 42, 3°, Strafwetboek vermelde vermogensvoordelen of van de in artikel 43bis, tweede lid, Strafwetboek bedoelde geldwaarde daarvan kan worden uitgesproken tegen degene die als dader, mededader of medeplichtige wordt veroordeeld voor het misdrijf dat de vermogensvoordelen heeft voortgebracht, is niet vereist dat die vermogensvoordelen zijn eigendom zijn of tot zijn vermogen zijn toegetreden, noch dat hij zich heeft verrijkt aangezien die verbeurdverklaring kan worden uitgesproken ongeacht het voordeel dat hij uit het misdrijf heeft gehaald of de bestemming die hij later aan de vermogensvoordelen heeft gegeven; hieruit volgt dat de rechter die een beklaagde schuldig verklaart als deelnemer in de zin van artikel 66 Strafwetboek aan de productie en de verkoop van verdovende middelen ingevolge de terbeschikkingstelling van locaties die noodzakelijk waren voor het plegen van die misdrijven, het vermogensvoordeel van de beklaagde ingevolge die deelneming niet dient te beperken tot de huurgelden die de betrokkene heeft ontvangen maar de rechter dat vermogensvoordeel daarentegen kan berekenen op grond van de totale geraamde opbrengst van de verkoop van de verdovende middelen en lastens de beklaagde de verbeurdverklaring kan bevelen van een deel daarvan, in functie van onder meer het aandeel van de beklaagde in de drugoperatie en zijn bijdrage aan het welslagen ervan.

- Art. 66 Strafwetboek
- Art. 43bis, tweede lid Strafwetboek
- Art. 42, 3° Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1374.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.1** AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Aard van de straf - Gevolg - Eigendomsoverdracht - Tijdstip

De beslissing tot verbeurdverklaring overeenkomstig artikel 42, 3°, Strafwetboek heeft in de regel een zakelijke werking en slaat aldus op de zaak zelf; de eigendom daarvan wordt aan de Staat overgedragen van zodra het vonnis dat de verbeurdverklaring uitspreekt, in kracht van gewijsde is gegaan (1). (1) Zie concl. OM

- Art. 42, 3° Strafwetboek

31 januari 2025 C.23.0458.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250131.1N.9** AC nr. ...

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Onredelijk zware straf - Motivering - Draagwijdte - Gevolg

De rechter dient enkel uitdrukkelijk vast te stellen dat hij door het uitspreken van de bijzondere verbeurdverklaring van een zaak die heeft gediend of was bestemd om een misdaad of een wanbedrijf te plegen of er het voorwerp van uitmaakt geen onredelijk zware straf oplegt, indien hij daartoe door de veroordeelde wordt uitgenodigd en het komt dan ook de veroordeelde toe de gegevens aan te reiken welke de rechter in staat moeten stellen die beoordeling te maken; de rechter oordeelt onaantastbaar of hij door het bevelen van deze verbeurdverklaring aan de veroordeelde een onredelijk zware straf oplegt en bij die beoordeling kan hij onder meer rekening houden met de aard en de zwaarwichtigheid van de bewezen verklaarde misdrijven, de nagestreefde verrijking, de rol van de veroordeelde bij de feiten, zijn persoonlijkheid en zijn vermogenstoestand, zonder dat het noodzakelijk is dat hij al die toetsingscriteria in zijn beoordeling betrekt en uit het enkele gegeven dat een veroordeelde wijst op de financiële gevolgen die een verbeurdverklaring voor hem heeft, volgt niet dat de rechter moet aannemen dat die verbeurdverklaring een onredelijk zware straf inhoudt.

- Artt. 42, 1°, en 505, derde en zesde lid Strafwetboek

31 mei 2022 P.22.0055.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.2** AC nr. ...

GELDBOETE EN OPDECIEMEN

Geldboete en opdeciemen - Veroordeling tot een geldboete in eerste aanleg - Hoger beroep van de beklaagde - Relatieve werking - Vraag om werkstraf in hoger beroep - Belang van de appellant - Vervanging van een opgelegde straf door een straf waarmee is ingestemd - Vereiste eenstemmigheid (geen)

De werkstraf is, wegens het voorwerp ervan, een zwaardere straf dan de geldboete van dezelfde aard, aangezien de weerslag ervan op de individuele vrijheid groter is; op voorwaarde dat een politiestraf niet vervangen wordt door een correctionele straf, vereist de vervanging van een geldboete door een werkstraf waarmee is ingestemd echter niet dat er wordt vastgesteld dat de beslissing met eenparigheid van stemmen van de appelrechters werd genomen, en dit ongeacht de maat van de opeenvolgend uitgesproken straffen (1). (1) Het OM stelde dat het middel faalde naar recht, met name omdat het, met miskenning van de relatieve werking van het hoger beroep, uitging van de veronderstelling dat de appelrechters die uitsluitend van het hoger beroep van de eiser hebben kennisgenomen, de toestand van de beklaagde kunnen verergeren, aangezien zij met eenparigheid van stemmen uitspraak doen.Weliswaar is “een werkstraf, wegens het voorwerp ervan, zwaarder dan een geldboete, aangezien de weerslag ervan op de individuele vrijheid groter is” (Cass. 28 februari2007, AR P.06.1472.F, AC 2007, nr. 116).Het Grondwettelijk Hof heeft echter geoordeeld dat de beklaagde die bij verstek tot een geldboete is veroordeeld, op verstek moet kunnen vragen dat er een werkstraf wordt uitgesproken (AGwH 11 januari 2007, nr. 4/2007, ECLI:BE:GHCC:2007:ARR.004), en dat de beslissing om een werkstraf op te leggen aan de beklaagde die door de eerste rechter werd veroordeeld tot een geldstraf geen eenparigheid van stemmen van de appelrechters vereist (cfr. art. 211bis Wetboek van Strafvordering) (AGwH 28 november 2007, nr. 147/2007, ECLI:BE:GHCC:2007:ARR.147).Hieruit volgt dat, “op voorwaarde dat een politiestraf niet vervangen wordt door een correctionele straf, de vervanging van een opgelegde straf door een straf waarmee is ingestemd, de perken van de belangen van de beklaagde niet overschrijdt; daaruit volgt dat de rechter de relatieve werking van het hoger beroep niet miskent door, uitsluitend op het hoger beroep van de beklaagde, de correctionele geldboete waartoe de eerste rechter hem heeft veroordeeld, door een werkstraf te vervangen” (Cass. 20 juin 2007, RG P.07.0176.F, AC 2007, nr. 339, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH EN M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. II, p. 2018, noot 615).(M.N.B.)

- Art. 38 Strafwetboek
- Art. 37quinquies Strafwetboek
- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

12 februari 2025 P.24.0578.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.5** AC nr. ...

Geldboete en opdeciemen - Collectieve schuldenregeling - Strafrechtelijke veroordeling - Geldboete - Geen aangifte - Afstand schuldvordering

Uit artikel 1675/9, §§ 1, 2°, 2 en 3 Gerechtelijk Wetboek en artikel 464/1, § 8, derde en vierde lid Wetboek van Strafvordering volgt dat in het raam van een collectieve schuldenregeling, de Federale Overheidsdienst Financiën, zoals iedere schuldeiser, ertoe gehouden is namens de eiser tijdig aangifte van schuldvordering te doen van de door de schuldenaar opgelopen strafrechtelijke boetes, verbeurdverklaringen en kosten en dat bij gebrek aan tijdige aangifte de door artikel 1675/9, § 3, Gerechtelijk Wetboek bepaalde sanctie, erin bestaande dat de schuldeiser onweerlegbaar wordt vermoed afstand te hebben gedaan van zijn schuldvordering, van toepassing is; noch artikel 464/1, § 8, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering, dat enkel betrekking heeft op de kwijtschelding of vermindering van straffen in het raam van een collectieve insolventieprocedure, noch enige andere wetsbepaling voorziet in een uitzondering op de verplichting om tijdig aangifte te doen van penale boetes en verbeurdverklaarde sommen en op de eraan gekoppelde sanctie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1675/9, §§ 1, 2°, 2 en 3 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 464/1, § 8, derde en vierde lid Wetboek van Strafvordering

3 maart 2025 S.23.0051.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250303.3N.8** AC nr. ...

SAMENLOOP

Samenloop - Eendaadse - Eenheid van opzet - Vervolging van strafbare feiten voor verschillende rechters - Grens

Artikel 65, eerste lid, Strafwetboek bepaalt dat verschillende misdrijven maar de opeenvolgende en voortgezette uitvoering kunnen zijn van eenzelfde misdadig opzet, indien ze gelijktijdig worden voorgelegd aan eenzelfde feitenrechter; die bepaling is niet van toepassing bij een vervolging voor verschillende rechters (1). (1) Cass. 5 januari 2021, AR P.20.1095.N, AC 2021, nr. 2 met concl. van advocaat-generaal D. SCHOETERS; Cass. 12 mei 2015, AR P.14.1934.N, AC 2015, nr. 306; Cass. 21 juni 2005, AR P.05.0247.N, AC 2005, nr. 361.

- Art. 65, eerste lid Strafwetboek

7 september 2021 P.21.0561.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.5** AC nr. ...

Samenloop - Eendaadse - Eenheid van opzet - Gescheiden berechting - Verzoek tot uitstel van de zaak voor het aanbrengen van gegevens over andere strafbare feiten - Beoordeling

Noch artikel 6.1 EVRM noch artikel 149 Grondwet verplichten de rechter de behandeling van een zaak uit te stellen om de enkele reden dat er strafvorderingen hangende zijn betreffende feiten die door eenheid van opzet zouden kunnen zijn verbonden met de door de rechter te beoordelen feiten (1). (1) Cass. 17 november 2020, AR P.20.0929.N, AC 2020, nr. 705, RW 2020-21, 1182; Cass. 8 september 2020, AR P.20.0413.N, AC 2020, nr. 507.

- Art. 65, eerste lid Strafwetboek
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

7 september 2021 P.21.0561.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.5** AC nr. ...

VRIJHEIDSSTRAFFEN

Vrijheidsstraffen - Artikel 5.1.a EVRM - Draagwijdte - Verbod om een effectieve gevangenisstraf op te leggen (geen)

Artikel 5.1.a EVRM sluit van het recht op vrijheid de personen uit die regelmatig zijn opgesloten na hun veroordeling door een bevoegde rechtbank; die bepaling verbiedt de feitenrechter niet een effectieve gevangenisstraf op te leggen wanneer een dergelijke straf volgens zijn onaantastbare beoordeling onontbeerlijk is om de individuele en collectieve doelstellingen van de vervolging te waarborgen.

12 februari 2025 P.24.1492.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.2** AC nr. ...

ZWAARSTE STRAF

Zwaarste straf - Bepaling - Criteria

De respectievelijke zwaarte van twee straffen wordt niet enkel gemeten op grond van de duur of de maat van de straf, maar ook volgens de aard of het karakter van de straf, het soort straf of het voorwerp van die straf (1). (1) "Wanneer twee wetten verschillende straffen opleggen, wordt de vraag welke straf de zwaarste is opgelost door eerst te onderzoeken wat de aard is van de uitgesproken straffen en vervolgens de duur ervan en de maat van hun respectievelijke maxima en minima te vergelijken; correctionele straffen zijn steeds minder zwaar dan criminele straffen" (Cass. 9 februari 2011, AR P.10.1344.F, AC 2011, nr. 113; CONSTANT, Manuel de droit pénal, Luik, 1956, p. 111, nr. 67).

- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

12 februari 2025 P.24.0578.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.5** AC nr. ...

Zwaarste straf - Veroordeling tot een geldboete in eerste aanleg - Hoger beroep van de beklaagde - Relatieve werking - Vraag om werkstraf in hoger beroep - Belang van de appellant - Vervanging van een opgelegde straf door een straf waarmee is ingestemd - Vereiste eenstemmigheid (geen)

De werkstraf is, wegens het voorwerp ervan, een zwaardere straf dan de geldboete van dezelfde aard, aangezien de weerslag ervan op de individuele vrijheid groter is; op voorwaarde dat een politiestraf niet vervangen wordt door een correctionele straf, vereist de vervanging van een geldboete door een werkstraf waarmee is ingestemd echter niet dat er wordt vastgesteld dat de beslissing met eenparigheid van stemmen van de appelrechters werd genomen, en dit ongeacht de maat van de opeenvolgend uitgesproken straffen (1). (1) Het OM stelde dat het middel faalde naar recht, met name omdat het, met miskenning van de relatieve werking van het hoger beroep, uitging van de veronderstelling dat de appelrechters die uitsluitend van het hoger beroep van de eiser hebben kennisgenomen, de toestand van de beklaagde kunnen verergeren, aangezien zij met eenparigheid van stemmen uitspraak doen.Weliswaar is “een werkstraf, wegens het voorwerp ervan, zwaarder dan een geldboete, aangezien de weerslag ervan op de individuele vrijheid groter is” (Cass. 28 februari2007, AR P.06.1472.F, AC 2007, nr. 116).Het Grondwettelijk Hof heeft echter geoordeeld dat de beklaagde die bij verstek tot een geldboete is veroordeeld, op verstek moet kunnen vragen dat er een werkstraf wordt uitgesproken (AGwH 11 januari 2007, nr. 4/2007, ECLI:BE:GHCC:2007:ARR.004), en dat de beslissing om een werkstraf op te leggen aan de beklaagde die door de eerste rechter werd veroordeeld tot een geldstraf geen eenparigheid van stemmen van de appelrechters vereist (cfr. art. 211bis Wetboek van Strafvordering) (AGwH 28 november 2007, nr. 147/2007, ECLI:BE:GHCC:2007:ARR.147).Hieruit volgt dat, “op voorwaarde dat een politiestraf niet vervangen wordt door een correctionele straf, de vervanging van een opgelegde straf door een straf waarmee is ingestemd, de perken van de belangen van de beklaagde niet overschrijdt; daaruit volgt dat de rechter de relatieve werking van het hoger beroep niet miskent door, uitsluitend op het hoger beroep van de beklaagde, de correctionele geldboete waartoe de eerste rechter hem heeft veroordeeld, door een werkstraf te vervangen” (Cass. 20 juin 2007, RG P.07.0176.F, AC 2007, nr. 339, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH EN M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. II, p. 2018, noot 615).(M.N.B.)

- Art. 38 Strafwetboek
- Art. 37quinquies Strafwetboek
- Art. 211bis Wetboek van Strafvordering

12 februari 2025 P.24.0578.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.5** AC nr. ...

STRAFUITVOERING

- Veroordeeld tot straffen die samen niet meer dan drie jaar bedragen - Vraag om elektronisch toezicht - Schriftelijke procedure - Veroordeelde opgevolgd door een justitieassistent in het kader van een andere strafuitvoeringsmodaliteit - Voeging bij het dossier, door de justitieassistent, van een verslag - (Geen) verplichting

De Wet Strafuitvoering vereist niet, in het kader van de procedure tot verzoek om elektronisch toezicht, dat de justitieassistent die belast is met de opvolging van een andere strafuitvoeringsmodaliteit een verslag neerlegt.

- Art. 34 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 31, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

5 februari 2025 P.25.0029.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250205.2F.5** AC nr. ...

- Strafuitvoeringsrechtbank - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Bepaling van het resterende gedeelte van de uit te voeren straf - Grens

Krachtens artikel 68, § 5, tweede lid, Wet Strafuitvoering dient de strafuitvoeringsrechtbank die de voorwaardelijke invrijheidstelling herroept, het gedeelte van de vrijheidsstraf te bepalen die de veroordeelde nog moet ondergaan, waarbij ze rekening houdt met de periode van de proeftijd die goed is verlopen en met de inspanning die de veroordeelde heeft geleverd om de voorwaarden te respecteren die hem waren opgelegd; noch deze bepaling noch enige andere bepaling verbieden die rechtbank te beslissen dat de veroordeelde het resterende gedeelte van zijn straf volledig zal moeten ondergaan 1). (1) Cass. 24 oktober 2023, AR P.23.1374.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231024.2N.16..

- Art. 68, § 5, tweede lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

19 februari 2025 P.25.0129.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.7** AC nr. ...

- Strafuitvoeringsrechtbank - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Bepaling van het resterende gedeelte van de uit te voeren straf - Onaantastbare beordeeling van de rechter - Motivering - Omvang - Geen conclusie van de veroordeelde - Gevolg

In geval van herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling bepaalt de strafuitvoeringsrechtbank op onaantastbare wijze het gedeelte van de proeftijd dat goed is verlopen, waarbij ze rekening houdt met de inspanningen die de veroordeelde heeft geleverd om de voorwaarden te respecteren die hem waren opgelegd; wanneer de veroordeelde geen conclusie heeft neergelegd waarin hij het bestaan van dergelijke inspanningen aantoont, dient de rechtbank de beslissing over de vraag of de proeftijd al dan niet goed is verlopen niet met redenen te omkleden (1). (1) Cass. 19 januari 2021, AR P.20.1314.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.5.

- Art. 68, § 5, tweede lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

19 februari 2025 P.25.0129.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.7 AC nr. ...

- Strafuitvoeringsrechter - Modaliteit van beperkte detentie - Tegenaanwijzingen - Manifest risico voor de fysieke integriteit van derden - Verwijzing naar het strafrechtelijk verleden van de veroordeelde - Voorwaarde

Artikel 149 Grondwet en artikel 28, § 1, 2°, Wet Strafuitvoering verzetten zich niet ertegen dat de strafuitvoeringsrechter het voorhanden zijn van de door artikel 28, § 1, 2°, Wet Strafuitvoering bedoelde tegenaanwijzing van het manifest risico voor de fysieke integriteit van derden enkel grondt op het strafrechtelijk verleden van de veroordeelde, dat concreet wordt toegelicht.

- Art. 28, § 1, 2° Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

14 januari 2025 P.24.1732.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.8 AC nr. ...

- Veroordeeld tot straffen die samen niet meer dan drie jaar bedragen - Eerste verzoek om elektronisch toezicht - Schriftelijke procedure - Draagwijdte - (Geen) mogelijkheid voor de veroordeelde om over de adviezen van de directeur en van het openbaar ministerie tegenspraak te voeren

Uit de samenlezing van de artikelen 34, § 1, 36, § 1, en 37, eerste lid, Wet Strafuitvoering volgt dat de strafuitvoeringsrechter die uitspraak doet over een eerste verzoek om elektronisch toezicht van een persoon die is veroordeeld tot straffen die samen niet meer dan drie jaar bedragen, op onaantastbare wijze oordeelt of hij de veroordeelde wenst te horen; indien hij dit niet nodig acht, doet hij uitspraak op grond van de stukken die hem zijn voorgelegd in het kader van een schriftelijke procedure en in die procedure voor de strafuitvoeringsrechter is niet voorzien dat de veroordeelde over de adviezen van de directeur en van het openbaar ministerie tegenspraak kan voeren (1). (1) Cass. 9 januari 2024, AR P.23.1740.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240109.2N.4. De rechtsleer betreurt evenwel dat de Wet Strafuitvoering, in geval van een schriftelijke procedure, niet voorziet in de mogelijkheid voor de veroordeelde om op het eventueel door het openbaar ministerie uitgebrachte advies te antwoorden (M.-A. BEERNAERT, "Le nouveau régime d'exécution des peines privatives de liberté ne dépassant pas trois ans: retour sur une réforme délicate", in F. DESSY en N. SANHAJI (coord.), Droit pénal. Evolutions récentes, Limal, Anthémis, 2004, p. 223; T. MOREAU, D. VANDERMEERSCH en J.-M. HAUSMAN, Eléments de droit pénal, Bruxelles, La Charte, 2024, p. 662).

- Art. 37, eerste lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 36, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 34, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

5 februari 2025 P.25.0029.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250205.2F.5 AC nr. ...

- Strafuitvoering - Strafuitvoeringsrechtbank - Strafuitvoeringsmodaliteiten - Oordeel dat de veroordeelde een voorwaarde bij de toekenning van een strafuitvoeringsmodaliteit niet naleeft - Draagwijdte

De strafuitvoeringsrechtbank miskent het vermoeden van onschuld niet door op basis van feitelijke gegevens en na een tegensprekelijk debat te oordelen dat een veroordeelde een als voorwaarde voor een strafuitvoeringsmodaliteit opgelegd contactverbod niet heeft nageleefd.

31 mei 2022 P.22.0620.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.10 AC nr. ...

- Strafuitvoeringsrechtbank - Modaliteit van strafuitvoering - Beoordeling van tegenaanwijzingen - Recidivegevaar - Beschikbare gegevens in het strafdossier - Recht op tegenspraak

Krachtens artikel 47, § 1, Wet Strafuitvoering kunnen de in Titel V bepaalde strafuitvoeringsmodaliteiten aan de veroordeelde worden toegekend voor zover er in hoofde van de veroordeelde geen tegenaanwijzingen bestaan waaraan men niet tegemoet kan komen door het opleggen van bijzondere voorwaarden, waarbij die tegenaanwijzingen betrekking hebben op 1° de afwezigheid van vooruitzichten op sociale reclassering van de veroordeelde, 2° het risico van het plegen van nieuwe ernstige strafbare feiten, 3° het risico dat de veroordeelde de slachtoffers zou lastig vallen, 4° de houding van de veroordeelde ten aanzien van de slachtoffers van de misdrijven die tot zijn veroordeling hebben geleid, 5° de door de veroordeelde geleverde inspanningen om de burgerlijke partij te vergoeden, rekening houdend met de vermogenssituatie van de veroordeelde zoals die door zijn toedoen is gewijzigd sinds het plegen van de feiten waarvoor hij is veroordeeld; uit die bepaling volgt dat de strafuitvoeringsrechtbank zich dient uit te spreken over het toekennen van de gevraagde strafuitvoeringsmodaliteit op basis van de gegevens die beschikbaar zijn op het ogenblik van de behandeling van de zaak en die aan de tegenspraak van de partijen zijn onderworpen (1); niet naar recht verantwoord is bijgevolg de afwijzing van een strafuitvoeringsmodaliteit op basis van veroordeling bij verstek waarvan geen afschrift aan het dossier is gevoegd. (1) Cass. 5 maart 2019, AR P.19.0138.N, AC 2019, nr. 142; Cass. 15 oktober 2013, AR P.13.1575.N, AC 2013, nr. 524; Cass. 13 september 2011, AR P.11.1510.N, AC 2011, nr. 466.

- Art. 47, § 1 Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

9 november 2021 P.21.1290.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.15 AC nr. ...

- Strafuitvoeringsrechter - Modaliteit van beperkte detentie - Tegenaanwijzingen - Manifest risico voor de fysieke integriteit van derden - Motiveringsplicht - Geen antwoord op ingediende stukken - Geen verwijzing naar ingediende stukken - Gevolg

Artikel 149 Grondwet en artikel 28, § 1, 2°, Wet Strafuitvoering verplichten de strafuitvoeringsrechter bij de beoordeling van het bestaan van de door artikel 28, § 1, 2°, Wet Strafuitvoering bedoelde tegenaanwijzing niet te antwoorden op door een veroordeelde ingediende stukken of om naar die stukken te verwijzen.

- Art. 28, § 1, 2° Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

14 januari 2025 P.24.1732.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.8 AC nr. ...

STRAFVORDERING

- Door de jeugdrechtbank opgelegde opvoedingsprestatie - Begrip - Onderscheid met de straf - Weerslag in geval van vervolging voor feiten die vóór en na de meerderjarigheid werden gepleegd

De opvoedingsprestatie die door de jeugdrechtbank wordt opgelegd krachtens artikel 108, tweede lid, 3°, van het decreet van 18 januari 2018 van het parlement van de Franse Gemeenschap houdende het wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming, is afgestemd op het welzijn van de minderjarige aan wie ze wordt opgelegd; het gaat om een maatregel die nuttig is voor laatstgenoemde maar niet het opzettelijk vergeldende, bestraffende en vernederende karakter heeft dat eigen is aan de straf; hieruit volgt dat de tegen de dader afzonderlijk ingestelde strafvordering voor feiten die vóór en na zijn meerderjarigheid werden gepleegd, hem niet blootstelt aan het gevaar om twee keer te worden bestraft voor hetzelfde feit omdat de na zijn meerderjarigheid gepleegde daad strafbaar is terwijl de vóór zijn meerderjarigheid gepleegde daad dat niet is, en omdat het ene feit strafbaar is terwijl het andere slechts aanleiding geeft tot een beschermingsmaatregel (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 626.

- Art. 108 Decreet houdende het wetboek van preventie, hulpverlening aan de jeugd en jeugdbescherming

12 oktober 2022 P.22.0851.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.7** AC nr. ...

- Valsheid en gebruik van valse stukken - Gebruik van een stuk in een strafprocedure door de beklaagde - Klacht met burgerlijkepartijstelling wegens valsheid van deze stukken door de burgerlijke partij - Verzoek tot opschorting van de strafprocedure - Valsheidsvordering - Recht van verdediging - Regelmatigheid van bewijselementen - Beoordeling

De omstandigheid dat een stuk van het strafdossier of een door een procespartij voorgelegd stuk het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke strafvervolging wegens valsheid in geschriften, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat er met betrekking tot dat stuk een valsheidsvordering wordt ingesteld zoals bedoeld in artikel 458 Wetboek van Strafvordering, ook al beroept een van de procespartijen zich uitdrukkelijk op dat stuk; die loutere omstandigheid verplicht de rechter ook niet om de procedure op te schorten en de uitspraak aan te houden tot er uitspraak is gedaan over die strafvervolging; de rechter beoordeelt in feite of het resultaat van die strafvervolging noodzakelijk is voor de beoordeling van de bij hem aanhangig gemaakte feiten; de rechter miskent het recht van verdediging niet door de loutere omstandigheid dat hij uitspraak doet over de strafvordering en de erop gebaseerde burgerrechtelijke vordering zonder het resultaat af te wachten van een strafvervolging betreffende feiten die de regelmatigheid kunnen aantasten van bewijselementen die deel uitmaken van het strafdossier waarover hij dient te oordelen (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.09.0635.F, AC 2010, nr. 577, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 15 oktober 2003, AR P.03.0931.F, AC 2003, nr. 501.

- Artt. 63 en 458 Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.21.1518.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.8** AC nr. ...

- Territoriale bevoegdheid van de politierechtbank - Wegverkeer - Vaststelling van de strafbare alcoholintoxicatie - Plaats van de meting stemt niet overeen met de

plaats van het besturen van het voertuig, zoals omschreven in de dagvaarding - Gevolg

Uit artikel 34, § 2, 1°, Wegverkeerswet volgt niet dat de meting van de alcoholconcentratie ook moet plaatsvinden op de plaats waar de betrokkene een voertuig of een rijdier bestuurt; de meting van de alcoholconcentratie is geen constitutief bestanddeel van het misdrijf op een openbare plaats een voertuig of een rijdier te hebben bestuurd terwijl de ademanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 0,35 milligram per liter uitgeademde alveolaire lucht heeft gemeten of de bloedanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 0,8 gram per liter bloed heeft aangegeven; het is enkel een bewijsmiddel.

- Art. 34, § 2, 1° Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

14 januari 2025 P.24.1179.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.5** AC nr. ...

- Verloop van de strafprocedure - Redelijke termijn - Criteria - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Controle op de wettigheid van motieven door het Hof

Het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of de redelijke termijn waarbinnen over een tegen een beklaagde ingestelde strafvervolging overeenkomstig artikel 6.1 EVRM moet zijn beslist, is overschreden; bij die beoordeling houdt de rechter rekening met de complexiteit van de zaak, de houding van de beklaagde, de houding van de met opsporing, vervolging en berechting belaste overheden en het belang dat de zaak heeft voor de beklaagde; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan onmogelijk kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 16 januari 2024, AR P.23.1078.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240116.2N.11, RW 2024-25, 217; Cass. 28 september 2021, AR P.21.0653.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.11, T. Strafr. 2022, 52 noot P. HOET: Over deze criteria over de redelijke termijn van de strafprocedure, die ook zijn na te leven in eenvoudige zaken zie o.a. Cass. 28 november 2023, AR P.23.0696.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231128.2N.14; Cass. 20 juni 2023, AR P.23.0468.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230620.2N.9; Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1384.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220125.2N.7, NC 2022, 65, T. Strafr. 2022, 109, RW 2021-22, 1621, RABG 2022, 643, JT 2022, 174 noot C. YURT; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY et D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, la Charte, 2021, 51-65.

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.0918.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.1** AC nr. ...

- Veroordeling met probatieuitstel - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Vordering ingesteld vóór 28 april 2024 - Opheffing van de stuiting van de verjaring door de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024 - Onmiddellijke toepassing van de nieuwe regel - Gevolg

De wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I, die op 28 april 2024 in werking is getreden, heeft de regeling van de verjaring van de strafvordering gewijzigd; de nieuwe regeling is van toepassing op alle vorderingen die volgens de oude wet nog niet waren verjaard op het ogenblik van de inwerkingtreding van de nieuwe wet; de eenjarige verjaringstermijn van artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet kon volgens artikel 22 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, zoals van toepassing tot de opheffing ervan door artikel 60 van de wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I op 28 april 2024, worden gestuit; door de opheffing van die bepaling kan die verjaringstermijn niet langer worden gestuit (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Art. 22 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, in de versie van na de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1377.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.18** AC nr. ...

- Veroordeling met probatieuitstel - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Vordering ingesteld vóór 28 april 2024 - Nieuwe regel dat de verjaring niet meer loopt vanaf de aanhangigmaking van de zaak bij het vonnisgerecht - Gevolg

Uit de met de wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I ingevoerde regeling en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de wetgever het onderscheid heeft willen behouden tussen de in artikel 23 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalde nieuwe gemeenrechtelijke regeling van de verjaring van de strafvordering, die stelt dat de verjaringstermijn van de strafvordering niet meer loopt vanaf de dag van de aanhangigmaking van de strafvordering voor de politierechtbank, de correctionele rechtbank, het hof van assisen of het hof van beroep zetelend in eerste en laatste aanleg, en de bijzondere verjaringsregeling van artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet betreffende de herroepingsvordering; het is uitgesloten dat de wetgever zou hebben gewild dat het feit van aanhangigmaking van de vordering zowel de verjaring van de herroepingsvordering zou doen ingaan als het verloop van die verjaring zou schorsen (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Artt. 23 en 25 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, in de versie van na de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 25 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 23 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1377.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.18** AC nr. ...

- Ontvankelijkheid - Begrip - Arrest dat onderzoekt of de strafvordering niet verjaard is - Beslissing betreffende de ontvankelijkheid van de strafvordering.

Het onderzoek van de vraag of de strafvordering verjaard is, betreft de ontvankelijkheid van de strafvordering.

- Art. 505, eerste lid, 3° Strafwetboek

19 februari 2025 P.24.1502.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250205.2F.9** AC nr. ...

- Veroordeling met probatieuitstel of uitstel van de veroordeling met probatieopschorting - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Vordering ingesteld vóór

28 april 2024 - Opheffing van de stuiting van de verjaring door de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024 - Onmiddellijke toepassing van de nieuwe regel - Gevolg

De wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I, die op 28 april 2024 in werking is getreden, heeft de regeling van de verjaring van de strafvordering gewijzigd; de nieuwe regeling is van toepassing op alle vorderingen die volgens de oude wet nog niet waren verjaard op het ogenblik van de inwerkingtreding van de nieuwe wet; de eenjarige verjaringstermijn van artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet kon volgens artikel 22 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, zoals van toepassing tot de opheffing ervan door artikel 60 van de wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I op 28 april 2024, worden gestuit; door de opheffing van die bepaling kan die verjaringstermijn niet langer worden gestuit (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Art. 22 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, in de versie van na de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1708.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.4** AC nr. ...

- Veroordeling met probatieuitstel of uitstel van de veroordeling met probatieopschorting - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Vordering ingesteld vóór 28 april 2024 - Nieuwe regel dat de verjaring niet meer loopt vanaf de aanhangigmaking van de zaak bij het vonnisgerecht - Gevolg

Uit de met de wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I ingevoerde regeling en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de wetgever het onderscheid heeft willen behouden tussen de in artikel 23 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalde nieuwe gemeenrechtelijke regeling van de verjaring van de strafvordering, die stelt dat de verjaringstermijn van de strafvordering niet meer loopt vanaf de dag van de aanhangigmaking van de strafvordering voor de politierechtbank, de correctionele rechtbank, het hof van assisen of het hof van beroep zetelend in eerste en laatste aanleg, en de bijzondere verjaringsregeling van artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet betreffende de herroepingsvordering; het is uitgesloten dat de wetgever zou hebben gewild dat het feit van aanhangigmaking van de vordering zowel de verjaring van de herroepingsvordering zou doen ingaan als het verloop van die verjaring zou schorsen (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Artt. 23 en 25 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, in de versie van na de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 25 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 23 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1708.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.4** AC nr. ...

- Verloop van de strafprocedure - Redelijke termijn - Eenvoudige strafzaak - Afhandeling van de zaak in hoger beroep met een vertraging van ongeveer één jaar - Geen vertraging in de overige fases van berechting - Oordeel dat de redelijke termijn niet is overschreden - Toelaatbaarheid

Gelet op de vaststelling door het bestreden vonnis dat de strafvervolging bij de afhandeling in hoger beroep gedurende ongeveer één jaar heeft stilgelegen, zonder dat daarvoor enige verantwoording wordt gegeven, kunnen de appelrechters niet wettig oordelen dat de procedure tijdens de afzonderlijke fases relatief snel is verlopen en dat de redelijke termijn niet is overschreden (1). (1) In dezelfde zin zie Cass. 25 januari 2022, AR P.21.1384.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220125.2N.7 (verkeerszaak, meer dan een jaar tussen de dagvaarding in hoger beroep en het vonnis in hoger beroep, miskenning van de redelijke termijn) en Cass. 7 februari 2023, AR P.22.1394.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230207.2N.3 (verkeerszaak, negen maanden tussen de laatste onderzoeksdaad als stuitingsdaad (oud art. 22 V.T. Sv.) en de dagvaarding in eerste aanleg, miskenning van de redelijke termijn). In de andere zin zie Cass. 18 september 2024, AR P.24.0443.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240918.2F.2 (verkeerszaak, snelle afhandeling in eerste aanleg (twee maanden) en in hoger beroep (twee maanden), maar vertraging van 16 maanden tussen akte van hoger beroep en dagvaarding in hoger beroep). Het Hof nam in deze zaak AR P.24.0443.F aan dat de redelijke termijn kan zijn nageleefd ondanks een vertraging van meer dan één jaar tussen de akte van hoger beroep en de inleidende zitting, rekening houdend met onder meer de snelheid van de procedure in eerste aanleg en de houding van de beklaagde. Het OM was in deze zaak AR P.24.0918.N van mening dat het bestreden vonnis naar recht was verantwoord, en het tweede middel niet gegrond voorkomt. (BDS)

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.0918.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.1** AC nr. ...

- Vonnisgerechten - Vereiste van de redelijke termijn - Geen zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn - Strafvermindering als passende remedie - Voorwaarden - Vaststelling van een overschrijding van de redelijke termijn door de rechter in hoger beroep - Geen vermelding van de straf die gepast zou zijn bij een normaal procesverloop - Overname van de redenen van het beroepen vonnis - Toelaatbaarheid

Een appelgerecht dat vaststelt dat een strafvervolging niet binnen een redelijke termijn is beslecht zoals vereist door artikel 6.1 EVRM en artikel 14.3.c IVBPR moet remediëren aan die verdragsrechtelijke schending; indien er geen sprake is van een zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn, kan die remediëring bestaan in het uitspreken van een straf die reëel en meetbaar lager is dan de straf die door het appelgerecht zou zijn opgelegd bij afwezigheid van een overschrijding van de redelijke termijn; niet is vereist dat het appelgerecht uitdrukkelijk melding maakt van de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding van de redelijke termijn; het volstaat dat het appelgerecht ondubbelzinnig aangeeft dat het omwille van de overschrijding een lagere straf oplegt dan de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding; het appelgerecht kan daarvoor de redenen van het beroepen vonnis overnemen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.17** AC nr. ...

- Vonnisgerechten - Vereiste van de redelijke termijn - Geen zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn - Strafvermindering als passende remedie - Voorwaarden - Vaststelling van een overschrijding van de redelijke termijn door de rechter in hoger beroep - Geen vermelding van de straf die gepast zou zijn bij een normaal procesverloop - Overname van de redenen van het beroepen vonnis - Toelaatbaarheid

Een appelgerecht dat vaststelt dat een strafvervolging niet binnen een redelijke termijn is beslecht zoals vereist door artikel 6.1 EVRM en artikel 14.3.c IVBPR moet remediëren aan die verdragsrechtelijke schending; indien er geen sprake is van een zeer zwaarwichtige miskenning van de redelijke termijn, kan die remediëring bestaan in het uitspreken van een straf die reëel en meetbaar lager is dan de straf die door het appelgerecht zou zijn opgelegd bij afwezigheid van een overschrijding van de redelijke termijn; niet is vereist dat het appelgerecht uitdrukkelijk melding maakt van de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding van de redelijke termijn; het volstaat dat het appelgerecht ondubbelzinnig aangeeft dat het omwille van de overschrijding een lagere straf oplegt dan de straf die het zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding; het appelgerecht kan daarvoor de redenen van het beroepen vonnis overnemen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 27 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.24.1148.N **ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241217.2N.24** AC nr. ...

- Vonnisgerechten - Veroordeling met probatieuitstel of uitstel van de veroordeling met probatieopschorting - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Verband met de strafvordering

Volgens artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet verjaart de vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden een vol jaar na de dag waarop zij bij het bevoegde gerecht is aangebracht; de vordering tot herroeping van het probatie-uitstel heeft betrekking op de uitvoering van de straf en is dan ook een vordering die behoort tot de strafvordering (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

14 januari 2025 P.24.1708.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.4** AC nr. ...

TAALGEBRUIK

GERECHTSZAKEN (WET 15 JUNI 1935)

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In cassatie - Burgerlijke zaken - Stuk neergelegd tot staving van het cassatieberoep

Noch uit de artikelen 27 en 40, eerste lid, Taalwet Gerechtszaken, noch uit enige andere bepaling volgt dat elk stuk dat wordt neergelegd tot staving van het cassatieberoep, op straffe van nietigheid moet worden opgemaakt in de taal van de rechtspleging of volledig in die taal moet worden vertaald.

- Art. 40, eerste lid Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 27 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

10 april 2025 C.24.0257.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250410.1F.3** AC nr. ...

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Strafzaken - Verzoek tot verzending van de zaak wegens een taalwijziging - Hoger beroep tegen het vonnis dat het verzoek tot verzending afwijst en uitspraak doet ten gronde - Aankruisen van de grieven procedure en schuld - Afstand van de grief schuld - Invloed op het verweer over de taalwijziging

Het verzoek om taalwijziging kan niet voor het eerst in hoger beroep worden geformuleerd, maar indien de eerste rechter het verzoek om taalwijziging afwijst en ten gronde uitspraak doet, kan tegen de afwijzende beslissing hoger beroep worden ingesteld en dient het appelgerecht daarover uitspraak te doen; indien evenwel voor het appelgerecht een beklaagde die om taalwijziging heeft verzocht, afstand doet van zijn grief betreffende de schuldbeoordeling door de eerste rechter en zich dus verenigt met die beoordeling, houdt dit noodzakelijkerwijze een verzaking in van zijn verzoek om taalwijziging; de beklaagde geeft aldus onmiskenbaar te kennen dat hij zich niet gegriefd acht door het gegeven dat de tegen hem ingestelde strafvervolging werd behandeld in de taal van de rechtspleging; de grondslag voor de verzaking van het verzoek om taalwijziging ligt dan ook niet in het al dan niet ontkennen maar wel in het aanvaarden van een beslissing die werd gewezen na een behandeling in de taal van de rechtspleging (1). (1) Cass. 27 juni 2023, AR P.23.0641.N, AC 2023, nr. 490; Cass. 26 mei 2020, AR P.19.1338.N, AC 2020, nr. 316.

- Art. 23, tweede lid Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 204 Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1584.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.9** AC nr. ...

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - Betekening en tenuitvoerlegging - Strafzaken - Bij verstek gewezen beslissing - Verzet - Buitengewone termijn - Aanvang - Vereiste informatie over de betekening van de bij verstek gewezen beslissing - Vermelding van het recht om verzet aan te tekenen en van de termijn om dat recht uit te oefenen - Taal waarin de informatie moet worden verstrekt

De buitengewone verzettermijn gaat niet in indien de informatie over de betekening van de bij verstek gewezen beslissing niet regelmatig is; wat dat betreft vereist artikel 6.1 EVRM dat die informatie melding maakt van het recht om verzet aan te tekenen en van de termijn om dat recht uit te oefenen; geen enkele bepaling, en met name noch voormeld artikel 6.1 EVRM noch artikel 187 Wetboek van Strafvordering, verplichten de autoriteiten om aan de bij verstek veroordeelde de informatie over de rechtsmiddelen mee te delen in een andere taal dan die van de rechtspleging of van de plaats van betekening van het verval van het recht tot sturen, wanneer geen enkel gegeven hen in staat stelt te voorzien dat de betrokkene die taal niet verstaat (1). (1) Het OM heeft ook geconcludeerd tot verwerping. Zie concl. OM, waarin wordt onderzocht of het middel van schending van de Taalwet Gerechtszaken ambtshalve moet worden aangevoerd (quod non) en of het oude eerste en tweede lid van artikel 40 van die wet, vervangen door de wet van 25 mei 2018, opnieuw tot leven zijn gewekt ten gevolge van het arrest nr. 120/2019 van het Grondwettelijk Hof van 19 september 2019.

- Art. 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 187 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.24.1779.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.2** AC nr. ...

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Strafzaken - Verzending naar een Franstalige politierechtbank - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Artikel 23quater - Vonnis van de Nederlandstalige en Franstalige arrondissementsrechtbanken Brussel in verenigde vergadering - Vernietiging van een vonnis van een Nederlandstalige politierechtbank houdende afwijzing van een verzoek tot verzending

Het vonnis van de Nederlandstalige en Franstalige arrondissementsrechtbanken Brussel in verenigde vergadering dat uitspraak doet over een overeenkomstig artikel 23quater Taalwet Gerechtszaken ingestelde hoger beroep tegen het vonnis van de Nederlandstalige politierechtbank houdende afwijzing van het verzoek tot verzending naar een Franstalige rechtbank en dat dit hoger beroep ontvankelijk en gegrond verklaart, het beroepen vonnis vernietigt en de zaak verzendt naar de Franstalige politierechtbank Brussel is geen eindbeslissing in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en valt evenmin onder een van de uitzonderingsgevallen van het tweede lid van die bepaling (1). (1) Cass. 15 oktober 2019, AR P.19.0615.N, AC 2019, nr. 523 (impliciete oplossing).

- Art. 420 Wetboek van Strafvordering
- Art. 23quater Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

31 mei 2022 P.22.0450.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.4** AC nr. ...

SOCIALE BETREKKINGEN

Sociale betrekkingen - Document - Nietigheid - Omvang - Gevolg

Uit artikel 10, vijfde lid, Taaldecreet volgt dat de nietigheid, wegens strijdigheid met de bepalingen van het Taaldecreet, van de documenten die op een individuele arbeidsovereenkomst betrekking hebben, geen afbreuk doet aan de rechten van de werknemer die erin zijn vastgelegd en deze zijn vordering erop kan gronden (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 10, vijde lid Decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik der talen voor de sociale betrekking tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de onderneming

3 februari 2025 S.18.0020.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250203.3N.1** AC nr. ...

Sociale betrekkingen - Taaldecreet - Nietigheidssanctie - Doel - Derden - Pandhouder - Gevolg

Indien een pandgever jegens de schuldenaar van een in pand gegeven schuldvordering een factuur heeft uitgeschreven die niet voldoet aan de vereisten van het Taaldecreet, dan is de pandhouder een derde in de zin van artikel 10, vijfde lid, Taaldecreet, die vreemd is aan de overtreding van het Taaldecreet.

- Art. 10, vijde lid Decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik der talen voor de sociale betrekking tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de onderneming

3 februari 2025 C.24.0174.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250203.3N.8** AC nr. ...

Sociale betrekkingen - Taaldecreet - Nietigheidssanctie - Doel - Toepassingsgebied - Derden - Gevolg

Uit artikel 10, vijfde lid, Taaldecreet en de wetsgeschiedenis volgt dat de nietigheidssanctie van akten en bescheiden die niet voldoen aan de taalvereisten, het resultaat is van een belangenafweging, waarbij wordt beoogd dat enkel de overtreder zelf, met uitsluiting van de werknemers of derden, de nadelen van de nietigheid ondervindt; de wetgever legt hiertoe aan degene van wie de akten en bescheiden uitgaan, een nietigheidssanctie op, ambtshalve door de rechter vast te stellen, wegens miskenning van de taalvereisten, die van openbare orde zijn, maar laat tegelijk de belangen van derden onaangetast, die aan de overtreding vreemd zijn.

- Art. 10, eerste en vijde lid Decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik der talen voor de sociale betrekking tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de onderneming
- Art. 5, § 1, eerste lid Decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik der talen voor de sociale betrekking tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de onderneming
- Art. 1 Decreet van 19 juli 1973 tot regeling van het gebruik der talen voor de sociale betrekking tussen de werkgevers en de werknemers, alsmede van de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akten en bescheiden van de onderneming

3 februari 2025 C.24.0174.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250203.3N.8** AC nr. ...

TERRORISME

- Terroristische misdrijven - Terroristische groep - Artikel 139, eerste lid, Strafwetboek - Constitutieve bestanddelen - Draagwijdte - Gevolg

Om te worden aanzien als een terroristische groep in de zin van artikel 139, eerste lid, Strafwetboek, volstaat het dat een groep de intentie heeft om terroristische misdrijven te plegen en niet vereist is dat de groep reeds een terroristisch misdrijf heeft gepleegd of het plegen van een concreet terroristisch misdrijf voorbereidt, dan wel het plegen van een specifiek terroristisch misdrijf voor ogen heeft, zodat voor het bewezen verklaren van het bestaan van een terroristische groep de rechter dan ook geen concreet, in tijd en ruimte bepaald misdrijf als bedoeld in artikel 137 Strafwetboek dient aan te wijzen dat die groep van plan was te plegen; dat de groep in onderling overleg moet optreden om terroristische misdrijven in de zin van artikel 137 Strafwetboek te plegen, betekent dat de groep dient te handelen met een bepaalde mate van overleg tussen minstens sommige van zijn leden maar het is niet vereist dat alle leden bij dat overleg zijn betrokken (1). (1) Zie ook Cass. 22 mei 2024, AR P.24.0088.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240522.2F.14 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH.

- Art. 139, eerste lid Strafwetboek
- Art. 137 Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1396.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.11** AC nr. ...

- Terroristische misdrijven - Deelname aan de activiteiten van een terroristische groep - Artikel 140, § 1, Strafwetboek - Constitutieve bestanddelen - Draagwijdte - Gevolg

Om te worden aanzien als deelnemer aan de activiteiten van een terroristische groep in de zin van artikel 140, § 1, Strafwetboek, volstaat het te weten of te moeten weten dat men zou kunnen bijdragen tot het plegen van een al dan niet terroristisch misdrijf door de groep of door sommige leden van de groep en niet vereist is dat een hier bedoelde deelnemer zelf de intentie heeft een al dan niet terroristisch misdrijf te plegen noch dat een dergelijke deelnemer alle andere deelnemers aan de groep kent, noch dat hij volledig op de hoogte is van alle activiteiten en intenties van de groep (1). (1) Zie I. DE LA SERNA, "Des infractions terroristes", in C. DE VALKENEER en I. DE LA SERNA, À la découverte de la justice pénale: Paroles de juriste, Larcier, 2015, 199; A. FRANSEN en J. KERKHOFS, "Het materieel terrorismestrafrecht" in J. KERKHOFS, A. SCHOTSAERT en P. VAN LINTHOUT (eds.), Contra-terrorisme: De gerechtelijke aanpak van terrorisme in België, Brussel, Larcier, 2018, (3) 28; A. WINANTS, "De invloed van terrorisme op de strafwetgeving: actualia materieel strafrecht", NC 2019/ 14, 343; W. YPERMAN, "De terroristische misdrijven in artikelen 137 en 140 Sw.: geen legistieke voltreffer", T. Strafr., 2020/5, 323.

- Art. 140, § 1 Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1396.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.11** AC nr. ...

- Terroristische misdrijven - Leidende persoon binnen een terroristische groep - Artikel 140, § 2, Strafwetboek - Elementen waaruit een centrale rol binnen de terroristische groep kan worden afgeleid - Meerdere personen die leidend persoon zijn - Draagwijdte - Gevolg

De rechter kan oordelen dat een persoon waarvan hij vaststelt dat die een centrale rol in de terroristische groep speelt, een leidende persoon binnen die groep is in de zin van artikel 140, § 2, Strafwetboek en die centrale rol kan blijken uit alle aan de rechter voorgelegde gegevens, zoals de actieve of vooraanstaande rol van de betrokkene in de groep, de vastgestelde materiële gedragingen van de betrokkene, het feit dat de betrokkene namens de groep kan spreken, dat hij acties van de groep kan coördineren of dat hij initiatieven kan nemen om groepsleden aan te zetten tot bepaalde handelingen en het is niet vereist is dat de rechter met onderscheiden redenen het opzet van de beklaagde als leidende persoon motiveert; meerdere personen kunnen de hoedanigheid van leidende persoon binnen een terroristische groep hebben en het feit dat een andere persoon dan de beklaagde als spilfiguur van de groep wordt aanzien en dat de beklaagde binnen de groep een ondergeschikte rol ten aanzien van een derde vervult, sluiten zijn leiderschap niet uit.

- Art. 140, § 2 Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1396.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.11** AC nr. ...

- Terroristische misdrijven - Deelname aan de activiteiten van een terroristische groep - Leidinggevende rol in een terroristische groep - Verheerlijking van terrorisme - Niet constitutief van de misdrijven bepaald in artikel 140, §§ 1 en 2 - Element te betrekken in de bewijsvoering - Draagwijdte - Gevolg

Weliswaar levert het enkele feit van de verheerlijking van terrorisme niet het door artikel 140, § 1 en § 2, Strafwetboek bedoelde misdrijf op, maar de rechter kan het verheerlijken van terrorisme wel betrekken bij een onderzoek naar het bewezen zijn van het door artikel 140 Strafwetboek bepaalde misdrijf (1). (1) Cass. 18 januari 2022, AR P.21.1692.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220118.2N.20 met concl. OM.

- Art. 140, §§ 1 en 2 Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1396.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.11** AC nr. ...

UITLEVERING

- Passieve uitlevering - Internationaal aanhoudingsbevel - Aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering - Raadkamer - Uitvoerbaarverklaring - Betekening - Modaliteiten

Wanneer de appelrechters die hebben kennisgenomen van het hoger beroep van de vreemdeling tegen de beschikking van de raadkamer die krachtens artikel 3 Uitleveringswet 1874 het buitenlandse aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering uitvoerbaar heeft verklaard, hebben vastgesteld dat de akte van betekening van de beschikking tot uitvoerbaarverklaring door de gevangenisdirecteur aan de vreemdeling zelf werd overhandigd en dat dit document vermeldt dat de betrokkene het recht heeft om hoger beroep in te stellen binnen vierentwintig uur vanaf de betekening, door middel van een verklaring op de griffie van de gevangenis, en dat alle voor de uitoefening van het rechtsmiddel dienstige inlichtingen bijgevolg aan de eiser ter kennis werden gebracht op het ogenblik waarop ze een dienstige uitoefening van een rechtsmiddel mogelijk maakten, namelijk op het ogenblik waarop de beslissing van de eerste rechter aan hem werd betekend, en dat hij op dat ogenblik werd bijgestaan door een raadsman, kunnen de appelrechters wettig beslissen dat de bij de artikelen 3 en 5 EVRM gewaarborgde rechten niet zijn miskend, zelfs als die beschikking hem werd betekend in een taal die hij niet begrijpt (1). (1) Voor de kamer van inbeschuldigingstelling heeft de eiser aangevoerd dat hij geen van de landstalen en zelfs geen Engels sprak en de beroepen beschikking hem zonder vertaling werd betekend, zodat hij zijn raadsman niet tijdig op de hoogte heeft kunnen brengen en zodat zijn raadsman dus pas binnen vierentwintig uur na de betekening van die beschikking aan laatstgenoemde hoger beroep heeft ingesteld.”Niet ontvankelijk is het hoger beroep tegen een beschikking waarbij een door een vreemde overheid verleend bevel tot aanhouding met het oog op uitlevering uitvoerbaar wordt verklaard als dat hoger beroep meer dan vierentwintig uur na de betekening van de beschikking wordt ingesteld, ook al heeft appellant binnen die termijn niet de vertaling in een taal die hij verstaat ontvangen van het aanhoudingsbevel en van de beschikking van uitvoerbaarverklaring” (Cass. 19 februari 1986, AR 4869, AC. 1985-86, nr. 396; zie Cass. 6 november 1985, AR 4682, AC 1985-86, nr. 152; Cass. 21 mei 1985, AR 9541, AC 1984-85, nr. 569; Cass. 29 oktober 1962, Pas. 1963, I, 284; het arrest verwijst mutatis mutandis naar Cass. 28 januari 1992, AC 1991-92, nr. 278, betreffende de betekening van het aanhoudingsbevel).Hieruit heeft het openbaar ministerie afgeleid dat het middel, in zoverre het uitging van het tegendeel, faalde naar recht.Volgens de eiser is de wettelijke termijn, bij gebrek aan een vertaling bij de betekende beschikking, te kort om te kunnen voldoen aan de artikelen 5 en 13 EVRM, die respectievelijk het recht op vrijheid en veiligheid en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel waarborgen. Net als in zijn conclusie in hoger beroep voerde hij aan dat dit blijkt uit een advies van 4 december 1990 van de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens in de zaak Farmakopoulos t. België. Omdat het Europees Hof vaststelde dat de verzoeker geen interesse had in de zaak, heeft het evenwel besloten deze van de rol te schrappen en is een dergelijk advies dus niet bindend voor het Hof (EHRM 27 maart 1992, Farmakopoulos t. België, verzoekschrift nr. 11683/85; zie M.-A. Beernaert e.a., o.c., 2072; D. VANDERMEERSCH, “Le recours contre l’ordonnance d’exequatur du mandat d’arrêt étranger”, noot sub Antwerpen (KI) 8 december 1992, RDCP, 1993, 780-781).Bovendien wijst het arrest op de wetswijzigingen en de andere wijzigingen sinds deze zaak: - de eiser werd sinds 22 juni

2022 bijgestaan door een advocaat, die hem alle nuttige inlichtingen over het verloop van de procedure heeft kunnen geven en kon vanuit de gevangenis contact opnemen met zijn raadsman zodra hem de beschikking was betekend, terwijl de heer Farmakopoulos geen inlichtingen had ontvangen over het bestaan van een hoger beroep en over de beroepstermijn en in de gevangenis geen toegang had tot een telefoon;- de termijn van vierentwintig uur, die toen voortvloeide uit de rechtspraak, is tegenwoordig vastgelegd in de wet.Het arrest stelt vast dat die verschillen verhinderen dat de redenen van het advies op deze zaak kunnen worden toegepast, dat de akte van betekening van de beschikking tot uitvoerbaarverklaring die aan de eiser zelf werd overhandigd, uitdrukkelijk inlichtingen over de termijn en de modaliteiten van het hoger beroep bevat en dat de eiser op dat ogenblik werd bijgestaan door een raadsman. Volgens het openbaar ministerie hebben de appelrechters hieruit kunnen afleiden dat de door de in het middel bedoelde bepalingen gewaarborgde rechten niet waren miskend en dat het middel in zoverre dus niet kon worden aangenomen.

- Art. 135 Wetboek van Strafvordering

- Art. 3 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

- Artt. 5 en 13 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.22.1234.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.12** AC nr. ...

- Passieve uitlevering - Voorlopige aanhouding - Verzoek tot invrijheidstelling - Conclusie die aanvoert dat de in de verzoekende Staat toepasselijke straf en hechtenisvoorwaarden, in geval van uitlevering, een onmenselijke behandeling kunnen vormen - Verplichting voor de rechter om het middel te beantwoorden

Wanneer de met het oog op uitlevering opgesloten persoon die om zijn invrijheidstelling verzoekt, een conclusie heeft neergelegd waarin hij aanvoert dat zijn uitleveringsprocedure betrekking heeft op misdrijven die hem een levenslange opsluiting als maximumstraf kunnen opleveren, zonder dat het nationaal recht van de verzoekende Staat voorziet in een mogelijkheid tot herziening van die straf en de hechtenisvoorwaarden in de gevangenissen van die Staat niet met de menselijke waardigheid verenigbaar zijn, onttrekken de appelrechters die uitsluitend oordelen dat dit verweer geen verband houdt met het verzoek tot invrijheidstelling, zich onwettig aan het onderzoek prima facie van de regelmatigheid van het verzoek tot uitlevering waarop de aan hun toezicht voorgelegde vrijheidsberovende titel steunt (1). (1) Zie, wat betreft de procedure tot uitvoerbaarverklaring van het internationaal aanhoudingsbevel, Cass. 6 november 2019, AR P.19.0950.F, AC 2019, nr. 574 (“Krachtens artikel 2bis, tweede lid, Uitleveringswet 1874 kan uitlevering niet worden toegestaan wanneer er ernstige risico's bestaan dat de persoon, indien hij wordt uitgeleverd, in de verzoekende Staat wordt onderworpen aan een flagrante rechtsweigering of aan foltering of aan een onmenselijke en onterende behandeling; het staat aan het onderzoeksgerecht die weigeringsgrond concreet te onderzoeken”), met concl. advocaat-generaal VANDERMEERSCH, op datum in Pas.. Het OM heeft hieruit afgeleid dat de appelrechters niet konden oordelen dat de middelen die de eiser in zijn conclusie in hoger beroep aan het hof van beroep voorlegde, waarin hij aanvoerde dat zijn uitlevering aan Marokko de artikelen 3 en 6 EVRM zou schenden, “in de huidige stand van de rechtspleging geen enkel verband met het voorwerp van het verzoek tot invrijheidstelling vertonen”. (M.N.B.)

- Art. 3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 5 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen
- Art. 2bis, tweede lid Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

8 januari 2025 P.24.1788.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.15 AC nr. ...

- Passieve uitlevering - Internationaal aanhoudingsbevel - Aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering - Raadkamer - Uitvoerbaarverklaring - Termijn om hoger beroep in te stellen - Aanvang

De modaliteiten van het hoger beroep van de vreemdeling tegen de beschikking van de raadkamer die krachtens artikel 3 Uitleveringswet 1874 het buitenlandse aanhoudingsbevel met het oog op uitlevering uitvoerbaar heeft verklaard, zijn vastgelegd in artikel 135 Wetboek van Strafvordering; krachtens het vierde lid van voormeld artikel moet dat hoger beroep worden ingesteld binnen een termijn van vierentwintig uur, die begint te lopen vanaf de dag waarop de beschikking is gewezen (1); aangezien de vreemdeling in beginsel echter niet voor de raadkamer verschijnt, gaat de termijn ten aanzien van hem slechts in vanaf de dag waarop de beschikking aan hem wordt betekend (2) en niet vanaf de datum van kennisgeving van die beslissing aan de raadsman van de vreemdeling. (1) Cass. 19 december 2017, AR P.17.1116.N, AC 2017, nr. 720; dit arrest vermeldt echter dat het arrest werd betekend op de dag dat het werd gewezen. (2) Zie Cass. 17 juli 2001, AR P.01.0972.N, AC 2001, nr. 42; Cass. 28 april 1999, AR P.99.0475.F, AC 1999, nr. 249; Cass. 21 mei 1985, AR 9541, AC 1984-85, nr. 569 [1e middel]; M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, II, 2072.

- Art. 135, § 4 Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

26 oktober 2022 P.22.1234.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.12 AC nr. ...

- Passieve uitlevering - Voorlopige aanhouding - Voorwaarden - Controle door de onderzoeksgerechten - Draagwijdte

Uit de artikelen 2bis, tweede lid, en 5 Uitleveringswet 1874 volgt dat de voorlopige aanhouding van de persoon tegen wie een uitleveringsverzoek is uitgevaardigd onmiddellijk kan worden bevolen, voor zover er een officieel bericht werd uitgevaardigd door de bevoegde buitenlandse autoriteit, het bestaan van onverwijlde spoed werd vastgesteld en het uitleveringsverzoek op het eerste gezicht rechtmatig lijkt (1); die bepalingen voeren een algemene uitleveringsvoorwaarde in die door de onderzoeksgerechten moet worden onderzocht (2), ook wanneer zij over een voorlopige opsluiting met het oog op uitlevering uitspraak moeten doen. (1) Zie Cass. 8 december 2021, AR P.21.1465.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211208.2F.7, en verw. in voetnoot; zie M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH EN MONA GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. II, p. 2381: “Comme le mandat d’arrêt provisoire est une mesure immédiatement exécutoire, cette décision ne peut être ordonnée s’il apparaît prima facie que l’extradition devra être refusée”. (2) Zie Cass. 24 juni 2009, AR P.09.0355.F, AC 2009, nr. 436.

- Art. 5 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen
- Art. 2bis, tweede lid Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen

8 januari 2025 P.24.1788.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.15 AC nr. ...

- Passieve uitlevering - Voorlopige aanhouding - Verzoek tot invrijheidstelling -

Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep ingesteld minder dan vijftien dagen vóór de rechtszitting van het Hof - Memorie neergelegd na het verstrijken van de in artikel 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijn van vijftien dagen vóór de rechtszitting - Ontvankelijkheid

Het Hof verklaart de memorie ontvankelijk, ondanks de neerlegging ervan minder dan vijftien dagen vóór de rechtszitting, wanneer die termijn, gelet op het feit dat de rechtsdag met onverwijlde spoed werd vastgelegd, tot gevolg heeft dat de aan de eiser opgelegde vervaltermijn wordt teruggebracht naar een datum die vóór de neerlegging van zijn cassatieberoep valt (1). (Impliciete oplossing). (1) De in artikel 429, eerste lid, Wetboek van Strafvordering bepaalde termijn van vijftien dagen vóór de rechtszitting, die verstreek nog vóór de datum van neerlegging van het cassatieberoep dat was ingesteld tegen het arrest betreffende de voorlopige aanhouding van de persoon wiens uitlevering was gevraagd, kon in dit geval niet worden toegepast; het Hof heeft de memorie bijgevolg niet onontvankelijk verklaard, ook al werd het acht dagen na het verstrijken van de voormelde termijn neergelegd. Inzake uitlevering, net als inzake vasthouding van een vreemdeling op grond van de Vreemdelingenwet, zijn de termijnen van het Wetboek van Strafvordering van toepassing, maar “het cassatieberoep tegen een arrest dat uitspraak doet over een verzoek tot invrijheidstelling van een met het oog op uitlevering opgesloten persoon wordt door het Hof met onverwijlde spoed onderzocht” (Cass. 27 december 2017, AR P.17.1260.F, arrest niet gepubliceerd).

- Art. 5 Wet van 15 maart 1874 op de uitleveringen
- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

8 januari 2025 P.24.1788.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.15** AC nr. ...

UITVINGDSOCTROOI

ALGEMEEN

Algemeen - Recht van houder

Het gebruik van een werkwijze waarop een octrooi is genomen, mag niet worden aangeboden zonder instemming van de octrooihouder (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. XI. 29, § 1 Wetboek van economisch recht

20 februari 2025 C.23.0375.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250220.1F.4** AC nr. ...

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN

- Strafzaken - Stuk aangewend in de strafprocedure - Valsheidsvordering - Begrip

Er is sprake van een valsheidsvordering in de zin van artikel 458 Wetboek van Strafvordering wanneer een procespartij een vordering instelt waarmee zij duidelijk aangeeft dat een bepaald stuk volgens haar vals is en er een rechtspleging moet worden opgestart om die valsheid vast te stellen en te herstellen door dat stuk te verbeteren of uit het rechtsverkeer te verwijderen in zoverre het niet met de waarheid overeenstemt (1). (1) Cass. 8 februari 1978, AC 1978, 680; R. DECLERCQ, "Valsheidsprocedure in strafzaken", in Comm. Sr., Kluwer, 2014, nrs. 3 en 4; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1481.

- Art. 458 Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.21.1518.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.8** AC nr. ...

- Strafzaken - Gebruik van een stuk in een strafprocedure door de beklaagde - Klacht met burgerlijkepartijstelling wegens valsheid van deze stukken door de burgerlijke partij - Verzoek tot opschorting van de rechtspleging - Valsheidsvordering - Recht van verdediging - Regelmatigheid van bewijselementen - Beoordeling

De omstandigheid dat een stuk van het strafdossier of een door een procespartij voorgelegd stuk het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke strafvervolging wegens valsheid in geschriften, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat er met betrekking tot dat stuk een valsheidsvordering wordt ingesteld zoals bedoeld in artikel 458 Wetboek van Strafvordering, ook al beroept een van de procespartijen zich uitdrukkelijk op dat stuk; die loutere omstandigheid verplicht de rechter ook niet om de procedure op te schorten en de uitspraak aan te houden tot er uitspraak is gedaan over die strafvervolging; de rechter beoordeelt in feite of het resultaat van die strafvervolging noodzakelijk is voor de beoordeling van de bij hem aanhangig gemaakte feiten; de rechter miskent het recht van verdediging niet door de loutere omstandigheid dat hij uitspraak doet over de strafvordering en de erop gebaseerde burgerrechtelijke vordering zonder het resultaat af te wachten van een strafvervolging betreffende feiten die de regelmatigheid kunnen aantasten van bewijselementen die deel uitmaken van het strafdossier waarover hij dient te oordelen (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.09.0635.F, AC 2010, nr. 577, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 15 oktober 2003, AR P.03.0931.F, AC 2003, nr. 501.

- Artt. 63 en 458 Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.21.1518.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.8** AC nr. ...

VENNOOTSCHAPPEN

ALGEMEEN. GEMEENSCHAPPELIJKE REGELS

Algemeen - gemeenschappelijke regels - Inkoop eigen aandelen - Beslissing van de algemene vergadering - Machtiging raad van bestuur - Beslissing raad van bestuur - Belangenconflictregeling - Toepassing

Wanneer de algemene vergadering zelf beslist tot de inkoop van eigen aandelen, is de belangenconflictprocedure op deze beslissing niet van toepassing, maar wanneer de algemene vergadering de raad van bestuur machtigt om eigen aandelen in te kopen en de raad van bestuur daarop een beslissing neemt om tot dergelijke inkoop over te gaan, de belangenconflictprocedure op deze laatste beslissing wel van toepassing is (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 620, § 1 Wetboek van vennootschappen en verenigingen 23 maart 2019

17 januari 2025 C.23.0039.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250117.1N.6** AC nr. ...

Algemeen - gemeenschappelijke regels - Beslissing van de algemene vergadering - Belangenconflictregeling - Toepassing

De belangenconflictprocedure is niet van toepassing op beslissingen die behoren tot de bevoegdheid van de algemene vergadering (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 523, § 1 Wetboek van vennootschappen en verenigingen 23 maart 2019

17 januari 2025 C.23.0039.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250117.1N.6** AC nr. ...

Algemeen - gemeenschappelijke regels - Inbreng handelszaak - Niet-concurrentie inbrenger - Redelijke termijn - Begrip

De inbrenger van een handelszaak in een vennootschap is verplicht tot niet-concurrentie met de vennootschap voor een redelijke termijn, die niet verder mag reiken dan wat redelijkerwijs noodzakelijk is om het overgedragen cliënteel aan de overnemer te binden.

10 januari 2025 C.23.0022.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250110.1N.1** AC nr. ...

ALLERLEI

Allerlei - Kennelijk verloren deficitaire onderneming - Aansprakelijkheid bestuurder voor netto-passief - Geen oorzakelijk verband

Een vennootschapsbestuurder die op een gegeven ogenblik voorafgaand aan het faillissement wist of behoorde te weten dat er kennelijk geen vooruitzicht was om de onderneming of haar activiteiten te behouden en een faillissement te vermijden, kan aansprakelijk worden gesteld voor het geheel of een deel van de schulden van de onderneming ten belope van het tekort jegens de boedel indien hij vanaf dat ogenblik niet heeft gehandeld zoals een normaal voorzichtig en zorgvuldig bestuurder in dezelfde omstandigheden zou hebben gehandeld, ongeacht in welke mate de fout van de vennootschapsbestuurder heeft bijdragen tot het netto-passief van de onderneming; hieruit volgt dat geen oorzakelijk verband tussen de fout van de bestuurder en het ontstaan van het passief van de onderneming vereist is.

- Art. XX.227, § 1 Wetboek van economisch recht

VERDELING

- Evenredige verdeling - Vonnis - Kennisgeving bij gerechtsbrief - Ingaan van termijn van hoger beroep - Voorwaarde

De kennisgeving bij gerechtsbrief van een vonnis met betrekking tot de evenredige verdeling van de opbrengst na uitvoerend beslag op roerend goed of onder derden dient de mogelijkheid van hoger beroep en de termijn voor het instellen ervan te vermelden, opdat die termijn kan ingaan.

- Art. 1636 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1635 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1634 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 57 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

- Evenredige verdeling - Rechterlijke beslissing - Kennisgeving bij gerechtsbrief - Doel

De kennisgeving van de rechterlijke beslissing gewezen inzake evenredige verdeling, die de griffier bij gerechtsbrief aan de partijen moet doen, strekt ertoe de termijn voor een rechtsmiddel, zo ook de termijn voor hoger beroep, te doen ingaan (1). (1) Cass. 5 mei 2006, AR F.05.0036.F, AC 2006, nr. 258.

- Art. 1636 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1635 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1634 Gerechtelijk Wetboek

28 maart 2025 C.24.0103.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.9** AC nr. ...

VERDOVENDE MIDDELEN [ZIE: 163/01 GENEESKUNDE]

- Inbreuken op de wetgeving inzake verdovende middelen - Deelneming - Artikel 66, derde lid, Strafwetboek - Verstrekken van hulp of bijstand - Voorwaarden - Wetens en willens verlenen van noodzakelijke hulp of bijstand - Kennis van een misdaad of wanbedrijf - Onvoldoende basis voor een schuldigverklaring als deelnemer aan een misdaad of wanbedrijf - Kennis gepaard gaande met een positieve handeling waarmee noodzakelijke hulp of bijstand aan het plegen van de misdaad of wanbedrijf wordt verleend - Inbreuken op de wetgeving inzake verdovende middelen - Productie en verkoop van verdovende middelen - Verlenen van hulp of bijstand aan verschillende misdrijven door eenzelfde gedraging - Daad van deelneming aan de productie van verdovende middelen - Daad van deelneming aan verkoop van verdovende middelen - Draagwijdte - Gevolg

Voor de toepassing van artikel 66, derde lid, Strafwetboek is vereist dat de verstrekte hulp of bijstand wetens en willens werd verleend en dat deze hulp of bijstand noodzakelijk is, zonder dat het daarbij van belang is of die hulp of bijstand groot of klein is en evenmin moet deze deelnemingsgedraging gericht zijn op alle constitutieve bestanddelen van het hoofdmisdrijf, zodat met eenzelfde gedraging hulp of bijstand aan verschillende misdrijven kan worden verleend in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek en derhalve een daad van deelneming aan de productie van verdovende middelen ook een daad van deelneming aan de verkoop van die verdovende middelen kan uitmaken; de enkele omstandigheid dat een persoon kennis heeft of moet hebben gehad van een misdaad of een wanbedrijf, volstaat niet voor zijn schuldigverklaring als deelnemer in de zin van artikel 66, derde lid, Strafwetboek aan die misdaad of dat wanbedrijf maar die omstandigheid is niet aan de orde wanneer de rechter vaststelt dat de kennis van de betrokkene gepaard gaat met het bewust stellen van een positieve handeling waarmee hij noodzakelijke hulp verleent tot het plegen van de misdaad of het wanbedrijf (1). (1) Cass. 12 maart 2024, AR P.23.1638.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240312.2N.7; Cass. 15 november 2022, AR P.22.0952.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221115.2N.15.

- Art. 2bis Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid
- Art. 66, derde lid Strafwetboek

28 januari 2025 P.24.1374.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.1** AC nr. ...

- Huiszoeking in een lokaal bestemd voor het bewaren van verdovende middelen - Aanwijzingen van bezit van verdovende middelen in een woning - Regelmatigheid van de huiszoeking

Artikel 6bis, derde lid, Drugwet bepaalt dat de officieren van gerechtelijke politie en de ambtenaren of beambten, daartoe aangewezen door de Koning, te allen tijde de lokalen mogen bezoeken welke dienen voor onder meer het bewaren of het opslaan van de in de Drugwet genoemde stoffen; uit die bepaling volgt dat een bevoegd opsporingsambtenaar een huiszoeking mag uitvoeren in een woning zo hij voorafgaandelijk beschikt over ernstige en objectieve aanwijzingen dat die woning wordt gebruikt voor het bewaren of het opslaan van in de Drugwet genoemde stoffen (1), of met andere woorden voor het bezit van dergelijke stoffen (2). (1) Cass. 2 maart 2021, AR P.21.0250.N, AC 2021, nr. 153; Cass. 19 november 2019, AR P.19.1107.N, AC 2019, nr. 611; Cass. 18 juni 2019, AR P.19.0588.N, AC 2019, nr. 378, NC 2021, 32 noot L. ARNOU; Cass. 7 februari 2018, AR P.18.0100.F, AC 2018, nr. 82, met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.; Cass. 11 maart 2014, AR P.14.0382.N, AC 2014, nr. 196, NC 2016, 153; Cass. 3 december 2013, AR P.13.1859.N, AC 2013, nr. 656, NC 2016, 141 noot H. BERKMOES en F. GOOSSENS; Cass. 4 januari 2006, AR P.05.1417.F, AC 2006, nr. 6 met concl. van advocaat-generaal. D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.. Zie ook F. VANNESTE, "De huiszoeking bij ontdekking op heterdaad en op grond van de drugwet", RW 2008-09, 838-840; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel&Svacina, 2021, 971 en 1119. (2) Cass. 7 februari 2018, AR P.18.0100.F, AC 2018, nr. 82, met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas..

- Artt. 36, 37 en 41 Wetboek van Strafvordering

9 november 2021 P.21.1370.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.20** AC nr. ...

- Inbreuken op de wetgeving inzake verdovende middelen - Deelneming - Artikel 66, Strafwetboek - Verbeurdverklaring van de vermogensvoordelen - Deelneming aan de productie en de verkoop van verdovende middelen - Berekening van het vermogensvoordeel - Draagwijdte - Gevolg

Opdat de verbeurdverklaring van de in artikel 42, 3°, Strafwetboek vermelde vermogensvoordelen of van de in artikel 43bis, tweede lid, Strafwetboek bedoelde geldwaarde daarvan kan worden uitgesproken tegen degene die als dader, mededader of medeplichtige wordt veroordeeld voor het misdrijf dat de vermogensvoordelen heeft voortgebracht, is niet vereist dat die vermogensvoordelen zijn eigendom zijn of tot zijn vermogen zijn toegetreden, noch dat hij zich heeft verrijkt aangezien die verbeurdverklaring kan worden uitgesproken ongeacht het voordeel dat hij uit het misdrijf heeft gehaald of de bestemming die hij later aan de vermogensvoordelen heeft gegeven; hieruit volgt dat de rechter die een beklaagde schuldig verklaart als deelnemer in de zin van artikel 66 Strafwetboek aan de productie en de verkoop van verdovende middelen ingevolge de terbeschikkingstelling van locaties die noodzakelijk waren voor het plegen van die misdrijven, het vermogensvoordeel van de beklaagde ingevolge die deelneming niet dient te beperken tot de huurgelden die de betrokkene heeft ontvangen maar de rechter dat vermogensvoordeel daarentegen kan berekenen op grond van de totale geraamde opbrengst van de verkoop van de verdovende middelen en lastens de beklaagde de verbeurdverklaring kan bevelen van een deel daarvan, in functie van onder meer het aandeel van de beklaagde in de drugoperatie en zijn bijdrage aan het welslagen ervan.

- Art. 66 Strafwetboek
- Art. 43bis, tweede lid Strafwetboek
- Art. 42, 3° Strafwetboek

VERENIGING VAN MISDADIGERS

- Criminele organisatie - De rechtspersoon als lid van de criminele organisatie - Autonome strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Moreel element van het misdrijf - Gedragingen van natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersonen handele - Eén natuurlijke persoon die voor of namens de rechtspersoon handelt - Voorwaarden

Een misdrijf kan moreel aan een rechtspersoon worden toegerekend indien blijkt dat het voor het misdrijf vereiste moreel bestanddeel aanwezig is bij de rechtspersoon; de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een rechtspersoon heeft een autonoom karakter in die zin dat die verantwoordelijkheid geen louter afgeleide is van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersonen handelen; dit autonoom karakter sluit echter niet uit dat bij de beoordeling van de materiële en morele toerekening van het misdrijf rekening wordt gehouden met de gedragingen van de natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersoon handelen, zoals daar onder meer kunnen zijn de organen van de rechtspersoon, werknemers of zij die zonder een officiële functie te vervullen het gedrag van de rechtspersoon bepalen, en dit ongeacht of dit één of meerdere natuurlijke personen betreft; een rechtspersoon als fictieve entiteit handelt immers noodzakelijk door middel van één of meer natuurlijke personen; het autonoom karakter van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een rechtspersoon belet dan ook niet dat de rechter zijn oordeel over de materiële en morele toerekening van een misdrijf aan een rechtspersoon grondt op de gedragingen van één enkele natuurlijke persoon indien uit de concrete gegevens van de zaak blijkt dat die éne natuurlijke persoon het gedrag van de rechtspersoon volledig beheerst; deze principes gelden ook voor de in artikel 324ter Strafwetboek omschreven misdrijven van criminele organisatie (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Artt. 5 en 324bis Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.4** AC nr. ...

- Criminele organisatie - De rechtspersoon als lid van de criminele organisatie - Autonome strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Moreel element van het misdrijf - Gedragingen van natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersonen handele - Eén natuurlijke persoon die voor of namens de rechtspersoon handelt - Voorwaarden

Een misdrijf kan moreel aan een rechtspersoon worden toegerekend indien blijkt dat het voor het misdrijf vereiste moreel bestanddeel aanwezig is bij de rechtspersoon; de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een rechtspersoon heeft een autonoom karakter in die zin dat die verantwoordelijkheid geen louter afgeleide is van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersonen handelen; dit autonoom karakter sluit echter niet uit dat bij de beoordeling van de materiële en morele toerekening van het misdrijf rekening wordt gehouden met de gedragingen van de natuurlijke personen die voor of namens de rechtspersoon handelen, zoals daar onder meer kunnen zijn de organen van de rechtspersoon, werknemers of zij die zonder een officiële functie te vervullen het gedrag van de rechtspersoon bepalen, en dit ongeacht of dit één of meerdere natuurlijke personen betreft; een rechtspersoon als fictieve entiteit handelt immers noodzakelijk door middel van één of meer natuurlijke personen; het autonoom karakter van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van een rechtspersoon belet dan ook niet dat de rechter zijn oordeel over de materiële en morele toerekening van een misdrijf aan een rechtspersoon grondt op de gedragingen van één enkele natuurlijke persoon indien uit de concrete gegevens van de zaak blijkt dat die éne natuurlijke persoon het gedrag van de rechtspersoon volledig beheerst; deze principes gelden ook voor de in artikel 324ter Strafwetboek omschreven misdrijven van criminele organisatie (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Artt. 5 en 324bis Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.13** AC nr. ...

- Criminele organisatie - Vereisten van minstens drie personen en in onderling overleg plegen van bepaalde misdrijven - Lidmaatschap van een criminele organisatie - Rechtspersonen - Aanwending van commerciële en andere structuren om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken - Verschil met een structuur zonder rechtspersoonlijkheid - Voorwaarden

Noch de tekst noch de wetgeschiedenis van de artikelen 324bis, eerste lid, en 324ter, § 2 Strafwetboek beletten het oordeel dat de begrippen “meer dan twee personen” in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek en “ieder persoon” in artikel 324ter, § 2, Strafwetboek zowel natuurlijke als rechtspersonen beogen en dat het onderling overleg waarvan sprake in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek kan geschieden tussen natuurlijke personen en rechtspersonen of zelfs tussen rechtspersonen onderling; noch het gegeven dat een rechtspersoon als fictieve entiteit handelt via natuurlijke personen noch het gegeven dat het gedrag van een rechtspersoon kan worden bepaald door het gedrag van één natuurlijke persoon, sluiten de mogelijkheid uit van een overleg in de zin van die bepaling met een of meerdere rechtspersonen; het gegeven dat de aanwending van commerciële of andere structuren om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken een bestanddeel kan zijn van het door artikel 324ter, § 1, Strafwetboek bedoelde misdrijf belet niet dat indien de commerciële of andere structuur een rechtspersoon is, die rechtspersoon een persoon kan zijn als bedoeld met de begrippen “meer dan twee personen” in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek en “ieder persoon” in artikel 324ter, § 2, Strafwetboek; de rechtstoestand van een rechtspersoon die op enige wijze betrokken is bij het misdrijf van criminele organisatie valt niet te vergelijken met een feitelijke structuur zonder rechtspersoonlijkheid die strafrechtelijk niet kan worden aangesproken (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Artt. 5, 324bis en 324ter Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220503.2N.4 AC nr. ...

- Criminele organisatie - Vereisten van minstens drie personen en in onderling overleg plegen van bepaalde misdrijven - Lidmaatschap van een criminele organisatie - Rechtspersonen - Aanwending van commerciële en andere structuren om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken - Verschil met een structuur zonder rechtspersoonlijkheid - Voorwaarden

Noch de tekst noch de wetgeschiedenis van de artikelen 324bis, eerste lid, en 324ter, § 2 Strafwetboek beletten het oordeel dat de begrippen “meer dan twee personen” in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek en “ieder persoon” in artikel 324ter, § 2, Strafwetboek zowel natuurlijke als rechtspersonen beogen en dat het onderling overleg waarvan sprake in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek kan geschieden tussen natuurlijke personen en rechtspersonen of zelfs tussen rechtspersonen onderling; noch het gegeven dat een rechtspersoon als fictieve entiteit handelt via natuurlijke personen noch het gegeven dat het gedrag van een rechtspersoon kan worden bepaald door het gedrag van één natuurlijke persoon, sluiten de mogelijkheid uit van een overleg in de zin van die bepaling met een of meerdere rechtspersonen; het gegeven dat de aanwending van commerciële of andere structuren om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken een bestanddeel kan zijn van het door artikel 324ter, § 1, Strafwetboek bedoelde misdrijf belet niet dat indien de commerciële of andere structuur een rechtspersoon is, die rechtspersoon een persoon kan zijn als bedoeld met de begrippen “meer dan twee personen” in artikel 324bis, eerste lid, Strafwetboek en “ieder persoon” in artikel 324ter, § 2, Strafwetboek; de rechtstoestand van een rechtspersoon die op enige wijze betrokken is bij het misdrijf van criminele organisatie valt niet te vergelijken met een feitelijke structuur zonder rechtspersoonlijkheid die strafrechtelijk niet kan worden aangesproken (1). (1) Zie gelijkluidende concl. OM.

- Artt. 5, 324bis en 324ter Strafwetboek

24 mei 2022 P.22.0050.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.13 AC nr. ...

VERJARING

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Stuiting - Einde - Definitieve beslissing - Begrip

Uit de artikelen 42, eerste en laatste lid, 1° RSZ-wet, de artikelen 2244, eerste en tweede lid en 2247 Oud Burgerlijk Wetboek en hun wetsgeschiedenis volgt dat de stuiting van de verjaring door een dagvaarding, behoudens andersluidende bepalingen, voortduurt tot op de dag waarop het geding definitief eindigt, namelijk wanneer de beslissing niet meer vatbaar is voor verzet, hoger beroep of cassatieberoep; enkel wanneer de stuiting is geëindigd doordat de vordering definitief is afgewezen, wordt de stuiting met toepassing van artikel 2247 Oud Burgerlijk Wetboek voor niet-bestaande gehouden.

- Art. 2244, eerste en tweede lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 42, eerste en laatste lid, 1° Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

3 maart 2025 S.23.0078.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250303.3N.5** AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Duur - Economische expansie - Verkoop van gronden - Recht van terugkoop - Persoonlijke rechtsvordering - Verjaringstermijn

Het recht van terugkoop van de openbare rechtspersoon in geval de gebruiker de economische bedrijvigheid staakt of in geval dat hij de andere voorwaarden tot gebruik niet naleeft, is een persoonlijk recht waarvan de rechtsvordering, bij gebrek aan afwijkende regeling in de Wet Economische Expansie, onderworpen is aan de gemeenrechtelijke verjaringstermijn van tien jaar bepaald in artikel 2262bis, eerste lid, Oud Burgerlijk Wetboek (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2262bis, eerste lid Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 2 Wet 30 december 1970 betreffende de economische expansie
- Art. 32, § 1 Wet 30 december 1970 betreffende de economische expansie

28 maart 2025 C.21.0543.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.1** AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Stuiting - Dagvaarding - Omvang van de stuiting - Vordering die virtueel begrepen is in het voorwerp van de bij dagvaarding ingestelde vordering - Grenzen

Een dagvaarding maakt niet enkel de vordering aanhangig die ze uitdrukkelijk instelt, maar ook de vordering waarvan het voorwerp virtueel begrepen is in de dagvaarding (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2244, tweede lid Oud Burgerlijk Wetboek

28 maart 2025 C.24.0243.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.8** AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Stuiting - Voorwerp van de vordering - Voorwerp van de virtueel inbegrepen vordering - Band tussen beide vorderingen - Beoordeling

De vereiste band tussen het voorwerp van de oorspronkelijke vordering en het voorwerp van de virtueel inbegrepen vordering wordt beoordeeld in het licht van de oorzaak van beide vorderingen, dit is het geheel van feiten en handelingen waarop de partij die ze instelt, haar vordering laat steunen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2244, tweede lid Oud Burgerlijk Wetboek

28 maart 2025 C.24.0243.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.8 AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Aanvang

De verjaring, dat een verweer is tegen een laattijdige vordering, begint te lopen vanaf de dag waarop die vordering ontstaat.

17 januari 2025 C.21.0435.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250117.1N.4 AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Motiveringsplicht - Subrogatie in de rechten van de benadeelde - Verjaringstermijn rechtstreekse vordering - Noodzakelijke vaststellingen - Wettigheidstoezicht

De rechter, die oordeelt dat de ziekteverzekeraar minstens gedeeltelijk vóór de dagvaarding door zijn verzekerde in diens rechten was gesubrogeerd en die de verjaringstermijn aan de zijde van de ziekteverzekeraar laat aanvangen op de dag van die dagvaarding op grond dat dit het ogenblik is waarop de ziekteverzekeraar kennis heeft gekregen van zijn rechtstreekse vordering tegen de verzekeraar van de aansprakelijke, zonder vast te stellen op welke datum de verzekerde van de ziekteverzekeraar kennis heeft gekregen van zijn recht tegen de verzekeraar van de aansprakelijke, laat het Hof niet toe zijn wettigheidstoezicht uit te oefenen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

31 januari 2025 C.21.0180.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250131.1N.7 AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Veroordeling met probatieuitstel of uitstel van de veroordeling met probatieopschorting - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Vordering ingesteld vóór 28 april 2024 - Nieuwe regel dat de verjaring niet meer loopt vanaf de aanhangigmaking van de zaak bij het vonnisgerecht - Gevolg

Uit de met de wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I ingevoerde regeling en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de wetgever het onderscheid heeft willen behouden tussen de in artikel 23 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalde nieuwe gemeenrechtelijke regeling van de verjaring van de strafvordering, die stelt dat de verjaringstermijn van de strafvordering niet meer loopt vanaf de dag van de aanhangigmaking van de strafvordering voor de politierechtbank, de correctionele rechtbank, het hof van assisen of het hof van beroep zetelend in eerste en laatste aanleg, en de bijzondere verjaringsregeling van artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet betreffende de herroepingsvordering; het is uitgesloten dat de wetgever zou hebben gewild dat het feit van aanhangigmaking van de vordering zowel de verjaring van de herroepingsvordering zou doen ingaan als het verloop van die verjaring zou schorsen (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Artt. 23 en 25 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, in de versie van na de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 25 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 23 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1708.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.4** AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Stuiting - Veroordeling met probatieuitstel of uitstel van de veroordeling met probatieopschorting - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Vordering ingesteld vóór 28 april 2024 - Opheffing van de stuiting van de verjaring door de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024 - Onmiddellijke toepassing van de nieuwe regel - Gevolg

De wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I, die op 28 april 2024 in werking is getreden, heeft de regeling van de verjaring van de strafvordering gewijzigd; de nieuwe regeling is van toepassing op alle vorderingen die volgens de oude wet nog niet waren verjaard op het ogenblik van de inwerkingtreding van de nieuwe wet; de eenjarige verjaringstermijn van artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet kon volgens artikel 22 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, zoals van toepassing tot de opheffing ervan door artikel 60 van de wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I op 28 april 2024, worden gestuit; door de opheffing van die bepaling kan die verjaringstermijn niet langer worden gestuit (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Art. 22 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, in de versie van na de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1708.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.4** AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Vonnisgerechten - Veroordeling met probatieuitstel of uitstel van de veroordeling met probatieopschorting - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Verband met de strafvordering

Volgens artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet verjaart de vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden een vol jaar na de dag waarop zij bij het bevoegde gerecht is aangebracht; de vordering tot herroeping van het probatie-uitstel heeft betrekking op de uitvoering van de straf en is dan ook een vordering die behoort tot de strafvordering (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

14 januari 2025 P.24.1708.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.4** AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Stuiting - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Vordering ingesteld vóór 28 april 2024 - Opheffing van de stuiting van de verjaring door de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024 - Onmiddellijke toepassing van de nieuwe regel - Gevolg

De wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I, die op 28 april 2024 in werking is getreden, heeft de regeling van de verjaring van de strafvordering gewijzigd; de nieuwe regeling is van toepassing op alle vorderingen die volgens de oude wet nog niet waren verjaard op het ogenblik van de inwerkingtreding van de nieuwe wet; de eenjarige verjaringstermijn van artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet kon volgens artikel 22 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, zoals van toepassing tot de opheffing ervan door artikel 60 van de wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I op 28 april 2024, worden gestuit; door de opheffing van die bepaling kan die verjaringstermijn niet langer worden gestuit (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Art. 22 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, in de versie van na de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1377.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.18** AC nr. ...

Strafzaken - Strafvordering - Schorsing - Veroordeling met probatieuitstel - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Vordering ingesteld vóór 28 april 2024 - Nieuwe regel dat de verjaring niet meer loopt vanaf de aanhangigmaking van de zaak bij het vonnisgerecht - Gevolg

Uit de met de wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I ingevoerde regeling en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de wetgever het onderscheid heeft willen behouden tussen de in artikel 23 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalde nieuwe gemeenrechtelijke regeling van de verjaring van de strafvordering, die stelt dat de verjaringstermijn van de strafvordering niet meer loopt vanaf de dag van de aanhangigmaking van de strafvordering voor de politierechtbank, de correctionele rechtbank, het hof van assisen of het hof van beroep zetelend in eerste en laatste aanleg, en de bijzondere verjaringsregeling van artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet betreffende de herroepingsvordering; het is uitgesloten dat de wetgever zou hebben gewild dat het feit van aanhangigmaking van de vordering zowel de verjaring van de herroepingsvordering zou doen ingaan als het verloop van die verjaring zou schorsen (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Artt. 23 en 25 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, in de versie van na de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 25 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 23 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1377.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.18** AC nr. ...

VERNIELING VAN DOSSIERS

- Verlies van een proces-verbaal van een rechtszitting - Opnieuw opstellen in de bewoordingen van de niet-ondertekende computerversie - Modaliteiten

Op verzoek van de procureur-generaal bij het hof van beroep kan dit hof de zoekgeraakte minuut van het proces-verbaal van de rechtszitting opnieuw opstellen in de bewoordingen van de niet-ondertekende computerversie van dat proces-verbaal die werd ingevoerd en opgeslagen in het informaticasysteem van de FOD Justitie waarover de griffie van dat rechtscollege beschikt, waarbij die versie van het proces-verbaal voor echt wordt verklaard en zal worden beschouwd als de minuut. (Impliciete oplossing).

- Art. 521 Wetboek van Strafvordering - Boek II, Titel IV (Art 448 tot en met 524septies)

21 december 2022 P.22.0887.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221207.2F.6** AC nr. ...

- Verlies van een proces-verbaal van een rechtszitting - Opnieuw opstellen in de bewoordingen van de niet-ondertekende computerversie - Modaliteiten

Op verzoek van de procureur-generaal bij het hof van beroep kan dit hof de zoekgeraakte minuut van het proces-verbaal van de rechtszitting opnieuw opstellen in de bewoordingen van de niet-ondertekende computerversie van dat proces-verbaal die werd ingevoerd en opgeslagen in het informaticasysteem van de FOD Justitie waarover de griffie van dat rechtscollege beschikt, waarbij die versie van het proces-verbaal voor echt wordt verklaard en zal worden beschouwd als de minuut. (Impliciete oplossing).

- Art. 521 Wetboek van Strafvordering - Boek II, Titel IV (Art 448 tot en met 524septies)

21 december 2022 P.22.0887.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.7** AC nr. ...

- Vernieling of verdwijning van de minuut van een proces-verbaal van een rechtszitting - Bewijs van het bestaan of van de inhoud van het proces-verbaal door alle rechtsmiddelen - Buitengewone oorzaak - Begrip - (Wel) verlies

Wanneer de minuut van een proces-verbaal van een rechtszitting geheel of gedeeltelijk is vernietigd of verdwenen en er noch uitgiften noch authentieke afschriften van bestaan, mag het bestaan of de inhoud van dit proces-verbaal door alle rechtsmiddelen worden bewezen (1); de opsomming van artikel 521 Wetboek van Strafvordering is niet beperkend maar verklarend, waarbij het begrip "enige andere buitengewone oorzaak" het artikel een algemene betekenis geeft waardoor alle gevallen van vernieling, wegneming of verlies, ongeacht de oorzaak ervan, hieronder vallen (2); anders dan wat de eiser aanvoert, valt het verlies van een processtuk dus wel degelijk onder de in die bepaling voorziene gevallen. (1) Cass. 5 maart 2002, AR P.01.1431.N, AC 2002, nr. 158 , § 2.8 (dat hieraan toevoegt: "het komt het Hof toe de bewijskracht van deze rechtsmiddelen te beoordelen"). En dit bij analogische toepassing van de artikelen 46 Oud Burgerlijk Wetboek (dus voor het werd vervangen door de wet van 18 juni 2018, "Wanneer er geen registers hebben bestaan of de registers verloren zijn, wordt het bewijs daarvan toegelaten zowel door bescheiden als door getuigen, en in die gevallen kunnen het huwelijk, de geboorte en het overlijden bewezen worden door zowel registers en papieren, afkomstig van de overleden ouders, als door getuigen") en 1348, 4°, Oud Burgerlijk Wetboek ("De juridische gevolgen van den brand in de griffie van het Hof van verbreking", redevoering uitgesproken in het Nederlands door advocaat-generaal Janssens de Bisthoven tijdens de plechtige openingszitting van 15 december 1945, blz. 5).Aldus heeft het Hof geoordeeld dat uit de fotokopie van de ontbrekende bladzijde van een proces-verbaal van een rechtszitting op afdoende wijze blijkt dat deze werd getekend door de voorzitter en de griffier (Cass. 5 maart 2002, voormeld) of dat de publicatie van een arrest in het Bulletin des arrêts de la cour de cassation aangezien kan worden als een trouwe reproductie van het arrest dat werd vernield door de brand van het Justitiepaleis die werd veroorzaakt door de vluchtende Duitse bezetter (Cass. 14 april 1947, AC 1947, I, 119; Cass. 2 december 1946, AC 1946, I, 422). (2) RPDB., "Procédure pénale", nr. 823 en zie nrs. 815, 824 en 832 en Complément IX, 2004, R. DECLERCQ, nr. 2045.

- Art. 521 Wetboek van Strafvordering

21 december 2022 P.22.0887.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221207.2F.6** AC nr. ...

- Vernieling of verdwijning van de minuut van een proces-verbaal van een rechtszitting - Bewijs van het bestaan of van de inhoud van het proces-verbaal door alle rechtsmiddelen - Buitengewone oorzaak - Begrip - (Wel) verlies

Wanneer de minuut van een proces-verbaal van een rechtszitting geheel of gedeeltelijk is vernietigd of verdwenen en er noch uitgiften noch authentieke afschriften van bestaan, mag het bestaan of de inhoud van dit proces-verbaal door alle rechtsmiddelen worden bewezen (1); de opsomming van artikel 521 Wetboek van Strafvordering is niet beperkend maar verklarend, waarbij het begrip "enige andere buitengewone oorzaak" het artikel een algemene betekenis geeft waardoor alle gevallen van vernieling, wegneming of verlies, ongeacht de oorzaak ervan, hieronder vallen (2); anders dan wat de eiser aanvoert, valt het verlies van een processtuk dus wel degelijk onder de in die bepaling voorziene gevallen. (1) Cass. 5 maart 2002, AR P.01.1431.N, AC 2002, nr. 158 , § 2.8 (dat hieraan toevoegt: "het komt het Hof toe de bewijskracht van deze rechtsmiddelen te beoordelen"). En dit bij analogische toepassing van de artikelen 46 Oud Burgerlijk Wetboek (dus voor het werd vervangen door de wet van 18 juni 2018, "Wanneer er geen registers hebben bestaan of de registers verloren zijn, wordt het bewijs daarvan toegelaten zowel door bescheiden als door getuigen, en in die gevallen kunnen het huwelijk, de geboorte en het overlijden bewezen worden door zowel registers en papieren, afkomstig van de overleden ouders, als door getuigen") en 1348, 4°, Oud Burgerlijk Wetboek ("De juridische gevolgen van den brand in de griffie van het Hof van verbreking", redevoering uitgesproken in het Nederlands door advocaat-generaal Janssens de Bisthoven tijdens de plechtige openingszitting van 15 december 1945, blz. 5).Aldus heeft het Hof geoordeeld dat uit de fotokopie van de ontbrekende bladzijde van een proces-verbaal van een rechtszitting op afdoende wijze blijkt dat deze werd getekend door de voorzitter en de griffier (Cass. 5 maart 2002, voormeld) of dat de publicatie van een arrest in het Bulletin des arrêts de la cour de cassation aangezien kan worden als een trouwe reproductie van het arrest dat werd vernield door de brand van het Justitiepaleis die werd veroorzaakt door de vluchtende Duitse bezetter (Cass. 14 april 1947, AC 1947, I, 119; Cass. 2 december 1946, AC 1946, I, 422). (2) RPDB., "Procédure pénale", nr. 823 en zie nrs. 815, 824 en 832 en Complément IX, 2004, R. DECLERCQ, nr. 2045.

- Art. 521 Wetboek van Strafvordering

21 december 2022 P.22.0887.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.7** AC nr. ...

VEROORDELING MET UITSTEL EN OPSCHORTING VAN DE VER

ALGEMEEN

Algemeen - Uitstel - Weigering - Motiveringsplicht - Geïndividualiseerde motivering in geval van meerdere beklaagden - Draagwijdte

Wanneer meerdere beklaagden aan dezelfde misdrijven schuldig zijn verklaard, is de motivering van de straf, de motivering van de weigering van een werkstraf of van een uitstel voor het overige nog steeds een geïndividualiseerde motivering, ook al werd ze collectief geformuleerd (1). (1) Cass. 7 december 2011, AR P.11.1100.F, arrest niet gepubliceerd.

- Art. 8, § 1, vierde lid Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 37quinquies, § 3 Strafwetboek
- Art. 95, vijfde lid Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1484.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.1** AC nr. ...

GEWONE OPSCHORTING

Gewone opschorting - Verzoek - Verwerping wegens verschillende specifieke gerechtelijke veroordelingen, waarvan "het merendeel" bij verstek is uitgesproken, terwijl een op tegenspraak gewezen veroordeling krachtens de wet is uitgewist - Invloed

Wanneer de rechter het verzoek tot opschorting van de uitspraak van de veroordeling verwerpt wegens verschillende specifieke gerechtelijke veroordelingen, waarvan “het merendeel” bij verstek is uitgesproken, terwijl een op tegenspraak gewezen veroordeling krachtens de wet is uitgewist, kan hieruit niet worden afgeleid dat de rechter ook acht heeft geslagen op die veroordeling (1). (1) Zie concl. van het OM in Pas. 2022, nr. 623, dat om andere redenen heeft beslist tot verwerping: aangezien de eiser aanvoert dat het bij het dossier gevoegde uittreksel uit het strafregister slechts één veroordeling op tegenspraak vermeldt, die is uitgesproken bij vonnis van 14 januari 2019, is het OM nagegaan of het Hof acht kon slaan op dat stuk.

- Art. 619 Wetboek van Strafvordering

12 oktober 2022 P.22.0456.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.13** AC nr. ...

GEWOON UITSTEL

Gewoon uitstel - Wegverkeerswet - Artikel 41 - Verval van het recht tot sturen - Uitstel van de tenuitvoerlegging - Artikel 8, § 1, Probatiewet - Draagwijdte

Artikel 41 Wegverkeerswet bepaalt dat in de gevallen waarin de rechter bij toepassing van deze wet een verval van het recht tot sturen uitspreekt, hij, indien hij gebruik wenst te maken van artikel 8, § 1, Probatiewet een effectief gedeelte moet opleggen van minstens acht dagen; uit die bepaling volgt dat indien de rechter krachtens de Wegverkeerswet een verval van het recht tot sturen uitspreekt van acht dagen, hij geen uitstel van tenuitvoerlegging kan verlenen (1). (1) Cass. 7 januari 2014, AR P.13.1716.N, AC 2014, nr. 9.

- Art. 8, § 1 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

- Art. 41 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

23 november 2021 P.21.1142.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.3 AC nr. ...

PROBATIEOPSCHORTING

Probatieopschorting - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Vordering ingesteld vóór 28 april 2024 - Opheffing van de stuiting van de verjaring door de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024 - Onmiddellijke toepassing van de nieuwe regel - Gevolg

De wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I, die op 28 april 2024 in werking is getreden, heeft de regeling van de verjaring van de strafvordering gewijzigd; de nieuwe regeling is van toepassing op alle vorderingen die volgens de oude wet nog niet waren verjaard op het ogenblik van de inwerkingtreding van de nieuwe wet; de eenjarige verjaringstermijn van artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet kon volgens artikel 22 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, zoals van toepassing tot de opheffing ervan door artikel 60 van de wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I op 28 april 2024, worden gestuit; door de opheffing van die bepaling kan die verjaringstermijn niet langer worden gestuit (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Art. 22 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, in de versie van na de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1708.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.4 AC nr. ...

Probatieopschorting - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Vordering ingesteld vóór 28 april 2024 - Nieuwe regel dat de verjaring niet meer loopt vanaf de aanhangigmaking van de zaak bij het vonnisgerecht - Gevolg

Uit de met de wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I ingevoerde regeling en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de wetgever het onderscheid heeft willen behouden tussen de in artikel 23 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalde nieuwe gemeenrechtelijke regeling van de verjaring van de strafvordering, die stelt dat de verjaringstermijn van de strafvordering niet meer loopt vanaf de dag van de aanhangigmaking van de strafvordering voor de politierechtbank, de correctionele rechtbank, het hof van assisen of het hof van beroep zetelend in eerste en laatste aanleg, en de bijzondere verjaringsregeling van artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet betreffende de herroepingsvordering; het is uitgesloten dat de wetgever zou hebben gewild dat het feit van aanhangigmaking van de vordering zowel de verjaring van de herroepingsvordering zou doen ingaan als het verloop van die verjaring zou schorsen (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Artt. 23 en 25 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, in de versie van na de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 25 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 23 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1708.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.4 AC nr. ...

PROBATIEUITSTEL

Probatieuitstel - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Vordering ingesteld vóór 28 april 2024 - Opheffing van de stuiting van de verjaring door de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024 - Onmiddellijke toepassing van de nieuwe regel - Gevolg

De wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I, die op 28 april 2024 in werking is getreden, heeft de regeling van de verjaring van de strafvordering gewijzigd; de nieuwe regeling is van toepassing op alle vorderingen die volgens de oude wet nog niet waren verjaard op het ogenblik van de inwerkingtreding van de nieuwe wet; de eenjarige verjaringstermijn van artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet kon volgens artikel 22 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, zoals van toepassing tot de opheffing ervan door artikel 60 van de wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I op 28 april 2024, worden gestuit; door de opheffing van die bepaling kan die verjaringstermijn niet langer worden gestuit (1)(2). (1) Zie concl. OM. (2) Art. 22 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, in de versie van na de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 22 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1377.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.18** AC nr. ...

Probatieuitstel - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Verband met de strafvordering

Volgens artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet verjaart de vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden een vol jaar na de dag waarop zij bij het bevoegde gerecht is aangebracht; de vordering tot herroeping van het probatie-uitstel heeft betrekking op de uitvoering van de straf en is dan ook een vordering die behoort tot de strafvordering (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

14 januari 2025 P.24.1377.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.18** AC nr. ...

Probatieuitstel - Vrijheidsstraf - Geldboete - Effectieve straf en straf met probatieuitstel - Geen tegenstrijdigheid - Redenen

Wanneer de wet het toestaat, is de uitspraak, jegens dezelfde beklaagde, van zowel een effectieve gevangenisstraf als een geldboete met probatieuitstel noch onwettig noch, op zich, incoherent of tegenstrijdig.

- Art. 8 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 95, vijfde lid Wetboek van Strafvordering

26 februari 2025 P.24.1484.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.1** AC nr. ...

Probatieuitstel - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Verband met de strafvordering

Volgens artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet verjaart de vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden een vol jaar na de dag waarop zij bij het bevoegde gerecht is aangebracht; de vordering tot herroeping van het probatie-uitstel heeft betrekking op de uitvoering van de straf en is dan ook een vordering die behoort tot de strafvordering (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie

14 januari 2025 P.24.1708.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.4 AC nr. ...

Probatieuitstel - Vordering tot herroeping wegens niet-naleving van de opgelegde voorwaarden - Verjaringstermijn van één jaar - Vordering ingesteld vóór 28 april 2024 - Nieuwe regel dat de verjaring niet meer loopt vanaf de aanhangigmaking van de zaak bij het vonnisgerecht - Gevolg

Uit de met de wet van 9 april 2024 Strafprocesrecht I ingevoerde regeling en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de wetgever het onderscheid heeft willen behouden tussen de in artikel 23 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalde nieuwe gemeenrechtelijke regeling van de verjaring van de strafvordering, die stelt dat de verjaringstermijn van de strafvordering niet meer loopt vanaf de dag van de aanhangigmaking van de strafvordering voor de politierechtbank, de correctionele rechtbank, het hof van assisen of het hof van beroep zetelend in eerste en laatste aanleg, en de bijzondere verjaringsregeling van artikel 14, § 3, tweede zin, Probatiewet betreffende de herroepingsvordering; het is uitgesloten dat de wetgever zou hebben gewild dat het feit van aanhangigmaking van de vordering zowel de verjaring van de herroepingsvordering zou doen ingaan als het verloop van die verjaring zou schorsen (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Artt. 23 en 25 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, in de versie van na de Wet Strafprocesrecht I van 9 april 2024.

- Art. 14, § 3, tweede zin Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 25 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 23 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

14 januari 2025 P.24.1377.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.18 AC nr. ...

VERVOER

GOEDERENVERVOER

Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Verordeningen 1071/2009 en 1072/2009 over de communautaire vervoersvergunning - Duurzame vestiging van een transportfirma in een lidstaat - Bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

De vraag rijst of uit de omstandigheid dat een onderneming die een wegvervoersvergunning verkrijgt in een lidstaat van de Europese Unie overeenkomstig de Verordening (EG) nr. 1071/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg en dus werkelijk en op duurzame wijze in die lidstaat moet zijn gevestigd, noodzakelijk volgt dat zij daarmee onweerlegbaar aantoont dat haar zetel is gevestigd in die lidstaat zoals bedoeld met artikel 13.1 Verordening nr. 883/2004/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en dit ter bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel en of de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling door dat gegeven gebonden zijn; verder rijst de vraag of de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling een wegvervoersvergunning naast zich kunnen neerleggen omdat ze werd verkregen met bedrog, dan wel of die autoriteiten op grond van die vaststelling eerst de intrekking van de wegvervoersvergunning moeten vragen aan de autoriteiten die de vergunning hebben uitgereikt; het antwoord op de voorgestelde vragen vereist een uitlegging van artikel 13.1, b), i), Verordening (EG) nr. 883/2004, de artikelen 3.1.a), 11.1, 12.1 en 13.3 Verordening (EG) nr. 1071/2009 en artikel 4.1.a), Verordening (EG) nr. 1072/2009; waarvoor het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd is, er is derhalve grond om overeenkomstig artikel 267.3 VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie deze vraag te stellen, geformuleerd als volgt: "1. Moeten artikel 13.1, b), i), van de Verordening nr. 883/2004/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, de artikelen 3.1, a), en 11.1, van de Verordening (EG) nr. 1071/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en artikel 4.1.a), van de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg zo worden uitgelegd dat uit de omstandigheid dat een onderneming die een wegvervoersvergunning verkrijgt in een lidstaat van de Europese Unie overeenkomstig de Verordeningen (EG) nr. 1071/2009 en nr. 1072/2009 en dus werkelijk en op duurzame wijze in die lidstaat moet zijn gevestigd, volgt dat daarmee onweerlegbaar is aangetoond dat haar zetel is gevestigd in die lidstaat zoals bedoeld door artikel 13.1 van de voormelde Verordening nr. 883/2004/EG, ter bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel en of de autoriteiten van de lidstaat van

tewerkstelling door die vaststelling zijn gebonden?" en 2. "Kan de nationale rechter van de lidstaat van tewerkstelling die vaststelt dat de bedoelde wegvervoersvergunning werd verkregen door bedrog die vergunning naast zich neerleggen, of dienen de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling op grond van de vaststelling van bedrog eerst de intrekking van die vergunning te vragen aan de autoriteiten die de vergunning hebben uitgereikt?" (1). (1) Zie concl. OM en Cass. 29 juni 2021, AR P.21.0332.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.16, met concl. OM.

9 mei 2023 P.21.0738.N ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.7 AC nr. ...

Goederenvervoer - Landvervoer. wegvervoer - Verordeningen 1071/2009 en 1072/2009 over de communautaire vervoersvergunning - Duurzame vestiging van een transportfirma in een lidstaat - Bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel - Prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie

De vraag rijst of uit de omstandigheid dat een onderneming die een wegvervoersvergunning verkrijgt in een lidstaat van de Europese Unie overeenkomstig de Verordening (EG) nr. 1071/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg en dus werkelijk en op duurzame wijze in die lidstaat moet zijn gevestigd, noodzakelijk volgt dat zij daarmee onweerlegbaar aantoont dat haar zetel is gevestigd in die lidstaat zoals bedoeld met artikel 13.1 Verordening nr. 883/2004/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en dit ter bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel en of de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling door dat gegeven gebonden zijn; verder rijst de vraag of de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling een wegvervoersvergunning naast zich kunnen neerleggen omdat ze werd verkregen met bedrog, dan wel of die autoriteiten op grond van die vaststelling eerst de intrekking van de wegvervoersvergunning moeten vragen aan de autoriteiten die de vergunning hebben uitgereikt; het antwoord op de voorgestelde vragen vereist een uitlegging van artikel 13.1, b), i), Verordening (EG) nr. 883/2004, de artikelen 3.1.a), 11.1, 12.1 en 13.3 Verordening (EG) nr. 1071/2009 en artikel 4.1.a), Verordening (EG) nr. 1072/2009; waarvoor het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd is, er is derhalve grond om overeenkomstig artikel 267.3 VWEU aan het Hof van Justitie van de Europese Unie deze vraag te stellen, geformuleerd als volgt: "1. Moeten artikel 13.1, b), i), van de Verordening nr. 883/2004/EG van 29 april 2004 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, de artikelen 3.1, a), en 11.1, van de Verordening (EG) nr. 1071/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels betreffende de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om het beroep van wegvervoerondernemer uit te oefenen en tot intrekking van Richtlijn 96/26/EG van de Raad en artikel 4.1.a), van de Verordening (EG) nr. 1072/2009 van 21 oktober 2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gemeenschappelijke regels voor toegang tot de markt voor internationaal goederenvervoer over de weg zo worden uitgelegd dat uit de omstandigheid dat een onderneming die een wegvervoersvergunning verkrijgt in een lidstaat van de Europese

Unie overeenkomstig de Verordeningen (EG) nr. 1071/2009 en nr. 1072/2009 en dus werkelijk en op duurzame wijze in die lidstaat moet zijn gevestigd, volgt dat daarmee onweerlegbaar is aangetoond dat haar zetel is gevestigd in die lidstaat zoals bedoeld door artikel 13.1 van de voormelde Verordening nr. 883/2004/EG, ter bepaling van het toepasselijke socialezekerheidsstelsel en of de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling door die vaststelling zijn gebonden?" en 2. "Kan de nationale rechter van de lidstaat van tewerkstelling die vaststelt dat de bedoelde wegvervoersvergunning werd verkregen door bedrog die vergunning naast zich neerleggen, of dienen de autoriteiten van de lidstaat van tewerkstelling op grond van de vaststelling van bedrog eerst de intrekking van die vergunning te vragen aan de autoriteiten die de vergunning hebben uitgereikt?" (1). (1) Zie concl. OM en Cass. 29 juni 2021, AR P.21.0332.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210629.2N.16, met concl. OM.

9 mei 2023 P.21.0738.N **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230509.2N.7** AC nr. ...

VERWIJZING NA CASSATIE

STRAFZAKEN

Strafzaken - Cassatie met verwijzing beperkt tot de straf - Gevolg voor de aanhangigmaking van de zaak bij het gerecht op verwijzing - Cassatieberoep - Middel dat kritiek uitoefent op de beslissing van het gerecht op verwijzing dat zichzelf verbiedt opnieuw uitspraak te doen over de schuld - Niet-ontvankelijkheid - (Geen) prejudiciële vraag

Uit artikel 435, tweede lid, Wetboek van Strafvordering (1) volgt dat wanneer het Hof, met toepassing van artikel 434 van dit wetboek, een arrest heeft vernietigd met verwijzing, enkel in zoverre het uitspraak doet over de op te leggen straf en de betaling van de bijdrage aan het Bijzonder fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, terwijl de cassatieberoepen voor het overige worden verworpen, het arrest van het gerecht op verwijzing dat zichzelf verbiedt opnieuw uitspraak te doen over de schuld in overeenstemming is met het arrest van het Hof en het middel dat kritiek uitoefent op die beslissing niet-ontvankelijk is (2); aangezien het middel niet-ontvankelijk is wegens een reden die eigen is aan de procedure voor het Hof, hoeven de in dit verband voorgestelde prejudiciële vragen niet aan het Grondwettelijk Hof te worden gesteld (3).
(1) Lid ingevoegd door art. 161 van de wet van 6 juli 2017 houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie; de verantwoording van amendement nr. 28 (DOC 54 2259/003, p. 37) is erg summier. (2) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 625. (3) Cass. 6 juni 2005, AR S.04.0181.F, AC 2005, nr. 322.

- Artt. 434, eerste lid, en 435, tweede lid Wetboek van Strafvordering

12 oktober 2022 P.22.0640.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.8** AC nr. ...

VERWIJZING VAN EEN RECHTBANK NAAR EEN ANDERE

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Vordering tot echtscheiding - Aard van het geschil dat bij de familierechtbank aanhangig moet worden gemaakt - Onmogelijkheid om op een plaatsvervangende rechter een beroep te doen - Reden die alle rechters van een gerecht bekend is - Gewettigde verdenking - Onttrekking

De aard van het geschil dat bij de familierechtbank aanhangig moet worden gemaakt, waardoor geen beroep kan worden gedaan op een plaatsvervangende rechter, de aard van de betwistingen tussen de partijen zoals deze blijken uit de stukken waarop het Hof acht mag slaan, alsook de door de verzoekster aangevoerde reden die aan de oorsprong zou liggen van de vordering tot echtscheiding en die, al dan niet bewezen, alle rechters van een gerecht bekend is, zijn, gelet op de band tussen alle rechters van een gerecht, van die aard dat ze zowel bij de partijen als bij derden gewettigde verdenking kunnen doen ontstaan over de strikte onpartijdigheid van de rechters die in de zaak uitspraak moeten doen.

- Art. 650 Gerechtelijk Wetboek

26 januari 2023 C.22.0428.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230126.1F.1** AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Vordering tot echtscheiding - Aard van het geschil dat bij de familierechtbank aanhangig moet worden gemaakt - Onmogelijkheid om op een plaatsvervangende rechter een beroep te doen - Reden die alle rechters van een gerecht bekend is - Gewettigde verdenking - Onttrekking

De aard van het geschil dat bij de familierechtbank aanhangig moet worden gemaakt, waardoor geen beroep kan worden gedaan op een plaatsvervangende rechter, de aard van de betwistingen tussen de partijen zoals deze blijken uit de stukken waarop het Hof acht mag slaan, alsook de door de verzoekster aangevoerde reden die aan de oorsprong zou liggen van de vordering tot echtscheiding en die, al dan niet bewezen, alle rechters van een gerecht bekend is, zijn, gelet op de band tussen alle rechters van een gerecht, van die aard dat ze zowel bij de partijen als bij derden gewettigde verdenking kunnen doen ontstaan over de strikte onpartijdigheid van de rechters die in de zaak uitspraak moeten doen.

- Art. 650 Gerechtelijk Wetboek

26 januari 2023 C.22.0428.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230126.1F.1** AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Grond van gewettigde verdenking - Lid van het rechtscollege burgerlijke partij in een strafvervolging - Draagwijdte - Gevolg

De professionele en sociale relaties die bestaan tussen de magistraten van de zetel van eenzelfde rechtscollege kunnen, rekening houdend met het aantal magistraten dat aan het betrokken rechtscollege is verbonden, bij partijen en derden een gewettigde verdenking doen ontstaan over de strikte onpartijdigheid van alle magistraten van dat rechtscollege om uitspraak te doen in een strafvervolging waarin een van hen zich burgerlijke partij heeft gesteld (1). (1) Cass. 7 september 2021, AR P.21.1125.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.21; Cass. 18 juni 2019, AR P.19.0311.N, AC 2019, nr. 376; Cass. 9 november 2011, AR P.11.1616.F, AC 2011, nr. 610 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; vgl voor de niet-onttrekking Cass. 26 oktober 2021, AR P.21.1282.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211026.2N.16 en Cass. 25 mei 2016, AR P.16.0602.F, AC 2016, nr. 350 met concl. van advocaat-generaal M. NOLET DE BRAUWERE op datum in Pas.

- Art. 542, tweede lid Wetboek van Strafvordering

31 mei 2022 P.22.0668.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.17** AC nr. ...

VERZEKERING

ALGEMEEN

Algemeen - Indeplaatsstelling - Voorwaarde - Gelijktijdig met de betaling - Begrip

Aan de voorwaarde dat de indeplaatsstelling gelijktijdig met de betaling geschiedt, kan de schuldeiser voldoen door, zelfs in een document van vóór de betaling, zijn voornemen aan te geven om de derde persoon in zijn rechten, rechtsvorderingen, voorrechten of hypotheken te doen treden op het moment van de betaling door deze persoon (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 1250, 1° Oud Burgerlijk Wetboek

28 februari 2025 C.24.0100.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.9** AC nr. ...

ALLERLEI

Allerlei - Beslissing die de vergoeding van de kosten van een adviserend geneesheer aanneemt en een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt - Gevolg voor de aanhangigmaking van de zaak bij het rechtscollege - Terugvordering van de kosten door de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij

Wanneer een vonnis oordeelt dat de vergoeding van de kosten van de adviserend geneesheer die zijn gemaakt om de belangen van de burgerlijke partij te verdedigen in het kader van het gerechtelijk deskundigenonderzoek dient te worden aangenomen en daarnaast een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt ten aanzien van de burgerlijke partij, heeft de rechtbank, impliciet maar zeker, zowel het recht van de burgerlijke partij voorbehouden om door een adviserend geneesheer te worden bijgestaan als het recht van de gesubrogeerde partij om de terugbetaling daarvan te vorderen; de rechtbank heeft haar rechtsmacht over de burgerlijke rechtsvordering van de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij dus niet volledig uitgeput.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 19 et 807 Gerechtelijk Wetboek

12 oktober 2022 P.22.0543.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.5** AC nr. ...

LANDVERZEKERING

Landverzekering - Brand en ontploffing - Verplichte burgerrechtelijke aansprakelijkheidsverzekering - Toepassingsgebied van de vergoeding - Lichamelijke schade - Begrip

Aangezien de wet van 30 juli 1979 niet verduidelijkt wat onder lichamelijke schade moet worden begrepen, moet dit begrip worden verstaan in de betekenis die hieraan in het gemeen recht wordt gegeven; volgens dat recht omvat de lichamelijke schade de aantastingen van zowel de lichamelijke als de psychische integriteit (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 7, § 2 Wet 30 juli 1979 betreffende de preventie van brand en ontploffing en betreffende de verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid in dergelijke gevallen

6 februari 2025 C.23.0349.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250206.1F.3** AC nr. ...

Landverzekering - Schadeverzekering - Onzeker voorval - Oorzakelijk verband -

Begrip

Behoudens wettelijke of contractuele afwijking is er een oorzakelijk verband tussen het onzeker voorval en de schade aan iemands vermogen wanneer vaststaat dat zonder het onzeker voorval de schade zich niet zou hebben voorgedaan, zoals ze zich concreet heeft voorgedaan; het oorzakelijk verband tussen het onzeker voorval en de schade kan slechts worden uitgesloten wanneer de schade zoals ze zich concreet heeft voorgedaan, op dezelfde wijze zou zijn ontstaan zonder dat onzeker voorval (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 5, 15° Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014

14 maart 2025 C.23.0450.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250314.1N.8** AC nr. ...

Landverzekering - Brand en ontploffing - Verplichte burgerrechtelijke aansprakelijkheidsverzekering - Toepassingsgebied ratione personae - Derden - Begrip

Uit artikel 8, eerste lid, van de wet van 30 juli 1979 volgt niet dat enkel de personen die hun aanwezigheid in of vlak bij een van de in artikel 7 bedoelde inrichtingen op het ogenblik van het schadegeval aantonen, derden zijn (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 8, eerste lid Wet 30 juli 1979 betreffende de preventie van brand en ontploffing en betreffende de verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid in dergelijke gevallen

6 februari 2025 C.23.0349.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250206.1F.3** AC nr. ...

Landverzekering - Verzekeringsovereenkomst - Verval van het recht op de verzekeringsprestaties - Voorwaarden - Schuld van de verzekeringnemer - Aard

Uit de artikelen 62, tweede lid, en 65, eerste lid, Wet Verzekeringen volgt niet dat de in laatstgenoemd artikel opgesomde gevallen van verval enkel kunnen worden aangenomen in de gevallen van zware schuld die door de verzekeringnemer zijn begaan in de zin van het eerstgenoemde artikel (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 65, eerste lid Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014
- Art. 62, eerste lid Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014

10 maart 2025 C.24.0343.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250310.3F.2** AC nr. ...

Landverzekering - Schadeverzekering - Onzeker voorval - Begrip

Behoudens wettelijke of contractuele afwijking is er een oorzakelijk verband tussen het onzeker voorval en de schade aan iemands vermogen wanneer vaststaat dat zonder het onzeker voorval de schade zich niet zou hebben voorgedaan, zoals ze zich concreet heeft voorgedaan; het oorzakelijk verband tussen het onzeker voorval en de schade kan slechts worden uitgesloten wanneer de schade zoals ze zich concreet heeft voorgedaan, op dezelfde wijze zou zijn ontstaan zonder dat onzeker voorval (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 5, 15° Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014

14 maart 2025 C.23.0450.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250314.1N.8** AC nr. ...

WAM-VERZEKERING

WAM- verzekering - Schorsing van de verzekering wegens niet-betaling van de premie - Ingebrekestelling - Termijn - Gevolg voor de strafbaarheid van de bestuurder

Uit de samenhang van de artikelen 69, eerste lid, 70, tweede lid, en 71, eerste lid Verzekeringswet volgt dat in geval van niet-betaling van de premie voor de verzekering tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van het motorrijtuig, de bestuurder ervan slechts strafbaar is vanaf de schorsing van de dekking na het verstrijken van de termijn bepaald in de ingebrekestelling.

- Artt. 69, eerste lid, 70, tweede lid, en 71, eerste lid Wet van 11 juni 1874 houdende de titels X en XI van Boek I van het Wetboek van Koophandel

24 mei 2022 P.22.0048.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.1** AC nr. ...

WAM- verzekering - Strafbaarstellingen - In verkeer brengen van een motorvoertuig zonder dekking van de burgerlijke aansprakelijkheid van de eigenaar en houder - Schorsing van de verzekering wegens niet-betaling van de premie - Gevolg

Krachtens artikel 22, § 1, WAM zijn strafbaar de eigenaar en de houder van het motorrijtuig die het in het verkeer brengt of toelaat dat het in het verkeer wordt gebracht op een van de in artikel 2, § 1, WAM bedoelde plaatsen zonder dat de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe het aanleiding kan geven, gedekt is overeenkomstig deze wet, alsmede de bestuurder van dat motorrijtuig; deze bepaling is van toepassing wanneer een motorrijtuig in het verkeer wordt gebracht waarvan de verzekering, gesloten tot dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe het aanleiding kan geven, geschorst is wegens niet-betaling van de premie, zelfs wanneer die schorsing door de verzekeraar aan de derde-benadeelde niet kan worden tegengeworpen (1). (1) Cass. 20 januari 1999, AR P.98.0924.F, AC 1999, nr. 33, RW 1999-2000, 707; Cass. 9 januari 1990, AR 2657, AC 1989-90, 604; Pol. Hasselt 11 oktober 1995, De Verz. 1996, 296; C. VAN SCHOUBROECK, G. JOCQUE, A. VANDERSPIKKEN en H. COUSY, "Overzicht van rechtspraak verzekering motorrijtuigen (1980-1997)", TPR 1998, 100.

- Artt. 2, § 1, en 22, § 1 Wet betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen

24 mei 2022 P.22.0048.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.1** AC nr. ...

VERZET

- Strafzaken - Buitengewone termijn - Aanvang - Vereiste informatie over de betekening van de bij verstek gewezen beslissing - Vermelding van het recht om verzet aan te tekenen en van de termijn om dat recht uit te oefenen - Taal waarin de informatie moet worden verstrekt

De buitengewone verzettermijn gaat niet in indien de informatie over de betekening van de bij verstek gewezen beslissing niet regelmatig is; wat dat betreft vereist artikel 6.1 EVRM dat die informatie melding maakt van het recht om verzet aan te tekenen en van de termijn om dat recht uit te oefenen; geen enkele bepaling, en met name noch voormeld artikel 6.1 EVRM noch artikel 187 Wetboek van Strafvordering, verplichten de autoriteiten om aan de bij verstek veroordeelde de informatie over de rechtsmiddelen mee te delen in een andere taal dan die van de rechtspleging of van de plaats van betekening van het verval van het recht tot sturen, wanneer geen enkel gegeven hen in staat stelt te voorzien dat de betrokkene die taal niet verstaat (1). (1) Het OM heeft ook geconcludeerd tot verwerping. Zie concl. OM, waarin wordt onderzocht of het middel van schending van de Taalwet Gerechtszaken ambtshalve moet worden aangevoerd (quod non) en of het oude eerste en tweede lid van artikel 40 van die wet, vervangen door de wet van 25 mei 2018, opnieuw tot leven zijn gewekt ten gevolge van het arrest nr. 120/2019 van het Grondwettelijk Hof van 19 september 2019.

- Art. 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 187 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.24.1779.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.2** AC nr. ...

- Strafzaken - Ongedaan verzet - Artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering - Wettige reden van verschoning - Begrip - Beoordeling in hoger beroep

De wettige reden van verschoning, bedoeld in artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering, geldt voor de gevallen waarin de opzettelijke afwezigheid van de verzetdoende partij, terwijl hij kennis had van de dagvaarding, niet kan worden uitgelegd als een afstand van zijn recht om te verschijnen en zich te verdedigen; wat betreft de criteria op grond waarvan kan worden beoordeeld of de bij verstek veroordeelde al dan niet opzettelijk afstand heeft gedaan van zijn recht om zich te verdedigen, maakt de wet geen onderscheid tussen het geval waarin het verstek zich in eerste aanleg en dat waarin het zich in hoger beroep heeft voorgedaan (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 208 Wetboek van Strafvordering
- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1648.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.7** AC nr. ...

- Strafzaken - Iteratief verstek - Nieuw verzet - Ontvankelijkheid - Verzet op verzet is ongeldig - Draagwijdte

Krachtens artikel 187, § 8, Wetboek van Strafvordering wordt het verzet niet-ontvankelijk verklaard wanneer het gericht is tegen een beslissing waarbij de verzetdoende partij zich een tweede keer bij verstek heeft laten vonnissen; indien de laatstgenoemde beslissing het verzet als ongedaan heeft beschouwd, beschikt de niet-verschenen beklaagde over het recht om tegen die beslissing hoger beroep in te stellen, wat inhoudt dat hij de grond van de zaak door het gerecht in hoger beroep kan doen onderzoeken overeenkomstig artikel 187, § 9, van dat wetboek; hieruit volgt dat, in geval van iteratief verstek, het tweede verzet niet-ontvankelijk moet worden verklaard, ook al hebben de beklaagde of zijn raadsman de dagvaarding voor de rechtszitting waarop het eerste verzet werd behandeld, niet ontvangen of werden zij van de datum van die rechtszitting niet op de hoogte gebracht (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187, §§ 8 en 9 Wetboek van Strafvordering

5 februari 2025 P.24.1537.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250205.2F.6** AC nr. ...

- Veroordeling bij verstek niet betekend - Verzet - Afstand - Beslissing die akte van de afstand verleent - (Geen) aanvang van de termijn om cassatieberoep in te stellen tegen het verstekvonnis - Gevolg voor de mogelijke afstand van cassatieberoep

Uit de artikelen 187, § 1, en 424 Wetboek van Strafvordering volgt dat, wanneer het jegens de beklaagde bij verstek gewezen vonnis niet werd betekend en de verzettermijn dus niet is ingegaan, de termijn om tegen die beslissing cassatieberoep in te stellen niet kan ingaan (1); evenwel volgt noch uit die bepalingen, noch uit de artikelen 187, § 7, en 206 van dat wetboek, noch uit enige andere wettelijke bepaling dat in geval van verzet tegen het verstekvonnis, en vervolgens van afstand van dat rechtsmiddel, de uitspraak van de beslissing die akte van de afstand van het rechtsmiddel verleent de termijn om cassatieberoep tegen het verstekvonnis in te stellen doet ingaan (2); in een dergelijk geval leidt het Hof uit zijn vaststelling dat het dossier geen enkel stuk bevat dat de betekening van het bestreden vonnis aantoont, af dat het cassatieberoep voorbarig is en verleent het in voorkomend geval akte van de afstand van dat cassatieberoep. (1) Zie, wat betreft het voorbarig karakter van het cassatieberoep van de beklaagde tegen een jegens hem bij verstek gewezen en niet betekend vonnis, Cass. 9 oktober 2024, AR P.23.0720.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241009.2F.9, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH ECLI:BE:CASS:2024:CONC.20241009.2F.9 ; Cass. 7 september 2022, AR P.21.1593.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220907.2F.2, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20220907.2F.2. (2) In afwijking van de regel "verzet op verzet is ongeldig", "belet de akteverlening niet, behoudens wanneer de afstand berusting in de bij verstek gewezen beslissing inhoudt, dat de beklaagde binnen de wettelijke termijn een tweede maal verzet instelt tegen die beslissing" (Cass. 4 april 2017, AR P.17.0032.N, ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170404.3, Pas. 2017, nr. 246 en de noot A.W., RABG, 2018, 463, noot M. ROZIE, "Opposition sur opposition ne vaut", behalve wanneer binnen de wettelijke termijn een tweede verzet wordt aangetekend na afstand van een eerste verzet"; zie B. DE SMET, "Verstek en verzet in strafzaken", 4de uitg., C.A.B.G., Intersentia, 2020, 123, noot 693).Wanneer de in laatste aanleg bij verstek gewezen beslissing nog vatbaar is voor verzet, volgt uit artikel 424 Wetboek van Strafvordering dat die termijn van 15 dagen om cassatieberoep in te stellen voor de beklaagde pas ingaat na het verstrijken van de gewone verzettermijn.Wanneer ze niet meer vatbaar is voor verzet, gaat de termijn van 15 dagen om cassatieberoep in te stellen voor de niet-verschenen partij in de dag na de betekening van de beslissing (zie M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de

uitg., La Charte, 2025, dl. II, 2077).(M.N.B.).

- Art. 424 Wetboek van Strafvordering
- Art. 206 Wetboek van Strafvordering
- Art. 187, § 1 en 7 Wetboek van Strafvordering

9 april 2025 P.23.0298.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.12 AC nr. ...

- Strafzaken - Ongedaan verzet - Artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering - Wettige reden van verschoning - Begrip - Afstand van zijn recht om te verschijnen en zich te verdedigen - Herhaaldelijke nalatigheden van de verzetdoende partij - Gevolg

De omstandigheid dat de afwezigheid van de verzetdoende partij het gevolg is van zijn eigen nalatigheid, sluit op zich het bestaan van een wettige reden van verschoning in de zin van artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering niet uit; indien dit zich echter zo vaak herhaalt dat het aan nonchalance grenst, kan de nalatigheid niets anders dan de uitdrukking zijn van een totale onverschilligheid voor de lopende procedure, die niet verenigbaar is met het afdoend bewijs van de wens om eraan deel te nemen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1648.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.7 AC nr. ...

- Strafzaken - Ongedaan verzet - Artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering - Wettige reden van verschoning - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toetsing door het Hof - Draagwijdte

De wet laat de beoordeling van de omstandigheden die door de verzetdoende partij wordt aangevoerd als wettige reden van verschoning in de zin van artikel 187, § 6, 1°, Wetboek van Strafvordering, over aan de onaantastbare beoordeling van de feitenrechter; het Hof van Cassatie kan enkel nagaan of de rechter, uit zijn vaststellingen, geen gevolgen heeft afgeleid die daarmee geen verband houden of op grond daarvan onmogelijk te verantwoorden zijn (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

5 maart 2025 P.24.1648.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.7 AC nr. ...

VONNISSEN EN ARRESTEN

BELASTINGZAKEN

Belastingzaken - Conclusie - Inhoud van de middelen - Vereisten - Rechter - Antwoordplicht - Voorwaarden - Gevolg

Uit artikel 780, tweede lid, 3°, Gerechtelijk Wetboek volgt dat de rechter niet verplicht is te antwoorden op de middelen waarvan de uiteenzetting niet beantwoordt aan de vereisten van artikel 744.

- Art. 780 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 744 Gerechtelijk Wetboek

21 maart 2025 F.22.0046.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250321.1N.6** AC nr. ...

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Eindvonnis - Begrip - Rechter die zich over een geschilpunt uitspreekt om zich onbevoegd te verklaren - Bevoegdheid van die rechter

Wanneer de rechter zich over een geschilpunt uitspreekt om zich onbevoegd te verklaren, kan dat geschilpunt opnieuw aanhangig worden gemaakt bij de rechter naar wie de zaak wordt verwezen; hij is enkel gebonden door de beslissing over de bevoegdheid; de rechter die zich over een geschilpunt uitspreekt om zich bevoegd te verklaren, wijst daarentegen een eindbeslissing en oefent zijn rechtsmacht volledig uit (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 660, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 19, eerste en tweede lid Gerechtelijk Wetboek

10 februari 2025 C.24.0316.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250210.3F.5** AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Beslissing die de vergoeding van de kosten van een adviserend geneesheer aanneemt en een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt - Gevolg voor de aanhangigmaking van de zaak bij het rechtscollege - Terugvordering van de kosten door de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij

Wanneer een vonnis oordeelt dat de vergoeding van de kosten van de adviserend geneesheer die zijn gemaakt om de belangen van de burgerlijke partij te verdedigen in het kader van het gerechtelijk deskundigenonderzoek dient te worden aangenomen en daarnaast een nieuw medisch deskundigenonderzoek beveelt ten aanzien van de burgerlijke partij, heeft de rechtbank, impliciet maar zeker, zowel het recht van de burgerlijke partij voorbehouden om door een adviserend geneesheer te worden bijgestaan als het recht van de gesubrogeerde partij om de terugbetaling daarvan te vorderen; de rechtbank heeft haar rechtsmacht over de burgerlijke rechtsvordering van de gesubrogeerde verzekeringsmaatschappij dus niet volledig uitgeput.

- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 4 Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering
- Art. 19 et 807 Gerechtelijk Wetboek

12 oktober 2022 P.22.0543.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.5 AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Proces-verbaal van een rechtszitting - Vernieling of verdwijning van de minuut - Bewijs van het bestaan of van de inhoud van het proces-verbaal door alle rechtsmiddelen - Buitengewone oorzaak - Begrip - (Wel) verlies

Wanneer de minuut van een proces-verbaal van een rechtszitting geheel of gedeeltelijk is vernietigd of verdwenen en er noch uitgiften noch authentieke afschriften van bestaan, mag het bestaan of de inhoud van dit proces-verbaal door alle rechtsmiddelen worden bewezen (1); de opsomming van artikel 521 Wetboek van Strafvordering is niet beperkend maar verklarend, waarbij het begrip "enige andere buitengewone oorzaak" het artikel een algemene betekenis geeft waardoor alle gevallen van vernieling, wegneming of verlies, ongeacht de oorzaak ervan, hieronder vallen (2); anders dan wat de eiser aanvoert, valt het verlies van een processtuk dus wel degelijk onder de in die bepaling voorziene gevallen. (1) Cass. 5 maart 2002, AR P.01.1431.N, AC 2002, nr. 158 , § 2.8 (dat hieraan toevoegt: "het komt het Hof toe de bewijskracht van deze rechtsmiddelen te beoordelen"). En dit bij analogische toepassing van de artikelen 46 Oud Burgerlijk Wetboek (dus voor het werd vervangen door de wet van 18 juni 2018, "Wanneer er geen registers hebben bestaan of de registers verloren zijn, wordt het bewijs daarvan toegelaten zowel door bescheiden als door getuigen, en in die gevallen kunnen het huwelijk, de geboorte en het overlijden bewezen worden door zowel registers en papieren, afkomstig van de overleden ouders, als door getuigen") en 1348, 4°, Oud Burgerlijk Wetboek ("De juridische gevolgen van den brand in de griffie van het Hof van verbreking", redevoering uitgesproken in het Nederlands door advocaat-generaal Janssens de Bisthoven tijdens de plechtige openingszitting van 15 december 1945, blz. 5).Aldus heeft het Hof geoordeeld dat uit de fotokopie van de ontbrekende bladzijde van een proces-verbaal van een rechtszitting op afdoende wijze blijkt dat deze werd getekend door de voorzitter en de griffier (Cass. 5 maart 2002, voormeld) of dat de publicatie van een arrest in het Bulletin des arrêts de la cour de cassation aangezien kan worden als een trouwe reproductie van het arrest dat werd vernield door de brand van het Justitiepaleis die werd veroorzaakt door de vluchtende Duitse bezetter (Cass. 14 april 1947, AC 1947, I, 119; Cass. 2 december 1946, AC 1946, I, 422). (2) RPDB., "Procédure pénale", nr. 823 en zie nrs. 815, 824 en 832 en Complément IX, 2004, R. DECLERCQ, nr. 2045.

- Art. 521 Wetboek van Strafvordering

21 december 2022 P.22.0887.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221207.2F.6 AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Proces-verbaal van een rechtszitting - Vernieling of verdwijning van de minuut - Bewijs van het bestaan of van de inhoud van het proces-verbaal door alle rechtsmiddelen - Buitengewone oorzaak - Begrip - (Wel) verlies

Wanneer de minuut van een proces-verbaal van een rechtszitting geheel of gedeeltelijk is vernietigd of verdwenen en er noch uitgiften noch authentieke afschriften van bestaan, mag het bestaan of de inhoud van dit proces-verbaal door alle rechtsmiddelen worden bewezen (1); de opsomming van artikel 521 Wetboek van Strafvordering is niet beperkend maar verklarend, waarbij het begrip "enige andere buitengewone oorzaak" het artikel een algemene betekenis geeft waardoor alle gevallen van vernieling, wegneming of verlies, ongeacht de oorzaak ervan, hieronder vallen (2); anders dan wat de eiser aanvoert, valt het verlies van een processtuk dus wel degelijk onder de in die bepaling voorziene gevallen. (1) Cass. 5 maart 2002, AR P.01.1431.N, AC 2002, nr. 158 , § 2.8 (dat hieraan toevoegt: "het komt het Hof toe de bewijskracht van deze rechtsmiddelen te beoordelen"). En dit bij analogische toepassing van de artikelen 46 Oud Burgerlijk Wetboek (dus voor het werd vervangen door de wet van 18 juni 2018, "Wanneer er geen registers hebben bestaan of de registers verloren zijn, wordt het bewijs daarvan toegelaten zowel door bescheiden als door getuigen, en in die gevallen kunnen het huwelijk, de geboorte en het overlijden bewezen worden door zowel registers en papieren, afkomstig van de overleden ouders, als door getuigen") en 1348, 4°, Oud Burgerlijk Wetboek ("De juridische gevolgen van den brand in de griffie van het Hof van verbreking", redevoering uitgesproken in het Nederlands door advocaat-generaal Janssens de Bisthoven tijdens de plechtige openingszitting van 15 december 1945, blz. 5).Aldus heeft het Hof geoordeeld dat uit de fotokopie van de ontbrekende bladzijde van een proces-verbaal van een rechtszitting op afdoende wijze blijkt dat deze werd getekend door de voorzitter en de griffier (Cass. 5 maart 2002, voormeld) of dat de publicatie van een arrest in het Bulletin des arrêts de la cour de cassation aangezien kan worden als een trouwe reproductie van het arrest dat werd vernield door de brand van het Justitiepaleis die werd veroorzaakt door de vluchtende Duitse bezetter (Cass. 14 april 1947, AC 1947, I, 119; Cass. 2 december 1946, AC 1946, I, 422). (2) RPDB., "Procédure pénale", nr. 823 en zie nrs. 815, 824 en 832 en Complément IX, 2004, R. DECLERCQ, nr. 2045.

- Art. 521 Wetboek van Strafvordering

21 december 2022 P.22.0887.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.7** AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Proces-verbaal van een rechtszitting - Verlies - Opnieuw opstellen in de bewoordingen van de niet-ondertekende computerversie - Modaliteiten

Op verzoek van de procureur-generaal bij het hof van beroep kan dit hof de zoekgeraakte minuut van het proces-verbaal van de rechtszitting opnieuw opstellen in de bewoordingen van de niet-ondertekende computerversie van dat proces-verbaal die werd ingevoerd en opgeslagen in het informaticasysteem van de FOD Justitie waarover de griffie van dat rechtscollege beschikt, waarbij die versie van het proces-verbaal voor echt wordt verklaard en zal worden beschouwd als de minuut. (Impliciete oplossing).

- Art. 521 Wetboek van Strafvordering - Boek II, Titel IV (Art 448 tot en met 524septies)

21 december 2022 P.22.0887.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.7** AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Proces-verbaal van een rechtszitting - Verlies - Opnieuw opstellen in de bewoordingen van de niet-ondertekende computerversie - Modaliteiten

Op verzoek van de procureur-generaal bij het hof van beroep kan dit hof de zoekgeraakte minuut van het proces-verbaal van de rechtszitting opnieuw opstellen in de bewoordingen van de niet-ondertekende computerversie van dat proces-verbaal die werd ingevoerd en opgeslagen in het informaticasysteem van de FOD Justitie waarover de griffie van dat rechtscollege beschikt, waarbij die versie van het proces-verbaal voor echt wordt verklaard en zal worden beschouwd als de minuut. (Impliciete oplossing).

- Art. 521 Wetboek van Strafvordering - Boek II, Titel IV (Art 448 tot en met 524septies)

21 december 2022 P.22.0887.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221207.2F.6** AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Verbeterende beslissing - Voorwaarden - Artikel 794 Gerechtelijk Wetboek - Kennelijke leemte - Beslissing blijkend uit de redenen van het vonnis of arrest maar niet hernomen in het beschikkend gedeelte ervan - Verbetering - Draagwijdte - Beoordeling door de rechter

Artikel 794 Gerechtelijk Wetboek bepaalt onder meer dat het gerecht dat de beslissing heeft gewezen te allen tijde ambtshalve of op verzoek van een partij elke kennelijke rekenfout of verschrijving of kennelijke leemte, andere dan het in artikel 794/1 Gerechtelijk Wetboek bepaalde verzuim, kan verbeteren, zonder evenwel de daarin bevestigde rechten uit te breiden, te beperken of te wijzigen en dat de verbetering steun moet vinden in de wet, het dossier van de rechtspleging of de stavingsstukken die werden voorgelegd aan de rechter die de te verbeteren beslissing heeft uitgesproken; een kennelijke leemte in de zin van die bepaling kan erin bestaan dat een beslissing die blijkt uit de redenen van het te verbeteren vonnis of arrest niet werd hernomen in het beschikkend gedeelte ervan aangezien elke beslissing van de rechter over een betwisting of een vordering een beschikkend gedeelte inhoudt, ongeacht de plaats van die beslissing in de tekst van het vonnis of het arrest; de rechter oordeelt onaantastbaar of het beschikkend gedeelte van een vonnis of arrest niet een beslissing herhaalt die nochtans blijkt uit de redenen ervan en aldus een kennelijke leemte bevat, die hij mag en moet verbeteren zonder dat hij daardoor de erin bevestigde rechten uitbreidt, beperkt of wijzigt (1). (1) Cass. 21 november 2023, AR P.23.1509.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231121.2N.15. C. VAN SEVEREN, “Art. 794 Ger.W.”, in Comm. Ger. Afl. 117, p. 16, nr. 13.

- Art. 794 Gerechtelijk Wetboek

28 januari 2025 P.24.0592.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250128.2N.12** AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Behandeling ter zitting - Verklaringen van de partijen die niet een proces-verbaal zijn opgenomen - Invloed

De rechter hoeft de door de partijen voor hem afgelegde verklaringen niet in een afzonderlijke authentieke akte op te nemen; uit de omstandigheid dat die verklaringen niet in een proces-verbaal zijn opgenomen, kan niet worden afgeleid dat de rechter de inhoud ervan niet mag vermelden in zijn vonnis en dat hij, in voorkomend geval, die niet mag gebruiken tot staving van zijn beslissing (1). (1) Zie concl. van het OM in Pas. 2022, nr. 623.

12 oktober 2022 P.22.0456.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.13** AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Behandeling ter zitting - Verhoor van de partijen - (Geen) verplichting voor de rechter om de verklaringen in een proces-verbaal over te

schrijven - Geen overschrijving - Invloed

De rechter is niet ertoe gehouden in een afzonderlijke authentieke akte de verklaringen over te schrijven die de partijen voor hem hebben afgelegd; uit de omstandigheid dat die verklaringen niet werden opgenomen in een proces-verbaal, kan niet worden afgeleid dat de rechter de inhoud van die verklaringen niet kan weergeven in zijn vonnis en deze in voorkomend geval kan gebruiken om zijn beslissing te onderbouwen (1). (1) Cass. 12 oktober 2022, AR P.22.0456.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.13, met concl. OM ECLI:BE:CASS:2022:CONC.20221012.2F.13.

9 april 2025 P.25.0008.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.3** AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Heropening van het debat - Artikel 774, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek - (Geen) toepasselijkheid in strafzaken

Artikel 774, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, dat de rechter verplicht de heropening van het debat te bevelen alvorens een vordering af te wijzen op grond van een exceptie die de partijen niet voor hem hadden opgeworpen, is niet van toepassing in strafzaken (1). (1) Cass. 15 september 2021, AR P.21.0446.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210915.2F.3; Cass. 8 januari 2014, AR P.13.1380.F, AC 2014, nr. 11.

- Art. 774, tweede lid Gerechtelijk Wetboek

26 februari 2025 P.24.1628.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.5** AC nr. ...

VOORLOPIGE HECHTENIS

BEVEL TOT AANHOUDING

Bevel tot aanhouding - Uitvoering van een bevel tot aanhouding - Herverhoor van de inverdenkinggestelde alvorens overbrenging naar de gevangenis - Regelmatigheid van het herverhoor

Uit de enkele omstandigheid dat politieambtenaren een inverdenkinggestelde tegen wie de onderzoeksrechter een bevel tot aanhouding heeft verleend niet dadelijk overbrengen naar de gevangenis, zoals voorgeschreven door artikel 19 Voorlopige Hechteniswet, maar hem of haar ter uitvoering van een opdracht van de onderzoeksrechter eerst verhoren op het politiecommissariaat volgt niet dat dit verhoor onregelmatig is.

- Art. 19 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

7 september 2021 P.21.1161.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.17** AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Voorwaarden - Volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid - Begrip - Gevaar dat de publieke opinie diep geschokt zou zijn door de vrijlating van een aangehouden inverdenkinggestelde

De volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid kan worden afgeleid uit het gevaar dat de publieke opinie diep geschokt zou zijn door de vrijlating van een aangehouden inverdenkinggestelde, indien dat gevaar in verband kan worden gebracht met de feitelijke gegevens en de persoonlijkheidsgegevens die het verwerkelijken (1). (1) De eiser verwees naar Cass. 15 januari 2025, RG P.25.0027.F (onuitgeg.). Dit arrest wijst er echter op dat "in tegenstelling tot de onderhavige zaak", "het aanhoudingsbevel met name gemotiveerd wordt door de omstandigheden dat 'het maatschappelijk geweten niet zou kunnen aanvaarden dat de dader van dergelijke ernstige feiten nu al in vrijheid wordt gesteld', dat 'er een gevaar voor herhaling van soortgelijke feiten bestaat in geval van vrijlating, omdat hij zichzelf niet in vraag stelt [...], (...) [en dat] uit die overwegingen volgt dat de onderzoeksrechter een voortijdige straf aan de eiser heeft willen opleggen of, met andere woorden, een vorm van onmiddellijke bestraffing heeft willen toepassen".Zelf heeft het OM verwezen naar drie arresten die geciteerd worden in A. BEERNAERT e.a., o.c., p. 1208, noot nr. 150: Cass. 17 mei 2022, P.22.0609.N, AC 2022, nr. 356; Cass. 21 juni 1989, AR 7575, AC 1988-89, nr. 622; Cass. 13 maart 1991, AR 8947, nr. 364. Het OM stelt aldus: "Wanneer het feit strafbaar is met een straf die vijftien jaar dwangarbeid te boven gaat, is het de onderzoeksgerechten niet verboden naar de openbare rust en het maatschappelijk geweten te verwijzen om te beoordelen of de handhaving van de voorlopige hechtenis volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid". (M.N.B.)

- Art. 16, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

12 februari 2025 P.25.0179.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.10** AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Ernstige aanwijzingen van schuld - Eerste handhaving van de voorlopige hechtenis - Wettigheidscontrole door het onderzoeksgerecht - Aanvulling, verbetering of concretisering van de schuldaanwijzingen - Voorwaarden - Overname van redenen van de schriftelijke vordering van het openbaar ministerie

Volgens de artikelen 21, § 4 en 30, § 4, Voorlopige Hechteniswet oordelen de raadkamer en in hoger beroep de kamer van inbeschuldigingstelling, naar aanleiding van de eerste verschijning van de aangehouden inverdenkinggestelde voor het onderzoeksgerecht, over de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding; daarbij kunnen zij de motivering van dat bevel verbeteren door een reden aan te vullen, een juiste reden in de plaats te stellen van een foutieve reden of duidelijker de omstandigheden te omschrijven waaruit ernstige aanwijzingen van de schuld kunnen worden afgeleid (1); de onregelmatigheid van het bevel tot aanhouding wegens het ontbreken van elke vermelding van de in artikel 16, § 5, Voorlopige Hechteniswet bedoelde feitelijke omstandigheden is echter niet herstelbaar; geen enkele wettelijke of verdragsrechtelijke bepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel staat eraan in de weg dat het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over de handhaving van de voorlopige hechtenis, voor de vaststelling van de ernstige aanwijzingen van schuld verwijst naar een schriftelijke vordering van het openbaar ministerie waarvan het de redenen overneemt; het onderzoeksgerecht kan hierbij ook rekening houden met ernstige schuldaanwijzingen waarover de inverdenkinggestelde niet voorafgaandelijk werd ondervraagd. (1) Cass. 6 juni 2023, AR P.23.0806.N, AC 2023, nr. 415; Cass. 23 juni 1994, AR P.94.0808.N, AC 1994, nr. 331.

- Art. 30, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 21, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 5.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.25.0018.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.16** AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Voorwaarden - Gevaar voor recidive - Motivering

Bij de beoordeling of er ernstige redenen bestaan om te vrezen dat een in vrijheid gelaten inverdenkinggestelde nieuwe misdaden of wanbedrijven zal plegen in de zin van artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet betrekt het onderzoeksgerecht dat zich moet uitspreken over de handhaving van de voorlopige hechtenis noodzakelijkerwijze de feiten waarvoor een bevel tot aanhouding is verleend; het mag daarbij wat betreft die feiten enkel aannemen dat er lastens de inverdenkinggestelde ernstige aanwijzingen van schuld zijn en dus niet vaststellen dat zijn schuld aan die feiten vaststaat, enkel in dat laatste geval ligt een schending voor van artikel 6.2 EVRM en een miskenning van het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld (1). (1) Cass. 11 december 2019, AR P.19.1221.F, AC 2019, nr. 663; Cass. 29 januari 2003, AR P.03.0109.F, arrest niet gepubliceerd, aangehaald door J. de CODT, Des nullités de l'instruction et du jugement, Larcier, 2006, p. 40.

- Art. 16, § 1, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 6.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

7 september 2021 P.21.1161.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.17** AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid - Voorleiding voor de onderzoeksrechter na een verhoor afgenomen zonder arrestatie

Indien een verdachte in opdracht van de onderzoeksrechter door de politie wordt verhoord overeenkomstig artikel 47bis, § 3, eerste lid, Wetboek van Strafvordering en dus zonder enige vrijheidsberoving, hij zich bij dat verhoor op zijn zwijgrecht beroept, hij vervolgens in opdracht van de onderzoeksrechter na dit verhoor van zijn vrijheid wordt beroofd om voor de onderzoeksrechter te worden geleid en de onderzoeksrechter na een voorafgaande ondervraging lastens die verdachte een bevel tot aanhouding verleent, volgt uit artikel 16, § 1, Voorlopige Hechteniswet noch uit enige andere bepaling dat de onderzoeksrechter een volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid slechts mag aannemen als die is gesteund op gegevens die zijn verkregen na het verhoor van de verdachte; de omstandigheid dat een verdachte in opdracht van de onderzoeksrechter buiten vrijheidsberoving wordt verhoord, belet de onderzoekrechter niet om, nadat hij de verdachte heeft laten arresteren en voor zich heeft laat leiden en na een voorafgaande ondervraging, de voor het verlenen van een bevel tot aanhouding vereiste volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid vast te stellen aan de hand van alle feitelijke omstandigheden van de zaak en die welke eigen zijn aan de persoonlijkheid van de verdachte.

- Art. 16, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 47bis, § 3 Wetboek van Strafvordering

7 september 2021 P.21.1168.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.20** AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Uitvaardiging voor feiten die na de akte van aanhangigmaking zouden zijn gepleegd (geen)

De aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter kan geen betrekking hebben op toekomstige feiten, dit wil zeggen feiten die nog niet werden gepleegd op de datum van de akte die de zaak bij hem aanhangig maakt; zo kan een vordering van het parket geen feiten bij de onderzoeksrechter aanhangig maken die, gesteld dat ze bewezen zijn, na die akte zouden zijn gepleegd (1). (1) Zie A. DE NAUW, "Het adiëren van de onderzoeksrechter", in A. DE NAUW, J. D'HAENENS en M. STORME, Actuele problemen van strafrecht, Antwerpen, Kluwer, 1988, p. 14; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. I, p. 842-843 en 847.

- Art. 16, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 63 Wetboek van Strafvordering
- Art. 61 Wetboek van Strafvordering

12 februari 2025 P.25.0165.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.9** AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Vaststelling, door de griffier van de onderzoeksrechter, van de vervulling van een wettelijke vormvereiste - Authentiek karakter - Bewijswaarde tot betichting van valsheid - Toepassing - Betekening van het aanhoudingsbevel aan de inverdenkinggestelde - Afgifte van een afschrift - Vaststelling in het aanhoudingsbevel

De vaststelling, door de griffier van de onderzoeksrechter, van de vervulling van een wettelijke vormvereiste heeft een authentiek karakter en kan enkel worden aangevochten door een procedure tot betichting van valsheid; dit is met name het geval voor de vermelding onderaan het aanhoudingsbevel waarbij de griffier bevestigt dat hij, op de vermelde datum en het vermelde uur, het aanhoudingsbevel "aan de inverdenkinggestelde heeft getoond, het hem heeft betekend en hem een afschrift heeft gegeven van dit aanhoudingsbevel en van alle stukken die bedoeld worden in artikel 16, § 7, Voorlopige Hechteniswet" (1). (1) Zie Cass. 24 augustus 1998, AR P.98.1170.F, ECLI:BE:CASS:1998:ARR.19980824.7, AC 1998, nr. 373; (wat betreft de vermeldingen van een proces-verbaal van de rechtszitting); Cass. 9 april 2024, AR P.24.0413.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240409.2N.13 ; Cass. 12 januari 2021, AR P.20.0970.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210112.2N.4.De eiser voerde aan dat "het aanhoudingsbevel, bij ontstentenis van regelmatige betekening binnen de wettelijke termijn, nietig is en het onderzoeksgerecht de inverdenkinggestelde niet in voorlopige hechtenis kan houden.Volgens de bewoordingen zelf van [artikel 18 Voorlopige Hechteniswet] is de betekening regelmatig indien voldaan wordt aan de vier daarin voorgeschreven vormvereisten: de betekening geschiedt binnen een termijn van achtenveertig uur, door de griffier, door de directeur van de strafinrichting of door een agent van de openbare macht, in de taal van de rechtspleging en met afgifte van een volledig afschrift van de akte.Deze voorwaarden zijn cumulatief". (Cass. 1 december 2021, RG P.21.1481.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211201.2F.11, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH. ECLI:BE:CASS:2021:CONC.20211201.2F.11).

- Art. 462 Wetboek van Strafvordering
- Art. 448 Wetboek van Strafvordering
- Art. 449 Wetboek van Strafvordering
- Art. 450 Wetboek van Strafvordering
- Art. 451 Wetboek van Strafvordering
- Art. 452 Wetboek van Strafvordering
- Art. 453 Wetboek van Strafvordering
- Art. 454 Wetboek van Strafvordering
- Art. 455 Wetboek van Strafvordering
- Art. 456 Wetboek van Strafvordering
- Art. 457 Wetboek van Strafvordering
- Art. 458 Wetboek van Strafvordering
- Art. 459 Wetboek van Strafvordering
- Art. 18, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 461 Wetboek van Strafvordering
- Art. 906 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 463 Wetboek van Strafvordering
- Art. 464 Wetboek van Strafvordering
- Art. 895 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 896 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 897 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 898 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 899 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 900 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 901 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 902 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 903 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 904 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 905 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 460 Wetboek van Strafvordering

9 april 2025 P.25.0478.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.16** AC nr. ...

Bevel tot aanhouding - Vereiste van de voorafgaande ondervraging door de onderzoeksrechter - Verloop van de ondervraging - Voorwaarden

De wetgever heeft niet nader bepaald hoe de door artikel 16, § 2, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet bedoelde ondervraging moet verlopen; noch uit de tekst van deze bepaling noch uit de wetsgeschiedenis ervan volgt dat dit verhoor het karakter moet aannemen van een geleide ondervraging; niet is vereist dat de onderzoeksrechter vragen stelt betreffende elk detail van de aan de inverdenkinggestelde verweten feiten of specifieke vragen stelt betreffende alle telastleggingen; het is noodzakelijk maar het volstaat dat de inverdenkinggestelde de gelegenheid krijgt om zijn opmerkingen te formuleren betreffende de hem verweten feiten en aldus zijn recht van verdediging kan uitoefenen (1). (1) Cass. 9 augustus 2022, AR P.22.1036.N, AC 2022, nr. 487; Cass. 14 januari 2020, AR P.20.0037.N, AC 2020, nr. 39; Cass. 26 maart 2019, AR P.19.0265.N, AC 2019, nr. 185.

- Art. 16, § 2, tweede lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 5.2 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

14 januari 2025 P.25.0018.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.16** AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

Cassatieberoep - Recht van de eiser op persoonlijke aanwezigheid op de rechtszitting

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM, nr. 27703/16, Venet c. Belgique, 22 oktober 2019) volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie meedeelt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; die regel geldt ook indien de verdachte geen memorie heeft ingediend en dit ongeacht wat is bepaald in artikel 1107, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, dat volgens artikel 432 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de cassatierechtspleging in strafzaken; het gebrek aan capaciteit van de politie of penitentiaire diensten om de aangehouden verdachte over te brengen maakt evenwel geen overmacht uit (1). (1) Het openbaar ministerie was van mening dat de verschijning van eiser niet strikt noodzakelijk was, bij gebrek aan een ontvankelijke memorie, en heeft op de zitting van 7 september 2021 geadviseerd het cassatieberoep te verwerpen. Na het horen van eiser met bijstand van een tolk op de zitting van 9 september 2021, binnen de vereiste termijn van 15 dagen voor uitspraak na het cassatieberoep (art. 31 Wet Voorlopige Hechtenis), heeft het Hof de nietigheid vastgesteld van het door eiser ingediende stuk in een andere taal dan de procestaal, en het cassatieberoep verworpen (Cass. 9 september 2021, AR P.21.1162.N, arrest niet gepubliceerd). Over het arrest Venet t/België zie een bespreking van M. MERRIGAN in RW 2020-21, 398-399.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 september 2021 P.21.1162.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210909.2N.1 AC nr. ...

Cassatieberoep - Recht van de eiser op persoonlijke aanwezigheid op de rechtszitting

Uit artikel 5.4 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM, nr. 27703/16, Venet c. Belgique, 22 oktober 2019) volgt dat een verdachte die cassatieberoep heeft aangetekend tegen een beslissing betreffende de handhaving van de voorlopige hechtenis, het recht heeft om kennis te nemen van de mondelinge conclusie van de advocaat-generaal bij dit Hof over het gevolg dat aan zijn cassatieberoep moet worden gegeven; een verdachte die te kennen heeft gegeven aanwezig te willen zijn op de rechtszitting waarop de advocaat-generaal zijn conclusie meedeelt, moet dan ook worden overgebracht naar de rechtszitting, behoudens overmacht; die regel geldt ook indien de verdachte geen memorie heeft ingediend en dit ongeacht wat is bepaald in artikel 1107, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, dat volgens artikel 432 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de cassatierechtspleging in strafzaken; het gebrek aan capaciteit van de politie of penitentiaire diensten om de aangehouden verdachte over te brengen maakt evenwel geen overmacht uit (1). (1) Het openbaar ministerie was van mening dat de verschijning van eiser niet strikt noodzakelijk was, bij gebrek aan een ontvankelijke memorie, en heeft op de zitting van 7 september 2021 geadviseerd het cassatieberoep te verwerpen. Na het horen van eiser met bijstand van een tolk op de zitting van 9 september 2021, binnen de vereiste termijn van 15 dagen voor uitspraak na het cassatieberoep (art. 31 Wet Voorlopige Hechtenis), heeft het Hof de nietigheid vastgesteld van het door eiser ingediende stuk in een andere taal dan de procestaal, en het cassatieberoep verworpen (Cass. 9 september 2021, AR P.21.1162.N, arrest niet gepubliceerd). Over het arrest Venet t/België zie een bespreking van M. MERRIGAN in RW 2020-21, 398-399.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 september 2021 P.21.1162.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210909.2N.1 AC nr. ...

HANDHAVING

Handhaving - Artikel 6.3 EVRM - (Geen) Toepassing - Onderzoeksgerechten

Artikel 6.3 EVRM is niet van toepassing op de beslissingen van de onderzoeksgerechten die belast zijn met het toezicht op de hechtenis vóór het vonnis (1). (1) Het Hof heeft evenwel erkend dat de artikelen 6.3.c EVRM en 14.3, d) IVBPR, die eenieder wiens zaak moet worden onderzocht door een rechter, het recht geven om in persoon te verschijnen op de rechtszitting, aldaar gehoord te worden en zich voor hem te kunnen verdedigen, van toepassing zijn voor de onderzoeksgerechten die inzake voorlopige hechtenis uitspraak doen (Cass. 17 juni 2020, AR P.20.0626.F, AC 2020, nr. 405).

- Artt. 21 en 22 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 6.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

5 maart 2025 P.25.0299.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.11 AC nr. ...

Handhaving - Betwisting betreffende de regelmatigheid van het bevel tot aanhouding - (Wel) eerste beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis - (Geen) verder onderzoek

De toetsing van de wettigheid van het aanhoudingsbevel wordt verricht door de onderzoeksgerechten die overeenkomstig artikel 21, § 4, Voorlopige Hechteniswet, uitspraak moeten doen binnen vijf dagen vanaf de tenuitvoerlegging van het aanhoudingsbevel of op het hoger beroep tegen de naar aanleiding daarvan gewezen beschikking; in geval van handhaving van de voorlopige hechtenis kan de regelmatigheid van het aanhoudingsbevel achteraf niet meer worden betwist, ongeacht de aangevoerde nietigheid (1). (1) Zie Cass. 7 april 2020, AR P.20.0356.N, AC 2020, nr. 229, en verwijzing in voetnoot.

- Art. 21, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

26 oktober 2022 P.22.1355.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.26** AC nr. ...

Handhaving - Toetsing van het aanhoudingsbevel door de onderzoeksgerechten - Verzoek om de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek en van de bijzondere opsporingsmethoden te onderzoeken op grond van de artikelen 235bis tot 235quater Wetboek van Strafvordering - Termijn - Toezicht op de bestaanbaarheid met artikel 5.4 EVRM

Het toezicht op de bestaanbaarheid met artikel 5.4 EVRM van de termijn die is verstreken sinds het verzoek om de regelmatigheid van het gerechtelijk onderzoek en van de bijzondere opsporingsmethoden te onderzoeken overeenkomstig de artikelen 235bis tot 235quater Wetboek van Strafvordering, houdt geen verband met het toezicht op de wettigheid van de voorlopige hechtenis.

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.22.1355.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.26** AC nr. ...

Handhaving - Hechtenis onder elektronisch toezicht - Weigering - Motivering

De gegevens eigen aan de zaak en aan de persoonlijkheid van de verdachte die een zodanig gevaar voor de openbare veiligheid vormen dat de handhaving van de hechtenis strikt noodzakelijk is, kunnen eveneens van die aard zijn dat ze het elektronisch toezicht uitsluiten; het onderzoeksgerecht doet op onaantastbare wijze uitspraak hierover, zonder dat het specifiek dient te motiveren in welk opzicht de feitelijke omstandigheden van de zaak en de omstandigheden eigen aan de persoonlijkheid, die de hechtenis strikt noodzakelijk maken, een belemmering vormen voor de uitvoering van de hechtenis onder elektronisch toezicht (1). (1) Cass. 29 december 2015, AR P.15.1641.F, AC 2015, nr. 787.

4 januari 2023 P.22.1746.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230104.2F.18** AC nr. ...

Handhaving - Ernstige aanwijzingen van schuld - Aanvoering van onontvankelijkheid van de strafvordering, nietigheid van een onderzoeksverrichting of van een bewijselement - Opdracht van het onderzoeksgerecht - Onderzoek prima facie van de opgeworpen onregelmatigheid

Wanneer een inverdenkinggestelde de onontvankelijkheid van de strafvordering of de nietigheid van een onderzoekverrichting of van een ingezameld element en de daaruit voortvloeiende rechtspleging aanvoert om het bestaan te betwisten van ernstige aanwijzingen van schuld die de voorlopige hechtenis rechtvaardigen, dient het onderzoeksgerecht dat niet optreedt met toepassing van artikel 235bis Wetboek van Strafvordering, een prima facie onderzoek van de opgeworpen onregelmatigheid uit te voeren (1). (1) Cass. 21 januari 2015, AR P.15.0056.F, AC 2015, nr. 53; Cass. 5 mei 2009, AR P.09.0615.N, AC 2009, nr. 295.

- Artt. 16, § 5, 21, § 5, en 30, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

23 november 2021 P.21.1408.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.33** AC nr. ...

Handhaving - Periodieke toetsing door de onderzoeksgerechten - Betwisting betreffende de regelmatigheid van de aanwijzingen van schuld - Onderzoek prima facie

Wanneer de inverdenkinggestelde, in het kader van de toetsing van de wettigheid van het aanhoudingsbevel, de regelmatigheid van de aanwijzingen van schuld betwist, zoals de wettigheid van de in het aanhoudingsbevel bedoelde onderschepping van communicatie, moet de kamer van inbeschuldigingstelling, die de aldus opgeworpen onregelmatigheid dient te onderzoeken, enkel een onderzoek prima facie van die onregelmatigheid verrichten, aangezien de Voorlopige Hechteniswet op het vlak van de voorlopige hechtenis specifieke regels over de toetsing van de regelmatigheid van de hechtenis bevat, die de enige regels zijn die van toepassing zijn (1). (1) Zie Cass. 13 januari 2021, AR P.20.0956.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210113.2F.1, met voetnoot ondertekend M.N.B. en concl. van het OM; Cass. 24 juli 2019, AR P.19.0744.N, AC 2019, nr. 422; Cass. 30 november 2016, AR P.16.1151.F, AC 2016, nr. 690; Cass. 21 januari 2015, AR P.15.0056.F, AC 2015, nr. 53; Cass. 11 februari 2004, AR P.04.0203.F, AC 2004, nr. 74; Cass. 20 februari 2001, AR P.01.0235.N, AC 2001, nr. 106, met voetnoot ondertekend M.D.S.

- Art. 90quater Wetboek van Strafvordering
- Art. 21, § 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

26 oktober 2022 P.22.1355.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.26** AC nr. ...

Handhaving - Verplichting om de middelen te beantwoorden - Begrip - Omvang

De rechter moet enkel antwoorden op de middelen, dit wil zeggen op de aanvoering door een partij van een feit, een handeling of een tekst waaruit zij via een juridische redenering de gegrondheid van een verzoek, een verweer of een exceptie meent te kunnen afleiden; de rechter is niet verplicht de partijen omstandig in hun argumentatie te volgen; dit geldt inzonderheid voor de onderzoekgerechten die op korte termijn moeten beslissen over de handhaving van de voorlopige hechtenis (1). (1) Cass. 8 mei 2019, AR P.19.0441.F, AC 2019, nr. 273.

- Art. 23, 4° Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

4 januari 2023 P.22.1746.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230104.2F.18** AC nr. ...

Handhaving - Hechtenis onder elektronisch toezicht - Toekenning - Toepassingsvoorwaarden - Beoordeling door het onderzoeksgerecht

Aangezien geen enkele wettelijke bepaling de toepassingsvoorwaarden van de hechtenis onder elektronisch toezicht nader bepaalt, oordelen de onderzoeksgerechten in feite over de wenselijkheid om deze al dan niet toe te kennen (1). (1) Cass. 2 april 2014, AR P.14.0498.F, AC 2014, nr. 260, met concl. OM op datum in Pas.

- Artt. 16, § 1, tweede lid, en 22, eerste, tweede, zesde en zevende lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

4 januari 2023 P.22.1746.F **ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230104.2F.18** AC nr. ...

Handhaving - Beschikking van de raadkamer tot handhaving van de hechtenis onder elektronisch toezicht - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Bevoegdheden van de kamer van inbeschuldigingstelling

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak doet over het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen de beslissing van de raadkamer tot uitvoering van voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht, kan ze die beschikking hervormen door te beslissen dat de voorlopige hechtenis moet worden voortgezet in de gevangenis en niet onder elektronisch toezicht (1). (Impliciete oplossing) (1) Zie Cass. 6 januari 2015, AR P.14.1956.N, AC 2015, nr. 9 en voetnoot; Cass. 28 januari 2014, AR P.14.0128.N, AC 2014, nr. 76 en voetnoot; M.-A. BEERNAERT e.a., o.c., 1103-1104.

- Artt. 21, §§ 1 en 4, 22, § 1, en 30, §§ 1 en 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 december 2022 P.22.1627.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.8** AC nr. ...

Handhaving - Eerste verschijning - Regelmatigheid van het aanhoudingsbevel - Betwisting betreffende de regelmatigheid van de aanwijzingen van schuld - Prima facie onderzoek - Gevolg

Het onderzoeksgerecht dat uitspraak doet inzake voorlopige hechtenis moet onder meer nagaan of er, op het tijdstip van zijn beslissing, tegen de aangehouden inverdenkinggestelde nog ernstige aanwijzingen van schuld bestaan; wanneer die aanwijzingen voortvloeien uit de verkrijging van een bewijs waarvan de regelmatigheid wordt betwist, dient het onderzoeksgerecht slechts een prima facie onderzoek van de aangevoerde regelmatigheid te verrichten, aangezien de Voorlopige Hechteniswet specifieke regels voor het toezicht op de regelmatigheid van de hechtenis bevat, die de enige regels zijn die van toepassing zijn; in dat geval kan de sanctie voor de onregelmatigheid die tijdens het toezicht op de voorlopige hechtenis werd aangevoerd, wanneer deze is bewezen, niet bestaan in de niet-ontvankelijkheid van de vervolging (1). (1) Cass. 26 oktober 2022, AR P.22.1355.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.26.

- Artt. 21 en 22 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

5 maart 2025 P.25.0299.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250305.2F.11** AC nr. ...

Handhaving - Voorwaarden - Volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid - Begrip - Gevaar dat de publieke opinie diep geschokt zou zijn door de vrijlating van een aangehouden inverdenkinggestelde

De volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid kan worden afgeleid uit het gevaar dat de publieke opinie diep geschokt zou zijn door de vrijlating van een aangehouden inverdenkinggestelde, indien dat gevaar in verband kan worden gebracht met de feitelijke gegevens en de persoonlijkheidsgegevens die het verwerkelijken (1). (1) De eiser verwees naar Cass. 15 januari 2025, RG P.25.0027.F (onuitgeg.). Dit arrest wijst er echter op dat "in tegenstelling tot de onderhavige zaak", "het aanhoudingsbevel met name gemotiveerd wordt door de omstandigheden dat 'het maatschappelijk geweten niet zou kunnen aanvaarden dat de dader van dergelijke ernstige feiten nu al in vrijheid wordt gesteld', dat 'er een gevaar voor herhaling van soortgelijke feiten bestaat in geval van vrijlating, omdat hij zichzelf niet in vraag stelt [...], (...) [en dat] uit die overwegingen volgt dat de onderzoeksrechter een voortijdige straf aan de eiser heeft willen opleggen of, met andere woorden, een vorm van onmiddellijke bestraffing heeft willen toepassen".Zelf heeft het OM verwezen naar drie arresten die geciteerd worden in A. BEERNAERT e.a., o.c., p. 1208, noot nr. 150: Cass. 17 mei 2022, P.22.0609.N, AC 2022, nr. 356; Cass. 21 juni 1989, AR 7575, AC 1988-89, nr. 622; Cass. 13 maart 1991, AR 8947, nr. 364. Het OM stelt aldus: "Wanneer het feit strafbaar is met een straf die vijftien jaar dwangarbeid te boven gaat, is het de onderzoeksgerechten niet verboden naar de openbare rust en het maatschappelijk geweten te verwijzen om te beoordelen of de handhaving van de voorlopige hechtenis volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid". (M.N.B.)

- Art. 16, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

12 februari 2025 P.25.0179.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.10** AC nr. ...

Handhaving - Gerechtelijk onderzoek opgestart op basis van inlichtingen van een buitenlandse politiedienst - Aanvoering dat de inlichtingen onregelmatig zijn verkregen - Opdracht van het onderzoeksgerecht - Onderzoek prima facie van de opgeworpen onregelmatigheid - Draagwijdte - Gevolg

Indien een in België gevoerd strafonderzoek is opgestart op basis van inlichtingen die zijn bezorgd door een buitenlandse politiedienst waarbij die inlichtingen enkel worden gebruikt om verder in België op autonome wijze bewijzen te verzamelen, dan staat het aan het onderzoeksgerecht in het kader van de beoordeling van de handhaving van de voorlopige hechtenis prima facie te onderzoeken of de inverdenkinggestelde aannemelijk maakt dat die inlichtingen onregelmatig zijn verkregen en in bevestigend geval of het gebruik van die onregelmatig verkregen inlichtingen niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces van de inverdenkinggestelde dan wel indien die inlichtingen zijn verkregen in overeenstemming met het recht van die buitenlandse staat het gebruik ervan niet strijdig is met het recht op een eerlijk proces (1) (1) Cass. 18 april 2017, AR P.16.1292.N, AC 2017, nr. 261; Cass. 28 februari 2017, AR P.16.0261.N, AC 2017, nr. 139.

- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

23 november 2021 P.21.1408.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.33** AC nr. ...

HOGER BEROEP

Hoger beroep - Beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over de wettigheid of over de handhaving van de voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Beslissing van de onderzoeksrechter tot uitvoering van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht - (Geen) gevolg voor de bestaansreden van het hoger beroep

Een beslissing van de onderzoeksrechter tot voortzetting van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht (1) maakt geen einde aan de voorlopige hechtenis; een dergelijke beslissing kan dus niet tot gevolg hebben dat het eerdere hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer geen voorwerp meer heeft (2). (1) Beschikking op grond van artikel 24bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet. Aangezien dit artikel niet wordt bedoeld in artikel 30 van diezelfde wet, kan tegen deze beslissing geen hoger beroep worden ingesteld. (2) Contra P. Daeninck, "De impact van een beschikking van de onderzoeksrechter tot elektronisch toezicht op een hangend hoger beroep inzake voorlopige hechtenis", T. Strafr., 2021, 2-8; anders dan de eiser stelt deze auteur niettemin vast [blz. 6] dat de raadkamer in dergelijk geval opnieuw uitspraak moet doen binnen de termijn van één of twee maanden te rekenen vanaf de vorige beschikking.Het hof van beroep van Antwerpen, dat uitspraak heeft gedaan over een identieke zaak, heeft in een arrest van 6 januari 2020 geoordeeld dat het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen de beschikking van de raadkamer waarbij deze tot het periodieke toezicht op de voorlopige hechtenis overging, niet ontvankelijk was bij gebrek aan voorwerp, wegens de beschikking die de onderzoeksrechter intussen had gewezen op grond van artikel 24bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet. Op het cassatieberoep tegen die beslissing heeft het Hof echter alleen maar kunnen vaststellen dat dit arrest de voorlopige hechtenis niet handhaafde, zodat het cassatieberoep niet ontvankelijk was. (Cass. 21 januari 2020, AR P.20.0038.N, AC 2020, nr. 62) Het Hof heeft dus niet de wettigheid van de redenen van het bestreden arrest getoetst.In deze zaak had het hof van beroep kennisgenomen van het hoger beroep van de procureur des Konings tegen een beschikking van de raadkamer tot uitvoering van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht. Het had niet kunnen beslissen dat de voorlopige hechtenis in de gevangenis zou worden voortgezet indien enkel de inverdenkinggestelde hoger beroep had ingesteld, omdat het in dat geval de toestand van laatstgenoemde niet had mogen verzwaren (zie Cass. 14 mei 2019, AR P.19.0486.N, AC 2019, nr. 286).Inzake voorlopige hechtenis is het elektronisch toezicht geen alternatief voor de hechtenis. Het is enkel een uitvoeringsmodaliteit hiervan (zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, I, 1101).Aangezien de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht een vrijheidsberovende maatregel vormt, is ze onderworpen aan dezelfde maatregelen van toezicht als de voorlopige hechtenis die in de gevangenis wordt uitgevoerd. Bij die gelegenheid kan het appelgerecht krachtens artikel 30, § 1 en § 4, Voorlopige Hechteniswet beslissen om de inverdenkinggestelde in vrijheid te stellen, net zoals het de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht kan omzetten in hechtenis in de gevangenis (zie M.-A. Beernaert e.a., o.c., 1104; Cass. 6 januari 2015, AR P.14.1956.N, AC 2015, nr. 9; Cass. 28 januari 2014, AR P.14.0128.N, AC 2014, nr. 76.

- Artt. 24bis, § 2, et 30, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 december 2022 P.22.1627.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.8** AC nr. ...

Hoger beroep - Beschikking van de raadkamer tot handhaving van de hechtenis onder elektronisch toezicht - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Bevoegdheden van de kamer van inbeschuldigingstelling

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling uitspraak doet over het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen de beslissing van de raadkamer tot uitvoering van voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht, kan ze die beschikking hervormen door te beslissen dat de voorlopige hechtenis moet worden voortgezet in de gevangenis en niet onder elektronisch toezicht (1). (Impliciete oplossing) (1) Zie Cass. 6 januari 2015, AR P.14.1956.N, AC 2015, nr. 9 en voetnoot; Cass. 28 januari 2014, AR P.14.0128.N, AC 2014, nr. 76 en voetnoot; M.-A. BEERNAERT e.a., o.c., 1103-1104.

- Artt. 21, §§ 1 en 4, 22, § 1, en 30, §§ 1 en 4 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 december 2022 P.22.1627.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.8** AC nr. ...

Hoger beroep - Beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over de wettigheid of over de handhaving van de voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Beslissing van de onderzoeksrechter tot uitvoering van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht - (Geen) gevolg voor de bestaansreden van het hoger beroep

Een beslissing van de onderzoeksrechter tot voortzetting van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht (1) maakt geen einde aan de voorlopige hechtenis; een dergelijke beslissing kan dus niet tot gevolg hebben dat het eerdere hoger beroep tegen de beschikking van de raadkamer geen voorwerp meer heeft (2). (1) Beschikking op grond van artikel 24bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet. Aangezien dit artikel niet wordt bedoeld in artikel 30 van diezelfde wet, kan tegen deze beslissing geen hoger beroep worden ingesteld. (2) Contra P. Daeninck, "De impact van een beschikking van de onderzoeksrechter tot elektronisch toezicht op een hangend hoger beroep inzake voorlopige hechtenis", T. Strafr., 2021, 2-8; anders dan de eiser stelt deze auteur niettemin vast [blz. 6] dat de raadkamer in dergelijk geval opnieuw uitspraak moet doen binnen de termijn van één of twee maanden te rekenen vanaf de vorige beschikking.Het hof van beroep van Antwerpen, dat uitspraak heeft gedaan over een identieke zaak, heeft in een arrest van 6 januari 2020 geoordeeld dat het hoger beroep van het openbaar ministerie tegen de beschikking van de raadkamer waarbij deze tot het periodieke toezicht op de voorlopige hechtenis overging, niet ontvankelijk was bij gebrek aan voorwerp, wegens de beschikking die de onderzoeksrechter intussen had gewezen op grond van artikel 24bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet. Op het cassatieberoep tegen die beslissing heeft het Hof echter alleen maar kunnen vaststellen dat dit arrest de voorlopige hechtenis niet handhaafde, zodat het cassatieberoep niet ontvankelijk was. (Cass. 21 januari 2020, AR P.20.0038.N, AC 2020, nr. 62) Het Hof heeft dus niet de wettigheid van de redenen van het bestreden arrest getoetst.In deze zaak had het hof van beroep kennisgenomen van het hoger beroep van de procureur des Konings tegen een beschikking van de raadkamer tot uitvoering van de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht. Het had niet kunnen beslissen dat de voorlopige hechtenis in de gevangenis zou worden voortgezet indien enkel de inverdenkinggestelde hoger beroep had ingesteld, omdat het in dat geval de toestand van laatstgenoemde niet had mogen verzwaren (zie Cass. 14 mei 2019, AR P.19.0486.N, AC 2019, nr. 286).Inzake voorlopige hechtenis is het elektronisch toezicht geen alternatief voor de hechtenis. Het is enkel een uitvoeringsmodaliteit hiervan (zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, La Charte, Brugge, 9de uitg., 2021, I, 1101).Aangezien de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht een vrijheidsberovende maatregel vormt, is ze onderworpen aan dezelfde maatregelen van toezicht als de voorlopige hechtenis die in de gevangenis wordt uitgevoerd. Bij die gelegenheid kan het appelgerecht krachtens artikel 30, § 1 en § 4, Voorlopige Hechteniswet beslissen om de inverdenkinggestelde in vrijheid te stellen,

net zoals het de voorlopige hechtenis onder elektronisch toezicht kan omzetten in hechtenis in de gevangenis (zie M.-A. Beernaert e.a., o.c., 1104; Cass. 6 januari 2015, AR P.14.1956.N, AC 2015, nr. 9; Cass. 28 januari 2014, AR P.14.0128.N, AC 2014, nr. 76.

- Artt. 24bis, § 2, et 30, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 december 2022 P.22.1627.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.8** AC nr. ...

Hoger beroep - Beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over de wettigheid of over de handhaving van de voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Beschikking van de onderzoeksrechter tot opheffing van de voorlopige hechtenis - Gevolg voor de bestaansreden van het hoger beroep

Enkel de beslissing van de onderzoeksrechter die een einde maakt aan de voorlopige hechtenis, waarvan de raadkamer de wettigheid heeft beoordeeld of over de handhaving waarvan ze uitspraak heeft gedaan (1), heeft tot gevolg dat het rechtsmiddel tegen de door dat onderzoeksgerecht gewezen beschikking geen voorwerp meer heeft. (1) Met andere woorden, de beschikking tot opheffing van het aanhoudingsbevel die door de onderzoeksrechter is gewezen op grond van artikel 25, § 2, Voorlopige Hechteniswet, waartegen geen rechtsmiddel openstaat.

- Artt. 25, § 2, en 30, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 25, § 2, en 30, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 december 2022 P.22.1627.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.8** AC nr. ...

Hoger beroep - Hoger beroep ingesteld door de inverdenkinggestelde in de gevangenis - Vorm - Verklaring verstuurd op een communicatieplatform tussen de gedetineerden en de gevangenisadministratie - (Niet-)ontvankelijkheid

Overeenkomstig artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen bestaat het door deze personen ingestelde hoger beroep in een verklaring gedaan aan de directeur van de inrichting waar zij verblijven, of aan zijn gemachtigde; de verklaring die is verstuurd op een platform dat als communicatiemiddel dient tussen de gedetineerden en de gevangenisadministratie en die, bijgevolg, niet is gedaan aan een gezagsdrager die over de vereiste bevoegdheid beschikt, vormt dus geen hoger beroep; een dergelijke mededeling heeft enkel tot gevolg dat het de administratieve dienst in staat stelt de gedetineerde te vragen op de griffie van de gevangenis te verschijnen, zodra deze opent, om de akte op te maken (1). (1) Zie concl.”in hoofdzaak” OM.

- Art. 1 Wet 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen
- Art. 30 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

19 februari 2025 P.25.0237.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.11** AC nr. ...

INVRIJHEIDSTELLING ONDER VOORWAARDEN

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Invrijheidstelling onder borgsom - Verplichting van de rechter om het bedrag van de borgsom te verantwoorden - Draagwijdte

De rechter die bij de beslissing over de handhaving van de voorlopige hechtenis de vrijlating onder borgsom beveelt, bepaalt op onaantastbare wijze het bedrag van de borgsom en is bij gebrek aan een conclusie niet verplicht zijn beslissing hierover met redenen te omkleden (1); niettemin moet bij het bepalen van de borgsom, die is bedoeld om het vluchtgevaar tegen te gaan, ook rekening worden gehouden met de financiële draagkracht van de verdachte en, zo nodig, overeenkomstig artikel 35, § 4, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet, met het bestaan van ernstige vermoedens dat de uit het misdrijf verkregen geldsommen of effecten in het buitenland werden belegd of verborgen werden gehouden (2). (1) Cass. 15 mei 2002, AR P.02.0689.F, AC 2002, nr. 297; zie concl. "in hoofdzaak" OM op datum in Pas. 2022, nr. 719. Wat betreft de ontvankelijkheid van het cassatieberoep tegen een dergelijke beslissing, zie Cass. 22 december 2021, AR P.21.1606.F, AC 2021, nr. 826, met concl. OM op datum in Pas. en verw. in voetnoot ondertekend M.N.B. (2) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2022, nr. 719.

- Art. 5.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 35 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

9 november 2022 P.22.1407.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.11** AC nr. ...

Invrijheidstelling onder voorwaarden - Verlenging van de voorwaarden door de onderzoeksrechter - Rechtsmiddelen

Volgens artikel 36, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet kan de verdachte aan de raadkamer vragen dat de opgelegde voorwaarden geheel of gedeeltelijk worden opgeheven of gewijzigd; dit betreft een bijzonder rechtsmiddel waarbij de raadkamer in eerste aanleg en in hoger beroep de kamer van inbeschuldigingstelling zich over het verzoek moeten uitspreken en hun beslissing moeten motiveren overeenkomstig artikel 16, § 5, Voorlopige Hechteniswet; dit rechtsmiddel kan niet worden aangewend als een hoger beroep tegen een verlengingsbeslissing van de onderzoeksrechter om zo de onderzoeksgerechten te verplichten zich uit te spreken over een voorgehouden formele onwettigheid van die verlengingsbeslissing (1). (1) Cass. 2 januari 2013, AR P.12.0252.N, AC 2013, nr. 4, T. Strafr. 2013, 193 noot T. DECAIGNY; Cass. 3 december 2003, AR P.03.1545.F, AC 2003, 618, RDP 2004, 626. Zie ook F. SCHUERMANS, "De voorlopig in vrijheid gestelde en zijn voorwaarden", RABG 2005, 1522-1524; O. MICHIELS, D. CHICOYAN en P. THEVISSEN, La détention préventive, Anthemis, 2010, 120-122; R. VERSTRAETEN, Handboek Strafvordering, Maklu, 2012, 648; P. DAENINCK, Praktische gids voorlopige hechtenis, Kluwer, 2015, 117; M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1137-1141.

- Artt. 16, § 5 en 36, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

7 september 2021 P.21.1164.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210907.2N.19** AC nr. ...

ONMIDDELLIJKE AANHOUDING

Onmiddellijke aanhouding - Verzoek tot invrijheidstelling - Beslissing van verwerping - Verplichte vermeldingen - Artikelen 16, § 5, eerste en tweede lid, en 27, § 3, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet

Krachtens artikel 27, § 3, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet moet de beslissing tot verwerping van een verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling gemotiveerd worden met inachtneming van de voorschriften van artikel 16, § 5, eerste en tweede lid, van die wet; die beslissing moet bijgevolg melding maken van de wettelijke bepalingen die de feiten als een misdaad of als een wanbedrijf omschrijven, alsook van het voortbestaan van ernstige aanwijzingen van schuld, van de feitelijke omstandigheden van de zaak van de beklaagde en van die welke eigen zijn aan zijn persoonlijkheid die zijn vrijheidsberoving verantwoorden in het licht van de in artikel 16, § 1, van de voormelde wet bepaalde criteria (1). (1) Zie Cass. 13 september 2022, AR P.22.1166.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220913.2N.21; Cass. 17 december 2014, AR P.14.1827.F, ECLI:BE:CASS:2014:ARR.20141217.1, AC 2014, nr. 803; Cass. 19 november 1996, AR P.96.1410.N, ECLI:BE:CASS:1996:ARR.19961119.5, AC 1996, nr. 442.

- Art. 27, § 3, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 5, eerste lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 16, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

29 januari 2025 P.25.0106.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250129.2F.7** AC nr. ...

OPHEFFING

Opheffing - Beschikking van de raadkamer die uitspraak doet over de wettigheid of over de handhaving van de voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Beschikking van de onderzoeksrechter tot opheffing van de voorlopige hechtenis - Gevolg voor de bestaansreden van het hoger beroep

Enkel de beslissing van de onderzoeksrechter die een einde maakt aan de voorlopige hechtenis, waarvan de raadkamer de wettigheid heeft beoordeeld of over de handhaving waarvan ze uitspraak heeft gedaan (1), heeft tot gevolg dat het rechtsmiddel tegen de door dat onderzoeksgerecht gewezen beschikking geen voorwerp meer heeft. (1) Met andere woorden, de beschikking tot opheffing van het aanhoudingsbevel die door de onderzoeksrechter is gewezen op grond van artikel 25, § 2, Voorlopige Hechteniswet, waartegen geen rechtsmiddel openstaat.

- Artt. 25, § 2, en 30, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 25, § 2, en 30, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

21 december 2022 P.22.1627.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.8** AC nr. ...

VOORLOPIGE INVRIJHEIDSTELLING

Voorlopige invrijheidstlling - Toepasselijke maximumstraf die 15 jaar opsluiting te boven gaat - Begrip - Invloed van de correctionalisering (geen)

De in artikel 16, § 1, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet bedoelde toepasselijke maximumstraf heeft betrekking op de bij wet bepaalde maximumstraf en niet op de maximumstraf die de rechter kan uitspreken na correctionalisering van de feiten wegens aanneming van verzachtende omstandigheden (1). (Impliciete oplossing). (1) Cass. 15 april 2020, AR P.20.0389.F, AC 2020, nr. 237.

- Art. 27, § 3, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 16, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

12 februari 2025 P.25.0179.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.10** AC nr. ...

Voorlopige invrijheidstlling - Verzoek tot invrijheidstelling - Beslissing van verwerping - Verplichte vermeldingen - Artikelen 16, § 5, eerste en tweede lid, en 27, § 3, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet

Krachtens artikel 27, § 3, vierde lid, Voorlopige Hechteniswet moet de beslissing tot verwerping van een verzoekschrift tot voorlopige invrijheidstelling gemotiveerd worden met inachtneming van de voorschriften van artikel 16, § 5, eerste en tweede lid, van die wet; die beslissing moet bijgevolg melding maken van de wettelijke bepalingen die de feiten als een misdaad of als een wanbedrijf omschrijven, alsook van het voortbestaan van ernstige aanwijzingen van schuld, van de feitelijke omstandigheden van de zaak van de beklaagde en van die welke eigen zijn aan zijn persoonlijkheid die zijn vrijheidsberoving verantwoorden in het licht van de in artikel 16, § 1, van de voormelde wet bepaalde criteria (1). (1) Zie Cass. 13 september 2022, AR P.22.1166.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220913.2N.21; Cass. 17 december 2014, AR P.14.1827.F, ECLI:BE:CASS:2014:ARR.20141217.1, AC 2014, nr. 803; Cass. 19 november 1996, AR P.96.1410.N, ECLI:BE:CASS:1996:ARR.19961119.5, AC 1996, nr. 442.

- Art. 27, § 3, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 5, eerste lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 16, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

29 januari 2025 P.25.0106.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250129.2F.7** AC nr. ...

Voorlopige invrijheidstlling - Verwerping - Voorwaarden - Volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid - Begrip - Gevaar dat de publieke opinie diep geschokt zou zijn door de vrijlating van een aangehouden inverdenkinggestelde

De volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid kan worden afgeleid uit het gevaar dat de publieke opinie diep geschokt zou zijn door de vrijlating van een aangehouden inverdenkinggestelde, indien dat gevaar in verband kan worden gebracht met de feitelijke gegevens en de persoonlijkheidsgegevens die het verwerkelijken (1). (1) De eiser verwees naar Cass. 15 januari 2025, RG P.25.0027.F (onuitgeg.). Dit arrest wijst er echter op dat "in tegenstelling tot de onderhavige zaak", "het aanhoudingsbevel met name gemotiveerd wordt door de omstandigheden dat 'het maatschappelijk geweten niet zou kunnen aanvaarden dat de dader van dergelijke ernstige feiten nu al in vrijheid wordt gesteld', dat 'er een gevaar voor herhaling van soortgelijke feiten bestaat in geval van vrijlating, omdat hij zichzelf niet in vraag stelt [...], (...) [en dat] uit die overwegingen volgt dat de onderzoeksrechter een voortijdige straf aan de eiser heeft willen opleggen of, met andere woorden, een vorm van onmiddellijke bestraffing heeft willen toepassen".Zelf heeft het OM verwezen naar drie arresten die geciteerd worden in A. BEERNAERT e.a., o.c., p. 1208, noot nr. 150: Cass. 17 mei 2022, P.22.0609.N, AC 2022, nr. 356; Cass. 21 juni 1989, AR 7575, AC 1988-89, nr. 622; Cass. 13 maart 1991, AR 8947, nr. 364. Het OM stelt aldus: "Wanneer het feit strafbaar is met een straf die vijftien jaar dwangarbeid te boven gaat, is het de onderzoeksgerechten niet verboden naar de openbare rust en het maatschappelijk geweten te verwijzen om te beoordelen of de handhaving van de voorlopige hechtenis volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid". (M.N.B.)

- Art. 16, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

12 februari 2025 P.25.0179.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.10** AC nr. ...

Voorlopige invrijheidstlling - Opgelegde straf van meer dan 15 jaar opsluiting - Verzoek tot voorlopige invrijheidstelling - Verplichting voor de rechter om zich over het onttrekkingsgevaar uit te spreken en de middelen betreffende dat gevaar te beantwoorden (geen) - Gevolgen voor het belang van het cassatiemiddel dat opkomt tegen de (overtollige) overwegingen over dat gevaar

Wanneer de maximumstraf die van toepassing is op de misdaad waarvoor het aanhoudingsbevel werd uitgevaardigd vijftien jaar opsluiting te boven gaat, volgt uit artikel 16, § 1, Voorlopige Hechteniswet dat het gerecht dat uitspraak doet over een verzoek tot voorlopige invrijheidstelling, zich niet dient uit te spreken over de gevaren, en met name het vluchtgevaar, die in de vierde paragraaf van dat artikel zijn omschreven, dat de overwegingen die het hieraan desondanks zou wijden overtollig zijn, dat, bijgevolg, het middel dat hiertegen opkomt geen belang heeft en dat het voornoemde gerecht niet dient te antwoorden op de middelen die, in het verzoek tot voorlopige invrijheidstelling, het vluchtgevaar betwisten, aangezien dit geen voorwaarde is die de wet op de voortzetting van de voorlopige hechtenis stelt (1). (1) Zie Cass. 18 augustus 2021, AR P.21.1100.F, arrest niet gepubliceerd; Cass. 3 januari 2024, AR P.23.1747.F, AC 2024, nr. 8; Cass. 10 mei 2006, AR P.06.0644.F, AC 2006, nr. 268.En dit zelfs als de rechter zijn vaststelling volgens welke de handhaving van de voorlopige hechtenis volstrekt noodzakelijk is voor de openbare veiligheid kracht kan bijzetten door te wijzen op het bestaan van een of meerdere voorwaarden vermeld in artikel 16, derde lid, Voorlopige Hechteniswet (Cass. 31 oktober 2001, AR P.01.1389.F; zie Cass. 3 oktober 2023, AR P.23.1309.N, AC 2023, nr. 622; M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH en M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte, 2025, dl. I, p. 1210.

- Art. 27, § 3, vierde lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis
- Art. 16, § 1 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

12 februari 2025 P.25.0179.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250212.2F.10** AC nr. ...

VOORRANG VAN RECHTSMACHT

- Onderzoek - Verwijzing van de inverdenkinggestelde na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegde feitenrechter

De verwijzing van de inverdenkinggestelde die bevolen wordt na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, moet geschieden voor de rechter die krachtens het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering bevoegd is om kennis te nemen van de aan de inverdenkinggestelde ten laste gelegde gecorrectionaliseerde misdaden of wanbedrijven waarvan hij wordt verdacht en, in voorkomend geval, bij samenhang van de hem ten laste gelegde schendingen van WAM en van de Wegverkeerswet waarvan hij wordt verdacht; indien de inverdenkinggestelde aldus een magistraat was die bedoeld werd in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht was op het ogenblik waarop het gerechtelijk onderzoek werd ingesteld, maar – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht is op het ogenblik van de regeling van de rechtspleging, zal hij verwezen worden naar de territoriaal bevoegde correctionele rechtbank (1). (1) Krachtens artikel 156 van de voormelde wet van 15 mei 2024 is artikel 43 van die wet, tot wijziging van de artikelen 479 tot 503bis Wetboek van Strafvordering betreffende de vervolging en het onderzoek van misdaden en wanbedrijven die aan magistraten ten laste worden gelegd (de regeling die bekendstaat onder het misleidende begrip "voorrecht van rechtsmacht"), in werking getreden zes maanden na de bekendmaking – op 28 mei 2024 – van die wet in het Belgisch Staatsblad, dus op 28 november 2024.De vordering van het OM, die werd ondertekend en neergelegd op de griffie van het Hof op 12 september 2024, dus nog vóór die inwerkingtreding, beoogde, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering die op dat ogenblik nog van toepassing waren, de verwijzing van de inverdenkinggestelde naar het hof van beroep te Luik, en meer bepaald naar de eerste voorzitter van dat hof naar wie de zaak bij arrest van 28 september 2022 van het Hof was verwezen opdat hij een magistraat aanwees die het ambt van onderzoeksrechter zou uitoefenen.Ten gevolge van een verzoek van de inverdenkinggestelde om bijkomende onderzoekshandelingen is het Hof pas tot de regeling van de rechtspleging overgegaan op 19 februari 2025, dus na de inwerkingtreding van de voormelde wet van 15 mei 2024.Aangezien de inverdenkinggestelde op het ogenblik van de feiten plaatsvervangend raadsheer was en dus geen "betrokken magistraat" was in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, heeft het OM mondeling gevorderd om de zaak te verwijzen naar de Franstalige correctionele rechtbank te Brussel, bij gebrek aan een bevoegdheidscriterium ratione loci, zoals bedoeld in artikel 139 Wetboek van Strafvordering, dat de zaak aan een ander arrondissement zou toewijzen.(M.N.B.)

- Art. 479 nieuw Wetboek van Strafvordering
- Art. 139 Wetboek van Strafvordering
- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II

19 februari 2025 P.22.1145.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12** AC nr. ...

- Gerechtelijk onderzoek gevorderd door het Hof van Cassatie vóór de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Onderzoek door het aangewezen hof

van beroep - Hof van Cassatie dat regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegdheid om na die inwerkingtreding uitspraak te doen - Toepassing op de inverdenkinggestelde, zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep, die geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering

De oude artikelen 479 tot 482bis Wetboek van Strafvordering moeten in die zin worden begrepen dat de zaak, na afloop van het door het Hof van Cassatie gevorderde gerechtelijk onderzoek, naar laatstgenoemde moet worden verwezen, wiens bevoegdheid in deze procedure vergelijkbaar is met die van een onderzoeksgerecht dat, in het kader van een tegensprekelijke procedure, overgaat tot de regeling van de rechtspleging en naar aanleiding daarvan onderzoekt of de bezwaren volstaan en de procedure regelmatig is gevoerd (1); uit de samenlezing van het eerste en het tweede lid van artikel 147 van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, alsook uit de parlementaire voorbereiding van die wet (2) volgt dat de wetgever niet heeft willen afwijken van het in artikel 3 Gerechtelijk Wetboek bedoelde beginsel volgens hetwelk de wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging onmiddellijk van toepassing zijn op de hangende rechtsgedingen, zonder dat zij worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn; indien de kamer van het Hof van Cassatie die kennisneemt van de cassatieberoepen in criminele en correctionele zaken regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van die wet, blijft ze bevoegd om tot die regeling over te gaan indien ze uitspraak doet na die inwerkingtreding, en dit zelfs als de inverdenkinggestelde – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering (3). (1) Zie AGwH 20 oktober 2016, nr. 131/2016, ECLI:BE:GHCC:2016:ARR.131; Cass. 23 juni 2020, AR P.20.0618.N, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200623.2N.22, AC 2020, nr. 444; Cass. 26 november 2019, AR P.19.0811.N, ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.4, AC 2019, nr. 627, met concl. van advocaat-generaal m.o. DE SMET, ECLI:BE:CASS:2019:CONC.20191126.2N.4; A. WINANTS, "Enkele beschouwingen over het voorrecht van rechtsmacht", in F. DERUYCK (uitg.), Strafrecht in/uit balans, Kluwer 2020, 129-160. (2) Parl. St. Kamer, nr. 55/3945. (3) In dit geval was de inverdenkinggestelde een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep te Brussel, die vervolgd werd wegens misdaden of wanbedrijven die zij buiten haar ambt had gepleegd, zodat zij een magistraat was zoals bedoeld in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, maar geen "betrokken magistraat" in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering.Overeenkomstig artikel 147 van de voormelde wet van 15 mei 2024 was de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Luik bevoegd geweest om, na afloop van het door dat hof van beroep gevoerde onderzoek, tot de regeling van de rechtspleging over te gaan, indien het Hof van Cassatie niet daartoe was gevorderd vóór de inwerkingtreding van die wet. (M.N.B.)

- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 482 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 479 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Gerechtelijk Wetboek

19 februari 2025 P.22.1145.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12** AC nr. ...

- Gerechtelijk onderzoek gevorderd door het Hof van Cassatie vóór de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Onderzoek door het aangewezen hof van beroep - Hof van Cassatie dat regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegdheid om na die inwerkingtreding uitspraak te doen - Toepassing op de inverdenkinggestelde, zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep, die geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering

De oude artikelen 479 tot 482bis Wetboek van Strafvordering moeten in die zin worden begrepen dat de zaak, na afloop van het door het Hof van Cassatie gevorderde gerechtelijk onderzoek, naar laatstgenoemde moet worden verwezen, wiens bevoegdheid in deze procedure vergelijkbaar is met die van een onderzoeksgerecht dat, in het kader van een tegensprekelijke procedure, overgaat tot de regeling van de rechtspleging en naar aanleiding daarvan onderzoekt of de bezwaren volstaan en de procedure regelmatig is gevoerd (1); uit de samenlezing van het eerste en het tweede lid van artikel 147 van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, alsook uit de parlementaire voorbereiding van die wet (2) volgt dat de wetgever niet heeft willen afwijken van het in artikel 3 Gerechtelijk Wetboek bedoelde beginsel volgens hetwelk de wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging onmiddellijk van toepassing zijn op de hangende rechtsgedingen, zonder dat zij worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn; indien de kamer van het Hof van Cassatie die kennisneemt van de cassatieberoepen in criminele en correctionele zaken regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van die wet, blijft ze bevoegd om tot die regeling over te gaan indien ze uitspraak doet na die inwerkingtreding, en dit zelfs als de inverdenkinggestelde – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering (3). (1) Zie AGwH 20 oktober 2016, nr. 131/2016, ECLI:BE:GHCC:2016:ARR.131; Cass. 23 juni 2020, AR P.20.0618.N, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200623.2N.22, AC 2020, nr. 444; Cass. 26 november 2019, AR P.19.0811.N, ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.4, AC 2019, nr. 627, met concl. van advocaat-generaal m.o. DE SMET, ECLI:BE:CASS:2019:CONC.20191126.2N.4; A. WINANTS, "Enkele beschouwingen over het voorrecht van rechtsmacht", in F. DERUYCK (uitg.), Strafrecht in/uit balans, Kluwer 2020, 129-160. (2) Parl. St. Kamer, nr. 55/3945. (3) In dit geval was de inverdenkinggestelde een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep te Brussel, die vervolgd werd wegens misdaden of wanbedrijven die zij buiten haar ambt had gepleegd, zodat zij een magistraat was zoals bedoeld in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, maar geen "betrokken magistraat" in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering.Overeenkomstig artikel 147 van de voormelde wet van 15 mei 2024 was de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Luik bevoegd geweest om, na afloop van het door dat hof van beroep gevoerde onderzoek, tot de regeling van de rechtspleging over te gaan, indien het Hof van Cassatie niet daartoe was gevorderd vóór de inwerkingtreding van die wet. (M.N.B.)

- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 482 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 479 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Gerechtelijk Wetboek

- Onderzoek - Verwijzing van de inverdenkinggestelde na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegde feitenrechter

De verwijzing van de inverdenkinggestelde die bevolen wordt na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, moet geschieden voor de rechter die krachtens het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering bevoegd is om kennis te nemen van de aan de inverdenkinggestelde ten laste gelegde gecorrectionaliseerde misdaden of wanbedrijven waarvan hij wordt verdacht en, in voorkomend geval, bij samenhang van de hem ten laste gelegde schendingen van WAM en van de Wegverkeerswet waarvan hij wordt verdacht; indien de inverdenkinggestelde aldus een magistraat was die bedoeld werd in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht was op het ogenblik waarop het gerechtelijk onderzoek werd ingesteld, maar – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen “betrokken magistraat” is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht is op het ogenblik van de regeling van de rechtspleging, zal hij verwezen worden naar de territoriaal bevoegde correctionele rechtbank (1). (1) Krachtens artikel 156 van de voormelde wet van 15 mei 2024 is artikel 43 van die wet, tot wijziging van de artikelen 479 tot 503bis Wetboek van Strafvordering betreffende de vervolging en het onderzoek van misdaden en wanbedrijven die aan magistraten ten laste worden gelegd (de regeling die bekendstaat onder het misleidende begrip “voorrecht van rechtsmacht”), in werking getreden zes maanden na de bekendmaking – op 28 mei 2024 – van die wet in het Belgisch Staatsblad, dus op 28 november 2024.De vordering van het OM, die werd ondertekend en neergelegd op de griffie van het Hof op 12 september 2024, dus nog vóór die inwerkingtreding, beoogde, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering die op dat ogenblik nog van toepassing waren, de verwijzing van de inverdenkinggestelde naar het hof van beroep te Luik, en meer bepaald naar de eerste voorzitter van dat hof naar wie de zaak bij arrest van 28 september 2022 van het Hof was verwezen opdat hij een magistraat aanwees die het ambt van onderzoeksrechter zou uitoefenen.Ten gevolge van een verzoek van de inverdenkinggestelde om bijkomende onderzoekshandelingen is het Hof pas tot de regeling van de rechtspleging overgegaan op 19 februari 2025, dus na de inwerkingtreding van de voormelde wet van 15 mei 2024.Aangezien de inverdenkinggestelde op het ogenblik van de feiten plaatsvervangend raadsheer was en dus geen “betrokken magistraat” was in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, heeft het OM mondeling gevorderd om de zaak te verwijzen naar de Franstalige correctionele rechtbank te Brussel, bij gebrek aan een bevoegdheidscriterium ratione loci, zoals bedoeld in artikel 139 Wetboek van Strafvordering, dat de zaak aan een ander arrondissement zou toewijzen.(M.N.B.)

- Art. 479 nieuw Wetboek van Strafvordering
- Art. 139 Wetboek van Strafvordering
- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II

VOORWAARDELIJKE INVRIJHEIDSTELLING

- Strafuitvoeringsrechtbank - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Bepaling van het resterende gedeelte van de uit te voeren straf - Grens

Krachtens artikel 68, § 5, tweede lid, Wet Strafuitvoering dient de strafuitvoeringsrechtbank die de voorwaardelijke invrijheidstelling herroept, het gedeelte van de vrijheidsstraf te bepalen die de veroordeelde nog moet ondergaan, waarbij ze rekening houdt met de periode van de proeftijd die goed is verlopen en met de inspanning die de veroordeelde heeft geleverd om de voorwaarden te respecteren die hem waren opgelegd; noch deze bepaling noch enige andere bepaling verbieden die rechtbank te beslissen dat de veroordeelde het resterende gedeelte van zijn straf volledig zal moeten ondergaan 1). (1) Cass. 24 oktober 2023, AR P.23.1374.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231024.2N.16..

- Art. 68, § 5, tweede lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

19 februari 2025 P.25.0129.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.7** AC nr. ...

- Strafuitvoeringsrechtbank - Herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling - Bepaling van het resterende gedeelte van de uit te voeren straf - Onaantastbare beordeeling van de rechter - Motivering - Omvang - Geen conclusie van de veroordeelde - Gevolg

In geval van herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling bepaalt de strafuitvoeringsrechtbank op onaantastbare wijze het gedeelte van de proeftijd dat goed is verlopen, waarbij ze rekening houdt met de inspanningen die de veroordeelde heeft geleverd om de voorwaarden te respecteren die hem waren opgelegd; wanneer de veroordeelde geen conclusie heeft neergelegd waarin hij het bestaan van dergelijke inspanningen aantoont, dient de rechtbank de beslissing over de vraag of de proeftijd al dan niet goed is verlopen niet met redenen te omkleden (1). (1) Cass. 19 januari 2021, AR P.20.1314.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210119.2N.5.

- Art. 68, § 5, tweede lid Wet 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

19 februari 2025 P.25.0129.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.7** AC nr. ...

VORDERING IN RECHTE

- Burgerlijke zaken - Belang - Draagwijdte

Belang in de zin van artikelen 17, eerste lid, en 18, eerste lid, Gerechtelijk wetboek bestaat uit het materieel of moreel voordeel, hoe gering ook, dat degene die de vordering instelt, op het ogenblik van de rechtsingang mag verwachten en waardoor zijn bestaande rechtstoestand gewijzigd en verbeterd kan worden (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 18, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

28 februari 2025 C.23.0482.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.4** AC nr. ...

- Derde bij een overeenkomst - Aanvoering dat overeenkomst het gevolg is van een onwettige overheidsbeslissing die schade berokkent aan die derde - Belang van de derde bij de vordering tot nietigverklaring van de overeenkomst als herstel van de beweerde schade - Relativiteit van de overeenkomsten - Invloed

De relativiteit van de overeenkomsten verhindert niet dat een derde die aanvoert dat een overeenkomst het gevolg is van een onwettige overheidsbeslissing die hem schade heeft berokkend, belang heeft om de nietigverklaring van de overeenkomst als herstel van zijn beweerde schade te vorderen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 18, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 1165 Oud Burgerlijk Wetboek

28 februari 2025 C.23.0482.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.4** AC nr. ...

- Vonnissen en arresten - Belastingzaken - Conclusie - Inhoud van de middelen - Vereisten - Rechter - Antwoordplicht - Voorwaarden - Gevolg

Uit artikel 780, tweede lid, 3°, Gerechtelijk Wetboek volgt dat de rechter niet verplicht is te antwoorden op de middelen waarvan de uiteenzetting niet beantwoordt aan de vereisten van artikel 744.

- Art. 780 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 744 Gerechtelijk Wetboek

21 maart 2025 F.22.0046.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250321.1N.6** AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Ontvankelijkheid - Hoedanigheid en belang - Procespartij - Subjectief recht - Onderzoek - Aard

De procespartij die aanvoert titularis te zijn van een subjectief recht, heeft hoedanigheid en belang om de vordering in te stellen, ook al wordt dit recht betwist; het onderzoek naar het bestaan of de draagwijdte van het subjectief recht dat wordt ingeroepen betreft niet de ontvankelijkheid maar de gegrondheid van de vordering (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 17, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

28 februari 2025 C.23.0482.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.4** AC nr. ...

- Stuiting van de verjaring - Voorwerp van de vordering - Voorwerp van de virtueel inbegrepen vordering - Band tussen beide vorderingen - Beoordeling

De vereiste band tussen het voorwerp van de oorspronkelijke vordering en het voorwerp van de virtueel inbegrepen vordering wordt beoordeeld in het licht van de oorzaak van beide vorderingen, dit is het geheel van feiten en handelingen waarop de partij die ze instelt, haar vordering laat steunen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2244, tweede lid Oud Burgerlijk Wetboek

28 maart 2025 C.24.0243.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.8 AC nr. ...

- Fatale termijn - Begrip - Berekeningswijze

Een fatale termijn waarbinnen een recht moet worden uitgeoefend, waarvan het verstrijken leidt tot het verval van dit recht zelf, is geen termijn voor het verrichten van proceshandelingen in de zin van artikel 48 Gerechtelijk Wetboek; voor de berekening ervan zijn dus niet de regels van voormeld wetboek, maar wel de artikelen 2260 en 2261 Oud Burgerlijk Wetboek van toepassing (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 48 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 2261 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 2260 Oud Burgerlijk Wetboek

28 maart 2025 C.24.0243.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.8 AC nr. ...

- Strafzaken - Valsheid en gebruik van valse stukken - Gebruik van een stuk in een strafprocedure door de beklaagde - Klacht met burgerlijkepartijstelling wegens valsheid van deze stukken door de burgerlijke partij - Verzoek tot opschorting van de strafprocedure - Valsheidsvordering - Regelmatigheid van bewijselementen - Beoordeling

De omstandigheid dat een stuk van het strafdossier of een door een procespartij voorgelegd stuk het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke strafvervolging wegens valsheid in geschriften, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat er met betrekking tot dat stuk een valsheidsvordering wordt ingesteld zoals bedoeld in artikel 458 Wetboek van Strafvordering, ook al beroept een van de procespartijen zich uitdrukkelijk op dat stuk; die loutere omstandigheid verplicht de rechter ook niet om de procedure op te schorten en de uitspraak aan te houden tot er uitspraak is gedaan over die strafvervolging; de rechter beoordeelt in feite of het resultaat van die strafvervolging noodzakelijk is voor de beoordeling van de bij hem aanhangig gemaakte feiten; de rechter miskent het recht van verdediging niet door de loutere omstandigheid dat hij uitspraak doet over de strafvordering en de erop gebaseerde burgerrechtelijke vordering zonder het resultaat af te wachten van een strafvervolging betreffende feiten die de regelmatigheid kunnen aantasten van bewijselementen die deel uitmaken van het strafdossier waarover hij dient te oordelen (1). (1) Cass. 6 oktober 2010, AR P.09.0635.F, AC 2010, nr. 577, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 15 oktober 2003, AR P.03.0931.F, AC 2003, nr. 501.

- Artt. 63 en 458 Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.21.1518.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.8 AC nr. ...

- Strafzaken - Stuk aangewend in de strafprocedure - Valsheidsvordering - Begrip

Er is sprake van een valsheidsvordering in de zin van artikel 458 Wetboek van Strafvordering wanneer een procespartij een vordering instelt waarmee zij duidelijk aangeeft dat een bepaald stuk volgens haar vals is en er een rechtspleging moet worden opgestart om die valsheid vast te stellen en te herstellen door dat stuk te verbeteren of uit het rechtsverkeer te verwijderen in zoverre het niet met de waarheid overeenstemt (1). (1) Cass. 8 februari 1978, AC 1978, 680; R. DECLERCQ, "Valsheidsprocedure in strafzaken", in Comm. Sr., Kluwer, 2014, nrs. 3 en 4; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1481.

- Art. 458 Wetboek van Strafvordering

24 mei 2022 P.21.1518.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.8** AC nr. ...

- Belang - Beoordeling - Tijdstip - Voortbestaan tijdens het gehele geding

Het belang wordt beoordeeld op het tijdstip van het instellen van de vordering; het moet echter blijven voortbestaan gedurende het gehele geding (1). (1) Cass. 29 mei 2015, AR C.13.0615.N, ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150529.4, AC 2015, nr. 356.

- Art. 18 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

9 april 2025 P.25.0097.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.4** AC nr. ...

- Vordering tot herstel van schade - Aanvoering van schade door onrechtmatig overheidsoptreden - Belang

Een partij die aanvoert schade te hebben geleden door onrechtmatig overheidsoptreden en herstel vordert van deze schade, voert aan dat hij titularis is van een subjectief recht op herstel van de schade en heeft belang om de vordering in te stellen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 18, eerste lid Gerechtelijk Wetboek
- Art. 17, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

28 februari 2025 C.23.0482.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250228.1N.4** AC nr. ...

VREEMDELINGEN

- Vrijheidsberoving - Unierecht - Recht om te worden gehoord - Aantasting - Toetsing door het rechtscollege waarbij het beroep van de vreemdeling aanhangig is gemaakt

Het rechtscollege waarbij het beroep van de vreemdeling aanhangig is gemaakt, dient na te gaan of de aantasting van het recht om te worden gehoord van die aard is dat de administratieve procedure zonder die onregelmatigheid tot een ander resultaat had kunnen leiden (1). (1) Zie Cass. 4 juli 2018, AR P.18.0659.N, AC 2018, nr. 431.

- Art. 71 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

12 oktober 2022 P.22.1213.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.11** AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Bestaansreden - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Begrip

Artikel 71 Vreemdelingenwet verleent de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling de bevoegdheid om kennis te nemen van het beroep van een vreemdeling tegen de jegens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving; het bij de voormelde wet bepaalde rechterlijk toezicht heeft betrekking op de actieve titel, namelijk de oorspronkelijke titel die nog steeds van kracht is op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht de wettigheid ervan nagaat, maar ook de nieuwe titel die in de plaats is gesteld van de eerdere titel en op grond waarvan de vreemdeling van zijn vrijheid blijft beroofd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 720.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

9 november 2022 P.22.1208.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.9** AC nr. ...

- Asielzoekers - Materiële hulp - Intrekking - Motivering

De beslissingen tot opheffing van de verplichte plaats van inschrijving op grond van de artikelen 9 en 10 KB 12 januari 2011 betreffende de toekenning van materiële hulp aan asielzoekers die beroepsinkomsten hebben uit een activiteit als werknemer, zijn beslissingen die worden genomen met toepassing van artikel 35/2, eerste lid, wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen; de vereisten die artikel 4, § 3, van deze wet stelt aan de beslissingen tot beperking of intrekking gelden voor alle op grond van artikel 35/2 van voormelde wet genomen beslissingen tot beperking of intrekking van materiële hulp en niet alleen voor de beslissing tot beëindiging bedoeld in artikel 35/2, derde lid, van deze wet.

- Art. 11 KB 12 januari 2011 betreffende de toekenning van materiële hulp aan asielzoekers die beroepsinkomsten hebben uit een activiteit als werknemer
- Art. 10 KB 12 januari 2011 betreffende de toekenning van materiële hulp aan asielzoekers die beroepsinkomsten hebben uit een activiteit als werknemer
- Art. 9 KB 12 januari 2011 betreffende de toekenning van materiële hulp aan asielzoekers die beroepsinkomsten hebben uit een activiteit als werknemer
- Art. 35/2 Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen

- Art. 35/1 Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen
- Art. 11, § 1, 1° Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen
- Art. 10, 2° Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen
- Art. 4/1 Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen
- Art. 4 Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen
- Art. 6, § 1 Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen
- Art. 3 Wet 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen

13 januari 2025 S.24.0026.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250113.3N.6** AC nr. ...

- Handhaving van de vrijheidsberoving - Toezicht door de onderzoeksgerechten met toepassing van artikel 72 Vreemdelingenwet - (Geen) toepasselijkheid van de artikelen 149 Grondwet en 780, eerste lid, 3°, Gerechtelijk Wetboek

De artikelen 149 Grondwet (1) en 780, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek (2) zijn niet van toepassing op de onderzoeksgerechten die uitspraak doen over de vrijheidsberoving van een vreemdeling, met toepassing van artikel 72 Vreemdelingenwet. (1) "(...) aangezien die beslissingen geen vonnissen in de zin van die bepaling zijn" (Cass. 26 augustus 2015, AR P.15.1156.N, ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150826.1, AC 2015, nr. 469). (2) Zie cass. 13 december 2011, AR P.11.1925.N en P.11.1930.N, arresten niet gepubliceerd (§ 3).

- Art. 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 780, eerste lid, 3° Gerechtelijk Wetboek
- Art. 149 De gecoördineerde Grondwet 1994

29 januari 2025 P.25.0088.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250129.2F.6** AC nr. ...

- Minder dwingende maatregel - Vermoeden van ondoeltreffendheid - Bedreiging voor de openbare orde of de nationale veiligheid - Veroordeling - Nog niet berechte feiten - Beoordelingscriterium

Artikel 74/28, § 1, Vreemdelingenwet voorziet in twee minder dwingende maatregelen die de minister of zijn gemachtigde kunnen opleggen indien een vreemdeling moet worden verwijderd naar zijn land van herkomst of overgedragen aan de lidstaat die verantwoordelijk is voor de behandeling van zijn verzoek om internationale bescherming of voor de tijd die noodzakelijk is voor de procedure van vaststelling van de lidstaat die verantwoordelijk is voor het onderzoek van zijn verzoek om internationale bescherming of voor het onderzoek van zijn verzoek om internationale bescherming in België; die twee minder dwingende maatregelen zijn de verplichting zich bij de overheden te melden en het aanwijzen van een verplichte verblijfplaats; volgens artikel 74/28, § 3, derde lid, wordt een minder dwingende maatregel met name geacht niet doeltreffend te zijn indien de vreemdeling een bedreiging vormt voor de openbare orde of de nationale veiligheid; "eerdere veroordelingen" of nog niet berechte feiten kunnen in aanmerking worden genomen om te beslissen dat een vreemdeling een dergelijke bedreiging vormt.

- Art. 74/28 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

26 februari 2025 P.25.0226.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250226.2F.10 AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Cassatieberoep - Bestaansreden - Invrijheidstelling of repatriëring van de vreemdeling - Invloed

Het cassatieberoep tegen een arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling die uitspraak heeft gedaan over het beroep van een vreemdeling tegen de jegens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving verliest zijn bestaansreden wanneer die vreemdeling intussen werd vrijgelaten of gerepatrieerd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 720.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2022 P.22.1208.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.9 AC nr. ...

- Vrijheidsberoving - Europees Unierecht - Recht om te worden gehoord - Begrip - Doel

Het recht om gehoord te worden maakt integraal deel uit van het recht van verdediging, dat een algemeen beginsel van het Unierecht is; deze regel beoogt te verzekeren dat de persoon tegen wie een administratieve beslissing werd genomen, vergissingen kan corrigeren en individuele omstandigheden kan aanvoeren die de beslissing kunnen beïnvloeden (1). (1) Zie HvJ-EU 11 december 2014, C-249/13, Khaled Boudjlida tegen Préfet des Pyrénées-Atlantiques, Rev.dr.pén.crim., 2015, 822 [§§ 36-38, 48, 49 & 59]; Cass. 4 juli 2018, AR P.18.0659.N, AC 2018, nr. 431.

12 oktober 2022 P.22.1213.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221012.2F.11 AC nr. ...

- Maatregel van vrijheidsberoving - Beroep - Raadkamer - Beschikking van invrijheidstelling - Hoger beroep van de Staat - Middel van de vreemdeling dat het gebrek aan inzage van de stukken vóór zijn verschijning voor de raadkamer aanvoert - Wijziging - Cassatieberoep van de vreemdeling - Middel waarin wordt aangevoerd dat de kamer van inbeschuldigingstelling het voormelde middel niet heeft beantwoord - (Geen) belang

Het middel heeft geen belang en is bijgevolg niet ontvankelijk wanneer het aanvoert dat de appelrechters het verweermiddel niet hebben beantwoord volgens hetwelk de eiser het recht op een dubbele aanleg en het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel werd ontzegd omdat hij geen inzage in het dossier van de rechtspleging heeft gekregen vóór zijn verschijning voor de raadkamer, terwijl laatstgenoemde zijn verschijning net om die reden had bevolen, zodat dit verweermiddel als gevolg van die beslissing irrelevant was geworden (1). (1) Het OM heeft geoordeeld dat het middel niet ontvankelijk is om de volgende redenen:-artikel 72 Vreemdelingenwet, waarvan het vijfde lid bepaalt dat, in geval van beroep bij de rechterlijke macht, de raadsman van de vreemdeling het dossier ter griffie van de bevoegde rechtbank kan raadplegen gedurende de twee werkdagen die aan de rechtszitting voorafgaan, voorziet bij gebrek aan inzage van de stukken vóór de verschijning van de vreemdeling niet in een sanctie, aangezien een dergelijke onregelmatigheid slechts wordt gesanctioneerd wanneer ze een aantasting van het recht van verdediging inhoudt" (Cass. 6 mei 2020, AR P.20.0445.F, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200506.2F.10, AC 2020, nr. 273, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas. ECLI:BE:CASS:2020:CONC.20200506.2) ;-het recht van verdediging van de vreemdeling wordt niet geschonden wanneer zijn raadsman bij aangetekende brief van de griffier bericht heeft gekregen dat hij het dossier kan raadplegen op de griffie van het hof van beroep gedurende de twee werkdagen die aan de terechtzitting van de kamer van inbeschuldigingstelling voorafgaan, zelfs als die vormvereiste voor de raadkamer niet is nageleefd (Cass. 24 maart 1999, AR P.99.0293.F, ECLI:BE:CASS:1999:ARR.19990324.9, AC 1999, nr. 180); Het middel is niet ontvankelijk bij gebrek aan belang, wanneer het aanvoert dat de vreemdeling tegen wie een maatregel van vrijheidsberoving is genomen, geen inzage zou hebben gekregen van het dossier binnen de twee werkdagen vóór zijn verschijning voor de raadkamer, die zijn invrijheidstelling heeft bevolen. (ibid.). (M.N.B.).

- Art. 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

29 januari 2025 P.25.0088.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250129.2F.6** AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Bestaansreden - Invrijheidstelling of repatriëring van de vreemdeling - Invloed

Artikel 71 Vreemdelingenwet, dat enkel betrekking heeft op het rechterlijk toezicht op een actieve titel, schendt artikel 5.4 EVRM niet wanneer de gebeurtenis die zich tijdens de procedure van toezicht voordoet, geen nieuwe autonome titel is die de voorgaande titel vervangt maar, integendeel, de invrijheidstelling of de repatriëring van de vreemdeling tegen wie de titel was uitgevaardigd (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 720.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen
- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2022 P.22.1208.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.9** AC nr. ...

- Vasthoudingsmaatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Kamer van inbeschuldigingstelling - Wettigheidstoetsing - Bestaansreden - Titel van vrijheidsberoving - Actieve titel - Opeenvolgende titels - Nieuwe autonome titel - Invloed

Artikel 5.4 EVRM is geschonden wanneer er ten aanzien van een vreemdeling opeenvolgend verschillende beslissingen tot vrijheidsberoving werden genomen zonder dat het rechterlijk toezicht kon worden afgesloten met een eindbeslissing, omdat er tijdens de procedure van toezicht op de vigerende titel van vrijheidsberoving een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd die de voorgaande titel vervangt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2022, nr. 720.

- Artt. 71 en 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Art. 5.4 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 november 2022 P.22.1208.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.9** AC nr. ...

VRUCHTGEBRUIK, GEBRUIK EN BEWONING

- Vruchtgebruik - Verlenging - Gevolg

Een overeenkomst tot verlenging van vruchtgebruik wijzigt enkel de duurtijd van het oorspronkelijke vruchtgebruik en heeft aldus geen bijkomende overdracht van een zakelijk recht tot gevolg, zodat deze overeenkomst niet aan het verkooprecht wordt onderworpen (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 2.9.1.0.1 Decreet 13 december 2013 houdende de Vlaamse Codex Fiscaliteit

24 januari 2025 F.22.0125.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250124.1N.8** AC nr. ...

WAPENS

- Wapenwet - Artikel 29, § 1 - Proces-verbaal van vaststellingen opgesteld door natuurinspecteurs in het kader van het Jachtdecreet - Bewijswaarde - Draagwijdte - Gevolg

De strafrechter mag bij de schuldbeoordeling voor inbreuken op de Wapenwet rekening houden met vaststellingen die een natuurinspecteur heeft verricht bij de opsporing van inbreuken op het Jachtdecreet, waarvoor hij krachtens het Jachtdecreet en het DABM bevoegd is; uit de omstandigheid dat de natuurinspecteur niet bevoegd is verklaard om opsporingen te doen betreffende inbreuken op de Wapenwet volgt niet dat de rechter bij een vervolging wegens dergelijke inbreuken geen bewijswaarde zou mogen toekennen aan de vaststellingen die de natuurinspecteur heeft verricht ter gelegenheid van een hem wel toegekende opsporingsbevoegdheid.

1 juni 2021 P.21.0067.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210601.2N.9** AC nr. ...

WEGVERKEER

ALLERLEI

Allerlei - Verkeersongeval - Strafvervolging op grond van andere bepalingen dan de artikelen 418 en 420 Strafwetboek - Burgerlijke rechtsvordering tot vergoeding van de uit het ongeval voortvloeiende lichamelijke schade - Ontvankelijkheid

De op grond van de artikelen 418 en 420 Strafwetboek geformuleerde kwalificatie is niet de voorwaarde sine qua non voor de toelaatbaarheid, voor de strafrechter, van een burgerlijke rechtsvordering tot vergoeding van lichamelijke schade uit een verkeersongeval; die schade kan ook voortvloeien uit een gewelddadig contact tussen twee lichamen die met elkaar in botsing komen en kan hiermee in een oorzakelijk verband worden gebracht indien het zelf een misdrijf vormt dat in eender welke kwalificatie bewezen wordt verklaard.

- Art. 1383 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 1382 Oud Burgerlijk Wetboek
- Art. 420 Strafwetboek
- Art. 418 Strafwetboek

8 januari 2025 P.24.1310.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.2** AC nr. ...

WEGVERKEERSREGLEMENT VAN 01-12-1975

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 5 - Verkeersbord M2 dat de fietsers toestaat op de eenrichtingswegen in tegenovergestelde richting te rijden - Algemene gemeentelijke beschikking - Beslissing om de eenrichtingswegen op het grondgebied van een gemeente, wegens hun geringe breedte, niet te voorzien van het verkeersbord M2 - Wettigheid

De artikelen 5 en 65.2, eerste, tweede en derde lid, Wegverkeersreglement verbieden een gemeente niet om bij wege van algemene beschikking te beslissen om de eenrichtingswegen op haar grondgebied, wegens hun geringe breedte, niet te voorzien van het verkeersbord M2, dat de fietsers toestaat op die wegen in tegenovergestelde richting te rijden.

- Art.65.2 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg
- Art. 5 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

8 januari 2025 P.24.0305.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.3** AC nr. ...

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 65 - Artikel 65.2 - Verkeersbord M2 dat de fietsers toestaat op de eenrichtingswegen in tegenovergestelde richting te rijden - Algemene gemeentelijke beschikking - Beslissing om de eenrichtingswegen op het grondgebied van een gemeente, wegens hun geringe breedte, niet te voorzien van het verkeersbord M2 - Wettigheid

De artikelen 5 en 65.2, eerste, tweede en derde lid, Wegverkeersreglement verbieden een gemeente niet om bij wege van algemene beschikking te beslissen om de eenrichtingswegen op haar grondgebied, wegens hun geringe breedte, niet te voorzien van het verkeersbord M2, dat de fietsers toestaat op die wegen in tegenovergestelde richting te rijden.

- Art.65.2 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg
- Art. 5 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

8 januari 2025 P.24.0305.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250108.2F.3** AC nr. ...

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 10 - Overtreding van artikel 10.2, eerste lid, Wegverkeersreglement - Overtreding van de eerste graad - (Geen) verval van het recht tot sturen

Aangezien de overtreding die wordt bestraft door artikel 10.2, eerste lid, Wegverkeersreglement (1) een overtreding van de eerste graad (2) is en niet is vermeld onder de overtredingen waarnaar artikel 38, § 1, 1°, 2°, 3°bis, 4°, en 5°, § 2, § 5, en § 6, Wegverkeerswet verwijst, kan hiervoor geen verval van het recht tot sturen worden opgelegd. (1) "Geen enkele bestuurder mag de normale gang van andere bestuurders hinderen door abnormaal traag te rijden wanneer daar geen geldige reden toe is, of door plots te remmen wanneer dit niet om veiligheidsredenen vereist is." (2) Het eerste lid van artikel 10 Wegverkeersreglement wordt niet vermeld in het koninklijk besluit van 30 september 2005 tot aanwijzing van de overtredingen per graad van de algemene reglementen genomen ter uitvoering van de wet betreffende de politie over het wegverkeer (terwijl het tweede lid van die bepaling, dat vermeld is in artikel 2 van dit KB, een overtreding van de tweede graad is in de zin van artikel 29, § 1, derde lid, Wegverkeerswet). Het gaat dus om een overtreding van de eerste graad die wordt bestraft met een geldboete van 10 euro tot 250 euro (art. 29, § 2, eerste lid, Wegverkeerswet); die overtreding vormt dus een wanbedrijf als ze wordt bestraft met een geldboete van minstens zesentwintig euro (art. 38, tweede lid, Strafwetboek); de rechtbank kon dus, zoals ze heeft gedaan, wegens die telastlegging inderdaad een correctionele werkstraf uitspreken van meer dan 45 uur (art. 37quinquies, § 2, tweede lid, Strafwetboek).

- Art. 10.2, eerste lid KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg
- Artt. 29, § 1, en 38, § 1, 3° Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

9 november 2022 P.22.0748.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.2** AC nr. ...

Wegverkeersreglement van 1 december 1975 - Art. 11 - Snelheidsovertreding begaan met een motorvoertuig dat op naam van een rechtspersoon is ingeschreven - Niet-mededeling van de identiteit van de onmiskenbare bestuurder door de natuurlijke persoon die de rechtspersoon in rechte vertegenwoordigt - (Geen) vermoeden dat die natuurlijke persoon de bestuurder van het voertuig was op het tijdstip van de feiten

Uit de vaststelling dat de beklaagde heeft erkend verantwoordelijk te zijn voor het voertuig dat werd geïdentificeerd als het voertuig waarmee een snelheidsovertreding werd begaan en, bijgevolg, krachtens artikel 67ter, eerste lid, Wegverkeerswet ertoe gehouden was de identiteit van de onmiskenbare bestuurder mee te delen, wat hij verzuimd heeft te doen, kan de rechter niet afleiden dat hij de bestuurder van het voertuig was op het ogenblik van de feiten (1). (1) Het wanbedrijf van niet-mededeling is een misdrijf waarvan het bestaan niet afhangt van het voorafgaand bewijs van het plegen van een ander misdrijf; aldus "voert het in artikel 67ter Wegverkeerswet ingevoerde mechanisme geen enkel vermoeden van schuld van de aangewezen bestuurder aan het oorspronkelijke misdrijf in en ontzegt het hem de mogelijkheid niet om aan te tonen dat hij, niettegenstaande zijn aanwijzing, niet de bestuurder van het betrokken voertuig was; die bepaling stelt de buitenvervolgingstelling van de beklaagde met betrekking tot het voormelde misdrijf evenmin afhankelijk van zijn verplichting om de persoon te identificeren die de werkelijke bestuurder van het voertuig was" (Cass. 18 september 2024, AR P.24.0737.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240918.2F.5); zie Cass. 27 september 2023, AR P.23.0844.F, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230927.2F.9; Cass. 4 april 2023, AR P.23.0120.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230404.2N.12; Cass. 27 oktober 2020, AR P.20.0587.N, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201027.2N.9, AC 2020, nr. 660; Cass. 6 maart 2018, AR P.17.0190.N, ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180306.1, AC 2018, nr. 147; Cass. 27 oktober 2009, AR P.09.0778.N, ECLI:BE:CASS:2009:ARR.20091027.2, AC 2009, nr. 620; S. STALLAERT, "De strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen en wegverkeer: artikel 67ter Wegverkeerswet en het belang van de pleitbezorger", T.Strafr. 2013, p. 105 [108]; Y. REGIMONT, "L'identification du coauteur en infraction: les articles 67bis et 67ter de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière", in Le droit pénal de la circulation routière en 2020: questions choisies, Brussel, Larcier, 2020, p. 75-76.
Wanneer een overtreding van de wet werd begaan met een voertuig dat is ingeschreven op naam van een natuurlijke persoon en de bestuurder niet werd geïdentificeerd op het ogenblik van de vaststelling van het misdrijf, voorziet artikel 67bis Wegverkeerswet weliswaar in het weerlegbaar vermoeden dat "wordt vermoed dat dit misdrijf is begaan door de houder van de kentekenplaat van het voertuig". Maar "die bepaling vermeldt enkel de natuurlijke persoon op wiens naam het voertuig is ingeschreven en waarmee een overtreding van de Wegverkeerswet en van haar uitvoeringsbesluiten werd begaan en is, bijgevolg, enkel op die persoon van toepassing. (...) [; de] bepalingen van artikel 67ter verplichten de rechtspersoon en de persoon die het voertuig onder zich heeft om de identiteit van de bestuurder die een overtreding van de voormelde wet heeft begaan, mee te delen, maar stellen geen vermoeden van schuld in tegen die persoon of tegen de bestuurder. Zij laten niet toe het vermoeden van schuld bepaald bij artikel 67bis Wegverkeerswet tot die persoon of die bestuurder uit te breiden. Het bestreden vonnis dat anders oordeelt, is niet naar recht verantwoord". (Cass. 29 november 2011, AR P.11.0794.N, ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20111129.4, AC 2011, nr. 654 (raadpl. 4°); Cass. 14 november 2007, AR P.07.1064.F, ECLI:BE:CASS:2007:ARR.20071114.8, AC 2007, nr. 553).
Wanneer, met andere woorden, een op naam van een rechtspersoon ingeschreven voertuig betrokken is bij een overtreding van de Wegverkeerswet, voert geen enkele bepaling een vermoeden van schuld in tegen de natuurlijke persoon die deze rechtspersoon in rechte vertegenwoordigt (zaakvoerder, ...) en die de bij artikel 67ter opgelegde verplichting tot mededeling van de identiteit van de onmiskenbare bestuurder heeft miskend. (M.N.B.).

- Art. 11 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 29ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

29 januari 2025 P.23.1475.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250129.2F.4** AC nr. ...

WEGVERKEERSWET

Wetsbepalingen - Art. 67ter - Verkeersovertreding die is begaan met een voertuig ingeschreven op naam van een rechtspersoon - Vraag om inlichtingen over de bestuurder van het voertuig - Verhoor van de persoon die de rechtspersoon vertegenwoordigt - Tijdspanne tussen de overtreding en het verhoor van die persoon - Het in staat zijn te voldoen aan de wettelijke informatieverplichting - Vermoeden van onschuld - Grens

Artikel 67ter, vierde lid, Wegverkeerswet bepaalt dat de rechtspersoon of de natuurlijke persoon die de rechtspersoon in rechte vertegenwoordigt ertoe gehouden zijn de nodige maatregelen te nemen om te voldoen aan de door artikel 67ter, eerste tot derde lid, Wegverkeerswet voorgeschreven verplichtingen (1); daaruit volgt dat ook indien de vraag om inlichtingen of het mondeling verzoek naar de identiteit van de onmiskenbare bestuurder van een motorvoertuig waarmee een overtreding is begaan of naar de verantwoordelijke voor dit voertuig, slechts geruime tijd na de overtreding wordt geformuleerd, de rechtspersoon of de natuurlijke persoon die de rechtspersoon in rechte vertegenwoordigt in staat moeten zijn aan die verplichting te voldoen; dit houdt geen schending in van deze bepaling van de Wegverkeerswet of een miskenning van het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld. (1) Cass. 7 januari 2020, AR P.19.1123.N, AC 2020, nr. 12. Zie alg. Ph. TRAEST, Topics verkeers(straf)recht, Intersentia, 2020, 14-22.

- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

9 november 2021 P.21.0894.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.3** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 34 - Vaststelling van de strafbare alcoholintoxicatie - Plaats van de meting stemt niet overeen met de plaats van het besturen van het voertuig, zoals omschreven in de dagvaarding - Territoriale bevoegdheid van de politierechtbank - Voorwaarde

Uit artikel 34, § 2, 1°, Wegverkeerswet volgt niet dat de meting van de alcoholconcentratie ook moet plaatsvinden op de plaats waar de betrokkene een voertuig of een rijdier bestuurt; de meting van de alcoholconcentratie is geen constitutief bestanddeel van het misdrijf op een openbare plaats een voertuig of een rijdier te hebben bestuurd terwijl de ademanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 0,35 milligram per liter uitgeademde alveolaire lucht heeft gemeten of de bloedanalyse een alcoholconcentratie van ten minste 0,8 gram per liter bloed heeft aangegeven; het is enkel een bewijsmiddel.

- Art. 34, § 2, 1° Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

14 januari 2025 P.24.1179.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.5** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 62 - Artikel 62ter - Stoffen die de rijvaardigheid beïnvloeden - Speekselanalyse - Betrouwbaarheid - Beoordeling - (Geen)

ondergeschiktheid aan de uitvoering, op vraag van de beklaagde, van een tweede analyse waarvan de bevindingen die van de eerste zouden tegenspreken

De wet maakt de beslissing volgens welke de speekselanalyse niet betrouwbaar lijkt niet ondergeschikt aan de uitvoering, op vraag van de beklaagde, van een tweede analyse die moet worden uitgevoerd overeenkomstig artikel 62ter, § 4, Wegverkeerswet, en artikel 9 van het koninklijk besluit van 27 november 2015 tot uitvoering van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, wat betreft de speekselanalyse en de bloedproef bij het sturen onder invloed van bepaalde psychotrope stoffen en de erkenning van de laboratoria, en waarvan de bevindingen die van de eerste zouden tegenspreken.

- Art. 9 KB 27 november 2015 tot uitvoering van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, wat betreft de speekselanalyse en de bloedproef bij het sturen onder invloed van bepaalde psychotrope stoffen en de erkenning van de
- Art. 62ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

9 november 2022 P.22.0980.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.7** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 62 - Artikel 62ter - Stoffen die de rijvaardigheid beïnvloeden - Resultaat van een speekselanalyse door een erkend laboratorium - Bewijswaarde - Mogelijkheid om het resultaat te beoordelen door andere gegevens in aanmerking te nemen - Vaststelling, teneinde een speekseltest op te leggen aan de bestuurder, van de tekenen van recent druggebruik

Wanneer de wet in strafzaken geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, beoordeelt de feitenrechter in feite de bewijswaarde van de hem voorgelegde gegevens waarop hij zijn overtuiging grondt en waarover de partijen vrij tegenspraak hebben kunnen Voeren (1); het staat hem met name vrij om geen geloof te hechten aan het resultaat van een speekselanalyse maar andere gegevens in aanmerking te nemen, zoals de vaststellingen van de politieagenten, met inbegrip van die welke bestaan in de vaststelling, teneinde een speekseltest op te leggen aan de bestuurder, van de tekenen van recent druggebruik zoals bedoeld in artikel 61bis, § 2, 2°, Wegverkeerswet; die wet kent geen bijzondere bewijswaarde toe aan de bevindingen van een door de Koning erkend laboratorium met betrekking tot de in artikel 62ter bedoelde speekselanalyse (2). (1) Cass. 7 september 2016, AR P.16.0362.F, AC 2016, nr. 462. (2) Zie wat betreft de beoordeling van het resultaat van de in art. 61bis bedoelde speekseltest Cass. 20 mei 2014, AR P.13.1776.N, AC 2014, nr. 359 [p.1259-1260, § 2 en § 3].

- Artt. 61bis, § 2, en 62ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

9 november 2022 P.22.0980.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.7** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 67bis - Recht op bijstand van een advocaat - Verhoor door de autoriteiten - Begrip - (Niet) terugsturen door de geadresseerde van het afschrift van een proces-verbaal tot vaststelling van een overtreding van de wegverkeerswet, van het formulier dat bij die akte werd gevoegd na het invullen ervan

Het terugsturen door de geadresseerde van het afschrift van een proces-verbaal tot vaststelling van een overtreding van de wegverkeerswet, van het formulier dat bij die akte werd gevoegd na het invullen ervan, vormt geen verhoor door de autoriteiten.

- Art. 67bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16

maart 1968

- Art. 47bis Wetboek van Strafvordering

- Art. 6.3.d Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

26 oktober 2022 P.21.1428.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221026.2F.2 AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 37 - Artikel 37/1 - Maatregel van het alcoholslot - Gedragscorrigerend effect van de maatregel - Motivering - Toelaatbaarheid

Geen enkele bepaling belet de rechter bij het motiveren van het opleggen van de beveiligingsmaatregel van het alcoholslot het gedragscorrigerend effect van een dergelijke maatregel te betrekken.

- Art. 37/1 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

14 januari 2025 P.24.1581.N ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250114.2N.11 AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 38 - Artikel 38, § 2bis - Rijverbod tijdens het weekend of een feestdag - Omstandigheden van de zaak en persoonlijkheid van de beklaagde - Beroepssituatie van de overtreder - Ontbreken van stukken over die beroepssituatie - Gevolg

Artikel 38, § 2bis, Wegverkeerswet bepaalt dat de rechter kan bevelen dat het effectief verval van het recht tot sturen enkel zal worden uitgevoerd van vrijdag om 20 uur tot zondag om 20 uur en vanaf 20 uur op de vooravond van een feestdag tot 20 uur van die feestdag; de rechter oordeelt in het licht van de omstandigheden van de zaak en de persoonlijkheid van de beklaagde of die uitvoeringsmodaliteit van de bijkomende straf van het verval van het recht tot sturen kan worden toegekend; vermelde bepaling verzet zich niet ertegen dat de rechter een met verwijzing naar de beroepssituatie van een beklaagde geformuleerd verzoek om een weekendverval afwijst omdat met betrekking tot die beroepssituatie geen stavende stukken worden overgelegd.

- Art. 38, § 2bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

9 november 2021 P.21.0984.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.8 AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 38 - Artikel 38, § 2bis - Rijverbod tijdens het weekend of een feestdag - Beroepssituatie van de overtreder - Ontbreken van stukken over die beroepssituatie - Vraag tot uitstel van de zaak - Beoordeling van het uitstel

Een beklaagde die met verwijzing naar zijn werksituatie om een weekendverval verzoekt, moet rekening houden met de mogelijkheid dat de rechter bij afwezigheid van stavende stukken betreffende die werksituatie dit verzoek op die grond afwijst; dat is een gegeven dat tot het debat behoort; de algemene rechtsbeginselen houdende eerbiediging van het recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces verplichten de rechter niet om, indien een beklaagde een dergelijk verzoek formuleert zonder overlegging van stavende stukken, de behandeling van de zaak uit te stellen zodat de beklaagde alsnog de gelegenheid krijgt dergelijke stukken over te leggen.

- Art. 38, § 2bis Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

9 november 2021 P.21.0984.N ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.8 AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 29 - Overtreding van de Wegverkeerswet en van haar uitvoeringsbesluiten begaan met een voertuig dat op naam van een rechtspersoon is ingeschreven - Niet-mededeling van de identiteit van de onmiskenbare bestuurder door de natuurlijke persoon die de rechtspersoon in rechte vertegenwoordigt - (Geen) vermoeden dat die natuurlijke persoon de bestuurder van het voertuig was op het tijdstip van de feiten

Uit de vaststelling dat de beklaagde heeft erkend verantwoordelijk te zijn voor het voertuig dat werd geïdentificeerd als het voertuig waarmee een snelheidsovertreding werd begaan en, bijgevolg, krachtens artikel 67ter, eerste lid, Wegverkeerswet ertoe gehouden was de identiteit van de onmiskenbare bestuurder mee te delen, wat hij verzuimd heeft te doen, kan de rechter niet afleiden dat hij de bestuurder van het voertuig was op het ogenblik van de feiten (1). (1) Het wanbedrijf van niet-mededeling is een misdrijf waarvan het bestaan niet afhangt van het voorafgaand bewijs van het plegen van een ander misdrijf; aldus "voert het in artikel 67ter Wegverkeerswet ingevoerde mechanisme geen enkel vermoeden van schuld van de aangewezen bestuurder aan het oorspronkelijke misdrijf in en ontzegt het hem de mogelijkheid niet om aan te tonen dat hij, niettegenstaande zijn aanwijzing, niet de bestuurder van het betrokken voertuig was; die bepaling stelt de buitenvervolgingstelling van de beklaagde met betrekking tot het voormelde misdrijf evenmin afhankelijk van zijn verplichting om de persoon te identificeren die de werkelijke bestuurder van het voertuig was" (Cass. 18 september 2024, AR P.24.0737.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240918.2F.5); zie Cass. 27 september 2023, AR P.23.0844.F, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230927.2F.9; Cass. 4 april 2023, AR P.23.0120.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230404.2N.12; Cass. 27 oktober 2020, AR P.20.0587.N, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201027.2N.9, AC 2020, nr. 660; Cass. 6 maart 2018, AR P.17.0190.N, ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180306.1, AC 2018, nr. 147; Cass. 27 oktober 2009, AR P.09.0778.N, ECLI:BE:CASS:2009:ARR.20091027.2, AC 2009, nr. 620; S. STALLAERT, "De strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen en wegverkeer: artikel 67ter Wegverkeerswet en het belang van de pleitbezorger", T.Strafr. 2013, p. 105 [108]; Y. REGIMONT, "L'identification du coauteur en infraction: les articles 67bis et 67ter de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière", in Le droit pénal de la circulation routière en 2020: questions choisies, Brussel, Larcier, 2020, p. 75-76.
Wanneer een overtreding van de wet werd begaan met een voertuig dat is ingeschreven op naam van een natuurlijke persoon en de bestuurder niet werd geïdentificeerd op het ogenblik van de vaststelling van het misdrijf, voorziet artikel 67bis Wegverkeerswet weliswaar in het weerlegbaar vermoeden dat "wordt vermoed dat dit misdrijf is begaan door de houder van de kentekenplaat van het voertuig". Maar "die bepaling vermeldt enkel de natuurlijke persoon op wiens naam het voertuig is ingeschreven en waarmee een overtreding van de Wegverkeerswet en van haar uitvoeringsbesluiten werd begaan en is, bijgevolg, enkel op die persoon van toepassing. (...) [; de] bepalingen van artikel 67ter verplichten de rechtspersoon en de persoon die het voertuig onder zich heeft om de identiteit van de bestuurder die een overtreding van de voormelde wet heeft begaan, mee te delen, maar stellen geen vermoeden van schuld in tegen die persoon of tegen de bestuurder. Zij laten niet toe het vermoeden van schuld bepaald bij artikel 67bis Wegverkeerswet tot die persoon of die bestuurder uit te breiden. Het bestreden vonnis dat anders oordeelt, is niet naar recht verantwoord". (Cass. 29 november 2011, AR P.11.0794.N, ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20111129.4, AC 2011, nr. 654 (raadpl. 4°); Cass. 14 november 2007, AR P.07.1064.F, ECLI:BE:CASS:2007:ARR.20071114.8, AC 2007, nr. 553).
Wanneer, met andere woorden, een op naam van een rechtspersoon ingeschreven

voertuig betrokken is bij een overtreding van de Wegverkeerswet, voert geen enkele bepaling een vermoeden van schuld in tegen de natuurlijke persoon die deze rechtspersoon in rechte vertegenwoordigt (zaakvoerder, ...) en die de bij artikel 67ter opgelegde verplichting tot mededeling van de identiteit van de onmiskenbare bestuurder heeft miskend. (M.N.B.).

- Art. 11 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg
- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 29ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

29 januari 2025 P.23.1475.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250129.2F.4** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 29 - Overtreding van artikel 10.2, eerste lid, Wegverkeersreglement - Overtreding van de eerste graad - (Geen) verval van het recht tot sturen

Aangezien de overtreding die wordt bestraft door artikel 10.2, eerste lid, Wegverkeersreglement (1) een overtreding van de eerste graad (2) is en niet is vermeld onder de overtredingen waarnaar artikel 38, § 1, 1°, 2°, 3°bis, 4°, en 5°, § 2, § 5, en § 6, Wegverkeerswet verwijst, kan hiervoor geen verval van het recht tot sturen worden opgelegd. (1) "Geen enkele bestuurder mag de normale gang van andere bestuurders hinderen door abnormaal traag te rijden wanneer daar geen geldige reden toe is, of door plots te remmen wanneer dit niet om veiligheidsredenen vereist is." (2) Het eerste lid van artikel 10 Wegverkeersreglement wordt niet vermeld in het koninklijk besluit van 30 september 2005 tot aanwijzing van de overtredingen per graad van de algemene reglementen genomen ter uitvoering van de wet betreffende de politie over het wegverkeer (terwijl het tweede lid van die bepaling, dat vermeld is in artikel 2 van dit KB, een overtreding van de tweede graad is in de zin van artikel 29, § 1, derde lid, Wegverkeerswet). Het gaat dus om een overtreding van de eerste graad die wordt bestraft met een geldboete van 10 euro tot 250 euro (art. 29, § 2, eerste lid, Wegverkeerswet); die overtreding vormt dus een wanbedrijf als ze wordt bestraft met een geldboete van minstens zesentwintig euro (art. 38, tweede lid, Strafwetboek); de rechtbank kon dus, zoals ze heeft gedaan, wegens die telastlegging inderdaad een correctionele werkstraf uitspreken van meer dan 45 uur (art. 37quinquies, § 2, tweede lid, Strafwetboek).

- Art. 10.2, eerste lid KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg
- Artt. 29, § 1, en 38, § 1, 3° Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

9 november 2022 P.22.0748.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.2** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 61 - Artikel 61bis - Stoffen die de rijvaardigheid beïnvloeden - Speekselanalyse door een erkend laboratorium - Bewijswaarde - Mogelijkheid om het resultaat te beoordelen door andere gegevens in aanmerking te nemen - Vaststelling, teneinde een speekseltest op te leggen aan de bestuurder, van de tekenen van recent druggebruik

Wanneer de wet in strafzaken geen bijzonder bewijsmiddel voorschrijft, beoordeelt de feitenrechter in feite de bewijswaarde van de hem voorgelegde gegevens waarop hij zijn overtuiging grondt en waarover de partijen vrij tegenspraak hebben kunnen Voeren (1); het staat hem met name vrij om geen geloof te hechten aan het resultaat van een speekselanalyse maar andere gegevens in aanmerking te nemen, zoals de vaststellingen van de politieagenten, met inbegrip van die welke bestaan in de vaststelling, teneinde een speekseltest op te leggen aan de bestuurder, van de tekenen van recent druggebruik zoals bedoeld in artikel 61bis, § 2, 2°, Wegverkeerswet; die wet kent geen bijzondere bewijswaarde toe aan de bevindingen van een door de Koning erkend laboratorium met betrekking tot de in artikel 62ter bedoelde speekselanalyse (2). (1) Cass. 7 september 2016, AR P.16.0362.F, AC 2016, nr. 462. (2) Zie wat betreft de beoordeling van het resultaat van de in art. 61bis bedoelde speekseltest Cass. 20 mei 2014, AR P.13.1776.N, AC 2014, nr. 359 [p.1259-1260, § 2 en § 3].

- Artt. 61bis, § 2, en 62ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

9 november 2022 P.22.0980.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.7** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 42 - Verval uitgesproken wegens lichamelijke of geestelijke ongeschiktheid - Voorwaarden

De feitenrechter oordeelt onaantastbaar op grond van de hem overgelegde feitelijke gegevens of een beklaagde lichamelijk of geestelijk ongeschikt is om een motorvoertuig te besturen en de vaststelling van een dergelijke ongeschiktheid vereist niet noodzakelijk een voorafgaande veroordeling wegens het veroorzaken van een verkeersongeval met lichamelijk letsel of wegens het besturen van een voertuig onder invloed van alcohol of drugs noch het bestaan van een verslag van een medisch deskundige, hoewel dit in het licht van de omstandigheden van de zaak aangewezen kan zijn.

- Art. 42 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

31 mei 2022 P.22.0211.N **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.8** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 65 - Artikel 65/1, § 2 - Bevel tot betaling - Beroep tegen het bevel tot betaling - Beroep tegen het bevel tot betaling - Bevoegdheid van de politierechtbank of van de correctionele rechtbank in beroep - Ontvankelijkheid van het beroep - Draagwijdte

Aannemen, op basis van een letterlijke lezing van artikel 65/1, §2, zesde en zevende lid, Wegverkeerswet, dat de rechter zijn onderzoek van het door artikel 65/1, §2, eerste en tweede lid, Wegverkeerswet bedoelde beroep moet beperken tot een onderzoek naar de ontvankelijkheid van dit beroep en dat elke ontvankelijk verklaring van een dergelijk beroep automatisch tot gevolg heeft dat het bevel tot betalen niet bestaande wordt, is niet alleen strijdig met de wetsgeschiedenis van de regeling, maar zou aan deze regeling elke zin ontnemen aangezien een ontvankelijk beroep dat volgens de wil van de wetgever met redenen omkleed moet zijn, zou volstaan en dit ongeacht op welke gronden het is gesteund, om aan het bevel tot betalen elke uitwerking te ontzeggen hetgeen onmogelijk de bedoeling van de wetgever kan zijn geweest (1). (1) Zie concl. OM.

1 juni 2021 P.21.0325.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210601.2N.5** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 65 - Artikel 65/1 - Bevel tot betaling - Aard van de

procedure - Doelstelling

Met artikel 65/1 Wegverkeerswet, zoals vervangen door artikel 45 van de programmawet van 25 december 2016, heeft de wetgever een sui generis-procedure ingevoerd ertoe strekkend om indien een overtreder niet binnen een bepaalde termijn de hem voorgestelde minnelijke schikking heeft betaald, het openbaar ministerie de mogelijkheid te geven een bevel tot betaling uit te vaardigen dat ingeval van niet-betaling en de afwezigheid of de verwerping van betwisting moet leiden tot een uitvoerbare titel voor het bedrag van de voorgestelde minnelijke schikking, verhoogd met 35 procent en met desgevallend de bijdrage aan het Bijzonder fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders; met deze procedure beoogt de wetgever dat er niet langer een beroep moet worden gedaan op een strafrechter om een overtreder aan wie een minnelijke schikking is voorgesteld tot betaling te dwingen en wil de wetgever de afhandeling van bepaalde verkeersstrafzaken stroomlijnen door het opleggen van een snelle, zekere en aan de concrete situatie aangepaste sanctie en dit volgens een procedure die aan de betrokkene een voldoende niveau van rechtsbescherming biedt en aldus de werklast van de met vervolging en berechting van verkeersstrafzaken belaste overheden te verminderen, zodat meer tijd vrijkomt voor de behandeling van complexe dossiers (1). (1) Zie concl. OM.

1 juni 2021 P.21.0325.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210601.2N.5** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 41 - Verval van het recht tot sturen - Uitstel van de tenuitvoerlegging - Artikel 8, § 1, Probatiewet - Draagwijdte

Artikel 41 Wegverkeerswet bepaalt dat in de gevallen waarin de rechter bij toepassing van deze wet een verval van het recht tot sturen uitspreekt, hij, indien hij gebruik wenst te maken van artikel 8, § 1, Probatiewet een effectief gedeelte moet opleggen van minstens acht dagen; uit die bepaling volgt dat indien de rechter krachtens de Wegverkeerswet een verval van het recht tot sturen uitspreekt van acht dagen, hij geen uitstel van tenuitvoerlegging kan verlenen (1). (1) Cass. 7 januari 2014, AR P.13.1716.N, AC 2014, nr. 9.

- Art. 8, § 1 Wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie
- Art. 41 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

23 november 2021 P.21.1142.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211123.2N.3** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 38 - Bij verstek gewezen beslissing - Verzet - Buitengewone termijn - Aanvang - Vereiste informatie over de betekening van de bij verstek gewezen beslissing - Betekening van het verval van het recht tot sturen - Vermelding van het recht om verzet aan te tekenen en van de termijn om dat recht uit te oefenen - Taal waarin de informatie moet worden verstrekt

De buitengewone verzettermijn gaat niet in indien de informatie over de betekening van de bij verstek gewezen beslissing niet regelmatig is; wat dat betreft vereist artikel 6.1 EVRM dat die informatie melding maakt van het recht om verzet aan te tekenen en van de termijn om dat recht uit te oefenen; geen enkele bepaling, en met name noch voormeld artikel 6.1 EVRM noch artikel 187 Wetboek van Strafvordering, verplichten de autoriteiten om aan de bij verstek veroordeelde de informatie over de rechtsmiddelen mee te delen in een andere taal dan die van de rechtspleging of van de plaats van betekening van het verval van het recht tot sturen, wanneer geen enkel gegeven hen in staat stelt te voorzien dat de betrokkene die taal niet verstaat (1). (1) Het OM heeft ook geconcludeerd tot verwerping. Zie concl. OM, waarin wordt onderzocht of het middel van schending van de Taalwet Gerechtszaken ambtshalve moet worden aangevoerd (quod non) en of het oude eerste en tweede lid van artikel 40 van die wet, vervangen door de wet van 25 mei 2018, opnieuw tot leven zijn gewekt ten gevolge van het arrest nr. 120/2019 van het Grondwettelijk Hof van 19 september 2019.

- Art. 38 Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken
- Art. 187 Wetboek van Strafvordering
- Art. 6.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

9 april 2025 P.24.1779.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.2** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 65 - Artikel 65/1, § 2 - Bevel tot betaling - Beroep tegen het bevel tot betaling - Doelstelling - Inwerkingstelling van de strafvordering - Bevoegdheid van de politierechtbank of van de correctionele rechtbank in beroep - Draagwijdte - Gevolg

Hoewel de regeling van het bevel tot betalen beoogt bij te dragen tot de handhaving van de verkeerswetgeving, strekt ze niet tot het opleggen van een straf in de zin van artikel 1 Strafwetboek, maar uitsluitend tot het creëren van een uitvoerbare titel zodat door het uitvaardigen van een bevel tot betalen en de daarop volgende procedure de strafvordering niet in werking wordt gesteld en de in artikel 65/1, §2, Wegverkeerswet uitgewerkte bezwaarprocedure er dan ook niet toe kan leiden dat de politierechtbank of in hoger beroep de correctionele rechtbank kennis neemt van de strafvordering voor de feiten die aanleiding hebben gegeven tot het uitvaardigen van het bevel tot betalen; het gegeven dat een uitvoerbaar bevel tot betalen een straf kan zijn in de zin van artikel 6 EVRM of dat indien de fod Financiën niet binnen de drie jaar tot invorderen van het uitvoerbaar verklaard bevel tot betaling kan overgaan, het openbaar ministerie overeenkomstig artikel 65/1, §10, Wegverkeerswet het recht tot sturen van de overtreder kan schorsen, doet daaraan geen afbreuk (1). (1) Zie concl. OM.

1 juni 2021 P.21.0325.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210601.2N.5** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 65 - Artikel 65/1, § 2 - Bevel tot betaling - Beroep tegen het bevel tot betaling - Bevoegdheid van de politierechtbank of van de correctionele rechtbank in beroep - Behandeling ten gronde - Beoordeling door de rechter - Draagwijdte - Gevolg

Uit de doelstellingen van de door artikel 65/1 Wegverkeerswet uitgewerkte regeling en de wetsgeschiedenis ervan waarin wordt aangegeven dat de politierechtbank het beroep ten gronde behandelt, volgt dat, ongeacht wat in het zesde en zevende lid van artikel 65/1, §2, Wegverkeerswet is geschreven, de politierechtbank en in hoger beroep de correctionele rechtbank ingeval van een door artikel 65, §2, Wegverkeerswet ingesteld beroep moeten onderzoeken of: - het bij verzoekschrift ingesteld beroep voldoet aan de in artikel 65, §1, eerste en tweede lid, Wegverkeerswet bepaalde tijds- en vormvoorwaarden; - de in artikel 65/1, §1, Wegverkeerswet bedoelde voorwaarden voor het uitvaardigen van het bevel tot betalen en de kennisgeving ervan zijn verenigd; - wel vaststaat dat de persoon tegen wie het bevel tot betalen is uitgevaardigd de feiten op grond waarvan dit bevel is uitgevaardigd heeft gepleegd, wat veronderstelt dat wordt nagegaan of de voor de overtreding vereiste bestanddelen zijn verenigd, of die feiten aan de als overtreder aangemerkte persoon kunnen worden toegerekend en of de som waarvoor het openbaar ministerie het bevel tot betalen heeft uitgevaardigd wettig is; het staat aan de rechter om in het licht van dit onderzoek te beslissen of het beroep van de persoon tegen wie het bevel tot betalen is uitgevaardigd: - onontvankelijk is, wat ertoe leidt dat eens de beslissing van de rechter definitief is het bevel tot betalen uitvoerbaar wordt; - ontvankelijk maar ongegrond is, wat er eveneens toe leidt dat eens de beslissing van de rechter definitief is het bevel tot betalen uitvoerbaar wordt; - ontvankelijk en gegrond is, wat als gevolg heeft dat het bevel tot betaling als niet bestaande moet worden beschouwd en het openbaar ministerie dient te oordelen of voor de feiten waarvoor het bevel tot betalen werd uitgevaardigd in het licht van de door de rechter gemaakte beoordeling de strafvordering alsnog kan worden ingesteld en vervolgens aan de strafrechter bij wie die strafvordering desgevallend aanhangig wordt gemaakt om daarover te beslissen (1). (1) Zie concl. OM.

1 juni 2021 P.21.0325.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210601.2N.5** AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 67ter - Overtreding van de Wegverkeerswet en van haar uitvoeringsbesluiten begaan met een voertuig dat op naam van een rechtspersoon is ingeschreven - Niet-mededeling van de identiteit van de onmiskenbare bestuurder door de natuurlijke persoon die de rechtspersoon in rechte vertegenwoordigt - (Geen) vermoeden dat die natuurlijke persoon de bestuurder van het voertuig was op het tijdstip van de feiten

Uit de vaststelling dat de beklaagde heeft erkend verantwoordelijk te zijn voor het voertuig dat werd geïdentificeerd als het voertuig waarmee een snelheidsovertreding werd begaan en, bijgevolg, krachtens artikel 67ter, eerste lid, Wegverkeerswet ertoe gehouden was de identiteit van de onmiskenbare bestuurder mee te delen, wat hij verzuimd heeft te doen, kan de rechter niet afleiden dat hij de bestuurder van het voertuig was op het ogenblik van de feiten (1). (1) Het wanbedrijf van niet-mededeling is een misdrijf waarvan het bestaan niet afhangt van het voorafgaand bewijs van het plegen van een ander misdrijf; aldus "voert het in artikel 67ter Wegverkeerswet ingevoerde mechanisme geen enkel vermoeden van schuld van de aangewezen bestuurder aan het oorspronkelijke misdrijf in en ontzegt het hem de mogelijkheid niet om aan te tonen dat hij, niettegenstaande zijn aanwijzing, niet de bestuurder van het betrokken voertuig was; die bepaling stelt de buitenvervolgingstelling van de beklaagde met betrekking tot het voormelde misdrijf evenmin afhankelijk van zijn verplichting om de persoon te identificeren die de werkelijke bestuurder van het voertuig was" (Cass. 18 september 2024, AR P.24.0737.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240918.2F.5); zie Cass. 27 september 2023, AR P.23.0844.F, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230927.2F.9; Cass. 4 april 2023, AR P.23.0120.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230404.2N.12; Cass. 27 oktober 2020, AR P.20.0587.N, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201027.2N.9, AC 2020, nr. 660; Cass. 6 maart 2018, AR P.17.0190.N, ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180306.1, AC 2018, nr. 147; Cass. 27 oktober 2009, AR P.09.0778.N, ECLI:BE:CASS:2009:ARR.20091027.2, AC 2009, nr. 620; S. STALLAERT, "De strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen en wegverkeer: artikel 67ter Wegverkeerswet en het belang van de pleitbezorger", T.Strafr. 2013, p. 105 [108]; Y. REGIMONT, "L'identification du coauteur en infraction: les articles 67bis et 67ter de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière", in Le droit pénal de la circulation routière en 2020: questions choisies, Brussel, Larcier, 2020, p. 75-76.
Wanneer een overtreding van de wet werd begaan met een voertuig dat is ingeschreven op naam van een natuurlijke persoon en de bestuurder niet werd geïdentificeerd op het ogenblik van de vaststelling van het misdrijf, voorziet artikel 67bis Wegverkeerswet weliswaar in het weerlegbaar vermoeden dat "wordt vermoed dat dit misdrijf is begaan door de houder van de kentekenplaat van het voertuig". Maar "die bepaling vermeldt enkel de natuurlijke persoon op wiens naam het voertuig is ingeschreven en waarmee een overtreding van de Wegverkeerswet en van haar uitvoeringsbesluiten werd begaan en is, bijgevolg, enkel op die persoon van toepassing. (...) [; de] bepalingen van artikel 67ter verplichten de rechtspersoon en de persoon die het voertuig onder zich heeft om de identiteit van de bestuurder die een overtreding van de voormelde wet heeft begaan, mee te delen, maar stellen geen vermoeden van schuld in tegen die persoon of tegen de bestuurder. Zij laten niet toe het vermoeden van schuld bepaald bij artikel 67bis Wegverkeerswet tot die persoon of die bestuurder uit te breiden. Het bestreden vonnis dat anders oordeelt, is niet naar recht verantwoord". (Cass. 29 november 2011, AR P.11.0794.N, ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20111129.4, AC 2011, nr. 654 (raadpl. 4°); Cass. 14 november 2007, AR P.07.1064.F, ECLI:BE:CASS:2007:ARR.20071114.8, AC 2007, nr. 553).
Wanneer, met andere woorden, een op naam van een rechtspersoon ingeschreven voertuig betrokken is bij een overtreding van de Wegverkeerswet, voert geen enkele bepaling een vermoeden van schuld in tegen de natuurlijke persoon die deze rechtspersoon in rechte vertegenwoordigt (zaakvoerder, ...) en die de bij artikel 67ter opgelegde verplichting tot mededeling van de identiteit van de onmiskenbare bestuurder heeft miskend. (M.N.B.).

- Art. 11 KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 29ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

29 januari 2025 P.23.1475.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250129.2F.4 AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 38 - Overtreding van artikel 10.2, eerste lid, Wegverkeersreglement - Overtreding van de eerste graad - (Geen) verval van het recht tot sturen

Aangezien de overtreding die wordt bestraft door artikel 10.2, eerste lid, Wegverkeersreglement (1) een overtreding van de eerste graad (2) is en niet is vermeld onder de overtredingen waarnaar artikel 38, § 1, 1°, 2°, 3°bis, 4°, en 5°, § 2, § 5, en § 6, Wegverkeerswet verwijst, kan hiervoor geen verval van het recht tot sturen worden opgelegd. (1) "Geen enkele bestuurder mag de normale gang van andere bestuurders hinderen door abnormaal traag te rijden wanneer daar geen geldige reden toe is, of door plots te remmen wanneer dit niet om veiligheidsredenen vereist is." (2) Het eerste lid van artikel 10 Wegverkeersreglement wordt niet vermeld in het koninklijk besluit van 30 september 2005 tot aanwijzing van de overtredingen per graad van de algemene reglementen genomen ter uitvoering van de wet betreffende de politie over het wegverkeer (terwijl het tweede lid van die bepaling, dat vermeld is in artikel 2 van dit KB, een overtreding van de tweede graad is in de zin van artikel 29, § 1, derde lid, Wegverkeerswet). Het gaat dus om een overtreding van de eerste graad die wordt bestraft met een geldboete van 10 euro tot 250 euro (art. 29, § 2, eerste lid, Wegverkeerswet); die overtreding vormt dus een wanbedrijf als ze wordt bestraft met een geldboete van minstens zesentwintig euro (art. 38, tweede lid, Strafwetboek); de rechtbank kon dus, zoals ze heeft gedaan, wegens die telastlegging inderdaad een correctionele werkstraf uitspreken van meer dan 45 uur (art. 37quinquies, § 2, tweede lid, Strafwetboek).

- Art. 10.2, eerste lid KB van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en het gebruik van de openbare weg

- Artt. 29, § 1, en 38, § 1, 3° Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

9 november 2022 P.22.0748.F ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.2 AC nr. ...

Wetsbepalingen - Art. 29 - Artikel 29ter - Herhaling - Vaststelling van de staat van herhaling - Bewijs - Bewijslast - Openbaar ministerie - Vormen - Beoordeling door de rechter

De rechter kan een toestand van herhaling maar aannemen als hij vaststelt dat de bestanddelen voor die herhaling en de daarvoor geldende voorwaarden verenigd zijn en het bewijs daarvoor dient te blijken uit de aan de rechter overgelegde en voor de partijen beschikbare stukken, waarbij het openbaar ministerie als vervolgende partij de bewijslast draagt voor het voldaan zijn aan de voorwaarden voor de toestand van herhaling; het voor het vaststellen van de toestand van herhaling vereiste bewijs van een vroegere veroordeling die kracht van gewijsde heeft, wordt in de regel geleverd door een door de griffier uitgereikt afschrift van de veroordelende beslissing of uittreksel met de vermelding dat die beslissing kracht van gewijsde heeft maar het bewijs van het bestaan van een vroegere veroordeling en van het kracht van gewijsde hebben van die beslissing kan door het openbaar ministerie ook met andere middelen worden geleverd waarbij de afwezigheid van betwisting door de beklaagde op dit punt in aanmerking kan worden genomen en het aan de rechter staat te oordelen of het openbaar ministerie slaagt in zijn bewijslast (1). (1) Cass. 10 mei 2022, AR P.22.0193.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220510.2N.6.

- Art. 29ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

31 mei 2022	P.22.0458.N	**ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220531.2N.13**	AC nr. ...

WERKLOOSHEID

ALLERLEI

Allerlei - Arbeider - Eénheidsstatuut - Ontslagcompensatievergoeding - Berekening

Wanneer een werknemer die vóór 1 januari 2014 in dienst is getreden, wordt ontslagen en de werkgever hem krachtens een eenzijdige verbintenis of een individuele overeenkomst een langere opzeggingstermijn of overeenstemmende opzeggingsvergoeding toekent dan hij wettelijk moet toekennen, of wanneer in de loop van de wettelijk verplichte opzeggingstermijn in onderling overleg tussen de werknemer en de werkgever wordt beslist om de opzeggingstermijn te verlengen, is er geen aanleiding meer voor compensatie in de mate dat de toegekende termijn langer is of de overeenstemmende opzeggingsvergoeding hoger is dan wettelijk verplicht; in dat geval dient op grond van artikel 7, § 1sexies, van de Besluitwet van 28 december 1944 bij de berekening van de ontslagcompensatievergoeding rekening te worden gehouden met de werkelijk toegekende opzeggingstermijn of overeenstemmende opzeggingsvergoeding; de omstandigheid dat artikel 2 van het uitvoeringsbesluit van 9 januari 2014 niet uitdrukkelijk daarin voorziet, doet daaraan niet af.

- Art. 2 KB 9 januari 2014 betreffende de ontslagcompensatievergoeding
- Art. 7, § 1sexies Besluitwet 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders

7 april 2025 S.20.0011.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250407.3N.4** AC nr. ...

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN

ALLERLEI

Allerlei - Vlaams Gewest - Coronahinderpremie - Toekenning aan twee ondernemingen - Terugvordering - Verplichting

Indien de overheid nogmaals tot de uitbetaling van de subsidie en de premie is overgegaan aan een andere onderneming, is zij ertoe gehouden die bedragen terug te vorderen van de laatstgenoemde onderneming (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 8 Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
- Art. 7 Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
- Art. 6, eerste lid Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
- Art. 4, eerste lid Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus

28 maart 2025 C.24.0056.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.4** AC nr. ...

Allerlei - Vlaams Gewest - Coronahinderpremie - Voorwaarden

Indien de overheid vaststelt dat er voor een locatie reeds een forfaitaire subsidie, een bijkomende sluitingspremie of een verhoging werd toegekend aan een onderneming, kan zij die subsidie, premie of verhoging niet meer toekennen aan een andere onderneming die op dezelfde locatie ook een exploitatiezetel heeft (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 8 Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
- Art. 7 Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
- Art. 6, eerste lid Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus
- Art. 4, eerste lid Besluit van de Vlaamse Regering 20 maart 2020 tot toekenning van steun aan ondernemingen die verplicht moeten sluiten ten gevolge van de maatregelen genomen door de Nationale Veiligheidsraad vanaf 12 maart 2020 inzake het coronavirus

28 maart 2025 C.24.0056.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250328.1N.4** AC nr. ...

GEVOLGEN VAN INTERNATIONALE NORMEN

Gevolgen van internationale normen - Blijvende toepassing - Nationale maatregel vastgesteld na inwerkingtreding Richtlijn - Standstill-bepaling - Expliciete afwijking van de Richtlijn - Vereiste

Het Hof vraagt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie of voor de toepassing van de stand-stillbepaling van artikel 28, lid 3, a) en vierde lid en bijlage 15, punt 4, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 370 en bijlage X, deel A, sub 4, Richtlijn 2006/112/EG, een uitdrukkelijke wettelijke bepaling is vereist waarmee wordt afgeweken van de in artikel 26, lid 3, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 309 Richtlijn 2006/112/EG, bepaalde btw-vrijstelling van reisbureaus voor reisdiensten buiten de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 370 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 309 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

25 april 2025 F.22.0145.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250425.1N.11** AC nr. ...

Gevolgen van internationale normen - Blijvende toepassing - Nationale maatregel vastgesteld na inwerkingtreding Richtlijn - Standstill-bepaling - Expliciete afwijking van de Richtlijn - Vereiste

Het Hof vraagt aan het Hof van Justitie van de Europese Unie of voor de toepassing van de stand-stillbepaling van artikel 28, lid 3, a) en vierde lid en bijlage 15, punt 4, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 370 en bijlage X, deel A, sub 4, Richtlijn 2006/112/EG, een uitdrukkelijke wettelijke bepaling is vereist waarmee wordt afgeweken van de in artikel 26, lid 3, Richtlijn 77/388/EEG, thans artikel 309 Richtlijn 2006/112/EG, bepaalde btw-vrijstelling van reisbureaus voor reisdiensten buiten de Europese Unie (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 370 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Art. 309 Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde

25 april 2025 F.22.0145.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250425.1N.11** AC nr. ...

UITLEGGING

Uitlegging - Nationaliteit - Bedrieglijke verkrijging van de nationaliteit - Vervallenverklaring van de nationaliteit - Risico op staatloosheid - Voorwaarde voor de vervallenverklaring van de nationaliteit - Wet 25 april 2014 - Kwalificatie van de wet

In zoverre de wet van 25 april 2014 de inhoud van artikel 23/1, § 2, WBN verduidelijkt, is ze een uitleggingswet (1) (2). (1) Zie concl. OM. (2) Art. 23/1 WBN, vóór de wijziging ervan door de wet van 25 april 2014.

- Art. 23/1 Wetboek van de Belgische nationaliteit

13 maart 2025 C.23.0399.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250313.1F.4** AC nr. ...

Uitlegging - Vlaams Gewest - Omgevingsvergunning - Interpretatie van een uitvoeringsreglementering - Rubriek 60 van Bijlage 1 Vlarem II - Standpunt van de Minister - Beoordeling van de reglementering door de rechter - Draagwijdte

Bij de beoordeling van de draagwijdte van een bepaling van een uitvoeringsreglementering is de rechter niet gebonden door de interpretatie ervan die na het uitvaardigen van die bepaling wordt verdedigd door leden van de uitvoerende macht, ook al betreft het de minister die bevoegd is voor het departement waartoe die uitvoeringsreglementering behoort, wanneer de rechter die draagwijdte anders beoordeelt dan de minister, miskent hij hierdoor niet het beginsel van de scheiding der machten.

24 mei 2022 P.21.1435.N ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220524.2N.7 AC nr. ...

WERKING IN DE TIJD EN IN DE RUIMTE

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - "Voorrecht van rechtsmacht" - Verwijzing van de inverdenkinggestelde na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegde feitenrechter

De verwijzing van de inverdenkinggestelde die bevolen wordt na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, moet geschieden voor de rechter die krachtens het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering bevoegd is om kennis te nemen van de aan de inverdenkinggestelde ten laste gelegde gecorrectionaliseerde misdaden of wanbedrijven waarvan hij wordt verdacht en, in voorkomend geval, bij samenhang van de hem ten laste gelegde schendingen van WAM en van de Wegverkeerswet waarvan hij wordt verdacht; indien de inverdenkinggestelde aldus een magistraat was die bedoeld werd in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht was op het ogenblik waarop het gerechtelijk onderzoek werd ingesteld, maar – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen “betrokken magistraat” is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht is op het ogenblik van de regeling van de rechtspleging, zal hij verwezen worden naar de territoriaal bevoegde correctionele rechtbank (1). (1) Krachtens artikel 156 van de voormelde wet van 15 mei 2024 is artikel 43 van die wet, tot wijziging van de artikelen 479 tot 503bis Wetboek van Strafvordering betreffende de vervolging en het onderzoek van misdaden en wanbedrijven die aan magistraten ten laste worden gelegd (de regeling die bekendstaat onder het misleidende begrip “voorrecht van rechtsmacht”), in werking getreden zes maanden na de bekendmaking – op 28 mei 2024 – van die wet in het Belgisch Staatsblad, dus op 28 november 2024.De vordering van het OM, die werd ondertekend en neergelegd op de griffie van het Hof op 12 september 2024, dus nog vóór die inwerkingtreding, beoogde, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering die op dat ogenblik nog van toepassing waren, de verwijzing van de inverdenkinggestelde naar het hof van beroep te Luik, en meer bepaald naar de eerste voorzitter van dat hof naar wie de zaak bij arrest van 28 september 2022 van het Hof was verwezen opdat hij een magistraat aanwees die het ambt van onderzoeksrechter zou uitoefenen.Ten gevolge van een verzoek van de inverdenkinggestelde om bijkomende onderzoekshandelingen is het Hof pas tot de regeling van de rechtspleging overgegaan op 19 februari 2025, dus na de inwerkingtreding van de voormelde wet van 15 mei 2024.Aangezien de inverdenkinggestelde op het ogenblik van de feiten plaatsvervangend raadsheer was en dus geen “betrokken magistraat” was in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, heeft het OM mondeling gevorderd om de zaak te verwijzen naar de Franstalige correctionele rechtbank te Brussel, bij gebrek aan een bevoegdheidscriterium ratione loci, zoals bedoeld in artikel 139 Wetboek van Strafvordering, dat de zaak aan een

ander arrondissement zou toewijzen.(M.N.B.)

- Art. 479 nieuw Wetboek van Strafvordering
- Art. 139 Wetboek van Strafvordering
- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II

19 februari 2025 P.22.1145.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12 AC nr. ...

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - "Voorrecht van rechtsmacht" - Hof van Cassatie dat regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegdheid om na die inwerkingtreding uitspraak te doen - Toepassing op de inverdenkinggestelde, zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep, die geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering

De oude artikelen 479 tot 482bis Wetboek van Strafvordering moeten in die zin worden begrepen dat de zaak, na afloop van het door het Hof van Cassatie gevorderde gerechtelijk onderzoek, naar laatstgenoemde moet worden verwezen, wiens bevoegdheid in deze procedure vergelijkbaar is met die van een onderzoeksgerecht dat, in het kader van een tegensprekelijke procedure, overgaat tot de regeling van de rechtspleging en naar aanleiding daarvan onderzoekt of de bezwaren volstaan en de procedure regelmatig is gevoerd (1); uit de samenlezing van het eerste en het tweede lid van artikel 147 van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, alsook uit de parlementaire voorbereiding van die wet (2) volgt dat de wetgever niet heeft willen afwijken van het in artikel 3 Gerechtelijk Wetboek bedoelde beginsel volgens hetwelk de wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging onmiddellijk van toepassing zijn op de hangende rechtsgedingen, zonder dat zij worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn; indien de kamer van het Hof van Cassatie die kennisneemt van de cassatieberoepen in criminele en correctionele zaken regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van die wet, blijft ze bevoegd om tot die regeling over te gaan indien ze uitspraak doet na die inwerkingtreding, en dit zelfs als de inverdenkinggestelde – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering (3). (1) Zie AGwH 20 oktober 2016, nr. 131/2016, ECLI:BE:GHCC:2016:ARR.131; Cass. 23 juni 2020, AR P.20.0618.N, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200623.2N.22, AC 2020, nr. 444; Cass. 26 november 2019, AR P.19.0811.N, ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.4, AC 2019, nr. 627, met concl. van advocaat-generaal m.o. DE SMET, ECLI:BE:CASS:2019:CONC.20191126.2N.4; A. WINANTS, "Enkele beschouwingen over het voorrecht van rechtsmacht", in F. DERUYCK (uitg.), Strafrecht in/uit balans, Kluwer 2020, 129-160. (2) Parl. St. Kamer, nr. 55/3945. (3) In dit geval was de inverdenkinggestelde een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep te Brussel, die vervolgd werd wegens misdaden of wanbedrijven die zij buiten haar ambt had gepleegd, zodat zij een magistraat was zoals bedoeld in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, maar geen "betrokken magistraat" in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering.Overeenkomstig artikel 147 van de voormelde wet van 15 mei 2024 was de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Luik bevoegd geweest om, na afloop van het door dat hof van beroep gevoerde onderzoek, tot de regeling van de rechtspleging over te gaan, indien het Hof

van Cassatie niet daartoe was gevorderd vóór de inwerkingtreding van die wet. (M.N.B.)

- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 482 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 479 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Gerechtelijk Wetboek

19 februari 2025 P.22.1145.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12** AC nr. ...

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Legaliteitsbeginsel - Wijziging van de misdrijfomschrijving door de wetgever na het plegen van het misdrijf - Veroordeling van beklaagde - Voorwaarden - Vermelding van de strafbepalingen - Draagwijdte - Gevolg

Uit het legaliteitsbeginsel zoals het is verwoord in artikel 7.1 EVRM, artikel 15.1 IVBPR en artikel 2 Strafwetboek volgt dat indien de wetgever een misdrijfomschrijving heeft gewijzigd na het plegen van het misdrijf, de rechter een beklaagde in beginsel slechts schuldig kan verklaren indien hij vaststelt dat dit misdrijf strafbaar is, zowel onder de oude als onder de nieuwe wet; uit artikel 195, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, dat overeenkomstig artikel 211 Wetboek van Strafvordering van toepassing is op de hoven van beroep, volgt dat een veroordelende beslissing de wetsbepalingen moet vermelden die de feiten strafbaar stellen en die de toegepaste straffen bepalen zodat indien de toepasselijke wetsbepalingen tijdens de bewezenverklaarde incriminatieperiode werden gewijzigd, de rechter behalve de wetsbepalingen in verband met de toegepaste straffen de wetsbepalingen dient te vermelden die de feiten gedurende de volledige bewezenverklaarde incriminatieperiode strafbaar stellen en aan deze verplichtingen is voldaan als de rechter de telastleggingen van de dagvaarding weergeeft met vermelding van de toepasselijke wetsbepalingen.

- Art. 2 Strafwetboek
- Art. 12 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 maart 2025 P.24.1400.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.55** AC nr. ...

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - "Voorrecht van rechtsmacht" - Hof van Cassatie dat regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegdheid om na die inwerkingtreding uitspraak te doen - Toepassing op de inverdenkinggestelde, zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep, die geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering

De oude artikelen 479 tot 482bis Wetboek van Strafvordering moeten in die zin worden begrepen dat de zaak, na afloop van het door het Hof van Cassatie gevorderde gerechtelijk onderzoek, naar laatstgenoemde moet worden verwezen, wiens bevoegdheid in deze procedure vergelijkbaar is met die van een onderzoeksgerecht dat, in het kader van een tegensprekelijke procedure, overgaat tot de regeling van de rechtspleging en naar aanleiding daarvan onderzoekt of de bezwaren volstaan en de procedure regelmatig is gevoerd (1); uit de samenlezing van het eerste en het tweede lid van artikel 147 van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, alsook uit de parlementaire voorbereiding van die wet (2) volgt dat de wetgever niet heeft willen afwijken van het in artikel 3 Gerechtelijk Wetboek bedoelde beginsel volgens hetwelk de wetten op de rechterlijke organisatie, de bevoegdheid en de rechtspleging onmiddellijk van toepassing zijn op de hangende rechtsgedingen, zonder dat zij worden onttrokken aan de instantie van het gerecht waarvoor zij op geldige wijze aanhangig zijn; indien de kamer van het Hof van Cassatie die kennisneemt van de cassatieberoepen in criminele en correctionele zaken regelmatig heeft kennisgenomen van de regeling van de rechtspleging vóór de inwerkingtreding van die wet, blijft ze bevoegd om tot die regeling over te gaan indien ze uitspraak doet na die inwerkingtreding, en dit zelfs als de inverdenkinggestelde – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen “betrokken magistraat” is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering (3). (1) Zie AGwH 20 oktober 2016, nr. 131/2016, ECLI:BE:GHCC:2016:ARR.131; Cass. 23 juni 2020, AR P.20.0618.N, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200623.2N.22, AC 2020, nr. 444; Cass. 26 november 2019, AR P.19.0811.N, ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191126.2N.4, AC 2019, nr. 627, met concl. van advocaat-generaal m.o. DE SMET, ECLI:BE:CASS:2019:CONC.20191126.2N.4; A. WINANTS, “Enkele beschouwingen over het voorrecht van rechtsmacht”, in F. DERUYCK (uitg.), Strafrecht in/uit balans, Kluwer 2020, 129-160. (2) Parl. St. Kamer, nr. 55/3945. (3) In dit geval was de inverdenkinggestelde een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep te Brussel, die vervolgd werd wegens misdaden of wanbedrijven die zij buiten haar ambt had gepleegd, zodat zij een magistraat was zoals bedoeld in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, maar geen “betrokken magistraat” in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering.Overeenkomstig artikel 147 van de voormelde wet van 15 mei 2024 was de kamer van inbeschuldigingstelling van het hof van beroep te Luik bevoegd geweest om, na afloop van het door dat hof van beroep gevoerde onderzoek, tot de regeling van de rechtspleging over te gaan, indien het Hof van Cassatie niet daartoe was gevorderd vóór de inwerkingtreding van die wet. (M.N.B.)

- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 482 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 479 oud Wetboek van Strafvordering
- Art. 3 Gerechtelijk Wetboek

19 februari 2025 P.22.1145.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12** AC nr. ...

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - "Voorrecht van rechtsmacht" - Verwijzing van de inverdenkinggestelde na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 - Bevoegde feitenrechter

De verwijzing van de inverdenkinggestelde die bevolen wordt na de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II, moet geschieden voor de rechter die krachtens het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering bevoegd is om kennis te nemen van de aan de inverdenkinggestelde ten laste gelegde gecorrectionaliseerde misdaden of wanbedrijven waarvan hij wordt verdacht en, in voorkomend geval, bij samenhang van de hem ten laste gelegde schendingen van WAM en van de Wegverkeerswet waarvan hij wordt verdacht; indien de inverdenkinggestelde aldus een magistraat was die bedoeld werd in het oude artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht was op het ogenblik waarop het gerechtelijk onderzoek werd ingesteld, maar – zoals een plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep – geen "betrokken magistraat" is in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, zoals het van kracht is op het ogenblik van de regeling van de rechtspleging, zal hij verwezen worden naar de territoriaal bevoegde correctionele rechtbank (1). (1) Krachtens artikel 156 van de voormelde wet van 15 mei 2024 is artikel 43 van die wet, tot wijziging van de artikelen 479 tot 503bis Wetboek van Strafvordering betreffende de vervolging en het onderzoek van misdaden en wanbedrijven die aan magistraten ten laste worden gelegd (de regeling die bekendstaat onder het misleidende begrip "voorrecht van rechtsmacht"), in werking getreden zes maanden na de bekendmaking – op 28 mei 2024 – van die wet in het Belgisch Staatsblad, dus op 28 november 2024.De vordering van het OM, die werd ondertekend en neergelegd op de griffie van het Hof op 12 september 2024, dus nog vóór die inwerkingtreding, beoogde, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering die op dat ogenblik nog van toepassing waren, de verwijzing van de inverdenkinggestelde naar het hof van beroep te Luik, en meer bepaald naar de eerste voorzitter van dat hof naar wie de zaak bij arrest van 28 september 2022 van het Hof was verwezen opdat hij een magistraat aanwees die het ambt van onderzoeksrechter zou uitoefenen.Ten gevolge van een verzoek van de inverdenkinggestelde om bijkomende onderzoekshandelingen is het Hof pas tot de regeling van de rechtspleging overgegaan op 19 februari 2025, dus na de inwerkingtreding van de voormelde wet van 15 mei 2024.Aangezien de inverdenkinggestelde op het ogenblik van de feiten plaatsvervangend raadsheer was en dus geen "betrokken magistraat" was in de zin van het nieuwe artikel 479 Wetboek van Strafvordering, heeft het OM mondeling gevorderd om de zaak te verwijzen naar de Franstalige correctionele rechtbank te Brussel, bij gebrek aan een bevoegdheidscriterium ratione loci, zoals bedoeld in artikel 139 Wetboek van Strafvordering, dat de zaak aan een ander arrondissement zou toewijzen.(M.N.B.)

- Art. 479 nieuw Wetboek van Strafvordering
- Art. 139 Wetboek van Strafvordering
- Art. 147 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II
- Art. 43 Wet 15 mei 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen II

19 februari 2025 P.22.1145.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250219.2F.12** AC nr. ...

Werking in de tijd en in de ruimte - Werking in de tijd - Stedenbouw - Opheffing van het decreet 1976 en vervanging door het Onroerenderfgoeddecreet - Handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten - Meldingsplicht aan het college van burgemeester en schepenen - Wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet - Invoering van strafbepalingen met ingang van 1 januari 2023 bij het niet naleven van de meldingsplicht - Artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, 2° - Veroordeling van een beklaagde voor feiten gepleegd voor deze datum - Veroordeling van een beklaagde

voor feiten gepleegd voor deze datum - Draagwijdte - Gevolg

Aangezien het decreet 1976 met ingang van 1 januari 2015 werd opgeheven en vervangen door het Onroerenderfgoeddecreet en in dit laatste met ingang van 1 januari 2023 strafbepalingen werden ingevoerd betreffende het niet naleven van de in artikel 6.4.4, § 1, eerste lid, 2°, bepaalde meldingsplicht aan het college van burgemeester en schepenen van handelingen aan of in beschermde stads- of dorpsgezichten, volgt daaruit dat geen enkele andere bepaling deze gedraging strafbaar stelde tot 1 januari 2023, zodat ingevolge de bepalingen van artikel 7.1 EVRM, 15 IVBPR, 12 Grondwet en 2 Strafwetboek de veroordeling van een beklaagde uit hoofde van deze gedraging, gepleegd voor 1 januari 2023 niet naar recht verantwoord is.

- Art. 6.4.4, § 1, eerste lid, 2° Decreet 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed
- Art. 2 Strafwetboek
- Art. 12 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 15.1 Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten
- Art. 7.1 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

25 maart 2025 P.24.1400.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250325.2N.55** AC nr. ...

Werking in de tijd en in de ruimte - Kennelijk verloren deficitaire onderneming - Aansprakelijkheid bestuurder - Voortduren fout na inwerkingtreding aansprakelijkheid

Een vennootschapsbestuurder die op een gegeven ogenblik voorafgaand aan het faillissement wist of behoorde te weten dat er kennelijk geen vooruitzicht was om de onderneming of haar activiteiten te behouden en een faillissement te vermijden, kan aansprakelijk worden gesteld voor het geheel of een deel van de schulden van de onderneming ten belope van het tekort jegens de boedel indien hij vanaf dat ogenblik niet heeft gehandeld zoals een normaal voorzichtig en zorgvuldig bestuurder in dezelfde omstandigheden zou hebben gehandeld, ongeacht in welke mate de fout van de vennootschapsbestuurder heeft bijdragen tot het netto-passief van de onderneming; hieruit volgt dat geen oorzakelijk verband tussen de fout van de bestuurder en het ontstaan van het passief van de onderneming vereist is.

- Art. XX.227, § 1 Wetboek van economisch recht

14 februari 2025 C.23.0150.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250214.1N.8** AC nr. ...

WOONPLAATS

- Vlaamse Wooncode - Sociale woning - Vereiste van bewoning - Hoofdverblijfplaats - Begrippen

Artikel 92, § 3, 1°, Vlaamse Wooncode, thans artikel 6.20, eerste lid, 1°, Vlaamse Codex Wonen van 2021, bepaalt dat de huurder van een sociale woning de verplichting moet naleven in de sociale huurwoning zijn hoofdverblijfplaats te hebben en er gedomicilieerd te zijn, waarbij het niet-nakomen van die verplichting strafbaar is ingevolge artikel 102bis, § 9, 1°, Vlaamse Wooncode (1); uit de artikelen 2, § 1, 10°, en 1.3, § 1, 21° van de Vlaamse Wooncode volgt dat voor de toepassing van de Vlaamse Wooncode de hoofdverblijfplaats de woning is waar een gezin of een alleenstaande effectief en gewoonlijk verblijft; de rechter oordeelt onaantastbaar op basis van de gegevens van het strafdossier en de hem overgelegde gegevens of de huurder van een sociale woning zijn hoofdverblijfplaats heeft in de door hem gehuurde sociale woning, dit wil zeggen dat hij er effectief en gewoonlijk verblijft; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen. (1) Zie T. VANDROMME, "Domiciliefraude in de sociale huur", in Comm. Sr., Kluwer, 2017, 22p.

- Artt. 1.3, § 1, 21°, 2, § 1, 10°, 92, § 3, 1°, en 102bis, § 9, 1° Decreet Vlaams Parlement 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode

9 november 2021 P.21.0804.N **ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.2** AC nr. ...

WRAKING

- Strafzaken - Gewettigde verdenking - Collegiale kamer - Grieven betreffende het verslag van de voorzitter - Invloed - (Geen) gewettigde verdenking betreffende de onafhankelijkheid of de onpartijdigheid van de assessoren

Uit de omstandigheid dat de bekritiseerde uiteenzetting van de voorzitter werd gehoord door zijn assessoren op de rechtszitting, kan op zich niet worden afgeleid dat er gewettigde twijfel kan bestaan over hun onafhankelijkheid of onpartijdigheid.

- Art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek

21 december 2022 P.22.1526.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.5** AC nr. ...

- Strafzaken - Gewettigde verdenking - Begrip - Gebrek aan onpartijdigheid - Bewijs - (Geen) subjectief gevoel van een van de partijen - Vrees objectief verantwoord door verifieerbare feiten - Toetsing aan de verklaring van de rechter

Krachtens artikel 828, 1°, Gerechtelijk Wetboek kan iedere rechter worden gewraakt wegens gewettigde verdenking; dit is het geval wanneer de aangevoerde feiten bij de partijen en bij derden een gewettigde verdenking kunnen doen ontstaan betreffende de geschiktheid van die magistraat om op onafhankelijke en onpartijdige wijze uitspraak te doen; om te kunnen spreken van een gewettigde reden om te vrezen voor een gebrek aan onpartijdigheid van een rechter, moet er worden nagegaan of de vermoedens die een partij beweert te hebben, als objectief verantwoord kunnen worden beschouwd (1); een miskenning van die objectieve onpartijdigheid kan dus niet uitsluitend voortvloeien uit het subjectieve gevoel van een van de partijen maar moet berusten op verifieerbare feiten; bovendien moet die objectief verantwoorde vrees worden getoetst aan de verklaring die de rechter heeft gesteld overeenkomstig artikel 836, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, luidens welke hij weigert zich van de zaak te onthouden, met zijn antwoord op de middelen van wraking (2). (1) Cass. 21 november 2018, AR P.18.1175.F, AC 2018, nr. 657; Cass. 27 april 2016, AR P.16.0509.F, AC 2016, nr. 288; Cass. 28 januari 2004, AR P.04.0119.F, AC 2004, nr. 50. (2) Zie Cass. 5 juni 2013, AR P.13.0955.F, AC 2013, nr. 343 ("Indien de wrakende partij geen bewijs of geen begin van bewijs levert van de wrakingsgronden, en de voorgelegde gegevens onvoldoende grond opleveren om een getuigenbewijs daarvoor te bevelen, verwerpt het Hof haar verzoek door te verwijzen naar de verklaring van de gewraakte magistraat."); Cass. 19 november 2003, AR P.03.1472.F, AC 2003, nr. 581; Cass. 1 december 1999, AR P.99.1668.F, AC 1999, nr. 650.

- Art. 836 Gerechtelijk Wetboek - Deel IV: BURGERLIJKE RECHTSPLEGING. (art. 664 tot 1385octiesdecies)
- Art. 828, 1° Gerechtelijk Wetboek - Deel IV: BURGERLIJKE RECHTSPLEGING. (art. 664 tot 1385octiesdecies)

21 december 2022 P.22.1526.F **ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.5** AC nr. ...

ZIEKTE- EN INVALIDITEITSVERZEKERING

ALGEMEEN

Algemeen - Financiering gezondheidszorg - Toegankelijkheid gezondheidszorg - Verzorging patiënt - Nomenclatuur - Honorarium - Kosten - Aanrekening aan patiënt

Ingevolge artikel 35, § 4, ZIV-wet zijn, behoudens andersluidende bepaling, de kosten van materiaal en medische verbruiksgoederen die onrechtstreeks verbonden zijn aan de uitvoering van een in artikel 34, van dezelfde wet, bedoelde verstrekking, opgenomen in het honorarium, ook al blijkt dat niet uitdrukkelijk uit de omschrijving van de toepassingsregelen van de bedoelde verstrekking.

- Art. 35, § 4 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen
- Art. 34 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

3 februari 2025 C.19.0207.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250203.3N.2** AC nr. ...

Algemeen - Subrogatie in de rechten van de benadeelde - Gevolg

De subrogatie in de rechten van de benadeelde heeft tot gevolg dat de indeplaatsgestelde de vordering van de benadeelde uitoefent met al haar kenmerken en toebehoren (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 136, § 2, vierde lid Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen
- Art. 150, eerste lid Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014
- Art. 88, § 2 Wet 4 april 2014 betreffende de verzekeringen, inwerkingtreding 1 november 2014

31 januari 2025 C.21.0180.N **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250131.1N.7** AC nr. ...

Algemeen - Terugvordering van de ten onrechte verleende prestaties - Verjaring - Termijn van twee jaar - Listige kunstgrepen - Termijn van vijf jaar - Voorwerp van de vordering tot terugbetaling

Uit artikel 174 ZIV-wet volgt niet dat enkel de prestaties die na een listige kunstgreep werden verleend, onderworpen zijn aan een verjaringstermijn van vijf jaar (1). (1) Zie concl. OM.

- Art. 174 Gecoördineerde wet 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

10 februari 2025 S.21.0042.F **ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250210.3F.4** AC nr. ...